

E. M. L. L. Gronovii. Lxx

F. J.

176 folios

Rottenburgensium Dinkelsborch.

[Faint, mostly illegible Latin text in the top left quadrant of the left page.]

[Faint, mostly illegible Latin text in the top right quadrant of the left page.]

[Faint, mostly illegible Latin text in the bottom left quadrant of the left page.]

Hypotheca dicitur de rebus que sunt et ad
hypothecam alio p[ro]hibe[re] otioso significacione
p[ro]hibet a mutua a mutua. Prepositio q[ue] accendit
Cind. Casus t[er]m[in]i. Et casus. Duo. Qu. d[icitu]r
De p[ro]p[ri]etate cal[is] ad apud an[im] ad v[er]u[m] ad at[que] circa
ga est me me me me ad p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
volum[us] ante cas[us] ad v[er]u[m] inu[en]it[ur] ad v[er]u[m] at[que] h[ab]et
circa t[er]m[in]i p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
menda it[er]u[m] t[er]m[in]i p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
vile h[ab]et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
clam d[icitu]r ex p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
mo ab homine ad p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
d[icitu]r de h[ab]et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
in labor[is] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
De v[er]u[m] ad p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
seruit[ur] q[ue] nos ad p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
h[ab]et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
h[ab]et h[ab]et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
h[ab]et In alio t[er]m[in]i p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate

Eximus b[ea]t[us] d[omi]n[us] henricus de h[ab]et p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
deramus e[st] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
linij p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
en fideiuer[is] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
e[st] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate

Beens. Rotterdamffij D.

Incipit Tit. Livii ab urbe condita liber primus

ACTORVS. N. S. IO. OFFER. PRECIV. si apimordio urbis res ppli romani pferip...

W potestas magis decora fabulis. qua incorruptis reru gestaru monumentis tradunt. ea nec affirmare nec...

stimata erunt. haud in magno equide pona discrimine. Adilla mihi pro se quisq; acriter intendat...

troia capta. intractos seculu ee troianos. duobas eney antenoriq; & uticulu iure hospiciu & quia pa...

tenuisse terras & inque primo egressi sunt locum troia vocatur. pagosq; inde troiano nomen e. gens...

res opes et uscoru melentiumq; regu eoru confugiam. qui cere opulento tu oppido imperitant. iam inde ab inicio...

uocant. finis est. Silvius deinde regnat. ascani filius. casu quodam in siluis natus. si eueam siluam erant. si de inde latinum siluam. Ab eo aliquot colonie deducte. prae latinum appellati. Mansit siluius postea omnibus cognomen. qui alibi regnarunt. Latino alba ortus. alba atque. atque capis. capy capetus. capco tyberini. qui in campo albuli amnis submersus. celebre ad posterum nomen fluminis dedit. Agrippa inde filius tyberini. post agrippam romulus filius apate accepto imperio regnat. uenturo fulmine idus. regnum per manus tradidit. si sepultus in eo colle qui nunc pars romani est urbis. cognomen colla fecit. Proca deinde regnat. si numitorum atque amulium procreat. summo in qui stirpis maximus erat. regnum uenturo filius gentis legat. Elus tamen uis potuit. quia uoluntas patris. aut uerecundia etatis. Pulso fratre. amulius regnat. Addidit sceleris sceleris. stirpem fratris uiridem interimit. fratris filius rex siluius prope honoris cum uictorem ea legisset. propeca uirginitate spe paratis ademit. Sed debebat ut opinor facti tantae origo urbis. maximeque secundum deorum opes imperii principium. Et compressa uictoris cum geminum partu edidisset. seu ita nata. seu quia deus auctor culpe honestior erat. matrem in eoque stirpis. parte nuncupat. sed nec du nec homines aut ipsam aut stirpem acruere litate regia uindicant. Sacerdos uincta in custodia datur. pueros in profluentem aquam mita iubet. Forte quada diuinitas super ripas tyberis effusus. le nibus stagnis. nec adiri usquam ad uisum cursu potuit amnis. et posse quamvis languida mergi aqua infantem spe ferentibus dabat. Ita uelut defuncti regis imperio in proxima alluue ubi nunc fons ruminalis est. romularum uocata ferunt. pueros exponunt. ualente tum in his solitudines erant. Tenet fama. cum fluitante aluui quo exposita erant puera paruis in sicco aqua defecisset. lupa stentem ex montibus qui circa sunt. ad pacule uagrum casum accessit. cum summissis infantibus adeo nutre perbuisse mammis. ut lingua lambentem pueros magister regis pecoris in

uenit. Faustulo fuisse nomen ferunt. ab eo ad stabula laurentis uxori educandos datus. Sunt qui laurentiam corpore uulgato lupa inter pastores uocata putent. inde locum fabule ac miraculo datur. Ita genti itaque educata. cum primis adoleuit. nec in stabulis nec ad pecora sequebat. uenando pagantem saltem. Hinc robore corporibus. animis que sumpto. uim non fecit tantum sternere. sed in latrones preda onustos impetus facere. pastoribus que rapta diuidere. et cum his crescentem uictis grege uuentum serua ac uocis celebrare. Nam tum in palatio monte lupcal hoc fuisse ludium ferunt. et a pallantia urbe archadia pallantium. deinde palatium montem appellatum. ibi euandrum qui ex eo genere archadium multos ante tempestatibus tenuerit loca sollempne allatum ex archadia instituisse. ut nudum uentis licet uana uenerantes perisum atque lasciuam curerent. que romam deinde uocauerunt inuim. Hinc deditur ludium cum sollempne notum esset. in huiusmodi ob uiam prede amisse latrones. cum romulus in se defendisset. cepisse remum. captum regi amulio tradidisset. Utro accusantes erumina maxime dabat. inuinitors agros ab his impetu fieri. inde eos collecta uuentum manu hostile in modum preda agere. Sic numitori ad suspicium remus dedit. Nam inde ab inuicio faustulo spes fuerat. regis stirpem apud se educari. Nam et expositos uisus regis infantem sceleris. et tempus que ipse eos sustulisset. ad id ipsum congruere. sed re in matrem nisi aut pro occasione aut pro necessitate aperire noluerat. Necessitas prior uenit. Ita metu sabaculus romulo re aperit forte et numitori. cum in custodia remum haberet. audissetque geminos esse fratres. comparando etate eorum. et ipsam numine seruile indole. tetigit animi memoria nepotum. Desertando eodem uenit. ut haud procul est. quoniam remum agnosceret. Ita uindicta regi dolus necitatur. Romulus non cum globo uuentum. nec cum erat ad uim apta par. sed alius alio itinere uisus certo tempore ad regiam uenire pastoribus. ad regem impetu facit. et ad domum numitoris alia copulata manu adiuuat remus. ita regem obtinuit. Hu

mitor inter primum tumultum hostes inuasisse urbem atque ad ortos regia dictant. cum pubes albana mare praedio armisque obtinenda euocasset. postquam iuuenes propeca eade prope ad se gratulantes uidit. exemplo aduocato concilio sceleris in se fratres. origine nepotum. ut genti. ut educata. ut cognita essent. eade dein cepit tyrannum. sed ei auctor ostendit iuuenes prope diam concione agmine ingressi. cum animi regem salu tissent. sceleris ex omni multitudine conferens uocatum nomen imperiumque efficit. Ita numitori albana re praedio romulus remumque cupido cepit in his locis ubi exposita. ubique educati erant. urbis condendae. et superat multitudo albanorum latinorumque. ad id quoque pastores accesserant. qui omnes facile spe facerent. parua albanum. paruum launium. pro ea urbe que condere forte. Interuenit deinde his cogitationibus autum malum. regni cupido. atque inde factum certam coortum alati huius principio. quo gemini essent. nec etatis uerecundia discrimen facere possit. ut du quorum inuicta ea loca essent. augurium legerent. qui nomen non urbi daret. qui condita imperio regerent. Palatium romulus. remus auentinum ad inuicem gaudium templa capuunt. Priore remo augurium uenisse ferunt sic uultures. tamque nunciato augurio cum duplex numerus romulo se ostendisset. utrumque regem sua multitudo consalutauerat. tempore illi prope. at in numero animi regnum traheret. Inde cum altercatione congressi certamine irarum. ad eade uentum. Ubi in uicta idus remus cecidit. Vulgatio fama est. ludibrio fratris remum nouos tam filiusse miris. Inde ab uato romulo cum uerbis que inereptans adiecit. sic deinde quicumque alius transiret in qua mea interfecit. Ita solus potius imperio romulus. condita urbs conditoris nomine appellata. Palatium primum in quo ipse regit educatum inuinit. Sacra diuis alius albano ritu. greco. herculi. ut ab euandro instituta erant facit. Hercules in ea loca gerione interempto boues mira specie abegisse memorant. aqua prope tyberis fluum

qua pro se armentum agens nando traiecerat. loco herido. ut quiete et pabulo lupo reficeret boues. et ipsum fessum una peccuisset. Ubi cum cibo unoque granatum sopor oppressisset. pastor accola et loci nomine cacus. ferre uiribus captus pulcritudine bouum. cum auertere eam preda uellet. quia si agendo armentum in speluncam copulisset. ipsa uestigia querentem dominum eod deductura erant. auerfos boues eximium quemque pulcritudine caudis in speluncam traxit. Hercules ad primam aurora somno exortus. cum grege perstrasset oculis. et parte ab eo numero sensisset. prope ad primam speluncam. si forte eod uestigia ferrent. Huius ubi omnia foras uersa uidit. nec in parte alia ferre. confusus atque incertus animi ex loco infesto agere portu armentum occipit. Inde cum ad tyberis quata addiderunt ut sic relictum mugissent. reddita in clauis ex spelunca bouum uox hercule conuertit. Rursum cum uadente ad speluncam cacus prohibere in conatus esset. idus claua. fidem pastorum nequaquam inuocans. morte occubuit. Euander tum ea profugus ex peloponneso auctoritate magis quam imperio regerat loca. uenerabilis uir miraculo litterarum rei nouae. ut rudes artium homines uenerabilior diuinitate credita carmenque matris. quia fatidiqua ante sibille uictalia aduentum miratur. Huius gentes fuerant. si tu euander concursu pastorum trepidantium circa aduentum manifeste reum cecidit. postquam facinus facinorosumque causam auduit. habitum formamque aliquantulum amphorem augustoremque humana uictis. rogat qui uir esset. Ubi nomen patrisque ac patria accepit. hinc nate hercule salutem inquit. te mihi mater ueridica interpret deum. audiarum celestium numerum cecidit. ubique arum hinc dicuntur. quia opulentissima olim in uictis gens maxima uocet. tuoque ritu colat. Dextera hercules data. accipere se omen. impleaturque fata. ara condita ac dicata. at. Ubi dum primum boue eximia capta. de grege sacrum potius ac primis que tu familia maxime in claua loca incolebant. factum. forte ita curit. ut potius ad tempus prelo essent. Huiusque octa apponerentur.

pinarum etiam adesse ad eorum uentem dape. Inde instauit
tum mansit. donec pinarum genus fuit. ne ex eis sollemp
nibus uiderent. Locum ab euandro edocti amicitias sacri
ei pmutas pates fuerunt. donec tradito seruis publi
cis sollempnis familie ministerio genus omne potatorum
uiderit. Hec tum sacra romulus una ex omnibus pere
grina suscepit. iam tum immortalitatis uirtute para
ad qua eum sua facta ducebant. fauor res diuinus
rite ppetatis. uocatisq; ad conciliu multitudinem
que coalescere in populi unius corpus nulla re preter
qua legibus poterat. una dedit. que ita sua generi
hominu agere fore ratus. si se ipse uenerabilem
in signibus imperii fecisset. cum cetero habitu se augu
stior. tum maxime cum hectoribus superis fecit. Alii ab
numero animi que augurio regnum portenderunt.
cum securu numeru putant. Me haud penitus eorum
sententia esse. quibus apparitores et hoc genus ab etruscis
finitimul. unde sella curulis. unde toga. preterea sup
ta est. numeru quoque ipsu ductu placet. et ita habuisse
etruscos. quod ex eorum populis communitate creatu regere. sin
gulos singuli populi hectoribus dederunt. Crescebat inter
rum urbis munitio. alia atque alia appetendo loca.
cum insper magis finitimu multitudinis quod ad id quod
tum hominum erat inuenerit. deinde ne uana urbis
magnitudo esse adiciende multitudinis causa. ut
terri consilio condentiu urbes. quod obsecra atque humi
le conciendo ad se multitudinem nata terra sibi
prole ementebant. locu quo nunc septus descendit
tab inter duos lucos est. asyliu aperit. Co ex finitimu
populis turba omnis sine discrimine. liber anseruus
esse. auida nouarum reru pfrugit. Id primu adcepta
magnitudine roboris fuit. cum iam uriu haud penitente.
consiliu deinde uriu parat. Ceteru erat senatores. siue
quia si numerus satis erat. siue quod soli ceteru erant. quod crea
ri patres possent. patres certe ab honore. patresque pgr
nes eorum appellati. iam res romana adeo erat ualida.
ut cuilibet finitimarum ciuitatu bello par esse. Sed peni
ria mulieru hominis erat duratua magnitudo decet.
quibus nec domi spes plus. nec cum finitimis conubia essent.

Tum ex consilio patrum romulus legatos circa uicinas gentes
misit. quod societate conubiuque nouo populo ptererit. urbes
quoque ut cetera ex infimo nasci. deum qua sua uirtus ac
diu uiuent magnas opes sibi magnuque nom facere. facti
sere originem romane et deos assuisse. et non defuturam uir
tute. punde ne grauarentur homines cum hominibus
sanguine ac genis miscere. Musqua benigne legatio
audita est. Adeo simul spernebant. simul tanta in me
dio crescentem mole sibi ac posteris suis metuebant.
ac plerisque rogantibus dimissi eo quod feminus quoque asyliu
aperuissent. id enim demum conubiu fore. Egre id ro
mana pubes passa. et haud dubie aduim spectare
res cepit. Iu tempore locuque aptu ut daret romulus.
egritudine animi dissimulans. ludos ex industria
parat neptuno equestri sollempnis. consualia uocauit.
Indici deinde finitimus spectaculu iubet. quanto
que apparatu tum sciebant aut poterant concelebrant.
ut res clara expectataque facerent. Multa mortales
conuenere studio etiam uidende noue urbis. maxi
me proueni quoque. ceninenses. crustumini. antenates.
Iam sabinoru omnis multitudo cum liberis ac coniu
gibus uenit. Inuicem hospitale pdomos cum situm
mensaque. et frequenter reditibus urbe uidissent.
mirantur tam breui re romana creuisse. Vbi spe
taculu tempore aduenit. deditque eo mentes cum oeu
lis erant. tum ex copposito orta uis. signoque dato in
uentus romana ad capiendas uirgines discurret.
Magna pars forte inque quique incidit raptu.
quasda forma excellentes primoribus patrum desti
natas. ex plebe homines quibus datus negociu erat do
mos dederunt. Vna longe ante alias specie ac pulcritu
dine insigni agloto thalassiu cunda raptu ferunt.
multisque sciscitantibus cum a se ferretur. identidem ne quod
uolaret. thalassio ferri clamitatu. inde nuptiale hinc
uocem facta. Iurhato pmetu ludiero. multa parentel
uirginu pfragunt. inculantem uiolatu hospitiu scilicet.
deuque inuocantes. cum ad sollempne ludosque pfas ac fide
decepti uenissent. Hec raptus aut spes de se midior. aut
indignatio est minor. Sed in ipse romulus circumibat

docebatque patrum id supra factu. quod conubiu finitimu
negassent. illas tam inuicem inuicem. in societate fortu
narum omnium. ciuitatisque. et quod nihil cari humano genere
fuit liberu fore. mollirent in uas. et quibus fors corpora
dedissent. darent animos. sepe ex iniuria postmodum
gram oria. eoque melioribus uisus uisus. quod amissus quoque
plur sit. ut cum sua uice fundus officio sit. paritum
etiam patrumque. et pleat desideriu. Recedebant blandie
uororu factu purgantiu cupiditate. atque amore. que
maxime admulere ingeniu efficacis ptes sunt. Nam
admodum inuicem animi raptus erant. At raptaru pa
rentes tum maxime sordida ueste lacrimisque et querelis
ciuitates conerabant. nec domi tantu indignationes
continebant. sed congruebant undique aditu tacum
regu sabinoru. legationes eoque maxime tacu nomen
uibus regionibus erat. Conueniebant ceninenses. crustum
ni. et antenates erant ad quos cum iniurie pars ptebat.
Lenit agere his taci sabini quoque uisus sunt. Inter se tres populi
communitate bellu parant. nec crustumini quidem atque ante
nates pardore inque. ceninensiu satis se impigre mou
bant. ita p se ipsu non ceninensiu. in agru romanu impe
tu faceret sed effuse uastantibus sit obuus cum exercitu
romulus. leuque certamine docet uana sine urbe uam.
Ceteru fundit fugatque. fusu pteget. regu in plebo ob
truncat. et spoliat. duce hostium occasu. urbe primo
impetu capta. Inde ceteru uictore redue. ipse cum
fidelis ur magnificus. tum factoru ostentator haud mi
nor. spolia duces hostiu celi suspensa fabricato ad id apte
ferulo gerens. in capitoliu ascendit. ibique cum ad quereu
pastoribus sacra deposuisset. simul cum dono designauit
templo iouis finis. cognomique addidit. de iupiter feretri
inquit hie tibi uidetur romulus rex regu arma ferro.
templuque hie regionibus quas in animo metatus su dedico.
sede opimis spoliis. que regu ducibusque hostiu celi me
auctore sequentes postea ferent. Hec templu est origo.
quod primu omniu romo sacratu est. Ita deinde dus uisu
nec urtra conditoris templu uoce esse. qua laturos eo
spolia posteros mancipauit. nec multitudinem coposita
ei domi uulgaru laude. bina postea inter eos annos.

tot bella. opima parta sunt spolia. adeo iura cum fortuna
decoris fuit. dum ea ibi romani gerunt. antenatu exercit
pocasionem ac solitudinem infines romanos incursumem
facit raptum. et hos romana legio ducta palatos magris
oppressit. fusi quoque primo impetu et clamore hostes. oppidu
capta. dupplicique uictoria ouante romulu hostilia euu
pobis raptaru fatigata orat. ut parentibus curi det ueniam.
et in ciuitate accipiat. ita re coalescere e cordia posse.
facile imperatu. Inde crustumini contra pfectus
bellu inferentes. ibi min eia quod alius cladibus occidit
animi. certaminis fuit. Itaque colonus missus. plures
inuenit. quod ppter ubertate terru in crustumini nomina
darent. Et roma inde frequenter migratu et apertibus
maxime ac ppinquis raptaru. Nouissimu ab sabinis
bellu ortu. multoque id maxime fuit. Nihil enim p uam
aut cupiditate actu est. nec ostendunt bellu prius
intulissent. Consilio etiam additus dolus. Spuri tarpei
romane pteat. are. Hui filiam uirgine auro corrup
taci. ut armatos in arce accipiat. Aqua forte ea tum
sacris cetera mema peccatu uenit. Accepti obruta armis
necauere. seu ut in raptu poti uideret. seu p dendi
exemplu causa. ne quod fidu p datori esse. Additur fabule.
quod uulgo sabini aureas armillas magni ponderis bimbino
leuo. gematosque magna specie anulos habuerunt. pe
pugisse ea quod in sinistris manibus esse haberet. Co seita
illi paures domus congesta. sunt quoque ea ex pacto traden
di quod in sinistris manibus esse. decere arma peccasse dicunt.
et fraude uilam agere. sua ipsa pempta mercede.
Uenere tamen are sabini. Atque inde postero die cum
romani ex arce instruet quod in palatinu capitolinūque
colle campi esse coplesset. in prius descenderunt in equum.
qua in cupiditate recuperandis aris stimulante
animos. in aduersu romani subiere. principibusque
pugna ciebant. Ab sabinis metcauscurtus. ab romanis
hostilius. hic re romana in quo loco ad prima signa
animo atque audacia sustulit. De hostilius cecidit.
confessu romana uoluntate acut fulag. et aduicem porta
palatu. Romulus et ipse turba fugentiu adus. arma
adocet. tollit. et ppter inuicem eius uisus. hic in

palatio prima urbi fundamenta uer. arce iā scelere emp
tam sabim habent. Inde huc armata superata media
ualle tendunt. At tu pat' deum hominūq; hinc saltem
arce hostes. donec terrorē romanū fugāq; scilicet
hic ego tibi cōpū stator. iom. qd' monumentū sit poste
ris tua p'sentia ope referuatā urbe eē uoueo. Hec p'cat'
uelua si sensisset auditas p'ces. hinc inquit romanū
uappit' optam' maxim' resistere atq; iterare pugna uide.
Resistere romanū. tamquā celesti uoce iussi. ipse ad
primores romulū puolat. Mettū curti ab sabinis
princeps ab arce decucurrit. clamans. uicinus
p'fidus hospites. umbell' hostes. iā scunt longe aliud
esse uirginē rapere. aliud pugnare cū uirū. In cū hęc
gloriantē cū globo ferocissimorū uiciniū romulū im
petū factū. exequo tū forte mettuus pugnabit. eo pel
la facilius fuit. Cū hū romanū p'serunt. aha romana
aces audacia regis accensa fundit sabinos. Mettuus
impaludē sese strepitu sequentiū trepidante equo
coniecit. Auertentq; ea res etiā sabinos tanta periculo
uiri. & ille quidē annuentib' ac uocantib' suis fauore
multorū addit animo euadit. Romani sabiniq; in
media conuallē duorū montū redintegrant prelū.
Sed res romana erat superior. Tum sabini mulieres
quarū conuicia bellū orat' erant. erant p'fida scilicet
uict. uelto malis muliebri pauore. aise se inter
tela uolantia inferre. exansueto impetu facto di
rimere infestas aces. dirimere ual. hinc uirū. hinc
patres orantes. ne se sanguine nefando socii gene
riq; respergerent. ne parricidio macularent part'
suos. nepotū illi. hi liberorū p'gerne. si affinitatis
inter uos. si conubi piget. in nos uer' ual. nos
causa belli. nos mulierū ac cediū uirū ac p'p'quū
sunt. Oclius peribim' quā sine alteris uirū audire
aut orbe uiuim'. Nouent res cū multitudinē tū
duces. Silentū & repentina fit quies. Inde ad statu
faciendū duces p'delint. Nec pacē in. sed ciuitatem
unā ex duab' faciunt. Regnū consociant. imperium
omne conferunt roma. ita geminata urbe. ex p
ut sabini aliqd' tam dicit. quiret acurū appellati.

Monimentū ei pugne. ubi primū ex profunda emerfus
paludē equos curā in uado statuit. curtiū laeū appel
larunt. Ex bello tū tristi lega repente par. cariores sa
binal uirū ac parentib' & ante omīs romulo ipsi fecit.
Itaq; cū p'p'm in curias xxx diuideret. nomina curū
curis imposuit. Adū tradit. cū haud dubie aliquanto
numerus maior hoc mulierū fuerit. etate an dignita
tib' suis uirorū ue. an forte lecte fuit. que nomina
curis darent. Sode tempore & centurie tres equitū
conscripte sunt. Rannenses ab romulo. ab tacio tacien
ses appellati. Lucerū nomini & originis causa incerta
ē. inde nō mō cōmune sed concors etiā regnū duob' regib'
fuit. Post aliquot annos p'p'qui regis taci legatos
laurentiū pullant. Cūq; laurentes uire geminū agerent.
ap' taciū grā fuorū & p'ces plus poterunt. Iq' illorū
p'gnā infē uertit. Nam lauri cū d' sollepne sacrificiū
eō uenisset. concursu facto interficit. Eamrē cū man'
egre quā dignū erat tulisse romulū ferunt. seu ob in
fidā soceritē regū. seu quia haud iniuria celi credebat.
Itaq; bello quidē abstinent. Ut tam exparent legatū
uiriū regisq; cedet. sedus inter romā & lauriū urbē
renouatū ē. & cū hū quidē insperata pax erat. Aliud mul
to p'p'us atq; in ipis p'pe portū bellū orat' fidencat'
nimis uicinal p'pe se conualescere opes ita. p'usquam
tantū roboris eēt. quantū futurū apparebat. occupant
bellū facere. Luuorante armata inuisa. uastantur
agri. qd' inter urbē ac fidencat' ē. Inde ad leuā uerfi
quia dextera tyberis ardebat. tū magna trepidatione
agrestū populant. tumultūq; repens ex agris in urbē
illatus p'nuccio fuit. Excitū romulū. nap' em' dila
tionē paci tantū. uiciniū bellū p'cciat. exercitum
edūc. Castra afidencat' mille passū locat. Ibi modico
p'fidio reuelto egressus omib' copis partē militum
locis circa densa. oblixa uirgulta. obscurū sublidere
munitus iussit. Cū parte maiore atq; omī equitatu
p'fectus. idqd' quereret. tumultuoso & inuaci genere
pugne adequando ipis p'pe portū hostem occidit.
fuge q'q; que simulanda erat. eade equestris pugna
causam mir' mirabile dedit. Et cū uelut in pugna

fugeq; consiliū trepidante equitatu pedes q'q; reserret
gradū. plenis repente poras effusi hostes. Impulsa roma
na ace studio instandi sequenda q; trahunt ad locū in
diarū. Inde subito exora romanū transiit. sam inuadunt
hostiū aciem. Addunt pauore mota castris signa. corū
q' in p'fidio reuelto fugant. Ita multiplex terrore p'culsi
fidencat' prius p'nt quā romulū q'q; cū eo uis erant
curū agerent. frenis equos. terga uertunt. multo q;
effusus. quippe uera fuga. q' simulantes paulo ante
secuti erant. oppidū repecebant. nō tam eripere se hosti.
Merens intergo romanū prius quā foret portū obice
rent. uelut uno agmine irrupit. Belli fidencat' cona
gione irritati. uiciniū animi & consanguinitate
nā fidencat' q'q; egressi fuerunt. & qd' ipsa p'p'quā
loca si romana arma omib' infesta stantibus essent
stimulabat. Infines romanos excucurriturunt. popula
bundi magis quā iusti more belli. Itaq; non castris po
sitis. nō expedito hostiū exercitu. rapēs ex agris p'dam
portantes. uicos redire. Romanos contra postquā ho
stem in agris nō inuenit. dimicatione ultime instruatū.
uiciniūq; tyberis transit. Rur postquā castra poneret
& ad urbē accessurū uicines audire. obuia egressi
ut p'cus ace decernerent. quā inclusi de ced' us me
nib'q; dimicarent. Ibi uirū nulla parte aduersū. tam
ueterani robore exercitus rex romanus uincit. p'fecit
q' fufos ad magna hostes. urbe ualida muris ac lectu
iplo munita abstinent. Agros rediens uastat. uelocen
di magis quā p'de studio. Caq; clade haud minus quā
aduersa pugna subacta uicines pacē p'ccitū oratore
romā mittunt. Agri parte multatis. uiciniū annos
inducit. dicit. Hęc ferme romulo regnante domi
militēq; gesta. quoe nihil absonū fides diuine origi
nis diuinitatisq; post mortē crederet fuit. Non animus
in regno auito recuperando. nō condendē urbis ciliū.
nō bello ac pace firmandē. Ab illo em' p'fecto uiribus
datis tantū ualuit. ut in xl deinde annos tantā pacē
haberet. Multitudinē tūm g'ator fuit. quā patrib'.
longe ante alios acceptissimus multū animus. Trece
tisq; armatos ad custodia corporis quos ceterē appel

launt. non in bello solū. sed in pace habuit. Hūc immorta
lib' edas operib'. cū ad exercitiū recensendū concione in
campo ad eap' paludē haberet. subita exorta cōp'elal
cū magno fragore tonitrib'q; tam densa regē operuit
nubo. ut conspectū ei concioni abstulerit. nec deinde
interis romulū fuit. Romana pubes sedato tandem
pauore. postquā ex tam turbido die serena & tranquilla
lux redit. ubi uacua sedē regiam uidit. & si latere cre
debat patrib' qui p'ximi steterant. sublimē captū pro
cella. uelut tamen orbitatis metu uicta. mestū ali
quādiu silentiū obtinuit. Deinde ap' uicis inuico facto.
deum deo natū. regē parentēq; urbis romanū saluere
unueris romulū iubent. Lacc p'ceib' exposcunt. ut
uolent p'p'ci suā semp sospitet p'genē. fuisse credo tū
q'q; alios. q' disceptū regē patrib' manu' tacita argueret.
manauit em' hęc q'q; sub obscura fama. Itā alterū admi
ratio uiri & pauor p'fens nobilitauit. & consilio etiā
unū hominis addita rei dicit fides. Itaq; p'cculū iulius
sollicita ciuitate desligno regis. & inuisa patribus.
gratus ut tradit quāuis magis rei auctor in concione
p'dit. Romulū inquit quiret' patrib' urbis hūc. prima
hodierna luce celo repente delapsus. se in obuia dedit.
Cū p'fusū horrore uiciniū abundūq; altissē. p'ccens
p'eb'. ut cont' intueri fas esset. ubi nuncia inquit romanū
celestes ita uelto. ut mea roma caput orbis terrarū se
bronde rē militare colant. seiantq; & ita poster' tradat.
nullas opes humanas armis romanis resistere posse. Hęc
inquit locutus. Sublimis abiit. Quū quantū illi uirū
nunciant hęc fides fuerit. quāq; desiderū romulū ap'
plebē exercitiūq; facta fide immortalitatis lenitū sit.
Patrib' uiciniū animos certam regni accupido uer' libat.
necdū asingulis q' nemo magno opere emulabat in nouo
p'p'ere p'ueniat. factiōnib' inē ordines certabatur.
Orundi ab sabinis. ac q' post taciū mortē ab sua
parte nō erat regnatū infocitate equa possessionem
imperū amitterent. sui corporis erant regē uolent.
Romani uicines p'p'grinū regē asp'abant. Inuani
uoluntatis regnare tamen omīs uolent. libertatis
nā dulcedine cepta. Timor deinde patres incesit.

ne civitate sine imperio. exercitū sine dūce. militariū circa civitatē inritatis annis. uis aliqua externa adornaret. Et eē q̄ aliqd̄ caput placebat. & nemo alteri concedere in animū inducibat. Ita rē inter se centū patres decē decurios facieb. singulisq; insingulas decurias creatis q̄ summe rerū p̄essent. consociant. hecē imperitabant. unū eū in signib; imperii adhibebat. Quinq; dierū spacio sim ebat imperiū. ac p̄ om̄is morib; ibat. Annūq; intervallū regnū fuit. Id ab rē qd̄ nunc q̄q; tenet nom̄. inter regnū con appellatū. h̄m̄ere deinde plebs multiplicatā seruitutē. centū p̄ uno dominos factos. nec ultra nisi regē ab ipsi creatū uidebant passuri. cū censissent & amoueri patre.

Sen⁹ electione
quo regnauit
numa 7 regē

offerendū ulro rati. ita grām ueniant. summa potesta te p̄plo p̄missa. ut n̄ plus darent iuris quā detinerent. Deceuerunt enī ut eū p̄pls regē uisisset. id sic rati eē. si patres auctores fierent. Hodie q̄q; in legibus magistratib; q; rogandis usurpat. Id enī uis uis adēpta. priusquā p̄pls suffragiū ueniat. in uincitū comitiōrū euentū patres auctores fuit. Tum inter rex cōtione aduocata. qd̄ bonū faulū felixq; sit inquit quiritet regē create. Ita patrib; uisum ē. patres deinde si dignū qui sc̄s ab romulo numeret creatis auctores fuit. Ad eo id gratū plebi fuit. ut n̄ uelū beneficio uide rent. id m̄ sc̄s erant uberentq; ut senatus decerne ret. q̄ romē regnaret. Inclita iusticia religioq; ea tempestate nume pompili erat. Curib; sabinis habita bat. consultissimus uir. ut in ulla quisquā eē exate pote rat. om̄is diuini atq; humani iuris. Auctore doctri nē q̄ n̄ erat alius falso samū pythagorā edunt. que ser mo tullio regnante romē centū amplius in ultima ita ly ora circa metapontū heractias & crotonā iuuenū emulantiū studia q̄ntis habuisse constat. Ex quib; locis & si cūde etatis fuisset. que fama in sabinos. aut q̄ lingue cōmercio quēquā ad cupiditatē discendi exeruisset. quo ne p̄sidio uir p̄ tot gentes dissional sermone mo rib; q; puenisset. Suopre q̄ ingenio tēperatū animū uirtutib; fuisse opior magis. instruetūq; n̄ tā p̄grus aratū quā disciplina tērica ac tristi sabinorū decerū q̄ gēnerē nullū quondā incoitruptus fuit. Audito nōe

nume. patres romani quāquā inclinari opes ad sabinos rege inde sup̄to uidebant. tam n̄ se quisquā nec factio n̄ suū alium. nec deniq; patrū aut eunū quēquā p̄ferre illi uirō ausi. ad unū om̄is nume p̄pulo regnū defertū dū decernunt. Accētū romulus augurū urbe condē da. regnū adeptus ē. De se q̄q; deos consiliū uisit. inde ab augure. cui deinde honoris erga publicū id p̄petuū q; sacerdotū fuit. Deductis in arce lapide ad meridie uer sus sedit. augur adleuā ē capere uelato sedē cep. dextera manu baculū sine nodo aduicū tenent. quē lituū ap pellarunt. Unde ubi p̄sp̄tu in agrū urbeq; capto. deos p̄catū. regiones ab oriente ad occidentē determinauit. dex tras ad meridie partes. leuas ad septentrionē eē dixit. signū contra qd̄ longissime consp̄ctū oculi ferebant. animo finuit. Tū lituū in leuā manū translato. dextera in caput nume imposta. p̄catū ita ē. Lup̄ pater pater. si ē fas hunc numā p̄piliū cui ego caput teno. regē romē eē. ut tu signa nobis certa adclara si s̄nt eos finel q̄ feci. Tū p̄gat uerū sil auspicia. que meta uellet. Quib; missis. declaratis rex numa de templo descendit. Qui regno potētis. urbe n̄ uā conditā in earum iure tā legib; q; ac morib; de integro condere parat. Quib; cū inter bella assuescere uideret n̄ posse. quippe efferos milita animos. mitigandū ferocē p̄pim armorum deturadine rati. iam aduicū argi legū indicem pacis belliq; fecit. aptus ut armis eē ciuitatē. clausus pacatōs circa om̄s p̄plos significaret. Bis deinde post nume regnū clausus fuit. simul t. malio cons̄ post puniū primū p̄fectū bellū. iterū qd̄ n̄p̄ etatū dū de derunt. ut uiderent post bellū actūcū ab imperatore eglare augusto pace terra mariq; p̄ta. Clauso eo cū om̄ium circa finitiorū societate ac fiderib; unx isset animos. postis externorū periculorū curis. ne luxuriarent ocio animi. q̄s metus hostiū disciplina q; militariū continuat. om̄ium primū rē admilitatu danē imperitā. nullū sc̄s rude. efficacissimā. de xē meū uincendū rati ē. Qui cū descendere ad animos sine alio cōmercio miraculi n̄ possit. simulat sibi cum dea. egrā congressus nocturnos eē. eise monica que

Nota numā p̄piliū p̄m̄i aut in xij m̄p̄s. Similis.

acceptissima dū essent sacra instituer. sacerdotē suos euq; deos p̄ficere. Itē om̄iū primū ad curfus lune in duodeci mensib; distribuit annū. que q̄ tricenot dūc singulis m̄sib; luna n̄ explet. desuntq; dies solido anno q̄ solsticiali curū agit orbe. in kalas mensib; un̄ ponendis ita dispensauit. ut uicesimo anno ad metā eandē solis unde orsi essent plenis om̄iū annos spaciū dies congruerent. Idē nefastos dies fastosq; fecit. q̄ aliquando nihil cū p̄plo agi uale futurū erat. Tū sacerdotib; erandis animū adiecit. q̄q; ipse plurima sacra obibat. ea maxime que nunc addiale flamine p̄tinent. Sed qua incantate bellicosa plures ro muli quā nunc similes regis putabat fore. taurisq; ipso ad bella. ne sacra regē uel desererent. flamine iou affidū sacerdotē creauit. insigniq; eū ueste & curuli regia sella adornauit. Hinc duos flamines adiecit. mar ti unū. alterū quirino. Iurgeniq; ueste legit. alba ori undū sac̄s docuit. & gena conditoris haud alienū. His ut assidue tēpla amantiss̄ erent. stipendiū de publico statuit. uirginitate alusq; ceremonis uenerabiles ac sc̄s fecit. Alios tē xii maria graduū legit. tuncq; p̄dix̄ insignē dedit. & sup̄ tūmū cū p̄tori regumē. cedita q; arma que ancilia appellat̄ ferre. ab p̄rbe ure amen tes curmina cū tripudis sollepmi saltatu uisit. Pona fice deinde nume martū. m̄ f̄ ex patrib; legit. ei q; sacra om̄ia exscripta designataq; attribuit. q̄ hosti is. q̄ dieb; ad que tēpla sacra herent. atq; unde meos sup̄tus peccunia erogaret. cetera q̄q; om̄ia publica pruiataq; sacra pontificis sacis subiecit. ut eēt quo consultū plebs ueniret. ne qd̄ diuini iuris neglegen do patros ritus perreginosq; adfescendo turbarent. nec celestes m̄ ceremonias. sed iusta q̄q; funebria placandō q; manet. ut idem pontifex edoceret quēq; p̄dicia fulm n̄ p̄lalo ut q̄ uisū m̄ssa susciperent atq; curerentur. Ad ea etianda ex mentib; diuinis iou elicio arū ma uentino dicitur. deumq; consuluit augurū que susca p̄tenda essent. Ad hęc consultantā p̄cunandaq; multi tudine om̄i aū & armis conuersa. & animū aliquid agendo occupati erant. & deorū assidua insidens cura. cū inter esse reb; humanis celeste num̄ uide

ret. ea pietate om̄iū p̄ctora imbueat. ut fides ac uisū mandū proximo legū ac p̄narū metu ciuitatē regerent. & cū ipse homines in regis uelut unca cōmpli mores for marent. tū hincam etiā p̄pli qui ante castra n̄ urbe positā immedo ad sollicitandā om̄iū pacē crediderant. meā ue reundā adducti sunt. ut ciuitatē totā incultū ur̄ti deorū uiolare ducerent nefas. Lucul erat. que mediū ce opaco specu fons penm rigabat aqua. Quo q̄ se p̄sepe nu ma sine arbitris uelut ad congressum deo inferebat. amant cū lucū faciant. qd̄ earū sibi concilia cū conuige sua egeria essent. & soli fide sollepmē instituit. Adid sacra iou flamine bigis curru arcuato uehi uisit. manuq; addigros usq; inuoluta. rē diuinā facere. significante fide curadā. sedeq; ei etiā in dextris sacra eē. Multa alia sacrificia. locaq; sacris faciundis que argeos pontifi ces uocant dedicauit. Om̄ium tam maxmū ei operū fuit. tutela p̄ om̄e regnū tempus haud minor pacis quā regnū. Ita duo deinceps reges. alius alia uia. ille bello. hic pace ciuitatē auxerunt. Romulus septē & xxx regnauit annos. numa tres & quadraginta. Cū ualida tū tēperata & belli & pacis artib; erat ciuitas. Nume morte aduicē regnū res redit. Inde tullū hostiliū nep̄tē hostiliū. cui in infima arce clara pugna aduerso sabinos fuerat. regē p̄pls uisit. Patres auctores facti. Hic n̄ solu proximo regi dissimilis. sed ferocior etiā quā romulus fuit. Cū eas uirēq; tū auita q̄q; glā animū stimulabat. Senescere q̄ ciuitatē ocio rati. undiq; matē rā excedandi belli querēbat. Fortē euenit. ut agrestes romam ex albano agro. albam ex romano p̄das inuice agerent. Imperitabat tū q̄ publius albe. Hic q̄ legati fere sub idē tempus ad res repetendas missi. Tullus p̄ce perat fuit. ne qd̄ prius mandata agerent. Sans sc̄ibat negaturū albanū. ita p̄e bellū indicā posse. ab albanis socordius res acta. Accepta hospitio ab tullo blande ac benigne comites regis conuiniū celebrant. Tanti per romam & res repetuerant priores. & negant albanū bellū in tricesimū diem indixerant. Illec renunciant tullo. Tum legatis tullus dicendi potestate qd̄ peccati uenerunt facit. Illi om̄iū ignari. primū purgando

Historia p̄p̄ Sabina p̄dicia

terunt tempus. se multos quocūq; qd minus placeat tul-
lo dicitur. sed imperio subigi. res repetitū se uenisse.
na reddat. bellū indicere iussit. Adhuc tullus. Numci
ate inquit regi. uro. regē romanū deos facere testes.
ut prius ppls res repetente legatos aspūatos dimiserit.
ut uicū omīs expectant huicē clades belli. Nec nunciant
domū albanū. & bellū utiq; summa ope parabat. cauli
sumillimū bello ppe inter parentes natoq; troianam
utiq; plem. cū launū abtroia. ablaunio alba. ab
albanos. stirpe regū orunda romam essent. Cuentus
tamē belli minus misabile dimicacionē fecit. quod
nec acie certatū ē. & tedas in dirutas alteri urbis.
duo ppli inuicū confusi sunt. Albanū priores ingenia
exercitū magrū romanū impetū fecere. Casta ab
urbe hand plus quinq; milia passū locant. fossa circū
dant. fossa cuius ab nomine ducis paliquot scā appel-
lata ē. donec cū rē q; nomē cū uirtute oboleuit.
In his castris cuiuslibet albanū rex morit. Dictatorē alba-
ni metū suffecitū erant. Interū rex tullus ferre pē-
pue morte regis. magnūq; deorū numen ab ipso capi-
te orsum. in omē nomen albanū expectatū penas
obbellū impiū dicitant. no de pteritis hostium
castris. infesto exercitū magrū albanū pgit. Ca-
res abstatius exiit metū. duci qua proxime ad
hostē potest. Inde legatū pmissū nunciare tullo
uiber. priusquā dimicent opus eē colloq;. si scum
congressus sit. satis scire ea se allaturū. que nihilom-
nis ad rē romanā quā ad albanā pteant. Maud asp-
natū tullus. tamē si uana afferbant. in acie obicit.
Exeunt contra & albanū. Postquā struedi utiq; stabas.
cū paucis pcerū in mediū duces pcedunt. Ibi infa al-
banus. inuinas & n reditū ex federe. res que repe-
te sunt. & ego regē nīm cauliū causā huicē eē belli
audisse uideo. Nec te dubito tulle eadē pte ferre.
Isti uera potius quā ductū speciosa dicenda sunt. cu-
pido imperū duos cognatos uicinosq; ppls ad arma
stimulat. neq; recte an pperā ut pteor. fuerit ista
eē deliberatio. qui bellū suscepit. Ne albam gerendo
bello ducē creauerit. Illud te tulle monitū uelle.

etruica res quanta circa nos te q; maxime sit. q; pprior
uolscis. hoc magis scis. Multū illi terrā. plurimum
mari pollent. Memor est. iā cū signū pugne dabis.
has duas acies spectaculo fore. ut fessos confectosq;
simul uictorē ac uictū aggrahant. Itaq; si nos du-
amant. quō n̄ conerua libertate certa. indubiam
imperū feruū q; aliam uī. ineam aliquam uā.
qua utri imperent. sine magna clade. sine multo
sanguine utriusq; ppli decerui possit. Maud disphe-
cet res tullo. quāquā tū indole animi. tū spe ue-
toris fauorior erat. Ruerentib; utriusq; ratio uic-
tū & fortuna ipsa p̄buit. mactā. forte in duob;
tū exercitū erant trigeminū fr̄s. nec exate nec uirib;
disparet. horatios curiatosq; fuisse satis constat.
Nec ferme res antiqua alia ē nobilior. tamē in re tam
clara nominū error manet. utrius ppli horatiū. utri
curiatū fuerunt. Auctores utriusq; uahunt. Quis ta-
m̄ inuicū. q; romanos horatios uocent. Nos ut sequar
inclinat animus. Cū trigeminū agunt reges. ut p
sua quisq; patria dimicent ferro. Ibi imperū ferit.
unde uictoria fuerit. Nihil recusat. Tempus &
locus conuenit. Prusquā dimicarent. fedus ut tum
inter romanos & albanos ē. his legib; ut cuiq; ppli
cuius eo certamine uicissent. si alteri ppli cū bona
pace imperitaret. federa alia alius legib; ecerunt
eodē in omnia fiunt. Tum ita factū accepimus. nec
ullius uictorū federe memoria ē. fecialis tū regē
tullū ita rogauit. lubet ne me rex cū patre patrio
ppli albanū fedus ferre. lubente rege. sagmina in-
quit te rex posco. Rex ait. purū tollito fecialis ce-
arce gramini herbam. Purū acculit. postea regē
ita rogauit. Rex facit ne me tu rogū nuncium p. f.
quiritū causa. comitesq; meos. Rex respondit. Quod
sine fraude mea ppli q; romanū quiritū fiat. facio.
Fecialis erit in. ualerius. patre patriū spūrium
filiū fecit. uerba caput capillosq; tangens. pater
patrius aduiniandū p̄tandū idē sancendum
fit fedus. multisq; id uerbis que longo effata carmi-
ne non opere est referre pagit. Legib; deinde re-

curat. audi inquit patre patriate ppli albanū. audi tu ppli
albanū. Ne illa prima palam postremū exilis tabulis eora
ut recitari sunt. sine dolo malo. utiq; ea hic hodie redisti
me intelleda sunt. illis legib; p. f. prior non deficiet.
Si prior deficit. publico consilio. dolo malo. tū illa die
uipit p. r. sic ferito. ut ego hunc portū hic hodie feritū
tantūq; magis ferito. quanto magis potes pollesq;. Id dixit
abi. portū saxo silice p̄cussit. Iua tē carmina albanū.
fuitq; uis uandū p̄sū hūctatorē suosq; sacerdotē. per-
egerunt. federe idē. trigeminū sicut conuenient arma
capuunt armata. Cū su utrosq; adhor t̄stent. deos patri-
os. patriam. ac parentes. quocūq; eunū domi. quocūq; in ce-
teris sit illorū inuerti manus feruēt. & suo pte inge-
mo. & pleni adhor tantū uocib; in mediū inter duas ac-
es pcedunt. Considerant utriq; passis duo exercitū
plenis magis periculi quā cure ceperet. quippe imperū
agebat in tam paucorū uirtute atq; fortuna positū. Itaq;
ergo credēta suspensiq; unanime gratū spectaculū animo
incedunt. Datur signū. infelsiq; armis uelut acies eoru
uicent animos gemitus magnorū exercitū concurrunt.
Nec hū nec illis periculi suū. publicū imperū seruatiūq;
obuersatū animo. futūq; ea deinde patrie fortuna. quā
ip̄i fecissent. Ne primo statim concursu inerepuerit arma.
mucantē q; fulsere gladiū. horror ingens spectantē p̄strū
git. & uicē uictoria spe. torpēbat uox sp̄s q;. Conteris
deinde manū. cū tā non motus tantū corporū agitatio q;
inceps telorū. armorūq; sed uulnera q; & sanguis specta-
cū esset. duo romanū sup alium alius uulnerat tribus
albanū. expirantes corruerunt. Ad quorū casū cū concla-
masset gaudū albanū exercitū. romanū legionē iam
sp̄s t̄ta. n̄ dū tam cura deseruēt. exanimis uice unū.
que t̄s curati curū t̄cerant. forte si ineq; erit. ut
inuitū solū nequāq; par. sic aduersus singulos ferat.
Irgo ut signū p̄t pugna eorū capessit fugā. ita inu-
feturū. ut quēq; uulnerē affectum corpus sineret.
lam aliquantū spaci ex eo loco. ubi pugnatū ē. aufuge-
rat. cū respectus uidet magnus interualis sequentes.
unū hand procal abse eē. in cū magno impetu redit.
& dū albanū exercitū inclamat curiatū. uti opem

ferant fr̄. iā horatius celo hoste uictor. sedm̄ pugna p̄ctue.
tunc clamore qualis ex uictoria fauentū solet. romanū
aduuant milicā suam. & ille desingit. p̄lio festinat. Prus
itaq; quā alter qui nec procal abent consequi possit. & alte-
ram curiatū conficit. lamq; equatū m̄tē singuli sup
erant. sed nec spe nec armibus parat. alterū in cū ferro
corpus. & geminata uictoria seruēt in certam certū da-
bat. alter festum uulnerē. festum cursu trahens corpus.
uictūq; fr̄m ante se strage. uictorū obicit hosti.
Nec illud p̄liū fuit. Romanus uictorū duos inquit fr̄os
manū dedit. tertium causam belli huicē ut romanus
albanū imperet dabo. Vale sustinere arma. gladiū
supne uigulo desigit. iacentē spoliat. Romanū ouante
ac gratulante horatiū accipiunt. eo maiore cū gaudio.
quo ppe metū res erat. Ad sepulcrū inde suorū nequāq;
parib; animis uertunt. quippe imperū alteri audē. alteri
ditionis aliene factū. Sepulcra exant. q; quisq; loco ce-
cidit. Duo romana uno loco p̄p̄t albanū. tria albana
romam uersis. sed distantia locis. ut & pugnatū ē. Prusq;
unde digrederent. roganti metio ex federe idē qd impe-
raret. imperat tullus uti uuentū in armis habeat.
uictū se eorū opera. sibi bellū cū uentū foret. Ita exerte
unde domos abducti. Prusq; horatiū ibat trigeminā
spolia p̄se gerens. cui soror uirgo que desponsata uni
occidit fuerat. obuia ante portam capenā fuit.
cognitūq; sup humeros fr̄s paludamento spoliū qd ipsa
confecerat. soluit crines. & flebilū nomine sponsū mor-
tuū appellat. Nouet feroci uuentū animū cōploratio
sororis in uictoria sua. tantoq; gaudio publico. Serio
to itaq; gladio simul uictorū in repant. transfigit puellā.
abi hinc cū in maturo amore ad sponsum inquit. obita
fr̄m mortuorū. uiuūq; obita patrie. hic erat quecūq;
romana lugeret hostem. Strax uisum id faciū patriū.
plebiq;. sed recens meritiū factū obstabat. tam raptū
uictū ad regē. rex ne ipse tam tristis ingratūq; ad uul-
gus iudicū ad sedm̄ iudicū supplicū audior esset.
concilio ppli aduocato. diuinitos inquit q; horatio
p̄ ductionē iudicent. sedm̄ legē facio. Lex horren-
di carminis erat. Diuini p̄ ductionē iudicent.

si adnum uirum puocant. puocatione certato. si uicere
caput obnubito. infelici arbori recte suspendito.
uerberato. uel intra pomeriū t extra pomeriū. Hac
lege diuinum creati. q̄ se absolvere n̄ reuerentia
lege ne inuicem quidē posse. cū condeperassent. Tum
alter ex his. publi horati t̄ pduellione iudico inquit.
Lictor colliga manū. Accesserat licitor. inuebatq;
laqueū. Tum horatius auctore tulio clemente le
gis intercepte. puoco inquit. ita de puocatione cer
tatu ad p̄p̄m est. Nota hominis sunt in eo iudicio
maxime publico horatio patre p̄clamante se filiā
uere c̄lam iudicare. Si ita est. patri uire infliā
ammaduerfuri fuisse. Orabat deinde. ne se quem
paulo ante cū egregia stirpe conspexissent. orbem
liberis facerent. Inter h̄c senex uiuente amplexus.
spolia curiatorū fixa eo loco. q̄ nunc pila horatia
appellat. ostentans hanc aerebat que modo decora
tum ouantēq; uictoria incedente indistis quiritis. cū
sub furca uinctū uir uerbera t̄ cruciatul uidere po
tēstis. qd̄ uir albanorū oculi tā deformē sp̄d̄taculū
ferre possēt. Licitor. colliga manus. que paulo ante
armate p̄. r. imperiū pepererunt. l. caput obnubito.
liberatoris urbis hui. arborē infelici suspende.
uerbera t̄ uera pomeriū. modo inter illa pila c̄spo
ta hostiū. t̄ extra pomeriū. in inter sepulcra curi
atorū. Quo enī ducere hunc uiuente potēstis. ubi n̄
decora cum atanta fedtate supplicii uindictent.
Non tulit p̄p̄s nec patris lacrimas. nec ipsius patrem
in om̄i periculo animū. absolueruntq; ammiratione
magis uirtutis quā uire cause. Itaq; ut cedes mani
festa aliquo tamen piaculo luertur. imperatū patri
ut filium expiaret peccata publica. Is quib̄dā p̄p̄u
larib̄ sacrificiis factis. que deinde genti horatis
tradita sunt. transmissis p̄ uia rigillo capite adopto.
uelut sub iugum misit uiuente. Id hodie q̄q; publice
semp̄ refectum manet. sororū rigillū uocant. Ho
ratie sepulcra. q̄ loco corruerat iēta. constructum
ē saxo quadrato. Nec diu pax albana mansit inuidia
uulgi. qd̄ trib̄ militū fortuna publica commissa

fuerit. uanū ingenū dicatoris corrupti. Et quo recta
consilia hōd bene eueniant. p̄uulū reconciliare popu
lariū animos cepit. Igitur ut prius in bello pacē. sic
in pace bellū querens. q̄ sine ciuitati animos plus quā
uirū cornebat. ad bellū pulam atq; exceditō gēren
dum. alios conecrat p̄ptos suis p̄specie societatis p̄tra
onē referuat. Fidenates coloma romana uenitibus
sociis consiliū assūptis. p̄p̄eto transitionis albanorum.
ad bellū atq; arma inueant. Cū fidenes apte desisset.
tullus metuo exegretuq; ē ab alba accito. contra
hostes dūct. Vbi auentē transit. ad confluentē collo
cat castra inter cū locū c̄fidentis. Venitū exercitū
tyberī transit. Huius acie prope flumen tenuere
dextrū cornū. uinistrū fidenates p̄p̄us montes con
sistunt. Tullus aduersus uenitē hostē dirigit suos.
albanos contra legionē fidenatum collocat. Albano
non plus animi erat quā fidei. nec manere q̄ nec trans
ire apte ausus. sensim admontes succedit. Inde ubi
satis subisse se ratus ē. erigit totā acie. fluctuantēq;
animo. ut tererēt tempus ordines explicat. Consiliū
erat. qua fortuna rē dare. eo inclinat uir. Mira
culo primo ēē romanis. q̄ praxim straxant. ut nu
dari lactera sua sociorū digressu senserunt. Inde equē
citato equo nūciat regi abire albanos. Tullus in rē
trepidat. uouit saluos. fanaq; pallori ac pauori.
equitē clara inceptis uoce. ut hostes exaudirent. re
dire in plium iubet. nihil trepidatione opus ēē. suo
uillu curūduci exercitū albanū. ut fidenatū nuda
terga inuadant. idē imperat. ut hastas equites
erigrent iubeat. Id factū magnis parti p̄ditū
romanorū conspectū abeuntis albanū exercitus inter
sep̄tē q̄ uiderant. id qd̄ ab rege auditū erat nati eo
aerius pugnant. terror ad hostes transit. c̄audue
rant clara uoce ductū. t̄ magna pars fidenatū. ut
q̄ colom addita romanis essent. latine sciebant.
Itaq; ne subito excollis decursu albanorū uir dūde
rent ab oppido terga uerant. Instat tullus. fuso q;
fidenatū cornū. uiuente alieno pauore p̄culsū
ferocior redit. nec illi ualere impetū. sed abestū

fuga flumen obiectū ab tergo arechut. suo postquā fuga
inclinauit. alii arma fide uelentes in aqua cegi ruebant.
alii dū cune tantē in ripis inter pugny fugerq; consiliū
oppressi. Non alia ante romana pugna atrocior fuit.
Tum albanū exercitus sp̄d̄tator certaminis. deducit in
campos. metū tallo deuictos hostes gratulat. Contra
tullus metū benignē alloquit. quod bene ueritat.
castra albanis romanis castris ungerē libet. sacrificia
um iustitiae in diem postq̄ parat. Vbi illucet. parat
om̄ib̄ ut asolet. uocari cōtione uirūq; exercitū iuber.
Ire uocet ab exercitū orsi. primos exauere albanos. Hi no
uante caā rei moti. ut regē romanū concionantē audi
rent. praxim consistere. ex cōposito armata c̄tūdāt
romana legio. Centurionib̄ datū negociū erat. ut sine
mora impera exequerent. Tum ita tullus inquit. Roma
ni si unquā ante alia illo in bello fuit. qd̄ primum
dus immortalē gr̄as ageretis. deinde uir ip̄sori uirtutē
hēsternū id plium fuit. Dumcatū ē enī non magis cū
hostib̄. quā que dimicatio maior atq; periculosior est.
cū p̄d̄tione ac p̄fida sociorū. Nam ne uos falsa opinio
teneat. in uillu meo albanū subire admontes. nec im
perū illud meū sed consiliū t̄ imperū simulatio fuit.
ut nec uos ignorantib̄ deserti uos auerteret acertam
ne animus. t̄ hostib̄ circūueniri se ab tergo natis ter
ror ac fuga inuerecur. Nec ea culpa quā arguolomū
albanorū ē. Ducei secuti sunt. ut t̄ uos si quo dgo inde
agnem deulnare uolūssim fecisset. Occisus ille ē duc
tor t̄ ueris hui. metuis idem hui machinator belli.
metuis fedtatis romanū albanūq; ruptor. Audeat talia
alios deinde. nisi in hunc infigit iā documentū mora
lib̄ dederō. Centuriones armati metū circūstunt.
Nec cetera ut oris erat pagit. qd̄ bonū fāstū felix;
sic p̄. r. acm uobisq; albanū. p̄p̄m om̄em albanū romā
traducere manimo ē. ciuitatē dare plebi. primores
in patres legere. unā in bē. unā r. p. facere. ut acimo
quondā in duos p̄ptos diuisa albana res ē. sic nunc in
unū redcat. Ad hēc albana p̄bes inermis abarmatis
septā inuirus uoluntatib̄. cōmum tam metū cogē
te silentiū tenet. Tum tullus. metū suffecta inquit.

si ipse disere posses fide ac federa seruare. unio tibi ea discipuli
na ante adhibita esset. Nunc quo tū ingenū insanabile est.
actu tuo supplicio doce humanū genus tā scā credere. que
ate uiolata sunt. Et q̄ paulo ante animū inter fidenatē
rēq; romana accepit gestis. ita iā corpus passim distrahē
dū dabis. Exinde duabus admontes quadrigis in curris carū
distortū illigat metū. Deinde induer sum r̄t̄ equi conc
tati. lacertū inueroq; curru corpus qua in hēsternis. uinculis
membra portantes. auertere om̄s ab tanta fedtate sp̄d̄tā
culi oculos. Huius uictimūq; illud supplicii apud romanū
exempli parū memoris legū humanarū fuit. In alio glo
riam hēc. nulli gentium metores placuisse p̄p̄us. Inter
hēc iam p̄missi albanū erant equites. qui multitudinē
traducerent romā. legiones deinde dūctē ad diruen
dam urbē. que ab inuicere portas. n̄ quidē fuit tā
multus ille nec pauor. qualis captarū esse urbium sole.
cū effine d̄s portis. statit ut arret. muris. aut arec iū capta
clamor hostilis t̄ curis p̄ urbe armatorū om̄ia ferro
flammaq; nūscere. sed silentiū triste ac tacita mestitia
ita defixet om̄iū animos. ut p̄ metu oblitū qd̄ relinq;
rent. qd̄ scū ferrent. deficientē consilio. rogantes
q̄ alii alios. nunc in lumbis starent. nunc erubundi
domos suas. ultimū illud uisuri puagarēt. Et u
am equitū clamor exire iubentū instabat. iā fragor
tedorū que diruebant ultimis urbis partib̄ audiebāt.
pulsisq; ex distantib̄ locis ortus uelut nube inducta
om̄ia impleuerat. naptum quib̄ quisq; poterat elatis.
cū lare ac penates tētaq; in quib̄ natus quisq; educatq;
esset relinquentes exerent. iam continens agni migran
tium impleuerat uas t̄ conspectus aliorū matua mi
seratione inuagrabat lacrimas. uocēq; etiā miserabile
exaudiebant. mulierū p̄cipue. cū obsessa abarmatis
templa angusta p̄t̄ uocē. aut uelut captos relinquentes
deos. Egredis urbe albanis. romanis passim publica prua
taq; om̄ia tēta adēquāt solo. Vnaq; hōia quadringentorū
annorū opus q̄b̄ alba straxat exadio ac ruinis dedit.
Templis tamen decem f̄ta cū edicē tū ab rege fuerint
temperatū ē. roma interim crescit albe ruinis. duppli
catur ciuium numerus. celus urbi addit mons. t̄ quo

Opera q̄d̄rius
admontes distent

frequentius habitaret. cā sede tullus regie capre. ibiq; habitavit. principes albanorū impatres ut ea q; pars rei publice crederet legere tullios. ferulios. quincios. geganos. curatios. doctios. templios. ordinē ab se aucto curā fecerit. quae hostilia usq; ad patrum nrorū etate appellata ē. aut omnium ordinū urbū aliqd ex nouo pplo adierit. equitū dicitur turmas ex albanis legere. legiones & ueteres eodē supplemento ceperunt. & nouas scripsit. Hac fiducia nriū tullus sabiniū bellū indidit. genti ea tēpestate secundū eorum opulentissimū uiris armisq;. Verūq; unū rē facit. de res nequā erunt repetere. Tullus ad ferro nre famā merenti frequentia negotiatores romanos cōprehensos querēbat. sabini suos prius in lucū confugisse. ac romae receptos. Ne cause belli fererant. Sabini haud parū memores & suarū uirū. parte romae ab tacio loca tam. & romā rē nup etiā aduentione ppli albanū auctam. curā inspicere & ipsi exercita auxilia. etumaq; erat uicina. praximi eorum uentis. inde obreduas bellorū uas maxime sollicitatis addefectionē animi. uoluntarios taxere. & apud uagos quosdā ex mopi plebe etiā merces ualuit. publico auxilio nullo aduerti sunt. ualuitq; apud uentis. nā de ceteris minus nriū ē. pacta cū romulo induciarū fides. Cū bellū utiq; summa ope pararent. uerūq; in eo res uiderē. utri prius arma inferrent. occupat tullus in agrū sabinum transire. pugna acriter ad siluam maliciosam fuit. ubi & pedicū quidem robore. ceterū equitatu aucto nup. plurimū romana acies ualuit. Aequitab' repente in uentis turbata ordines sunt sabinox. nec pugne deinde illis constare. nec fuga explicari sine magna cede potuit. Deinde sabini cū in magna glā magnisq; opibus regnū tullī ac tota res romana esset. nunciātū regi patrib; q; ē in monte albanō lapidibus pluisset. Quod cū credi uix posset. missi ad id uisendū pdigū in conspectū haud altē quā cum grandine uenti glomeratā uentis agunt. crebris ceciderit celo lapides. Vix etiā audire uocē in gentē ex summi cacuminis luco. ut patrio ritu sacra albanū facerent. quae uelut diū q; simul cū

patria rebus obliuioni dederant. & aut romana sacra susceperant. aut forams ut sic uita cultū reliquerant deum. Romanis q; ab eodē pdigū nouendiale sacrum publice susceptū ē. seu uoce celsa ex albanō monte missa. nā id q; tradit. seu aruspiciū montū mansit certe sollempne. ut quandoq; idē pdigū nunciaret. ferre p nouē dies agerent. Haud ita multo post pestilentia laboratū ē. Unde cū pigritia militandi oriret. nulla tamen ab aruspiciū dicitur quies. abellicoso rege. salubritas etiam credente militie quā domū uuenū corpora ēē. donec ipse q; longinquo morbo ē implicatus. Tunc adeo fracta simul cū corpore sunt spurca illi feroces. ut q; nihil ante natus ēē minus regū quam sacris dederit animū. repente omib; diagnis paruisq; suppletionib; obnoxius dederit. religionib; q; etiam pplm impleret. Vulgo iam homines cū statu rerum qui sub numā rege fuerat. requirentes. unā ope egrī corporib; relictam. si par uia q; ab diis impetrata esset. credebant. Ipsum regē tradunt uolente cōmentarios numi. cū ibi quāda occultā sollempnia sacrificia ioui dicio facta inuenisset. operatū his sacris se abdidisse. sed n̄ rite uita aut curatū id sacrum ēē. nec solū nullam ei oblatā celestū specie. sed uia uisū sollicitati praua religione. fulmine ut tū cū domo conflasse. Tullus magna glā belli regnauit annos duos & xxx. Orcuo tullo res ut uisitatū iam inde ab uicio erat. ad patres redierat. hiq; inter regē nomina uerant. quo comitia habente aneū marciū regem pplis creauit. patres fuerit auctores. Numi pompiū regis nepos filia ortus aneus marciū erat. Cui ut regnare cepit. & aucte glē memor. & quia praximū regnū cetera egrū. ab una parte haud satis prosperū fuerat. aut neglectis religionib; aut praxe cultē. longeq; antiquissimū ritus. sacra publica ut ab numā instituta erant facere. omnia ea ex cōmentariis regis. pontificē in alba data pponere in publico iubet. Inde eorum oeu cupidit. & firmitis ciuitatib; facta spes inuam mores atq; instituta regē abiturū. Igitur latini cū quib; tullo regnante uita fedus erat sustulerant

animos. & cū inuentione in agrū romanū fecissent. repetentib; res romani. supbe responsū reddunt. Residem romanū regē inter sacella & aras aditurū ēē regnū rati. Quidam erat manco ingenium. & numi & romuli memor & pter quā qd am regno magis necessariū fuisse pacem credidit. enim in nouo. tū ferre pplē. etiam qd illi contigit ser oeuum sine unū. id se haud facile habiturū. tēp tati patientiā. & tēp tati contēpni. tempora q; ēē tullo regi aptiora quā numi. Ut tamen quō numā in pace religione instituisse. alē bellis ceremonie p dretur. nec gererent solū sed etiā indicerent bella aliquo ritu. lus ab antiqua gente egrediens qd nunc feciales habent. descripsit quae res repetant. Legatus ibi ad fines eorum uenit. unde res repetant. capite uelato filo. Lang ut lamen ē. audi uuppiter inquit. audite fines cuiusq; gentis sunt. nāminat. audiat fas. Ego sum publicū p. & iuste pteq; legatus uenio. uerūq; meae fides sit. lenigē deinde postulata. inde iouē teste facit. Si ego inuiste impieq; illos homines illasq; res dedig. p. & mihi exposito. tū patre compote me unquā ue ris ēē. Hec cum finis supra scandit. hēc quincūq; ei pmi ut obuul fuerit. hēc porā ingrediens. hēc forum ingressus. paucis uerbis carminis concipiendiq; uisū uandū mutatis pagit. Si n̄ dedit quos expositet. dubi' trib' & acer. tot enim sollempnes sunt. pactis bellū etiā indidit. Audi uuppit. & tu uino. quirine. diuq; omis celest. uosq; ter restes. uosq; in sterni audite. Ego uos testor pplm illū quicūq; ē. nominat. inuistū ēē neq; uis p solueret. Sed de istis reb; in patria maiores netu consulenti. quo pacto uis nriū adipsam. Cū uis nunciū romā ad consulendū redit. confestim rex ebul ferme uerbis patres consulebat. Quaru rerū. lictū. caularū conditū patre patratū p. & quiritiū. patri patratū priscorū latinorū. hominib; q; priscis & latinis. quas res dari fieri. solui oportuit. nec dederunt. nec soluerunt. nec fecerunt. Quas res die inquit. & que primū sententiam rogabat. quid censeat. Tum ille. puro pioq; dū illo qbarendas censeo. itaq; consensio. concisio q;

Inde ordine alii rogabant. Quandoq; pars maior eorum q; aderant. in eandē sententia ibat. bellū erat consensu fieri solitū. ut fecialis hastam sūratā aut sanguinea pūllā ad fines eorum ferret. & n̄ hui' trib' puberib; pfen tū diceret. Rā ppli priscorū latinorū homines uis psci latinū aduersus p. & quiritiū fecerunt. deliquerunt. qd p. & quiritiū bellū cū latinis priscis fuerit. ob eā rē ego ppli q; romanis pplis priscorū latinorū hominib; q; priscis latinis bellum induci facioq;. Id ubi dicitur. hastā in fines eorum inmittet. Hoc tū in ablatiū repetere res. ac bellū indidit. morēq; eū posteri acceperunt. Ancus demandata cum sacrosē flammib; sacerdotib; q; alius excretū nouo conscripto pfectus. politorū urbe latinose uis cepit. scruatq; morē regū priorū qui rē romanorū auctant. hostib; incuitatē accipiendū multitudinē omnem romā tradit. Et cū circa palatū sede ueterē romanose sabini captolū atq; arce. celum monte albanū implessent. auentinū noue multitudinē dātū. Ad diti eodē ita multo post tellens ficanāq; captas noui ciues. Politorū inde rursus bello repetitū. qd uacū occuauerant prisci latini. eaq; causa diruendū urbis ei fuit romanis. ne hostiū semp receptaculū fuit. Postremo omī bello latino medullā cōpulsio. aliqdū ibi marce incerto. uaria uictoria pugnata ē. Nā & urbs tuta munitionib; p̄sidioq; firmata ualido erat. & castis in agro positis. aliquociens exercitus latinis cōmū cū romanis signa contulerat. aduictū omib; romanis cōmū aneus acie primū uicte. Inde ingenti p̄da potens romā redit. Tū q; multū multib; latinose incuitatē accepit. quib; ut uingeret palatio auentinū admittit. dātē sedes. ianiculū q; adiectū. n̄ inopia loci. sed ne quando ea arx hostiū esset. Id n̄ muro solū. sed etiā ob cōmoditatē tineris ponte suspitio tū p̄mū in tiberi facto. coniungi urbi placuit. Quiritium q; fossa haud parū momentū planiorib; aditu locis anca regis opus ē. Ingenta incremento rebus auctis. cū in tanta multitudinē hominū discrimine

hoc d
refert
peteban
tur.

ha bellū
indidit.

Nec de prisca latius aut q̄ ad latinos defecerant. capta oppida.
 Larinde ē facta. Maiore inde animo pacis opera inchoata. quā
 quanta mole gesserit bella. ut n̄ quietior pp̄s domi eēt. quā
 multae fuisset. Nam & mirro lapideo cui exordiu operis sibi
 no bello turbatu erat urbe quā nondū munitat cingere
 parat. & infima urbis loca circa forū abasq; interretas
 collib' conualles. quia explanis locis haud facile cucubus
 aquas. e doacis fastigio myberū ductis licat. & arca ad
 eadē in capitolio iouis quā uouerat bello sabino. iā p̄lagi
 ente animo futuā olii amplitudine loci occupat funda
 mentis. Lo tepore pdigū usū. euentuq; mirabile fuit
 omen. caput arsisse ferunt multos in conspectu.
 Plurimo q̄ clamore inde actante rei miraculo orto
 exectos reges. & cū quidā familiarū aqua adrestrin
 genda ferret. ab regina retentiū. sedatoq; iā tumultu.
 moueri uelisse puerū. donec sua sponte expretus
 eēt. mox cū somno & flammā abisset. Tum ab ducto
 insecerit. uro tanaquil. uidet ne puerū hunc inquit.
 quā tā humili cultu educam. ^{scire licet hunc lum}
 quonidā reb' n̄ris dubis futuru. p̄fidiumq; regis af
 flicte. proinde materā ingentis publice priuatimq;
 decoris om̄i indulgentiā n̄ā nucriamus. Inde puerum
 liberū loco ceptū haberi erudiriq; arab' quib' inge
 ma admagis fortasse cultū exccantur. Cuius facile qd
 dist' cordi esset. Lauis euasit uerū indolis regis. Nec cum
 quereret gener tarquinio. ei quisquā romane iuuenta
 tis ulla arte conferti potuit. siliamq; ei suā rex despon
 dit. Hic quacūq; de causa tantus illi honos habitus. cre
 dere prohibet serua neta cū. paruūq; ipsū seruissē. ^{Ex}
 magis serantat sum. q̄ cormiculo capto. serua tullu q̄
 princeps in illa urbe fuerat. grauida uro occiso uorē
 cū inter reliquas captiuas cognita esset. ob unicā nobi
 litatē ab regina romana p̄hibita seruunt seruitio. partū
 romie edidisse. prisca ^{romana} domo. inde tanto bene
 ficio & inter mulieres familiaritate adta. puerū
 in domo apario educū in caritate atq; honore fu
 isse. fortunā matris qd capta patria in hostiū manū uene
 rit. ut serua natus crederet. fecisse. Duo de quadagesimū
 ferme anno. exq; regnare cepit tarquinus n̄apud re

Ordine per
 hilly et
 ovis eius

gē m. sed apud patres plebēq; longe maximo hono
 re seruus tullius erat. Tum anei filii duo & si antea
 semp̄ p̄indignissimo habuerant. se patrio regno
 turis fraude pulsos. regnare rome aduenā n̄ m̄ non
 uicant. sed ne ita licet quidē stupis. tū impensius his
 indignitas crederet. si ne ab tarquinio q̄te ad se rediret
 regnū. sed precept inde prorsus adseruita eideret. ut
 meade tuitate p̄ centesimū fore annū quā romulus
 deo p̄gentus deus ipse tenuerit regnū donec interit
 fuerit. id seruus serua natus possidete. cū cōmune ro
 manis nonum sit. tū p̄cipue id domi sue dederit fore.
 si anei regis uirili sturpe salua. n̄ m̄ aduenit sed serua
 etiā regnū rome p̄teret. ferro q̄ cā arceret contamine
 lam statuunt. sed uirū dolor in tarquinū ipsū magi
 quā in seruū eol stimulat. & q; grauior uitor eedis
 si sup̄ deo rex futurus erat quā priuatus. tū seruo occisa
 quāq; aliu generū delegisset. & eundē regnū herede
 facturus uidebat. ob hoc ipsi regi inuidy parant. ^{sc}
 pastorib' duo feruissimū delectu ad facinus. q̄ consue
 tuerunt utiq; agratib' feramoris in uictibulo regis
 quā potuerit tumultuosissime specie rixē in se omnes
 apparitores regios conuertant. Inde cū ambo reges ap
 pellarant. clamorq; eorū pentus uirū grā puenisset. no
 cati ad regē p̄gunt. Primo utiq; uociferari. & certatū
 alter alteri obstrere. Coerata ab hōre. & uisū amio
 dicere. tandē obloqui desistunt. Vnus rē excomposita
 ordit. dū uentus meū se rex totus auerteret. alter
 data securū in caput deiecit. relictūq; in uulnere tela
 ambo se foris eieunt. Tarquinū moribundū. cū q̄ circa
 erant excepissent. illos fugientes lictores cōp̄bendunt.
 Clamor inde concursusq; ppli mirantū qd rei esset.
 Tanaquil uti tumultū dandi regiam iubet. arbitros
 eiecit. Simul que curando uulnere opus sunt tamquā
 spes suberet sedulo cōparat. simul si desituar spes alia
 p̄sidia molitur. seruo p̄pere accitū. cū pene exsangue
 uirū ostendisset. dectū tenens orat ne uulnē morte
 soerū. ne soerū inuis ludibrio eē sinat. Tū ē inquit
 serua siur et regnū n̄ eorū galenis manib' pessime
 facinus fecere. frige te. deosq; duces sequere. qui

darū hoc fore caput. diuino quondā circūfuso igni porten
 derunt. hunc te illa celestis excitet flamma. nunc expgit
 cat. Verē a nos peregrini regnauim. Qui sis n̄ unde nar
 sil repita. Et tua re subita consilia torpent. at tu mea
 consilia sequere. Cū clamor impetusq; multitudinis uir
 sustineri posset. ex superiore parte adū p̄finitas in
 nouā uā uersus. habitabat etiā rex ad iouis statoris.
 pplin tanaquil alloquit. iubet bono animo eē. sopitū
 fuisse regē subito ista. ferrū haud alce incorp densen
 disse. iam ad se redisse. inspectū uulnē absterse. cruore
 om̄ia salubria eē. confidete prope die ipsū eol uisuro.
 Lateri seruo tullio iubere pplin ducto audientem
 eē. cū uira reddiditū. obtinūq; alia regis munia
 eē. Seruus cū trabca & lecturib' p̄dit. ac sede regia
 sedens alia decurrit. de aliis consultatū se regem eē
 simulat. Itaq; paliquit dicit cū iam expulisset tarq
 nius. eclata morte p̄specie alieny fungende uicis
 firmant saas opes. Tum demū palā factū. & cōplora
 tione in regia orca. seruus p̄sidio firmo manens. p̄
 mus inuisu ppli. uoluntate patru regnauit. Anē lu
 berū iā tum cōp̄ressit sedentū ministrū. ut uiuere regē
 & tantū eē opes serui nunciatū ē. suessam p̄metiā
 eolacū uirant. Nec iā publicis magis consiliis seruū
 quā priuatis munit opes. & ne qualis anē liberū
 animus aduersus tarquinū fuerat. talis aduersus
 se tarquinū liberū eē. duas filias uiuentū regis
 luco atq; arrunta tarquinus uingit. nec ruper tam
 facti necessitate humanis consiliis. Cū cū in uindicta
 regni etiam inter domesticos infida om̄ia atq; in
 festa faceret. p̄ oportune ad p̄sentis quietē status
 bellū cū uicentib'. iam em̄ inducū exercant. alisq;
 cōsulat sup̄tū. In eo bello & uirtus & fortuna em̄ta
 te tullū. fuso q; ingenti hostiū exercitu. haud dubi
 rex seu patru seu plebis animus periclitaret. romā
 redit. aggregaturq; inde ad pacis longe maximum
 opus. ut quicquid modū numa diuum auctor uirū fu
 isset. ita seruū conditorē om̄is incuitate discrimi
 nis ordinūq; quib' inter gradus dignitatis fortune
 q; aliquid inter licet. posteri fama ferrent. Centū

cum instituit rem saluberrimā. tanto imperio futuro. ex
 quo belli pacisq; munia n̄ uirtū ut ante sed p̄habitu pec
 cuniarū fuerent. Tum classes centuriasq; & hunc ordinem
 excentū descripsit. t̄ paci dextorū t̄ bello. Et his q̄ centum
 milium erit aut maiore censū Lxxx confectū centurias.
 quadragenas seruo ac iuniorū. primo classis om̄is appel
 lati. Seniores ad urbis custodia ut presto eēt. iuuenes
 ut foris bella gererent. Arma his imperata. galea. cli
 p̄tū. ocrey. lorica. om̄ia ex ere. hec ut regumenta cor
 poris eēt. tela in hostē. hastaq; & gladius. Addey hinc
 classi dūy fabriū centurie. que sine armis stipendia
 facerent. Datū mun'. ut machinas in bello ferrent.
 I cda classis intra centū usq; ad quinq; & lxxx milia cen
 sum instituta. & ex his seniorib' iuniorib'q; xxx conscrip̄t
 centurie. arma imperata. scutū p̄ clipeo. & p̄ter lorica
 om̄ia eade. Tercia classis in l. milia censū eē uoluit.
 totidē centurie. & hec eodēq; discrimine citatū factū
 neo de armis quequā mutatiū. ocrey tantū adēp̄t.
 In quarta classe censū quinq; & xxx milia. totidē centu
 rie factū. Arma mutata. nihil p̄ter hasta & uirtutum
 datū. Quinta classis adta. centurie xxx factū. fundas
 lapidesq; nulliles hi secū gerebant. In his accensū cor
 nantes abianesq; inter centurias distributa. Vnderi
 milib' hęc classis censēbat. Hęc minor censū reliquā
 multitudinē habuit. Inde una centuria facta ē. immu
 nis milita. Ita pedestri exercitu ornato distributoq;
 equitū ex p̄morib' ciuitatis. xii scrip̄t centurias. Hęc
 ut alia centurias trib' ab romulo institutis. sub isdem
 quib' inaugurate erant. nonumū fecit. ad equos em̄dos
 dena milia erit ex publico data. & quib' equos alerent
 uiduy attributū. que bina milia erit in annos singulo
 penderent. Nec om̄ia indites ap̄uip̄tib' in dūmā
 onera. deinde ē honos additū. Non ^{em̄}
 ut ab romulo traditū ceteri seruauerunt
 reges uirtū s̄stingū eade u. eodēq;
 iure p̄m̄scc om̄ib' datū ē. sed gradus factū. ut neq;
 excludit quisquā suffragio uideret. & uis om̄is p̄ncis
 primores ciuitatis eēt. quirtat enim uocabant primi.
 Lxxx inde primy classis centurie. primum pedatū

uocabant. Ibi si uiraret qd raro mridebat. ut sede classe
uocarent. nec fere unquam infra ita descenderent. ut ad
infimos purerent. Nec mirari oportet hunc ordinē. q
nume ē post expletas quinque. & xxx tribus duplicato carū
numero. centurū uimox seruoq; se ad instutias ab
seruo tullio sumas n̄ conuenit. Quadrifaria enī urbe
diuisa. regionib; collib; qui habitabant. partes eas tribus
appellauit. ut ego arbitror sibi tributo. Nam a q; q; eq;
inter excensu conferendi. ab eade uita ratio ē. Neq; h
tribus ad certam rā distributionē numerūq; quicquam
peruenit. Censu pfecto que matarancat metū legi
decentis laty. cū uinculoz mms mortisq; duxit. ut
om̄s ciues r. eqtes peditesq; uisus quisq; centurū in
campo martio prima luce adessent. Ibi instructū ex
eritū om̄m succube taurilib; lustrauit. idq; con
ditū lustrū appellatū. q; incensendo fims factus ē.
Quia lxxx eo lustrū ciuū censa dicunt. Adicit scrip
torū antiquissim; fabius p̄tor. eorū q; arma ferre
possent. cū numerū fuisse. Ad eā multitudinē urbs
q; amplificanda uisa ē. Addit duos colles. quirinale.
uiminalēq;. Inde deinceps auget esquilias. ibiq; ipse
ut loco dignitas fieret habitat. aggerē & fossis om̄i
ro circūdat urbē. Inter pomeriū proficit. Pomeriū uer
bi uim sola utuantes. post meriū interpretant ē. Est
aut; magis circa moerū locus. que in condendis urbibus
quondā uerūsi qua murū duedū erant. certis circa
terminis in augurato consecrabant. ut neq; uicior
parte. edificia mem̄b; contemnerent. que nunc etiam
indigo etiā conuungunt. & extrinsecus puri aliqd ab
humano calu patēt soli. Hoc spaciū qd neq; habitari
neq; arari fas erat. non magis qd post murū ē. quā
qd murus post id pomeriū romam appellarunt.
et in urbis incremento semp quantū
mēna peccata erant. tantū termi
ni hi consecrati p̄ferebant. Aucta ci
uitate magnitudine urbis. formatis om̄ib; domi &
ad belli & pacis usus ne semp armis opes adquirent.
consilio augere imperiū conatus ē. simul & aliquod
addere decus urbi. & tantū. Hinc inclitū diang ephē

ad str pomeriū.

hie fanū. id eōmunit acuitatib; asie factū fama feretur
cū consensu deosq; consecratos laudare mure serinus
inter pecces latinos cū quib; publice priuatiq; Hospitia
amicitiasq; de industria uinrent. sepe terando ea
dem. p̄tute tandē. ut romē fanū diang ppli latini
cū p. R. facerent. Ca erat confessio. caput rerū romā ē.
de q; uocant q; mis certatū fuerat. Ad quāquā omissum
ia eōmūm eua latinorū obrē uocant infidētē tēp
tatam armis uidebat. um se ex labinis fors dare uisa ē.
priuato consilio imperiū recuperandi. Bos in labinis
nata quida patrifamilie dicit. miranda magnitudine
ac sp̄cie. fixa p multas gratas cornua inuestibulo tēpl
diant monumentū ei fuisse miraculo. Habita ut que
res p̄digu loco ē. & uates eēmeret. cū ciuitatis aēciue
diang immolassent. ibi fore imperiū. idq; armen p
anastitē fami diang. Sabinisq; ut prima apta dies sa
erificio uisa ē. bouē remū ad tū deducit ad fanū diang.
& ante arā statuit. Ibi antistes romanus cū cū magni
tudo inētune. & celebrata fama mouisset. memor re
sponsi. sabinū ita alloquit. Rindnā tu hos pes p̄ris inquit
uicesty sacrificiū diang facere. quim tu ante uiuo p̄sim
deris flumine. infima ualle p̄fluit. cyberti. Religionē
taetus hos pes. q; om̄ia ut p̄digo responderet euentus.
cupere rite facta. exemplo descendit ad cyberti. hnt
ea romanū immolat diang bouē. Idmure gratū regi
atq; ciuitati fuit. Seruus quāquā iā usu haud dubiū
regiū possiderat. tam q; interitū iactari uocel auue
ne tarquinio audiebat. se inuisu ppli regnare. con
ciliata prius uoluntate plebis. agro capto ex hostibus
uriton diuiso. ausus ē ferre ad pplm uellent uiberent
ne se regnare. Tantoq; consensu quanto haud quisquā
alius ante rex ē declaratus. Neq; ciues tarquinio sp̄e
affē tandi regnū dimitte. unmo eo unpenstas quia
de agro plebis aduersū patrū uoluntate. senserat agi.
criminandi serui apud patres. cresecidiq; incuria
sibi occasione data ratus ē. & ipse uiuentis ardentis
animi. & domi uxore tullia inuictū animū stam
lante. Tulit enim & romana regia sceleris magici eē
plū. ut tedio regū maturior ueniret libertas. utamūq;

regnum esse. qd scelerē partū ē. Hic L. tarquinus prius
ei tarquinū regis filius nepos ne fuerit parū liquet. plu
rib; tam auctorib; filii eaderim. fratres habuerat ar
runtē tarquinū m̄tis ingenidū uenē. Hic duob; ut ante
dictū ē dūc tullis regis filis nuptiarum. & ipse longe
dispare morib; forte ita inciderat. ne duo uolentia in
gema matrimonio iungerent. fortuna credo p. R. q
daturū serui regnū ēēt. constitūq; ciuitatis
mores possent. Angebat ferre tullia nihil materie
in uirū. neq; ad cupiditate. neq; audaciā ē. tota in
alterū uersa tarquinū. cū m̄tari. cū uirū dicere. ac
regio sanguine ortū spernere sorore. qd uirū pad ta
mulebri cessare audacia. Longitahit celerit similitu
do eos ut fere sit malū malo ap̄tissimū. sed uicū tur
bandi om̄ia astimna ortū ē. Ca secretis uiri alieni
affuetatā sermōib; nullis uerboz contumelias par
re deuro ad f̄rem. de sorore ad uirū. & se redius in
duam. & illū cū futurū fuisse contendere. quā cū
impari iungi. & clanguescendū aliena ignama ē. si
sibi cū quo digna esset di dedissent uirū. domi prope
die uisū regnū fuisse. qd apud patrē uideat. Celeri
ter adolecentē suę temeritatis implet. arruhs tarq
nū. & tullia minor p̄p̄e contumacis funerib; cum
domos uacuas nouo matrimonio fecissent. unguēt
nuptis magis n̄ phibente seruo quā approbante.
Tum iā in dies infestior tullū scrutatus. infestus ept
regniū ē. Iam ab scelerē ad aliud spectare mulier scē?
neq; nocte. nec inter diu uirū conqueſcere pati. ne
gratuita p̄terita parricidia essent. n̄ ibi defuisse cau
inupta diceret. nec cū q; tacita seruiret defuisse.
qui se regno dignū putaret. q; memuisset se esse
prius tarquinū filiū. qui habere quā sperare regnū
mallet. Incaus es cū nuptā ēē me arbitror. & uirū
& regē appello. sin minus. eo nunc pecus mutata rē
ē. qd istie cū ignaua ē scelus. qui n̄ accingeris. n̄ tibi
ab cornibo. nec ab tarquinis ut patri tuo pegrina
regna moliri necesse ē. Iu tē p̄nates. patri q; &
patris imago. & domus regia. & u. domo regale soluū
& nomen tarquinū orat. uocaty regē. Aut si ad

hęc parū est animi. qd frustratis ciuitate. qd et ut regum
iuuentē conspici sinis. facesse hinc tarquinos. aut cornebu
deuoluerē retro ad stirpē. s̄i simlior quā patri. Hic alius
q; incipiendo iuuentē instigat. nec conqueſcere ipsa po
test. si cū tanaquil peregrina mulier tantū moliri potu
isset animo. ut duo continua regna uirū ac deinceps
genero dedisset. ipsa regio serune orta nullū monūcū
uidando adimendo q; regio faceret. Hic mulierib; instine
tus furū tarquinus. curuere & pensare minox mari
mē genium patres. admonere patrem beneficū. ac
p eo grām repere. allucere domū uiuentis. cū de se in
genia pollicendo. tū regis crumib; locis crescere.
Postremo ut etiā agende rei tempus usū ē. stapatū
agnone armatorū inforū urūp̄t. Inde om̄ib; p̄culis
pauore in regnā p̄curia sedens. patres incuriā p̄p̄o
nē ad regē tarquinū citari uisit. Conuenere cōcū
plo alū iā ante ad hoc p̄parati. alū metu ne n̄ uenisse
fraudi ēēt. nouitate ac miraculo accōnti. etiā desirno
actū pati. Ibi tarquinus maledicta. ab stirpe ultima
ortus. serui seruaq; natū. post morte indignū patris.
non inter regno ut ante uirū. n̄ comitis. n̄ p̄ suffragiū
pplī. n̄ auctorib; patrib; muliebri dono regnū occupasse.
ha natū. ita creatū regē. fauorē infimi generis homi
nū ex quo ipse sit. odio alienę honestatis ereptū prime
rib; agrū sortidissimo eua; diuulisse. om̄ia onera que
cōmuna quondā fuerunt in primores ciuitatis inclinaſſe.
instinſſe censū ut insignis ad inuidiā locupletiorum
fortuna esset. & parata ubi uellet egentissimis largi
rēt. Hinc orationē cū intruisset trepido nuncio
exortatus seruus exemplo auctibulo curis. magna uo
ce qd hoc inquit tarquinū rei ē. quā tu audacia me
uuo uocare ausus es patres. aut insede considerē mea
tū ille ferociter ad hęc. patris sui timore sedē. multo
quā serui potiorē filium regis regni herede. satis illū
p̄ licentiā eludentē insulasse dominus. Clamor ab urri
usq; fauorib; ortē. & concursus ppli f̄ibat incuriā.
apparebatq; regnaturū qui uisisset. Tum tarq̄nū
necessitate iā etiā ipsa cogente ultima audere. mul
to & etate & uirib; ualidior. mediū arripit seruiū.

clariq; ecuria inferiori parte p gradu dicitur. Inde ad
 cogendū seriatū incuriā redit. sic fuga regis apparuit
 atq; comitū. ipse prope cesangus cū semanunus regio
 comitatu domū se receperet. puenissetq; ad sumū cons p
 mū uicū. ab his qui missi ab tarquinio fugerunt confecta
 erant interficere. Creditū quia n̄ ab horreo aceto seclere
 ammonitu tullus id factū. Carpentū certe id qd factū con
 stat in forū inuēta. nec reueria cetū uiros. euocant
 uirū ecuria. regēq; prima appellauit. Aquo facessere
 iussa ex tanto tumultu. cū se domū receperet. puenisset
 q; ad sumū cyprū uicū. ubi nup diuini fuit. flectenti
 carpenti dextra. murū dūm. ut in collē esquiharū
 eueheret. restitit pauidus. atq; inhibuit frenos si qui
 munita agebat. lacenteq; domus seruū trucidatū
 ostendit. sedū inhumanūq;. Inde tradit seclat. monū
 to q; locus ē. seclerati uicū uocant. q; amens agritantib;
 furis sororis acuri tulla p patris corpus carpenti egisse
 fertur. parēq; sanguinis ac oculis patris eruento uehi
 culo contaminata ipsa resperfa q; tulisset ad penates
 suos uirūq; sui. quib; uatis malo regni principio simile
 ppe diem exeret sequerent. Seruius tullius regnauit
 annes iiii. xl. ita ut bono etiā moderato q; regi sic
 ecedenti difficilis emulatio eēt. Ceterū id q; ad glām
 accessit. qd cū illo simul iusta ac legitima regna ocide
 runt. Idipsum tā inter quā unus ē deponere cū unanimo
 habuisse quāda auctores sunt. in seclat testimoniu
 liberandę patrię consilia agtandi interuenisset. Inde
 L. tarquinius regnare coepit. cui supbo cognomen facta
 indiderunt. quia seclatū gener sepultura phibuit. hūmū
 lū q; in sepulcū perisse dicitur. Primores patrū q; serui
 reb; fuisse credebat interfect. consens deinde male
 querendi regni. abs ipso aduersus se exemplū capi posse
 armatis corpus circūsepsit. Neq; enī quequā pter in habe
 bat. ut qui neq; ppi iussa. neq; auctorib; patrib; reg
 naret. Cō accedebat. ut incartate eumū nihil spei re
 ponenti metu regnū titandū eēt. Rūe ut plurib; in
 eueret. cognitiones capitaliū rerū sine consiliis p se
 solus exercebat. p q; cā causam occidere. in exiliū agere.
 bonis multare quos poterat. non suspētos in aut inuisō.

Qualis fuerit serui

sed inde nihil aliud quā pda sperare possit. Recipit ita
 patrū numero uniuerso. Statuit nullos in patres lege
 re. quo concēptior pauertate ipsa orlo eēt. minusq; pfe
 nihil agi indignarent. hic enī regū primus ut tradit
 apriorib; morē de omib; senatiū consulendi soluit. dome
 sticis consiliis R. v. amministruat. bellū. pacē. federa
 societates. pfe ipse cū quib; uoluit in iussa ppi. ac seru
 tus fecit. darenteq; latinos sibi maxime genē con
 cilabat. ut peregrinis q; opib; turbis inter euēs eēt.
 Neq; hospitia in cū primorib; eoz sed affinitates quoq;
 ungebāt. octauo mamulo tusciano. Is longe pncep
 latinū nomen erat. si fame credim;. ab ulare dea q;
 erce oriundus. Et mamulo filiā nuptiā dat. Per quē
 & nuptias multos sibi cognatos & amicos ei concilia
 tū in diem certā ut adluat feruente conueniant. in
 die. eē que de reb; agere comunib; uelut. Conueniunt
 frequentes prima luce. Ipse tarquinius die quāda ser
 uauit. sed paulo ante quā occideret uenit. Multa ibi
 toto die inconclis uariis uelata sermōnib; erant.
 Turmus herdonius ab aricia ferocē in ablenē tarqūm
 emt inuēctus. haud mirū eē supbo inditū romē cogno
 min. Nam enī ita clam quāda mustantē. uulgo tam
 eū appellabant. An quequā supbus eē. quā ludificat
 sic omne nomen latinū. Principib; enī longe ab domo
 exeret. ipsi qui conciliū indaxerit non adesse. cēptur
 pfecto patentiā. ut si uigū acceperint. obnoxios pmat.
 Cui enī n̄ apparere affeclare cū imperiū uillanos. Qd
 si sui bene crediderit eues. aut si creditū illud & n̄
 rapitū parricidio sit. creclere & latinos. quāquā ne sic
 quāda alu nigrū deberent. si in suos ei pēntat. quipp
 qui alu sup alios trucidat. exulati eant. bona amittant
 qd spei melioris latinū portandi. hi se audiunt. domū
 suā quemquā inde abtaur. neq; magis obseruaturus
 diuin conciliū. quā ipse q; indaxerit obseruet. Neq; atq; alu
 eodē ptenentia seduciosus facinorosusq; homo. hūl q; at
 ab opes dominatus cū differere. interuenit tarqūm
 Is finis orationi fuit. Auerit omis ad tarquinū salutar
 dū. Qui silentio facto. monitus apriorū ut purgare
 se. qd uicēporis uenisset. discipatorē aut se sumptū

Turmus herdonius

inter patrem & filium. cura reconciliandi eos ingiam
 moratū eē. & quia ea res exmissit illū die. postero die
 aditurū que constitulit. Ne id quāda ab turmo talisse
 tacitū frunt. dixisse enī nulla breuiorē eē cognitionē.
 quā ut patre & filiū. paucisq; transig uerbis posse. in
 pareat patri habiturū infortuniū eē. Nec aruenus
 in regē romanū inreparans. ex concilio abut. Quare tar
 quinus aliquanto quā uidebat egrus ferens. confesti
 turno nec machinat. ut eundē terrorē q; eumū ani
 mos domū oppreserat. latinū uideret. & q; imperio
 pala interfici n̄ poterat. oblatō falso crimine uisone
 oppresit. Ser aduersē facinoris quosda aruenos seruū
 turū auro corrupit. induerit sibi ei uū magnā gladios
 inferri clam sineret. Ca cū una nocte pfecta essent.
 tarquinius paulo ante luce accitū ad se principib; lati
 nos. quasi re noua parabat. morā suā hesternā uelut
 deprū quada prouidentia illatā ait saluta sibi atq; illi
 fuisse. ab turmo dicit sibi & primorib; pplorū paratū. nec
 ut latinos solis imperiū teneat aggrēssurū fuisse he
 sterno die in concilio. dilata re eē. qd auctor conciliū
 defuere. quē maxime pteret. inde illa absentis in
 seclationē eē natā qd morando spe destituerit. n̄ dubi
 tur si uera defecant. quin prima luce ubi uentū inē
 ciliū sit. instruat. cū conuatox manu armatus q;
 uenturū sit. dicit gladiorū ingentē eē numerū ad eū
 conuēctū. id uanū. nec nescit. exēplo sari posse. roga
 re eos ut inde seclū aditurū ueniant. Suspectā fecit re
 & ingenū turm ferax. & oratio hesternā & morā tarq
 mū. qd uidebat ob eā differri cedes potuisse. Eunt incli
 natis quāda ad credendū animis. tam nisi gladius dep
 hēnt. cetera uana existimatur. Vbi eē eo puenitum.
 turmū ex somno excitatū curūstunt custodes. cōphēnt
 q; seruis qui caritate domini uū parabant. cum gladiū
 abditū ex omib; locis diuertaculi ptaberent. enī uero
 manifesta res uia. inuēctq; turmo catens. & confesti
 latinorū conciliū magno cū tumultu aduocat. Ibi tā
 atrox inuidia orta ē gladius in medio positus. ut indic
 ta causa nouo genere leti delectus ad caput aque fe
 renting erat supno inuēta. sarisq; congestus merge

Turmo

ret. Reuocatis deinde ad conciliū latinis tarquinius. collaudatis
 q; qui turmū nouantē res pmissis parricidio merita pena
 affecissent. ita uerba fecit. posse quāda se uicisto iure
 agere. qd cū omis latinū ab alba oriundi sint. inco federe
 teneant. qd ab tullo res omis albana cū colonis suis in ro
 manū cessere imperiū. ceterū se utalū id magis omū
 causa censere. ut renouet id fedus. sedā q; post us fortuna
 E. R. ut participes latinū fruam quā urbūm excidia iustati
 onesq; agrorū. quis anto prius patri deinde suo regnante
 pusti sunt. semp aut expedirent aut patiant. stand dif
 ficulter psumū ē latinū. quāquā inco federe superior ro
 mana res erat. Ceterū & capita nomnis latinū stare acser
 tire cū rege uidebant. & turmū sui cuiq; periculi si ad
 uersatus esset. recens erat documentū. Ita renouatū fedus.
 uidebatq; umorib; latinorū ex federe die certa adlicū
 ferenting armati frequentes adessent. Rū ubi ad edic
 tum romanū regis exomib; ppiū conuenere. ne ducē
 suū neue secretū imperiū pprate signa haberent.
 miscute manipulos ex latinis romanisq;. ut ex binē sin
 gulos faceret. hmosq; ex singulis. Ita geminatis manpa
 lis. centuriones imposuit. Nec inuisus in pace rex. ita
 dix belli prauus fuit. quin ea arte pquasset superore
 reges. ne degeneratū in alū q; hinc decori offerisset.
 Is primū uolens bellū in ducentos amplius post suā etatē
 annos mouit. suessāq; pomeriā exhibi in cepit. Vbi cum
 duudenta pda xl. talenta argenti receperit. concepit
 animo eā amplitudinē iouis tēpl. que digna deū hominū
 q; rege. que romano imperio. que ipsius etiā loci maue
 state eēt. captiū peccatū in edificationē ei tēpl
 seposuit. Cōcepit deinde cū lentius spe bellū. q; gabios
 ppinquā urbē nequā tū adoratus. cū obsidendi q; ur
 bē spes pulso amymb; adempta eēt. postremo minime
 ante romana fraude ac dolo aggressus ē. Nam cū uelut
 posito bello fundamentū tēplā faciendū alūq; urba
 nis operib; intentū seclē simularet. sextus filius ei q;
 munū ex tribus erat. transfugit exēposito gabios.
 patris in se seclatū intolerabile conuerit. in abalunū
 in suos uertisse supbia. & liberorū q; cū frequentē rede
 re. ut quā incerta solitudine fecerit. domū q; faciat.

Seclusus tarquinius transfugit exēposito gabios.

nequa stirpe neq; herede regni relinquat. se quide interceda
agladios patris clapsim. nihil usqua sibi curu nisi apud
hoste lucu tanquim credidisse. na ne erarent manere
bis bellu qd postea simulet. & p occasionē eū inuictos in
uasiurū. Sed si apud eos supplicib' locus n' sit. p eraturū
se omē lacū. uollosq; inde & equos & heruicos pecturū
donec ad eos pueniat. qui apertū crudelib' atq; impiū sup
pliciu regere liberos scunt. forsitan etiā artoris aliquid
ad bellū arma q; se aduersus supbissimū regē ac ferocissi
mū pplm inuenturū. Cū si nihil morarent infensus in
porro inde abiturus uideret. benignē ab gabinis excipit.
Vtante mutari si qualis inuictus qualis inuictus. talis ad
ultimū inliberos eet. Inse ipsū postremo senturū. si alia
desint. sibi ū gratū aduentū ei ee. futurūq; credere
brui. ut illo adiuuante apertis gabinis sub romana
magna bellū transferat. inde in consilia publica adhi
beri. ubi eū de aliis reb' assentire se ueterib' gabinis
diceret. quib' h' notiores essent. ipse identidē belli au
dor eet. in eo sibi pauptā prudentiā assumere. quod
utriusq; ppli uires nosset. se utiq; inuisā pfecto supbia
regū cūmb' ee. quā ferre ne labori quide possit. ita cū
sensim ad rebellandū primores gabinorū inuictat. ipse
eū ppropissimū inueniū pdatū atq; in expeditiones iret.
& diebis factisq; omib' ad fallendū instrudis uana aderes
egete fides. dux ad ultimū belli legit. Ibi cū in seua multa
tudine qd ageret. preda parua inter romā gabinosq;
fuerit. quib' plerūq; gabina res superior eet. tū certū
sūmū in finiq; gabinos. sextū tarqimū dono deū sibi mis
sum ducē credere. apud multos ū obeundo pericula
ac labores pariter. preda munifice largiendo. tū caritate
ee. ut n' patē tarqimū potentior romē quā filius gabinis eet.
Itaq; postquā satis iurū collectū ad omē conatus uidebat.
tū ex suis unū ex seiscatū romā ad patre mitte. qd nā
se facere uellet. quando quide ut omnia unū pplis gabi
nis facere posset ei dū dedisset. Hinc nuncio quia credo
dabit fides uidebat. nihil uoce responsū ē. Rex uelut
deliberabundus mortū edū transiit. sequentia nuncio filii
ubi ambulans tactus sūma papauerū capta dicit bacu
lo decussisse. Interrogando expectandoq; responsū nun

cus fessus ut re impfctā redit gabios que dixerit ipse.
queq; uiderit referre. seu im. seu odio. seu supra iusticia
ingemo. nulla eū uoce emulisse. Sexto ubi qd uellet pa
rens. qd ue pperere tactis ambagib' patuit. primores
ciuitatis criminando alios apud pplm. alios sua ipsos in
uidia oportunos interemit. Multi pala quide. in quib'
minis spetiosa erat criminatio futura. clam interfectū.
Patuit quibusdā uolentib' fuga. aut in exiliū ad h' sunt.
absentūq; bona uita atq; interemptose diuisa fuerit.
largitiones inde pdeq; & dulcedine puati cōmodi sensū
malorū publicos adim. donec orba consilio auxilio q;
gabina res. regi romano sine ulla dimicatione in manu
tradit. Gabius receptis tanqimū pacē cū equorū gente
fecit. sedulū eū tuseis renouauit. inde ad negotia urbanā
anumū conuertit. Quorū erat p mū ut iouis tēplū in
monte tarpeio. monumentū regni sui nominisq; relin
queret. Tarquimū reges ambos. patre uoluisse. filiū p
fecisse. & ut libera acceris religionib' arca ee tota io
uis tēplūq; ei qd edificaret. exaugurū sana sacellaq;
statuit. que aliquot ibi atacio regē primū impio dis
crimine aduersus romulū pugne nota. consecrata.
inauguratūq; postea fuerit. Inter pncipia condenda
hui' operis mouisse nomen ad iudicandā tanta imperii
mole tradit deos. Nam cū omniū sacellos exaugurationē
amitterent aues. intermin fano n' ad dixerit. idq; omen
augurūq; ita acceptū ē. n' motā tyranni sede. unūq;
deorū n' euocatū. sacras ibi sūmū firma stabiliaq; canē
tā portendit. Hoc p peccatis auspicio accepto. se
cutū aliud magnitudinē imperii portendens pdigū
Caput humanū integra facie aperientib' fundamēta
templi dicit apparuisse. que uisā species haud pamba
ges arē tam imperii capiteq; rerū fore portendebat.
idq; ita cecidere uates. quosq; in urbe erant. quosq; ad
eam rē consultandā ex eorum concuerant. Augurū
adimpensat regis animus. Itaq; pōptim manubus
que pducendo ad culmen operi destinatē erant. in
infundamta suppeditauerit. Eo magis Fabio preter quā
qd antiquior ē. crehiderim. xl. ea sola talenta. quā p mō
qui xl. milia pondo argenti seposita in ea rē seruit. quā

Porte
tyo

De
nia
lv
to

sumā pecunie neq; ex unius tā urbis preda seruanda
& nullius ne horū quide magnificentię operū fundamēta
n' exuperatū. Intentus p ficiendo tēplo. fabris undiq;
ex eorum accitis. n' pecunia. solu ad id publica ē usus. sed
etiā operis explebe. qui cū haud patris & ipse militis ad
deret labor. munus tam plebs grauabat. se templa deū
exedificare manib' suis. Hic postquā & ad alia ut specie
minora. sic laboris aliquando maioris traducebant opera.
foros in cetero faciendos. deoatq; maximū receptaculum
omniū puigantē urbis sub terra agenda. sub duobus
operib' uenona h' magnificentiā quicquā ad equare
potuit. Hic laborib' exerta plebs. quia & urbi multatū
dū ubi usus non eet. oneri reat ee. & colonis in ceter
dis occupari lacus imperii fines uolebat. signā. carceos
q; colonos misit. p fida urbi futura terra marisq;. Hic
agena. portentiū terribile usū. Anguis excolupna
ligna clapsim. cū terrorē fugūq; in regū fecisset. ipsius
regis n' tā subito pauore peulit pedes. quā auentus in
pleuit curis itaq; cū ad publica pdigia eruler tantum
uates adhiberent. hoc uelut domestico exertit usū.
delphos ad maxime inclitū ueteris oraculū mittere sta
tuit. neq; responsa sortū ulli alii cōmittere ausis.
duos filios p ignotas ea tēplare teras. ignotam maria
ingrētā misit. Titus & aurus p feda. comē his additus
l. unius brucei. tarquima sorore regis natus. uuentū
longe alius ingemo. quā cū simulationē induerat.
Itā primores ciuitates in quib' frēm suū abauitculo
interfectū audisset. neq; in animo suo quicquā regi
timendū. neq; infortuna concupiscendū relinqueret
statuit. contēptūq; tatus ee. ubi in urbe parū p fidi
cet. Ergo ex industria factus ad imitationē stulticię.
cū se sua q; preda ee regi sineret. bruceiq; haud ab
nuit cognomen. ut sub ei obtinere cognominis libera
tor ille e. a. animis. latens opperiret tempora sua.
Itā ab tarquimū duobus delphos ludibriū uerius
quā comē. aut cū baculū indistū cornu cauato ad
id baculo tūisse donū apollim dicit. p ambages effigi
em ingemū sui. Luo postquā uentū ē p fctis patris
mandatis cupido inasit animos uuentū. suscitandi
ad que corū regū romanū eet uenturū. Crimsimo

specu uocē reddita ferunt. imperiū sūmū roma habebit.
qui urū primus o iuuenes osculū matris tulerit. Tarqimū
sextus qui rome relictus fuerat ignarus responsi. exers
q; imperiū eet. Rem summa ope taceri iubent. ipsi in
se iter prior cū romā redisset. matris osculū daret. forci
pmitant. Brutus alio raris spectare p fctū uocē. uelut
si plapsus cecidisset totū osculo contigit. scilicet qd ca cō
munis matris omniū mortalū eet. Rediū inde romā. ubi
aduersus ritulos sūma uē pambat. ardea ritulu habebant.
gens ut in ea regione atq; in ea etate dicitis p pollens.
caq; ipsa causa belli fuit. qd rex romanū cū ipse dicitur
exhaustus magnificentiā publicos operū. tū preda delin
re popularū animos studebat. pter etiā supbia regno in
festus etiā. qd se infabrorū munisteris ac seruli tamē
habitos opere ab rege indignabant. Tēptata res ē. si primo
imperiū capi ardea possit. Vbi id parū p fctū. obsidione
munitionib'q; capta primi hostes. In his statuit ut sit
longo magis quā acri bello satis liberi cōmunitas erant.
primorib' tam magis quā militib'. Regū quide iuuenes
interdū ocū conuuiis cōmestationib'q; inter se certant.
forte potantib' his apud sextū tarquimū ubi & collatū
cenabat tarquimū egerū filius. incidit de uxorib' nico
sua quisq; laudare. Quis modis inde certamine accenso.
collatū negat uerbis opus ee. paucis id quide hors
posse ferri. quantū ceteris p fctet lucretia sua. Quis si
ingor uuentū inest. conscendunt equos. inuisimq; p
fentes mārū ingema. idēq; spetantissimū sit. quod
net opinato uiri aduentu occurreret oculis. In caluētis
uino. age sane omis citatis equis auolant romā. Luo cū
primis se intendentib' tenebris puenissent. p gunt
inde collatā. ubi lucretiā haud quaquā ut regis nu
rus quas in conuuiuo luxuq; cū equalib' uidebant tēp
tantes. sed nocte serā dēdntā lang. in lucubrantē
ancillas in medio pdum sedentē inueniunt. Muliebrī
ceramūf laus penes lucretiā fuit. Ad uentū ur
tarquimūq; excepta benigne. uictor martius comē
inuitat regios iuuenes. ibi sextū tarquimū mala
libido lucretie p uū stuprande capto. cū forma. tū
speclata castitas inerat. & tū quide ab nocturno
inuentū ludo in castra redeunt. Paucis interiectis

No hic Sextus
tarqimū in lucina
stuprande

Sextus. mla libido
lucretie stuprande
CAPIT.

diebus sextus tarquinius in scio collatino cum comite uno
collatino uenit. In excepit benignit abignans consili-
um post cenam in hospitale cubiculum ducit esse. amore
ardens postquam satis tanta circa sopitaque omnes uidebant.
stridit gladio ad dormientem lucretiam uenit. sinistram
manu mulieris pectore oppresso. tace lucretia inquit.
sextus tarquinius suum ferrum in manu est. moriere si em-
seris uocem. Cum pauida ex omni mulier nulla opere prope mor-
tem imminente uideret. tum tarquinius facere amorem.
orare. misereere precibus inuasit. uersare in omnes partes mul-
iebris animi. In obstinata uidebat. et ne mors quidem
metu inclinari. addit admetum dedecus. cum mortua in-
gulatum seruum nudum posturum ait. ut sordido adulterio
necata dicat. Quo terrore cum incisset obstinata pudicia
ad uelut uelut libido. profectusque inde tarquinius seruum
expugnatu decore muliebri esse. Lucretia mesta tanto
malo nuncium romam eundem ad patrem. ardeatque ad uirum
mittat. ut cum fidelibus singulis amicos ueniant. ita facto
matinatioque opus esse. rem atrocem incidisse. Spurius lu-
cretius cum pro ualerio uolenti filio. collatum cum L. uirgo
bruto uenit. cum quod forte romam rediens ab nuncio uro-
ris erat conuentus. lucretiam sedentem mestam in cubiculo
inueniunt. Aduentu suorum lacrimis obortis. Querenti-
que uirum sacrum saluum. minime inquit. Quid enim saluum est.
muliebri amissa pudicitia. Vestigia uiri alieni collatine
inlecto sunt tuo. Ceterum corpus est tantum uolatum. animi
insons. mors testis erit. Sed date decemque fideque. haud
improbe adulterio fore. Sextus est tarquinius. quod hostis pro
hospite prioris nocte in armatus mihi sibi que si uos uiri
peltiferum hinc abstulit gaudium. Hinc ordine omnes fide.
consolantur egeram animi. auertendo noxia. ab coacta in-
auctoritate delicti. mentem peccare non corpore. et unde confi-
lium abstulerit. culpa abest. Vos inquit uideritis. quid
illi debeat. ego me et si peccato absoluo. supplicio non
libero. nec ulla deinde impudica lucretiae exemplo
uinet. Ceterum quae sub ueste abditum habebat eum in
corde defigit. plapsaque in uulnere moribunda cecidit.
Conclamat uir patremque brutus illic lactu occupatus
culerum exuulnere lucretiae excipit manantem qua-
ore pro se tenens. pro hunc inquit castissimum ante

regiam inuicem sanguinem uirum. uosque diu testes facio.
me L. tarquinius superbum cum scelerata coniuge. et omni
liberorum stirpe. ferro. igni. quacumque dehinc in possit
executurum. nec illos nec alium quicquam regnare romae
passurum. Ceterum deinde collatino tradit. Inde lucre-
tio ac ualerio stupentibus miraculo rei. unde nouum
inbruti pectore ingenuum. de pectore erat uiuant.
totaque abluo tu uersi uirum. brutum iam inde ad expug-
nandum regnum uocantem secum ducit. elatum domo
lucretiae corpus in forum deferunt. comocque miraculo
ut sit rei nouae atque indignitate. Homines prope quosque
seclusus regnum ac uis querunt. mouet cum patres mesta
cia. tum brutus castigatur lacrimarum. atque uentum
querelatur. audetque. quod uros. quod romanos deceret
arma capiendi aduersus hostilia ausos. ferocissimum
quisque inuenit cum armis uoluntarius adesse. Sequitur et
uetera uiuente. inde patres proclamo relicto collatino ad
portas. cultodibusque datus. neque cum motu regibus nunci-
aret. ceteri armati duce bruto romam profecti. ubi eo
uentum est. quacumque armata multitudo pauore ac tu-
multu facit. Rursus ubi anteire primores ciuitatis
uident. quidquid sit haud temere esse reuocant. nec mino-
re motu animos romae tam atrocem res facit. quia col-
latine fecerat. Ergo ex omnibus locis uiribus in forum cur-
ritur. quod simul uentum est. pro eo ad tribunum celebrare
inquit tum magistratu forte brutus erat populum aduo-
cauit. In oratio habita nequaquam ei pectoris inge-
nuum. quod simulatum ad eam diem fuerat. deum ac libidinem
sexti tarquini. de stupro infando lucretiae et no-
serabili cede. de orbitate tricipitum. cum morte
filii causa mortis indignior. ac miserabilior esset.
addita superbia ipsius regis. miserique et labore plebis
inossas eloacasque ex hauriendas demerisse. romam
homines uictores omnium circa populos. principes ac
lapidas pro bellatoribus factos. indigna seruum tal-
lu regis memorata cedes. et inuenta corpore pa-
tris nefandoque aethulo filia. inuocataque ultores
parentum diu. In atrocioribusque et cetero aliis que pro-
sens rerum indignitas haud quaquam relatu serui-
toribus facilia subicit memoratis. incensam multa

audiam pro pulit. ut imperium regis abrogaret. exulesque
esse iuberet. L. tarquinius cum coniuge ac liberis. ipse uim
orbem quod ultro nomina dabant lectis armatisque ad con-
tendum inde aduersus regem exercitum ardentem in castra
est profectus. imperium in urbe lucretio profecto uiribus iam
ante ab regis inuicem reliquit. inter hunc tumultum
tullia domo profugit. ceterantibus quacumque incedebat.
in uocantibusque parentum furias uiris mulieribusque. Marum
rerum nuncius in castra placidus. cum re noua rex trepidus
progeret romam ad comprimendos motus. flexit unam brutum
senserat enim aduentum. ne abnuus fueret. eodemque ferre
tempore diuersis tenentibus brutus ardeat. tarquinius
romam uenerunt. Tarquinius clausis portis. exiliis in-
dictum. Liberatores uiribus lecta castra accepere. exadque
inde liberi regis duo patres secuti sunt. quod exalatum cere
inertissimos uerunt. profectus tarquinius gabios tunc in
suum regnum profectus. ab ultoribus ueterum similitudinem quod
sibi ipse cedibus rapinisque conuenerat est interfectus.
L. tarquinius superbus regnauit annos. et xl. Regnum
romae ab condita urbe ad liberatam annos. et xl. duo
consules inde conuicis cencuratis profecti uiribus ex co-
mentariis seruum tullia creata sunt. L. uim brutus. et
L. tarquinius collatinus.

LIBER. II.
Liberi iam hinc populi romani res pace belloque gesta
annuos magistratus. imperaque legum potentiora quam
hominum pagam. que libertas ut leuiter esse proximi
regis superbia fecerat. Nam prioris ita regnarunt. ut
haud inmeto omnes deinceps conditores partium certe
uiribus. quas nouas ipsi sedes ab se audire multitudinem
addiderit numerant. Inequi ambigunt quin brutus idem quod
tantumque superbo exacto regem meruit. pessimo publico
id facturus erat. si libertatis uim mater cupidine pro-
regis alicui regnum extorisset. Quid enim futurum fuit ut
sulla pastorum conuenariis plebis trans fuga ex suis populis
sub tutela inuolati templi aut libertate aut certe impu-
nitatem adepti. soluta regio metu agitari cepta esset.
tribunatus pedis. et in aliena urbe cum patribus seruire
certamina. priusquam pignora conuicti ac liberorum

caritasque ipsius soli cum longo tempore assuescit animos
eorum conuocasset. dissipatque res nondum aduice discordia foret.
quas fouit tranquilla moderatio imperii. eoque nutrien-
do producit. ut bona frugum maturis iam uiribus ferre possent.
libertatis originem. unde magis que annuum imperium consi-
lare factum est. quia quod dimmutum quicquam sit ex regna pote-
state numeres. bima una. omnia insignia. primi consules
temere. Idem cautum est ne si ambo fasces haberent dup-
plicatus terror uideret. Brutus prior concedente col-
lega fasces habuit. quoniam acrior uindex libertatis fuerat.
quia deinde custos fuit. omnium primum audium nouis li-
bertatis populum ne postmodum flecti. prole aut domus regis
posset. uire uiuando ad eger. neminem romae passuros
regnare. Deinde quo plus uirum in senatu frequentia
etiam ordinis faceret. cedibus regis dimmutum patrum nume-
rum. primoribus equitibus gradus electis. ad trecentos nume-
rum summa explant. Traditumque inde ferret. ut in senatu uo-
carent. qui patres. quique conscripti essent. Conscriptos in-
delicet nouum senatum appellabant lectos. Idem uim. quantum
profit ad concordiam ciuitatis. unguendosque patribus plebis
animos. Rerum deinde diuinarum habita cura. et que quanta
publica sacra pro populo reges factitata erant. nec ubi ubi
regum desiderium esse. reges sacrificolorum creant. Ad sacerdotum
pontificum. subiecerunt. ne additus nomini honos aliquid
libertati cui tunc prima erat cura officeret. Ac nescio
an nimis undique eam munus rebus munuendo modum
excesserint. Consules enim alterius cum nihil aliud offende-
rit. nomini inuicem ciuitatis fuit. numum tarquinius
regno assuescit. inuicem apertis factum. regnasse deum
seruum tullium. ne interuallo quidem facto oblatum. tam-
quam alieni regni superbum tarquinium uelut hereditate gentis
secleris ac in reprecasse. pulso superbo penes collatinum impe-
rium esse. nescire tarquinos priuatos inuere. non placet nomini.
periculosum libertati esse. Hinc primo sensum ceptum an-
mos sermo pro tota ciuitate est datus. sollicitaque suspicione
plebe brutus aduocacione uocat. In omnium primum uis-
umandum populi recitat. neminem regnare passuros. nec
esse romae unde periculum libertati foret. id summa ope-
tuendum esse. neque ulla re que eo preneat contempnenda.

Reges sacrificolorum
creant.

mutu se dicere hominis causa. nec didurū fuisse. in cari-
tas & p. unceret. non credere e. r. solida libertate retu-
perata ee. reguū genus. reguū nom. non solum incivitate.
sed etiam imperio ee. id officere. id obstarē libertati.
Hunc tu inquit tua uoluntate l. tarquini remoue me-
tu. memini. meū facem hostes eieisti reges. absolue
beneficiū tuū. aufer hunc reguū nom. Res tuas tibi nō
solū reddent eius tui auctore me. sed si qd de e mag-
nifice augetur. Amicus abi. ex onera ciuitate uano
fortitan metu. ita p̄suasū ē animus cū gente tarq̄na
reguū hinc abiturū. Consiliū primo tā noue rei ac sub-
itū ammittatio incluserat uocē. Dicere deinde incipi-
entē primores ciuitatis curuū sunt. eadē multū p̄-
cib̄ orant. & ceteri quidē mouebant. mun. p̄bly. spuri
lucretius maior p̄tate ac dignitate fover p̄tēta ipsū
agere uare rogando alterius suadendo q; cepit. ut un-
ci se consensu ciuitatis pateret. tūhens consul. ne post
modū priuātū sibi eadē illa cū bonorū amissione ad-
ditaq; alia insup ignominia acciderent. abdicauit
se consulatū. rebūq; suis om̄ib; launū translatū.
ciuitate cessit. Brutus ex se ad p̄p̄m tulit. ut om̄s
tarquini gentis exules erent. Collegā sibi comitatus
centurias creauit e. ualerū. q̄ aductore reges
exerant. Cū haud cuiquā indubio eēt bellū ab tar-
quiniū immunere. id quidē spe om̄iū seruis fuit. ce-
terū qd n̄ tūcbanē p̄dolu ac p̄dationē ppe libertas
amissa ē. Erant in romana uiuentate adulescentes
Aliquot. nec hi tenui loco orti. quoz ingeniu libido
soluitor fuerat. equalē sodalesq; adulescentū tarq̄niū
assueti morte regno uiuere. eā tū equato uire om̄ium
licentia querentes. libertate aliorū insuā ueruisse
seruitutē. inter se conqueiebant regū hominem esse.
aq̄ impetres ubi uis. ubi incuria sit epus eē gr̄e locū.
eē beneficiū. & uisā & ignoscere posse. ut amica atq;
inimicū discrim̄ nosse. leges rē furda. inexorabilem
eē. salubriorē meliorēq; inopi quā potētia. nihil lax-
amenti nec uenig habere. si modū excesseris. pericu-
losū eē in ore humanis errorib; sola innocētia uiuere.
Ita iā sua sponte egris animis legata ab regib; supue-

mutu. sine mentione reddunt. bona. tūcā repetentes. lex
uerba postquā inferatū audita sunt. p̄ aliquot dies con-
sultatio tenuit. ne n̄ reddita belli causa. reddita belli
materia & aduincū essent. Inter legatū aliu alia motu-
ap̄tē bona repetentes. eā recuperanda regū consilia
struere. & tāquā ad id qd agi. uidebat. ambigentes nobi-
tū adulescentū animos p̄cipiant. a quib; placide ora-
tio accepta ē. In tarquiniū litteras reddunt. & de
accipiendis eā nocte in urbe regib; colloquunt. intel-
lus aqualis q; s̄rib; primo cōmissa res ē. Intellexit seror
consiliū nupta bruto erat. Itaq; ex eo matrimonio ado-
lescentes erant liberi. titus tyberiusq; eos quoz in se
certate consiliū auunculi sumunt. Hecera aliquot &
nobiles consen assūpti. quoz uicissimē memoria abire.
hiterun cū inferatū uicissit sententia que cōcedat red-
denda bona. eāq; ipsam causā morte. in urbe haberent
legatū. qd spacū ad uentū cōparanda a consilib; sup-
sissent. quib; regū alportarent res. Om̄e id tēp̄s cum
conuincis consultando absunt. cū uincunt; instando
ut littere sibi ad tarquinos darent. nā aliter quoz
daturōs eos n̄ uana ablegatis sup tantis rebū offerri
dare littere. ut p̄quis fidei essent. manifestū faci-
fuerunt. Itā cū pridie quā legatū ad tarquinos p̄fissa
rent. & certū foret apud utrellū dē cam̄. q; de
remotis arbitris multa inter se de nouo ut sit consilio
egissent. sermone eoz exseruis un̄ exceptit. qui iā antea
id senserat agi. sed eā occasione ut littere legatū da-
rent. que dephens; rē conuincere possent. expectabant
Postq; datus seruit. rē ad consules deculit. Consules ad
dephendos legatos conuincosq; profertū domo. sine
tumultū rē om̄em oppressere. Litterarū imprimis
habita cura. ne intercederent. Hecera ubi exemplo
in uincula comētis. de legatis paulolū ad dubitacū ē.
& quāquā uisi sunt. cōmississe ut hostiū loco essent. uis
tam gentū ualuit. De bonis regis que reddi ante
cessuerant res utegra refertur ad patres. ibi uictū
uictore reddi. uictore in publicū redigi. Diripienda
plebi sunt data. ut contracta regū p̄da. spe in p̄p̄m
cū his pacis amitteret. Agit tarquinox qui in urbe

ae tyberum fuit. hoc ibi forte tū seges farris dicit fuisse
maqua messi. que campi fructū quia religiosū erat con-
sumere. deserta cū stramento segete. magna us hominū
simul immissa corib; fudere. uictore tenui fluentē aq;
at medus calorib; solet. Ita inuadis hesitantes frumenta
aeruos sedisse in loto. insula inde paulatī & alus
que fere temere flumen eodē in uictas factū postea
credo additos moles manuq; aductū. ut tā eminentis area
firmaq; tēplis q; ac porticib; sustinendis eēt. Inreptis
bonis regū dāpnatū. p̄dicos. sup̄tūq; supplicū conspec-
tus. eodē p̄p̄ capiendo ministerū patri delibere
consulatus impositū. & qui spectator erat aduocandus.
cū ip̄i for̄na ex dētorē supplicū dedit. Habebat deliqu-
ti ad palū nobilissimū uiuētes. sed acceris uictū ab igno-
tis capitis; consulis liberi om̄ium uisē auertent. oca-
los. Miserebatq; n̄ p̄p̄ magis homines quā secleris.
quo p̄tā merita essent. illos eo potissimū anno patri-
am libertatē. patre liberatore. consulatū ortū ex domo
uina. patres. plebē. quozq; dētorū hominūq; romanox
eēt induisse manū. ut sup̄bo quondā regū. tū in
festo exuli p̄darent. Consules in sede p̄cessere suā. missi
q; lectores ad sumdū supplicū nudatos uirgū cedunt.
seruicq; seruant. cū inter om̄e tempus pater uultusq;
& os ei. spectaculo eēt. eminente animo patrio inter
publice p̄p̄ ministerū se dōm p̄tā nocentū. ut in
uictāq; parte arendis seclerib; exemplū nobile eēt.
premiū uictā pecunia ceterario. libertas & ciuitas
data. ille primū dicit uindicta libertatis. qdā uindicta
& q; nomen tractū ab illo putant. uindicta ipsi nom̄
fuisse. post illū obseruatū. ut qui ita liberati essent.
in uictatē accepti uiderent. It̄ sicut acta erant nun-
ciatū in uictū tarquiniū n̄ dolore solū tanq; aduictū
cadentis spei. sed etiā odio uiaq; postquā dolo uia ob-
septam uidit. bellū ap̄tē moluendū ratus. curare
supplex ceterisq; urbes. onare maxime uictas tar-
quiniensib; q; ne se ortū eisdē sanguinis extorrem.
egente. extanto modo regno cū liberis adulescentib;
ante oculos suos perire sinerent. alios p̄p̄e in regnū
romā acceros. se regē augentē bello romanū impe-

rum. ap̄p̄imus seclerata conuincione pulsū. eos ut se
qua nemo unis satis digni regno uisus sit. partes regni
rapuisse. bona sua diripienda. p̄p̄o dedisse. nequis ex p̄
secleris eēt. patriā se regnūq; suū recuperare. & p̄sequi in-
gratos eius uelle. serrent op̄e. adiuuarent. suas q; q;
uictas in uictas uictū uent. uictas ceteras legiones. agrū
ademptū. Hec mouerunt uictas. Hec quozq; romano
salcē dūce ignominias demendas. belloq; admittā. repeten-
da minaciter fremunt. tarquiniensib; nomen ac cognatio
mouet. pulerū uidebat suos romē regnare. Ita duo du-
arū ciuitatū exercitus ad repetendū regnū belloq; p̄-
sequendos romanos secuti tarquiniū. Postquā magnum
romanū uentū ē. obuiū hosti consules eunt. Valerius
quadrato agmine pedite dūce. brutus ad ceplonandū
cū equitatu antecessit. eodē in primū eques hostiū
agminis fecit. Hecera arruns tarquiniū filius regis.
ita ip̄e cū legionib; sequebat. Arruns ubi ex lectorebus
haud p̄cal consilium eēt. deinde iā p̄p̄ ac certus fa-
cie q; brutū cognouit. inflammatus ira. ille ē inquit
qui nos ceteros expulit patria. ip̄e en ille n̄ris dētorā-
tus insignib; magnifice incedit. du regū uictos adeste.
Concitat calcarib; equū. atq; uictū uictū consule
dirigit. Sensit in se ira brutus. dētorū erat cū ip̄is ca-
pessere pugna ducib;. Auide itaq; se certamini offert.
adeoq; in festis animis concurrebant. neut̄ du hostē
uicturante. sin p̄dendi corporis memor. ut contra-
rio ictu p̄p̄mā transfixus. duab; herentes hastis
moribundi ex equis lapsi sunt. Inuicta cetera equestri
pugna cepit. & q̄ ita multo post & pedes sup̄uenit.
ibi uaria uictoria. & uictū equo morte pugnatū est.
Hecera utiq; cornua uictas. leua superata. uictas
uicti ab romano milite assueti fuis fugatq; tarquini-
ensib; nouis hostis n̄ strit solū. sed etiā absua parte
romanū pepulit. Ita cū pugnatū esset. tantus terror
tarquiniū atq; ceteros incescit. ut om̄issa uicta re.
nocte ambo exercitus. uictis tarquiniensib; suas
quozq; abirent domos. Adiciunt miracula huic pug-
nē. silencio praxim; noctis ex silua arisia ingentē
edictā uocē. Siluam uocē eā creditā. Hec dicta.

uno plus tiscorū occidisse inacie. uincere bello romanū.
ita certe inde abiire romam ut uictores. etrusci puic
tis. Nam postquā inluxit. nec quisquā hostiū inconspec
tu erat. P. ualerius consul spolia legit. triūphansq;
inde romā rediit. Collegē funus. quanto tū potuit
apparatu fecit. Sed multo maioris mori decus publi
ca fuit. inestitia. eo ante om̄s insignis. quia matronę
annū ut parentē luxerunt. qđ tam acer uictor ^{uolans}
pudicicie fuisset. Consuli inde qui sup fuerat ut sunt
mirabiles uulgi animi. ex fauore n̄ inuidia m̄. sed sus
picio etiā cū atroci crimine orta. Regnū cum affe bare
fama ferbat. quia nec collegā subrogauerat in locum
bruti. et edificabat infima uilla ibi. atq; munito
loco arce inexpugnabile fieri fore. hęc dicta uulgo cir
data. que cū indignitate angerent consulis animum.
uocato ad consiliū p̄p̄o. summisq; fascib; in comitōne
ascendit. Tum id gratū multitudinē spectacula fuit.
summissa sibi eē imperu insignia. confessionēq; factā.
p̄p̄ti quā consulis maestitate uiq; maiorē eē. ibi audi
re uisite cons̄ laudare fortunā collegę. qđ liberata
patria in summo honore pro R. P. damicant matrona glā.
uictū se uertere inuidia mortē occubisset. se
sup̄stare glę suę aderim atq; inuidia eē. exhibera
tore patrię ad aquilōs se uictōs qđ reuoluisse. nūq;
ne ergo inquit ulla adeo a uobis spectata uirtus erit.
ut suspitione inolari nequiat. Ego me illū aceri
mū regū. hostem ipsū cupiditatis regni crum subita
rū amere. ego quāuis in ipsa arce capitolioq; habi
tare. metui me eriderē posse acuib; meis. tā leui
monūto mea apud uos fama pendet. adeo non eē
fundata leuit̄ fides. ut ubi sum. quā qui sum magis
referat. Non obstantē P. ualeri edes libertati inq;
quis. tanta erit uobis ulla. deficiā n̄ implanū. in edes.
sed colli etiā subiciā. ut uos supra suspēctū me erit.
habiteas in uilla edificat quib; melius quā P. ualerio
credet̄ libertas delata. Confestim materia om̄s in
fra uclā. & ubi nē uice proteę eē donū in summo di
uo edificata. late deinde leges n̄ solū que regni
suspitione consule absoluerent. sed que adeo in

conuictū uerterent. ut popularē etiā facerent. inde
cognomen factū publicolę eē. Antē om̄s de puocatione
aduersus magistratus ad p̄p̄m. sacramentoq; cū bonus
capite eē. qui regni occupandi consilia inisset. gratę
in uulgi leges fuit. quas cū solus p̄tulisset. ut sua
unius in his grā esset. tū inde comitia collegę subrogan
do habuit. Creatus sp̄ lucretius consul. qđ magno natu
n̄ sufficientib; iā uirib; ad consularia munera obeunda
utiq; paucos dies morit̄. Suffectus in lucretia locū.
m̄. horatius puluillus. Apud quosdā uictorē audiret̄
n̄ in uero lucretiū consule. bruto statū horatiū sug
gerunt. Credo quia nulla gesta res insignē fecerit
consulatū. memoria uictoridisse. Non dū dedicata
erat in capitolio iouis edes. Valeri horatiq; cons̄
fortia. ut dedicaret. Horatio forte euen. Publicola
ad uentū bellū p̄fectus. egrus quā dignū erat
tulere ualeri necessariū dedicationē tā in lecti cēpti
horatio dari. Ad om̄b; modis impedire conati. p̄ quā
alia frustra cēptata erant. postē iā tenenti consuli
factū ut p̄tationē deū nunciū inuocant. mortuū
eius filiū eē. funestaq; familia deducere cū cēpti non
posse. Non erudiret̄ factū an tantū animo roboti
fuerit. nec tradit̄ certū. nec in p̄tatio eē facili. Nihil
aliud adeū nunciū apposito auersus. quā ut cadaver
efferr̄ iuberet. Et tenens postē. p̄tationē pagre
& dedicat templū. Hęc post cauctos reges domum
lucęq; gesta primo anno. Inde publicus ualerius
uictor. titus lucretius consules facti. Iā tarquini
ad lare p̄fennā eluiniū regē p̄fugiant. Ibi mul
cendo consiliū precesq; nunc orabant. ne se orum
dos ex etruscis eide sanguinis nominisq; egeret̄ et
ulare patret̄. nunc monebant etiā ne orientem
morē pellendi reges in uicū sineret. satis libertatē
ipsam habere dulcedinis. nisi quanta in ciuitates
eam expectant. tanta regna reges defendant. equa
ri summa infimis. nihil excelsū qđ supra cetera
emineat in ciuitatib; fore. ad eē finē regnis. rei in
deos hominesq; pulcherunt. P̄fennā cū regem
eē romę. tū etruscę gentis regē amplū tuscis

11
natus. romā infesto cū exercitu uenit. Non unquā ali
as ante tantis terror inuastē senatū. Adeo ualida res
tam diuina erat. magnūq; portens nomen. nec hostē
m̄ timebant. sed suos in cēpti ciues. ne romana plebs me
tu peulla. receptis in urbē regib; uel cū seruitute pa
cem acciperet. Multa qđ blandimenta plebi p̄ id tempus
absentia data. Amony in primis habita. cū. & ad fru
mentū cōparandū missi alii in uolcos. alii cumas. salū
qđ. uendendi arbitriū quia impensō p̄cio uenebat
in publicū. om̄i sup̄tū ademptū priuatis portorū qđ
qđ. & tributo plebe liberata. ut diuites conferrent. qđ
oneri ferendo essent. pauperes satis stipendiū pende
re. si liberos educere itaq; hęc indulgentia patri
aspiris postmodū rebus in obsidione ac fame adeo
concordē ciuitatē tenuit. ut regū nom̄ n̄ sumum
magis quā infima horrerent. Nec quisquā un̄ malis
arcb; postea tā popularis eē. quā tū bene impe
tando uniuersus senatus fuit. Cū hostes adessent. p̄
se quisq; in urbē ex agris demigrant. urbē ipsā mun
tata. Loni salpicius iter pene hostib; dedit. in uis
ur̄ fuisset. horatius coeles. id munimentū illo die
fortuna urbis romę habuit. Cui positus forte in
statione pontis. cū captū repentino impetu ianclu
lum. atq; inde citatos decurrere hostes uidisset.
trepidatq; turba suorū arma ordinesq; relinquere.
reprehensans singulos. obstitens obcedensq; deū &
hominū fide testabat̄. nequāqua delecto p̄sidio cō
fugere. si transectū pontē atq; reliquissent. iā plu
hostiū in palatio capitolioq; quā in ianiculo fore.
Itaq; monere. p̄ducere. ut pontē ferro. igni. qua
cūq; in possunt interrūpant. se impetū hostium
quantū corpore uno posset. obstiti accepturum.
Nadit inde in primū aditū pontis. insignisq; uictor
conspicua cedentū pugne terga obuertis cōmun
adueniendū plū armis. ipso miraculo audacie ob
stupescit hostes. Inuol tam cū eo pudor tenuit.
sp̄ larcū ac terminū ambos daros genere facti
qđ. Cum his primā periculi p̄cella. & qđ tumulenta

obstinū pugne erat parū sustinuit. Ac inde col qđ
iplos exigua parte pontis relecta reuocantib; qui re
eiderant cedere inuicū cogit. Curūferens inde truce
minacit̄ oculos ad p̄ceret etruscos nunc singulos puo
care. nunc increpare om̄s. seruita regū sup̄borum.
sug libertatis in memores. alienā oppugnatū uenire.
Lunetata aliquādiu sunt. In alius alii ut plū in
cipiant circūspētant. pudor deinde cōmouit aci
em. & clamore sublato undiq; unū hostē tela
cōnucunt. que cū in obiecto cuncta scuto inhesisset.
neq; ille minus obstinatus ingenta pontē obtine
ret gradu. iā impetu conabant̄ decrudere urū.
Cū simul fragor rupta pontis. simul clamor romanoꝝ
alacritate p̄fecti in operis sublatiū pauore subito
impetū sustinuit. Tum coeles. tyberine patet inquit. Coeles inq;
scē p̄cor hęc arma cehunc multē p̄p̄to flumine
accipias. ita sic armatus in tyberī desilit. multas su
p̄q; incidentib; telis. incolomis ad suos transnatauit.
re ausus plus fame habiturū ad posterorē quā fider.
Bruta erga tantā uirtutē ciuitas fuit. Et tanta in
comitio posita. agri quantū uno die circūuicunt
datū. priuata qđ inter publicos honores studia
eminebant. nā in magna inopia p̄ domesticas copias
unusquisq; ei aliqd fraudans scripsit uel tu suo con
tulit. postrema primo conatu repulsi consiliū ab
oppugnanda urbe ab obsidenda uertit. p̄sidio in
niculo locato. ipse in plano ripisq; tyberis custodia po
sunt. nauib; undiq; accitis ad custodia. neqd romā
frumenta subuehi sineret. & ut p̄da multas trans
flumen p̄casionē alus atq; alus locis traicerent.
Breuiq; adeo infestū om̄em romanū agrū reddidit.
ut n̄ cetera solū ex agris sed pecul qđ om̄e in urbē
cōpelleret. neq; quisquā extra portas p̄p̄ellere au
deret. Hoc tantū licentię etruscis n̄ metu magis
quā consilio concessum. Itaq; ualeri cons̄ in uentus
in uocationē multos simul & effusos impuiso adori
undi in paruis rebus neglectis uictor. graue se ad
maiora uindictē seruabat. Itaq; ut eliceret p̄datorē
edict̄ suis postero die frequentes porta esquilina

que auctissima ab hoste erat expellerent pecus. scilicet
turos id hostes. ratus quod in obsidione & fame serua
tia infida transfugerent. & scire profuge indicio. nul
toque plures ut insperate uniuersae pades flumem transiunt.
L. ualerius in. e. herminium cum modicus copias adscitum
lapide gabina uia occultam considerat uibet. sp. largum
cum expedita uiuentate ad portam collinam stare donec
hostes preterant. inde se obicere ne sit ad flumem redire.
Consulit autem e. lucretius porta neuia cum aliquot man
pulis multum egressus. ipse ualerius octo monte cohor
tes delectas educit. Hicque primi apparuerunt hostes. Her
minius ubi tumultum sensit. concurrere ex insidiis.
uerisq; inluentem etruscos. terga cedit. dextera leua
que. Hinc a porta collina. illinc ab neuia reddit clamor.
Ita ceteri in medio pedatores. neque ad pugnam uiribus pares.
eadem fugam septis omnibus uis. firmiterque ille tam effugit eua
gandi etruscos fuit. Obsidio erat nihilominus & frum
ta cum summa inopia caritate. sedendoque expugnati
rum se urbe spe portenna habebat. Cum e. mutius ad
ulescens nobilis cui indignum uidebat. e. r. seruen
te. cum sub regibus esse nullo bello nec ab hostibus
ullis obsessum esse. liberum eundem populum ab insidie etru
scis obsideri. quos sepe exeretis fuderit. Itaque
magno audaciaque aliquo facinore tam indignitate
uindicanda ratus. primo sua sponte penetrare in
hostium castra constituit. Deum metuens ne si consulu
missus & ignarus omnibus iret. forte deprehensus acus
todius romani reueneret ut transfuga. fortuna
tum urbis discrimen affirmante. senatum adit. Transire
tyberim inquit patres. & in castra si possim intrare uo
lo. non predo. nec populationem inueni ultor. manu
si diu uiuant in animo e. facin. Apphant patres. Ab
duo intra ueste ferro phasit. Vbi eo uentum est.
inconfertissima turba prope regium tribunal consti
ta. Ibi cum stipendium militibus forte daret. & serua
cum rege sedens. pari fere ornata multa ageret. cum
militibus uulgo adirent. timens seiscitari uter porten
na esset. ne ignorando rege semetipso aperiret qui
esset. quo temere traxit fortuna facinus. scriba pro

rege obtinuit. Valente inde. qua perripida turba
eructo mucrone sibi ipse fecerat unam. cum concussu
ad clamorem facto. comprehensum regi satellites retinisset.
ante tribunal regis constitutus. tunc quod inter tanta
fortuna minus metuendus magis quam metuens. roma
nus sum inquit eius. e. mutium uocant. hostis hostem
occidere uolui. nec admortem manus animi est. quia
fuit adcedere. & facere & pati fortia romanum e. Nec un
um ego hos animos gessi. longum post me ordo e. idem
petentium decus. Proinde in hoc discrimen si ueniat
accingere. ut in singulas horas capite dimices tuo.
ferrum hostemque inuestigulo habeas regem. Hoc tibi ut
uentus romana indicimus bellum. nulla aciem. nullum
plum tamueris. unum tibi & cum singulis res erit. Cum
rex ira simul inferius periculoque concerratus. ore
dari igne mutabundus uiberet. nisi eximeret p
pere quas insidiarum sibi minus pambages iaceret.
en tibi inquit ut sentias quia uile corpus sit his
qui magna gratiam uident. dextraque accenso ad sa
crificium foculo inuit. Quia cum uelut alienato ab
crificium foculo inuit. Quia cum uelut alienato ab
cum abscede sua p siluisset. amoueritque ab altaribus uiue
ne uisisset. tam uero abi inquit. inter magis quam uime
hostia ausus. uiberet macla uirtute e. si pro mea
patria ista uirtus staret. nunc ure belli liberum te.
intat tu. inuolatamque hinc dimittit. Tunc mucius
quasi remunerans mercedem. quando quidem inquit e
apud te uirtuta honos. ut beneficio tuleris amice quod
munus nequisti. trecenta conuincam. principes in
uentutis romane. ut inter hac uia grassaremur.
mea prima fors fuit. Ceteri utcumque ceciderunt. pmi
quod ad te oportuna fortuna dederit. suo quisque tempo
re adierunt. Mucium dimissum cum postea secunde clade
dextere manus cognomen inditum. legati a porten
na roma secuti sunt. Adeo mouerat cum & primi pe
riculi casus. quo nihil se preter errorem insidiatoris
exuisset. & subeunda dimicatio tocans. quot con
uincati sup essent. ut pacis conditiones ultra ferret
romanus. iactatum in conditionibus nequaquam detarqum

Quid adulescent
nos 1. 1. 1. 5.

Scriba pro rege
obtinuit.

De
trao
foculo
inuit.

Vnde
de
ter
cogn
men.

in regnum restituentis. magis quia id negare ipse
nequiuerat tarquinis. quia quod negatum sibi ab roma
nis ignoraret. De agro uentibus restituentis impetratum.
expressaque necessitas obsides danda romanis. si iunculo
pseudum deduci uellent. His conditionibus composita pace.
exeretis ab iunculo deducit. portenna. & agro ro
mano excessit. Patres e. mutio uirtutis causa tran
tyberim agrum dono dederit. que postea sunt mucia
prata appellata. Ergo ita honorata uirtute. femine
que ad publica decora exeretis. & doctia uirgo una
ex obsidibus cum castra etruscorum forte haud paulo ripa
tyberis locata esset. frustrata custodes dux agni
nis uirginum inter tela hostium tyberim transiit. sospi
tasque omni romam ad propinquos restituit. Quod ubi re
gi nunciatum e. primo incensus ira oratores roman
misit ad clocliam obside depolenda. alias haud mag
ni facere. Deinde in admirationem uersus. supra coeli
tes mutuosque dicere id facinus esse. & pte terre. que
admodum si non deditur obses prupto sedere se habitu
rum. sic dedita inuolatamque ad suos remissurum. Vtrique
constat fides. & romani pignus pacis excludere re
stituerunt. & apud etruscum regem non tanta solus. sed
honorata etiam uirtus fuit. laudatamque uirginem par
te obsidum se donare dixit. ipsa quos uellet legeret.
Productis omnibus elegisse unpubes dicit. quod & uirgi
nitati decorum. & consensu obsidum ipsorum plabile
erat. eam etate potissimum liberari ab hoste. que
maxime oportuna inuirtus esset. Pace rediunt gratia
romani nouam infemina uirtute nouo genere ho
noris statua equestri donauere. In summa sacra ui
a fuit posita uirgo. insidens equo. Hinc tam pacate
pfectionem ab urbe regis etrusci abhorrens. mos tra
ditus ab antiquis. usque ad hanc etatem inter cetera
sollepnia manet. bona portenne regis uindendi.
Cui origine moris necesse e aut inter bella nata
esset. neque omittam in pace. aut amicitiore creuisse
principio. quia hinc pferat titulus. bona hostiliter
uindendi. primum uero e ex his que tradunt. porten
na discedente ab iunculo castra opulenta conuect

to ex propinquis ac fertilibus etrusque agris comecti. ro
mani dono dedisse. inopi tam urbe ablonginqua obsi
dione. ea deinde ne populo inuisso diriperent. hostili
ter uenisse. bona portenne appellata. gratiam muneris
magis significante titulo. quia auctione fortune re
ge. que ne impotestate quidem populi romani esset.
Omissio romano bello. portenna ne frustra in ea loca exer
titus adductus uideret. cum parte copiarum filium aruente
aricia oppugnatum uideret. Primo aricinos res nec opinata
pulerat. Arresta deinde auxilia & aliam populum. & a
cumus tantum spe fecerit. ut acie decernerent auderet.
plio in toto adeo conetatos impetus inuulerant etrusci.
ut funderent ipso inersu aricinos. Cumque cohortes
arte aduersus unum usque. dedinauerit paulotum. effugitque
platos hostes conuersis signis ab tergo adortus fuit.
Ita in medio prope uero uictores ceteri etrusci. pars perigua
duce amisso. quia nullum prius profugum erat. roma in
ermes & fortuna & spece supplicium delata sunt. Ibi
benigne excepti diuisique in hospicia. curatus uulneribus
alii pfecti domum. nunciu hospitalium beneficiorum. multo
rome hospitium urbisque caritas tenuit. Hic locus adha
bitandus datus. quem deinde tuscum uicem appellauerunt.
Lubius lucretius inde. & p. ualerius publicola e
sule facti. Eo anno postremum legatus a portenna
dederit. cendo in regnum tarquinio uenerunt. Quibus
cum responsu esse. missurum ad regem senatum legatos. missi
confestim honoratissimi quisque epatibus. non quin brrunt
reddi responsum potuerit non recipi reges. Ideo pot
delectos patrum ad eum missos. quia legatus e romae datur
tur responsu. sed ut in perpetuum mentio e rei finire
tur. ne utrandis mutans beneficium inuice animi soluta
reant. cum ille peteret. quod contra libertatem populi roma
ni esset. romani nisi impetere sua faciles esse uellent.
negarent. cum nihil negatum uellent. non in regulo populo
romani sed in libertate esse. ita induisse unanimum
hostibus potius quam portas regibus patefacere. ea esse uo
luntate omnium. ut qui libertatem erit in illa urbe
finit. idem urbi sit. proinde si salua esse uellet ro
ma. ut patrat liberta esse orare. Rex uirtutis

Legati a porten
na uenerunt.

uelus. quando id certū atq; obstacū ē inquit. neq;
ego obtanda sepulcra eade nequiquā agendo. nec tar
quinos sper auxiliū qd nullū in me ē. frustrabor. Aliū
hinc seu bello opus ē. seu quieto exilio querē locū
ne qd meā nobiscū pacē distinet. In his facta ma
ra aduert. obfidū qd reliquū erat reddidit. agrum
uerentē federe aduancū idē ademptū restituit.
Tarquinius sper omī reditus incisa. exulatū ad gene
rū mamiliū. octauū tusculū abiit. Romanis pax
fida ita cū porfenna fuit. Consules m̄ ualerius. p.
postumius. Co anno bene pugnatū cū sabinis. Con
sules triumpharunt. Quare inde mole sabum
bellū parabant aduersus eos. ante qd simul ab usca
lo. unde et si non aperta. suspētū tamen bellū erat.
reperitū parculi oriret. p. ualeri? quartū. titus lu
cretius iterū cons. facti. Sedtio unca belli pacis q;
auctores orta in sabinis. aliquantū inde iurū trā
tulit ad romanos. Nam q. actus clausus eu postea
appio claudio fuit romē nomen. cū pacis ipse auctor
atubatorib? pella pmeret. nec par factioem ēē ab
en regillo magna diuitiū comitatus manu. romā
transfugit. His ciuitas data. agerq; transuenē. ue
tus claudia additis postea nouis tribulibus. qui
ex eo agro uenerunt appellata. Appius in
patres lectus. Haud ita multo post in principū
dignationē puenit. Consules in isto exercitu magrū
sabinū pfectū. cū ita uisitatione deu p̄cho afflicis
sent opes hostiū. ut diu nihil inde rebellionis timere
possent. triumphantes romā redierunt. Publius uale
rius omīum consensu princeps belli pacisq; arcibus.
anno post agrippa menemo. p. postumio consulibus
moritur. glā ingenti. copus familiarib? adeo exigu
is. ut funeri sūptus deesset. De publico ē datus. lux
ere matronę ut briciū. Eodē anno dug colonę
latiū pompetia et cora ad aurumros deficiunt. Cū
aurumros bellū uicū. fusoq; ingenti exercitu qui
se ingrediantib? fines consulib? ferocē obtulerat
ome aurū. cū bellū pompetiā compulsi ē. nec magi
post plū quā in p̄lio cedidit. temperatū ē. et cesi

aliquanto plures erant quā capta. et captos passi tri
uidauerunt. ne ab obfidib? quide qui trecenti accepti
numero erant. una belli abstinent. et hoc anno romē
triumphatū. secuta consules opt. uerginius. sp. cassi?
pompetiā primo ut deinde unnes alisq; operibus
oppugnarunt. In quos aurumros magi iā inceptabi
li odio quā sper aliqua aut occasione coorta. cū plu
res igni. ferro armati excucurrissent. cede incen
dio q; cuncta cōplent. unnes incensis. multas hosti
um uulneratis et occisis. consulu q; alterū sed ue
rū nomen auctores n̄ adiciunt. graui uulnere
ex equo delectū p̄p̄e interfecerunt. Romā inde
male gesta rē reditū. Inter multos saucios consul
sper incerta utq; relictus. interuēdo deinde. haud
magno spacio qd uulnerib? euandis supplendo q;
exercitū satis ēēt. cū una maiore bellū tū uirib?
etiā auctis. pompetię arma illata. et cū unnes refer
tis aliaq; mole belli iā in eo ēēt. ut inuuros eua
deret miles. deditio ē facta. Ceterū nihilominus
fede dedita urbe quā si capta foret. aurumros passi
principes securi percussit. sub corāna uenerunt colo
ni alii. oppidū duratū. ager uenit. Consules magi
ob uas grauitē ultas quā ob magnitudinē p̄fecti
belli triumpharunt. Insequens annū postumū cō
muniū. et t. largū cons. habuit. Co anno romē cū
pludos ab sabinorū uuoritate plascimā scorta ra
perent. concursu hominū rixa ac p̄p̄e plū fuit.
paruaq; ex rē ad rebellionē spectare res uidebat.
supra belli latini metū id q; accesserat. quadraginta
iā conuassē p̄p̄os concitante octauo mamilio
latis constabat. uihac tantarū expectatione rerū
sollerta ciuitate. dū datoris primū erandi mentes
orta. Sed nec q anno nec qb? facta consulib?. quia
ex factione tarquiniana essent. id q; enī tradit
quāuis parū creditū sit. nec quis primū dū dator
eratus sit satis constat. Apud ueterum tamen
auctores t. largū dū datorē p̄mū. sp. cassiū mā
gistrū eq̄tū creatos inuenio. consulares legere ita
lex iubebat. de dū datore creando lata. eo magis

adducor ut creata largū q̄ consularis erat potē quā
m. ualeriū. m. u. filiū uoles nepotē qui n̄ dū consul
fuerat moderatorē et magistrū consulu? appositum.
qui si maxime ex ea familia legere dū datorē uellent.
patre multo potē m. ualeriū spectare uirtutis et con
sularē uirū legissent. Creato dū datore primū romē
postquā presertim securel uiderunt. magnus plebē
metus incesse. ut incertiores essent ad dū dō paren
dū. Itq; enī ut in consulu? q̄ pari potestate ēēt.
alterius auxiliū neq; puocatio erat. neq; ullū usq;
nisi incerta parendi auxiliū. Sabinus etiā creatus
romē dū dator. eo magis qd p̄p̄e se creatū credide
runt metū incesse. Itaq; legatos de pace mittunt.
Quib? orantib? dū datorē senatūq; ut ueniā errorē
hominū adolescentib? darent. responsū. ignosci
adolescentib? posse. senib? n̄ posse. qui bella ex bellis
sererent. Actū tamē de pace impetrata que forā.
si qd impense factū in bellis erat. prestare sabinū.
Idem postulatu erat manū induerent. Bellū
indictū. tacite inducē quētū annū tenuere.
Consules seruilus sulpius. m. mamilius tullus. nihil
dignū memoria actū ē. Titus ebucius deinde. et c.
uictus. His consulib? fidens obfesse. crustumeria
capta. p̄m̄te ablatiuis ad romanos desciunt. nec
ultra bellū latinū gliscens iā paliquot anno dilatu.
Aurclius postumius dū dator. titus ebucius magister
equitū magnis copis p̄ditū equitūq; p̄fectū. ad lacū
regillū in agro tusculano agnum hostiū occurrerit.
et qua tarquinos ēē in exercitu latinorū audatū est.
sustineri uia n̄ poterit. quin certēplo confligerent.
Ergo etiā p̄dū aliquanto quā cetera grauius atq;
atrocis fuit. Non enī duces ad regendū in consilio
rē affuere. sed suis in corpore dimicantes mis
cuere certamina. nec quisquā p̄cerū ferme huc
aut illa ex acie sine uulnere p̄ter dū datorē ro
manū excessit. In postumū prima in acie suos ad
hortantē instruentēq; tarquinius supbus quāquā
iam erat et uirib? erat grauior. equū infestus
admisit. ut usq; ablatere concursu suę receptus

uirtutē ē. et ad alterū cornū ebucius magister equitū
in octauū mamiliū impetū dederat. nec fessillet
ueniens tusculanū ducē. Contra quē se ille conuertat
equū. tantaq; uis infestas uerentū hastis fuit. ut
brachiū ebucio traherē sit. mamilio p̄fectus percussit.
Hunc quide in scdam acie latinū receperit. Ebutius
cū saucio brachio tenere telū n̄ possit. pugna excessit.
Latinus dux nihil deterritus uulnere plū ciet. et
quia suos percussos uidebat. accessit cohortē exulum
romanoꝝ. cui lucu tarquini. f. p̄erat. Co quo maiore
pugnabat una ob erepta bona. patriaq; ademptā. pug
nā parū restituit. Referentib? iā pede ab ea parte
romanus. m. ualerius publicole fr. conspicatus ferocē
iuuenē tarquiniū ostentantē se in prima exulu acie.
domestica etiā glā accensus. ut cū familię dec? tueri
reges erant. eide interfecit forent. subdit calcaria
equo. et tarquiniū infesto spiculo petat. Tarquinius
retrō in agnū suę infesto cessit hosti. Valerū temere
in uictū in exulu acie ex transuerso quidā adortus
transfigit. Nec quicquā equitū uulnere equo retrar
dato. moribundus romanus labentib? sup corp? armis
adterā defluat. Dū dator postumū p̄g. occidit. talē uirū.
exules ferocē cito agmine inuehi. suos percussos cedere
anunadiertit. cohorti suę. quā delecta manu p̄sidi
causa cura se habebat dat signū. ut quē suę fugi
ētē uiderint p̄ hoste habeant. Ita metu anceps
uersi a fuga romani in hostē. et restituta acies. cohort
dū datoris tū primū plū uirt. integris corporib?
animisq; fessos adorta exules cedunt. ibi alia inter
proceres coorta pugna. Imperator latinū ubi cohortē
exulu ad dū datorē romano p̄p̄e circumuētā uidit. ex
subidiarū manipulos aliquot in prunā acie secum
rapit. Nos agmine uenientes. t. herminius legatus
conspicatus. interq; eos insignē ueste armisq; ma
miliū nosertans. tanto in maiore quā paulo ante
magister equitū cū hostiū dū dō plūm uirt. ut
et uno idē transfugū p̄ latos occiderit mamiliū.
et ipse ut spoliantū corpus hostis. ueritū percussus
cū uictor in castra ēēt relictus. ut p̄mā curationē

expugnauerit. Tum adquiretes dictator aduolat. obtestatur
ut fesso iam pedite descendant ex equis. & pugna capessant.
Dicit paruerit. Desilunt ex equis. puolant imprimunt.
& pante signantur pumal. obiciunt. Recipit ex capto animi
pedestris acies. postquam uenturas pceris equato gene
re pugne secū parte periculi sustinuit uidit. tum
demū impulsū latam. pculsaq; inclinauit acies. equita
admota equi ut psequi hostē posset. Peruta & pedes
tris acies. lbi nihil diuine nec humane opis' dictator
pcermittent. cū castori uouisse fertur. ac pnuicias
se multū pma qui pum. qui scds castra hostiū in
traisset. Tantusq; ardor fuit. ut eodē impetu q̄ fude
rant hostē romam castra caperent. Hoc m̄ ad lacum
regillum pugnatū ē. Dictator & magister equitū tri
umphantes in urbē reuēre. Triennio deinde nec certa
pax nec bellū fuit. Con. quintus doctus. & t. lartus.
11 inde. a. sempronius. & m. murex. His consulib' edes sacro
12 dedicata. Saturnalia. institutus festus dies. Aulus de
inde postumus. & t. uerginius cons. facti. Hoc demum
anno ad regillū lacū pugnatū apud quosdā inuenio.
13 aulū postumū q̄ collega dubie fidei fuerit se con
sulatu abduisse. dictatore inde factū. Tanta erro
res implicant temporū. aliter apud alios ordinatis
magistratib'. ut nec q̄ consules scdm̄ quosdā. nec quid
14 q̄q; anno ad tū sit uentura ueritate n̄ rē m̄ sed
15 etiā auctoritate digere possit. Appi claudius deinde.
& p. seruilus cons. facti. Insignis hic annus ē nuncio
tarquiniū mortis. Mortuus cumis. & quo se p̄ fractā
opes latinox ad aristodimū tyrannū contulerat. Co
nuncio erecti patres. erecta plebs. sed patrib' nimis
luxuriola ea fuit libertas. Plebi eni adeā diē summa
ope inseruati erant. inuicē aprimorib' fieri ceperunt.
Eodē anno signa coloma quā rex tarquinius dedux
erat. suppleto numero colonorū iterū deducta est.
rome tribus una & rex facty. edes mercuri dedi
cata ē. Cū uolscoz gente latino bello neq; pax neq;
bellū fuerat. Nam & uolscoz cōparauerunt auxilia
que mitterent latinis. in metum ab dictatore
romano eēt. & macerant roman' ne p̄ho uno cum

latino uolscoq; contenderet. Mac uia consules in uolscoz
agrū legiones duxerit. Uolscoz consiliū p̄nā n̄ metuerit
res nec opinata res p̄caute. Armorū innumeros obside
dant. tū principū aora atq; pometa liberos. Ita sine
certamine inde abducty legiones. Nec ita multo post
uolscoz leuatis metu suū redit ingenū. Rursus oo
cultū parant bellū. hermes in societate armox assūp
tis. Legatos q̄q; ad sollicitandū latū passim dimittunt.
sed recentis ad regillū lacū accepta clades latinof ira
odio q̄ ei quicūq; arma suaderet. ne ablegatis quidē
uolandi abstinent. Cōprehensos uolscoz romā dux
erit. lbi traditi consulib'. indicatūq; ē uolscoz ber
nicosq; parare bellū romans. Relata rē ad senatū
adeo fuit gratū patrib'. ut & captiuox sex milia lati
nus remitterent. & de federē q̄ p̄p̄e impetratū nega
tū fuerat rē ad nos magistratus traxerent. Cū
uero tū latinū gaudere facto. patris auctores in u
genti glā eēt. coronā aureā uoi domū in capitolū
mittunt. cū legatis donoq; qui captiuox remissi
ad suos fuerant magna circūfusa multitudo uenit.
p̄gunt domos eoz apud quē quisq; seruerant.
grās agunt. liberalitē haberi cultiq; incalamitate
sua. inde hospitia unguunt. Nūquā aliis ante publice
pruatiq; latinū nomen romano imperio conuictū
fuit. Sed & bellū uolscoz imminēbat. & ciuitas secū
ipsa discors intestino ut patres plebēq; flagabat odio.
Quare p̄p̄e nexos ob es aleniū fremebant. se foris
p̄ libertate & imperio dimicantes. domi acuib' ap̄to
& oppressos eēt. tutiorēq; in bello quā in pace. & inter
hostes quā inter ciues libertate plebis eēt. inuidiāq;
eā sua sponte gliscētē. insignis unū calamitas ac
cendit. Magno natu quidā cū omiū maiorū suoz in
signib' se inforū p̄uēre. Obsita erat squalore uesti
fedor corporis habitus. pallore ac macie p̄empti.
ad hoc p̄missa turba. & capilli offerebantur specie
oris. Mostabatē tam uentura deformitate. & ordi
nes durasse auebant. aliaq; militie decora uulgo
miserantes cū iactabant. ipse testes honestarum
aliquot locis pugnarū cicatrices aduerso p̄stare

ostentabat. Desiderantib' unde ille habitus. unde desor
mitas. cū circūfusa turba eēt p̄p̄e inconditionis mo
dum. sabino bello atq; militante se. qua p̄p̄e popula
tiones agrī n̄ fructū h̄ caruerit. sed uilla incensa
fuerit. dirpta omnia. pecora abacta. tributū iniquū
suo tempore imperatū es alienū fecisse. id cumula
tū uisus primo se agro paterno auroq; exuisse. de
inde fortunū alius. postremo uelut tabe p̄uenisse
ad corpū. ductū se ab ereditore n̄ inseruatiū. sed in
ergastulū & carnificiā eēt. Inde ostentare tergum
reuerentib' uisigū uerberū. Adhuc in sa auditaq; cla
mor ingens orit'. n̄ iā foro se tumultus sustinet.
sed passim totā urbē p̄uadit. Neq; uindicta solutaq;
se undiq; in publicū p̄ripunt. implorant quietū
fidē. nullo loco desit seditionis uoluntarius comes.
multas passim agrinib' p̄missas uas cū clamore in
forum currit. magno cū periculo suo qui forte pa
trū in foro erant. in eā turbā inciderunt. Nec eēt
peractū manib' forte. in p̄p̄e consules p. seruilus.
& appi claudius ad cōprimendā seditionē inueniunt
sunt. In eos mulierum uersa ostentare uincula sua
deformitateq; aliam. huc se meritos dicere ex p̄han
tes suam quisq; alius alibi multatū. Postulare nuna
ceter magis quā supplicet. ut senatū uocarent.
curamq; ipsi futuri arbitri. moderatoresq; publi
ci consiliū. Curū situnt pauca admodū patrū. quos
casus obtulerat. contracti ab consulib'. Lectis me
tus n̄ curia in. sed etiā foro arcebat. nec agi que
quā p̄ infrequentā poterat senatus. Cū ū cludi atq;
extremū se multitudo putaret. & patrū qui ab eēt
n̄ casu. non metu. sed impediendē rei causa abesse.
& consules ipsos tergi uersari. nec dubie ludibrio
eēt. miserias suas. iā prope erat ut ne consuli q̄dē
maestas cohereret uas hominū. cū incerta moran
do an ueniendo plus periculi contaberent. tandē
in senatū ueniunt. frequentiq; tandē inde curia
n̄ in inter patres. sed ne inter consules quidē ipsos
satis conueniebat. Appius uehementis ingenii uir
imperio consulari r̄m agendā censebat. uno aut al

20
tero arrepto quietos alios. seruilus lenib' remediis ap
tior. concitatos animos flecti quā frāgi putabat cū tūcū
tū facilius eēt. Inter huc maior alius terror. Latam eēt
p̄cū tumultuoso aduolant nuncio. uolscoz infesto ex
ceti ad urbē oppugnandā uenire. Cui audita adeo
dual ex una ciuitate discordias fecerat. longe aliter
patres ac plebē afficere. Exultare gaudia plebes. ul
tores supbie patrū ad eē dicere deos. Alios alii con
firmare. ne nomina darent. ca omib' potū quā solos
pericuros. patres militarent. patres arma caperent.
ut penes eosdē pericula belli. penes quos prima eēt.
Ac ū cura mesta ac trepida ancipiti metu & abeone
& ab hoste. seruilū consule cū ingenuū populare
erat. orare. ut tantis circūuentā terrorib' expedi
ret rē publicā. Tum consul misso senatu. in concione
p̄dit. lbi cury eēt patrū ostendit. ut consulat ple
bi. ceterū deliberationē. de maxima quidē illa stel
tam parte ciuitatis. metu p̄ uersa r. p. ut uenisse.
nec posse cū hostes ad portas eēt. bello p̄ uersis que
quā. nec si sit laxamenta aliqd. aut plebi honestum
eēt. nisi mercede prius accepta arma p̄ patria n̄ cepis
se. neq; patrū satis decorū. p̄ metū potius quā p̄ modū
uoluntate afflictis animū suorū fortunū consuluisse.
Concom deinde educto addidit fidē. quo eduxit ne
quis ciue romanū uictū aut clausū teneret. q̄mū
ei nomis edendi apud consules potestas fieret. neu
quis multas donec in castris esset bona possideret aut
uenderet. liberos nepotes ue moraret. Hoc p̄posito
educto. & q̄ aderant nexi profuturi ex templo nomina.
& undiq; ex tota urbe p̄ripientū se ex primar. cū
reuenendi uis ereditori n̄ eēt. concursus inforū ut
sacramento dicerent fieri. magna ea manus fuit.
Neq; aliorū magis in uolsco bello uirtus atq; opera
emant. Consul copias contra hostem educt. paruo
durante intervallo castra ponit. Proxima inde
nocte uolsca discordia romana freta. siqua nocturna
transito p̄ditio ut fieri posset. reptant & castra
sensere tugles. exercitus exercitū. signo dato. con
cursū ē ad arma. ita frustra id inceptū uolscoz fuit.

Reliqui noctis utriusque quieti datus. postera die prima luce uolsci fossis repletis. uallu inuadunt. ut ab omni parte munimenta uellebant. Cum consul quaquam cuncta undique & nec ante omnes ut signum daret clamabant. experendi animos multum causa parumque moratus. postquam satis apparebat uigens ardor. dato tandem ad erupendum signo. militem audiu certamini emittit. Erumo statim incursum pulsi hostes. fugientibus quo ad insequi pedes potuit terga cesa. eques usque ad castra pauidos egit. Maxima castra legionibus circumdatis. cum uolscos inde etiam pauor ex pulisset. capta direptaque. Postera die aduersa potuerunt quae confugerant hostes. legionibus ductis inter paucos dies oppidum captum. captum praedae datum. inde paulatim recreatus egens miles. Consul cum maxima gloria sua uictorem exercitum romam reducit. de eodem romam eorum uolscorum legati rebus suis timentes post pomerium capta adierunt. His ex se data pax. ager ademptus. confestim et sabini romanos territarunt. Tumultus enim fuit uerius quam bellum. nocte in urbe nunciatum est. exercitum sabini praedabundum aduenisse. ibi passim diripi atque incendi uillas. Quibus extemplo eo cum omnibus copis equitum a postumum. qui dictator bello latino fuerat. secutus consul ferulius cum delecta pedum manu. plerosque palantes eques circumuenit. Nec aduenienti pedum agminum rostrat sabina legio. fessi cum timere. tum populatione nocturna. magna pars in uillis repleta cibo uinoque uix fugere quae satis esset uirum habuere. Nocte una audito profectoque bello sabino. postero die in magna iam spe undique patitur pacis. legati aurunci senatum adierunt. in decedat uolsci agro bellum indicentes. Cum legatis simul exercitus auruncorum domo profectus erat. Cuius famam haud paulum ab aricia uis tanto tumultu concitavit ut romanos. ut nec consuli ordine patres. nec pacatum responsum arma inferentibus. arma ipsi capientes dare possint. aricia infesto agmine

itur. nec paulum inde cum auruncis signa collata. pro quoque uno debellatum est. fuisse auruncis. uictor totum intra paucos dies bellum romanis promissa consulis fideque senatus expectabat. Cum appii et in ista superbia animo. et ut collegae uanum faceret fide. quam appii me poterat uis de creditis pecuniis dicere. demerit et qui ante uerum fugant creditoribus tradebant. et nec debant alii. quod ubi cumque multa incidere. collegam appellabat. Concursum ad seruiliu fiebat. illius promissa uidebant. illi exprobrant. sua quisque belli merita. ciuitatesque acceptas. postulabant ut aut referret ad senatum. aut ut auxilio esset consul ciuibus suis. imperator militibus. Nouebant consule hec. sed tergiversari res cogebant. adeo in alteram causam non collega solu preceperat. sed omnes factio nobilitatis ita mediis se gerendo nec plebis uitauit odium. nec apud patres gratiam uicit. patres molle consule et ambitiosum rati. plebes fallaces. Breuique apparuit equasse cum appii odium. Certam consulis incidere uter dedecaret mercuri ede. senatus a se romam ad postumum reiecit. utriusque dedicatio iussu populi data est. cum posse amone. meritorum collegium institueret. sollemnia pro pontifice. iussit suscipere populi dedicatione edis in lectorio. primi pili centurionem. quod facile appareat. non tam ad honorem eius cui curatio altior fastigio suo data est. factum. quam ad consulum agnomiam. Beuere inde utriusque consulum alter patresque. sed plebi circuebant animum. et longe aliam quam primo instituerant uiam grassabantur. Desperato enim consulum senatusque auxilio cum inuis dicit debitorum uidissent. undique conuolabant. neque decretum exaudiri consulis pro strepitu et clamore poterat. neque cum decreisset quisquam obtemperabat. Vi agebat metusque omnes et periculum libertatis. cum in conspectu consulis singuli apluribus uolarent. incredulorum adhibitoribus uertebant. Super haec timor inesset sabini belli. dilectumque decreto. nemo nomen dedit. furentes appio. et in

sectante ambitione collegae. qui populari silentio respiceret. et ad id quod de re publica pecunia iussu dixisset adiecit. ut ne dilectum quidem esse se haberet. non enim tam deserta omnino respice. neque proiectum consulari imperium se unum et huius maiestatis undecim fore. Cum curiustaret cotidiana multitudo licentia accensa. arripit unum insignem ducem seditionum iussit. Ille cum aliorum iam traheret. prouocauit. nec cessasset prouocationem consul. quia non dubium erat populi iudicium. in egre uicta pertinacia foret. consilio magis et auctoritate principum quam populi clamore. Adeo superant animi ad sustinendam inuidiam. Crescere in de malis in dies non clamoribus modo aptis. sed quod multum praetiosus erat. secessione occultisque colloquiis. Tandem inuis plebi consilium magistratu abiecit. Ferulius neutris. appius patribus more gratias. Aulus uergineus inde. et uetus consulatum inuenit. Tum in plebs incerta quales habitura consules esset. et nocturnos. pars esquilis. pars in auentino facere. ne in foro subitus trepidaret consulis. et omnia temere ac fortuito faceret. Cum re consules rati ut erat prouocant. ad patres deserunt. Sed delata consilium ordine non licuit. adeo tumultuose excepta clamoribus undique et indignatione patrum. si quod imperio consulari coequendum esset. inuidiam et consules ad senatum reuerent. profecto si essent in respice. magistratus nullum futurum fuisse romae nisi publicum consilium. nunc in mille curias concionesque cum alia in esquilis. alia in auentino fiant concilia. dispersa et dispersata esse re publica. unum herede uirum id enim plus esse quam consule. qualis appii claudius fuerit. non temporis discussurum illos ceteris fuisse. correpti consules. cum quod se facere uellent. nihil enim segniter mollis ut quam patribus placeat acturos pecuniam erant. decernunt. ut dilectum quam acerrimum habeant. otio lasciuire plebes. Dimisso senatu. consules utriusque bunal ascendunt. citant nominati uirum. Cum ad non nemo responderet. circumfusa multitudo in concionis modum negaret ultra decipi posse plebes.

29
numquam unum militem habituros. in prestatum fides publica. libertate inuenitque prius reddenda esse. quam arma danda. ut pro patria ciuibusque non pro dominis pugnant. consules quod mandatum esset a senatu uidebant. sed eorum quae uicta curis ferociter loquerentur. neminem ad esse inuidiam huius participem. et appareret acriter cum plebe certam. Prius itaque quam ultima experirentur. senatum iterum consulere placuit. Tum ad sellas consulum pro conuolauere munim quibusque natu patrum ab dicere consulum uidentes. et deponere imperium. ad quod tuendum animus desisset. Vtrique re satis expectatum demum consules ne praedictum negent patres conscripti ad eundem seditionem. postulanti. ut hi qui maxime ignauam mererant. assint nobis habitibus dilectum. acerrimi cuiusque arbitrio quando ita placet re agimus. Rediunt utriusque. citant nomina tum unum ex his qui in conspectu erant deducta opera uident. Cum stare tacitus. et circa eum aliquot hominum ne forte uiolaret constitisset globum. licet ad eum consules mutarent. quo repulso. tum in indignum facium esse clamitantes. qui patrum consilibus adierant deuolant de tribunali. ut lectorem auxilio essent. Sed ab lectore nihil aliud quam praedictum phibito. cum conuersus in patres impetus esset. consilium inter eius furax sedata est. in qua tam sine lapide. sine telo plus clamoris atque uari quam in uirum fuerat. senatus tum tumultuose uocatus. tumultuosus consulit. questione non postulanti his qui pulsat fuerant. decernunt te ferocissimo quod non sententis magis quam clamore et strepitu. Tandem cum ut res sedissent exprobrantibus consilibus nihil plus sanctatis incuria quam in foro esse. ordine consuli cepit. Tres fuerunt sententiae. Uerum re non ualgebant. de his tantum qui fide secuti pro seruili consilio. uolsci auruncorum. sabinoque militasse bello agendum uidebat. titus largius. non id tempus esse ut merita tantum exsoluerent. tota plebem gre alieno demersam esse. nec sibi posse in omnibus consulari. quin si alia aliorum sit conditio. accendi magis discordiam quam sedari. Appii claudius. et na

tura unitas & offeratus hinc plebis odio. illinc patrum
laudibus non miseris aut. sed licentia tantum concitum
turbatum. & lasciuire magis plebe quam seruire. id ad
eo malum ex puocatione natum. quippe minus esse
consilium non imperium. ubi ad eos qui una peccauerunt
puocare liceat. agenda inquit. dictatore aq puoca
tio non erent. id hinc quod non omnia ardent contaceret
furor. pulset etiam in ledore. qui seuit ut detergo
utraq; sua penes unum illu esse. cui maiestate uolauit.
Quis ut erat horrida & atrox uidebat appu sen
tentia. Rursum uergum larguq; exemplo haud sa
lubres. utaq; largu putabant sententia. qua tota
fide tollerret. Medium maxime & moderatu utaq;
consilium uergum habebat. sed factione respectuq;
reru priuataru que semp offerere officentq; pu
plicis consilii. appu uicit. ac ppe fuit. ut dictator
ille idem eraret. que res utiq; alienasset plebe pe
riculosissimo tempore. cum uolsa equiq; & sabim for
te una omni uarmis essent. sed curz fuit consilium
& seniorib; patrum. ut imperio suo uehementi mansue
to pmitteret ingenio. Patrum ualeriu dictatore
uolsi filiu erant. Plebes & si aduersus se creatum
dictatore uidebat. tam puocatione suis lege ha
beret. nihil ex ea familia triste nec supbu timebat.
Edeu deinde ad dictatore ppositu confirmant a
numos. serula ferre consilii educto conueniens. sed
& homini & potestate melius rata eredi. omisso cer
tamune nomina dedere. quant nung ante exeret.
legiones. x. offere. Ternz inde datz consilium. un
dictator usus. Nec ia poterat bellu differri. equi
latinu agru inuasiant. Oratores latinez asenatu
petebant. ut aut mitterent subsidu. aut se ipsos
tuendoru finiu causa capere arma sinerent. Tunc
usu e defendi inermes latinos. qua pati retracta
re arma. Vocatus consul missus e. Is finis illis popu
lationib; fuit. Cessere equi campis. locoq; magis
qua armis freti. summis se uigil montu tatabat.
Alter consul in uolsos pfectus. ne & ipse treret
temp. uastandis maxime agris. hoste adconfe

renda ppe castra. dimicanduz; acie coeiu. O edio
inter castra capo ante suu quisq; uallu infestis sug
nis constare. Multitudine aliquantu uolsi supe
rabant. Itaq; effusi & contempu pugna inuere. Cons
romani nec pmouit acie. nec clamore reddi passus.
defixis pilis stare suos iussit. ubi ad manu uenisset
hostis. tu cohortes tota in gladius re agere. Volsi
ursu & clamore fessi. cu se uelut stupertab; metul
utulissent romanis. postqua inpressione sensero
ex aduerso factam. & ante oculos nuare gladios.
haud secus qua si insidias incidissent turbata uerunt
terga. & ne ad fuga quide satis uru fuit. qe cur
su in plium uerant. Romam contra. qe in principio
pugne quere steterant. uigentes corporib; facile
adepta fessos. & castra impetu experunt. & castris
exuta hoste uelites psecuti. uno agmine uictores
eu uictis in urbe irrupere. Plusq; ibi sanguinis p
misera omniu generu cede qua in ipsa dimicatione
factu. Paucis data uenia. qui inermes in deditatione
uenerunt. Dum hec in uolsos gerunt. dictator
sabinos ubi longe plurimu belli fuerat. funde su
gaxq; exiit castris. equitatu inmisso. metha tur
bauerat hostiu acie. Qua die se latius cornua pan
dunt. paru apte inuorsu ordimb; acie firmant
rant. turbatos pedes inuasit. Eode impetu castra
capta. debellatuz; e. post pugna ad regillu lacu
n alia illis annis pugna clarior fuit. Dictator tri
umphans urbe inuehit. sup solitos honores. loc
in uero ipsi posterisq; ad spectacula datus. In ala
in eod; curulis posita. Volsis deinctis uelitermas
ager ademptus. uelitas colom ab urbe missi. &
coloma deducta. In equis post aliquanto pugna
tu e inuito quide consule. qe loco unq; subeundu
ent ad hostes. sed multos extrahi re erimnante.
ut dictator prius qua ipsi redirent in urbe ma
gistratu abiret. irruaq; sicut ante consulis p
missa ei caderent. ppulire. ut forte temere
in aduersos montes agni erigeret. Id male com
missu ignaua hostiu in bonu uerat. sui pri

qua ad conuictu teli ueniret. obstupescit audacia
romane. relictis castris que munitissimis tenuer
rant locis. in aduersas ualles desilire. ubi sat p de
& uictoria in uentia fuit. Ita trifaria re bello be
ne gesta. de domesticaru reru ciuitat. nec patri
b; nec plebi cura decesserat. Tanta cu gram tum
arce pparauerant fauores. que n in plebem
sed ipsu etia dictatore frustrarunt. Itaq; ualeri
post uictu consulis reditu. omni u actionu inse
nata prima habuit puictore ppto. rruat q;
qd denerit fieri placeret. Ruz cu reueta relatio
erit. n placeo inquit concordiz auctor. optabi
tis melius fidus ppe die. ut mei similes roma
na plebes patronos habeat. Quod me attinet. ne
q; frustrabor ultra cues mto. neq; ipse frustra
dictator ero. Discordiz inestine. bellu exinu
fere. ut hoc magistratu egere r. p. lax fori
parta e. domi impedit. priuatus poti qua die
tator. seditioni inuere. ita curia egressus.
dictatura se abdicauit. Apparuit causa plebi
sua uice indignante magistratu abisse. Itaq;
uelut psoluta fide quo p eu n stesset quin ps
taret. decedente domu cu fauore ac laudib;
psecuti sunt. Timor inde patres incesit nisi
dimissus exercitus foret rursus egressi occulti
conuersionesq; fuerit. Itaq; quaquam p dicta
tore dilectus habitus e. tam quo inconsu
lum urba uirassit. sacramento teneri nu
lre rati. p causam renouati ab equis belli
educi ex urbe legiones iussit. quo facto ma
tynata e seditio. & pmo agitati dicit de e
sulu cede ut soluerent sacramento. doctos de
inde nulla seclere religione exsolui. sicimo
qda auctore in uisu consulu in sacru monte
secessisse. transauerit amne tria ab urbe ni
lia passu. Ita frequenter fama e. qua cui pso
auctor e. in auentanu secessionem facta e. Ibi
sine ullo duce uallo fossaq; comunis castru
quere re nulla n necessaria aduictu sumdo

paliquot dies. neq; laeesta. neq; laeessentes sese
tenere. Laor ingens in urbe. metuz; matuo
suspensa omnia erant. timere reducta ab suis plebe
uolentia patrum. timere patres residu in urbe ple
be. in egra manere ea an abire mallent. quadiu
aut tranquilla que secesserit multitudin fore.
quid futuru deinde si qd externu interu bellu
existat. nulla pfecto n in concordia ciuium spe
reliqua ducere. cam p equa p iniqua reconclian
da ciuitati ee. Placuit g omne ad plebe mitti.
mnumu agrippa facunda uru. & qd inde ori
undus erat plebi caru. Is inuermis in castra.
prisco illo dicendi & horrido modo nihil aliud
qua hoc narrasse fert. Tempore q in homine
non ut nunc omnia in unu conseruunt. sed singu
lis membris suu cuiq; consiliu. suis sermo fuerit
indignatas reliquas partes. sua cura. suo labore
ac ministerio uentri omnia queri. uentre in medio
quere. nihil aliud qua datus uoluptatib; fru. conspi
nisse deinde neq; ad os abu ferrent. nec os acciperet
datu. ne dentes conficerent. Itaq; uia du uenit fame
domare uellent. ipsa una membra. totuz; corpus
ad extrema tabe uenisse. inde apparuisse. uentris
qq; haud segne ministeriu ee. nec magis aliquem
alter eu. reddente in omis corporis partes. hinc quo
uicium uigenti. diuisum parte inuenas. maturu
confecto cibo sanguine coparando. Hinc quo in te
stina corporis seditio similis e. itz plebis in pa
tres. flexisse mentes hominu. agi deinde de con
cordia egyptu. concessuq; in conditiones. ut plebi
sui magistratus eent sacrosancti. quib; aurib; la
tio aduersus consules eent. neue cui patrum capere
eum magistratu liceret. Ita tribuni plebi creati
duo c. lucanus. & l. albinus. Hi tres collegas sibi
creauerunt. in his sicimu fuisse seditionis aucto
re. deduo qui fuerint minus conuict. Sunt
qui duos tantu in sacro monte creatos tribuno
ee dicant. ubiq; sacra legē lata p secessionem
plebis. Spurius cassius. & postumius comuntus

Oratio agrippe
viri facundi
ad plebes.

consulatu uerunt. His consulib' cu latinis pplis uctu
 fedus. Ad id ferendu cons' alter rome mansit. alter
 aduolscum bellu missus. ancietes uolscos fundit fugat
 q. Compulsos in oppidu longula psecutus. in gubus
 potitur. inde p'nti mucanite uolscos cepit. Tamag
 na in adortus coriolos. Erat tum in castris un' p'more
 uiuentu. c. marcius adolescens. & consilio & manu
 p'p'ptus. cui cognom' postea coriolano fuit. Cum
 subito exercitu romanu coriolos obsidit. atq;
 in oppidanos quos intus clausos habebat. uentru
 sine ullo metu extrinsecus imminuitis belli. uo
 lsci legiones p'fede ab antio inuasissent. eodemq;
 tepore ex oppido erupissent hostes. forte instati
 onr marti fuit. qui cu delata multu manu n'm
 impetu erumpentiu retulit. sed p'p'ntu portu
 ferre irrupit. cedeq; in proxima urbis facta. igne
 temere abruptu imminuit' muro pdificus inue'.
 Clamor inde oppidanox maris muliebr' puerili
 q; ploratu ad terrore ut solet primo oru. & ro
 manis auct' animu. & turbant uolscos. ut pote
 capta urbe qui ad ferenda ope uenerant. ita fusi
 uolsci ancietes. corioli oppidu captu. tantuq; sua
 laude obstat famę consulis marcius. ut uis fedi
 cu latinis colupna enea uisculptu monumento
 esset. ab sp. cassio uno. quia collega fuerat uctum.
 postumiu comunu bellu gessisse cu uolscis memo
 ria uelisset. Eode anno agrippa mnenius morit'.
 ur omniu uita. partox patrib' ac plebi carus. p'
 secessionē carior plebi factus. Hinc uiterpreti arbi
 tro q; concordie amu. legato patru ad plebe. reduc
 tori plebis romanz in urbe. sup' funeri defuit.
 Exultat cu plebs exantib' conlatis in capta. Consules
 demde. t. geganius. p. minutius facti. Co anno cu
 & fortis quicta omnia bello essent. & domi lanata dis
 cordia. aliud multo grauius malu ciuitate inuasit.
 caritas primu annonę ex incultis p' secessionem
 plebis agris. famis demde qualis clausis solet.
 uentruq; ad interitu seruicioru. utiq; & plebis
 esset. ni consules p'uidissent dimissis passim ad

Agrippa exort.

n

frumentu. sed tantu coemendū. n' in curia n' det
 tris ab ostia lictorib'. Icuoq; post uolscos mari usq; ad
 eum. sed quictu in siciliam q; adeo finitimos odia
 longinquis coegerant indigere auuluis. In tantu
 eurus cu coemptu eet. naues p' bonis tarquinorum
 ab aristodomo tuanno q' heres erat recentē sunt.
 In uolscis p'optino q; ne emi quide potuit. periculu
 q; ab impetu hominu ipsi frumentatoribus fuit.
 Ex tunc frumentu tiberi uenit. Co sustineta est
 plebes. Incomodo bello. unta aris comitib' uicta
 forent. ni uolscos ia mouentes arma pestilentia in
 gens inuasisset. ea clade conuictis hostiu amicus.
 ut etia ubi ea remississet. terrore aliquo tenent'.
 Et uictis auxere numeru colonox roman. & nor
 by in montis noua colonia que arx in p'optano eet
 miserunt. M. minutio. demde & a. sempromio
 conio magna uis frumentu ex sicilia aduicta. agri
 tantuq; inuictu. quanti plebi daret'. Quia uent
 se tempus p'mende plebis putabant. recuperandi
 q; uita que ex tota secessionē ac ui patrib' essent.
 In primis marcius coriolanus hostis tribunicie po
 tistatis. si annonā inquit uctere uolunt. uis reddidit
 pristinu patrib'. Sur ego plebeios magistratus. cur
 sicinuum polleat uideo sub iugū missis. ta qua
 ab latronib' receptus. ego ne has indignitates di
 uitas patiar qua necesse e. Tarquinu regē q' n'
 tulerim. sicinuum ferā. P'cedat nunc. uocet ple
 bem. patet uia in sacru monte alioq; colles. Rapi
 ant frumta ex agris nris. quomodū tertio anno
 rapuere. Utant' annona. qua furire suo fecere.
 Audeo dicere hoc malo domitos ipsos potius cultor
 res sacroru fore. qua ut armati p' secessionē coli
 phibeant. Haud ta facile deditu e faciendū ne
 fuerit. qua potuisse arbitror fieri. ut condita
 omb' laxandi annonā. & tribumta potestate
 & omnia inuitis uia inposita patris demerent
 sibi. & senatu nunt' attrax uisa sententia e. &
 plebe uia p'pe armant. fame se ia sicut hostes
 poti. cibo uictuq; fraudari. peregrinu frum

Marci
exort.

Relin
ta de
parte
familie

tum que sola alimenta ex imperato fortuna dederit
 aborti rapi. nisi grege martio uncti dedant' tribum.
 nisi decemq; plebis romanz facti fiat. cu sibi caruifice
 nouum exortum. qui aut mori aut seruire iubeat.
 In uentru ecuria impetis factus eet. ni oportune
 tribum diem dixissent. Ibi uq; tam suppressē. Fe
 uictu quisq; sed dnm uice neeq; inuicta factu in
 debat. Contemptu primo marcius audiebat minas
 tribunicias. auuluis non pene uis datu illi potestate.
 plebisq; n' patru tribunos ee. Sed adeo inuenta erat
 coorta pleb'. ut un' pene defungendū eet patribus.
 Restatit tam aduersa mundia. usq; sunt qua sius
 quisq; uia ordanis urib'. ac p'mo repta res e. si
 dispositas diuitib' absterrendo singulos acortionib;
 conuictisq; disiecit rem possit. Vniuersi demde pro
 cessere. queq; erat patru. reos diceres. p'ibus plebem
 ee p'osectes. unū sibi ciuem. unū senatorē si p' nocen
 tem absoluerit nollet. p' nocente donarent. Ipse
 cum die dicta non adesset. p' seueru inia est.
 Inimicus abstis. in uolscos exultu abire. mun
 tant patre. hostesq; iam tu sps gerens. Veni
 tem uolsci benignē cecepter. benignusq; in die
 colebant. quo maior uia in suos eminebat. crebry
 q; nunc querere. nunc nung p'cipiebant. Mos p'p'ao
 uebat' atcu tullu. longe is tu princeps uolsci
 nomis erat. romanusq; semp in seclus. Ita cu alte
 rum uctus odiu. alteru uia recent' stimularer.
 conuictu deromano bello. Haud facile crede
 bant plebe sua impelli posse. ut uictis infeli
 ceter uictata arma caperent. multas sepe bel
 lis. pestilentia postremo amissa uuentute. frac
 tus sps ee. arte agendū. in exoleto ia uictata
 te odio. ut recent' aliqua uia exacerbarerit
 animu. Ludi forte ex instauracione magni ro
 me parabant. instaurandis hec causa fuerat
 ludis. Mane seruū quida pater familie n' du
 comisso spectaculo sub furca cesu medio ege
 rat circo. Cepta inde ludi uclit ea res nihil ad
 religionē p'tinuisset. Haud ita multo post tto

latino de plebe hominu somnu fuit. Nisus uictor
 dicere sibi. ludis p'sultatore displicuisse. nisi magni
 fuerit instaurandū in ludi. periculu urbi fore.
 uict. ea consulib' nunciaret. Quia haud sane
 liber erat religione animi. uerecundia tam maie
 statis magistratuū timore uict. ne in ora hominu
 pladibrio abiret. magno illi ea cunctatio stetit.
 filu nāq; uicta paucos dies amiserit. hui' repentiny
 cladis ne causa dubia eet. egro animi eade illa in
 somnis obuersata species uisa e rogare. satim mag
 nā spreca numinus haberet mercede. maiorē instare
 ni eat p'pere. ac nunciet consulib'. lam p'sentior re
 erat. Cunctantē tam ac placentē. ingens uis morbi
 adorta e debilitate subita. Tunc em uero dorū uia
 admonuit. fessus q' malis p'ertis. instantiq; consi
 lio p'p'inoce adhibito. cu uisa atq; audita. & ob
 uictatū uictens sono iouē mirasse. uisq; celestes
 representatas casib' suis exposuisset. consensu inde
 haud dubie omniū q' adessent. inforū consules lectua
 defertur. inde in curia uisu consulu delat'. Eade
 illa cu patrib' ingenta omniū admiratione enarrasset.
 ecce aliud miraculu. qui captis omib' membris delat'
 incuria esset. cu fundū officio pedib' suis domu re
 disse. traditū memorię e. Ludi qua amplissima ut
 fierent senatus decernit. Adeos ludos auctore
 attio tullio uis magna uolscoru uenit. Erusq; co
 mitterent' ludi. tullius ut domi copositū cu martio
 fuerat. ad consules uenit. dicit ee que secreto agere
 de re publica uclit. arbitris remotis. Inuitis inquit
 qd' hui' iussit demas euib' loquor. n' tam admissū
 quicquā ab his erimnatū uermo. sed cautū ne admit
 tant. Nuno plusq; uelim. n' uice ingenua sunt mobi
 lia. Multis id cladi' sensim. quippe q' n' nro merito.
 sed uia patientia incolomes sumis. Magna hic uol
 scoru nunc multatudo e. Ludi sunt spectaculo
 uictata ciuitas erit. Demnu qd' p'randē occasione
 absamorū uuentute in hac urbe commissum sit.
 Horret animi. neqd' in consule ac temere fiat.
 Hec nū uiaq; causa pri' dicenda uob' cons' rat sū.

Tullio ad
inquit.

Quod ad me attinet. ex templo hinc domū abire unanimo
est. ne cui facti dictiue contagione p̄sent̄ uoler. Hec
locutus abire. Consul cū ad patres rē dubiā sub aucto
re certo detulissent. auctor magi ut sit quā rē ad
p̄uandū t̄ exsupuatio mouit. factū q; f̄c. ut urbē
excederent uolses. p̄cones dimittant. q̄ om̄s eō p̄fici
ci ante noctē uiderent. Angens pauor p̄mo discer
rent ad suā rē tollendas inhospita p̄culte. Profi
ciantib; deinde indignatio aborta. se ut confecta
cos contaminatosq; abludas. festi dub; c̄tu q̄dām
hominū deorūq; abactos eē. Cū p̄p̄ conamato ag
mine uent. p̄gressus tullius ad caput ferentium.
ut quisq; eueniret p̄more eoz excipiens. querendo
indignando q; & eos ipsos sedulo audientes sc̄dā
ire uerba. & p̄cos multitudinē alā insubiectū uir
cāpū deducit. Ibi incontinens modū orationē exor
sus. uteres p. r. inuarias cladesq; gentis uolscorū.
ut om̄ia inquit obliuiscamini alia. hodiernā con
tumeliā q̄ tandē animo feretis. q̄ p̄m̄am ignomi
niā ludos cōmiserit. Ann̄ sensistis triumphatū ho
die de uob̄ eē. Vos om̄ib; cūmb; p̄egrim; tot fi
nitimis p̄p̄tis spectaculo abeunte fuisse. Vras comu
ges. uros liberos. traductos p̄ ora hominū. Quid eos
qui audire uocē p̄conis. qd̄ qui nos uidere abeam
tes. qd̄ eos qui huic ignominioso agnum fuisse obui
existimasse putatis. nisi aliq̄d p̄fecto nefas eē. quod
si inter sim; spectaculo uolaturū sim; ludos. p̄acu
tūq; meritari. idō nos absede priorū c̄tu consilio
q; abigi. Quid deinde illud n̄ succurrit. uiuere nō.
q̄d̄ matuarum p̄ficier. In hoc p̄fectio c̄n̄ fuga eē.
& hanc urbē n̄ uos hostiū ducetis. ubi si unū diem
morata esset. moriendū om̄ib; fuit. Bellū uobis
inductū eē magno eoz malo q̄ iudicet. si uiri estis.
Ita & sua sponte uarū plenū & metati. domo inde
digressi sunt. instigando q; suos quisq; p̄p̄tos. effecere
ut om̄e uolsū nom̄ deficeret. imperatores ad id
bellū de om̄iū p̄p̄torū sententia lecti atti. tullius
& ḡn̄ marci exul romanū. In quo aliquanto plus
sp̄ri repositū. quā sp̄ri nequaquā fessit. ut facile

appareret. ducib; ualidiorē quā exercitū rē romanā
eē. Turcos p̄fectus p̄m̄i. colonos inde romano expu
lit. liberāq; cū urbē uolses tradidit. inde in lacum
uam transuersis tramitib; transgressus. satricū. Lon
gula. poloscā. coriolō. nouellā. h̄c romanis oppida
ademit. inde launū recepit. tunc deinceps corbionē.
uictiā. trebiū. labicos p̄dū cepit. Postremū ad urbē
apredo ducit. & ad fossas diuullas. v. ab urbe milia pas
suū castris positas. Populat̄ inde agrū romanū. custo
dib; uter populatores missis. q̄ patricioz agrō uita dō
feruarent. Sive insensu plebi magi. sive ut discordia
inde in patres plebēq; oriret. que p̄fecto orta eēt
adeo tribum iā ferocē p̄te plebē criminando ut p̄mo
res ciuitatis instigabant. Sed exercitū timor maximū
concordiē uinculū. quāuis suspectō insensuq; inter se
uinebat animos. Id n̄ eueniret q̄d̄ seruo consuleq;
nisi quā alibi sp̄ri quā in armis ponebant. plebes om̄ia q;
bellū malebat. Sp̄. nauat. iā & facte furi consules erant.
Cos recensentes legione. p̄hdia p̄muros. aliaq; in quib;
stationes uigiliisq; eē placuerat loca distribuente.
multitudo ingentē pacē p̄sentatū p̄m̄i seducto cla
more concurreuit. deinde uocare senatū. referre de
legatis ad ḡn̄. martiū mittendis coegit. Acceperunt
relationē patre. Postq; apparuit leuare plebi animū.
missiq; de pace ad martiū oratore. atrox responsū
reulerunt. Si uolses ager redderet. posse agi de pace.
Si p̄da belli potū frui uolunt. memore se & cunūq;
inuiry & hospitiū beneficiū aduersurū. ut appareret
exilio sibi uirtutis n̄ fractos animos eē. Iterū deinde
idē missi. n̄ recipiunt in castra. Sacerdotesq; suis
insignib; uelato isse supplecē ad castra hostiū tradi
tū eē. nihiloq; magi quā legatos flexisse animū. Tu
matrone aduerturā matre coriolani uoluntāq; axo
rē frequentes cocunt. Id publicū consiliū. an mulie
bris timor fuerit parū inuenio. puicere cerce
ut & uetura magno natu mulier. & uolūta duos
paruos ex martio ferent̄ filios serū in castra hostiū
uient. & quō armis uiri defendere urbē n̄ possent.
mulieres p̄tib; lacrimisq; defenderent. Ibi ad castra

uentū eē. nunciatūq; coriolano eē ad eē ingentē mulierū
agm̄i uip̄mo ut q̄ nec publica maestate inlegatis. nec in
sacerdotib; tanta offusa oculis animoq; religione motū
eēt. multo obstinatior aduersus lacrimas muliebrē erat.
Dein familiarū q̄dā q̄ insignē mistica ut ceterā cog
nouerat ueturiā ut n̄rū nepotesq; stantē. n̄ me frus
trant̄ inquit oculi mat̄ tibi conuinxq; & liberi adsunt.
Coriolani p̄p̄ ut amens consternat̄ absede sua cū fortē
matre obare cōplexū. mulier uirū ex p̄tib; uersa. sine
p̄uicquā cōplexū accipio serua inquit ad hostē an ad fi
liū uentū. captiua mat̄. ne in castris tuis sim. in hoc me
longa uita & infelix senecta transigit. ut exule te de
de hostē uiderē. Potuisti populari hanc terrā que te ge
nit̄ atq; aluit. Non t̄ quāuis infesto animo & manaci
puerit̄ ingrediens fines ur̄a occidit. Non in conspec
tu roma fuit succurrit. intra illa m̄na. dom̄ ac pe
nates mei sunt. mat̄ conuinx liberiq;. Ergo ego si n̄
peperissem. roma n̄ oppugnaret. nisi filiū haberē.
libera in libera patria mortua eēm. Sed ego nihil iam
pati nec tibi turpi quā m̄ miserū possum. nec ut sim
miserima diu futura sum. De his uideris q̄ si p̄gi aut
inmatura mors aut longa seruit̄ manet. Vixor den
de ac deinde liberi amplexi. Hec uisq; ab om̄i turba
mulierū oras. & cōploratio sui patrisq; fregit. Tandē
uirū. Complexus inde suos dimittit. ipse retro ab urbe
castra mouit. Abductis deinde legionib; ex agro roma
no. in uindicta rē oppressū perisse tradunt. alii alio loco.
Apud sabiū longe antiquissimū auctore usq; ad senec
tate uixisse eundē inuenio. Refert certe hanc sepe
eū exacta etate usurpasse uocē. multo miserū sen̄ ce
lium eē. Non inuiderunt laude sua mulierib; uiri
romani. adeo sine obrectatione ḡt̄ alieny uiuebat.
monūto q; qd̄ eēt. tēplū fortune muliebrī edificia
tū dedicatūq; eē. Reddere deinde uolses aduendū eōs
in agrū romanū. sed equi actū tullū haud ultra
tulere ducē. Hinc exortamine uolses eōs impera
torē conuincit exercitū darunt. sedatio. deinde
atrox plū orū. Ibi fortuna p̄p̄ti romani. duos ho
stiū exercitū haud m̄i p̄uicioso quā p̄taci certa

mine confecti. Cons titul. sicani. & c. aquilius. Siculo
uolses. aquilio hermeti. nā hi q; in armis erant puicua
euent. Co anno hermeti deucti. Cū uolses eō marce dis
cessū eē. Sp̄. cassius. deinde. & penulus ueriginū consule facti.
Cū hermeti fedus idē. agrī partes duz adempte. inde
dimidiū latinus. dimidiū plebi diuisurus cons̄ cassi erit.
Adiebat huic muneri agrī aliquantū quē publicum
possideri apuatis criminabat. Id multos qd̄e patrū ip
sos possessores periculo rerū suarū terrebant. sed & pub
lica patrib; sollicitudo uicinat. largitione consule per
culosos libertati opes struere. tū p̄m̄i lex agraria pro
mulgata eē. nūquā deinde usq; ad hanc memoria sine
maximis morib; rerū agitata. Consul alter largitioni
resistebat auctorib; patrib;. nec om̄i plebe aduersante
que primo ceperat fastidire mun̄ uulgatū isse uolucos.
Sepe deinde & ueriginū eē incontinib; uelut uacaci
nante audiebat. pestilens collegy mun̄ eē. agros illos
seruitate his q̄ acceperant laturos. regno uia fieri. Quid
ita enī assumi socios & nom̄ latinū. qd̄ attinisset her
meti paulo ante hostib; capta agrī parte tertia reddi.
n̄ ut h̄c gentes p̄ coriolano ducē cassiū habeant.
Popularis iā eē sedis suasor & intercessor legis agrarię
ceperat. Vterq; deinde consul certatū plebi indulgere.
Veriginū dicere passurū se assignari agrō. dū ne cui
nisi cui romano assignent. cassius q; in agraria lar
gitione ambrosos insuos. eoz cūmb; uilior erat. ut
alio munere sibi reconciliaret eunū animo. uibere
p̄sculo frumento pecuniā acceptā retribui p̄plo.
Id ū haud ser̄ quā p̄sentē mercate regni asp̄nata pleb;
adeo p̄p̄ suspitionē instat̄ regni uelut habundarent
om̄ia. munera ei inanimis hominū respudant. Quē
ubi p̄m̄i magistratu abire. dāpnatū necatūq; constat.
Fuit q̄ patre auctore ei suppliciu feruit. cū cognita
domi causa uerberasse ac necasse. pecuniāq; filii ceteri
consecrauisse. Signū inde factū eē. & inscriptū ex cas
sua familia datū inuenio apud q̄sda. idq; p̄p̄i fide eē.
equestrib; cesone fabio. & l. ualerio die dictū p̄ du
elliones. dāpnatūq; p̄p̄i iudicio. dirutas publice edē.
ca eē arca ante tullurū edē. Ceterū siue illud dome
F. Atcū

12
sunt publici sit fuit iudicium daprati. seruo cornelio.
& fabio consulibus. Haud duraturna ira populi in cassium fuit.
Dulcedo agrariae legi ipsa p[ro]p[ter] de[re]pto auctore subibat
animos. Accensa q[ue] ea cupiditate e[st] malignitate patriu[m]
q[ue] deuictis eo anno uolscis equisq[ue] multae p[ro]da fraudata
uerit. Quaeq[ue] capti ex hostib[us] e[st] uenditae fabi cons[ul]i.
ac rededit in publicu[m]. Inuisum erat nomi[n]i fabiu[m] plebi.
12 p[ro]p[ter] nouissimu[m] consule[m]. Tenere tam patrie. ut cu[m]
l. emilio ceso fabi consul eraret. Eo infestior facta
plebs. seditione domestica bellu[m] externu[m] exiecit.
Bello deinde euulsa discordie intermisit. Vno animo
patres ac plebes rebellante[m] uolscos & equis duce emilio.
p[ro]p[ter] pugna uicere. Plus tam hostiu[m] fuga qua[m] p[ro]p[ri]a
absup[er]it. Adeo p[ro]p[ri]a uolscos infestata sunt. Castris
ris edes eode[m] anno idib[us] quintilis deducta e[st]. uota erat
latino bello postumo dictatore. filius ei duu[m] uir ad
idip[su]m creatus dedicauit. sollicitati & eo anno sunt
dilectine agrariae legis anima plebi. Tribum plebis
populare potestate lege populari celebrabant. Patres
satis sup[er]q[ue] gratia furoris in multitudinem credente[m]
e[st] largitiones. temeritatisq[ue] inuita mentis horrebant.
Acerrimi patrib[us] duces ad resistendu[m] consules fuerunt. Ca
g[er] pars rei publice uere. Nec in p[ro]p[ri]a m[er]ito. sed in ueniente
etia[m] annu[m] in fabiu[m] cesonis fr[atr]em. & magis inuisum
alteru[m] plebi accusatione sp[irit]u. L. ualeriu[m] consule[m]
dedit. Certatu[m] eo q[ue]q[ue] anno cu[m] tribuni e[st]. Vana lex.
uaniq[ue] legis auctores uictando uictu[m] inuicti facti.
fabiu[m] inde nomi[n]i ingens post tres continuos consulatu[m]
unoq[ue] uelut tenore om[n]is ceptos tribunus certami
nib[us] habitu[m]. Itaq[ue] ut bene loquit[ur] mansit in ea familia
aliqua[m] diu honos. Bellu[m] inde uenit inuictu[m]. & uolscos re
bellarunt. sed ad bella externa p[ro]p[ter] sup[er] erant uires.
ab utebant[ur] his in se[m]etip[s]os certando. Accessere
ad easq[ue] ia om[n]iu[m] merces. p[ro]digia celestia p[ro]p[ter] cotta
diana in urbe agrisq[ue] ostentantia nunas. motiq[ue] ita
numinus nulla causa abia uaces canebant. publice
p[ro]p[ri]a q[ue] nunc extitit. nunc p[ro] aues consulti. qua[m] haud
recte sacra fieri. Qui terrores tam eo euulsa. ut opti
a uirgo uictalis daprata inuesti. penas dederit.

11. Quare fabi inde. & e[st] talli consules facti. Co anno n[on]
seguor discordia domi. & bellu[m] foris atrox fuit. Ab
equis arma supra. Veneres agru[m] q[ue]q[ue] romanose popu
lante[m] inuenerunt. quos belloru[m] crescente cura. ceso fabi
& sp[irit]u furi consules fuerunt. Artonia latina urbe equi op
pugnabant. uenientes pleni ia[m] populationu[m]. roma ipsa
se oppugnaturus munabant. q[ue] terrore cu[m] copescere
deberent. auerere in sup[er] animos plebi. rediebatq[ue] in
sua sponte plebi mos detrahandi militiu[m]. Sed sp[irit]u luc
nus t[er]m[us] p[ro]t uenisse tempus raris. p[ro]p[ri]a necessitate
legis agrariae patrib[us] mun[us] g[er]ende[m] suscepere re
militare[m] impedienda. Ceteru[m] tota inuidia tribum
eis potestate uersa in auctore e[st]. nec inuicti consules
acruis qua[m] ipsius ei college for[is] sunt. auxilioq[ue] eos
dilecti cons[ul]i habent. Ad duo simul bella exercitus
scribere ducendus. fabio in ueniente in equos spurro
dat. & in equis quide[m] nihil dignu[m] memoria gestu[m] e[st].
fabio aliquanto plus negocii cu[m] ciuib[us] qua[m] cu[m] hostib[us]
fuit. Vnus ille uir ipse cons[ul]i re p[ro] sustinuit. qua[m] ex
erere odio consulis quantu[m] in se fuit p[ro]debat. Nam
cu[m] consil p[ro]p[ter] eccitas imperatorias artes qua[m] p[ro]p[ri]a
do g[er]endoq[ue] bello edidit plurimas. ita instruis
set acie. ut solo equitatu emisso exercitu[m] hostium
funderet. insequi suos pedes noluit. nec illos & si n[on]
adhortatio inuisi duces sui saltem flagitio. & publi
cu[m] in p[ro]p[ri]a dedit. postmodu[m] periculu[m]. si animas
hosti reddisset cogere potuit. gradu[m] accelerare.
aut si nihil aliud instare instruetu[m]. inuisu signa re
ferunt. meli[us]q[ue] credentes uictos. exierant nunc in
p[ro]p[ri]a. nunc nouata ab equite[m] opera. Redeunt
in castra. ne huc ta[m] pestilenti exemplo remedia ul
la ab imperatore quesita sunt. Adeo excellente[m] bas
ingenuis. etius defuerit ars. qua[m] eme regant. qua[m]
qua hostes superent. Consul roma[m] redire. n[on] ta[m] belli
g[er]a audita. qua[m] uictato exacerbatu[m] q[ue] in se militu[m]
odio. Optinere tam patres. ut in fabia gente consi
latus maneret. Martu[m] fabiu[m] consule[m] erant. fabio
collega. g[er]i manlius dat. & hic annu[m] tribuni auct
ore[m] legis agrariae habuit. & pontifici fuit. is canit

11
nam uelut possidet. sp[irit]u licimo ingressus. dilecti pau
lisp[er] impedire. turbatis neq[ue] patrib[us]. appi claudius
uicti tribunicia potestate dicere p[ro]p[ter] anno in p[ro]p[ri]a
na. re ceptio in p[ro]p[ri]a quando inuenta sit. suis ip
sam uirib[us] dissolu. neq[ue] eni u[er]ba defuturu[m]. q[ue] ex
collega uictoria sibi. & g[er]am melioris partis bono
publico uelut quesita. & plures si pluriorib[us] opus sit.
tribunos ad auxiliu[m] consiliu[m] paratos fore. & unu[m] uel
aduersus om[n]is latu[m] e[st]. darent in & consules & p[ro]p[ri]a
patriu[m] opera. ut si unu[m] om[n]is. aliq[ue] tam ext[er]nib[us] r[ati]o
ac senatia conciliarent. Erceptis appi monti patre.
& inuicti comit ac benigne tribuno appellare &
consulare. ut cuiq[ue] eos p[ro]p[ri]a aliq[ue] uir aduers[us] su
gulos erat. partim g[er]a. partim auctoritate optinu
ere. ut tribunicia potestate uir salubre uelut
r[ati]o e[st]. Nouiq[ue] tribunos aduersus unu[m] moxat[ur]e
publici comodi. auxilio dilecti consule[m] habere.
Inde aduersus bellu[m] p[ro]p[ri]a. q[ue] exercitua auxilia con
uenerant. n[on] ta[m] uenientu[m] g[er]a concitata. qua[m] q[ue] in
sp[irit]u uenit[ur] erat discordia inextima dissolu re ro
mania posse. principib[us]q[ue] in om[n]iu[m] etur[us] p[ro]p[ri]a e[st]
elut fremebant. g[er]nas opes e[st] romanis. n[on] uict
semetip[s]os seditionib[us] seruare. id unu[m] uenientu[m]. ca
lab[us] ciuitatib[us] opulenta[m] repta. ut magna impera
mortalia e[st]e. du[m] sustentatu[m] id malu[m] partu[m] pa
triu[m] consiliu[m]. partu[m] patientia plebi. ia ad extrema
uenisse. duas ciuitate[m] ex una facta. suos cuiq[ue] par
tu[m] magistrat[us]. suas leges e[st] p[ro]p[ri]a in dilectib[us] seu
re soltu[m]. eosde[m] in bello tam paruisse duob[us]. qua
liciq[ue] urbis statu manente disciplina militari
sita potuisse. ia n[on] parenti magistratib[us] more in
castra p[ro]p[ri]a q[ue]q[ue] romanu[m] milite[m] seq[ue] p[ro]p[ri]a bello
in p[ro]p[ri]a acie in p[ro]p[ri]a certamine consensu exerce[re] tra
dita uictoria uelut e[st] signa deserta. impera
toru[m] in acie reditu[m]. inuisu castra reditu[m]. p[ro]p[ri]a si
in p[ro]p[ri]a. suo milite uenit roma[m] posse. nihil aliud op
e[st]. qua[m] iudicia ostenditq[ue] bellu[m]. eccita sua sponte
facta. & deos gestu[m]. Ne sp[irit]u etruscos armaue
runt. multas inuice casib[us] uictos uictoreq[ue]. Cons

11
q[ue]q[ue] romani nihil p[ro]p[ter]ta aliud qua[m] suas uir e[st]. sua arma
horrebant. memoria pessimu[m] p[ro]p[ri]a bello exempli tre
bat. ne re comitterent eo. ubi du[m] simul acie te
mend[er]e e[st]e. Itaq[ue] castris se tenebant. ta[m] ancipiti p[ro]
lio auctu[m] die t[er]m[us]q[ue] forsitan ipsu[m] lenituru[m] na. san
tateq[ue] animi allaturu[m]. Venu[m] hosti certu[m]q[ue] co[m]magi
p[ro]p[ri]a agere. laelete ad pugna. p[ro]p[ri]a obegando
castris. p[ro]p[ri]a q[ue]q[ue]. Postremo ut nihil mouebant q[ue]
consule[m] ip[s]o exercituaq[ue] inerepando. simulatione in
testat[ur] discordie. remediu[m] timore inuenta. & consil
magis n[on] confidere qua[m] n[on] credere suis militib[us]. nouum
seditionis gen[us]. silentiu[m] occurrunt armato. Ad hec in
nouitate generi originis q[ue] que falsa. que uerba iacere.
Nec cu[m] sub ip[s]o uallo portisq[ue] streperent. haud egre
consules pati. aut imperite[m] multitudinu[m] nunc in
dignatio. nunc pudor pectora uersare. & ab inre
stans auerere malis. nolle multos hostes. nolle succes
sum. n[on] patrib[us] n[on] e[st] sub. externa & domestica odia
certare in animu[m]. Tandem superant externa. adeo su
p[ro]p[ri]a insolentiaq[ue] hosti eludebat. frequenta[m] in p[ro]p[ri]a
conueniunt. poscunt pugna. postulant ut signu[m]
det. Consule[m] deliberabundi capita conferunt. diu
colloquunt. Lugnar cupiebant. sed reuocanda &
addenda cupidita[m] erat. ut aduersando remouendo
q[ue] inextato senel adderent milita. adderent imperia.
Reddit[ur] responsu[m] inuictat[ur] p[ro]p[ri]a agi. n[on] du[m] t[er]m[us] e[st]
pugna. castris se tenebant. edicunt inde. ut abstineat
pugna. h[ic] inuisu pugnauerit. ut in hoste[m] aniauer
suro. Ita dimissis. q[ue] man[us] cons[ul]i uelle credunt. crescit
ardor pugnandi. accendunt in sup[er] hostes feroci mul
to. ut statuisse n[on] pugnare consules cognitu[m] e[st]. q[ue] p[ro]p[ri]a
impune se insultaturo. n[on] credi militi arma. re ad
ultimu[m] seditionis erupcua. fuitq[ue] uenisse romano
imperio. His f[er]a occurrant portu[m]. ingerunt p[ro]p[ri]a.
egre abstinent. quin castra oppugnent. Cui uero
n[on] ultra contumelia[m] pati roma[n]i posse. tota castris
undiq[ue] ad cons[ul]i currit. n[on] ta[m] sensim ut ante p[ro]p[ri]a
ronu[m] princip[em] postulant. sed passim om[n]is clamorib[us]
agunt. Natura res erat. tergiversant tamen.

Quid fecerit fabri.

fabi deinde ad crescentē tumultū iā metu seditionis collega concedente. cū silentiū classico fecisset. ego istos enī. manū posse unccere scio. uelle. nescire ipsi fuerunt. Itaq; certū ē atq; decretū n̄ dare signū. n̄ uictores se redituros ex hac pugna iurere. Consulem romanū semel in acie fecellit. deo nūquā faller. Victor inq; m. fabri reuertar ex acie. In fallat. iouē patrē gradiūq; martē aliosq; irato inuocet deo. Idē deinceps omīs exerceat nisi q̄sq; iurat. iuratis dat̄ signū. Arma capiunt. eunt in pugna. irarū speiq; pleni. nō iubent etruscos p̄bra iacere. nō armato sibi q̄sq; lingua pr̄p̄tū hostē offerri. Omīū illo die qua plebis. qua patrū eximia uirtus fuit. fabuū nom. fabia gen̄ erant. multas ciuilib' certamūb' inferos plebis animo. illa sibi pugna reconciliare statuunt. Instruit acies. nec ueniens hostē etrusq; legiones detestant. Prope certa spes erat n̄ magis pugna torio secū quā pugnauerunt cū equū. manus quoq; aliud urā iritatis animis ēāncipiti occasione haud desperandū ēē faciū. Res aliē longe cūent. N̄ alio ante bello infestior romanū. adeo hinc contumeliū hostē. hinc consule' moia exacerbauert. plū iur. Vix explicandi ordims spaciū etruscis fuit. cū pili ut p̄mā trepidationē. abiectis tenere magis quā enissis. pugna iā imman'. iā ad gladios ubi mars ē atrocissim' uenerat. hūc p̄mores gen' fabriū insignie spectaculo exemplo q; euib' erat. Ex his a fabriū. tercio hie anno ante consul fuit. principē in fero ueniēt cūte. serox iurib' & armox arte. tuseus inuentū ut multas uersante' hostiū man' gladio p̄ pedē transfig. Telo extracto. p̄cep̄ inuuln' fabri abire. Sensit utraq; acies unū iuri casū. celeratq; inde roman'. Cū m. fabri cons' transiliū iacens corp'. subiectaq; parma. hoc in rāstus inq; milite' fugerēt uos in castra redituro. Adeo igrāuissimos hostes magis tuncis. quā iouē martēq; p̄ quos iurastē. At ego inuirtus aut uictor reūtar. aut ppe te hic q; fabri dimicans cādā. Consiliū tā. c. fabri p̄oris anim cons. uerbis ne isti f̄ ut pugnent te imperaturū credis. In impetrabunt p̄q; iura

Q. fabri collegis corp' insilav.

uer. & nos ut deest peccē. ut fabio nomine ē dignū. pugando poti' quā adhortando accendant multū animos. Sic in p̄mū infensis hastis puolant duo fabri. totaq; mouerunt secū acie. P̄lio ex parte una restituro. nihilo segnū in cornu altero. enī. manū cons' pugna eiebat. ubi ppe simulis fortuna ē uersata. Nā ut altero in cornu. q; fabriū. sic in hoc ipsū consi te manū iā uelut fusos agentē hostis. & impigre multē secuti sunt. & ut ille graui uulnere idus ex acie cessit. utrefectū rati. gradū retuleret. cōsisteretq; loco. n̄ cons' alē cū aliquot turmis equitū in eā partē erato equo aduectus. uiuere clamitanti collegā. se uictore' fuso altero cornu ad eē. rē indi nata sustinisset. Manū q; ad restituendā acie se ipse corā offerret. Duos consiliū cognita ora accendunt multū animos. Simul & uanior iā erat hostiū acies. dū habundante multitudine freta. subiecta subsidia. mittunt ad castra oppugnanda. inde haud magno certamine impetu facto. dū p̄de magi quā pugny uenire' tererent tēp'. traru romanū q; p̄mā irruptionē sustinere n̄ potuerunt. missis ad consules nunciū q; loco res eēt. conglobati ad p̄torū redeunt. & sua sponte ipsi plū renouant. & manū li' cons' reuelat in castra. ad omīs portas multē opposito hostib' uā clauserat. Ea desperatio tusei rabie magis quā audaciā accendit. Nam cū incurstantes q̄cūq; extū ostenderet spē. uano aliquot impetu eēt. globus uiuentū un' in ipsū consule' insignie armū inuadit. Prima excepta acie uentab' tela. sustineri deinde uis nequit. Consul mortifero uulnere idus cedit. fusi q; circa omīs. Tusei crescet audacia. ro manos terror p̄ tota castra trepidos agit. & ad exte ma uentū foret. in legata raptō consulis corpore patefuerunt una porta hostib' uā. Ea crūpunt. consternato q; agmine abeuntē. in uictore' alterum consule' inuadunt. Ibi iterū cōsi fusi q; passi in dō ria egregie parca. tristi tam duob' tā clarē fune rib'. Itaq; consuli decernente senatu triumphū si exeret sine imperatore possit. eximia op̄a

eo bello. facile passurū. respondit. se familia funesta quanta fabri fr̄is morte r. p. ex una parte orba. consule altero amisso. publico priuato q; deformē in dū laurā n̄ accepturū. Omī actō triumpho. de positus triumphus clarior fuit. Adeo spreta uictore' glā. uictū cumulator redit. funera deinde duo deinceps collegē fr̄isq; duert idē inuicq; laudator. cū concedendo illis suas laudes ipse maximā partē earū ferret. Neq; in memor ei qd̄ inico consulat' imbiberat. reconciliandi animos plebis. saucios milites euando diuidit patrib'. fabius plurimū da ta. nec alibi maiore cura habita. Inde popularē iā eē fabri. nec hoc ulla rē n̄ salubri r. p. parte. Itē n̄ patrū magis quā plebis studiū c. fabri cū. uer gimo consul factus. neq; bella. neq; dilect'. neq; ulla aliā p̄ore curā agere. quā ut iā aliqua ex parte incoacta concordie spe. p̄mo q; tēpore cū patrib' coalescerent animi. itaq; principio anni censuit. p̄s quā q̄sq; agrary legi auctor tribun' existeret. occuparent patres ipsi suū mun' facere. cap tuū agrū plebi quā maxime equalitē darent. uerū eē. habere eos. quoz sanguine aefudore pur tus sit. Asp̄nati patres sunt. questi q; qdā nimia glā luxuriare & euanesere inuidū quondā illud celonis ingentiū. Nulle deinde urbane factionē fuer. uocabant incurfionib' equoz. latini. Cō cū exercitu ceso fabri missus in ipsoz equoz agrū de populabundū transit. Equi se in oppida receperē. murisq; se tenebant. eo nulla pugna memorabilis fuit. At auerente hoste elades accepta temeritate alteri consuli. adūq; de exercitu forte. in ceso fa bius uictore' subsidio uenisset. Ex eo tēpore neq; pax neq; bellū cū ueniab' fuit. res p̄xime infor mā latrocinu uenerant. legionib' romanis cedebat in urbe. Vbi abductas senserant legiones. agros incurfabant. bellū quiete. bello quietē inuicem eludentes. Ita neq; omnia tota res. neq; p̄fici poterat. & alia bella aut p̄sentia instabant. aut ab equis uolsē q; n̄ dura quā reuētis dolor p̄xime

cladis transiret quiescentib'. motuos se apparebat. fabio semp infesto. etrusq; omēm. Sed ueniens hostis assiduis magis quā grauis. contumelias sepi' quā periculo animos agitabat. qd̄ nullo tempore negligi poterat. aut aucto alio sinebat. Tū fabia gen' senatū adit. cons' p̄gerite loq̄t. assiduo magi quā magno p̄sidio. ut scitis p. c. bellū ueniē eger. uō alia bella curate. fabios hostes ueniab' date. Auctores sum'. tūta ibi maiestātē romanū nominis fore. m̄m id nob' uelut familiare bellū p̄uato sūptu agere in animo ē r. p. & milite illic & pecunia uacet. Eracie ingente ady. cons' curia egressus comitante fabioz agmine q; inuestibulo curia es ē. expectante' steterat domū redit. iussi armata postero die ad hūm consule ad eē. domos inde descendit. Manat tota urbe rumor fabios ad celū laudib' ferunt. familiā unā subiste ci uirtat' on'. ueniens bellū in p̄uata curā. in p̄uata arma uersū. Si sint dug roboris eide in urbe gente. depos cant hie uolsē. sibi illa eq̄. p̄plo romano tranquilla pacē agere. Omīs finitimo' subiq; p̄plo posse. fabri postera die arma capiunt. q; iussi erant conueniunt. Cons' poludat' egressi in uestibulo gente omēm suā instructo agmine uidet. Accepit in medū signa ferri ubet. nūq; exerce' neq; minor in numero. neq; clarox fama. & admiratione hominū p̄ urbe incesit. Hec & ece milite. omīs patrici. omīs unū gentē. quoz neminē dūcē sperneret. egregi' q̄libet tēporib' senat'. Ibat unū familie iurib'. ueniata p̄plo pestē munitantē. seque bat turba p̄pria alia cognatoz sodaliūq;. nihil medū nec spē nec curā. sed inmensa omīa uoluentū animo. alia publica sollicitudine exercitata. fauore & admira tione stupens. ure fortes. ure felices iubent. inceptis euentus patres reddere. consulat' inde ac triumpho. omīa p̄mia abse. omīs honores sperare. Præteruntab' capitolū arcēq; & alia tēpla. queq; deoz ocalis. queq; d' animo occurrit p̄cant. ut illud agm̄ faustū atq; felix mittant. sospites breui in patriā ad paren tes restituant. In cassū missē p̄cē. infelici uia dextro uano porty carmentalis p̄fedi ad eremetā flumen

puerunt. si oportuit uisus loci commendando presidio.
L. emilius inde. & q. seruilium cons. facti. & donec nihil
aliud quam in populationibus res fuit. non ad presidium in tutam
du fabu satis erant. sed tota regione q. tunc ager ro-
mano adiacet. sua tuta omnia. infestum hostium. uagantem
putruq. sine fecere. Inuallum deinde haud magnam
populationibus fuit. du uentem acceto exercitum
exercitum presidium eremere oppugnant. & romane legi-
onem. L. emilio consule adducte comuni. cu erus
eis dimicant acie. quaquam uix dirigendi acie spaciū
uentem fuit. Adco int. pma. trepidatione du p. sig-
na ordines utroque subsidia q. locant. inuicta sub-
ablatere romana eq. tū ala n. pugna m. incipiende.
sed consistendi adent locū. Ita fusi retro ad saxa
rubra ibi castra habebant. pacē supplices petunt.
Rursus cu fabus erat uentem p. pto sine ullo maiori
belli apparatu. nec erant incursiones in magro aut
subita impet. incursionem. sed aliquotum eq. capo colla-
tisq. signis certati. Veniq. una p. pti romani sepe
exopulenta ut tū res erant etrusca ciuitate
uictoria tulit. Id pmo acerbū indignūq. uentem
ē in sum. Inde consiliū ex re. natū. insidus ferocē
hostē captandi. gaudere etiā multo successu fabri
is audaciā crescere. Itaq. & pecora p. dantib. aliq. tū
uelut casu inuicidissent obuia acta. & agrestū fu-
ga uasti relicti agri. & subsidia armatorū ad arren-
das populationes missa. sepi. simulato quā uero
pauore fugerunt. Lāq. fabri adeo contēpserant ho-
stē. ut sua inuicta arma neq. loco neq. tēpore ul-
lo crederent sustineri posse. Hec spes puerit ut
ad conspecta. pcul acrimera. magno capi inuallo
pecora quaquam rara hostiū apparebant arma de-
currerent. & cu inuicti effuso cursu insidias cir-
ca ipsū iter locatas superassent. palatūq. passi ua-
ga ut sic pauore inuicti raperent pecora. subito
ex insidus consurgit. & aduersi. & undiq. hostē erant.
Primo clamor circūlatas excurrunt. dein tela ab
omni parte accedebant. Coruntib. q. etrusca. iā con-
tinenti agmine armatorū sepi. q. magis se hostis

inferebat. cogebant breuore spacio & ipsi orbem
colligere. Rur. re. pauertatē eose insignē. & multatū
dūe etruscae multiplicatis in arto ordib. faciebant.
Tū omnia pugna quā in omni parte parē intendunt.
in unū locū se omni inclinant. eo nisi corporib. armis
q. rupere cuncto uia. Duxit uia in editū leuiter
collem. inde pmo restiterē. max ut respirandi supior
loci spaciū dedit. recipiendiq. apauore tanto ani-
mū. pepulere etiā subeuntel. unclatq. auxilio
loci pauertat. in uigo circūmissus uentem inuictē
collis euasisset. Ita superior rursus hostis factus.
fabu celi ad unū omni. presidūq. expugnati. Trecentos
stax perisse satis comitū. unū ppe. puberē. eate
relictū. stupē. genti fabie. dubusq. reb. p. r. sepe do-
ma bellūq. t. maximū futurū auxiliū. Cū hęc accepta
clades eēt. iā e. horat. & t. meneni. cons. erant.
Meneni aduersus tuscō uictoria clado confestim miss.
Tū q. male pugnatū. & ianiculo hostē occupauer.
Obfessa q. urbs foret. sup bellū annona p. menter.
Transierant enī etrusca tyberī. in horat. cons. ex uol-
ses eēt reuocatus. Adeoq. id bellū ipis instat me-
nib. ut pmo pugnatū ad spē sic eq. marce. iterū
ad portā collinā. Ibi quaquam paruo monito superior
romana res fuit. meliorē tam multē recepto p. sti-
no animo in futura plia id certam fec. A. uerginū
& p. seruilē cons. fuerunt. Post acceptā p. ximā pugna
clade uentem abstinerē acie. Populationes erant.
& uelut ab arce ianiculo passim in romanū agrū impet-
dabant. n. usquā pecora tuta erant. n. agrestē erant.
Capta deinde cadē arce sunt. q. ceperant fabio se-
cui. Iedita opera passim ad illecebrā p. pulsa pecora
p. ceptauerē in insidias. q. plures erant maior cedes
fuit. I. hęc clade atrox in maioris cladis causa atq.
in uicū fuit. Traucto enī nocte tyberī. castra serui-
li cons. ad ora sunt oppugnare. Inde fūli magna
cede. in ianiculo se egre receperē. Confestim consul
& ipse transiit tyberī. castra sub ianiculo comunit.
Postera die luce orta n. nihil externa felicitas
pugna ferrox. magis tam qd. inopia frumto q. in-

inopia. du celeriora eēt agerant consilia. temere
aduerso ianiculo ad castra hostiū acie erant. Sedius
q. inde pulsus quā pridie pepulcat. utrauentu col-
legē ipse exercitusq. ē seruatus. Inter duas acies
etrusca cū se inuicē hys atq. illis terga darent. occi-
dione occisi. Itaq. oppressū temeritate felici uentem
bellū. urbi cū pace laxior etiā annona redit. &
aduictō ex capana frumto. & postquā timor sibi
euiq. futuri inopie abuit. coq. ab dētū fuerat
plato. ex copia deinde ocoq. lasciuere rursū an-
ni. & pristina mala postquā foris decerant domu-
querere. tribuni plebē agitare suo uentem. agri-
na lege in resistentē incitare patre. nec in unū
sol. n. sed in singulō. Quent. considi. & t. genuciū
auctores agrarū legis ē. menenio die dicunt.
Inuidie erat amissū eremere presidū. cū haud p-
cul inde statua cons. habuisset. cū oppressit. cū
& patres haud min. quā p. rionolano annisi essent.
& patris agrippe fauor haud dudū exoleuisset.
In multa tēpore tribuni. cū captis inquisissent.
duo milia grī dāpnato multa exuerunt. Cū in
caput uerit. Negant tulisse ignominia egritu
dūe. unde morbo abstruptū ē. Alus deinde
reus sp. seruilē ut consilatu abire. e. nauio. &
p. ualerio consilib. inuicio statū anni ab t. cedicio
& t. stacio tribuni die dicta. n. ut meneni. p. eib.
fuis aut patre. sed cū multa fiducia innocentē
grēq. tribunicios impetus tulit. & hūc preliū
cū tuscis ad ianiculū erat erummi. sed feruidi
animum ut in publico periculo ante id tū in-
fuo. n. tribunū m. sed plebē oratione feroci re-
futando. ex p. randoq. t. meneni dāpnationē
mortēq. cui patris munere restituta qndā plebē
cos ipsos q. b. tū seueret magistrat. eas leges ha-
beret. periculū audacia discussit. Inuit & uer-
ginū collega. testis p. ductus. participando lau-
des. magis tam meneniū. adeo mutauerant
animum. p. fuit iudiciū. Ceteramina domi finita.
uentem bellū exortū. q. b. sabina arma comune
L. emil.

27
L. ualeri. cons. aceris latinose heruicōq. auclis. cū
exercitū ueris missis. castra sabina que p. memb. socioz
locata erant confestim aggrēdit. tantāq. trepidationē
inert. ut dū dissi. alu manipulatū excurrunt.
ad arrendā hostiū um. ea porta cui signa primū
intulerat caperet. Intra uallū deinde cedet magis
quā plū ē. Tumultus castris & in urbe penetrat.
taquā ueris captis. ita pauidi uentem ad arma cur-
runt. Lari sabinis erant subsidio. pars romani toto
impetu intencō in castra adorunt. Paulisp. auersi
turbatiq. sunt. Deinde & ipsi utroq. ueris signis.
resistunt. & eques ab consule in missis tuscōs fun-
dit fugatq. cadēq. hora duo exercitus. dū po-
tentissimē & maxime finitūne gentes superatq.
sunt. In hęc aduersos gerunt. uolsci equiq. in la-
no agro posuerunt castra. populatūq. fines erant.
eos p. se ipsi latinū assūptis heruicis sine romano
aut duce aut auxilio castris exuerunt. in genti
p. da p. ter suas recuperatas res potiti sunt. Dissi-
tam ab roma cons. in uolscō. e. nauio. mō credo
n. placebat sine romano duce exercitūq. socios
p. rris ueris consiliūq. bella gerere. Nullū gen.
calamitatis contamineq. n. editū in uolscōs est.
nec tam p. p. potuerit. ut acie dimicarent.
L. furi inde. & e. manli. cons. manlio uentem
puincia euenit. n. tam bellatū. In dūe. manno
xcl peccatib. dāte frumto stipendioq. imperato.
pacis extērie confestim contanuat discordia
domi. agrarū legis tribunicus stimulis plebē fu-
rebat. Cons. nihil meneni dāpnatione. nihil pe-
riculo decerit seruilū. sumā uī resistunt.
Ab euntis magistratu. en. genuci. t. p. arripuit.
L. emili. & opt. uerginū consilatiū inuicē. O. pis-
cū uiliū p. uerginū in q. b. da annab. inuenio ē
sule. Hoc anno q. seiq. cons. habuit rei ad p. p. tōz
furi & manli. circūuicunt sordidatū n. plebem
magis quā inuiores patre. suadent. monent.
honorib. & administratione r. p. abstineant.
consularē u. fasces. p. r. curuleq. sella. nihil

aliud quā pōpū funeri patenti. claris insignib' uelut
infulis uelatos admortē destinari. Et si consulatus
tanta dulcedo sit. iam tunc ita manū inducā.
consulatu captū & oppressū abtribunicia potesta
te ēē. consuli uelut apparitori tribunicio omnia
ad uotū imperiūq; tribum agenda ēē. si se cōmo
uerit. si respexerit ad patre. si aliud quā plebē in
r. p. ēē crediderit. oculū cū. marti. menem dāp
nationē & mortē sibi pponat ante oculo. His ac
consi uocib' patres. consilia inde n̄ publicā sed in
pūato. seductaq; aplurū consentia habere.
Vbi cū idē constaret iure an iniuria eripiendō
ēē res. atrocissima quēq; maxime placebat senten
tia. Nec auctor quāuis audaci facinori decjat.
lgtē iudici die cū plebs in foro erecta expecta
tione staret. mirari pmo. qd̄ n̄ descenderet tri
bun'. Deū cū iā mora suspectior fieret. deterr
tū aprimorib' credere. & desertā ac p̄dita cau
sam publicā queri. Tandē q̄ obuersati uestibulo
tribuni fuerant. nunciant domi mortuum ēē
inuentum. Et ubi incōta contione p̄tulit ru
mor. sicut acies fundit̄ duce occiso. ita dilapsi
passim alii. alio. Irripit p̄uor tribunos in
uaserat. quā nihil sacratē leges haberent.
morte collegē montos. nec patres saci modera
te ferre leticia. adeoq; neminē narie penitabat
ut etiā insontes fecisse uideri uellent. palāq; fir
retē. malo domandā tribuniciā potestate. Sub
hac pessimi exempli uictoria dilectus edictē.
Laurentib' q; tribunis sine intercessione ulla con
sules rē pagunt. Tū ū uasca plebs tribunose magi
silentio quā consula imperio. & dicere adtū ēē
de libertate sua. rursus ad antiqua reditū. cū
genicio unā mortuā ac sepultā tribuniciā po
testatē. aliud agendū ac cogitandū. quom̄ resi
stat patrib'. id autē unū consiliū ēē. ut se ipsa
plebs. quando nihil auxiliū aliud habeat defen
dat. unū & xx liētores apparere cō. & eos ipsos
plebis homines. nihil conceptū neq; infirmus.

si sint q̄ contempnant. sibi quīq; ea magna atq; horren
dāfacere. His uocib' alii alios cū metassent. ad uole
ronē publiū deplebe hominē q̄ qd̄ ordinē duxisset.
negaret se multē furi debere. liētor missus ēē
aconsulib' uolero appellat tribun'. Cū auxilio
nemo ēē consule spoliari hominē. & uirgā expe
diri iubent. Pro uoco inquit ad p̄p̄m uolero. quō
tribunū cuiē r̄ in conspectu suo uirgis cedi maluit
quā ipsi in lecto suo a nob' trucidari. Quo feruēt
clamitabat. eo infestū circūscindere & spoliare lic
tor. Tum uolero & p̄ualens ipse & adiuuantib' ad
uocatis repulso liētorē. ubi indignantiū p̄se acer
rim' erat clamor. eosē in turbā cōferatissimā recipi
clamitans. puoco. & fidē plebis imploro. adeste
eiues. adeste cōmilitones. nihil ē qd̄ expectatis
tribun'. quib' ipsi urō auxilio opus ē. Coniectati
hominē ueluti ad p̄liū se expediunt. apparebat
q; omē discrim̄ adēē. nihil cuiquā sem̄ n̄ publica
fore. n̄ p̄uati iuris. Nunc tamē tēp̄statū cū se cōs
obtulissent. facile expe sunt. parū tantā maiesta
tē sine urib' ēē. uiolatis liētorib' fasces. hactis.
ēforo incuriā cōpellunt. incerti quatin' uolero
exerēret uictoria. Conticescente deinde tumultu
cū in senatū uocari uisissent. quērunt iniuriā
sua. uī plebs. uolentis audaciā. multis ferocit̄
dictis sententiis. uicere senore. qd̄ ur̄ patrib' ad
uersus temeritatē plebis certari n̄ placuit. uolero
nē amplexa s̄uore plebs p̄uatis comitibus tribunū
plebi creat. In cū annū q̄ licitū p̄uatiū. p. furia
consule habuit. contraq; omniū opinionē qui eam
uocandis prioris anni consulib' administraturū p
missurū tribunatū credebant. post publicā causā
p̄uato dolore habito nē uerbo quidē uolati nati
consulib'. rogationē tulte ad p̄p̄m. ut plebs ma
gistratus tribunas comitibus fierent. Laud parua rē
sub titulo p̄ma specie minime atroci ferebat. sed
quē patiens omē potestate p̄ clientū suffragia
erandi quos uellent tribunos auferret. Nunc ac
tionem grauissime plebi cū sumā uī resisterent patre.

neq; una uis ad resistendū erat ut intercederet aliq̄s
ex collegio. auctoritate aut consuli aut principū
adduci posset. res tam suo ipsa molimine grauis cer
tanūtib' manū cecidit. Plebs uolentē tribunū
reficet. patres aduictū dimicationis ita rē uenturā
q̄ claudū. iā inde apatris cerantūtib' inuisū in se
stūq; plebi consule faciunt. Collega ei titus. q̄ntius
datur. principio statū anni nihil p̄s quā de lege
agebat. Sed ut inuentor legis uolero. sic letorius
collega ei auctor cū recentior. tū acrior erat. sero
ēē faciebat belli glā ingens. qd̄ patris ei habuit q̄s quā
manū p̄optior erat. Hic uolero nihil p̄ter quā de
lege loqueret. infestatione abstinentis consuli. ipse
in accusationē appi familiarēq; sup̄bissim' ac crude
lissim' in plebē r. exorsus. cū patrib' n̄ consule sed
carnificē aduocandā & lacqandā plebē creatū cō
contenderet. rudis in militari hominē lingua n̄
sup̄pedat. libertati animo q; ltaq; deficienter oratio
ne. quando quidē n̄ facile loquor inquit quiritēs quā
qd̄ loquutus sum. p̄sto crastino die adeste. Ego hic
aut in conspectu urō moriar. aut p̄fira legē. Occu
pant tribunū tēplū postero die. cons nobilitasq; ad
impediendā legē incōtione consistunt. Submoue
ri letori iubet p̄ter quā q̄ suffragiū incant. Adoles
centē nobilis stabant nihil cedentes uatori. Quo
ex his p̄uati quosdā letorius iubet. Cons appius
negare uis ēē tribunū inquequā n̄ in plebē. Non
enī p̄p̄i sed plebis cū magistratū ēē. nec illū ipsius
submouere p̄ imperio posse. more maiorū. q̄ ita di
cat. si uob' uidetur. discedite quiritēs. facile & com
tēp̄i de iure differendo p̄turbare letorū poterat.
Arden' tū. ita tribunū uatorē mittit ad consule.
consul liētorē ad tribunū. p̄uatiū ēē clamitari. sine
imperio. sine magistro. Violatusq; ēē tribunū. in
& contio omis atrax coorta p̄tribunū in consule ēē.
& concursus hominū inforū ex tota urbe coniectate
multitudinis fieret. Instabat tam appi p̄tina
cia tantā tēp̄statē. Certatūq; haud inorueno
plio foret. in consul alter quiritē consularib' negotio

dato. ut collegā in si alit̄ n̄ possent. desoro abduerent.
ipse nunc plebē seueritē p̄tib' lenisset. nē onasset tribu
nos. ut conciliū dimittent. darent ur̄ spacū. n̄ uim
suā illis temp' adepturū. sed consiliū urib' additurū.
& patres in p̄p̄i. & consule in patriū potestate fore.
Egre sedata ab quiritio plebs. multo egrius cons altē
apatrib' dimisso tandē concilio plebis. senatū cons
habent. Vbi cū timor atq; ira inuicē sententias
uarassent. q̄ magis spacio interposito ab impeccu ad
consultandū aduocabant. eo plus abhorrebant acer
tatione animi. adeo. ut quiritio gr̄as agerent. qd̄
ei opera mitigata discordia ēē. Ab appio petatur.
ut consularē tantā maiestātē ēē uellet. quanta
ēē in concordia ciuitate posset. dū tribunū cōsuleq;
ad se quisq; omnia trahant. nihil relictū ēē urū.
in medio districta laceratāq; r. p. magis quose
in manu sit. quā ut in colomis sit queri. Appius
contra testari deos atq; homines r. p. p̄di p̄me
tū ac deserri. n̄ consule senatū. sed senatū consuli
de ēē. grauiore accipi leges. quā in sacro monte
accepte sint. Videt tam patrib' patrib' consensu
quere. lex silentio p̄fertur. Tum tribunū primū
tribunū comitibus creati sunt. numero etiā addito.
tres p̄inde ac duo ante fuerunt. p̄so auctor ē. No
minat q; tribunos en. sicinū. L. numitor. ū. m̄
duellū. sp. ilicū. L. meclū uolseū. & quicūq; in
seditionē romanā & bellū coortū uastauerant agros.
ut si qua secessio plebis fieret. ad se receptū haberet.
Cōpositis deinde reb' castra recto mouere. ap̄ claudū
inuolseos missus. quiritio equi puincia euenit. Tandē
in militia scutia appi que domi ēē liberior. qd̄
sine tribunatū uinculis erat. odisse plebē plusquā
paterno odio. qd̄ se uictū ab ea. se unico consule
cuedo aduersus tribuniciā potestate placā legē
ēē. quā minore conatu nequaquā tanta patrib' spe
p̄iores impedierunt ēē. Hec ira indignatioq; fe
roce animū aduocandū seuo imperio exercitum
stimulabat. Nec ulla uī domari poterat. tantū
certam animus inbibiant. Regnū. ociose. negle

genter. contumacit omnia agere. nec pudor nec metus
cohereret. Si citi agi uellet agri. tardius seculo in
cederet. Si hortator operis adesset. omnia sua sponte
motu remittere industria. Presenti uultus dimittere.
tacte praesentis excoarari. ut inuictus ille odio plebe
io animi interdu moueret. Omnia nequa acerbitate
propria. nihil iam cum multo agere. acerrimorum cor
ruptu exercitu dicere. tribunos plebeios caullans.
interdu & uolentes uocare. nihil coru uolsci nescie
bant. instabantq; eo magis sperantes. idem certam
animorum aduersus appiu habitum exercitu ro
manu. qd aduersus fabiu consule habuisset. Ceteru
multo appio qua fabio uolentior fuit. Non
enim uincere tantu noluit. ut fabian exercitus.
sed uinci uoluit. Introductus in acie. turpi fuga
petit castra. nec ante restat. qua signa inferen
te uolsci munimtis uidet. fedaq; extremi agri
nis eede. Tum expressa uis adpugnandu. ut ue
tor ia auallo submoueret hostis. satis tam appa
ret capi tantu castra multu romanu noluisse.
Alii gaudere sua clade atq; ignominia. qb nihil
infractus ferre appi animus cu insup seuire
uellet contioneq; aduocaret. concurrerunt ad
cu legati tribuniq; monentes ne utiq; experi
ri uellet imperiu. cui uis omis in consensu obe
dientu eet. Negare uulgo milites se ad contione
turo. passimq; exaudire uoces postulantiu. ut
castra ex uolseo agro mouerent. hoste uictorem
paulo ante in portis ac uallo fuisse. ingentisq; ma
li n suspitione in sed apta specie obuersari ante
oculos. Victus tandem quandoquidē nihil pter
tempus naue luarent. remissa contione iter in
insequentē diem pnuenciari cu iussisset. pma luce
classico signu pfectionis dedit. cu maxime agri
e castris explicaret. uolsci ut eode signo exercita
nouissimos adorunt. aqb prolatus adpmos tu
multus. eo pauore signaq; & ordines turbauit.
ut neq; imperia exaudiri neq; instrui acie pos
set. nemo ullius nisi fugę memor. Ita effuso ag

Imperii omis
vis in consensu
obedientu

mine pstrage corporu armozq; euasere. ut pri
hostis desisteret sequi qua romanu fugere. Tandē
collectis ex dissipato cursu militib; cons cu reuocan
do nequiqua suos pfectus eet. in pacato agro ca
stra posuit. Aduocataq; contione inuictus. haud
fuso uolscore exercitu militaris discipline. deser
torę signoz. ubi signa ubi arma eet singulos ro
gitans. Inermes milites. signo amisso signiferu. ad
hoc centuriones. duplicariosq; q reliquerunt or
dines uirgis cecos secari pussit. Cetera multitudo
sorte decum; quisq; ad suppliciu lecti. Contra ea
in equis int consule ac milite comitate ac bene
ficiis certatu e. & natura quicq; erat lenior. &
seuicia infelix college quo is magis gauderet
ingenio suo effereat. Huc tantę concordie
duci exercitusq; n ausi offerre se equi. uagari
populabundū hoste pagro passi. nec ullo ante
bello latius inde adte prede. Omis militi data e.
Addebant & laudes quib; haud min; qua premio
gaudent multu animi. cu duci cu pte ducem
qq; patrib; placatior exercit; redit. sibi paritate
alteri exercitui dominu datu ab senatu memorant.
Varia tu fortuna belli. atroci discordia domi
forisq;. annu exactu insignē maxime tributa
comitia efficiunt. res maior uictoria suscepta
certaminis. qua usu. Plus eni dignitatis comitis
ipsis detrahit e patrib; ex concilio submouendo
qua uirū aut plebi additu e. aut de pte patrib;
Turbulentior inde annus excepit. l. ualerio. t.
emilio e. cu ppter certamina ordinu de lege
agaria. cu pte iudiciu appi claudii. cui accerri
mo aduersario legi. causaq; possessore publici agri
tamqua terri consuli sustinente. m. duilli. & eni
sieni die dixere. Nūqua ante ta inuisus plebi
reus ad iudiciu pti e uocatus. plenus suarum.
plei paternaru uaru. Latres qq; n temere p illo
q; annu sunt ppugnatorę senatus. maifestatq;
uindictę fugę. ad omis tribunicio plebeiosq; op
positu tumultus. modu dūtaxat incertamine

egressum uatę obici plebi. Nus epatib; ipse appi
claudius. & tribunos & plebe & suu iudiciu p nihilo
habebat. Illu non mung plebis. n senatus preces per
pellere unqua potuerit. n modo ut uel te muta
ret. aut supplex prensaret hominis sed ne ut ex
consuetu qd asperitate orationis cu ad pplm agen
da causa eet. aliqd leniret atq; submitteret ad te
habitu oris. eade contumacia inuictu. idē in
oratione sps erat. adeo ut magna pars plebis
appiu non min; reu timeret. qua consule timu
erat. Senel causam dixit. quoq; semp agere
omnia solitus erat accusatorio spu. Adeoq; consta
ntia sua & tribunos obstupescere & plebe. ut di
em ipsi sua uoluntate pducerent. tahn deinde
re fineret. Haud ita multu interu tēpori fuit.
ante tam qua p dicta dies ueniret. morbo mo
rit. Cui cu laudatione tr pt impedire conare.
tur. plebs fraudari sollempni honore supnu die
tanti uiri noluit. & laudatione ta equis aurib;
mortui audiuit. qua uiui accusatione audierat.
& exequias frequens celebravit. Eode anno ua
leri consul cu exercitu in equos pfectus. cum
hoste ad prelu dieere n possit. castra oppugna
re e adortus. Prohibuit fecla tēpestas. cu gran
dine ac tonitru celo deuicta. Annurationem
deinde auxit. signo receptu dato. adeo tran
quilla serenitas reddita. ut t numine aliquo
defensa castra oppugnare iteru religio fuerit.
Omis ira belli ad populatione agri uertit. Mē
consul emilius in sabins bellu gessit. & ibi quia
hostis mētib; se tenebat. uastati agri sunt. In
cendis deinde n ullaru modo sed etiā uicoru
quib; frequenter habitabat sabini exerci. cu pre
datorib; occurrissent. aneipiti prelio digressi.
postero die retulere castra in uiciora loca. Id
satis consuli uisu. cur p uictore linqueret hos
te. integro inde decedens bello. Inter hęc bella
manente discordia domi. e. t. numici. p. p. p.
a. uergini facti. Non ultra uidetur latu

Resimura

plebs dilatione agri legis. ultimaq; uis parabat.
Cum uolscos ad te fumo exuendos uillaru fuga q;
agrestiu cogitū e. ea res maturā ia seditione ac
ppe erupente repressit. Consil; eade tēpore ab
senatu ad bellu. educta ex urbe uuentate. tran
quilliore cetera plebe fecerunt. & hostes quide nihil
aliud qua p fisis uano timore romanus. citato ag
mine abeunt. Numici antu aduersus uolscos.
uerginus contra equos pfectus. Ubi ex insidiis ppe
accepta magna clade. uirtus militu re p lapa ne
glegentia consulis restituit. Oclius in uolscis impe
ratu e. fusi primo prelio hostes. fugaq; in urbe an
tu ut tu res erant opulentissima adti. Qua consul
oppugnare n ausus. conone aliud oppida nequa
tam opulentu ab antiab; cepit. Deinde du equi
uolsci q; romanos exercitus tenent. sabini usq;
ad portas urbis populantes incessere. Deinde ipsi
pauis dieb; post ab duobus exercitib; utroq; pua
consule ingresso infines. plus da; du qua uolentate
acceperunt. Extremo anno pacis aliquid fuit. Sed ut
semp alias sollicitę pacis certamine patru & plebis
intra plebs interesse consularib; comitis noluit. P patre
cluentisq; patru consil; creati t. quicq;. q. seruilus. n
Simile annu priori consil; habent saluosa uicia. bello
deinde externo tranquilla. Sabini crustumnos capo
citato agmine transgressi. cum cedet & incendia cir
cum amorem flumen fecissent. a porta prope colli
na mētib; q; pulsi. ingentes p das tamen hominum
pecoru q; egere. Quos seruilus consul in festo exerci
tu insecutus. ipsum quide agri adipisci equis loci
non potuit. populationem adeo effuse fecit. ut ni
hil bello urtadu relinqueret. multiplexq; capta
preda rediret. & in uolscis r. p. egregie gesta. cu
ducis. tum militum opera. primum equo campo
signis collatis pugnatum ingenti eade. utrinq;
plurimo sanguine. & romani quia paucitas damp
no sentiendo propior erant gradu reculissent. in sa
lubri mendacio consul fugere hostes ab eorum alte
ro damicans conetasset impetu facto dum se

putant vincere. consul metuens ne minus instan-
do renouaret. certamen signum receptum dedit.
litere cessere pauci dies. uelut tacitas inducis u-
trinq; quiete supra. per quos ingens uis homi-
nū ex omnibus uolsis equisq; populis in castra
uenit. haud dubitans si scriberet romanos noc-
te abiturus. itaq; tercia fere uigilia ad castra
oppugnanda ueniunt. Quinctius sedato tumultu
quē terror subito exauerat. cum manere
intentionis quietum milite uisisset. hernicorū
cohortem in stationem educit. Cornicines tibi-
cinesq; in equos impositos impositos canere ante
uallum iubet. sollicitumq; hostem ad lucem
tenere. Reliquum noctis adeo tranquilla om-
nia in castris fuisse. ut somni quoq; romani
copia esset. Volsos species armatorum pedum
quos & plures esse romanos putabant. fremitus
hinnitusq; equorum equorum. qui & insueto
sedente equite & insuper aures agitante so-
nitu seuebant. intentiones uelut ad impetum
hostium tenere. Vbi illuxit romani uice-
ger satiatuq; somno productus in aciem.
fessum stando & in uigiliis uolsium primo im-
petu percussit. quamquam cessere magis quā
pulsis hostes sunt. quia ab tergo erant diui
in quos post principia integris ordinibus.
tutus receptus fuit. Consul ubi ad unquam
locum uentum est. sistit aciem. Miles egre-
tineri. clamare & poscere. ut percussis insta-
re liceat. ferocius agunt milites. equites
circumfusi duer. uociferantur se ante signa
turos. dū cunctatus consul intare mili-
tum fretus loco parum fidens. conclamant
se turos. clamoremq; res est secreta. fixis
interiam pilis quo leuiore ardue euaderet.
cursu subeunt. Volsos effusis ad primū
impetum missilibus telis. saxa obiacentia
pedibus ingerit insubstantes. turbatosq;
ictibus crebris urget ex superiore loco.

Ite prope oneratum est sinistruo romani
cornu. in referentibus iam gradum consul.
inerepando simul temeritatem. simul ignaui-
tudinem metum excussisset. resistere primo
obstinatis animus. deinde ut obtinentes locū
uires ferrebant. audent ultro gradum inferre.
& clamore renouato. commouent aciem.
Tum rursus impetu capto intantur atq;
exsuperant iniquitatem loci. Iam prope
erat ut in summum diui uigū euaderent.
cum terga hostes dederit. effusoq; cursu
pene agmine uno fugientes sequentesq;
castris incedere. In eo pauore castra capi-
untur. Cui uolsorum effugere potue-
runt antium petunt. Antium
& romani exercitus duc-
tus paucos circum-
fessum dies de-
decit.
nulla oppugnantium in. sed quod
iam inde ab infelici pugna
castrisq; amissis ceteri
derant animum.

Explicit Liber Claudius & incipit tertius

ANCIPIT LIBER
TERTIUS
Capitulum quintus & fabius consilium.
hic erat fabius quintus q̄ unius ex ante
adertentia genti sup̄ficat. In priorē cōsulatu omni-
us dandi agri plebi fuerat auctor. Itaq; scdō quoq;
cōsulatu eius & agaru se in spē legis crexerant. & tri-
buni. rē cōs sepe tēptatā ad unum uimq; cōsule
obtrahi posse iam suscipiunt. & cōsule manebant in
sententia sua. possessores & magna pars patrum tribu-
natus se iactant actionibus; principē cum tatis & largi-
endo de alieno popularē fieri querentes. totius in-
uidia rē tribunus in cōsule auerterant. Atrox certa-
men aderat. in fabius cōsilio necari para acerbō rē ex-
pedisset. In quinti ductu & auspicio agri capū pri-
ore anno aliquantū auolsis ēēt antium p̄p̄inqua
oportuna & maritima urbē coloniā deduci posse.
Ita sine querelis possessores plebe in agros tantū cum acie
in cōcordia fore. hęc sententia accepta ē trū uros
agro dando erat. r. quintū a uerginū. p. furum.
lusi nomina dare q̄ agrū accipere uellent. Itā statū
ut sit fastidū copia. Ad eōq; pauca nomina dederit.
ut ad explendū numerū coloni uolsi adderent.
Lecta multitudo posere romē agrū malle. quā
alibi accipere. Equi a q̄ fabio. isco cū exercitu uene-
rat. pacē petere. In itaq; cū ipsi subita incursione
in agrū tantū fecere. Quintus seruilus in sequenti
anno ison cū sp̄ postumo cōsul fuit. in equos missus
in latano agro statua habuit casta. q̄ q̄ necessaria
morbo iplintū exercitū tenuit. ex taciū unū an-
nū bellū ē. q̄ fabio & r. quintio. cōs. fabio extra ordi-
nē q̄a is uictor pacē equis dederat. ea p̄uincia data.
q̄ haud dubia spe p̄fectus famā nominis sui p̄ca-
tū equos. legatos in cōsiliū gentis missos nuntiare
iussit. q̄ fabiū cōsulē. diceret se ex equis pacē romā
tulisse. ab roma equis bellū ad fore. eadē de cetera
armata quā pacatā illis antea dederat. Quod id p̄
fida & p̄uino fiat. deos nē testis ēēt mox fore ultores
se tam ut cūq; sit cū nē peniter sua sponte equos

quā pacē hostilia malle. si peniter. tam receptū ad
exptā clemā fore. simpurio gaudeant. dismagistra-
tis quā hostib; gesturos bellū. Hęc dicta ad eo nihil mo-
uerunt quēquā. ut legati p̄p̄e uolati s̄ ex cretūsq;
in aliquid aduersus roma nos missus. Quē ubi roma s̄
nunciata. indignitas rei magis quā periculū. cōsulē al-
terū ab urbe exiuit. ita duo cōsules ex tatis ad hos-
tē accesserit acie instructa. ut cōsiliū dūm carerent. h̄ cū
forte haud multū die sup̄ ēēt. unius abstinatione hostiū
exclamat. Offensum hoc ē romani n̄ gerere bellū.
Innocētē imminēt acie instructis. longiore luce ad
id certam qd̄ instat nob̄ op̄ ē. Castano die oriente sole
redire in acie. erit copia pugnandi. ne timent. Hęc
uocib; ut uat̄ miles. in die posteri in castra reductur.
longā uenire noctē tantis que morā certamini faceret.
Cū quidē corpora cibo sōnoq; cūant. ubi illuxit
postero die. prior aliquantū cōsiliū romana acies.
tandē & equi p̄cesserit. plū fuit utrunq; uehementis.
qd̄ & romanus ua odioq; pugnabat. & equos cōscien-
tia cōtacti culpa periculi. & desperatio future sibi postea
fida ultima audet & experiri cogebat. Non tam
sustinuerit acie romanā equi. pulsiq; cū in fines suos
se recepissent. nihil inclinatioib; ad pacē ammissis.
ferox multitudo inerepare duces. qd̄ in acie quā pug-
nandi arte romanū excellat. cōmissa resistit. equos
populationib; incursumib; q; meliores ēēt. & multas
passim manū quā magnā molē unū exercitū reclus
bella gerere. Relicto itaq; castris p̄sidio egressi tanto
cū tu mutu inuasere. sine romanos. ut ad urbem
q̄q; ur̄e p̄uulerunt. Nec opinata cū res plus tre-
pidationis fec̄ qd̄ nihil min quā ne uice ac p̄p̄e in
castris obsessus hostis memor populationis ēēt u-
meri portat. Agrestesq; pauci incidentes portas.
n̄ populationē nec p̄domū paruas manū. h̄ omā ua-
no timore argentes. exercitū & legiones ad cōs hos-
tū. & in festo agmine ruere ad urbē clamabant.
ab his primū audita incerta coq; uaniora ferre
ad alios cursus. clamorq; uocantū ad arma haud
mutū a pauore capte urbis ab ēēt. Fortē ab algi

visset eminenti ut alios uelut omnes declarauit scilicet; ge-
rentis inuocet ac uiribus; suis uero impetum tribunicios; pplaresq;
pocellat sustinebat. hoc duce sepe pulsi foro tribuni-
fusa ac fugata plebes. Qui obuius fuerat multatus
nudatq; abibat ut satis appareret si sic ageretur ue-
ta lege. Et sic ppe ia pculsis alius tribunis. a uergu-
us ex collegio un' cefoni captus die diu. Atrox ingeniu
accendit: et co factio magis qua' cetera uicuat. Lo ac
nus ob stare legi. agitare plebe. tribunos uelut iusto
pseq; bello. accusator. pati reu' re uera. inuidiaq; Nam
ac materia cronibus; suis suggerere. lege uicri n' ra
ad spe' pferendi. qua' ad. ascenda' cefonis temeritate
ferre. Ibi multa sepe ab uiuentate in scilicet dicta
factaq; inuuis cefonis suspiculu' incidunt ingeniu.
Nam legi resistebat. et a uergunus idem de plebe.
q' sentus i' auos q' ruf' cefone simul cu' e. et lege qua' cu
patis habere n' posse. qua' qua' qd' ego lege loquor. liber-
tati obstat. omis tanq' mos supbia exsuperat. et pecta-
te diu' cos aut dictator fiat. que' priuatu' uiribus; et au-
dacia regnant' uideat. Ad somniant' multi. pul-
satis se querentes; et tribuni ad re' pagenda' atro-
metabant. Nam aderat iudicio dies. apparebatq; uul-
go homines in d'pnatione cefonis libertate agi crede-
re. tu demu' coact' cu' multa indignitate premlabat
singulos. sequebant' necessarii principes ciuitatis. ut
quintus capitoliu' q' ter' cos; fuerat. cu' multa referret.
sua famulicq; decora. ad firmabat neq; iniquita-
genti. neq; inuicuat romana tanta indole' ta ma-
ture uirtutis unquam exatulle. sui primu' milite'
fuisse. se sepe uident' pugna'sse in hoste. sp. furus.
ipfu' missu' ab quinto capitolino sibi cu' indubis suis
reb; uenisse subsidio. nemine unu' cui' magis opora-
purer re' restitua' p' huc reu' cos' annu' p' oris recenti
gl'a nixens. suas laudes participare cu' cefone. me-
morare pugnas. referre egregia facinora. ne in ex-
pectationib; ne inacie suadere et monere uiuene
egregiu' instructu' nature fortunq; omib; bonis
maximu' montu' reru' cu' ciuitatis in qua' cuq; uenit
fer. sui qua' alienu' mallent cu' e' qd' offendar

incoferuore et audacia cetera condie auferte. qd'
desideret ceteru' id inchoat' se necesse est; uicuis
matuascence uirant. sinerent tamu' uir' sen'e
in uicuat fieri. Lat' ut' hos. l. quintus. cui' cu' an-
nato cognom' erat. n' uerando laudes ne cum laret
inuidia. s' uoma' etron. atq; adolefcentie p' cendo.
sibi q' n' dicto factu' que' qua' offendisset. ut edonaret
filiu' orabat. s' alu' auersabant' p' cef. aut uer' cuncta
aut mecu' alu' se suosq; multatos querentes. atroci
responsio uideat' suu' p' fer' b' aut. s' mebat' reu' p' cef
uulgata' inuidia' erim' unu' qd' m' uol' uis' f' c' or.
q' ante aliquot annos. n' p' f' u' c' i' a' r' e' s' t' e' s' t' e' r' a' t' e' .
se haud multo p' qua' p' h' i' l' e' m' i' a' m' u' r' b' e' f' u' e' r' a' t' .
uicuat' g' r' a' s' s' a' n' t' e' i' n' s' u' b' u' i' a' i' n' e' d' i' s' s' e' . i' b' i' r' i' x' a'
n' a' t' a' e' s' t' . s' i' a' r' e' q' . s' u' i' m' a' i' o' r' e' n' a' t' u' . n' e' e' d' u' e' m' o' r'
b' o' s' a' u' i' u' a' l' i' d' u' p' u' g' n' o' i' e' t' h' i' e' x' c' e' s' s' i' o' n' e' c' e' c' i' d' i' s' s' e' s' e' m' i'
a' n' i' m' e' u' t' m' a' n' d' o' m' i' a' b' l' a' t' u' . m' o' r' u' i' u' q' . i' n' d' e' a' t'
b' i' a' r' i' . n' e' c' s' i' b' i' r' e' e' x' e' q' u' i' t' a' a' n' o' c' e' . p' e' s' u' l' e' s' s' u' p' e'
r' i' o' . a' n' n' o' l' i' c' u' i' s' s' e' . s' e' u' o' l' s' e' i' o' d' a' m' i' t' a' n' t' e' . a' d' h' o' e'
e' e' t' a' t' i' h' o' m' i' n' e' s' . s' i' u' t' h' a' u' d' m' u' l' t' u' a' f' u' e' r' u' t' . q' u' i' n'
i' m' p' e' t' u' p' p' l' i' c' e' s' o' u' t' u' e' r' . u' e' r' g' u' n' u' s' a' r' r' i' p' i' u' b' e' t' h' o'
m' i' n' e' . e' t' u' n' u' c' u' l' a' d' u' c' i' . s' a' r' i' c' u' i' u' e' t' a' u' i' r' e' s' i' s' t' u' s' .
t' u' i' s' q' u' i' n' t' u' s' d' a' m' i' t' a' t' . c' u' i' r' e' i' c' a' p' i' t' a' l' i' s' d' i' e' s' d' i' c' t' a'
s' i' t' . e' t' d' e' q' u' o' f' u' t' u' r' u' p' p' e' d' i' e' i' u' d' i' c' i' u' i' c' u' i' n' d' a' p' n' a' t' u'
i' n' d' i' c' t' a' c' a' u' s' a' n' d' e' b' e' r' e' u' o' l' a' r' i' . t' r' i' b' u' n' i' s' u' p' p' l' i' c' i' u'
n' e' g' a' t' s' u' p' i' a' u' r' u' s' d' e' i' n' d' e' p' n' a' t' o' s' e' r' u' a' t' u' r' u' t' a' m'
u' n' u' c' u' l' i' s' e' t' a' d' u' i' d' i' c' i' u' d' i' e' . u' t' q' h' o' m' i' n' e' n' e' c' a' u' e' r' e' t'
d' e' c' o' s' u' p' p' l' i' c' i' u' s' u' m' d' i' c' o' p' r' i' a' . p' . r' . s' i' a' t' . a' p' p' e' l' l' a' t'
t' r' i' b' u' n' i' m' e' d' i' o' d' e' c' r' e' t' o' u' s' a' u' x' i' l' i' u' s' u' i' e' x' p' e' d' i' u' n' t'
u' n' u' c' u' l' a' c' o' n' i' a' u' e' a' n' t' . r' e' u' i' s' i' t' i' p' e' c' u' n' i' a' q' ; n' i' s' i'
s' i' s' t' e' t' p' p' l' i' c' i' u' p' l' a' c' e' t' . i' n' u' n' c' i' a' n' t' s' u' m' a' p' e' c' u' n' i' a' q'
q' u' i' a' e' q' u' i' e' t' p' m' i' t' t' i' . u' e' n' i' e' b' a' t' i' n' d' u' b' i' u' . a' d' a' d' s' e'
n' a' t' u' r' e' i' e' t' . h' e' u' s' d' u' e' s' i' l' e' r' e' n' t' p' a' t' r' e' s' r' e' a' n' t' i' n'
p' u' b' l' i' c' o' e' . u' a' d' e' s' d' a' r' e' p' l' a' c' u' i' t' . u' n' u' u' a' d' e' e' x' . e' x'
e' x' . a' r' i' s' o' b' l' i' g' a' r' e' n' t' . q' ; d' a' r' e' n' t' . p' m' i' s' s' u' t' r' i' b' u' n' i' e' . a'
f' i' n' e' r' . s' o' t' u' a' d' i' b' ; a' c' c' u' s' a' t' o' r' u' a' d' a' e' r' e' u' . h' i' c' p' r' i'
m' u' s' u' a' d' e' s' p' u' b' l' i' c' o' s' d' e' d' i' t' . d' i' m' i' s' s' u' s' e' f' o' r' o' . n' o' c' t' e'
p' r' i' m' a' u' i' u' i' c' o' s' i' n' e' x' i' l' i' u' a' b' i' t' . l' u' d' i' c' i' u' q' ; d' i' e' c' u' e' x'
c' u' s' a' r' e' t' o' t' u' u' e' r' a' s' s' e' e' x' i' l' i' u' c' a' u' s' a' . n' i' b' i' l' o' m' i' n' i' u' a' q'

gmo comicia habente collegi appellati dimiserit
celu' pecunia aparte exacta crudelit' ut diuicidat
omnib; bonis aliqua diu' trans' abori ueluti relegat
de ullo quoda' uiguro inuicet. hoc iudicium et p' mul-
gata lex exortur ciuitate. Ab ex' t' u' s' a' r' m' i' s' o' c' u' i' f' u' i' t'
cu' uelut uictores tribuni p' culsis patrib; cefonis ex-
tho ppe plana e' et d' e' r' o' t' e' l' e' g' e' . e' t' q' d' a' d' s' e' n' i' o' r' e' s'
patru' p' u' n' e' r' e' t' e' s' s' i' s' s' e' n' t' p' o' s' s' e' s' s' i' o' n' e' r' e' i' . p' . u' i' o' r' e' s'
id maximo qd' cefonis sodalium fuit. auxere uas
u' p' l' e' b' e' . n' i' m' u' i' e' r' . a' n' i' m' o' s' . s' i' b' i' p' l' u' r' i' m' u' p' f' e' c' t' u' e' .
qd' modo quoda' tepe' a' u' e' r' u' n' p' e' t' s' u' o' s' . t' u' p' r' i' m' u'
p' e' s' o' n' i' s' e' x' i' l' i' u' l' e' x' c' o' e' p' t' a' f' e' r' i' . i' n' s' t' r' u' c' t' i' p' a' r' a' q' ; c' u'
u' i' g' e' r' a' e' l' e' u' e' n' t' u' e' x' e' r' e' t' u' s' i' c' t' r' i' b' u' n' o' s' u' b' i' p' r' i' m' u' s' u' b'
m' o' u' e' r' e' t' p' b' u' e' r' e' c' a' u' s' a' a' d' o' r' a' t' i' . u' t' n' e' m' o' u' i' n' d' e'
p' e' r' p' u' i' u' q' u' e' c' u' a' q' d' e' d' o' m' u' i' u' i' u' d' i' e' u' e' f' e' r' e' t' . m' i' l'
l' e' p' u' n' o' c' e' s' o' n' e' s' e' x' t' a' s' s' e' p' l' e' b' e' s' q' u' e' r' e' r' e' t' . M' a' d' u' s'
d' i' c' t' ; q' u' i' b' ; t' r' i' b' u' n' d' e' l' e' g' e' n' a' g' e' r' e' n' t' . n' i' b' i' e' i' s' d' e'
i' l' l' i' s' p' l' a' c' i' d' i' u' s' a' u' t' q' u' e' c' u' i' s' e' a' t' . b' e' n' e' g' n' e' s' a' l' u' a' r' e' .
allogu' plebis homines. domu' inuicere. ad e' t' i' n'
f' o' r' o' . t' r' i' b' u' n' o' s' i' p' o' s' e' c' e' r' a' p' a' t' i' s' i' n' e' i' n' t' e' l' l' a' t' i' o' n' e'
e' i' l' i' a' h' a' b' e' r' e' . n' i' q' u' a' u' l' l' i' n' e' q' ; p' u' b' l' i' c' e' n' e' q' ; p' r' i'
u' a' t' i' t' r' u' e' s' e' t' . n' i' s' i' c' u' d' e' l' e' g' e' a' g' i' c' o' e' p' t' u' e' t' . a' l' i' b' i'
p' o' p' u' l' a' r' i' s' u' i' u' e' n' t' e' e' i' a' t' . n' e' c' e' x' t' e' r' a' m' o' d' o' t' r' i' b' u' n'
t' r' a' n' q' u' i' l' l' o' p' e' a' g' e' r' e' . s' i' r' e' s' e' t' h' i' q' ; i' n' i' s' e' q' u' e' n' t' e' . a' n' n' u'
n' e' u' o' c' e' q' d' e' i' n' c' o' m' o' d' a' n' e' d' u' i' t' u' l' l' a' u' s' f' i' e' r' e' t' . p' a' n'
l' a' u' p' m' u' l' t' e' n' d' o' t' r' a' d' a' n' d' o' q' ; m' a' n' s' u' e' f' e' c' e' r' a' n' t' p' l' e'
b' e' . h' i' s' p' r' o' u' i' a' n' n' u' a' r' i' b' ; l' e' x' d' i' s' a' e' . a' c' c' u' p' u' n' t' e' i'
u' i' a' t' e' p' l' a' c' i' d' i' o' r' e' e' s' s' i' e' l' a' u' d' i' u' s' a' p' p' u' s' i' l' i' u' s' . e' t' p' r' i'
u' a' l' e' r' u' s' p' u' b' l' i' c' o' l' a' . n' i' b' i' l' n' o' u' i' s' n' o' u' i' s' a' n' n' i' a' t' u' l' e'
t' a' t' . l' e' g' i' s' f' e' r' e' n' d' e' a' u' t' a' c' c' i' p' i' e' n' d' e' c' u' i' a' c' u' i' t' a' t' e' t' e'
n' e' b' a' t' . q' u' a' n' t' u' u' i' o' r' e' s' p' a' t' r' u' p' l' e' b' i' s' e' m' a' g' i' s'
i' n' s' i' m' u' a' b' a' n' t' . c' o' a' c' t' u' s' e' t' a' t' a' t' r' i' b' u' n' i' t' e' n' d' e' b' a' n' t' .
u' t' p' l' e' b' i' s' u' s' p' e' c' t' o' s' c' o' s' e' r' i' m' a' n' d' a' f' a' c' e' r' e' n' t' . e' i' u' r' a'
t' i' o' n' e' f' a' c' t' a' . c' e' s' o' n' e' r' o' m' e' e' t' . i' n' f' i' c' a' e' n' d' o' q' . t' r' i' b' u' n' o' q'
t' r' u' a' d' a' n' d' e' p' l' e' b' e' c' i' l' i' a' i' m' i' t' a' . i' d' n' e' g' o' c' u' d' a' t' u' a' b'
s' e' n' i' o' r' i' b' ; p' a' t' r' u' . u' t' u' i' u' e' n' t' t' r' i' b' u' n' i' c' i' a' p' o' t' e' s' t' a' t' e' e' r' e' .
p' . t' o' l' l' e' r' e' t' . f' o' r' m' a' q' ; c' a' d' e' c' u' i' u' a' t' i' s' e' t' . q' ; a' n' t' e' s' a' c' r' u'
m' o' n' t' e' o' c' c' u' p' a' t' u' f' u' e' r' a' t' . e' t' a' b' u' o' l' u' i' s' e' s' . e' q' u' i' s' t' a'
t' u' t' u' i' a' e' p' p' e' s' o' l' l' e' p' n' e' i' n' s' i' n' g' u' l' o' s' a' n' n' o' s' b' e' l' l' u'

tamebat. p' p' u' s' q; aliud nouu' malu' nec opinato
exortu' exult' seruiq; ad. ecce. milia hominu' et
quingenta. duce appio herdomo sabino nocte ca-
pitoliu' atq; arte occupauer' confecti in arte facta
cedes ex. q' e' u' a' r' e' . e' t' s' i' m' u' l' c' a' p' e' r' e' a' r' m' a' n' o' l' u' e' r' a' s' .
alu' ut' tumultu' p' c' i' p' a' t' e' s' p' a' u' o' r' e' i' n' f' o' r' u' d' e' u' o' l' a' s' .
a' l' i' n' e' u' o' c' e' s' a' d' a' r' m' a' . h' o' s' t' e' s' i' n' u' r' b' e' a' u' d' i' e' b' a' n' t' u' r' .
s' i' u' l' e' s' e' t' a' r' m' a' r' e' p' l' e' b' e' . e' t' i' n' e' r' n' e' p' a' t' i' t' a' m' e' b' a' n' t' . i' n'
c' e' r' a' q' d' m' a' l' u' r' e' p' o' n' t' i' n' u' e' x' t' i' n' u' a' n' i' m' t' e' s' t' i' m' u' a' b' o' d' i' o'
p' l' e' b' i' s' . a' n' a' b' s' e' r' u' i' t' i' f' r' a' u' d' e' u' r' b' e' i' n' u' a' s' i' s' s' e' t' . h' e' d' a' b' a' t'
t' u' m' u' l' t' . s' e' d' a' n' d' o' u' i' t' e' d' u' i' m' o' u' e' b' a' n' t' . n' e' c' e' n' i' p' o' t' e'
r' a' t' p' a' u' i' d' a' . e' t' s' t' e' r' n' a' t' a' m' u' l' t' i' t' u' d' o' r' e' g' i' i' m' p' e' r' i' o' .
d' a' n' t' t' a' m' a' r' m' a' n' i' u' u' l' g' o' t' a' m' u' . u' t' i' n' c' e' r' t' o' h' o' s' t' e'
p' s' i' d' u' i' s' . a' n' s' i' d' u' a' d' o' m' a' e' e' t' . s' o' l' l' i' c' i' t' a' r' e' l' i' q' u' i' u' m'
n' o' c' t' i' s' i' n' c' e' r' t' a' q' ; q' h' o' m' i' n' e' s' q' u' i' t' u' n' u' m' e' r' o' h' o' s' t' i' u' e' t' .
i' n' s' t' i' t' a' t' i' o' n' i' b' ; d' i' s' p' o' n' e' n' d' i' s' a' d' o' p' o' r' t' u' n' a' o' m' i' s' u' r' b'
l' o' c' a' e' g' e' r' e' . l' u' a' d' e' n' d' e' a' p' e' r' u' i' t' b' e' l' l' u' . d' u' c' e' q' ; b' e' l' l' i' .
s' e' r' u' o' s' a' d' l' i' b' e' r' a' t' e' a' p' p' i' u' s' h' e' r' d' o' m' u' s' e' x' c' a' p' i' t' o' l' i' o'
u' o' c' a' b' a' t' . s' e' m' i' s' e' r' r' i' m' a' c' u' i' q' ; s' u' s' c' e' p' i' s' s' e' c' a' u' s' a' u' t'
e' x' u' l' e' s' i' n' u' i' r' i' a' p' u' l' s' o' s' i' n' p' a' r' i' a' r' e' d' u' c' e' r' e' t' . e' t' s' e' r'
u' i' t' g' a' n' e' u' i' g' u' d' e' n' e' r' e' t' . i' d' m' a' l' l' e' p' r' i' a' u' d' i' o' r' e' f' i' e' r' i'
s' i' b' i' s' p' e' s' i' s' i' t' . s' i' n' o' l' s' e' o' s' e' t' e' q' u' o' s' e' o' m' i' a' e' x' t' e' r' m' a'
t' e' p' t' a' u' u' . e' t' e' c' e' n' a' u' u' . d' u' l' c' e' r' e' r' e' s' m' a' g' i' s' p' a' t' r' i' b' ;
a' t' q' ; e' s' u' l' i' b' ; s' t' e' r' e' a' t' a' m' q' ; d' e' n' u' m' i' a' b' a' n' t' n' e' u' e' i'
e' r' a' u' n' e' a' s' a' b' i' n' o' . a' d' e' s' i' l' i' u' e' t' a' m' e' r' e' . e' t' c' u' t' a' n' t' o' u'
u' i' u' r' b' e' h' o' s' t' i' u' e' t' . m' o' x' s' a' b' i' n' o' c' e' r' u' s' e' a' q' ; l' e' g' i' o' n' e' s'
e' x' c' o' p' o' s' i' t' o' a' d' e' e' n' t' . t' u' c' e' n' i' h' o' s' t' e' s' u' o' l' s' e' a' e' q' u' i' n'
a' d' p' o' p' u' l' a' n' d' o' s' u' t' a' n' t' e' s' i' n' e' s' s' a' d' u' r' b' e' . u' t' e' x' p' a' r'
t' e' c' a' p' t' a' u' e' n' i' e' n' t' . m' u' l' t' i' e' t' u' a' r' u' t' a' m' o' r' e' s' i' n' t'
e' c' e' r' o' s' e' m' i' n' e' b' a' t' u' o' r' s' e' r' u' i' l' i' s' . n' e' s' u' i' s' c' u' i' q' ;
d' o' m' i' h' o' s' t' i' s' e' t' . c' u' i' n' e' c' e' r' e' d' e' r' e' . n' e' c' n' e' r' e' d' e' n' d' o'
n' e' i' n' f' e' l' i' o' r' f' i' e' r' e' t' f' i' d' e' a' b' r' o' g' a' r' e' s' a' n' s' e' i' a' t' u' u' i' .
V' i' u' q' ; e' c' o' r' d' a' s' i' s' t' i' u' i' d' e' b' a' t' p' o' s' s' e' . t' a' m' u' s' u' p' e' r' a' n'
t' i' b' ; a' l' i' s' a' e' m' e' r' g' e' n' t' i' b' ; m' a' l' i' s' . n' e' m' o' t' r' i' b' u' n' o' s'
a' u' t' p' l' e' b' e' t' a' m' e' b' a' t' . m' a' n' s' u' e' c' u' i' d' m' a' l' u' e' p'
a' l' i' a' q' ; q' a' t' e' m' a' l' o' q' . s' e' p' e' x' o' r' i' e' n' s' . u' i' q' ; e' t' p' e' r' e' g' r' i' n' o'
t' r' o' r' e' s' o' p' u' t' u' i' u' i' d' e' b' a' t' . a' t' i' d' p' p' e' u' n' i' m' a' x' i' m' e'
i' n' d' i' m' a' t' i' s' r' e' b' ; i' n' c' u' b' u' r' . l' a' n' t' e' e' n' i' t' r' i' b' u' n' o' s' f' u' r' e'
t' e' n' u' i' t' . u' t' n' b' e' l' l' u' s' i' u' a' n' a' i' m' a' g' i' n' e' b' e' l' l' i' a' d' a' u' e' r'

Seruos ex capto
lio herdoni uocab.

T

videt ablegis cuna plebis animos captivum insedisse
canderunt. Laniatq; hospites clienteq; si plura lege
frustra tu mutuo avos esse sentiant. maiore qua ve
nerunt silentio abtrafos. Conclui inde legi pferen
de habere auocato ppro ab armis senatu interitu
les habent. alio se maiore ab tribunus meu ostendit
te. qua que nocent hostis unaulerat. Quia arma pon
e discedere homines abstruonib; nuntiatu e. p. uale
rus collega senatu reuocare se excuria pripit. inde
mceptu ad tribunos uenit. Quid hoc rei e inquit tri
bunim. appu herdoniu ductu. auspicio. re. p. cur fu
ri dnt. ta felix uob corripendis fuit. q. seruicia n. co
mouit auctor. cu hostes sup caput fuit discedi ab
armis. legesq; feri placet. inde admittuntur orna
tione uerfa. huius urbisq; siuri. nulla cura tangit.
at uos ueremini deos uris ab ostib; captos. luppi op
tam. maxum. uino regina. & mnerua. alii du
deq; obfidere. Casta seruq; publicos uris pena
res uenit. Nec uob forma sane ciuitatis uidet.
tantu hostiu n. solu. una muros e. s. in arte. sup foru.
cunraq; comata uenit. in foro. senat. incuria e. ue
lut cu ortu superat. senator. sententia die. alii qui
rues suffragiu meum. q. queqd. patru plebisq; e.
cfules tribunos. deos hominesq; omis arm. atos ppe
ferre. incaptolu currere. liberare. ac pacare. au
gustissima illa domu iouis optima maximi decuit.
romule pat. tu. mte. tua. qua quonda. arte. ab his
isdem sabinis auro capta. recepisti. da. huius. tue. uibe
hanc ingredi. uia. qua. tu. dux. qua. tuus. ingressus
exerit e. Vm. en. ego. cons. qm. mortalit. dm. pos
su. te. actua. uestigia. sequar. Vitam. orationis. fuit.
se. arma. capere. uocare. omis. qm. ad. arma. si. q.
impediat. uise. cfularis. imperu. ia. tribunice. po
restatis. faciat. uraq; legu. oblitu. quisquis. ille. sit.
ubi. cuq; sit. incaptolu. in foro. phoste. habituru.
uiberit. tribuni. quo. in. appu. herdoniu. ueraret.
in. p. ualeru. cfule. sumi. arma. ausuru. se. in. tribu
nus. qd. princeps. familie. sue. ausus. in. regib; e. e.
Vum. utama. apparebat. futura. spectaculoq;

seditione romana hostib; fore. Nec lex tam ferri. nec
ure incaptolu. cons. potuit. Nos. certamina. coepta
oppressit. Tribuni. cessere. noctu. umes. cfulu. arma.
Amotis. inde. seditionis. auctorib; patres. curare. ple
be. inserenesq; in singulos. sermones. reponi. aptos
serre. ammonere. ut. uiderent. in. qd. discrim. re.
p. adducerent. n. ut. patres. ac. plebe. certam. ee. s.
simul. patres. plebeq; arte. ur. b. re. pla. de. q. penates
publicos. priuatosq; hostib; dedi. Du. hec. in. foro.
sedand. discordie. causa. agunt. cfules. interu. no
labim. ne. uicinis. hostis. moueret. circa. muros. por
tasq; discesserant. Eade. nocte. & tusculu. de. arte
capta. captuloq; occupato. & alio. turbat. ur. b.
statu. nunci. ueniunt. L. mamilius. tusculu. tu.
dictator. erat. L. sc. cf. cuocato. senatu. atq; intro
ductis. nunci. magnopere. ceter. ne. expectant.
du. ab. roma. legati. auxiliu. petentes. ueniunt. pe
riculu. atq; discrim. ipsi. ac. sociales. deos. fideq;
foederu. id. poscere. de. merendo. beneficio. una
potente. ta. p. p. in. qua. ciuitate. nu. qua. parte. oc
casion. datur. deos. Placet. ferri. auxiliu. u.
uenit. cl. ur. b. arma. dant. roma. prima. luce. ueni
entes. pen. specie. hostiu. pbuere. equi. aut. uol. se
uenire. nisi. s. Vnde. ubi. uan. ur. ab. acceptu.
in. ur. b. agmine. in. foro. descendunt. Ibi. ia. p. ua
lerius. re. d. to. ad. portaru. psidia. collega. in. stru
ebat. acie. Auctoritas. uiri. mouerat. aff. m. armis.
captulo. recuperato. & ur. b. pacata. s. se. doce
ri. senserunt. q; hauf. ab. tribunis. occulta. in. lege
ferret. memor. se. maiore. suq. memor. e. cogno
muis. qd. ppli. colendi. uelut. hereditaria. cura.
sibi. a. maiorib; tradita. ee. celiu. plebis. n. imp.
ditur. hunc. duce. secuti. ne. ququa. reclaman
tib; tribunis. incluiu. captolu. erigunt. acie.
Adiungit. & tusculana. legio. certare. soci. ciuisq;
uiri. recuperare. arcus. sui. decus. facerent. Dux
uq; suos. ad. horat. Trepidare. tu. hostes. nec
ulli. satis. rei. pe. qua. loco. fidere. Trepidantib;
inserunt. signa. roma. soci. q; ia. in. uel. tribu.

pruereant. repli. cu. p. ualerius. ut. primores. pugna
cons. in. f. p. uoluptus. cfularis. uidit. cadente.
L. d. a. negocio. suis. ut. cor. p. ob. t. g. e. n. ipse. in. locu.
uicq; cfulis. puolat. ardore. impetuq; tante. rei.
sensu. n. p. uent. admittit. Strus. uent. qua. se. pugna
re. sine. duce. somaret. Multa. ex. ulu. eade. sua. foeda
uere. repli. multa. uini. capta. herdonius. in. f. e. t.
lca. captolu. recuperatu. M. cap. uis. ut. quisq; li
ber. aut. seruus. ee. sue. fornic. a. quo. cuq; supra.
suppliciu. e. Tusculanis. g. t. acie. Captolu. purga
tu. atq; l. u. h. a. u. In. cf. ulu. domu. plebes. quadant.
ut. f. u. n. e. r. e. a. m. p. l. i. o. r. e. f. e. r. e. t. i. a. d. h. a. s. s. e. f. e. r. e. t. a. r. t. a. p. a.
ee. in. stare. cu. tribuni. patrib; ut. p. ualeru. fide. ex
soluerent. In. stare. claudio. ut. collega. deos. manes
fraude. liberaret. agi. de. lege. sineret. Cf. ul. antequa.
collega. sibi. subrogasset. negare. passiu. agri. de.
lege. h. e. t. e. m. a. e. r. e. c. c. i. m. o. n. e. s. u. s. q; a. d. c. o. m. m. a. c. f. u. l. s.
subrogandi. Deced. n. se. sumo. patru. studio. L.
quintus. cincinnatus. pat. cesonis. cf. ul. erat. q. magis
uatu. statu. acceptat. Cf. u. l. s. a. t. plebes. cf. ul. habi
tata. uatu. potente. fauore. patru. uirum. sua. trib;
liberis. quq; nemo. cesoni. cedebat. magnitudine
anmi. cf. ulu. & modu. ad. tribuendo. ubi. res. posceret.
prior. e. a. n. t. s. u. t. magistatu. uiri. ad. h. u. s. i. u. s. c. i. o.
nib; tribunali. n. in. plebe. cocerenda. qua. senatu.
castigando. uehementior. fuit. cui. ordum. languo
re. p. p. e. t. u. i. a. t. i. p. l. n. u. t. in. p. ppli. roma. h. u. t.
imp. dita. modo. lingua. crumib; q; regnarent.
Cu. cesone. filio. suo. uirum. e. s. t. a. n. t. i. a. o. m. i. a. u. u. e. n. i.
tatis. belli. domiq; decora. pulsa. e. u. r. b. e. roma.
na. & fugata. ee. loquaces. seditionis. somna. dis
cordiaru. uer. u. actiu. tribunos. pessimis. artib;
regia. licentia. uueret. Anulus. in. quit. ille. ne. q.
nui. q. a. incaptolu. n. fuit. minus. suppliciu. qua.
appu. herdonius. meruit. Plus. hercule. aliquo.
q. uere. re. d. m. a. r. e. u. e. l. i. t. a. d. o. n. u. s. s. i. m. b. i. l. a. l. i. u. d.
hoste. se. fatendo. p. p. e. d. e. n. u. n. t. i. a. u. t. u. t. a. r. m. a. c. a.
perit. hic. negando. bella. ee. arma. uob. ad. e. n. t.
nudo. s. q; seruus. ur. s. & ex. filib; obiect. & uos. e.

claudu. pace. & publi. ualeru. mortui. loquar. prius
incluiu. captolu. signa. in. culib; qua. hostis. de. fo
ro. tollerent. Iude. de. q. hominib; cu. hostes. in. arte.
incaptulo. ee. n. t. ex. ulu. & seruq; dux. p. fan. at. s.
omib; in. cella. iouis. optima. maximi. habitaret. uis.
culi. ante. qua. roma. supra. arma. in. dubio. fuit.
u. r. u. L. manilius. tusculu. dux. an. p. ualerius. & e.
claudius. cf. ules. roma. n. a. arte. liberarent. & q. ante.
lanos. nepse. quid. e. ipse. cu. in. finib; hoste. habe
rent. attingere. arma. passi. sum. n. e. nisi. latini. sua.
sponte. arma. sup. f. i. s. s. e. n. t. capu. & de. deca. ciuit. hoc. e.
tribuni. auxiliu. plebi. ferre. mer. me. ca. hosti. truci.
clauda. obiecte. Helicet. siquis. uob. humillim.
homo. de. una. plebe. qua. parte. uelut. abrupta.
ac. cetero. p. p. l. o. u. r. o. p. a. t. r. i. a. p. e. c. u. l. a. r. e. q; r. e. p. f. e. c. i. t. s.
siquis. ex. his. domu. sua. ob. s. e. s. s. a. a. s. a. m. i. l. i. a. a. r. m. a. t. a.
nunciaret. ferendu. auxiliu. putaret. luppi.
optam. maxum. oculu. atq; seruq; sept. armis.
nulla. humana. ope. dignus. erat. & hi. postulant.
ut. sacro. s. i. h. a. b. e. a. n. t. quib; ipsi. du. neq; sacri. neq;
s. c. i. s. & e. n. i. d. i. u. n. i. s. h. u. m. a. n. i. s. q; o. b. r. u. i. t. a. s. e. c. l. e. r. i. b; l. e. g. e.
uos. anno. hoc. plauis. putatis. Tu. hercule. illo.
die. quo. ego. cf. ul. s. i. u. e. r. a. t. m. a. l. e. g. e. s. t. a. r. e. s. p. e. p. e. u. s.
multo. qua. cu. p. ualerius. cf. ul. perit. stultit. ia.
p. m. u. o. m. n. i. u. i. n. q. u. i. t. e. q. u. i. t. e. s. u. o. l. u. s. c. o. s. & e. q. u. o. s. m. a. t. q;
colleg. legiones. ducere. in. armis. e. Nescio. quo. fa
ro. magis. bellantes. qua. pacem. p. p. i. o. s. h. a. b. e. n. t. d. e. o. s.
Qua. periculu. ab. illis. pplis. fuerit. si. captolu. ab. ex
ulib; ob. s. e. s. s. i. s. s. i. m. t. s. u. s. p. i. c. a. r. i. d. e. p. r. e. t. i. o. q. u. a. r. e.
ipsa. ex. p. e. r. i. t. e. m. e. l. i. u. s. O. u. e. r. a. t. p. l. e. b. e. o. r. a. n. o. c. f. u.
l. s. o. r. e. t. a. p. a. t. r. e. s. r. e. s. t. i. t. u. t. a. c. r. e. d. e. b. a. n. t. r. e. p. e. f. a. b. e. o.
mes. animosior. qua. auctor. suscepisse. collega. pri
ore. actione. ta. grauis. facit. passus. imp. agendis.
cfularib; cf. ul. arte. officiu. parte. ad. se. u. n. d. i. c. a. b. a. t.
L. a. t. r. i. b. u. n. i. m. c. l. u. d. e. n. t. e. s. u. e. l. u. t. u. a. n. a. d. e. l. t. a. p. s. e. q. u. e.
r. e. n. d. o. q. n. a. m. o. d. o. e. x. e. r. c. i. t. u. i. a. d. u. c. t. u. r. i. c. o. n. s. i. s. s. e. n. t. q. d.
dilectu. habere. nemo. passiu. sit. nob. u. inquit.
quintus. nihil. dilectu. op. e. cu. quo. r. e. p. r. p. u. a.
lerius. ad. recipiendu. captolu. arma. plebi. de.

a. f. lo die. l. mamilio tusculano appbunt; cunctis cui
 tas data e. Confessu se dictator magistratu abdicasset.
 ni comita. m. uolscu falsi testis remissio. ca ne impedi
 rent tribum dictatori obstat meo. Volscus dapnat.
 lamunū exiliū abire. Quintus sexto decimo die dicta
 tura in se m. ses accepta se abdicauit. eos dies consul amu
 tus a d. et cū sabinis egregie pugnat. aduastatos
 agros ca. q. q. da des. accessit sabinis. minutio sabius
 quimus successor in algidū missus. In tertio anno
 agnati de lege ab tribus e. h. q. duo ex erant ab erant.
 ne qd. fuerit ad pplm. patres tenuere plebes uer. ut
 quimū coside tribunos crearent. lupos uisof incapro
 lio ferunt acamb; fugatos. ob id pdigū lustram ca
 pitoliū e. h. ex eo anno gesta. secunt e. q. quimū munni
 us. m. horatius puluillus. Cui intio amu. cū fortis otū
 e. domi seditiones. id e. tribum eade lex faciebatur.
 Vterusq; uantū foret ad eo ex arserant animis. ni
 uelut decita opera nocturno impetu equoq; corbio
 ne amissū pfidū nuntiatū e. Senatu cos uocant.
 uibent subitariū scribere ex erant atq; in algidū duce
 re. Inde post legi certamine. noua dedilem cōtatio
 orta. Vinctatq; cōsulare imperiū tribunicio auxilio.
 cū aliis addit tror. sabini ex erant p. d. atū descendisse
 in agros romanos. unde adurbē uenire. h. meo. p. cult
 ut scribi multū tribum sinerent. n. sine pacatione tam.
 ut quō ipsi quinque mū d. uis e. parūq; id plebi
 pfidū foret. x. de inde tr. pl. ararent. Ex pressit hoc
 necessitas patrib; id modo excepere ne postea coside
 tribunos uiderent. tribunicia comitia. ne id. q. q. p.
 bellū ut cetera uanū e. ex. replo habita. Incesimo sexto
 anno aprunus tribunis plebs de e. ararent. Dilactu
 dande habito. munuū cōa sabinos p. fecit n. inuenit
 hoste. horatius cū i. equi corbione unfecto pfidio hor
 tana cū cepissent in algidū pugnant multos morta
 les occidit. fugat hoste n. ex algidō modo h. acorbio
 ne hortanaq; corbione cūa diruit. p. p. p. d. tū pfidū.
 Deinde m. ualerius sp. uerginius cōsul e. facta. Domi fo
 rtiq; occū fuit. amona p. p. aquarū unperitē labora
 tū e. De auentino publicando lata lex e. tr. pl. id e

refecti. Insequente anno. r. romilio. e. uenturo cōsulib;
 legē omib; cōtib; suis celebrant pudere se numeri
 sui neq; quā. aucti. sic ar. equo suo biennio iaceret. ac
 toto superiore lustro iacisset. Cū maxime h. e. ager. f.
 tr. p. d. i. nuntū ab r. sculo ueniunt equos in agro tuscula
 no e. se. p. pudore recens a ppli meratū morandi aux
 ilu. ambo cōsules cū ex erant missi hoste in sua sede in
 algidō inueniunt. ibi pugnatū. sup. v. m. l. a. hoste
 cō. alu. fugati. p. da. parca. ingens. Cū p. p. in op. a. ga
 ru cōsules uendidit. Inuidie tam. res. ad ex. erant. fuit
 cadēq; tribunis materia cōmuniandi ad plebe cōsules
 p. bunt. h. a. q. g. ut magistratu abire. sp. p. tarpeo. a.
 c. b. r. m. o. cōsules; dies dicta e. romilio ab. e. claudio
 cicerone tr. pl. uenturo ab. l. alieno. cōsule plebis. Vterq;
 magna parū indignatione dapnat. romilius decē
 milib; ar. uenturus. x. u. nec h. e. p. r. o. calamitas cōsuli
 segniores nouos fecerat cōsules. e. se dapnari posse ai
 ebant. e. plebe e. tribunos legē ferre n. posse. In ab
 iceta lege q. p. mulgata e. sinerent. tribum lenus age
 re cū patrib; sine tandē certaminū facerent. si plebes
 leges displicerent. ar. illi cōmuni legū. laores e. exple
 be e. ex patrib; q. uis q; utilia ferrent. quicq; equande
 liberatis e. t. sinerent. creari. R. e. n. aspnabant patres.
 daturū leges nominē nisi ex patrib; auebant. Eude
 legib; cūmret. de laore tamū discrepare. missi le
 gan. athenas. sp. posthumus albus. a. mallius p. fulpici
 us camerinus. uis q; in d. as leges solonis describere.
 e. aliarū grecas ciuitatiū instituta more. uitaq; nos
 cer. Ab ex erant uelut quicq; annus fuit. q. caor. in
 sequens. p. curatio e. sexto quinquilio cōsulib; p. p. cō
 silenao tribunox. qd. p. mo. legatq. q. athenas icent.
 legūq; peregrinarū expectatio p. bunt. In duo si
 mul mala ingentia ex orta. famel pestilentiaq;
 feda hominū feda pecori. Vastati agri. f. urbs. affi
 dus exhausta funerib; multq; e. clarē lugubres domi
 stan. q. r. malis seruus cornelius mortuus. augur. e.
 horatius puluillus in cū locū. e. uenturū eo capndus.
 q. a. dapnat. aplebe erat. augures legere mortuus
 e. s. quimulius. uis. tribum plebi. multiplici clade

feda. annus ab hoste occū fuit. Inde cōsul. e. menenius p.
 sextus capitolū. h. q; eo anno quicquā belli ex tū fuit.
 Domi. mo. e. or. l. a. redierant legatū cū auis legib; lōm
 tentus instabant tribum. ut tandē scribendarū legū
 in cū fieret. h. a. c. t. r. e. r. e. x. u. r. o. s. f. i. n. e. p. u. o. c. a. t. i. o. n. e. e.
 nequis eo anno alius magistratū e. t. ammisserent ne
 plebi cōtroversia aliquādu fuit. Postremo e. cessū patrib;
 modo ne lex acilia de auentino. aliq; sagatū leges ab
 rogarent. Anno trecentesimo aliter. quā cōtina. roma
 cat. uerū mutat forma ciuitatis ac cōsulib; ad. a. u. r. o. s.
 que admodū abrogat; ante ad cōsiliū ueniat. Trans
 lato imperio mū insignis q. a. n. d. u. i. t. a. m. u. t. a. t. i. o. f. u. i. t.
 l. e. t. a. e. n. i. p. r. i. m. a. p. i. a. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. e. n. i. m. u. s. l. u. x. u. r. i. a. u. e. r. e.
 l. o. c. a. t. u. s. l. a. p. s. a. r. e. s. e. r. e. p. e. t. u. m. q; duob; un. mandaret
 cōsulū nom. imperiūq; Decē uiri creati. appuis claudi
 us. t. g. o. n. u. c. i. u. s. p. s. e. c. u. r. i. u. s. l. u. c. i. u. s. a. m. a. l. l. i.
 u. s. p. s. u. l. p. i. c. i. u. s. p. c. u. r. a. t. i. u. s. t. r. o. m. u. l. i. u. s. s. p. p. o. s. t. u. m. u. s.
 claudio e. genicio. q. a. d. e. s. i. g. n. a. t. i. c. o. n. s. i. l. i. u. c. i. u. s. a. m. u. s. f. u. c. i. a. s.
 p. h. o. n. o. r. e. h. o. n. o. s. r. e. d. d. i. t. e. s. e. s. t. u. o. a. l. t. e. r. i. c. i. p. r. i. o. r. i. s. a. n. n. i.
 qd. cā rē collega. inuito ad patres reuocet. h. s. p. r. e. m. i.
 habita. legatū tr. e. q. a. t. h. e. n. a. s. i. c. a. m. s. u. m. u. l. u. t. p. l. e. g. a. t. o.
 ne tā longinqua p. mo. e. t. h. o. n. o. s. s. u. m. u. l. p. e. r. t. o. s. l. e. g. u.
 peregrinarū ad edenda noua iura usui fore crede
 bant. Supplere ceteri numerū. graues q. q; erat
 electos nouissimis suffragis fer. quomū. s. r. o. c. e. t. a. l. i. q.
 scitis aduersarent. Regū. uocis magistratū penes
 appū erat pauore plebis. A. d. e. o. q. nouū sibi ingentiū
 inducat. ut plebicola reperit omūq; aure pplaris
 captator euaderet. p. r. u. a. c. i. s. e. n. o. q; uis erant. plebis.
 Decimo die uis ppli. singuli reddebant. eo die penes
 p. f. e. c. t. u. u. r. i. s. f. a. s. e. s. x. u. e. r. a. n. t. c. o. l. l. e. g. i. s. n. o. u. e. s. i. n. g. u. l. i.
 accensi appellabant. e. u. m. u. c. a. e. c. o. r. d. i. a. u. i. n. p. o. s. q.
 e. s. e. n. s. i. s. p. r. i. u. a. t. i. s. i. n. t. e. d. u. u. n. i. l. i. s. e. e. t. s. u. m. a. a. d. u. s. u. s. a. l. i.
 of equitas erat. Moderationis e. q. argumū exemplo
 unius rei notasse satis erit. cū sine puocatione cre
 ati e. t. De fofso cadauer. domi. apud. p. s. e. c. t. u. p. a.
 trici. g. n. u. s. u. r. u. i. u. u. e. n. i. o. p. l. a. t. o. q; i. n. c. i. t. a. o. n. e. u. r. e.
 uisita manifesta atq; atroci. e. u. l. i. u. s. x. u. r. i. d. i. e. s. e. s. t. u. o.
 dix. e. a. c. c. u. s. a. t. o. r. a. d. p. p. l. i. n. e. r. a. t. u. r. c. u. i. r. a. u. i. d. e. x. e. l. e

guimus erat. decessuq; exiit suo ut dēptū dēu
 magistratū ppli libertari addiceret. cū pplū hoc uis
 uelut ex oraculo incorruptū. parā ab his sumū in
 sumiq; ferrent. tū legib; edendis opera dabatur.
 Ingentiq; hominū expectatione p. p. o. s. i. t. a. s. x. t. a. b. u.
 lis pplm. ad cōtione aduocauer. e. qd. bonū. faustū.
 felixq; r. a. p. i. p. s. i. s. l. i. b. e. r. t. i. s. q; c. x. e. c. t. u. r. e. e. l. e. g. e. r. e. l. e.
 ges. p. p. o. s. i. t. a. s. u. i. s. s. e. r. e. s. e. q. u. i. t. u. x. h. o. m. i. n. u. i. u. g. e. n. i. p. u.
 d. e. r. i. p. o. t. u. e. r. e. o. m. i. b; s. u. m. i. s. i. n. f. i. m. i. s. q; u. i. u. a. e. q. u. a. s. s. e.
 plus polere multox. ingenua cōsiliaq; uerarent in
 animus secū unā quaq; rē agerent deinde ser
 monib; atq; unmedū qd. in quaq; rē plus mū uo
 e. t. e. r. e. r. e. n. t. e. a. s. l. e. g. e. s. h. a. b. i. t. a. r. u. p. m. i. r. q. u. a. s. e. s. e. n.
 sus omniū n. uis sisse. l. a. t. a. s. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. s. u. l. i. s. s. e. u. d. e.
 ri. p. o. s. s. e. t. u. a. d. r. u. m. o. r. e. s. h. o. m. i. n. u. i. d. e. u. n. o. q. q. l. e. g. u.
 caput edno satis correcte uiderent. centuriatus
 comicus. x. tabularū leges plate. f. q. n. e. q. q. in hoc
 m. i. s. o. a. l. i. a. r. u. s. u. p. a. l. i. a. s. a. c. c. r. u. a. t. a. r. u. l. e. g. u. c. u. m. u. l. o.
 frons omis publici. priuatiq; e. u. r. i. s. V. u. l. g. a. t. u. r.
 dande rumor. duas de e. tabulas. q. b; adieclis
 absolui posse uelut cor. p. o. m. i. s. r. o. m. a. m. u. r. i. s. E. a.
 expectatio cū dies comitox. ad p. p. n. q. u. a. r. e. t. d. e. s. i.
 d. e. r. u. i. u. r. o. s. u. r. u. i. c. r. e. a. n. d. i. f. e. e. l. a. p. l. e. b. s. p. r. e. q. u. a.
 qd. cōsulū nom. haud secus quā regū posū erat. ne
 tribunū cū qd. e. u. x. i. l. i. u. c. e. d. e. n. t. i. b; i. n. u. u. e. e. a. p. p. e. l.
 latione. x. u. r. i. s. q. u. e. r. e. b. a. t. P. o. s. t. q. u. a. u. c. o. m. i. t. i. a. x.
 u. r. i. s. c. r. e. a. n. d. i. s. u. r. i. n. u. d. i. m. u. i. n. d. i. c. t. a. s. t. a. m. a.
 exar. s. i. t. a. m. b. i. t. a. o. u. t. p. m. o. r. e. s. q. q; c. u. i. t. a. t. i. s. m. e. t. u.
 credo. n. e. r. a. m. i. p. o. s. s. e. s. s. i. o. i. m. p. e. r. u. u. a. c. u. o. a. b. s. e. r. e. l. i. c.
 to loco haud satis dignis pateret. p. r. o. n. s. a. r. e. n. t. h. o.
 m. i. n. e. s. h. o. n. o. r. e. s. u. m. a. o. p. e. a. s. e. i. m. p. u. g. n. a. t. u. i. a. b. e. a.
 plebe cū q. e. t. e. n. d. e. r. e. n. t. s. u. p. p. l. i. c. i. t. p. e. c. c. e. n. t. e. s. A. m. i. s. s. a.
 i. a. i. n. d. i. s. c. r. i. m. d. i. g. n. i. t. a. s. e. a. e. r. a. t. e. h. i. s. q; h. o. n. o. r. i. b; a. d. h. s.
 s. t. i. m. u. l. a. b. a. t. a. p. p. i. u. c. l. a. u. d. i. u. n. e. s. c. i. r. e. s. u. r. u. i. u. i. t. a.
 u. r. o. s. a. n. u. i. c. a. n. d. i. d. a. t. o. s. n. u. m. e. r. a. r. e. s. p. p. i. o. r. u. i. n. d. i.
 p. e. c. c. e. n. d. o. q. u. a. g. e. r. e. n. d. o. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. i. c. e. r. a. t. t. r. i. m. i. n. a. r. i.
 o. p. t. i. m. a. t. e. s. e. x. t. o. l. l. e. r. e. c. a. n. d. i. d. a. t. o. x. l. e. u. i. s. s. i. m. u. q. u. e. q;
 h. u. m. i. l. i. m. u. q; i. p. s. e. m. e. d. i. u. s. u. i. t. t. r. i. b. u. n. i. c. i. o. s. d. u. e. l. l. i. o. s.
 s. i. l. i. c. i. o. s. q; i. n. f. o. r. o. u. o. l. u. n. t. a. r. e. p. u. l. l. o. s. s. e. p. l. e. b. i. u. e. n. d. i. t. a. r. e.

domi sue nata furtoq; inde in domū uergini transla
tā suppositā ei ēē. idē iudicio cōpū affert. pbaturq;
t ipso uergino iudice. ad quē maior pars uiuic
ei p̄tinet. interī domū seq̄ ancilla equū ēē. Aduo
cati puellē cū uerginū rē p̄ causa dixerunt ab ēē.
biduo affuturū. sinuatiū cū sit. in quū ēē ab sentē
de libertis dūicare. Lofulant. ut rē uerginā impatit
aduentū differat. lege ab ipso lata uindictas de
secūm libertatē. neu paci. at uerginē adubā. famē
prius quā libertatis periculū adire. Appius decreto
p̄fat. quā libertati fauerit eā ipsā legē declarare.
quā uergini amici postulationi sue p̄cedant. cōt
rū ita meca firmū libertati fore p̄sidū. sine causis
nec p̄sonis uariet. Inbis cū q̄ afferant in libertatē. quia
qui uis lege agere possit. id uis ēē meca q; patris ma
nu sit. nemine ēē aliu. eā domini possessione cedat.
patre itaq; placere accersiri. uerita uis sui iacturā
asserore n̄ facere. quin ducat puellā. sistendāq; in
aduentū ei q̄ pat̄ dicat p̄mittat. Aduersus iniuriā
decreta. cū multa magis fremere. quā quis quā
uñ recusat auderet. p̄ muniturū puellē. auis ēē
sponsus iulius ut ueniret. dataq; ut turbā uia.
cū multitudo iulii maxime ut uentū resisti posse
appio crederet. licet decesserit. ut uociferantēq; iu
lū sub mouet. placidū q̄q; uerginū cū rā atrox in
uiriā accendisset. ferro ē sub mouendū sū. appi in
quit. ut tacitū feras q̄ dēclarat. Uirginē ego hanc
sū ducturū nuptaq; pudicā habebat. Unde om̄s q̄q;
collegarū licetores uoca. expedit uirgas et securis
uibe. n̄ manebat. cetera domū patris sponsa iulii. n̄
sitribunū auxiliū. et puocationē plebi romane
du. as artes libertatis uocandē adomus. ideo in libe
ros q̄q; n̄ rōscuq; regnū ut libidim datū ē.
hanc uirgū. et in ceruicē n̄ rā pudicā sate in
tuto sit. huc si uis affert. ego p̄sentū q̄ rā p̄spon
sa. uerginū multū punica filia. om̄s deq; homi
nūq; implorabim̄ fide. neq; tuistud. unquā de
creta sine cede n̄ rā referet. Lofulo appi. cū atq; cū
ē fideret. q̄ p̄greclare. uerginū uidet de filia

ubi uenerit qd agat. hoc tantū sciat sibi sibi uindictas
cesserit. editionē filie querendā ēē me uindictam
sponsa in libertatē. uita eius deseret. quā fides. Conci
tata multitudo erat. certamq; instare uidebat. Licet
resiliū cū rā steterant. nec ultra minas tam p̄cessū ē.
Cū appius n̄ uerginū defendi ab iulio. si in q̄cū homi
nē et tribunū cū n̄ spūantē locū seditionis querit
diceret. n̄ p̄bitū. se illi eodē mat̄rā. huc ita ferre
n̄ id p̄caulanti. suq; h̄ uergino absentē et patrio nom
ni et libertati datū. uis eodē se n̄ diciturū. neq; dicit
tū ut positurū. a. m. claudius p̄curū. ut decederet
uere suo. uindictasq; puellā in posterū die p̄ceret.
qd nisi p̄tē postero die affuisset. denunciare se
iulio. similib; q; iulii. neq; legi. suq; latorē. neq; a
uero estantā de fore. neq; se uaq; collegarū licet
res uocaturū. ad uocandos seditionis auctores
cōtū. se suis licetores. fore. Cū dilatū tēp̄ inuicē
ēē. secessisset. aduocati puellē. placuit omniū
primū. fr̄m iulii filiiq; muniturū. in pigros u
uenes p̄gere. unde recta ad portā. et quā accelerari
posset. uerginū acceri ē castis. in uero uerū puellē
salutē. si postero die uindictas inuicē. ad tēp̄ p̄sto
ēē. lussi p̄gunt. cetera q; q; quis munitū ad patre p̄
ferunt. Cū instaret assessor puellē ut uindictas.
sponsore q; darat. atq; id ipsū agi dicit. iulius
sedulo tēp̄ terens. dū p̄ceptat ut nunciu missi
incasta. manū tollere undiq; multitudo. et se quisq;
paratū ad spondendū iulio ostendit. atq; ille la
crimabundus. gratū ē inquit. castina die uia
opea intar. sponsorē n̄ satis ē. ita uindictas uerginā
spondentib; p̄p̄nquus. Appius paulisp̄ morat. ne
cū rei causa sedisse. uideret. p̄ quā om̄s reb; alius
p̄cūna unius nemo adibat. domū se recepit col
legisq; incasta scribit. ne uerginū cōmcatū dem
atq; cū incustodia habent. In p̄bū cū filii serū ut
debut fuit. cū cōmcatū sup̄to. p̄fectus uerginū
prima uigilia erat. cū postero die mane de rea
nendo eone q̄ quā luter. reddunt. At in urbe
prima luce cū ciuitas in foro ex p̄spectione eret

ra stare. uerginū sortidat filia secū ob solca ueste.
comitantib; aliquot matronis cū ingenti aduocatio
ne in foro dēducit. Cū ut ibi et p̄nsare homines
cepit. et n̄ onciare solū p̄cariā opē. h̄ p̄debito p̄cari.
se p̄biter ex acē ingib; cotidie in acie stare. nec aliu
uiri ēē. cū sit erit ac ferocē facta in bello plura me
morari possit. qd p̄desse. si in columna urbe. q; capta
ultima tuncant libetis h̄us sunt pacienda. h̄c p̄p̄ cū
nabundus arcū ibat homines. similia h̄s ab iulio iacta
bant. Comitāt muliebri plus tacto fici quā ulla uer
mouebat. Aduersusq; om̄a obstinato animo appius.
tanta uis am̄tē uerū quā amoris mentē r̄bauciat.
in tribunal ascendit. et uero querente pauca peccore.
qd sibi p̄dicit p̄ambitionē dicit n̄ ēē. prius quā aut
ille postulatū p̄cari p̄geret. aut uerginū responden
di dare locū. appius ut facit. quē decreto sermone p̄
tenderit. forsā alique uerū auctores am̄q; uadide
runt q̄a n̄is quā ullū uamta seditate decreta uerū si
malē inuenio. Id qd ē stat. nudū uide p̄ponendū de
erescit uindictas sedm̄ seruitutē. Armo stupor om̄s
ammuatione rei rā atrox defixit. silentiū inde
ali quā dū uerū. Dem cū m. claudius circūstantib;
matronis ut ad p̄hendendā uirginē. lam̄tabilisq;
cū mulierū cōplatio excepisset. uerginū inten
tent in appiū manū iulio inquit. appi n̄ tibi filia de
spondi. et ad nuptas n̄ ad stuprū educeam. Laccet pe
cudū fcarūq; rā p̄m̄scit in ecubū rucit. passuri
ne hec ita sunt nescio n̄ spero ēē passuros illos q̄ ar
ma habent. Cū repelleret assessor uirginū aglobo
mulierū arcū stantūq; aduocatoq; silentiū factū
p̄p̄conē. et uir alienat ad libidinē animo. negat
esterno tantū cūcio iulii. uolentiaq; uerginū cū
tūte p̄p̄m̄ rumor habent. h̄ ceteris q̄q; iudicis cōp
tū se habere. nocte tota cēt in urbe factos ēē ad
monendā seditionē. itaq; se hanc in fcaū ē dimica
tionis cū armatis decessisse. n̄ ut quēquā q̄cū u
olaret. h̄c turbantē ciuitas oculū p̄mauistate
imperū cōterret. Unde q̄cū erit in dūis inquit.
licet sub moue turbā. et da uia domino. at p̄

40
dendū mancipiū. Cū h̄c in uenisset plenas ur̄. muta
tudo ipsa se sua sponte dimouit. deseratq; p̄da inuicē
puella stabat. Cū uerginū ubi nihil usquā auxiliū in
dit. queso inquit. appi primū ignosce patrio dolori.
si qd̄ in dēmitus uerū sū inuectus. deinde sinas h̄c corā
uerginē nutre p̄cari qd̄ hoc rē sit. ut si falso p̄cari
dicitur sū equore hunc animo discedā. Data uenia. se
ducat filia ac m̄tricē. p̄p̄ eloacūq; tabernat. q̄b; n̄
nouis ē nom̄. atq; ubi ablanio cūatro arrepto. hoc te
uno q̄ possū. at. modo filia in libertatē uindico. Laccus
deinde puellē transfigit. respectansq; ad tribunal te
inquit. appi uirūq; caput sanguine hoc sacro. Namore
adca atrox facit orō. cetera appius cōp̄bendi uerginū
uibe. Ille sero quacūq; ibat. uia facere. donec muta
tudine cū p̄sequentiū tuente ad portā p̄rexit. iulius
numatorisq; et sanguis corpus sublatū ostentant
p̄p̄lo. sedus appi puellē in fcaū formā. necessitatē
patris deplorant. Sequentes clamant matrone. cū
ne libet p̄candē. editionē. ca pudicitia. p̄ma
ēē. Cetera q; ualere muliebri dolor q̄cū melior im
becillo animo. comustabilia querentib; subicit. Uirg.
et maxime iulii uer tota tribunicie potestis ac puo
canonū ad p̄p̄m̄ creptē publicariūq; indignationē
erat. Concitāt multitudo parū atrocitate secleris.
parū spē p̄ occasionē repetendē libertatis. Appius
n̄ uocari iulii. n̄ reuocantē an ipi. postremo cū
locus ad eandē apparitorib; n̄ daret. ipse cū agmine
patriciorū. uenit p̄ turbā uadens. in uincula duci
uibe. Lā circa iulii n̄ solū multitudo. h̄ duces quoq;
multitudinis erant. L. ualerius et m. horatius q̄ repul
solitore si uere ageret. uindictas se apriuo ier
liū auebant. si uē affert conaret. ibi q̄q; se hanc
impares fore. Hunc atrox rixā orit. Valerū horati
umq; licetor. et uiri in uadit sanguine a multitudo
fascē. in cōtō. appius ascendit. securūq; oratus uale
riusq; cos conficio audit. et uero obstrepit. L. p̄mpe
rio ualerius discedere apriuo licetores uibe. cū
fractis animis appius uerū m̄cūens. in domū se. p̄
pinquā foro in fcaū aduersarius capat ob uolito

recepti sp. oppus ut auxilio college eēt inforū exalte
 ra parte irūpt. uidec imperiū uī uelū. Aguar dem
 de filiū. atq; ex omī parte afficiendo multas auctorib;
 trepidauit. Senatū postremo nocari iussit. ea res qd
 magne patri patrū displicere acta. x uirū. uidebant.
 spe pferatū simende potestatis a multitudinē cepit.
 sed aut senat. nec plebe iratandā censuit. & multo
 magis puidendū. ne qd uirginū aduenit in exercitu
 moē faceret. Itaq; missi uimores patrū in casta q; uī
 in monte uelicio ciant. nunciante. x uirū. ut omī
 ope absedatione milites cōtineant. Vbi uirginū ma
 iorē quā reliquiat in urbe motū exiuit. nā pē quā
 qd agmine ppe quadringentū. hominū ueniens
 q ab urbe indignitate rei accensū. comites ei se dede
 rant. cōspectē ē stricū etiā telū tenens. respiciūq; ipse
 cruore. tota in se casta ē uerit. & togę multifariā in
 castis uisē. maioris aliquid quā erat specie urbane
 multitudinis ferebant. Querentib; qd ra ēēt. silens
 diu uocē n̄ misit. Tandē ut iā ex trepidatione con
 currentū turba ēstare ac silentiū fuit. ordine cunc
 ta ut gesta erant exposuit. Supinas deinde tendens
 manus cōmitiones appellans orabat. ne qd sedul
 appu claudū ēēt sibi attribuerent. nā se ut parti
 cidā liberū auersarent. sibi uatā filie sue cariorē
 fuisse. filibere ac pudice uiuere licitū fuisse. cū ue
 lud seruā ad stuprū rapu uideret. morte amara me
 lius ratū quā cōtūdia liberos misedā se in specie
 crudelitatis lapsū. nec supstūcē filie futurū fuisse.
 nisi spē ulescendē mortis ei in auxilio cōmitionē
 habuisset. illis q; filias sorores cūgesq; ēēt. nec cū
 filia sua libidine appu claudū cōtinēcā ēēt. quo
 unpunitior sit. cōstrenatore fore. aliena calam
 tate documū dātū illis cauendē simulū uiuere.
 qd ad se atuncat. uxore sibi sato crepta. filia. quia
 n̄ ultra pudica uelura fuerit. miserā s; honestā mor
 te. occubuisse. n̄ ēēt iā appu libini locū in domo sua.
 ab alia uolentia cō codē se animo suū cōspū uendi
 caturū. q uindica uere filie. exeri sibi ac libris
 suis cōsulerent. Hęc uirgino uociferanti. suadela

Vergini aut.

bat multatudo. nec illius dolori. nec suę libertati se
 desinuros. & immax turbę militū rogari. cū cadē
 illa querendo docendoq; qm̄ uita quā audita in
 digniora potuerunt uideri. simul pligatā iā rē mū
 ciando romę ēēt. insecutosq; q uelū ppe uicēpū
 in exiliū abisse dicerent. ppuler. ut ad arma cōcla
 marēt. uellerentq; signa. & romā pficiscerent. Decē
 uiri simul hisq; uidebant. Hisq; que acta romę
 audierant. pbat alius in alia partē castro. ad se
 dandos moē discursus. & leuit agorib; responsū
 n̄ reddat. imperiū si quis in hiberet. & uirōs & ar
 matos se ēēt respondēt. Eunt agmine ad urbē. &
 auctoriū in sidiunt. ut quisq; occurret. plebe
 adrependā libertatē. creandosq; tribunos
 plebis adhortant. alia uox nulla uolentia
 audita ē. Senatū sp. oppus habet. nihil placet
 asperit. agi. quippe ab ipsis datū locū seditionis
 ēēt. Otantū tres legati cōsulares sp. tarpeus. & uulsi
 q quereunt senatū uerbis. cū uissu casta deseruissent.
 aut qd sibi uellent. q armati auctoriū obfeditent.
 belloq; auerso ab hostib; patriā suā cepissent. Non
 desunt qd responderēt. de erat qd daret responsū.
 nullo diū cōto duce nec sans audentib; singulis
 inuidie se offerre. id modo amutitudine cōcla
 matū ē. ut l. ualerū & m. horatū ad se mitterent.
 his se daturōs responsū. Dimissis legatis ammonet
 milites uirginū. uirē n̄ maxima paulo ante tre
 pidatū ē. qd sine capite multatudo fuerit. respon
 sūq; quāquā n̄ unuū fortuito tam magis cōsensū
 quā cōmuni cōsilio ēēt placere. & creari. q sumē rei
 p̄ p̄cēt. militariq; honore tribunos militū ap
 pellare. Cū ad eū ipsū primū is honos deferret.
 meliorib; meis uirūq; reb; reseruat inquit ista
 de me iudicia. nec in filia uirtu honore illū uo
 cundū ēēt patri. nec unpunita re. p̄. cos uale ē
 p̄ ēēt uob. q p̄ami inuidie sint. si quis usus mei ē.
 nullo minor ex priuato capiet. Ita x numero
 tribunos militares creant. Itq; in sabuis q̄cut
 cecret. lbi q; auctore icilio numitorioq; se cō

lio ab a uirū facta ē. n̄ minore motu animę sicu
 cedis memoria renouata. quāq; nona fama de ur
 gine ad eo foede adhibidit pecca acciderat. Leibus
 ubi auduit tribunos militū in auctano creatos &
 comitā. militariū p̄rogatiua urbana comitia. idē
 t̄. plebis creandis sequerent. p̄cēt rerū populariū.
 unimūctisq; & potestati. & ipse prius quā urē ad ur
 bē pari potestati eundē numerū absius creandū
 ciuat. porta collina urbe uita uerū sub signis medi
 aq; urbe agmine in auctanū p̄gunt. lbi cū in ch
 abtri exercitu. x. tribunos militū negotiū deder.
 ut cōsuo numero duos crearet. q̄ sumē rerū p̄cēt.
 m̄ oppu. scētū militū creant. Pater sollicita de sumā
 rerū. cū senat cōduc ēēt. uirgū sepul̄ arunt rēp.
 quā cōsiliū. Sicu cedes x uirū & appiana libido &
 dedecora multas obiacbant. Maebat ualerū ho
 ratūq; ut in auctanū. Illi negabant se alit̄ turō
 quā si x uiri deponeret in signa magistratū cū q
 anno iā ante abussit. x uiri querentes se inordi
 nē cogi. n̄ ante quā platis legib; quarū causa cre
 atā ēēt. deposueros imperiū se auctant. lbi dū lū
 q̄ t̄ p̄ fuerat. certior facta plebis cōtentionib; assi
 duit. nihil transig. in sacriū monte ex auctano tan
 sit affu mantē. ē. dū lū. n̄ prius quā de feri urbe ui
 deant. curā in auctanos patrū descensuā. amimon
 turū sacriū monte cōstantē pleb. scēturosq; sine
 restituta potestate redigi in cōcordiā res nequeant.
 Via nonāna cū tū sigulenti nom̄ fuit. p̄fectu. cas
 tra in monte sacro locauer. modestiā patrū suq;
 nihil uolando uicariū. secuta exercitū pleb mul
 lo q̄ p̄cēt ut possit retrahant. p̄secunt cū ges
 libriq; cū nā se relinquerent in ea urbe in qua
 nec pudicia nec libertas scā ēēt. miserabilē ro
 gant. Cū uasta romę omā in fecta solitudo se
 cisset. in foro p̄t paucof seruq; nemo ēēt. uocatis
 uir; in senatū patri; deserū apparuisset forū.
 pluriq; iā quā oratus acualerū uociferabant.
 Qd exspectabatis p̄ si x uiri sine p̄nate n̄ faci
 unt. ruert ac deflagant omā passuri estis.

M

Qd hoc omī istud imperiū ē. x uiri qd amplexu tene
 ris. cōstis ac paritib; uita dū lū. estis. n̄ p̄det licet
 urē. maiorē ppe numerū in foro cōspica quā toga
 rō. aliorūq; qd si hostes ad urbē ueniant facturi estis.
 qd si plebs mox ubi parū secessionē moueat armata
 ueniat. occasu ne urbis uultis finire imperiū. at q
 aut plebs n̄ ē habenda. aut habendi s̄ t̄ p̄. Nos scius
 caruerim patrius magistratib; quā illi plebs. Mo
 uā in exptāq; cū potestati eripuerit patri; n̄ is.
 ne nē dulcedine semel capta ferant desiderū cū
 p̄ferū. nec nos cōp̄erim imperiū. q̄ mū illi auxiliu
 egerant. Cū ex hęc omī parte uelant uelū cōsensu.
 x uiri futuros se q̄ndo na uideat in potestate pa
 triū affu mantē. Ad modo simul orant ac monent
 ut ipsis ab inuidia caueat. nec suo sanguine ad
 supplicia patrū plebe assue faciant. Cū ualerū
 oratusq; missi ad plebe cōtentionib; q̄b; uiderēt
 reuocandā cōponendasq; res. x uirū q̄q; abua &
 unpeca multitudinis p̄cauere uident. p̄fectu gau
 dio ingenti plebis in casta accipiunt quippe libe
 ratos haud dubie. & moē in uito & exercu rei. Ob
 hęc hū aduenientib; grē actē. Leibus p̄mutatū di
 ne uerba fac. Idē cū de cōtentionib; agerēt queren
 tib; legatisq; postulata plebis ēēt. cōposito iā an
 te aduentū legatū. cōsilio. ea postulauit ut appa
 reret in cōtate rerū plus quā in armis reponi spei.
 Potestate enī tribuniā p̄uocationēq; repetebat
 que ante x uirōs creatos auxilia plebis fuerant.
 & nec uis fraudi ēēt cōsisse milites aut plebe ad re
 pendā p̄secessionē libertatē. De x uirō. modo
 supplicio. atrox postulātū fuit. Dedi quippe cos
 equū censabant. uiuosq; igni cōrematos muna
 bant. Legati ad ea q; cōsiliū fuer. ad eo quā postu
 lastis. ut uitro uob̄ deserenda fuerunt. libertati
 enī ea p̄sidiā peccis n̄ licentē ad in pugnandos
 alios. ut urē magis ignoscendū quā indulgendū
 ē quippe q̄ crudelitatis odio in erudelitātē ruitis.
 & prius p̄ne quā ipsi liberi sitis dominari iā in
 aduersarios uultis. In quā ne q̄ dēt cūctas mā

fama plura n̄ murbe modo h̄ in sabino ad alterū ex
 eritū in urbe laetia modo celebrata ē. Incastris an
 mos multū ad emulandū decus accendit. Lā horatius
 coler incurfionib; sufficiens plūsq; lenius expe un
 do assuefecerat sibi potius fidere. quā meminisse ig
 nomunū; x̄urq; ductu accepto. paruaq; certamina
 infūmā rocus p̄fecerat spei. nec cessabant sabini
 feroces abre priore anno bene gesta lacessere atq;
 instare. rogantes q̄d latrocinii modo p̄curfantes
 pauca recurrerantq; tererent t̄p̄. & in multa plia
 paruaq; carperent sumā unius belli. qui milico cre
 derent acie inclinandāq; senel fortune rē da
 rent. Ad id q̄d sua sponte satis collectū animq;
 erat indignitate etiā romani accendebant. iā
 alterū ex eritū uictorē in urbe rediturū. sibi
 utro p̄tumelias hostē insultare. q̄ndo aut se
 fitū n̄ fuit pares hostib; fore. Vbi hec fremere
 multū in castris consensit. cōtione aduocata. quē
 admodū inquit in aligido res gesta sit. arbitror
 uos multos audisse. qualē liberi ppli ex eritū de
 curt ēē. talis fuit cōsulto college. uirtute multū
 uictoria paratā ē. Q̄d ad me attinet. id cōsilio animumq;
 habitaui s̄si q̄d uos in effecerat. & trahi bellū sa
 lubrit̄ & maturo p̄sca potest. In tabendū ē. ego
 ut iudicē sp̄s uirtutisq; uia crescat eadē quā in
 struū disciplina efficiā. In iā satis animi ē. deter
 niq; placet. agidū clamorē qualē in acie subla
 turū cōs. tollit h̄c. in die uoluntatis uirtutisq;
 ure. Postquā ingenti alacritate clamor ē sublat.
 q̄d bene uertat gesturū se illis morē. posteroq;
 die in acie deduciturū. affirmat. reliquū diei
 apparandis armis cōsūptū. postero die simul ut
 instrui romanā acie sabini uidere. & ipsi iam
 pridē audi certaminis p̄cedunt. Pr̄dū fuit.
 quale in fidentē sibi in ex ambo ex erit. Vere
 ris p̄p̄tūq; alterū gl̄. alterū in p̄ noua uictoria
 elatū. cōsilio etiā sabini uirtē adiuuere. Nā cū
 equassent acie duo. extra ordinē multatē q̄n
 sinistra cornu romanū impo certamine in

scil inq.

pressionē facerent tenuere. Quē ubi illas ex eritū
 uerfo signis degraua bant p̄p̄tū uentū cornu.
 cōp̄tē duarū legionū ac ferre. ex equis defiliunt. ce
 dentib; q̄ iā suis puolant inprimū. simulq; &
 hosti se opponunt. & equato p̄mū periculo. de in
 de pudore animos p̄dū accendunt. Verceun
 die erat cōtē suo alienoq; Marte pugnare. p̄dū
 tē nec ad pedes quidē digressio equa parē ēē. Na
 dunt q̄ in plū ab sua parte omisū. & locū ex q̄
 cessant repetunt. in om̄toq; n̄ restituta modo
 pugna. si inclinat etiā sabini cornu. eques ut
 ordines p̄dū uictus se ad equos r̄cipit. trans
 uolat inde in partē alterā suis uictorie nunciū.
 simul & in hostes iā pauidos. quippe fuso sue par
 ti ualidiorē cornu. impetu facit. Non alioq; co
 pho uirtē magis emittit. Consul p̄uidere om̄a lau
 darē fortis. in repare sic ubi se gnor pugna ēē.
 Castigata fortū stant uirtū opera celebrant. tantūq;
 hos pudor q̄m̄ alios laudes ex erant. Redin
 tegato clamore. undiq; om̄s consi. hostē auct
 runt. Nec deinde romana uis sustineri potuit.
 Sabini fusi passi pagros. castra hosti ad p̄dā re
 linquunt. Vbi n̄ socia. sic in aligido res si suas ro
 manū pplationib; agroq; amissas r̄cipit. Gemina
 uictoria duob; bifariā plū parta. maligne
 senatū in unū diē supplicati ones cōsilio nomine
 decerunt. P̄p̄tū in unū. & altero die frequens in
 supplicatiūq; ē. & h̄c uaga popularisq; suppli
 catio. studis p̄p̄tū celebratior fuit. Consilium cōp̄o
 sito eodē biduo ad urbē accessere. senatūq; in
 marcū cāpū euocauerunt. Vbi cū daret; absē
 gestis agerent. quēstū p̄mo res partū senatū uirtū
 multas dedita opera uirtū causa haberi. Itaq;
 inde consilium criminatiōni locus ēē. in p̄tā
 flamma ubi n̄ edes apollinis ē. iā tū apollū
 narē appellabant. auocauerunt senatū. Vbi cū
 ingenti cōsensu partū negaret triumphus. L. ca
 lius tr̄pl̄ tult ad pplm̄ de triumpho. cōsilio mul
 tis dissuasū p̄ceduntib; maxime. c. claudio uo

estante. de partib; n̄ de hostib; cōsules triumphare uelle
 gratiaq; p̄p̄tū uero merito uirtū. n̄ p̄uirtute ho
 norē p̄tū. Nūquā ante de triumpho p̄p̄tū actū. semp
 estimationē arbitriūq; cū honoris p̄nes senatū fuisse.
 ne reges q̄dē maueat sumi ordines immutasse.
 ne ita om̄a tribuni potestatis sue impleant. ut
 nullū publicū cōsilio sinerent ēē. Ita demū libera
 euitate fore. na equatas leges si sua quisq; una
 ordo sua maueat teneat. Incandē senatū
 multa & aceris seniorib; partū cū ēēt dicta. om̄s
 trib; cū rogationē accepit. Cū primū sine auctori
 tate senatū ppli uirtū triumphatū ē. h̄c triumphata
 uictoria tribunū plebisq; p̄p̄tū inbaud salubrit̄
 luxuria uertit. Conspiratione ut tribunos facta.
 ut idē tribuni reficerent. & q̄ sua mū cupiditas
 emineret. cōsilib; q̄q; cōnuarent magistratū. cōsen
 sū partū causabant. q̄d p̄tumelia cōsilio uita
 plebis labe factassent. q̄d futurū n̄ dū firmatis
 legib; sinuos tribunos p̄fationes suas cōsules ad
 orū ēēt. Non enim s̄p̄ ualeros horatiosq; cōsules fo
 re. q̄ libertati plebis suas opes p̄ferent. Forte qua
 dā utili ad t̄p̄ ut comitū p̄t̄ potissimū. a. du
 ho sorte euent. uro prudenti. & ex cōnuatione
 magistratū inuidiā immanitē cernenti. Quē cū
 ex uertit; tribunis negaret se ullius rationē ha
 biturū. pugnarentq; college ut liberas trib; in
 suffragiū mitteret. aut cōcederet sorte comitūq;
 collegis habiturū. dege potius comitia quā ex
 uoluntate partū. in uicta cōtione. du illius
 cōsules ad sub sellia accessos cū interrogassent. q̄d deco
 mentis cōsularib; in animo haberent. respondis
 sentq; se nouos cōsules creaturos. auctores p̄p̄tū
 sententiae haud p̄p̄tū nact. in cōtione cū his p̄
 cessit. Vbi cōsules p̄ducti ad pplm̄ interrogant; si cō
 ppli romanū memor libertatis pillos recepty do
 mi. memor militie r̄tūq; gestarū cōsules uerū fa
 ceret. q̄d nā factū ēēt. nihil sententiae sue
 mutassent. claudatū cōsilib; q̄d p̄suerant ad
 uitamū dissimiles. & uirtū ēē. comitia habuit.

& quinq; tribunis plebi creatis cū p̄fudis apte pe
 temū nouē tribunū. alii candidati trib; n̄ exple
 rent. cōsilio dimisit. Nec deinde comitūq; causā ha
 buit. Satis factū legi agebat. q; numero nusquā
 p̄finito tribunis modo ut relinquerent sanciret.
 & ab his q̄ erant cōtū. coaptari collegas iuberet.
 Nec ab atq; rogationis carm̄. in q̄ si tribunos ple
 bi. & rogabo si qui uos mū hodie. & tribunos
 plebis fecerint. his tū ut quos sibi collegas coap
 tassent. ut illi legatū eadē lege tribuni plebe
 sint. ut illi quos hodie tribunos plebe feceratis.
 Duntius cū ad uitamū p̄suerat ne quando xv
 tribunos plebe rē. p̄. habere posse. uicta collega
 rū cupiditate partū partib; plebisq; accepit. magis
 natu abuit. Noui tribuni plebis in coaptandis colle
 gis partū uoluntate fouer. duos etiā patricios cōsu
 lareq; sp̄. tarpeū & a. cōhermū coaptauerunt. Cōsu
 les erant sp̄. herminius. & uerginus ecli montanū.
 nihil magnopere ad partū aut plebis causā incli
 nati. ocaū domi ac fortis habuerunt. Vt reb om̄is t̄p̄
 in se h̄s partib; q̄d scabhis in coaptandis tribunis
 fraude captū p̄dūq; a collegis auctat. rogatio
 nē tult. ut q̄ plebe romanā tribunos plebi roga
 ret. usiq; rogaret. dū. & tribunos plebe faceret.
 in se h̄s partib; unde aspero etiā indicū ē
 cognom̄. tribunatū gessit. Inde. n̄. geganius ma
 crin. & c. uirtū cōsules facti. cōtiones tribunūq; aduifis
 nobiliū uirtutē ortas sine inspectione potes
 tatis ē cōseruata maueat partū saluare. plebe
 decreto ad bellū uolseq; & equq; dilectū sustinen
 dorē absedatiomb; cōnuere. urbano q̄q; ocaū fortis
 om̄a tranquilla ēē assumant; p̄d̄scordias ciuiles
 externos tollere animos. cura pacis cōcordie q̄q;
 in se h̄s causa fuit. h̄c altē s̄p̄ ordo grauis alterius
 modestie erat. q̄ cōtione plebi ab uirtutib; partū
 inuirtē fieri coepit. ubi tribuni auxilio humi
 liorib; ēēt. inprimis partū p̄derat. deinde ne
 ipsi q̄dē inuolati erant. Vtq; postremus in sibi;
 cū & p̄cōtiones potentiaq; inuirta fieret. & uis

potestas omnis aliquo posteriore anni parte langu
 dior ferme est itaq; plebs ita in tribunatu ponere
 aliqd spei si similes i calio tribunos haberet. nomi
 na tantu se biennio habuisse. senores etia patriu ut
 nimis feroces suos crederet uicines. ita malle. si modus
 excedendus est. si usqua ad usarum sup et animos.
 ad eo moderantia tuende libertatis du equari uelle
 simulando. ita se minis metuendos utro se efficiat
 & in uiria a nob repulsa. ita qua aut facere aut pati
 necesse sit. unumquod alius. Itus quimus capitoliu
 quartu & agrippa furus. est inde facta. nec sedmone
 domi nec foris bellu accepit. h. iminebat utruq; ia n
 ultra discordia cuiu reprimi poterat. & tribuni se
 plebe in cetera impares. cu dies alicui nobilitu dicta
 nouis sep certaminib; etionis turbaret. ad quaru
 pmu strepitu uelut signo accepto arma cepere eq
 ac uolse. simul qd psuasiant his duces cupidi pda
 ru biennio ante dilecti indictu haberi n potuisse.
 abnuente ia plebe imperiu. coadusisse n ee missos
 ex crete dissolui licentia militandi more. nec peo
 munu ia patria roma ee. que qd uaru simul ratiuq;
 cu extus fuerit in psof uera. occidat lupos in cetera
 tabie opprimu occasione ee. Connumehs ex cretib;
 latinu primu agru ppopulati. Deinde p qua ibi
 nemo uindex occurret. tu u exultantib; belli aue
 torib; ad meua ipsa romie pplabundi regione porte
 es quiline accessere. uastatione agru p caumeia ur
 bi ostentant. Unde p qua multi pda p se agentis
 retro ad corbione agmunt iere. quimus esul ad
 ctione pplm uocant. Ibi in hanc sententia locutu
 accipio. Et si in nullus nox efcus qrtes su. tam cu
 pudore sumo in ctione ura pessi. Hoc uos scire hoc
 postis memorie traditu in equos & uolseos uir
 hernias modopares. ito quimio quaru esule ad
 meua urbi romie impugne armatos uenisse. hanc
 ego ignominia quaquia ia diu ita uiuit. is stat rrv
 e. ut nihil boni diuinet anim. huic potissimu im
 munere anno suscipit. i. ecilio timore si alia fuga
 honoris n ee uita se. Ergo si uiri arma illa habu

Oratio esul
 ad pto.

issent. q; in portu fuerit nris capi roma me esule po
 tuit. satis honq. satis sup q; utt. eac. mori esulem
 tuu oportuit. que tande ignauissima hostiu crep
 sere. Mos consi annuos qrtes si culpa in nob e. auferre
 imperiu indignis. & si id parū e. in sup penas expe
 tate. In in uob nemo deq. nec hominu sit q uia pum
 at peccata qrtes uos met tantu ex pemat. n illi
 uiam ignaua crepser. nec sic uirtuti chifi s. quippe
 tociens fusi fugant; castris ex uia. agro multata. sub
 uigu missi. & se uos nonere. In cordia ordinu e.
 uenitū hui urbis. patriu ac plebis certamina. du nec
 nob imperu. nec uob libertatis e modus. du redet
 uos patrie q; hos plebei oru magistratuū. sustulere
 illi animos. p. deu fide. qd uob uultis. tr. pleb e cupis
 tis. e cordie causa cecissim. Dece uros desidatistis.
 creati passisim. x. uirū. uos pcessu e. coegunt abire
 magistratuū. manent in cos de priuatos ua ura. mo
 ri atq; exalare nobilissimos uros honoratissimosq;
 passisim. In pleb erant uerū uoluntis. creastis.
 Consules facere uaru patriu. & si patriu; uidebat
 in quū. patriu q; q; magistratuū plebi donū fieri
 uident. auxiliū tribunū. puocatione ad pplm.
 setta pleb in uncta patriu; sub uulo eqndaru lo
 gu. nra uita oppressa tulim. & ferim. Qui finis
 erit discordiaru. & qndo comunē hanc ee patriā
 licet. Vica nos equiore animo qscum. qua uos
 uictores. Satis ne e nob uos metuendos. Adusis
 nos auentū capite. adusis nos sacer occupat
 mons; es quibus qd ab hoste ppe captas & scan
 dentē maggete uolseu hoste nemo sub mouit.
 in nos uiri in nos armati estis ager du ubi hic
 curia curu sedatit & forū in schū feceratis. & cal
 cret impleueris principib; usde illis ferro ab;
 animis equitidimū. ex tra porta es quiline. aut
 sine hoc qd audeat. ex muris uisus agros uros
 ferro igniq; uastatos pda abigi. sumare in cetera
 passi recta. Arerū comunis res phge loco e peio
 re. Ager uru. urbs obfider. bellu gla penes hostis
 e. Qd tandē priuati res ure. q statas. Ia uicunq;

ex agris sua dapna nuncia bunt. Qd tandē domi.
 unde ea ceptant. Tribuni uob amissa reddent ac
 restituent. Vocis uerba q; qntu uolens ingerent. &
 erimū in principes. & legu. aliarū sup. alias. & etio
 nū. S. exilis tuomb; nūquā uiam quisquā re. for
 tana domū auctor redit. & quis recitat aliqd ad
 eugr. ac liberos p ocha. offensionis. similitates
 publicas priuatasq; a qb; sep n uia uirtute inno
 centiaq; s. auxilio alieno tum stas. Ar hercule cu
 stipendia nob esulib; n tribunis duclib; & in castris
 n in foro faciebatur. & in acie n m clamore hostes n
 mitione patres romani horrebant. pda parta
 agro ex hoste capto. plen foramarū glq; simul
 publice simul priuataq; triumphantes domū ad
 penates rediebatur. Ne onerati uis foratus hoste
 abire sintis. Hecce affia etionib; & in foro uiuit.
 Scit uos necessitas militandi qua fugatis. Graue
 erat in equos & uolseos p fiasci ante portas & bellū.
 Sunde n repellit. ia una meua or. & are & capitolū
 se mder. & in domos uas uos psequer. Biennio ante se
 nat dilectū haberi. & educi ex creta in aliquid iustit
 Sederi desides domi. mulcru rita ut alim. ues
 p sem pace lca. nec cernentes ex otio illo breui multi
 plex bellu redituru. In ego granora diehu alia ee
 scio. s. me uia p gratū loq. & si meū ingenuū n mone
 ret. necessitas cogit. Velle e qd uob placere qrtes.
 s. multo malo uos saluos ee. quacūq; crya me
 animo sumi estis. Ianna hoc ita coparatu e. ut q
 apud multitudinē sua causa lqur. granor. costit
 eu mens nihil pē publicū comodū uider. nisi
 forte assensu uos publicos plebicolas istos q uos
 nec in armis nec in otio ee sinunt. ura uos causa in
 citare & stimulare putatis. e cetera. aut honori aut
 questu illis estis. & qā in cordia ordinū nullos se
 usqua ee uident. male rei se qua nullus rbarū
 ac seditionū duces ee uolunt. Quarū rru si uos
 reddū tandē capere potest. & patriu urosq; antiquo
 more uultis phis nouis sumere nulla supplicia
 recuso. nisi paucis dieb; hos pplatores agru mra

fusos fugatosq; castris excre. & a portis nris menib; q;
 ad illos urbes hunc belli tōre qne uos attoniti estis
 transulero. Karo alias tribum pplaris oratio accep
 tuor plebi qua te seuerissimi esulis fuit. Auente que
 uitales ma detractione multie tēu accrimū
 adusis patres habere solita erat. arma & bellū spee
 tabat. & agruū fuga. spoliataq; in agris & uulne
 ran. seditiona hisq; subiciebant oculis nunciante.
 tota urbe na impleuere. In senatu ubi uentū e ubi
 u in quinu omis uerū ut uirū uindice maiesta
 tis romane uictu. & primores patriu digna dicere
 ctione imperio esulari. digna tot esularib; ante
 actis. digna uita omi plena honq. sepe gestorū.
 sepius in cetera. alios consi aut p p ditione dignita
 tis patriu plebi adulatos. aut acerbe tuendo uia
 ordims asperiore domando multitudinē feris
 scit. atū quinu oratione memorē maiestatis
 patriu e cordie q; hominū & teporū in primis ha
 buisse. Oiare cu colloq; ut capessertit re. p ora
 re tribunos. ut uno animo cu esulib; bellū ab ur
 be ac moanib; ppulsari uellent. plebēq; obediēte
 in re tā tēpida patriu; pberent. appellare tribunū.
 comunē patriā. auxiliūq; ex implorare uastatis
 agris urbe ppe oppugnata. Consensu omnū di
 lecte decernat habeaturq; Consules in ctione pnuia
 assent tēp n ee causas cognoscendi. Omis uiuores
 postero die prima luce in capto martio ad ee. cog
 noscendis causis ex q nomina n dedissent. bello p
 fecto se daturōs tēp p desertore futurū cu n p bas
 sent causa. omis uiuente affuit postero die. cohortes
 sibi q; centuriones leges. Bui senatores singulis
 cohortib; ppositi. Hec omā ad co mature pfecta
 accepim. ut signa co ipso die a questorib; ex creato
 ppta delataq; in capū. quarta die hora mota ex ca
 po sint. ex creatq; nouis paucis cohortib; uictū mi
 litū uoluntate sequentib; manserit ad decimū
 lapidē. Insequens dies hoste in spectū dedit. cas
 traq; ad corbione castris se uncta. Tercio die cu
 ua romanos. illos cu tociens rebellasset esactia

culpe ac desperatio irrueret. mora dimicandi nulla ē
facta. In exercitu romano cū duo cōsulēs cōtē potestate
pari qd saluberrimū in administratione magnarū
rerū ē sūma imperii cōcedente agrippa p̄nēs collegā
erat. & plac̄ ille facultatē sūmā cōsulēs cōmī respon
debat. cōmunicando cōsilia laudesq; & cōquādo in pa
rē sibi. In acie quintus dēxtrā cornū. agrippa si
mistrā tenuit. Ip̄. postumio albolongato dāt media
acies iuncta. Legatū alterū. p̄. sulpicū cōstrib; p̄ficia
unt. Sed ut ad dextro cornū egregie pugna uere. haud
segnit̄ resistētib; uolscis. p̄. sulpicus p̄ media hostiū
acie cū cōtatu p̄rupit. Unde cū eadē reuerti posset
ad suos priusquā hostiū cōtatos ordines reficeret. rēga
in pugna hostiū satius usū ē. mōmtoq; rēpōs
in aduersā incurfando acie ancipiti t̄ore dissipat̄
set hostes. in suo p̄prio cū p̄lio cōtēs uolscq; & equosq;
exceptū aliquādiu tenuissent. Ibi ū sulpicus ne
gare eundē tēp̄ ē. cū uentōs int̄clusosq; ab
suis uociferans. nequestrē p̄liū cōmī omī in p̄
ficerent. nec fugare cōtē int̄clū. satis ēē c̄ficerent
equos uirosq; ne quis rēcheret̄ inde ad p̄liū aut
intergraret pugna. n̄ posse illos resistere q̄b; sibi c̄fer
ta p̄ctū acies cessissē. Laud s̄urdis aurib; dēta
inpressione una totū cōtātū fudere. magna ū ex
equis p̄cipitauerit. Ipsos equosq; sp̄culis c̄fodere.
Istius pugne equestrif fuit. Tē ad ortu p̄ctū acie
numcu ad cōsules rei gestē mittunt̄. ubi iā inclina
bat hostiū acies. Numcius deinde & uincētib; ro
manis animos auct̄. & rēferētis gradū p̄culit
equos. In media primū acie uinci cepta qua p̄mis
sus cōtāt̄ c̄uancat ordine. sinistra deinde cornū
ab quinto cō p̄ctū. in dextro plurimū laboris
fuit. Ibi agrippa cōtē uirib; q; feror. cū omī par
te pugne melius rēgeri quā apud se uideret. ac
cepta signa absigniferis ipse inferre. quēdā iacere
etiā in ceteros hostes cepta. Cū ignominie mecu
cōtati milites in uasere hostē. Ita equata cōmī
parte uictoria ē. Numcius tū aquinuo uenit ue
torē iā se immunitē hostiū castris. nolle irūperē.

antequā sciat debellatū & in sinistro cornū ēē. si iā
fudisset hostes. c̄ferret ad se signa. ut simul omīs ex
eret p̄dā potiret. Victor agrippa cū mutua gratū
latione ad uictorē collegā castraq; hostiū uenit.
Ibi paucis defendētib; mōmtoq; fufis sine certamine
immunitates irūperit. p̄dāq; uigentū cōpōtē exercitū
suis etiā reb; recuperansq; p̄latione agrorū amisse castris
reducunt. Triumphū nec ipsos postulasse. nec dēclatū
his absenatu accipio. nec tradit̄ causa sp̄rea aut n̄ spe
rati honoris. Igo q̄ntū immito ut uallo rēpōtū cōm
cio. cū ualerio atq; horatio cōsulib; q̄ p̄t uolscos & equos
sabinū etiā bellū p̄fēdū glām pepererant. negat̄ abse
nati triumphū ēē. uere uindie fuit p̄ parte dimidia
rerū cōsulib; p̄ctē triumphū. ne etiā si imp̄cassent
magis hominū ratio quā merita. habita uideretur.
Victoriā honestā ex hostib; partā turpē domi dēfētib;
sociorū. uictū p̄liū dēformauit. Aricū atq; arde
ates de ambiguo agro cū sepe bello certassent. multū
mūcē eladib; fessi. p̄ rē uictū ceperē. Cū ad causā ortū
dā uouissent. cōilio p̄liū a magistratib; dato magna
cōmone actū. Itaq; cōsulē testib; cū trib; uocari &
p̄liū inire suffragiū oportere. c̄furgit publicus
scaptus de plebe magno natu. & licet inquit cōsulē
de re. p̄ dicit. cōtate ego p̄liū in hac causa n̄ paci
ar. Cū ut uanū cū negarent cōsules audiendū ēē. uoci
ferantēq; p̄dā publicā causā. sub moueri uisissent.
tribunos appellat. Tribuni ut fore se p̄regunt̄ amul
titudine. magis quā regunt. dēdēt cupidē audi
endi plebi. ut q; uellet scaptus dicit. Ibi in se.
annū se tēruū & octogēsimū agere. & in eo agro de
q̄ agit multasse. n̄ uicē uicēlima iā stupētia me
rentē. cū ad coriolos sit bellatū. corē ēē uicēstare
obliteratā. ceterū suē memorie infra afferre. agrū
de q̄ ambigat finū coriolanorū fuisse scaptisq; cori
olis iure bellū publicū. p̄ rē factū. mutari se. quonā
more ardeates aricūq; cuius agrus nūquā usur
pauerunt in eolum coriolanarū. cū se ap̄lo roma
no quē p̄ dno uictū fecerunt ut ceptus of sp̄ret.
Ibi exigū uicē tēp̄ sup̄ ēē. n̄ potuisse se tam in

ducere in animum quinquē agrū miles p̄ parte uirili
manu cepisset. cū sener q̄q; uoce qua una posset um
dicaret. Magnopere se suadere p̄lōne uitali p̄udo
re suā ipse causā dāpnaret. Cōsules cū scaptū n̄ si
lento modo sicu ad sensū etiā audiri am̄ aduersus
sent. deos hominesq; testantes flagitū ingens fieri.
p̄ctū p̄mores arcessunt cū h̄st̄ cū tribunos.
onare ne p̄simū faciū p̄ctore exemplo admittēt
iudices in suā rē lūe uertendo. cū p̄ctū etiā si fallit
cūā cōmōnū suū uictū ēē. nequaquā tantū agro
ut capiēdo ad q̄rat. q̄ntū amittat alienandis in
uira sociorū animis. nā fame q̄dē ac fida dāpna
maiora ēē quā q; cōsumari possent. hoc legatos re
ferre domū. hoc uulgari. hoc socios audire. hoc
hostes q̄cū dolore hos. q̄cū gaudio illos scaptoru
hoc cōnati sēu ad signaturos putarent finitū
p̄lōs. dāru hac fore uagine scaptū. ēē p̄lōn. &
quadruplatōris & inceptoris latis alienis p̄sonā
latū. Quē hoc p̄ctū rei uictū fecisse ut sibi
cōtū uerfiosa ad iudicaret rē. scaptū ip̄sū id q̄dē
ē si p̄mōtū sit iā pudoris. n̄ factū. Hec cōsul. hec
patres uociferant. s; p̄tus cupiditas. & auctor cupi
ditatis scaptus uocare ualeat. Trib; uide uerē agrū
publicū p̄liū romanū ēē. nec abnuat̄ ita fuisse. si
ad iudices alios tū foret. nē haud sane quicquā
bono cause. leuāt̄ dēdēt uictū. idq; n̄ aricū
ardeatib; q; quā patrib; romanis. fōdēt uicēstare
usq; usū. Reliquū annū q̄cū ab urbanis morib;
& ab exētis mansit. **EXPLICIT LIB. III.**
INCIPIT LIBER QUARTVS.
Hoc fecit a. genitū. & p̄. curatū. cōsules.
Lūcū annū domi fortisq; in fess. Itā annū p̄nca
pio & dērombio patū & plebis. c. canuleus. tr. p̄t
rogationē p̄mulgaur̄. qua cōmūnari sanguinē
suū patres cōfundiq; uira genitū rebant. & m̄tio
p̄mo sensū in lata attribuit ut alterū ex plebe cōsu
lē liceret fieri. cō p̄cessit dēdēt ut rogationē no
uē tribuni p̄mulgarēt. ut p̄lō potestas ēē. s̄ar
dē patrib; uellet cōsules faciendū. Itā ū si fieret n̄

uolgarī modo cū infimis. si prorsus auferri ap̄
morib; ad plebe sūmū imperiū credebant. Len
ḡ audire patres ardeatū p̄lōm ob in uirā agrū
ab iudicari dēfesse. & uacres dēp̄latos exte
ma agrū romanū. & uolscos equosq; cōmōtos
ob cōmunitā uerū uigine frenere. Ad cōtū
feli. bellū ignominiosē paci p̄ferebant. Itā itaq;
in manus etiā acceptis. ut ut̄ h̄st̄ rēp̄tū tot bellorū
concesserent aciones tribunice. dilectū haberi.
bellū armaq; in sūma apparari iubere. si quo
in uentus possit quā tūo quinto cōs apparatū
sit. Cū. e. canuleus pauca in senatu uociferatus
nec quā tūando cōsules auertere plebe acura
nouarū legū. nūquā cōs se uiuo dilectū habi
tuos. ante quā ea q; p̄mulgata absē collegisq;
cōtē. plebes se uisset. & c̄fēti ad cōtōnē aduocant.
Iodē tēp̄. & cōs̄ senatū in tribunū. & tribunū
p̄lōm in cōs̄ in cōtābat. Negabant cōs̄ iā ultra fer
ri posse furorē tribunicios uentū iā ad finē ēē.
domi plus belli cōtari. quā foris. Ad ad cō n̄ pleb
quā patrū neq; tribunorū magis quā cōsulū culpa
accidere. cū rei p̄mū sit in cōtate cā maru
mis se p̄. auctib; c̄fēret. sic pace bonō. sic bello fieri.
maximū romē p̄mū seditionū ēē. id & singulis
uicēstare. se p̄ honori fuisse. remissere cōtē quā ma
uictate. senat̄ ip̄sū a patrib; accepissent. quā libris
uictari cōtē. ut quē ad modū plebs gloriari
posset auctore. ampliorēq; ēē. sine q̄ n̄ fieri. nec
futurū. donec quā felices seditiones tā honorati
seditionū auctores cōtē. Quas quantasq; res. ē. ca
nuleū aggressū. colluionē genitū. p̄bationē
auspiciorū. publicorū. priuatorūq; afferre. neq̄d
finceri neq̄d in cōtaminati sit. ut d̄ferimūc omī
sublato. nec se quisquā nec suos nouerit. quā etiā
aliā ū conubia p̄miscua habere. nisi ut ferarū
p̄p̄ rē uulgenti c̄cubū pleb̄ patrūq; ut q̄ nat̄
sit ignoret cū sanguinis quoq; sacrorū sit. dimidi
us patrū sit. dimidius pleb̄. ne secū q̄dē ipse ē
cōs. parū id uideri. q̄d omī diuina humanaq;

buno cur plebeum civile fieri nō liceret. ut fortasse uer-
si. caput unum impensam certam responderet. qd nemo
plebeius auspicia haberet. idcoq. x uiros conubiu
diremisse. ne incerta ple auspicia tarent. Plebes
ad id maxime indignatione qd auspiciari tāquā
inuisi diu immortaliu; negarent posse. Nec ante fuis-
sententia fuit. eū & tribuni accertum auctore ple
bes nacta ēē. qd eū eo pōnata certaret. quā uel
tandē patres ut de conubio ferret cōsenser. na max
ime rati cōnō de plebes cōsulib; tribunos aut totā
deposituros. aut p bellū dilatores ēē. cōntaq; uir-
ri conubio plebe paratā dilectā fore. Cū canule
us uictoria de partib; & plebis favore ingens ēē.
accensi alii tribuni ad certam p rogatione sua
summa u pugnare. & exsecrate in dies famabelli-
dilectū impediunt. Consules cū p senatū mōce
domib; tribunis nihil agi posset. cōsilia principū
domi habebant. Appareret aut hostib; aut
cuius; deuictoria cōcedendū ēē. soli cōsularib;
ualerius atq; horatius nō uterent cōsiliis. C. clau-
diu sententia cōsules armabat ut tribunos. quin-
tuq; cincinnatūq; & capitolium sententia abhorre-
bant acede uolandiūq; quos sedere iōbō cū ple-
be sacro scōs accepissent. hēc cōsilia eo deducta
ē. res ut tribunos militū cōsulari potestate pmiss
eue ex partib; ac plebe certari sinerent. Nec sūlib;
creandis nihil mutaret. eoq; cōnta tribuni. con-
tenta plebs fuit. Comitia tribunis cōsulari potes-
tate trib; creandis indicunt. Quib; iudicis cōcepto
q̄cūq; aliqd sedmo se dixerat aut fecerat. hunc
quā maxime tribuni & prensare homines &
cōnsilare toto foro candidati cōpere. ut patricios
desperano pmo uirtata plebe apiscendi honoris.
deinde indignatio si cū his gerendus ēē honoris.
decretet. postremo coacti tam aprimorib; pecc-
ere necessitate possessione rei p uiderent. Lucius
ex comitiā docuit alios annos in cōtione libera-
tis dignitatisq; alios sedm de posita certamina
in corrupto iudicio ēē. Tribunos em omī patri-

cios creant pp̄s. cōnt eo qd iano habita plebe
ēē. Nane modōstā cōtateq; & altitudine animi
ubi nō in uno inueniunt. que tū ppli unūsi fuit.
anno trecentesimo quā urbs roma cōnta erat. primū
tribuni militū p̄silib; magistratū inuenit. a sen-
p̄nūsi. aratū. l. aratū. t. cōtūsi. quoz in magis-
uatu cōcordia domi. eūā foris pacē p̄buit. hunc
q̄ p̄t adictū equoz uolscorūq; bello & ardeatū
defectione ueniens bellū. qd duo cōs obire tot simul
bella neq̄rent. tribunos militū tres creatos dicant.
sine mentione p̄mulgat legis de cōsularib; creandis
ex plebe & imperio & insignib; cōsularib; usof nram
p̄firmato iāstet magistratū cōsulari. qd tū mōse
quā inuenit. augurū decreto p̄inde ac uicio cre-
ati honorē abire. qd ē curiatū q̄ comicus eoq;
p̄fuerat. parū recte tabernaculū cepisset. Legati
ab ardea roma ueniens. ita de iniuria querentes.
ut si dēnerēt ea infederē atq; amicitia mansuro
restituto agro appareret. Absenatu responsū ē.
iudiciū ppli rescindi absenatu nō posse. p̄t quā
qd nullo nec ex emplo nec iure fieret cōrdie
cōtā ordinū causa si ardeatē sua tēpora cōspec-
tare uelint. arbitriūq; senatū leuandē in iure
sue p̄mittant. fore ut p̄modo gaudeant se uā
moderatos. suamq; partib; equē cura fuisse.
nequa iniuria in eos orire. ac ne orta diutina
ēē. Ita legati cū se rē integriā relatuos dixerēt
comitū dimissi. Latini cū sine curuli magistratu
res. p̄ cōt. cōt. & unūq̄ creauerē. Contentio cōs-
ne an tribuni militū crearent. unūq̄ ego rem-
dies cōplures tenent. Interer ac senatū cōsulari comi-
cia tribū pl & plebs. tribunūq; militū ut habeant
tendunt. Vicerunt patres. quia & plebs patricus
seu hunc seu illū delatua honorē frustra certare
sup sedit. & principes plebis ea comitia malebat.
quib; nō haberet ratio sua. quā q̄b; ut indigni p̄-
terirent. Tribuni q̄q; plebs certam sine effectu
in beneficio apud p̄mores parū reliquerē. Ita
quintus barbatū uir rex. cōs erat. l. papiriū

311
mugilamū. l. sempnū anatinū. hēc cōsularib; cū arde-
atib; sedis renouatū ē. Adq; momūti ē cōs cōsulari
anno fuisse. q̄ neq; manna lib; p̄scis neq; in libris
magistratū inueniunt. credo qd tribuni militū
micio anni fuerē. eo p̄inde ac sitotū annū in imperio
fuerit suffere hēc cōsularib; p̄t missa nomina cōsulari
horū. licinius macer auctor ē. & infederē ardeatū
no & in libris libris ammonet inuenta. & foris cō-
tot tōres. a simamīsi ostentū ē. & domi ocū fuit.
hunc annū seu tribunos modo seu tribunos suffere
tos cōs q̄q; habuit. hēc. annū haud dubius cōsularib;
m. gregario macerino. tētrū. t. quinto capitolino
quintū cōsulari. hēc. hēc. annū cōsulari inuenit. rei
a parua origine ortū. quē deinde tamō inuenit
aucta ē. ut morū disciplinēq; romanē p̄ncēca re-
gim senatū. equūq; cōntariū. decorisq; cōsulari. sub
cōntione cō magistratū publicū. us p̄m. tōrūq;
loca uelugalia. p̄. r. subnūti atq; arbitrio cōnt.
Orū aut inuenit ē. qd in p̄lo p̄ multos annos in-
cōs. neq; differri cōsulari potest. neq; in cōsularib; cū
tot pplōz bella immūnerent. opere erat id negotiū
agere. Omo illata absenatū. rē operosa ac mi-
nime cōsulari suo p̄prio magistratu egere. cui scri-
barū ministeriū custodireq; & tabularū cura. cui
arbitriū formulę censendi subiceret. & patres
quāquā rē parua. tam q̄ plures patrici magis-
uat inre. p̄. cōnt. l. cō. accepere. id qd cōnt. fuit
rū credo cōtā nati. ut mox opes ex q̄p̄cēt ipsi ho-
nor. us maueatēq; adicerent. Et tribuni id qd
tē erat magis necessariū quā speciosi ministeriū p̄-
curationē inuenit. ne imparis q̄q; reb; in cō-
mode adūsarēt. haud sane tendere. cū a pri-
morib; ciuitatis sp̄cēt honor ēē. papiriū semp-
mūq; quoz de cōsulari dubitabat. ut eo magis
nati parū solidū cōsulari cōplerent. cōsulari agen-
do ppli sustinuit p̄fere. Cōsulari ab rē appellatū ē.
Dū hēc romē gerunt. legati ab ardea ueniunt. p̄-
uacatūma societate renouatōq; sedere recentia
auxiliū p̄p̄t cōnt. ut in p̄plo iantes. Trui nāq;

10
pate optimo cōsulari cū p̄. r. seruata p̄metina arma
nō licent. quoz causa atq; inuenit. ex certamine
factionū ortū. q; fuerē. eruntq; plurib; ppli magis-
exto quā bella cōnta. quā famē morbi ue. quoz;
alia in deū uas uelut ultima publicoz. maloz uertit.
Virgine plebs generis maxime forma notā p̄cē-
re inuenit. ab uirgini genere par. uitorib; fuit. q̄
& ipsi ei dē corporis cōnt. nobilis atē nulla rē p̄-
quā forma capē. Ad uuiabant cū optimatū stu-
dia. p̄q; in domū q̄q; puellē certam parū p̄cē-
taunt. Nobilis superior iudicio matris ēē. quoz quā
splendidissimū nuptiū uingē puellā uolebat.
uitorē in ea q̄q; rē. parū memores ad suū tendere.
Cū res pagi intra paricē nequisset. uentū in uis ē.
Lofulani. uictor matris uitorūq; magistratū sedm
paricē arbitriū dant uis nuptiarū. hūis po-
tentior fuit. Nāq; uitorē inē sue paricē homines
de iniuria deceta palā in foro cōtō nati. manu
facta uirginē ex domo matris rapunt. Adūsus
quos infestior cōorta opti matū accē seq̄ accen-
sū iniuria inuenit. hēc plū arde. pulsa plebs.
nihil romanē plebs similit. armata ex urbe ex-
fella. colle quodā capto. magis optimatū cū
ferro igniq; excursionē fac. urbe q̄q; omī cōtā ex-
p̄t ante certaminis multitudine opificiū ad spē
p̄de cōcota. obsidere parat. nec ulla spē cōtā cla-
desq; belli ab ē. uelud cōtā cōntate rabie duoz;
inuenit. similitas nuptias ex occasu patrici pe-
tentū. Larū parū utriq; domi armoz belliq; ē
uisū optimates romanos ad auxiliū urbē obsesse.
plebs ad expugnandā secū ardea uolscos ex ci-
uere. hōres uolsci duce equo cōnti ardea uentē.
& memb; hostiū uallū obicere. Qd ubi romā ē
municatū cōcepto a. gregarius cōsulari cū ex certu
p̄fere. in milia passiuū ab hoste locū castris cepit.
p̄cipitq; iā die curare corpora militū iubet.
Quarta deinde uigilia signa p̄fert. cōceptūq; op̄
ad cōp̄p̄tū ē. ut sole orto uolsci firmiore se-
munūto ab romans curū uallatos quā ase

urbē uiderent. & alia parte cōsul muro ardebat
hūi in uicem. quā ex oppido sui cōmcare possent.
Volsis imperator q̄ ad eū diē nō cōmcatu p̄parato
h̄ ex plānō agrō. rapto iudicē frumto aluisset
militē p̄ quā sepe uallo repperit in op̄ omnū re
rū erat. ad cloquū cōsilio uolens obsequi
causa uenerat romanū abducturū se inde uollesat.
Adūsus ea cōsul uicis ditiones accipienda se nō fren
das respondit. neq; ut uenerit ad oppugnandos so
cios. p̄ suo arbitrio ita ab uollesat. Deh̄ impe
ratorē. arma ponit. fatum uollesat se. & im
perio parere. aliter tā ab eum; quā manentib; se
hostē uolens. uollesat potius ex uollesat quā pacē
infidā romā relaturū. Volsa. exigua spē in armis
alia undiq; absisa. cū tēptasset. p̄ cetera adūsa. lo
co q̄q; unq; ad pugna cōgressi in quōre ad fugā. cū
ab omī parte cōderent ad p̄c̄ acetamine uerū. de
duo imperatore uadit; armis subingū missi. cum
singulis uollesat ignominie cladisq; pleni dimittunt.
& cū haud paul urbe tusculo cōsilio. uatre tuscu
lanq; odio inermes oppressi deder̄ penas. uix nunci
is cedis redit. Romanū ardebat turbas seditione
res. principib; cū mor̄ securi percussis bonisq; ex in
publicā ardeatū redactis cōposuit. de p̄dāq; in
uirā iudici tanto beneficio ppli. & ardeatū cōdo
bant. senatu sup̄ cō aliqd̄ addelendū publicē aua
ricie monumtū uidebat. Consul triumphans in urbe
redit. cuncti duce uollesat. ante curiū ducto. plāsq;
spolus q̄b; de carnatū exortū hostiū subingū mise
rat. Aquauit qd̄ haud facile ē quattu cōsul rogat
armatū glām college. q̄a cōcordie pacisq; domesticā
cuiā una infirmis sumisq; modq;ando ita tenuit.
ut cū & patres seuerū cōsule. & plebs laus comē cre
diderunt. & adūsus tribunos auctoritate plura
quā certamine tenuit. Quinq; cōsulat eodē tenore
gesti. untaq; omis cōsularē acta. uerendū p̄ne ipsū
magis quā honorabilē faciunt. Cō tribunq; multa
rū nē lamtatio hūcōsilib; fuit. Cōsules erant. &
fabū uubulanū postumū. ebucū cornuanē. Labi

us & ebucū cōsules q̄ maiori glē rerū domi fortisq;
gestarū succedere se cernebant. maxime autē memo
rabile annū apud finitimos. socios. hostisq; cō. qd̄ ar
deant; utre p̄cepta tanta forte cura subuicū. co
inpensus ut dederit prorsus ex animis hominū in
famā uideat. se fecit. ut quō ciuitas ardeatū in
testino tu mutui redacta ad paucos cō colonico p̄
fidu causa adūsus uollesat scriberent. Hoc palā rela
tū in tabulas ut plebs tribunosq; falleret iudici res
cendendi cōsulū uicū. Cōsiliant autē ut multo
maiore parte rutilq; colonq; quā romanq; scripta.
nec ager ullus dūderet nisi is q̄ inceptū iudicio in
famā erat. nec ulli p̄us romano ibi quā omib; ruti
lis dūsus cōtē gēba ulla agri adsignaret. Sic ager
ad ardeatū redit. Fruū uiri ad colonā ardeatū de
ducendā creat. agrippa mēnūsus. & diuulū. sici
lus. & ebucū hēcia. q̄ p̄ minime pplare munis
terū agro assignando locis que p̄ r. suū iudicasset.
cū plebs offendissent. nec primorib; qd̄ patrū laus
accepta. qd̄ in hūcō. cū quā dederit ueritones
ad pplm̄ tā che dicta ab tribunis colom̄ asserpta re
manendo in colonia quā tēstē in ueritatē iusticq;
habebant ut auctē. Pax domi fortisq; fuit. & hoc &
insequente anno. ē furio pacilio. & m. papyrio
crasso cōsulib; ludi. ab x. uirū p̄cessionē plebs apa
trib; ex s. c. uoti eo anno facti. h̄ causa seditionē ne
quiquā apocalio quēstā. q̄ t. p̄l. uerū ca ipsa
denunciando facti. neq; ut de agris diuidendis
plebs referret cōsules ad senatū. puicere potuit.
& cū magno certamine obtinisset. ut cōsulerent
patres. cōsulū an tribunq; placere comma habe
ri. cōsulerent uisū. f. ludibrioq; erant munc tribu
ni denunciatis se dilectū impediturū. cū qui
cū finitimus neq; bello neq; belli apparatu opus
cōtē. Se q̄ hanc tranquillitātē rerū. annū. p̄culo
geganio macerino. l. mēnemo lanato cōsulib;
multiplici clade. ac p̄culo insignis seditionib;
fame. regno p̄p̄ largitionis dulcedine iner
uicē accepto. Vnū. asur bdlū ceterū. Quos ag

grauate res cōtē. uia opte deq; omnū resisti potius
se. Lepere. a fame mala. seu adūsus annū frugib; fuit.
seu dulcedine cōmū. & urbē deserto agrō. cultū. nā
uicūq; tradit. & patres plebs desiderē. & tribuni plebs
nō haudē nē neglegentiā cōsulū accusabant. Postremo
p̄puler plebs. haud auctore senatu. ut l. munucius
p̄fere amone eraret. felior. in eo magistratu ad
custodiā libertatis futurū. quā ad uationē munste
ru suū. quāquā postremo amone q̄q; leuare haud
uicē tā grām & glām uult. Qui cū multis circa fini
timos p̄p̄los legationib; ita marq; neq; quā missis.
nisi qd̄ ex atruria haud ita multū frumtū aduicē
ē ut ullū monū amone fecisset. reuoluit ad dispen
sationē in op̄ p̄fere cogendo frumtū uendere.
qd̄ usu. mentruo sup̄ cōtē. fraudandoq; partē diu
mabi. seruicia criminando inde & obicendo ut ppli
frumarios acerbā inquisitione aperiret magis quā
leuare in op̄. multi ex plebs spe amissa potius quā
ut cruciarent uahendo animā captib; obuoluit so
m̄yber p̄p̄tauer. In sp̄. melius exequenti ordine
ut illi tēporib; p̄duer. rē ualē p̄ssimo ex emplo.
peiore cōsilio ē aggressus. Frumto nāq; ex atruria
p̄uata pecunia p̄ hostiū clientūq; munsteria co
empto. que credo ipsa res ad leuandā publicā cura
annonā impediturū fuerat. Largitiones frumta fa
cere uoluit. plebsq; hoc munere dedit. quācūq;
incederet cōp̄cēt. clausq; sup̄ modū hominis p̄uata
seu uahere haud dubiū cōsulū fauore. at spe de
spondente. ipse ut ē humanū animū in faciliabilis co
qd̄ fortuna spondet. ad aliora & nō cōcessa tendere.
& quō cōsulat q̄q; eripiendus in uicis patrib; cōtē.
de regno agitare. id imū dignū tanto apparatu
cōsiliq; & certamine qd̄ ingenitū iudandū cōtē p̄nuū
fore. In comitia cōsularia instabant. que res cō
dū cōpositis. maturis uicis cōsulis oppressit. Con
sul. serū creat. & quattu captolū minime oport
tū in nouam res collega addit. ci agrippa me
nucius cū lanato erat cognom. & l. munucius p̄fere
amone. seu res cōtē. seu qd̄ id res posceret. uincertū

49
erat. Nihil enī cōstat. nisi in libros linteos utroq; anno
relatū in magistratū p̄fere nom. Die munucius can
de rei p̄. uationē agens quā melius p̄uata. agen
dā susceperat. cū in uicq; domo genū id ē hominū
uerfaret. rē cōp̄tā ad senatū referret. uela in domos
medi ceteri. cūq; cōtiones domi habere. acē dubia
regni cōsilia cōtē. ut p̄ agendē rei nō dū stare. cetera tā
cōuenisse. & tribunos mercede emptos ad p̄dendā
libertatē. & parata dactib; multitudinis munsteria
cōtē. se h̄ se pene. quā uicū fuerit. nē cū in cetera ua
niq; auctor. cōtē. ea dē fore. Que p̄ quā f. audia. &
undiq; p̄mores patrib; & p̄ores annū cōsules inere
parent. qd̄ cas largitiones cōtē; plebs in p̄uata
domo passi cōtē fieri. & nouos cōsules qd̄ ex p̄e
tassent donec ap̄fere amone tanta res ad senatū
dēfere. q; cōsule nō auctore solū dēfere. h̄
cū uindictē. Tu quattu cōsules in uicē inere
pari. at q̄ cōsilia legib; depuocatione addit sol
uendū imperiū laus. nequaquā tantū uirū m
magistratu ad eā rē. p̄uocet. uindictandā q̄m
animi haberent. opus cōtē nō forū solū uro h̄ cōsilia libe
ro ex solutoq; legū uicis itaq; se dēfere. l.
quattu dicitur. ibi animū parē tamē potestati
cōtē. Ad p̄bantib; cunctis. p̄mo quattu ab uicē &
qd̄ sibi uellent rogare. q̄ se cōtē. ex acta tamē
dimitatione obicere. Deinde cū undiq; plus in
illo senili ammo nō cōsilio modo h̄ cōsilia uirū cōtē
quā in omib; alis dicerent. laudib; q; haud in me
ras onerarent. & cōsul nihil remitteret. p̄cōtē tan
dē deos immortales cōcinnat. nē senectē sua uicā
trepidis reb; dāpno reb; dederit. ue rei p̄. cōtē die
tator acōsule d̄. ipse de inde. c. seruiliū a halam
magistrū eq̄m die. Postero die dispositis p̄sidus
cū in forū dēfendisset. cōtē. saq; in cū plebs nouitate
rei ac miraculo cōtē. & mediam atq; ipse dux cōtē
in se in cōtē. uī tamē imperiū cōtē. cōtē. p̄fere
cōsiliq; regnū. q̄ tamē qd̄ bellū reponit. aut dicta
toriā maichat. aut quattu p̄ octogēsimū annū
rextorē rei p̄. quēfisset rogarent. missus ab die

taore seruilius magister equitū admeliū uocat te
inquit dictator: Cū pauclus ille qd uellet quere
seruiliusq; causā dicendā ēē pponeret. crumenq;
amunio dclatū ad senatū diluendū. tē melius re
cipere se incautū suq; & primū circū spectans tūq;
uerfari postremo cū apparitor iussu magistri
equitū duceret. crept̄ ac cūstamib; fugiensq; fide
pleb̄ romane implorare & opprimi se cōsensu pat̄
dicere qd̄ plebi benignē fecisset. orare ut opē sibi
ultimo indiseruine faceret. ne ue ante oculos suos
trucidari sinerent. Ille cū uocifera adscut̄ ahala
seruilius obtinuit. respersiq; cruore obtruncati
stipat̄ cāua patricioꝝ. uiceniū dictatori renuicā
uocati ad cū meliū repulso apparitor cōtānt̄ mul
titudine p̄nā meruā habere. Cū dictator male iur
tute inquit seruili dō liberata rep̄. Lumbruanē
deinde multitudinē motā incerta cōstimatione
factū ad cōtione uocari iussit. & meliū uirū cōsum
p̄mitti. cū si regni crimine insons fuerit. quo
cū amagistro equitū ad dictatōrē n̄ uenisset. se ad
causā cognoscendā cōcedisse. quā cognita habitū
fuisse meliū simile causē fortunā. uī parantē. ne
iudicio se cōmitteret. uī cōcreta ēē. nec cū cō tā
quā cū cūc agendū ēē. q̄ nat̄ uiliberō p̄tō inter
uina legēq; ex qua urbe reges ex actos scire. co
dēq; anno sororis filios regis. & liberos cōsulū libe
ratoris pat̄re p̄t̄ p̄tione iudicatā recipien
dō. in urbe regū a pat̄re securi cō. p̄cussos. ex q̄
collatū tarq̄mū cōsulū nominis odio abdicare se
magistratu atq; exulare iussit. in q̄ de. sp̄. cassio p̄
aliquot annos p̄t̄ cōsilia uita de regno supplicē
hūptū. in qua nup̄ uiros bonis. exilio. capite mul
tatos ob sup̄biā regū. in ca sp̄. melius sp̄ regnū ē
experit. & quis homo. quāquā nullā nobilitatē.
nullos honores. nulla merita. cui quā ad dominatio
nē pandere uia. s̄ tam claudios. cassios. cōsulatib;
& uicariis. suis maiorib; honorib; splendore famu
liarū sustulisse animos. q̄ nefas fuerit. spurū me
liū cui tribuat̄ pleb̄ magis optandus quā spe

randus fuerit. frum̄tariū diuicē. bilibre fartis spe
raste liberatē se cuiū suq; omisse. ciboq; obiciendo
ratū uictorē futamq; omnū p̄t̄m in seruicū
placi posse. ut quē senatū ēē coqueret ciuitas uix
posset. regē faret. romuli cōtoris ab dū ori. recep
ti ad dcos. insignia atq; imperiū habentē. n̄ p̄sec
lere id magis quā p̄monstro habendū. nec satis
ēē sanguine a pat̄re. nisi uicta parietesq; uita
q; tantū amenā ēēceptū ēē. dissiparent. bonaq;
cōtānta p̄cū regni merandi publicarent. in bere
taq; quōtorē uendere ea bona. atq; in publicū
redigere. Domū deinde ut monūto arca cō. op
presse n̄ fari spe dūri ex tēplo iussit. Id quū
meliū appellatū ē. C. munucius boue aurato ex
tra portā trigemūā ē donat̄. ne plebe q̄ dē in
uita. q̄ a frum̄tū melianū q̄sib; in mediōs est
matū plebi diuicē. hunc munucū apud quos
dā auctores tranfisse a pat̄rib; ad plebē. undecū
mūq; tribunū plebis cōoptatū. seditionē motā
ex meliana cede sedasse inuenio. Ceterū uix
credibile ē numerū tribunū. pat̄res angere pas
sol. idq; poussimū ex emplū a patricio homine
intra ductū. nec deinde id plebi cōcessū semel op
tinuisse. aut ex tēp̄tasse. s̄ ante omnia resellē
falsū unagnis titulū pauca ante annis lege
cautū. ne tribunū collegā cōoptare liceret. q̄
cōsulū. q̄ uimū. sext̄ uimū soli ex collegio tri
bunū. neq; tulerant de honorib; munucū lege. &
criminari nē munucū nē seruiliū apud plebē.
quereq; indignā necē meliū n̄ detraiant. In
cētant q̄ ut tribunū. militū potius quā cōsulū
conuicia haberent. haud dubiū quū se locis
tot cū iā erant licebat. & plebe aliq̄ p̄tando
se uictorē fore melianū credis erarent. Plebs
quāquā agitata multis cō anno & uariis motib;
erat nec plures quā res tribunos cōsulari potes
tate creauit. & in his. l. quintū cincinnatū filio
p̄lat̄ suffragis quintio mamercus emilius. uir

sumē dignitatis. l. uulū urū erant. In horū magis
tatu fidene coloma romana ad lantē uolumū ue
ientū regē ac uicinas defecere. Maus additū de
fectūm sedus. g. fulcūm. eloq̄m. tullū. sp̄. antū.
l. roscū. legatos romanos causā noui cōsulū quereat
uissu uolumū uir fecerit. Cū autē qdā regis facū uir
searū p̄p̄ero uictu uocē cū ambigua. ut occidi uis
fisse uideret. a fide natib; ex cōp̄tā. causā mortis lega
tis fuisse. rē incredibilē. ut uenit fide natū noue
sociū. cōsulatū deinde ruptū uis genū. n̄ anō sū
ab inuentione clausi animo. nec deinde in q̄torē uir
fū facū. p̄p̄us ē fide obstrungi fide natū p̄t̄m ne
respicere spē ullā ab romanis posset. cōsuetū tam
secleris uoluisse. Legatū. q̄ fidens cōsi. q̄ ante statur
publice in rostris posuit. Cū uicentib; fidencib; q;
p̄t̄ quā simitūm p̄t̄ ab causa cū tā nefanda bel
lū exorsit. atq; dimicatio instabat. Itaq; ad uirā
sumē rē q̄ cā plebe tribunū. q̄ nihil cō uerfic
fuit quin cōsulū erant. m. gregamū macternū
tercū. & lucius sergius fidencis ab ello credo qd̄ de
inde gessit appellatū. Ille cū primū cōsamenē cū rege
uicentiū sedō proelio cōstū. nec in uictū uictoria
retulit. Quorū itaq; ex cūb; amissis dolor. quā le
ticia fuisit hostib; fuit. & senatū ut in rep̄dis reb; dicta
torē dia mamercū emiliū iussit. In magistrū equitū
ex collegio prioris anni q̄ simul tribunū militū cōsula
ri potestate fugant. l. quintū cincinnatū dignū
parantē uicentē dia. Ad dilectū ac fūlib; habitū.
centurionē uictorē belli perita adiecit. & numerus
amissiq; prima pugna explecē legatos. quintū ca
ptolū. & m. fabiū uulbanū. seq̄ se dictator uis
sit. Cū potestas maior. tū uir q̄q; potestati par.
hostes ex agro romano tranf amēne sub mouere.
colleq; in fidencis atq; anenē exp̄t̄ referentes cas
tia. nec ante in capos digressi s̄ quā legionē auxilio
falsiq; uener. Cū demū casta & ruscū. p̄mētib;
fidencatū postea. & dictator romani haud p̄cul
inde ad cōstuentē cōdit uictū usq; rupsit amū.
q̄ seq̄ monūto potestati uallo ut postea. postero

die in acie cōtū. l. n̄ hostes uariē fuit sententē.
falsicus. p̄cul ab domo militū. egre pat̄ens. satisq;
fidens sibi posere pugnā. uicentiū fidencis q; plus spe
inrahendo bello ēē. Solum uis quāquā suq; ma
gis cōsilia placebant. ne longinquā militā n̄ pat̄
ronē falsica. postea die se pugnatū uictū. Dictator
ac romanis qd̄ detraffer pugnā. hostis. animo accessit
re. posteroq; die iā militib; casta urbeq; se oppug
naturus frum̄tū. n̄ copia pugne fuit. uirū. acies
in ebna casta in mediū cāpi p̄cedunt. Viciū nul
titudine abundans. q̄ uir dimicationē casta roma
na aggredierit. p̄ motes cōtū misit. tū p̄p̄ox.
ex cōtū uictū in struē. ut de cōtū cornu uicentē.
similū falsica tenerent medū fidencis cōtū. Dicta
tor de cōtū cornu ad uerfū falsicos. sinistro cōtū uic
entē capitolū quintū uictū signa. ante mediū
acie cū cōtū magister cōtū p̄cessit. Larū filen
tū & q̄ fuit. nec acies nisi cogentē pugnā uir
tū. & dictatore arē romanā respectante. ut ex
augurib; simul auerfite ammissē cōtū. ex cōpostū
tolleret signū. Qd̄ simul ubi cōp̄tū. p̄mōs cōtū
clamore sublato. in hostē emisit. Secūta p̄ctū ac
es ingenta in cōtū. Nulla parte legiones cōtū. susti
nuere impecū romanū. Cōtū maxime resistebat.
cōtū. longe fortissimū ipse rex ab omni parte effuse
sequentib; ob cōtū romanis. traherat certam. l. rat
tū uir cōtū tribunū militū. a. cornelius cōstus. ex
uma pulchritudine corporis. animo ac uirib; par
memorq; generis qd̄ amplissimū acceptū maus ane
tū. r̄. reliquit postis. l. cū ad impecū uolumū
quacūq; se intendisset. trepidans romanis uider
turnas acies insignē. cū regio habitu uolantē uita
acie cognosset. hinc ē. inquit ruptor federis huma
ni uolatorq; genū uirū. l. ego hanc machatā uic
timā si modo scī quicquā uirū ēē dū uolunt. lega
tū. manū. dabo. Calcarib; subditis. in fecta cus p̄de
uimū serarū hostē. Quē cū iclū equo decessit. cōtū
& ipse hasta uimū se in pedes excepit. Assurgente
ibi regē umbone resupinat. repetitūq; sepius caspi

quod magister primum minuisse. tribus monerit. oclipli
causq; casu arariū fecerit. Quare ipsū ingenti ani-
mo tulisse fert. causa potius ignominie uniuersis
quā ignominia. Comita primores patrum quāquā
deminuū censurę uis noluisse. ex exemplo ac-
bitatis censoris offensos. quippe cū se quisq; diu-
tius ac sepius subiectū censorib; fore cerneret
quā censurā gēturū. ppli certe tanta indignatio
coorta dicit. ut uis censorib; nullius auctoritate
pōt quā ipsius mamerti deierit. quere. Tribuni
plebi assiduis cōonib; phibendo cōsularia comitia
cū res ppe aduēt regnū pducta ēēt. caucere tan-
dē ut tribuni militū cōsulari potestate crearent.
Victoris pmiū. qd peccat ut plebeus crearet. nul-
lus fuit. Omis patrici creati s. m. fabius uibulan.
m. folius. l. sergius fidenas. l. salonia coanno ali-
arū rerū ocū pbut. cels apolloni pualtudine
ppli uota ē. multa diu uiri celibris placandę
deū ut auerteret. apollo pestis causa fecere.
Magna tam clades uirbe agrisq; pmissis ho-
minū perorūq; pncie accepta. famē cultorib;
agrorū. tūtes. inauriā pōnūq; agrū. & cumas
postremo inficliā qd. frumta causa miser. cōsula-
rū comitia. nulla mto habita ē. tribuni mi-
lit cōsulari potestate omis patrici creati s. l. pna-
rius mamertius. l. filiuus medullū. sp. postumu-
lus albus. loanno uis morbi leuata. neq; apenuria
frumta qā ante pusu erat periculū fuit. Consilia
ad bella mouenda. in uolleg. equorūq; cālus. & in-
curia ad sanū uolūne agitata. l. b. plate in annū
res. decretoq; cautū neqd ante cāliū fieret. neq; quā
uicente pplō querente candē qd fideis delat. sine
imminere uerū fortuna. l. uerū rome pncipes pleb-
iā diu. neq; quā imminentes spci maioris honoris.
dū foris onū ēēt cēt indicere. indomof tribunūq;
plebi. ibi secreta cōsilia agitare. queri se a plebe adco-
spretos ut cū pte annos tribuni mil cōsulari potes-
tate creent. nulli unquā plebeio ad eū honorē ad-
fuerit. multū puidisse suos maiores. qd cauerit

neque patricio plebe magister patreuo. haud
patricios habendos fuisse tribunos plebei. ad cose-
suis caā sortere. nec ad plebe minus quā apatib;
ēēpm. Alii purgare plebe. culpā in patres uertit.
ex ambitione arub; q; fieri. ut obseptū plebi sit ad
honorē ter. si plebi respnare ab ex. maxis pabul-
minisq; licet. memorē eā suę. inuina suffragia
ēē. & patro auxilio imperiū qd. ad scruia. place-
tollendę ambitionis causa. tribunos legē p mul-
gare. necu albi uelutū addere pncipis licet
ret causa. l. arna nō res. & uis serio agenda uideri
possit. que tē ingenti certamine patres ac plebe
accendit. Vicerē tam tribuni ut legē pferrent. ap-
parebatq; utrauis animus plebe ad suos studia in-
dinatūā. q; ne libera ēēt sic factū ē. Vē cōsularia
comitia haberent tumultū causa fuit. quā ab equis
& uolleg. latini atq; heruci nunciabant. ē. quim-
us. l. filius cinnat. cadē & pocno cognom ad-
dit. & gneus uulius mto cōsules facti nec ultra tōr-
belli ē dilāt. legē sacra atq; maxima apud cō-
uis cogendę multę erat dilectu habito. utriusq;
ualidi ex erat pfecti in aliquid cūcner. l. b. q; se-
orsū equi scorsū uolleg. casta cōmuni uere. utent
orq; quā unquā ante munendi ex crendiq;
militē cura duab; erat. l. oplus nuntū tōris roma-
atulerē. Senatu dictatore duci placuit. quia
& si sepe uel ppli maiore tam conatu quā alias
unquā rebellarent. & aliquā romane uicentis
morbo absuptū erat. Ante omā pncipatē cōsiliū
discordiaq; ut ipsos & certamina in cōsiliis omib;
tēbant. Sunt qd male pugnatū ab his cōsilib; in al-
gido auctores sint. cāq; causā dictatoris creandi
fuisse. Illud satis erat ad alia discordes. muno
aduersus patrum uoluntatē ē sensisse. nec dicerent
dictatorē. donec cū alia alius tribulona adferret
nec in auctoritate senatē cōsules ēēt. quimē serui-
lus pncipis. sumis honorib; egregie usis. uos in-
quit tribuni plebē quō ad extrema uocātē ē se-
natē appellat. ut intanto discrimine rei p. dicit

torē dicit cōsules pura potestate cogant. Quia uoce
audita tribuni occasione oblata. tan augendę potes-
tatis ē cōdunt. p. q; collegio pnumiant placere. cōsu-
les senatu ducto audientes. ēē. si aduersus cōsiliū amplis
sunt ordinis ultra tendant. in uincula seduca eos uis
sunt. l. consilium tribuni quā absenatu uincula maluerunt.
p. dicit a patrib; sumi imperiū uis. datūq; sub uigū
tribunice potestate cōsulari memorantes. si qd cōgi-
aliqd p potestate ab tribuno consilii & qd utter uis
p. uatō unidū foret. in uincula caā duci possent.
l. oris ut dictatore diceret. nā ne id qd ē ut collegas
cūcnerat. ē. quimto cūcnerat. l. a. posthumū tubertū
focertū suū scruissima imperiū uirū. dictatore dicit.
ab eo. l. uulius magister equū ē ductus. simul cō-
& uolleg. neq; alind tota urbe agi. quā bellū appa-
raro. l. o. g. uacantū militatē. muncie p bellū
dicit. l. ba dubiū qd. ineluant ad nomina danda.
& hermas latinsq; multes imperiū uirūq; emere
obedntū dictatori ē. hęc omā cōdunt. ingenti
acta. relictoq; ē. uulio cōsule ad pidiū urb. & l.
uulio magistro equū. ad subtra belli ministeria. ne
quales quā equissent in castis moratē. dictator
p. uent. a. cornelio pontifice maximo ludos mag-
nos tamultē causa uouit. p. dicit. ab urbe. diuiso
cū quimto cōsule. ceterū ad hostes puenit. sic bma
casta hostū paruo ut se spacio distantia uiderat.
ipsi qd. mille ferme passus ab hoste. dictator uis
colo. cōsul lanuuiū p. p. iorē locū castis cepit. ca-
quartor exeret. uide munita. planicie in
medio. n. parus modo excursionib; ad p. l. ad
explicandā uirūq; acies satis p. uentē habebant.
l. et ex qd castis casta collata s. cōsiliū a laub; plus
ē facile pacente dictatore. cōtendo uires. sp. ē. uni-
uise uelone tēptato paulatī enemi certaminū
suos p. uent. l. a. q; hostes nulla in p. lio uisio relic-
ta spe. noctu ad ortu casta cōsulis. rē in causā anci-
p. uis cūcner. cōmunit. l. amor subuo orē. n. cōsulis
modo uigiles. ceterū deinde omne. si dictatore
q. q. & somno cōcunt. Vbi p. l. a. ope res egebat.

cōsul nec animo defecit. nec cōsilio. Pars militū por-
tarū stationes surmat. pars corona uallū cingunt.
In abris apud dictatore castis. qmū tumultē ē.
coplus an aduertit qd op. facto sit. Oisū cōtē-
plo ad casta subsidū. Cui sp. postumius albus
legatē p. ficit. ipse parte copiarū paruo circuitu
locū maxime secretū ab tu multū p. uent. unde ex-
nec opinato aduersū hostē inuadat. Quimū sul-
piciū legatū p. ficit castis. m. fabio legato assignat
cōtē. nec ante lucē mouere uibet manū ut noc-
turnos tumultē moderatu difficilē. Omā q; uel
alius imperator prudens & impiger uitali rē p-
aperet. ageretq; p. uent. ordine atq; agit. Illud
cōmū cōsiliū animiq; specimen. & ne ut quā uul-
gant laudis. qd utro ad oppugnanda casta
hostū unde maiore agmine p. uent. exploratū
fuerat. m. geganū cū cohortib; delictis miste.
q. p. quā inuenos homines inuentū periculi ali-
em p. se inuentos neglectas uigulis stationib; q; ē
adorat. prius pene cepit casta. quā oppugna-
ri hostes satis fuerent. Inde fumo ut cūcnerat
datū signū ubi cōsiliū ab dictatore ē. ex clamat
capta hostū casta. nunciariq; passim uibet.
Cū lucēcebat. omāq; sub oculis erant. & fabius
cū cōtē impetū dederat. & cōsul eruptionē ē
castis in cōp. dos iā hostes fecerat. dictator autē
parte altera subsidia & sedam acie adortē. cōtū
agentes ad dissonos clamores ac subros tumultē
hosti andiq; obiecerat. uictore pednē equitēq;
l. uent. uent. q. iā in medio ad unū omis peras re-
bellionis dedisset. in uent. metus ex uolleg.
nobilior uir factis quā genere iā orbē uolentis
suos increpans clara uoce. hic p. uent. inquit uos
reliis hostū cōsiliis in defensi multa. qd hic stantib;
spei ē. an deū aliquē p. uent. uos iapturūq;
hinc putatis. Fero uia faciendā ē. hac quā me
p. gressū uideritis agere. quifuri domos. paren-
tes. cūges. liberos cōsiliis. ut meū n. murus. nec
uallū. s. armati armatis obstant. uirtute pa-

res necessitate q; ultimū ac maximū telū ē superioris
estis. Nec locū exequenteq; dicta redintegrato cla
more secuti dant in p̄sione q̄ postumius albus co
horas obicebat. & mouerit uictorē donec dictator
pedē iā referentib; suis aduenit. coq; omē plū uerū
ē. unū uiro messio fortuna hostiū unat. multa
uiriq; uulnora multa passim cedēs ē. Iā ne duces
quidē romam inuicem pugnare. Vnus postumi
us idus saxo p̄fecto capite acie excessit. n̄ dictato
rē humeris uulnizat. n̄ fabiū p̄pe affiū equo feni.
n̄ brachiū abscisū cūlū ex tā ancipiti plio sumouit.
messiū impet̄ p̄thatos eade hostes cū globo forassi
moq; uiuentū extulit ad castra uolscōq; n̄ dū cap
ta erant. eodē om̄s acies inclinat. Consul effusus
usq; aduallū p̄secut. ipse castra uallūq; ad gredit.
eodē & dictator alia parte copias ammouet. n̄ seg
nior oppugnatio ē. quā pugna fuerat. cūlū signū
q̄q; intra uallū inuicisse ferunt. q̄ militēs acrius
subirent. rep̄tandoq; signo primā impressionē
facta. & dictator prupto uallo iā in castra p̄uim
in tulerat. tū abici passū arma. ac dedit hostes
cepta. castrisq; & his captis. hostes p̄ senatores om̄s
uenundati s̄. P̄ter p̄ sua sua cognoscantib; la
tius atq; heruicis red dicit. partē sub hasta dicta
tor uendit. p̄positoq; cūlū castris. ipse trium
phant in uictus urbe dictatura se abdicauit. egre
gie dictaturē uisū memoriā faciunt. q̄ filiū ab. a.
postumo qd̄ occasione bene pugnandi capē. in
uissu discesserit p̄sidio. uictorē securi percussū
tradunt. Nec libet credere. & licet inuarias opi
nionib; & argum̄to ē. qd̄ imperia malliana n̄ pos
tumiana appellata sint. quē q̄ p̄or auctor tā seu
exempli foret. occupatur insignē titulū crudelita
tis fuerit. imperioso q̄q; mallio cognom̄ inditum.
postumius nulla uisū nota ē insignit. Cū uilius
cons acie apollinis absente collega sine sorte dedit
cauit. Acgre id passus quattuor cū dimisso exerci
tu in urbe redisset. neq; quā in senatu ē. equetis.
Insign magis reb; anno addit. nihil tū ad rē ro

manā punere uisū. qd̄ cartaginensēs tanta hostes
fuerit. tū primū p̄ adfectiones singulorū adpar
tas alterius auxiliū inuicem exercitū traicere.
Agitatū murbe ab tribunijs p̄. ut tribuni militū
cūlari potestate crearent. nec op̄neri potuit.
Consules sunt. l. papirius crassus. l. uilius. Equorū
legati fedus ab senatu cū percussit. & p̄federe
deditio ostentaret. inducias anno octo imp̄ca
uerunt. Volscorū res sup̄ accepta in albedo cladē p̄
tinaci certamine ut pacis belli q; auctores. in
uurgā & seditiones uersa. unūq; oclū fuit roma
nus. Legē demutariū cōmatione p̄gram p̄plo
cū ab tribunijs parari cūlulē unius ex collegio p̄
dione excepissent. ipsi p̄occupauer̄ ferre.
Consules. l. sergius fidenas. iterū hostiū tuere
tuis uicariū. Nihil dignū dicit. his cūlulib; ac
tū. Secuti eos cūlulē. a. cornelius cossus. t. quin
tius p̄nus. iterū. Vacantes in agrū romani exerci
tiones fecerunt. fama fuit quosdā ex fide natiū
uiuentū paracipes a p̄lationis fuisse. cogni
tioq; a. rei. l. sergio. & q. serulio. & manerio em
lio. p̄missa. Quidā ostia relegatā. qd̄ cur p̄ eos dū
cūlulē aduenit parū cōstabat. Colonorū addit
num̄. agerq; his bello uicē p̄ assignat. Sicut
tate eo anno plurimū laboratū ē. nec eclestēs mo
do defuer̄ aque. s̄ tā q̄q; ingenio humore egens
uix ad p̄nnes sufficit amnes. In fectus alibi aqua
rū circa torridos fontes riuosq; stragē sua p̄corā
morientū dedit. Scabiē alia ab sūpta. uolgarē
ē tactu in homines morti. & primo in agrestes in
gruciant seruiatq; Vrb̄ deinde implet. nec cor
pora modo afficta rabo. s̄ ammos q̄q; multiplex
religio. & pleaq; externa inuast. nouos ritus sa
crificandi uanando inferentib; in domos q̄q;
quosdā scapu sup̄stione animi. donec publi
cus iā pudor ad p̄mores ciuitatis puenit. cer̄ n̄
in om̄ib; uicis sacellisq; peregrina atq; insolita
piacula pacis dū exposcendē. Datū inde nego
ciū cūlulib; ut anū aduertent neq; nisi romani

Auctoritas
grā nouitate

du. neu q̄ alio more quā patrio colerent. Ite ad uisus
uacantes insequente annū p̄gauri serulū a balā
l. papirū mugilānū. cūlulē. dilate. s̄ tē q̄q; ne c̄st
tū bellū indiceret. ne ut exercitū mutarent. religio
obstat. senales prius mittendos. ad rē repetendā
consuer. Cū uacantib; nup̄ acie dimicant ad nom̄
fidenas fuerat. induciq; inde n̄ par facta. quar
e dies exierat. & ante diē rebellauerant. M̄stū tam
senales. nec ex cū morte patriū uita repetent res.
uerba s̄ audita. Comro uersa inde fuit utriū p̄li
uissu indicet bellū. ansans c̄c. s̄. l. uicere tribu
m denuntando impeditur os s̄ dicitū. ut quita
uicē sal debello ad p̄lūm ferret. Om̄s centurie uisser.
In eo q̄q; plebs superior fuit. qd̄ tenuit ne cūlulē in
p̄mū annū crearent. Tribuni militū cūlari potes
tate quattuor creati s̄. t. quattuor p̄ cūlulati.
c̄stus. a. postumius. a. cornelius cossus p̄fuit ur
bi. ut res dicitū habito p̄fectū sucos. docum̄toq; fu
it quā plurimū imperiū bello uulū c̄c. ten
dendo ad sua quisq; cūlulā. cū aliud alū uideret.
aperuit ad occasionē locū hosti. uicē nāq; acie.
signū alius dant. receptū alius eam iubentib; inua
ser oportuit. uicentē. castra p̄p̄nua. turbatos
ac̄toga dantes accepere. Illis itaq; ignominie quā
cladē ē acceptū. M̄sta cumas fuit. uicē inuicē
odisse tribunos. poscēt dictatore. inco uera spes
ciuitatis. Et cū ibi q̄q; religio obstat. ne n̄ possēt.
& nisi ab cūlulē dicit dictator. augures cūlulā cū religio
onē exemere. Aulus cornelius dictator ē. m. om̄lō
dū. & ipse ab eo magister cūlulē ē dicit. adeo simul
fortuna ciuitatis uicentē uita egit. Nihil censoria
anū ad uersio efficit. q̄mū regim̄ rerū ex notata in
digne domo p̄teret. Vacantes rē sedā dant. missis
cūlulē cūlulē p̄plos legatis. iactando tres duces
romanos absē uno plio fusos. cū tam nullam
publicis cūlulē societate mouissent. uoluntarios
indiq; ad sp̄ p̄dē. alū erunt. Vm̄ fide natum
p̄plo rebellare placuit. & tūquā nisi ab scelere
bellū ordiri. nefas c̄c. sic legatū antea. ita tam

nouorū colonorū. eade imbutis armis. uacantib; sese con
ungunt. Consultare inde principes duorū p̄plo uicē
anfidenas sedē belli caperent. fidenē uisū oportuit
ores. itaq; traicēto t̄yber uicentē fidenas tulerunt
bellū Romē t̄or ingens q̄at. accitō exercitū a uicē.
coq; ipso ab rē male gesta p̄culso. castra locant. ante
portā collinā. & in uicē armatis s̄ disposita. & uicē
in foro. tabernāq; clausē sunt. q; om̄a castris quā
urbi similia. Cū trepidā ciuitatē p̄com̄b; p̄uicos
dimissis dictator ad cōmōnē aduocatā inreput.
qd̄ animos ex tā leuib; momentis fortunē suspensos ge
rerent. ut parua iactura accepta. q; ipsa n̄ uirante
hostiū nec ignaua romam exeret. s̄ discordia impe
tatq; accepta sit. uicentē hostē sexies uictū p̄nnes
cant fidenasq; p̄p̄ sepius captas quā oppugnatas.
eosdē & romanos & hostes c̄c. q̄ p̄ter sc̄la fuerunt.
eosdē animos. easdē corporis uires. eadē arma ge
reret. s̄ q̄q; cū dē dictator ē. m. emiliū c̄c. q̄ antea
uicentū. fidenatūq; ad uicē salis ad nom̄
exeret fudert. & magistrū equitū a. corneliū cū
dē in acie fore. q̄ priore bello t̄ m̄l̄ larre uolūmo
rege uicentū in c̄p̄ctū duorū exercitū occaso. spolia
opima iouis ferretū t̄plo intulerit. Am̄de memores
secū trūphos. secū spolia. secū uictoria c̄c. cū hostib;
sedis legatū. cū uisū genū uicē c̄c. eadē in pace
fide natiū colonorū inducias ruptas. septimā in feli
cē deflectionē. arma caperent. simul castra castris
cū uicentē. satis c̄fiderē nec sedē crassimis hostib;
ducentū ex ignominia exeret romam gaudium
fore. & romani p̄lūm intellecturū. q̄nto melius
dē rē p̄merita sint. q̄ se dictatorē t̄cū dixerunt.
quā eos q̄ ob creptū censurē regnū Labē sedē dicta
ture sue imposuer̄. Vnas deinde nuncupatis. p̄fect.
c̄c. & a. passus c̄c. fidenas castra locat. Sexta mon
tib; leua t̄yberī am̄c̄ sep̄. t. quattuor p̄mū legatū
occupare montes uiber. occultaq; id uigū capere.
qd̄ ab tergo hostib; foret. Ipse postero die cū aruisci
plen animorū. ac pristini die meliore occasione quā
pugna in acie p̄cessissent. cunctat̄ parūq; dū specu

laures referent. quoniam casualis inuicem p[ro]p[ri]um
arta fidenarum signa p[ro]fert. pedumq[ue] acie instructa
pleno gradu in hoste induat. Magistro equum p[re]cepit.
ne inuisu pugna incipiat. se cu[m] op[er]e equoq[ue] aux
ilio signu[m] daturu[m]. tu ut memor regis pugne. memox
opimu[m] domi romuliq[ue] ac iouis feretru[m] regeter. legi
ones imp[er]at ingenti c[on]fugunt. Romanu[m] odio accensu[m].
impiu[m] fidenate. p[ro]done uacante. ruptores induca
ru[m] cruentos legatq[ue] infanda cede. resp[er]os sanguine
colonaq[ue] fug[er]e p[ro]fidos socios. umbelles hostes copellans.
factis simul dictisq[ue] odium explet. Concussit p[ri]mo
stati c[on]gressu hoste. cu[m] repente p[er]e factis fidenar[um]
portis. noua erupit acies. inaudita ante utiq[ue] inuisi
tataq[ue] ignib[us] armata ingens multitudo. facib[us] ar
dentib[us] tota collucens. uelut sanato in funcla cur
su. in hoste ruit. formaq[ue] insolite pugne romanos
parit[er] exterruit. Tu dictator magistro equu[m] equib[us]q[ue]
tu ex montib[us] q[ui] nuncio accito pliu[m] acis ipse in sinistr[um]
cornu qd[am] incendio simulis qua[m] plio t[er]ra cesserat.
flamis occurrere. claraq[ue] uoce fumone uelut inquit
uelut ex am[er] apu[m] loco uro exalt[ur] inermi cedeas hosti.
n[on] ferro ex unguis ignes. n[on] facis has ipsas p[er]e quisq[ue]
si igni n[on] uelis pugnandu[m] e[st]. ereptas ultro inferas. agi
te nominis romani acuratus patriu[m] uirq[ue] memor[is].
ueritate incendiu[m] hoc in hostiu[m] urbe. et suis flamis
delect fidenas. quas uir[us] beneficis placare n[on] potuit
us. legatq[ue] hoc uos uir[us] colonoru[m]q[ue] sanguis uasta
tuq[ue] sine[m] monent. Ad imperiu[m] dictatoris mota
cuncta acies. facis p[er]u[m] emisse excurrunt. partim ui
eripunt. Vtraq[ue] acies armat[ur] igni. Magister equu[m]
et ipse nouat pugna[m] equoq[ue] frenos ut decubant
equis imperat. et ipse princeps calcarib[us] subditas
cunctas effreno equo in medios hostes infert. et alii ca
tati equo libero cursu fer[unt] equoq[ue] in hoste. Lulus dat
mixtusq[ue] fumo luce ex oculis uir[us] equoq[ue] anfert.
Laq[ue] milite[m] truat species. nihil truit equos. Ru
me igit[ur] simile strage eques quacuq[ue] p[er]uaserat de
dit. Clamor deinde accidit nouis q[ui] uir[us]q[ue] ma
rabundat in se uertisset acie. dictator ex clamat

Armata ignib[us] outerrudo.

Magist[er] equu[m] re frenos det hanc iperat.

quoniam legatu[m] et suos ab tergo hoste adortos. Ipse
redm[er]gato clamore infert acris signa. Tu duce
acies. duo diuersa plia circueuentos c[on]fuses et af[er]on
te. et ab tergo urgetur. neq[ue] in casta retro neq[ue] in
montes unde se nouis hostis obiecerat. te fuge c[on]t[ra].
et egre passu[m] lib[er]is frenis dispulsiat. equo uacante
maxima pars cyberi effusi p[er]cutit. Fide natu[m] q[ui]
sup[er] ad urbe[m] fidenas tendunt. Infert pauclor
fuga in media cede. Obtruncant in ripis. alios in
aqua[m] copulsof gurgates fer[unt]. caa p[er]tos nandi. Lass
tudo et uulnera et pauor deg[er]auant. Lanca ex m[er]it
us nanant. alteru[m] agm[en] f[er]it p[er] casta in urbe. Lode
et romanos sequentes imp[er]e rapit. quoniam in a
uincit et cu[m] digressos modo demontib[us] reuocant
ad labore[m] milite[m]. q[ui] a ultimo plio aduenerat. In
p[ro]qua[m] mixta hostib[us] porta[m] intrauere. in murof
cuadunt. suisq[ue] capu[m] oppidi signu[m] ex muro tol
lunt. Qd[am] ubi dictator c[on]spicit. uacant et ipse in
deserta casta hostiu[m] p[er]cutit. cupiente[m] mu
lta[m] discurrere ad p[ro]da[m] spe[m] inuenta maioris uiu
be p[ro]de. ad portam ducte. receptusq[ue] uita muros.
in ure[m] quoruere fugientiu[m] turba[m] uidebat p[ro]gre
Nec minor cedes in urbe qua[m] in plio fuit. donec
ab uelut armis nihil p[er] uita p[er]cutit dictator
dedunt. Vrb[is] casta q[ue] diripiunt. Lottro die f[er]it
us captiuus ab equo aduenturione sorte ducit.
et quos eximia uirt[us] fuerat. binis alus sub corona
uendunt. ex creatu uelore opulentiq[ue] p[ro]da[m] in
uiphans dictator roma[m] reducit. uisloq[ue] magistro
equu[m] abdicare se magistru[m]. ipse deinde ab di
cat die sexto decimo reddito imperio in pace qd[am]
in bello trepidisq[ue] reb[us] accepit. Clasi q[ue]q[ue] ad fide
nas pugnatu[m] cu[m] uacantib[us] qd[am] in amalef reuolere.
si re equo difficile atq[ue] incredibile. ne ne lato
sans ad hoc amne. et tu aliquo ut aucteribus
accepit ariore. nisi uita uelut foret flammis
p[ro]hibendo aliquaru[m] nauu[m] c[on]fusu[m] in manu[m] ita
fit celebrantes naualis uelore uanu[m] uelut ap
pea uere. Insequens am[er] trib[us] militares c[on]sulari

potestate habuit. a. septimiu[m] anatinu[m]. L. quoniam cuncta
nata. L. furu[m] medullinu[m]. L. oratu[m] barbaru[m]. Viciomb[us]
ann[is] .xx. inducere dat. et equis triennu[m] cu[m] plurib[us]
ann[is] p[er]cussit. et abscedit. urbanu[m] octu[m] fuit. An
nu[m] insequente neq[ue] bello foris neq[ue] domi seditione
in signe. ludi bello uon celebr[er]e. et tribune[m] militu[m] appa
ratu[m] et finitima c[on]fusu[m] fecere. Trib[us] c[on]sulari potesta
te erant. claudius cassius. sp[ec]tator n[on] uisus. r. sergi
us fidelias. f[er]it unius nullus. spectaculu[m] comitatu
etia[m] hospitiu[m] ad qua[m] publico c[on]sensu uenerant. ad
uentis gratias affuit. Post ludos caones sedmo se tri
buneq[ue] plebi fuer[unt]. oburgantiu[m] multitudine. qd[am]
annu[m]atione[m] ex quos odissent. stupens in c[on]fusu[m] scrip
sa ueneret seruicio. et n[on] modo ad sp[ec]t[um] c[on]sul[is] imp[er]are
renocanda[m] asp[er]are n[on] auderet. In tribune[m] qd[am]
militu[m] et andis. q[ui] comuna e[st] comitia patriu[m]
ae plebi. aut sui aut suq[ue] meminit. defineret q[ui]
mutari. cur nemo de comodis plebis ageret. co
impendi labore[m] ac periculu[m]. unde emolumentu[m] atq[ue]
honor[is] speret. nihil n[on] aggressuros homines. si mag
na conatus magna p[ri]ma p[ro]ponant. ut qd[am] cu[m] aliq[ui]
t[er] p[ro]ruat exus in certamina periculo ingenti. frue
tu nullo. et q[ui] p[er]epto habeat p[er]e ad usus quos
tenderet bello in ex p[er]abili se p[er]secuturos. apud ple
be[m]. p[ro] q[ui] dim cauerit. nullo se honoratior[is] fore.
neq[ue] sperand[u] neq[ue] postuland[u] e[st]. magnos animos
magnis honorib[us] fieri. non uen[er]e se plebeu[m] c[on]cipit.
ubi c[on]cipi defissent. ex p[er]uand[is] re[m] deniq[ue] in uno
aut altero e[st]. sit ne aliquis plebeus ferendo mag
no honor[is]. an portento simile miraculoq[ue] sit. for
te a[er]ostromu[m] uiru[m] aliq[ui] exister[et] ortu[m] ex plebe.
suma in ex pugnatu[m] e[st]. ut tribu[m] militu[m] c[on]sulari
potestate[m] et ex plebe erant. p[er]cussit uros domi
militaq[ue] spectaculos p[ri]mis annis. suggillatos. re
pulsos. nisi patrib[us] fuisse. defisse postremo p[ro]bere
ad c[on]uicta e[st]. nec se uidet. cur n[on] lex q[ue]q[ue] abro
get. q[ui] id liceat qd[am] nuqua[m] futuru[m] sit. Minorem
quippe rubore[m] fore muris inq[ui]rat. qua[m] sup[er] in
dignitate[m] ips[is] p[er]cutant. In u[er]o generis orationes

cu[m] assensu audire[m] intrare quosda[m] ad p[ro]ten
du[m] tribunatu[m] militu[m] aliu[m] alia de comodis plebi
latu[m] se inuaginat[ur] p[ro]fite[n]te. agri publica di
uidendi. colomar[um]q[ue] deducendaru[m] ostentat. sp[er]e.
et uehigali possessorib[us] agros imp[er]ato. in stipendi
militu[m] erogandi. etis. Captiuu[m] deinde r[ati]o ab trib[us]
militu[m]. q[ui] p[ro]discessu[m] hominu[m] ab urbe cu[m] patres
clandestina denuntiatione reuocati addit[ur] certa
e[st]. se fieret absentib[us] tribune[m] plebi. ut quo
uolscos in hermoq[ue] agros p[ro]da[m] exisse fama e[st].
ad re[m] inspicienda[m] t[er] militu[m] p[ro]ficerent. c[on]sula
riaq[ue] comicia haberent. Affecti. appu[m] claudiu[m] si
liti uir[us] p[ro]fessu[m] urbe relinquent. imp[er]u[m] uiuent.
etia[m] inde ab cunctis uirib[us] odio tribunoru[m]
plebisq[ue] tribune[m] plebis nec cu[m] absentib[us] his q[ui] p[ro]
fecerant. nec cu[m] appu[m] transactare qd[am] c[on]cipit
fuit. Graui conss[er]e. septimiu[m] anatinu[m]. q[ui] fabris uir
lan[is]. Letegrina res[er] memoria digna r[ati]o co
anno facta. Vulturnu[m] et uisq[ue] urbe. ne capua
e[st]. ab samnib[us] capti. capuaq[ue] ad uice[m] ex capio.
t[er] qd[am] p[ro]p[ri]us u[er]o. a cap[er]e agros appellat[ur]. Lepere
aut p[ro]u[er] bello sang[ui]nis. et uisq[ue] in societat[ur] urbe
agroru[m]q[ue] accepta. deinde festo die grauis somno
epulsiq[ue] incolas uerteret noui coloni nocturna
cede ad ora. In trib[us] actis. conss[er] hi quos d[omi]
idib[us] magistratu[m] accepere. Na[m] n[on] solu[m] q[ui] ad id missi
erant. reuoluerant immutare uolscu[m] bellu[m]. si lega
ti q[ue]q[ue] ablati hermesq[ue] nuncia bant. n[on] ante
umqua[m] uolscos nec ducit. Legendis nec ex certatu
scribendo utentiores fuisse. Vulgo fremere aut
in p[ro]p[ri]u[m] arma bellu[m]q[ue] obliuioni danda. uig[ui]q[ue]
accipiend[u] aut his cu[m] q[ui] de imperio certaretur.
nec uirtute nec patientia nec disciplina rei mi
litari[us] cedendu[m] e[st]. hand uana attulere. In nec
p[ro]inde patres moti s[er]e. et septimiu[m] cu[m] ex p[ro]uincia
sorte cuenit. taqua[m] c[on]stantissime rei fortuna
fret[ur]. qd[am] uelore p[ro]p[ri] ad usus uelore dux e[st].
oma[m] temere ac negligente[m] egre. ad co[m] ut disci
pline romane plus in uolscos ex certu[m] qua[m] in ro

res aduicem redit. Victoria deinde penes
patres fuit. q. fabio uulano untege comitia
habente. conficeream f. a. cornelius cossus furus
medullin. His consulibus; principio anni. f. e. factu
e. ut de questione postumianae cedis u. p. mo
qq. r. p. ad plebe fertent. plebsq. pferret ques
tionem que uellet. a. plebe c. sensu ppli c. s. lib; nego
ciu mandata. Quis sum a. moderatone a. lenita
te p. pauca. suppliciu quos sibi met ipsos c. scisse
moru. sans. creditu e. trans. actare. ne qui uere
tam c. equi. ut n. egerunt. id plebs fertet. iace
re. r. adu. utat. actiones. q. de suis comodus fer
rent. cu. unte. de sanguine. ac supplicio suo la
ta lege. c. effu. ex. ceteri. e. tanta u. habere. ap
tissimu. r. p. q. at. undecim. seditionibus; delemmentu
annus uolam. agri diuisione. obici. q. facto minu
issent. desideriu. agrarie. legi. q. possessio. p. in
uria. agro publico. patres. pellebat. Tunc. hec. ipsa
indignitas. angebat. animos. n. in. retinendis. mo
do. publicis. agris. quos. ut. teneret. p. n. ac. nobi
litate. e. s. ne. n. ac. u. q. de. agru. nup. ex. hostib;
capru. plebs. diuideret. mox. paucis. ut. cetera
futuru. p. de. Eode. anno. aduersus. uolsos. popu
lanes. hermes. fines. legiones. d. d. a. furio. c. s. libe.
cu. hoste. ibi. n. inuenissent. ferentiu. q. magna
multitudo. uolsos. se. c. uoluerat. cepere. Quis. p. de
qua. sperantiam. fuit. qd. uolsi. p. qua. spes. tueri
di. ex.igua. e. at. sublati. reb; no. ceteri. oppidii. reli
querunt. Postero. die. p. p. desertu. capru. Hermes.
ipse. ager. dono. dat. annu. modesta. tribunoru.
queru. excepte. r. p. r. c. i. u. s. q. fabio. ambusto. e.
furio. pachilio. c. s. libe; sic. cu. principu. p. s. t. a. a. annu.
uelut. pensu. nominis. famulicq. seditionis. agrarius
legib; p. mulgandis. ceteri. p. ostilitate. coorta. mi
naci. r. tam. qua. p. n. c. i. o. s. i. o. r. cogitationes. hominu
a. foro. certaminibus; q. publicis. addomiu. cura. cor
por. nutriendis. auerit. nutrisq. ea. dapnosa. fu
isse. qua. seditio. futura. fuerit. credunt. Define
ta. ciuitate. plurimox. morbis. p. paucis. funeribus;

postulente. annu. inopia. frugum. neglecto. cultu
agroru. ut. plerumq. sic. excepte. a. p. p. y. r. i. o. a. a.
uno. e. nauio. r. u. l. i. o. c. s. u. l. i. b; la. famel. qua. p. s. t. i.
lentia. tristior. erat. rudissimus. circa. omnes. p. p. l. o. s.
legatus. q. c. r. u. s. u. mare. quiq. r. y. b. e. r. i. accoluit.
ad. frumtu. mercandu. annone. foret. sub. uen
tu. Supbe. ab. samnibus; q. capua. habebant.
cumasq. legati. phibita. comertio. sunt. Comita
e. ab. uenit. ab. siculoru. tyranus. adu. max
imos. comertus. sumo. a. t. u. r. i. o. studio. r. y. b. e. r. i. s.
deu. r. e. s. s. o. l. u. t. u. d. i. n. e. in. ciuitate. egra. ex. p. t. a.
cons. sunt. cu. in. legationes. n. plus. singulis. sena
toribus; inueniunt. e. a. d. h. i. sunt. binos. equos.
ad. i. c. e. r. e. Preter. qua. ab. morbo. annona. q. nihil.
eo. biennio. u. r. e. s. t. u. m. ex. t. e. r. m. u. e. in. comodu. fuit.
At. ubi. hec. sollicitudines. discesser. omnia. quibus;
turbati. solita. erat. ciuitas. domu. discordia.
fors. bellu. ex. ortu. a. c. i. m. i. l. i. o. e. u. a. l. e. r. i. o. p. o. t. t. o.
c. s. u. l. i. b; bellu. equi. paparabant. uolsos. quaque.
n. publico. c. s. i. l. i. o. capeffentibus; arma. uoluntarius.
mercede. secutus. milita. Ad. quoru. fama. hostiu.
ia. cu. in. latinu. heruicq; n. ascendunt. agru.
dilectu. habente. ualeriu. c. s. u. l. e. a. m. m. e. n. e. n. i. u. s.
u. p. l. e. g. i. s. agrarie. lator. cu. impediret. auxilioq;
tribuni. nemo. inu. u. t. u. s. sacramento. diceret. reperi
te. n. u. n. c. i. a. t. a. r. e. c. e. c. a. r. u. e. n. t. a. n. a. ab. hostibus; occu
pata. e. r. a. ignominia. accepta. cu. apud. patres
inuidie. mememo. fuit. tu. ceteris. tribunibus; i. a.
ante. p. p. a. t. u. s. u. n. e. c. e. s. s. o. r. i. b; legi. agrarie. p. b. u. t.
u. s. t. i. o. r. e. causa. resistendi. collegi. itaq. cu. res
du. ducta. e. t. p. a. t. r. i. a. t. i. o. n. e. c. s. u. l. i. b; d. c. o. s. h. o. m. i.
nesq; r. e. s. t. a. n. t. i. b; que. q. d. ab. hostibus; eladis. igno
mameq; aut. ia. acceptu. e. e. t. aut. immineret.
culpa. penes. menemu. fore. q. dilectu. impedi
ret. menemo. c. i. a. u. o. c. e. r. a. n. t. e. s. i. m. i. u. s. t. i. d. i. m.
possessione. agri. publici. cederent. se. mora. di
lectu. n. facere. decreto. u. n. p. o. s. i. t. o. noue. tribu
ni. sustuler. certam. p. n. c. i. a. u. e. r. u. m. q. ex. colle
gu. sententia. l. u. a. l. e. r. i. o. c. s. u. l. i. b; se. dapnu. aliaq;

coercione. aduersus. inuentione. collegi. dilectus
causa. de. r. a. t. a. m. i. b; milita. in. h. i. b. e. n. t. i. a. u. a. u. l. i. o.
furo. s. e. e. t. Hoc. decreto. c. s. u. l. i. b; armatis. cu. paucis. ap
pellantibus; tribuni. collu. r. o. s. s. i. s. s. e. t. m. e. u. c. e. r. t. i. s. a. c. t. a.
m. i. t. o. d. i. c. e. r. e. Auctus. ex. c. e. r. t. u. s. ad. c. a. r. u. e. n. t. a. n. a. a. r.
e. e. q. u. a. q. u. a. in. u. s. u. s. in. f. e. s. t. u. s. q. c. s. u. l. i. b; e. a. t. i. n. p. i. g. r. e.
p. r. i. m. o. s. t. a. t. i. a. d. u. e. n. t. u. d. e. c. e. s. s. i. t. q. in. p. s. i. d. i. o. e. i. a. n. t. a. r.
e. r. e. c. e. p. t. e. l. r. e. d. a. t. o. r. e. s. ex. p. s. i. d. i. o. p. n. e. g. l. e. g. e. n. t. i. a. d. i.
l. a. p. s. i. o. c. a. s. i. o. n. e. a. p. e. r. u. e. r. e. t. a. d. in. u. a. d. e. n. d. u. p. d. e. e. x.
a. s. s. i. d. u. s. p. o. p. u. l. a. t. i. o. n. i. b; q. d. o. m. n. i. a. in. l. o. c. u. t. u. t. i. e. g. e. s.
t. i. a. n. t. e. s. u. n. t. a. l. i. q. u. a. n. t. u. u. e. n. d. u. s. u. b. h. a. s. t. a. c. o. n. s. i.
t. u. r. a. r. i. u. r. e. d. u. g. e. r. e. q. u. e. s. t. o. r. e. s. i. u. s. s. i. t. t. u. p. d. i. c. a. n. s.
p. a. r. t. i. c. i. p. e. p. d. e. f. o. r. e. e. x. e. r. c. u. t. u. c. u. m. i. l. i. t. a. n. a. n. a. b. n. u.
i. s. s. e. t. Aucte. inde. plebs. ac. militu. in. c. s. u. l. e. u. r. e.
Itaq. cu. e. x. s. e. u. r. b. e. o. u. a. n. s. u. r. t. o. u. e. r. e. a. t. i. n. s. u. n.
e. d. i. t. u. u. r. s. u. s. m. i. l. i. t. a. r. i. l. i. c. e. n. t. a. i. a. c. t. a. t. a. q. u. a. b; c. o. n. s.
i. n. e. r. e. p. u. s. m. o. e. n. e. n. u. c. e. l. e. b. r. e. n. o. m. i. n. l. a. u. d. i. b; f. u. n. t.
c. u. a. d. o. m. n. e. m. i. t. a. o. n. e. t. r. i. b. u. n. i. f. a. u. o. r. e. i. r. c. u. s. t. a. n. t. i. s.
p. p. l. i. p. l. a. u. s. u. q. e. a. s. s. e. n. s. u. c. u. u. o. c. b; m. i. l. i. t. u. c. e. r. a. r. e. t.
p. l. u. s. q. e. a. r. e. s. q. u. a. p. p. e. s. o. l. l. e. p. t. u. s. m. i. l. i. t. u. l. a. s. c. i. u. a.
i. n. c. s. u. l. e. c. u. r. t. p. a. r. i. b; u. n. e. e. e. t. r. a. q. u. a. h. a. u. d. d. a. b. i.
u. s. u. n. t. t. r. i. b. u. n. o. s. m. i. l. h. o. n. o. s. m. e. n. e. n. u. s. i. p. e. r. e. r. e. t. c. o. n.
s. u. l. a. r. i. b; c. o. m. i. t. a. s. e. x. e. l. a. s. i. s. l. r. e. a. t. i. c. o. n. s. i. s. s. i. t. u. n. t. c. n.
cornelius cossus. l. furus medullinus. u. r. u. r. u. Non.
alias. egrus. plebs. r. u. l. i. t. t. r. i. b. u. n. i. c. i. a. c. o. m. i. t. a. s. i. b. i.
n. c. o. m. i. s. s. a. C. u. d. o. l. o. r. e. q. u. e. s. t. o. r. u. s. c. o. m. i. t. a. s. s. i. m. u. l.
o. s. t. e. n. d. e. t. e. u. l. t. a. e. t. e. p. r. i. m. u. s. p. l. e. b. e. s. q. u. e. s. t. o. r. i. b;
e. r. e. t. u. s. u. t. a. u. t. e. u. u. i. e. r. e. n. d. i. s. u. n. t. p. a. t. r. i. c. i. o. e. i.
fabio. ambusto. r. e. l. i. n. q. u. e. r. e. t. l. o. c. u. s. t. r. e. s. p. l. e. b. e. s.
q. s. i. l. i. u. s. p. e. t. i. u. s. p. p. i. u. s. c. l. a. r. i. s. s. i. m. a. r. u. f. a. m. u. l. i.
a. r. u. u. u. e. m. b; p. f. e. r. r. e. n. t. Auctores. fuisse. r. a. l. i.
b. e. r. i. p. p. l. o. s. u. s. t. i. a. g. u. i. c. i. l. i. o. s. a. c. c. i. p. i. o. e. x. f. a. m. u. l. i. a.
i. n. f. e. s. t. i. s. s. i. m. a. p. a. t. r. i. b; t. r. e. s. u. i. e. i. a. n. n. u. t. r. p. l. e. r. e. a. t. o.
H. m. u. l. t. a. r. u. m. m. a. g. n. a. r. u. q. r. e. r. u. m. m. o. l. e. a. u. d. i. s. s. i.
m. o. a. d. e. o. p. p. l. o. o. s. t. e. n. t. a. n. t. e. s. c. u. a. s. s. u. m. a. s. s. e. n. t. i. n.
b. i. l. s. e. m. o. t. u. o. s. s. i. n. e. q. u. e. s. t. o. r. u. s. q. d. e. c. o. m. i. t. a. s. q;
s. o. l. a. p. m. u. s. c. u. a. p. l. e. b. i. p. a. t. r. i. b; q. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t. s. e. n. a. t.
s. a. n. s. a. n. n. u. p. p. l. o. e. t. a. d. i. d. q. d. r. a. d. u. u. e. l. l. e. n. t. e. e.
p. l. e. g. e. l. u. c. e. r. e. t. i. n. g. e. n. t. i. a. q; u. i. c. t. o. r. i. a. i. d. f. u. i. t.

plebs. quatuorq; ea. n. honoris. ipsius. sine. clamabant.
si. patre. factus. ad. consul. ac. triumphos. locos. nouis.
hominibus; uidebat. Quare. extra. n. p. e. o. m. u. n. e. a. s. s. i. p.
amissis. honoribus; t. r. e. m. e. r. e. n. e. g. a. r. e. s. i. c. a. t. a. s. i. n. t. l. e.
b. e. r. o. s. t. o. l. l. e. n. d. o. s. e. t. q. p. u. l. s. i. m. a. g. i. l. o. c. o. e. r. e. n. t. e. s. q; a. l. i.
o. s. i. n. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. d. i. g. n. i. t. a. t. i. s. s. u. e. s. a. l. u. s. t. a. m. u. n. e. s. q; n. u. s.
q. u. a. a. l. i. o. q. u. a. a. d. s. a. c. r. i. f. i. c. a. n. d. u. p. p. l. o. s. i. n. e. i. m. p. e. r. u. s.
a. e. p. o. t. e. s. t. a. t. i. b; r. e. l. i. n. q. u. a. n. t. i. s. t. r. a. n. s. u. r. u. s. q; p. a. r. a. s. a. m.
m. i. s. e. u. e. s. p. s. p. l. e. b. i. s. s. u. p. s. i. s. s. e. t. e. t. r. e. s. a. d. p. l. a. r. e. c. a. u. s. a. e. e.
l. e. b. e. r. i. u. n. i. n. o. m. i. n. i. s. h. a. b. e. r. e. t. d. u. e. c. s. i. p. a. t. r. e. s. o. m. n. i. a. q. u. e. s.
t. o. r. u. s. c. o. m. i. t. a. s. u. b. i. u. t. r. u. q; p. l. e. b. i. l. e. c. e. r. e. s. i. m. i. l. i. a. f. o. r. e.
e. r. e. n. t. e. s. t. e. n. d. e. r. e. a. d. c. o. n. s. u. l. i. u. c. o. m. i. t. a. q. u. e. n. d. u. p.
m. a. s. c. u. a. e. e. n. t. i. c. i. l. i. a. c. i. a. m. i. l. i. t. u. e. r. e. a. n. d. o. s. d. i. c. e. r. e. t. e.
t. a. n. d. e. a. l. i. q. u. a. n. d. o. i. n. p. a. c. i. e. n. d. o. s. p. l. e. b. i. h. o. n. o. r. e. s. s. i. m. u. l. l. a.
e. a. t. c. s. u. l. a. r. i. s. a. c. t. i. o. q. u. a. i. m. p. e. d. i. e. n. d. o. i. d. q. d. p. e. t. a. b. a. t.
e. x. p. r. i. m. e. r. e. n. t. s. i. m. u. t. a. o. p. o. r. t. u. n. i. t. a. t. e. u. o. l. u. s. c. o. s. e.
e. q. u. o. s. p. d. a. t. u. e. x. t. a. s. i. n. e. s. e. x. i. s. s. e. i. n. a. g. r. u. l. a. m. u. h. e. r.
n. e. a. q; a. s. s. e. r. e. t. A. d. q. d. b. e. l. l. u. u. b. i. e. x. f. e. c. o. n. s. i. s. s. i. t. d. i. l. e. c. t. u.
h. a. b. e. r. e. o. c. c. u. p. u. n. t. o. b. s. t. a. r. e. t. e. e. i. u. x. e. t. r. i. b. u. n. i. s. i. b. i.
p. l. e. b. i. q; e. i. f. o. r. t. u. n. a. o. b. l. a. t. a. m. e. m. o. r. a. n. t. e. s. t. r. e. s. e. i. a. n. t.
e. o. m. n. i. s. a. c. c. e. r. t. i. m. u. u. i. r. i. g. e. n. e. r. o. s. i. q; i. a. u. t. u. n. t. p. l. e. b. e. o. s.
d. u. o. s. s. i. n. g. u. l. i. s. s. i. n. g. u. l. i. s. s. i. b. i. c. o. n. s. a. s. s. e. r. u. a. n. d. o. s. a. d. s. i. d. u. a.
o. p. o. a. d. e. s. u. m. u. n. t. u. n. i. c. i. o. n. i. b; d. a. t. a. n. e. d. e. c. u. r. a. n. d. a. n. e.
e. i. a. n. d. a. p. l. e. b. i. s. n. e. c. d. i. l. e. c. t. u. c. s. u. l. e. s. n. e. c. c. o. m. i. t. a. q; p. e. t. a. b. a. t.
tribuni. e. x. p. e. d. i. c. a. n. t. i. n. d. i. n. a. n. t. e. d. e. n. d. e. s. e. f. o. r. t. u. n. a.
a. d. c. a. u. s. a. p. l. e. b. i. s. n. u. n. c. i. u. u. e. n. i. u. n. t. a. r. e. c. a. r. u. e. n. t. a. n. a. d. i.
l. a. p. s. i. s. a. d. p. d. a. m. i. l. i. t. i. b; q. i. n. p. s. i. d. i. o. e. i. a. n. t. e. q. u. o. s. u. n. t. f. e. e.
t. i. s. p. a. u. c. i. s. c. u. s. t. o. d. i. b; a. r. e. s. i. n. u. a. l. i. s. s. e. a. h. o. s. r. e. c. u. r. e. n. t. e. s.
i. n. a. r. e. e. a. h. o. s. p. a. l. a. n. t. e. s. i. n. a. g. r. i. s. c. a. s. o. s. t. a. a. d. u. e. r. s. a. c. u. i.
t. a. t. i. s. r. e. s. u. n. t. t. r. i. b. u. n. i. c. a. e. a. c. h. o. n. i. a. d. u. e. r. t. A. q. u. a. m.
e. n. i. t. e. p. t. a. n. u. t. t. u. d. e. n. u. q; d. e. s. i. s. t. e. r. e. n. t. i. m. p. e. d. i. e. n. d. o.
b. e. l. l. o. p. q. u. a. n. e. s. s. e. r. e. n. e. c. p. u. b. l. i. c. e. r. e. p. e. t. a. t. i. n. e. c. s. u. e.
i. n. u. i. d. i. e. p. u. n. e. u. n. t. u. t. s. e. f. i. a. t. t. r. i. b. u. n. i. s. m. i. l. e. r. e. a. n.
d. i. s. e. r. t. o. t. a. m. p. a. c. t. o. n. e. c. u. i. r. a. t. i. o. h. a. b. e. r. e. t. q. c. o. a. m. m. o.
t. r. p. l. e. e. t. n. e. u. e. q. u. i. s. r. e. f. i. c. e. r. e. t. i. n. a. n. n. u. h. a. u. d. d. u. b. i. t.
i. c. i. l. i. o. s. d. e. n. o. t. a. n. t. e. s. e. n. a. t. u. q. u. o. s. m. e. r. c. e. d. e. s. e. d. i. t. i. o. s. i.
t. r. i. b. u. n. a. t. u. s. p. e. c. c. e. r. e. c. o. n. s. u. l. a. t. u. i. n. s. i. m. u. l. a. b. a. n. t. T. u. n.
d. i. l. e. c. t. u. s. h. a. b. e. r. i. b. e. l. l. u. q; o. m. n. i. u. o. r. d. i. n. u. c. o. n. s. e. n.
s. u. a. p. p. a. r. a. t. i. c. o. e. p. t. u. c. o. n. s. u. l. e. s. a. m. b. o. p. f. e. c. t. i. s. u. n. t.

hoc anno desisse dubitari certū habeo. et cū lator
tandē longi erroris uob sine factū eēt. tū qd secun-
dus potissimū uisū reb; hio error sublat' ē. et uobis
et ppter uos. et gratulor. an ē quisquā qd dubitet
nullis iniuriis uisū si quis forte aliquando fuerit
ūquā egue quā munere patrū implebē cū cū
militantib; cōstituta sūt. et ppter offensos ac cōtatos
eēt. qd illos alud aut tū amuisse creditis aut ho-
die tēbare uelle. nisi cōcordiā ordinū quā dissol-
uendū maxime tribunicij potestatem esse.
sic hercule tāquā aruifices in pbi opus quęrit
q̄ et sēp egri aliquid in x. et uolunt. ut sicut ad
cūl curacionē auobis adhibeant. **U**trū enī desen-
dit. an impugnatū plebē. utrū militantiū ad-
uerfariū cūl an causā agitis. nisi forte hoc dicunt
quicquid patris faciunt displicet. siue illud pple-
be siue cōtra plebē. ē. et quē admodū cū seruissia
is uertant domini quicquā rā cū alienis homini-
b; cō. paritq; in his beneficio ac maleficio abfuneri
aquiū censent. sic uos int' dicunt patrib; cōmerito
plebis. nec uos comitate ac munificentia rā p-
uocem plebē. nec plebs nob' ducto au dicit. atq;
obediens sūt. **Q**uanto tandē si quicquā in uob
nō dico ciuilib; sed humani cōt' fauere uos magd
et quantū in uob esset indulgere potius comi-
tati patrū atq; obsequio plebis oportuit. quę si p-
petua cōcordia sūt. quis nō spondere ausit max-
imū. hoc imperiū int' finitimos breui futurū
eēt. **A**tq; ego quā hōc cōsiliū collegarū eorū quo ab-
ducere in fēda re auis exereim noluerit. nō uale-
solū si cōtā necessariū fuerit postea differā. nō de
ipsa cōditione militantiū libet. **Q**uā orationē nō
apud uos solū si cōtā in castris si habeat ipso ex-
erectū disceptante equā arbitror uideri posse.
inqua si nō ipsi nihil qd dicere. in memē ueni-
re possēt. aduersariorū cōtra orationib; cōtēnt' es-
sēt. **R**egabant nup' danda eēt q̄a militib; q̄a nū-
quā data essent. **Q**uo nā modo igit' nō indignari
possunt. q̄b; aliquid noui ad uelū sūt cōmodi. est

labore etiā nouū pportione inuinge. nūquam
nec opera sine emolumento. nec emolumentū ferme
sine impensa opera ē. labor uoluptasq; dissimil-
luna natura societate quadā int' se naturali sūt
iuncta. **M**olesto antea forebat miles se suo sup-
tu operā. **A**nti ē. p̄beto. gaudebat idē parte
anni agrū suū colere. querere unde domi mi-
litare se ac suos tueri possēt. **G**audet nō frue-
tu sibi. et cetera. et lēp' stipendiū accipit. equo
igit' animo paciāt' se ab domo. ab re familiarit'
cui grauis impensa nō. paulo diutius ab eē. an si
ad calculos cū x. uocet. nō merito dicit. annu-
a. era habes. annuā operā ede. antea equū cen-
ses milita sementi solū ut stipendiū acci-
peret. **I**n hac parte orationis q̄t' motus
sic etiā agere debent q̄ mercenario milite utant'
ē. nos tāquā ciuib; agere uolum'. agiq; tāquā
cū patria nob' cū equū censent. aut nō suscipi
bellū oportuit. aut geri p̄dignitate. et cetera. p̄
ci quā p̄mū oportet. **S**icut aut' si uirgeni obsequi
sol' si nō ante abscedim'. quā sp̄a n̄rē sine caput'
uic' imposuerim'. **S**i hercule nulla alia causa
ipsa indignitas p̄seruantiā imponere debuit.
Decē quondā annos urbs oppugnata ē. ob unū m-
lucē ab uniuersa grecia. quā paul ab domo. quon-
tū. quot maria distant. nob' intra uicesimū la-
pidē in cōspectu p̄p̄e urbis n̄rē annuā oppugna-
tionē p̄ferri piget. **S**icut q̄a leuis causa belli ē.
nec satis quicquā iusti doloris ē. q̄ nos ad p̄sentē
randū stimulet. **S**icut rebellar'. in pace nūquā
fida fuer'. agros n̄ros milies depopulati sūt. fide-
nates deficere. anōb' cogere. colonos n̄ros ibi uicari
fecer'. auctores fieri cōtra uis exdis imp̄p̄e legatorū
n̄rō. et uirā omnē aduersus nos cōtate uolū-
t'. hodieq; id molunt'. **R**es repetentis legatos
n̄ros haud p̄cul fuit. quin uolarent. cū h̄nt
mollit' et p̄dulationes bellū geri oportet. **S**i nos
tā iustū odiū nihil mouet. ne illa q̄dē oro uos in-
uenit. operib; ingentib; septa urbs ē. q̄b; intra

muros coerecē hostis. **A**grū nō colunt. et cetera. et cetera
tata sūt. **B**ello si reducim' exercitū. quis ē. qd dubi-
tet illos nō acupiditate solū utescendi sed etiā
necessitate imposta exalano p̄dandi cū sua ami-
serunt agrū n̄rū in uisuros. nō differim' igit' bellū
isto cōsilio. **S**i una fines n̄ros accipim'. **Q**uā illud qd
p̄p̄e ad milites p̄tinet. q̄b; t' p̄t' boni cū stipen-
diū extorquere uoluer'. nō cōsulū repente
uolunt. quāle ē. uallū fossaq; ingenis uirūq;
tē operis. p̄ tantū spaciū duxer'. castella p̄mo
pauca. postea exercitū aucto. crebrima se-
cet'. munitiones nō in urbe modo. **S**i in cetera
etiā expectantes. si qua inde auxilia ueni-
ant. opposuero. qd t' cō. qd uincas testudines
q̄ et talū oppugnandariū urbiū apparatū
loquar. cū tantū laboris exhaustu sūt. et ad fi-
nē iā operis tandē puenim'. **R**elinquenda ne
hęc censis. ut ad p̄statē rursus nouus de-
māgro his instatendis cōsudet labor. quan-
to ē miū opera tueri facta. et instare ac p̄seue-
rare defungiq; cura. breuis enī p̄fecto res ē. si
uno tēpore pagit'. nec ipsi p̄t' missiones has
int' uallaq; leniore sp̄e n̄rā facim'. **L**oquor
de opere. et de tēporis actura. qd periculi. qd
differendo bello adim'. nō obliuisci nos hęc
tā crebra et uirū cōtā. di mittendis uicof. uir-
tū paciunt'. ut nō res se habet uatū. o dē. ne-
gare missuros. quantū in illis ē. capere uicof
licet. **Q**uis ē qd spondat eundē si differēt bellū
anunū postea fore. cū si laxamū dederis ma-
ior frequentiorq; legatio itura sit. cū id qd
nō offendit et uicof. rex erit. uicof mutari
spacio int' positū possit ut cōsensu ciuitatis. ut eo
reclitū et uirū animos. ut ipstus uoluntate
regis. qd ob stare regnū suū saluti ciuū nolit'.
Uidete. quot res quā in uales sequant' illā uir-
cōsiliū uelūna operū tanto labore factorū uel-
tatio imminentis finū n̄rō. et uicof bellū p-
uenient' cōtatiū. **H**ęc sunt tribuni cōsilia uirū

nō hercule dissimilia. ac si quis agro q̄ curari se for-
tū passus ex tēplo ē ualescere possit. exibi grā
p̄ferat. aut potione. longinquū cōfor sitan in
sanabile morbū efficiat. **S**i medus fidus
ad hoc bellū nihil p̄tineret. ad disciplinā res
lentior sit. pau redū et quā uis sp̄a sēp ex-
tū expectare. et si nō sit. astare p̄fectū bellū
hiemē opperiri. nec sic astuas uicof. stati au-
tūpno redā. ac recessū cōtūspicere. **O**u scero
uos uenandi studiū ac uoluptas homines
p̄uicof ac p̄tinas in montes siluāsq; rapit'
belli necessitatib; cō paciētiā nō adhibebim'.
quā uel usus ac uoluptas cōtēro solet. adeo
ne effiminata corpora militū n̄rō. eē pu-
tam'. **A**deo molles animos ut unā hiemē
durato in castris. ab eē ab domo nō possunt. ut
tāquā nauale bellū tēpestatib; captandis
et obseruando tēpore anni gerant. nō astus nō
frigora pati possunt. **T**rabesunt p̄fecto si
quis eis hęc obreata cōtendunt. et animis et
corporib; suis uirū paciētiā in eē. et se tur-
ta hiemē atq; astare bella gerere posse. nec
se patrociniū mollicij in cetera. et mandasse
tribunū. et meminisse hanc ipsā potestatem
nō in uirū nec in uelū maioros suos creasse.
Hęc curatū militū uirū. **H**ęc romano no-
mine se digna. nō uicof tantū nec hōc bellū
intueri qd instat. **S**i famā et alia bella et ad
egros p̄p̄os in posterū querere. an medio
ore disiam opinionos scitantiū. ex hac re
putatis. utrū tandē finitimi p̄p̄m romanū
cū cō p̄tinent. cū si qua urbs p̄mū illū bre-
uissimū tēporis sustinuerit imperiū. nihil
ocande timeant. **S**i hōc sit t̄or uirū nonu-
nus. ut exercitū romanū nō redū longū
quę oppugnationis. n̄nt' hiemū ab urbe
circūfessā. semet auouere possit. nec sine
ullū aliū belli quā uictoriā mouerit. nec
imperū potius bella quā p̄seruantiā gerat.

fergi ac uergeri. Itaq; maiorib; castris. unde antea
cessant fuerat. breui spacio circūducte copie. capenatē
in uallē romanū uerfos. ab igo aggreduunt. Inde pug
na cepit. falsis uultu terore. trepidantesq; eruptio
excastris oportune facta. uerfos. Reputos deinde in
seca uictores. ingente edider' eade. Nec ita multo
post iā palantes ueluti forte oblata. populatores cape
natē agri. reliq; pugne absumpsit. et uentū refu
gentes inuē. muta ante portas eē. dū e meca ne
simul romanus irrueret. obiectis forib; exire mos
suo excludere. hinc eo anno acta. etā comitia tri
bunorū militū adierant. quos ppe amissū. et nota
b; sumū imperiū. Itaq; clarissimus uir. excoposito
pparatus ad petendū. quos petendi uerendum
credere fore. nihilominū ipsi p inde ac si omī can
didata essent. cuncta experientes. n̄ homines modo
si deos etiā exapiebant. in religionē uerentes eo
mitta biennio habita. post anno intolerandā hie
mē. pdigū q; diuinis simile coortā. pximo n̄ pdi
gia si iā ueritē pestilentia. agris urbiq; illatā. haud
dubia ira deū. quos pestis cā. arcende causa pla
candos eē in libris fatalib; inuentū. sic comitū
auspicato que fuerit. indignū. dū in fū. honore
uulgari. discrimina q; genitū. cōfundi. hinc quā
maiestate petentiū. religionē etiā. attonita ho
mines. patricios omīs. parte magna. honoratī
simū quēq; t̄. mit' cōsulari potestate. creauere.
l. ualerū potitū. q. ualerū maximū. a. furū.
camillū. ceterū. l. furū. medullinū. tū. quintū
seruiliū. fidenatē. iterū. q. sulpicū. camerinū. ut
rū. h. i. trib; aducos. nihil admodū memorabile
abta ē. tota uis in populationib;. duo sumi im
peratores. potit' a. salerī. camillus a. capena. p. das
ingentes egerē. nulla in coloni relicta. re. aufer
ro. aut igni noceri posse. Prodigia ueritē multa
nunciatuere. quos plerūq; i. q. h. nulli auctores
erant. parū credita. spreta. q. i. q. hostib;. x. r. u.
cis. p. quos capenatē. aruspices n̄ erant. Inu
nū. omnū. cuiq; uer' se. q. d. lae. in albanō.

nemore sine ullis celestib; aquis. causa ue qua alia
que rē miraculo eximeret. in altitudine insolita cre
uit. qd nā eo du portenderent. pdigū missi. sacerdotē
oratores. ad delinū oraculū. h. p. r. m. p. r. f. a. t. i. s. o. b. l. a.
senior. qdā uerens. q. m. c. u. u. l. l. a. n. t. e. s. i. n. s. t. a. t. i. o. n. i. b;. ac
custodis milites romanos. x. r. u. s. q. u. a. n. t. i. n. t. e. s. i. n.
modū cecidit. p. u. s. q. u. a. e. l. a. c. u. i. a. l. b. a. n. o. a. q. u. i. e. m. i. s. s. a.
foret. nūquā potiturū uer' romanū. Et pmo uelut
temere uelut sperni. aguar' deinde sermonib; exp
tū ē. donec uel' ex statione romana. p. c. u. n. c. t. a. t. ' p. e. r.
mū oppidanorū. iā plonquitate belli cōmercio
sermonū facto. quis nā is eēt. q. p. a. b. a. q. e. s. d. e. l. a. c. i. a. l.
bano iacere. Postquā auduit aruspice. cō. u. r.
haud in albi religione. anoni. causat' de puat' por
tenti p. u. a. t. i. o. n. e. s. i. o. p. e. r. e. u. l. l. i. c. e. t. e. s. u. l. t. e. r. e. u. e. l. l. e. a. d.
colloquū uate elieat. Itaq; pgressi. abo. a. s. u. s. l. o. n. g. e.
us. essent. in c. m. e. s. s. i. n. e. u. l. l. o. m. e. a. u. p. u. a. l. e. n. s. u. u. e. n. i. s.
romani. senē. in f. r. u. n. a. i. n. e. s. p. e. c. t. u. o. m. n. i. u. r. a. p. p. u.
neq; quā. t. u. m. u. l. t. u. u. a. n. t. b;. e. r. u. s. e. s. a. d. s. u. o. s. r. e. c. u. l. t.
Cui p. d. u. c. t. ' a. d. i. m. p. e. r. a. t. o. r. e. i. n. d. e. r. o. m. a. a. d. s. e. n. a. t. u.
missus. esset. sacerdotib;. qd nā id esset. qd delacū
albano docuisset. respondit. p. s. e. c. t. o. u. a. t. o. s. d. e. o. s. u. a.
ent' p. p. t. o. i. l. l. o. f. u. i. s. s. e. d. i. e. q. u. o. s. i. b. i. e. i. m. e. n. t. e. o. b. i. e.
essent. ut ex c. d. u. i. p. a. t. r. i. e. f. a. t. a. l. e. p. d. e. r. e. t. a. q.
que tū ceciderit. diuino spū. in f. u. n. c. t. ' c. a. s. e. n. e. i. n.
o. i. d. a. s. i. n. t. r. a. o. c. a. r. e. p. o. s. s. e. i. t. a. c. e. n. d. o. f. o. r. s. i. t. a. n. q. u. e.
dū. i. m. m. o. r. t. a. l. e. s. u. u. l. g. a. r. i. u. e. l. i. n. t. h. a. u. d. i. n. i. q. u. a.
celanda. e. s. s. a. n. d. o. n. e. f. a. s. c. r. i. a. b. i. h. i. s. i. g. t. l. i. b. r. i. s. f. a. t. a.
lib; sic disciplina. x. r. u. s. a. t. r. a. d. i. t. a. e. e. u. t. q. u. a. n. d. o.
aqua albana. habundasset. tū si eā. romanū. r. e. e.
emississet. uictoria. d. e. u. e. n. i. t. i. b;. d. a. r. i. u. n. e. q. u. i.
id. f. i. a. t. d. e. o. s. m. e. n. u. a. u. e. n. i. t. i. u. d. e. s. e. r. u. a. t. o. s. n̄ eē.
Exsequit' inde. que solēpnis. d. i. r. u. a. t. i. o. e. ē. t.
S. a. u. c. t. o. r. e. l. e. u. e. n. e. e. s. a. t. f. i. d. u. s. u. p. t. a. n. t. a. r. e.
p. a. t. r. i. e. s. i. a. t. a. d. e. c. r. u. e. r. e. l. e. g. a. t. o. s. s. o. r. t. e. s. q. o. r. a. c. u. l. i.
p. u. b. l. i. c. a. e. x. p. e. c. t. a. n. d. a. s. C. r. u. s. q. u. a. a. d. e. l. p. h. i. s. o. r. a.
tores. r. e. d. i. r. e. n. t. a. l. b. a. n. i. u. e. p. d. i. g. n. i. p. r. a. e. u. l. a. i. n.
uenirent. noui. t. r. m. i. l. cōsulari. potestate. l. u. i.
l. u. i. u. s. u. r. u. l. l. u. s. r. e. s. i. l. u. s. f. u. r. u. s. m. e. d. u. l. l. i. n. u. s. u. r.

l. sergius fidenas. a. postumius religionis. r. cor
nelius maluginensis. a. manilius magistratū. inue
runt. Eo anno. tanq; mensis. noui. hostes. exorti. q. a.
multis. simul. bellis. uolscorū. ad. anar. ubi. p. s. i. d. u.
obsidebāt. equorū. ad. laucos. q. romanū. t. b. i. c. o. l. o.
nā. oppugnabant. ad. h. o. e. u. e. r. n. i. q. i. f. a. l. s. e. o. i. c. a.
pen. u. i. b. e. l. l. o. o. c. c. u. p. a. t. o. s. i. u. d. e. b. a. n. t. r. o. m. a. n. o. s. n. e. i. n.
t. a. m. u. r. o. s. q. u. a. n. t. o. r. a. n. e. g. o. t. i. a. e. e. c. e. r. t. a. m. i. n. i. b;. p. a. t. r. i.
a. e. p. l. e. b. i. s. u. n. t. h. a. r. e. l. o. c. u. i. n. u. r. i. e. n. a. t. e. p. d. a. t. u. i. n.
a. g. r. u. r. o. m. a. n. u. c. o. h. o. r. t. e. s. e. x. p. e. d. i. t. o. s. m. i. t. a. u. n. t. a. u. t.
o. n. i. p. a. s. s. i. u. o. s. i. n. u. l. t. a. c. a. i. n. u. a. r. i. a. r. o. m. a. n. o. s. n. e. n. o.
u. o. b. e. l. l. o. s. e. o. n. c. a. r. o. n. t. a. u. t. e. x. i. g. u. o. e. o. q. p. a. r. u. u. a.
l. i. d. o. e. x. e. r. c. i. t. a. p. r. e. c. a. u. t. o. r. o. s. R. o. m. a. n. i. s. i. n. d. i. g. n. i. t. a. s.
m. a. i. o. r. q. u. a. c. u. r. a. p. o. p. u. l. a. t. i. o. n. i. s. t. a. n. q. m. e. n. s. i. u.
f. u. i. t. E. o. n. e. e. m. a. g. n. o. c. o. n. a. t. u. s. u. s. c. e. p. t. a. n. e. e. i. n. l. o. n.
g. u. d. i. l. a. t. a. r. e. s. e. t. A. u. r. e. l. i. u. s. p. o. s. t. u. m. i. u. s. r. e. l. u. l. i. u. s.
n̄. i. u. s. t. o. d. i. c. t. u. c. e. n. i. a. b. i. t. p. l. i. m. p. e. d. i. e. b. a. n. t. s. i.
p. p. e. u. o. l. u. n. t. a. r. i. o. r. o. s. q. u. o. s. a. d. h. o. r. t. a. n. d. o. i. n. c. e. l. a. n. c. i. a. s.
e. o. a. c. t. a. m. a. n. u. p. a. g. r. u. c. e. c. e. r. e. o. b. l. i. q. u. i. s. t. a. m. i. n. i.
b;. e. g. r. e. s. s. i. r. e. d. e. a. n. t. e. s. a. p. o. p. u. l. a. t. i. o. n. i. b;. g. r. a. u. e. s. q.
p. d. a. t. a. n. q. m. e. n. s. i. s. o. p. p. s. e. r. e. m. u. l. t. o. s. m. o. r. t. a. l. e. s.
o. b. t. r. u. n. e. u. n. t. o. m. i. s. e. x. u. i. u. n. t. i. n. p. e. d. i. m. i. s. i. t. a. r. e.
e. e. p. t. u. s. a. g. r. o. s. s. u. o. s. s. p. o. l. i. s. r. o. m. a. r. e. u. e. r. t. u. n. t. B. i. d. u.
ū. a. d. r. e. c. o. g. n. o. s. c. a. n. d. a. s. r. e. s. d. a. n. t. o. m. i. n. i. s. t. a. i. o. i. n.
c. o. g. n. i. t. a. e. a. n. t. a. u. t. e. c. a. p. l. e. r. a. q. h. o. s. t. i. u. i. p. s. o. r. u.
s. u. b. h. a. s. t. a. u. e. n. i. e. r. e. q. d. q. i. n. d. e. r. e. d. a. c. t. u. m. m. i. l. i. t. i. b;. d. i. u. i. s. u.
e. c. e. r. a. b. e. l. l. a. m. a. x. i. m. e. q. u. e. n. i. s. i. n. c. e. r. a.
e. e. r. e. e. r. a. n. t. i. i. q. r. o. m. a. n. i. d. e. s. p. e. r. a. t. a. o. p. e. h. u. m. a.
n. a. f. i. a. t. i. d. e. o. s. e. x. p. e. c. t. a. b. a. n. t. c. u. l. e. g. a. t. i. a. b. d. e. l. p. h. i. s.
u. e. n. e. r. i. s. o. r. t. e. o. r. a. c. u. l. i. a. s. s. e. r. e. n. t. e. s. e. g. r. u. e. n. t. e. r. e.
s. p. o. n. s. o. c. a. p. t. i. u. i. t. a. t. i. s. R. o. m. a. n. e. a. q. u. i. a. l. b. a. n. a.
c. a. u. e. l. a. c. u. t. e. n. e. r. i. c. a. u. e. i. n. m. a. r. e. m. a. n. a. r. e. s. u. o.
f. l. u. m. i. n. e. s. i. n. a. s. e. m. i. s. s. a. p. a. g. r. o. s. r. i. g. a. b. i. s. d. i. s. s. i.
p. a. t. a. q. r. u. i. s. e. t. i. n. g. u. e. s. U. t. i. n. s. i. s. t. e. a. u. d. a. r.
h. o. s. t. i. u. m. u. r. i. s. m. e. m. o. r. q. u. a. p. t. o. t. a. n. n. o. s. o. b.
s. i. d. e. s. u. r. b. e. e. x. c. a. t. h. i. s. q. u. e. n. e. p. a. n. d. u. n. t. f. a.
r. i. s. u. i. c. t. o. r. i. a. d. a. t. a. B. e. l. l. o. p. f. e. c. t. o. d. o. n. u. a. m. p. l. i.
u. i. c. t. o. r. a. d. m. e. a. t. o. p. l. a. p. o. r. t. a. t. o. s. a. c. r. a. q. p. a. t. r. i. a.
q. u. o. e. o. m. i. s. s. a. c. u. r. a. e. i. n. s. t. a. u. r. a. t. a. u. e. a. s. s. o. l. e. t.

67
facto. Ingent' haberi inde captiuus uatē cepit. e
ūq; adhibere t̄. mil. cornelius postumiusq; ad p
tugi albanū. p. u. a. t. i. o. n. e. a. c. d. e. o. s. r. a. e. p. l. a. c. a. n. d. o. s.
e. x. p. e. r. e. i. n. u. e. n. t. u. q. t. a. n. d. e. e. u. b. i. n. e. g. l. e. c. t. a. s. e. x. t. i. m. o.
n. i. s. u. n. t. m. i. s. s. u. u. e. s. o. l. e. p. n. e. d. u. a. r. q. u. e. r. e. n. t. n. i. b. i. l.
p. f. e. c. t. o. a. l. i. u. d. e. q. u. a. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. u. i. o. e. r. a. t. o. s. l. a.
t. i. n. i. s. f. i. e. r. u. q. i. n. a. l. b. a. n. o. m. o. n. t. e. n̄. r. u. e. e. p. i. s. s. e. u.
n. a. e. x. p. i. a. t. i. o. n. e. c. o. r. e. e. u. t. t. r. i. b. u. n. i. m. i. l. i. t. a. t. i. a. b. d. i. c. a. n. t. s.
s. e. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. a. u. s. p. i. c. i. a. d. e. i. n. t. e. g. r. o. r. e. p. e. a. r. e. n. t. i. u. n. t.
r. e. g. n. u. i. i. n. u. r. e. t. i. a. n. a. f. a. c. t. a. s. e. e. s. e. i. n. t. e. r. e. g. e. s. t. r. e. s. d. a. n.
e. o. s. f. u. e. r. e. l. u. a. l. e. r. u. s. q. s. e. r. u. l. i. u. s. f. i. d. e. n. a. s. a. f. u. r. u. s.
c. a. m. i. l. l. u. s. I. n. q. u. a. d. e. s. i. c. i. t. u. i. n. t. e. r. i. t. b. a. r. i. c. o. m. i. t. i. a. u. n. t.
p. e. l. l. a. n. t. b;. t. r. i. b. u. n. i. s. p. l. e. b. i. s. d. o. n. e. e. u. e. n. i. s. s. e. t. p. u. s. i. t.
m. a. i. o. r. p. a. r. s. t. r. i. b. u. n. o. r. m. i. l. i. t. a. t. i. e. p. l. e. b. e. e. r. a. r. e. n. t. e. q. u. e.
o. u. a. g. u. n. t. e. c. a. l. i. a. e. r. u. r. i. e. a. d. f. a. n. u. u. o. l. u. p. n. e. s. h. a. b. i. t. a.
p. o. s. t. u. l. a. n. t. b;. q. c. a. p. e. n. a. t. b;. a. c. f. a. l. s. i. f. e. s. u. t. u. e. o. s. c. o. m. u. n. i.
a. n. i. m. o. e. s. i. l. i. o. q. o. m. i. s. e. r. u. r. i. e. p. p. t. i. e. c. o. b. s. i. d. a. n. e. e. r. i. p. e.
r. o. n. t. r. e. s. p. o. n. s. i. u. e. a. n. t. a. s. e. i. d. u. e. n. i. t. i. b;. n. e. g. a. s. s. e. q. a. u. n.
o. e. e. s. i. l. i. u. i. n. p. e. t. i. s. s. e. n. t. s. u. p. t. a. n. t. a. r. e. a. u. x. i. l. i. u. p. e. t. e. r. e. n̄.
o. b. e. r. e. n. t. n. e. i. a. p. p. e. f. o. r. t. u. n. a. s. u. a. i. l. l. i. s. n. e. g. a. r. e. m. a. x.
i. m. e. i. n. e. a. p. a. r. t. e. e. r. u. r. i. e. g. e. n. t. e. i. n. i. s. t. a. t. a. n. o. u. o. s. a. c. c. o.
l. a. s. g. a. l. l. o. s. e. e. c. a. i. q. b;. n. e. e. p. a. x. f. i. a. t. s. i. d. a. n. e. e. b. e. l. l. i. p. e. c. c. t. o.
s. i. s. a. n. g. u. i. n. i. t. a. m. n. o. m. i. n. u. q. i. p. s. e. r. i. b;. p. e. r. i. c. u. l. i. s. c. o. n.
s. a. n. g. u. i. n. e. o. e. i. d. d. a. r. i. p. e. s. i. q. u. u. e. n. i. u. n. t. s. u. o. s. u. o. l. u. n.
t. a. t. e. a. d. i. d. b. e. l. l. u. c. a. n. t. n̄. i. n. p. e. d. i. u. n. t. U. t. m. a. g. n. u. a. d.
u. e. n. i. s. s. e. h. o. s. t. i. u. n. u. m. e. r. u. f. a. m. a. r. o. m. e. e. r. a. t. e. o. q. m. i. t. e. s.
o. i. s. c. o. r. d. i. e. i. n. t. e. s. t. i. n. e. m. e. a. u. c. o. m. u. n. i. u. t. f. i. a. e. p. p. t. e. h. a. u. d.
i. n. u. r. t. o. p. a. t. r. i. b;. e. l. i. c. i. n. u. i. c. a. l. u. i. p. r. o. g. a. t. u. a. t. r. i. b. u.
n. a. m. i. l. i. t. a. n̄. p. e. c. e. n. t. e. e. r. a. n. t. m. o. d. e. r. a. t. i. o. n. i. s. e. x. p. e. r.
i. n. p. o. r. e. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. u. r. u. e. c. e. r. u. i. a. t. u. e. r. a. d. e. t. e.
a. t. a. t. i. s. o. m. i. s. q. d. e. a. n. e. e. p. s. e. c. o. l. l. e. g. i. o. e. i. u. s. d. e. a. n. n. i. r. e.
f. i. a. p. p. a. r. e. b. a. t. l. a. t. i. n. u. i. e. m. e. n. u. i. e. g. e. n. u. i. t. u. i. l. a. t. i.
t. u. i. q. p. u. s. q. u. a. r. e. n. u. n. c. i. a. r. e. n. t. u. r. e. u. o. c. a. t. i. s. t. r. i. b. u. b;. p.
m. i. s. s. u. i. n. t. e. g. r. o. s. l. i. c. i. a. n. u. s. e. l. i. u. s. i. t. a. u. e. r. b. a. f. e. c. t.
O. m. i. c. o. o. r. d. i. e. q. r. e. i. a. m. a. x. i. m. e. i. n. h. o. e. t. e. m. p. o. u. t. i. l. i. m. e.
m. o. r. i. a. n. r. i. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. s. u. o. s. h. i. s. c. o. m. i. t. i. s. p. e. t. e. r. e.
i. n. i. n. s. e. q. u. e. n. t. e. a. n. n. u. i. u. i. d. e. o. s. i. r. c. o. l. l. e. g. o. s. e. o. s. d. e. r. e.
f. i. e. n. t. e. t. a. i. u. s. u. m. e. l. i. o. r. e. s. f. a. c. t. o. s. m. e. u. i. n̄. e. u. i. d. e. s. h.
ū. b. r. a. n. o. m. q. e. l. i. c. i. a. n. i. r. e. l. i. c. i. t. u. u. i. d. e. a. s. u. r. e. s. c. o. r.

poris affectu. sensus oculorum atque aurium hebetes. memoria labat. uigor animi obtusus. In uobis inquit uiuentem filium tenens. effigiem atque imaginem dei quem uos antea tribunum militum explebe primam fecistis. hunc ego in statu disciplina mea uicarium pro me. et sic dico. Hosque quosdam quibus de clarum in ultimo honore huic petenti meisque pro aduersis precibus mandatis. Datum id petenti patri filiusque eius. licentius tamen in consulari potestate cum his quos supra scripsimus declarat. Titinius genuciusque tamen in praefecti aduersus falsos capientes dum bellum maiore animo gerit. quam in filio. praecipitauerit se inuisidias. Genucius morte honesta licentis. ante signa uero primores occidit. Titinius ineditum tumultum ex multa trepidatione militum collectis. acie restituit. nec se tam equo loco hosti commisit. Plus tamen ignominie erat quam datus acceptum. que prope in dade uigent uerit. Tantu inde terrore non in omni in quo multiplex fama pueniat. si in castris quibus ad uicos fuit. Ergo ibi miles retentus a fuga est. cum per ualisset castra rumor duobus exercitibus ex se uictore capiente ac falsum atruque omnem uiuentem haud perul inde ab eis. his tumultuosiora romae. iam castra ad uicos oppugnari. iam parte hostium tendere ad urbem agmine in festo crediderant. eorumque in muros est. et matronarum quas ex domo euectas publico pauore. obsecrationes in templis factis. precibusque ab dis petant ut exiciant ab urbis castris. templisque ac mensibus. romanis arcerent. uicosque cum auerterent. terrore. si sagare nouata rite. si per uicaria per daga essent. A ludis latinisque in staurata erant. iam ex lacu albano aqua emissa in agros uicosque fata appetebant. Igitur fatalis diuis ad excidium illius urbis seruandae patrie. M. Furius camillus dictator dicitur. magistrum equitum. et cornelium scipionem dicit. Omnia repente mutauit imperator mutat. alia spes. alius animi hominum. fortuna quae alia urbis uideri. Omnia primam in eos quae uis in nullo pauore fugerant. more militari

an aduerit. effectusque non hostis maxime timentum militi esset. Deinde in dicto tumultu in die certata. ipse inter uicos ad firmandos militum animos uicem currit. Inde romam ad scribendum nouum exercitum redit. nullo de tractante militum. Per regina etiam uiuentem. latinum huiusmodi opera sua pollicentem. ad id bellum uenero. Quibus cum gratias in senatu egisset dictator. satis iam omnibus. ad id bellum paratis. ludos magnos ex se. uouit ues capis se factum. uel ad quae matrem refecta. deditur. iam ante ab rege seruo tullio dedicata. Profectus cum exercitu ab urbe expectatione hominum maiore quam spe. in agro primam nepesino cum falsis et capientibus. signa ostendit. Omnia ibi summa ratione ostendit. acta. fortuna etiam ut sit secuta est. Non plus tantum fudit hostes. si castris quibus exiit. ingentibus praedae potest. Cui pars maxima ad questorem reuocata est. haud ita multum militum datur. Inde ad uicos exercitum ductus. densioraque castra facta. et appositionibusque multae tenere in muros. ac uallibus sicbant. educto. nequis in uisum pugnarit. ad opus militum traducti. operum fuit omnium longe maximam. ac laboriosissimum canaliculis in arce hostium. agi cepit. Quae ne in muros terretur opus. nau sul tra et in uisum labor. coside fieret. in partes sex munitio. numerum diuisit. Senes hostes in ordine operum attribuit. Nocte ac die nunquam ante omisum. quam in arce uia facterent. Dictator cum iam in manibus. uideret uictoriae esse. urbem opulentissimam capere. tantumque praedae fore quantum non omnibus in unum claris ante bellum fuisset. nequam inde aut militum uiam ex malignitate praedae partem. aut in uicium apud patres ex praedae largitione caperet. litteras ad senatum misit. deum immortalium benignitatis suae ostendit. patientia militum uicos iam fore in potestate. pro quod de praedae facienda censerent. Quae senatum distabant sententiae. sensusque praedae. cuius quae primam duxit a filio interrogatum ferit.

65
etiam palam placere populo. ut quod praecipit esse praedae uel in castra uicos uictore. altera. appu claudii. qui largitione nouam. praedae in aquale. in consulat ar. guent. se simul nefas ducere capta. ex hostibus. in uario exhausto bellis pecunia esse. auctor erat fupendi ex ea pecunia militum numerandi. ut communi tributa plebs conferret. et cum domi societate sensus equaliter omnium quomodo non audas in diuersiones manum uicosque urbanorum praedae fortium bellatorum. prima esse. cum ita ferme eueniat ut segruor sit praedator. ut quisque laboris periculisque praecipua parte solcat. Licentis etiam suspensa. et inuisa seque praedam fore aiebat. causisque criminum ad plebem seditionum. inde ac legum nouam praedam. Tanti uisus esse reuelari. co dono plebs animos. exhaustus. atque ex manibus tributo tot annorum succurrere. et sentire praedae fructum esse bello in quo prope seruauerunt. gratius id fore letis. quod quisque sua manu ex hoste captum domum retulerit. quam si multiplex alterius arbitrio accipiat. Ipsa dictator fugere in uictoria exco. criminaque delegasse ad senatum. se natum quod debere reuelata re ad se pmittere plebi. ac pati habere quod eiusque foris belli uideret. hae uictor uisa sententia est. que popularem senatum faceret. dictum itaque est ad praedam uenire. quibus uideret in castra ad dictatorem praeficerent. Ingens praefecta multitudo. repleuit castra. Tu dictator auspicato egressus cum eduxisset ut arma milites caperent. tuo ductu inquit praedae apollo. tuoque numine in sancto praedae addenda urbe uicos. itaque hinc decemam parte praedae uoueo. te simul uno regna que non uicos colis. praedae ut nos uictores in manum tuam. mox futuram urbem sequare. ubi te dignam aplitudinem tuae templi accipiat. hae praedae superante multitudo ab omnibus locis urbe adgreditur. quo minor ab cuniculo ingruentis periculi sensus esset. Licentis ignari se

iam a filio uictis. iam ab ex tuis oraculis praedae. iam in parte praedae suae uacatos deos. alios uicos ex parte sua uocatos. hostium templa nouasque sedes expectare. seque ultimam illi die agere. nihil minus timentes quam subritis cuniculo mensibus. arce iam plena hostium esse. in muros praeficerent. armati discurrunt. mirantes quod non esset. quod cum pro die ne mo se ab stationibus. romanum mouisset. tu uelut repentino ictu furor uictis carterent. ad muros. In senatu hunc loco fabula. unmolante regem uacatum. uoce huiusmodi dicentis. quod cum hostes ex ta praedae esset. et uictoria dari. exaudita incunulo mouisset romanos. milites. ut ad apertum cuniculo extra taperent. et ad dictatorem ferrent. In rebus. tam antiquis si qua similia ueris sint. praedae accipiant. suis habere hae ad ostentationem. seque gauoentis miraculis aptiora. quam ad fide. neque affirmate neque refellere est. opere praedae. Cuniculus delectis militibus. eo tempore plerumque in arce uicinis que in uentana arce erat. armatos repente eduxit. et pars auersos in muris inuadunt hostes. pars claustra portarum reuellunt. pars cum eductis saxa tegulaeque. anulieribus. seruicibusque iacerent in inferos ignes. clamor omnia uariis uictis ac pauentium uocibus. mixto mulierum ac puerorum ploratu coplet. Mox temporis delectis ex muro undique armatis praefactis portis. cum alii agmine irruerent. alii desertos scandere muros. urbis hostibus implet. omnibus locis pugnat. Deinde iam educta multa cede. senes pugna. et dictator praedae edicere iubet. ut ab inermi abstineat. Is finis sanguinis fuit. Nihil in omnes inde cepit. et ad praedam miles praemissus dictatoris discurrat. que cum ante oculos eius aliquantum spe atque opinione maior maioris praedae rerum ferret. dicit manum ad celum tollens praedae esse. ut sicu deorum hominumque nimia sua fortuna. et a. uideret. cum in uictoria lenire. quam minimo suo praedae in comodo publico praedae. liceret. Conuertere se in

hanc ueritatem tradit memorie plapsum cecidit
se idq om ptonusse postea euentu re eieclanti
b; usq addapnacione ipsius camilli capis de
de urbis romane qd post paucof accidit anno
cladeg atq ille dies eade hostiu ac direptione
urbis opulentissime e estupre. Postera die libera
corpora ductator sub corona uendidit: ca sola
peccama in publicu redigit: haud sine ira ple
bis: qd reculere secu pdc: nec duca q ad sena
tu: malignitatis auctores querendo: re arbi
trii sui recesset: nec senatu si licentia familie
exqua filius ad senatu reculisset: pat ta popu
laris sententia auctor fuisset: acceptu referre
bant: su ia humane opes egeste: uicis essent amo
luri tu dea dona ipsosq deos: h colentiu magis
qua sapientia modo capere: naq delecti ex
omni exercitu uiuencf: pure lauis corporib:
candida ueste qb; oportanda romu regna
iuno assignata erat: uenerabundi tepu inire:
pimo reliquose admo uentes man: qd id signu
more: atrusco nisi certe genitf sacerdos adire
tare n cet solit. Den cu qda sui spu diuino
tact: seu uinciali uoco: us ne roma ire iuno
dixisset: annuissit cetri dei acclamauer: inde
fabule adicta e: uoce qd dicentis uelle audi
ta: mota certe sede sua parui molimti ammu
cultf sequentis in accepun leue ac facile trans
lata fuisse: integra q in auentani sede sua quo
uota romani ductatoris uocauerant placu ubi
teplu ei postea ide q uouerat camillus dedicauit.
Hic uicof occasus fuit urbis opulentissime: e
trusca nomis: magnitudis sua ut ultima
clade uindicantf: qd x astatf hiemesq etiam
afereu fessa: cu plus aliquo elactu otulisset:
qua accepisset: postremo ia fato qd urgente
operib; tam nuu expugnato e roma ut nun
ciantu e: uicof captos: quiqua i pdicta pau
rata fuerant: i uitu responsa ipitruce fortel
not: i quantu humanis adiuuari e silis po

tu erat res: dace: m: furu maximu impera
toru omniu legerant: tam qd tot annis uarie
ibi bellatu erat: multiq clades accepte: uelut
ce in sperato in mensu gaudiu fuit: i pusqua
senat decerneret: plenu omia tepla romanof
matru: gratif uis agentiu eant: senat in qd
ridiu quot dieu nullo ante bello suppl
cationes decerneret. Aduert qd ductatoris om
nib; ordimb; obuia effusif: celebrator quau
liu uiqua antea fuit: triu phus: q omne con
fuctu honorandi die illius modu aliquu
excessit: maxime espect ipse e: curru equis
albis uincto urbe inuect: pariq id n auile
modo h humanu eia usq: uicof solisq equis
eqperatu ductatoru in religionu eia: trabe
bant: triu phusq ob ea una maxime re cla
rior qua gratior fuit. In uionu regine
teplu in auentano locauit: uedecauitq ma
tut: matru: atq hif diuinis humanisq
reb; gestib; dictatura se abdicauit. Ag de
inde de apolinis domo eptu. Huse decima
uouisse pdc parte cu diceret camillus: pon
tifices soluendu religionu pptm censerent:
haud facile imbat rmo uibendi referre pdc
pptm: ut ex ea part uebita in sacru fecerent.
Unde eo qd lenissimu uidebat decursu eia
q se domuq religionu exsoluere uellet eia si
bimet ipse pdc estimasset sua: uicome per
u partu in publicu deferret: ut ex eo donu
aureu dignu aplitudine tepu ac numme
ori i dignitate ee fieret. Ea qd collatio ple
bis: inimos ac amillo alienauit. In hae pae
ficatu legatu auolset i aquis uener: impera
tiq par magis: ut fessa ta diutino bello ad
deseret ciuitas: qua qd dignu peterent. Uel
captus: set tr mil esulari potestate insequens an
n habuit duos publicos cornelios: cossu i sept
one: m: ualeriu maximu iteru: exone fabu
u abustu iteru: i furu medullinu quattu

seruulu iteru: Cornelius falsu bellu: ualerio ac
seruulo capenas forte euent: Ab his n urbes ui
aut operib; tepitate si ager e de populatu pdc q
reiu agrestiu acte: nulla felix arbor: nihil fru
giferu in agro relicto. La clades capenas pptm
sub eqto Lic pccantib; data: in falsis bellu re
stabat: Rome uicri multiplex sedatio erat. Qu
lenende causa colonu in uolcos quo tra
milia ciutu romanof scriberent: deducenda
censuerant: triu uirig ad id creat: ina iage
na: i septuages uiriu diuiserant: ea largitio sper
ni cepta: qa spa maioris auertende solatuios
ob relicto censuerant: cur eni relegari plebe in
uolcos cu pulcherrima urbs uca: agerq uicen
tari in espectu sit uberior: ampliorq romano
agro: urbe qd urbi rome uel situ uel magni
fientia publicos puatoruq rectoru aeloeox
pponebant: quin illa qd actio mouebat: que
post captu utiq romu agallis celebrator fuit:
transmigrandi uicof: Ceteru parte pleb; par
te senat destinebant: habitandos uicof: diuisq
urbes comunes ee: in eia a ea posse. Aduert
que cu optumates ita tenderent: ut mortu
ros se ciuit dicerent in espectu ee: qua que
qua caru reru rogaret: quippe ne in una ur
be tanta diffensionu ee: qd induat: urbis; fo
re: uicta ne ut quisqua uehrei patrie refer
ret: fineretq maiore fortuna captus ee ues
qua in columib; fuerit: postremo se relinqui
aeuub; in patria posse: ut relinquunt patriu
atq ciues nulla ui uqua sub actura: i: fieri
nu: i eni ee tr mil rogationis el lator erat:
edatote uicof sequunt: relicto deo romulo de
filio parente i auctore urbis romane. Hae
cu fedit certaminib; agerent: na parte tr pt
patres in sua sententia traxerant: nulla resu
lia manib; tepetare plebe cogebat: qua qd ubi
ree comitande causa clamor ore ee: pnci
pes senat pmi tbe offerentes: se pta firmitq

atq occidi uibebant. Ab hox: etatib; dignitati
b; q: i honorib; uolantif da: ab stantib; i ad
reliquof similes conat ueritanda ire ob stabat.
Camillus idem ad omnib; locis etonabat:
haud miru id qd ee furere ciuitate: que d ep
nata uoti: omnium reru potiore cura: qua relige
one se ex soluendi habeat: nihil de uolacione
dicere stapis ueris: qua decime: qndo case quob
q puati obligauerit liberae sit. Pps cu uero il
lud se tacere sua esuentu n pati: qd ex ea tan
tu pda que reru mouentiu sit decima designe
t: urbis atq agri capti: que i ipsa uoto cancat:
mitione nulli fieri: cu ad discipatio: incepte se
nauu uisa delegata ad pontifices ee: ad hibi
to camillo uisu collegio: qd ei ante ceptu uo
to uotu uerentiu fuisset: i post uotu in potes
tate ee: uenisset: el parte decima apollini sa
era ee: ita in estimatione urbis agerq uenit. Le
cunia ex arario pmpa: i tr mil esularib; ut au
ru ex ea coemerent: negociu d. au. Cui cu copi
a n ee: matrone cetib; ad ea re esultanda ha
bitis: comuni decreto pollicite: tr mil auru
i omia ornanta in arariu deculer: Grata ea
res utque maxime senatu uqua fuit: hono
req ob ea munificentia fer matronis habito:
ut pudento ad sacra ludosq carpentis festo ptes
eoq: uicerent. Pondere ab singulis auri ac
cepto: estimatoq ut pecunie soluereut: era
tera aurea fieri placuit: que donu apollini
delphos portaret: simul ab religionu animos
remiserit. Inegant sedatione tr pt: inerat
multitudo in omf pncipes: ante alios in ca
millu: cu pda uentana publicando sacra
uoq: ad nihilu redegit: se absentes seruat in
erepant: pntiu cu se uicof uanis offerrent:
ueritanda habeat. Simul ee trahi re ex eo
anno uideri: tr pt latores leges in uniu eos
de reficiunt: i patres hoc ide de uicof forib;
legis: annisi: ita tr pt magna ex parte ide

refectu comitū tū mil' patres sūma ope cucerunt
ut a furuis camillus crearet. Prop' bella simula
bant parari duce. h' largitioni tribunicie aduer
sarius querebat. Cū camillo grati tū mil' esulari
potestate. l. furuis medullū sextū. c. emilius. ua
lerius publicola. sp. postumius. r. cornelius. etc.
Principio anni tū pt' nihil mouer. donec. a fur
uis camillus in falsos cui id bellū mandatum
erat. p'ficeret. Differendo deinde clanguit res.
et camillo quē aduersariū maxime metue
rant. q'ta in falsos creuit. Nā cū p'mo mētib;
se hostes tenerent. tutissimū id rati. populati
one agro atq' in eandem uillarū coegit eos
egredi urbe. h' tumor longius p'gredi phibu
it mille fere passū ab oppido castra locant
nulla rē alia fidentes ea satis tuta ē. quā
difficultate adit' asperis cōtagisq' circa et
parū arduis. parū arduis uis. Ceterū camillus
captiuū indicē ex agro secit' ducē. castris
multa nocte motis. p'ma luce aliquanto
superiorib; locis se ostendit. Irasurū romanū
muniebant alius exeret' p'lo int'it' stabat.
Ibi impedit' opus conatos hostes fundit fu
gatq'. tantūq' inde pauoris falsos in lectōe
ut effusa fuga castra sua quia ea p'piora q'ant'
plati urbe p'cerent. Multi cōsi uulneratq'
p'usquā pauentes portas in cederent. castra
capta p'da ad questoris redacta. cū magna mi
litū ua. h' securitate imperii uicti. eandē im
tutē ioderant i mirabant. Obsidio inde urb'
i munitiones. i mēdū p' occasionē imp' op
pidanox in romanā stationes p'liaq' parua
fieri. i erat tēps' neutro inclinata spe. cū
frūstrō copie q' alig' ex ante euecto largis
obfessis quā ob fidemib; suppeterent. uide
batq' xq' diuīns futur' labor ac uicis fuis
set. ni fortuna imperatori romano simul
i cognit' reb; bellieis uirtutis specim' ma
turā uictoriā dedisset. Mos erat falsos

codē magistro liberorū i comite uti. simulq'
plures pueri q'd hodie q'q' in grecia manent.
unius curę demandabant. Principū liberorū
sic fere fit q' scientia uidebat' p'cellere erudi
ebat. h' cū in pace institisset pueros. ante
urbē lusus exercendiq' causa p'ducere. nihil
eo more pbelli tēps' int' misso. dū modo bre
uiorib; i longiorib; spaciū trahendo eos a
porta lusu sermonib; q' uariat' longius so
lito. ubi liberorū dedit' u'p'gressus. ut statio
nes eos hostiū castraq' inde romana inptorū
ad camillū p'duxit. Ibi secl'cto facinori secl'ct'
tore sermone addidit falsos se in manus
romanis dedit' se. quando eos pueros quos pa
rentes capita ibi rerū sint in potestate dederit
Cū ubi camillus audiuit. n' ad similit' inquit
tū nec p'tm' nec imperatorē secl'ct' ipse cū
munere secl'cto uenisti. nobiscū falsos que
pacto fit humano societas n' ē. quā in genera
uit natura utriq' ē. et atq' se i bellis pacis
ura. iusteq' ea n' m'it' quā forat' didicimus
gerere. arma habem' n' aduersus cū p'at'.
cui etiā captis urtib; parat' h' aduersus ar
matos i ipsos q' nec lysi nec laestit' anob' castra
romana aduersos oppugnarunt. eos tu quāntū
inte fut. nouo secl'cte uicisti ego romanis
artib; uirtute. opere. armis sic uicis uincit'.
Venudatō deinde cū manib; post tēps' il
ligatō reducendū falsos pueros tradidit
uirtutis q' est q' b; p'ditorē agerent in urbe uer
berantes dedit'. Ad q'd spectaculū cōursū p'p'it'
p'mū factō. deinde amagistratib; dare no
ua uocato senatu. tanta mutatio animis ē
in lecta. ut q' modo offerat' odio utq' uicem
tū extū pene quā caperantū pacē mal
lent' apud eos uniuersa pacē posteret' emul
tas. fides romana. iusticia imperatoris in
foro i curia celebrant'. cōsensuq' omniū le
gati. ad camillū in castra. atq' inde p'missū

camilli romā ad senatū q' dederent falsos p'fi
ciant. Introducti ad senatū ita locuti tra
ducent. Pater. c. uictoria eu nec ist' nec homo
quisquā in uideat. uicti auob' i imperatore
urō dedit' nos uob'. rati. quo nihil uictorū pul
chrit' ē. melius nos sub imperio urō quā legi
b; nris uicturos. h' uentu huius belli duo sa
uitaria exempla p'dita humano generi. f.
uos fide in bello quā p'sente uictoriā malu
istis. nos fide puocati uictoriā utro detuli
mō. Sub oratione iquā sum' s. mittit' q' arma
q' obfides. q' urbe parentib; portas accipiunt.
nec uos fide urō. nec nos imperi urō pen
tebat. Camillo et ab hostib; i acuib; grā
adit'. falsos in stipendiū militū cū annu
it' p' r. tributo uacaret. pecunia impera
ta. pace data exeret' romā redactis. camil
lus multo meliore laude quā cū triūphan
tē albi purbē uicerant equi insignis iusti
cia fideq' hostib; uictis. Cū in urbe redisset
tacet' eius uerecundia n' tulit senatus.
quin sine mora uoti liberaret'. et gratiā q'
aurā donū apollini delphos teigati qui
ferrent. l. ualerius. l. sergius. a. mallius mis
si. longa una nauē haud p'cul f'reto siculo
a p'rat' liparensiū excepti deuchunt' lipa
ras. Mos erat ciuitatis uelut publico latro
cuno partā predā diuidere. forte eo anno
infāmo magistratu erat amasitheas qui
dā romanis uir similit' quā suis. Qui
legatorū nomen donūq' et deum cui mit
teret'. i donū causā uertat'. ipse multatū
quo q' que semp' ferme regenti est simi
lis religionis iuste impleuit. adductosq'
in publicū hospiciū legatos. cū presi
dio etiam na uium delphos p'se
cutus. romam inde hospites restituit.
hospiciū cū eo fecit. est factum. dona
q' publice data. Eodem anno in equis

uarie bellatum. adeo ut in in certo fue
rit. et apud ipsos exercitus romē uict'
sent uicti ne essent. Imperatores romani
fuerit. et tū mil'. c. emilius. spurius postu
mius. Primo cōmuniter rem gesserunt.
Fusis inde acie hostibus. emiliū p'fidio.
uerruginem obtinere placuit. postumium
sines uastare. Ibi cū in composito agmine
neglegentius abire bene gesta ciuitē ador
ta equi. terror in uictō in p'rimos com
pulerit tumultos. pauorq' inde uerruginē
etiam ad p'fidium atatum est placus.
Postumius suis in tutum recepat. cum con
tione ad uocata terrorem in creparet ac
fugam. fusos esse ab ignauissimo ac fugi
cissimo hoste. con clamat uniuersis exercitū
merito se ea audire. et fieri ammissum
flagitium. sed eosdem correcturos esse. neq'
durturum id gaudium hostib; fore. pos
centes. ut confestim inde ad castra hostium
oueret' et in conspectu erant posita in plu
no. nihil pene recusabant. ni ea ante noc
tē expugnassent. Collaudatos. corpora cu
rare paratos q' esse quarta uigilia iubet.
et hostes nocturnā fugam ex tumulto ro
manorū rati. ut ab ea fuga que ferbat
uerruginem. excluderent. fuerit obui.
preliumq' ante lucem. sed luna p'nox. ^{Tuna p'nox erat.}
erat. commissum est. et haud incertus
diurno prelium fuit. h' est clamor uerru
ginem per latus. cum castra romana ere
derent oppugnari. tantum in uict' puo
ris. ut nequiquam retinente atq' obscuran
te. x milio tuluscū palati fugerent. Inde
fama romam perlata est. postumium ex
eritūq' occisum. Qui ubi prima lux me
tum insidiarum effusit. sequentibus sus
tulit. cum per equitasset aciem. pro missa
repetens. tantum in uict' ardoris. ut non

ultra sustinerent impetum equi. Sedes inde
fuge. — tantum qualis ubiura magis quā
uiritate res geratur. ad p̄nitiōem hostium
ficta est. tristēq; ab ausculo nuncium ne
quitquam ex territa ciuitate latere apostu
mo laurēto sequitur uictoriam. r̄. a. esse
equorum exercitum delentim. I. p̄. acti
ones quia nondum inuenerant finem. et
plebs contare latoribus legis tribu natam.
et patres interficere inter cessores legis an
nisi sunt. Sed plebs suis comitiis plus ualu
it. quem dolorem ultra patres sunt. s. o. facto
ut est in uisus plebi magistratus erarent.
Annū post r̄. v. creati cons. lucretius. flauus.
serginus. fulpicus camerinus. Principio huius
anni ferociter quia nemo ex collegio inter
cessurus erat cohortis ad p̄ferendam legem
tr̄. p̄. nec segnius ob id ipsam consilii. r̄. is
tentibus omniq; ciuitati in unā eam curam
conuersa. uitelliam coloniam romanam
in suo agro aequi expugnant. Colonorum
pars maxima in colomis quia nocte p̄dit
one oppidū captū liberam p̄ uersa urbis
fugam dederat. romam p̄ fugere. l. luere
tio consuli ea provincia euenit. Is cum ex
creatu profectus. acie hostes uenit. uictor
q; romam ad mauius aliquanto certamen
redit. Dies uicta erat. tr̄. p̄. biennii supe
rioris. a. uerginio. et a. pompino. quos
defendi patrum consensu ad fidem sena
tus p̄ uenit. neq; enim eos aut uito
ullo eramine alio aut gesta magistratus
quisquam arguebat. preter quam qd
gratificantes patribus rogationi tribu
meis intercessissent. Uicit tamen gra
uam senatus plebis na. et pessimo ex
emplo in xii. demis milibus grauis aris
condēpnati sunt. Id egre passi patres.
camillus palam secleris plebē arguere.

Vicit tamen grām senatus plebis ira. et pessimo
exemplo. in xii. demis milibus grauis aris condēpnati
sunt. Id egre passi patres. camillus palam secleris
plebē arguere. que uā in suos uersa n̄ intelligere
sed prauo iudicio decubunt intercessione sustu
lisset. intercessione sublata tribu natiā potesta
tem euerissent. nā qd illi sperarent effrenatā
licentiā ei magistratus patres lacuos. falli eos.
Si tribu natiā uis tribu natiā auxilio repelli ne
queat. aliud celū patres inuicenturō. cō. consules
q; inuicenturō. qd fide publica decipi tribunos
eos tacti tulissent. qui senatus auctoritatē se
cūta essent. Hec p̄pala concionabundus in dies
magis augebat ual hominū. Senatū ū inuicenturō
aduersus legē. haud desistebat. ne alit descen
derent inforū cū dies ferende legis uenisset.
quā ut qui meminissent sibi paris foetiq; a
deum templis ac solo in quo nati eēt dimicari
du fore. nā qd ad se p̄uati attineat si fue
gē sibi ut dimicacionē patre meminisse se
fas. sibi ampla qd. cē urbē latā utrumpho
suo. insistere om̄s uestigis laudū suarū. sed ne
fas ducere desertā ac relietā ab diis immorta
lib' incolū urbem. a. in capiuo solo habitare
p. r. a. uictoree patria uictā mutari. His ad or
tationib' principes conerati patres. senesq; in
uenes. cū ferretur lex agnūe facta inforū ue
nerunt. dissipatiq; p̄ tribus suas quisq; tribu
les presentēs orare cū lacrimis ceperunt.
ne eā patriā p̄ qua fortissime felicissimeq; ip
si ac patres eos dimicassent desererent. capto
lium edem ueste. cetera circa tēpla deorum
ostentantes. ne exule ceterō p. r. ab solo pa
tro ac diis p̄uati in hostiū urbe agerent.
eoq; rē ad ducerent. ut melius fuerit n̄ capi
ueios. ne roma desererēt. qe n̄ ai agebant sed
p̄ribus. et inter p̄ces multa deoz mentio erat.
religiosū para maxime fuit. a. legē unam
plures tribus antiquarant quā uisissent.

adeoq; ea uictoria leta patrib' fuit. ut poste
ro die referentib' cons' se fieret ac agri uenien
tam septena iugera plebi danderent. nec patrib'
familie tantū. sed ut om̄i in domo liberorum
capitū ratio haberetur. uellentq; in eā sp̄e libe
ros tollere. To munere delimita plebe nihil
certatū ē. q̄ m̄i consularia comitia haberent.
Creati cons. l. ualerius potitius. m. mallius.
cui capitulino postea fuit cognom. lli cons' s'
magnos ludos fecerit. quos in. furi dictator
nouerat uenit bello. Eodem anno edes unonū
regum. ab eodē dictatore eodēq; bello uota
dedicat. celebratā q; dedicationē in gora macro
narū studio tradunt. Bellū haud memorabile
in alido cū equis gestū ē. fuis hostib' p̄i pene
quā man' consererent. ualerio qd p̄scurantior
gerendis in fuga fuit triumphus. mallio ut
ouans ingrederetur urbe decretū ē. Eodē anno
nouū bellū cū uolsinensib' exortū. quo p̄p̄ fame
pestilentiā q; in agro romano exsiccitate calorib'
q; nimis orta. exeretis duci nequunt. Ob que
uolsinensib' salpinatib' adiunctis supbia clari.
ultrō agros romanos incurauerit. Bellū inde du
ob' p̄p̄lis in dictū. uulius censor decessit. In eius
locū m̄. cornelius suffectus. que res postea re
legioni fuit. qe eo lustro roma ē capta. nec de
inde unquā inde mortui locū censor sufficitur.
consulib' q; morbo implicet. placuit p̄ inē regnū
renouari auspica. Itaq; cū ex s' ē cons' magistratu
se abdicassent. inter r̄. v. creati m̄. furi. camillus.
q; p. corneliū scipionē. is deinde l. ualerium
potitū inter regē prodidit. Ab eo creati sex
tribuni militū consulari potestate. ut etiā sicui
eoz in comoda ualido fuisset. copia magistra
tū r. p. eēt. h̄. quiritib' magistratū ceperit.
l. lucretius. seruius sulpicus. m̄. emili'. l. furi.
medullin' septimū. agrippa furi. e. emili' uerū.
Ex his l. lucretio. a. e. emilio uulsinensib' pro
uincia euenit. Salpinates agr' p̄p̄e furi. a.

seruo sulphicio. Prus cū uulsiuensis pugnatū est.
 Bellū numero hostiū ingens certamine haud sane
 asperū fuit. Fusa concursū primo acies. infugam
 milia octo armatorū ab equitib' interclusa. postea
 armis indedationē uenerunt. Fuis belli fama ef
 fecit. ne se pugne cōmitterent salpinates. Ogem
 b' armati se tictabant. Romani p'das passi a ex
 salpinati agro a ex uulsiuensi nullo uī eā arce
 te. egerunt. doxer uulsiuensis' fessit bello. ea
 conditione. ut res p. r. redderent. Stipendū q;
 eius anni exercitū prestarent. inuiginti annū
 induciē daret. Eodē anno m. cecilius deplebe
 nunciavit tribunū se in noua uia ubi nunc sacra
 lū ē. supra eadē uelē. noctis silentio uocē audis
 se clariorē humana. que magistratū dicit uerberā.
 gallos aduenire. Idcirco fit p'p' auctoris humilita
 tē spreā. a qd longinqua eo q; ignotior gens
 erat. neq; deoz nē montia ingruentē spreā.
 sed humana q; opē que una erat m. furū ab
 urbe amouere. qui die dicta ab l. apulcio tr.
 pt p'p' p'dā uentana. filio q; adolescentē p
 idem tēpus orbatū. cū accētis domū tribulibus
 clientib' q; magna pars plebis erat p'undatus
 animos eoz responsū tulisset se collatū. qn
 ta dāpnatus eēt. absoluerē eū nō posse. in exalū
 abut. p'ctus ab diis immortalib' si innoxio sibi
 ea inuaria fieret. primo q; tēpore desiderū sui
 ciuitati ingratē facerent. Absens quideū milib'
 gnaus cris dāpnat. Expulso eue quo manente
 si quequā humanoze ceta ē. capi roma nō potue
 rat. adueniente fatali urbi clade. legati ab clu
 sinis ueniunt auxiliū aduersū gallos petentes.
 Nam gentē tradit fama dulcedine frugū. mū
 meq; uini noua cū uoluptate captā alpes trans
 ille. agrosq; ab etruscis ante cultos possedisse. a
 inuaxisse in galliā unū illucendē gentis causa.
 Arruntē clusiniū ua corrupte uxoris ab lucumo
 ne cui tutor is fuerat. ipse p'potente uiuente a
 aquo expea pene n' externa uis quēstra eēt

nequirent. hunc transeuntib' alpes duce auctoreq;
 clusiu oppugnandi fuisse. Quidē haud abnuerim
 clusiu gallos abarrunte seu quo alio clusino addu
 ctos. sed eos qui oppugnauerunt clusiu n' fuisse.
 q; primi alpes transierunt satis constat. Ducentis
 quippe annis antequā clusiu oppugnarent. ut
 ben q; roma caperent. in italia galli transeun
 runt. nec cū his primū etruscoz sed multo ante
 cū his q; ut appenninū alpesq; incolebant. sepe
 exercitus gallici pugnantē. tuscorū ante roma
 nū imperiū late terra mariq; opes petuere. mari
 supero infero q; quib' italia insule modo cingē.
 Quanta potuerunt. nomina sunt argumento. qd
 alterū tuscū cōmuni uocabulo gentis. alterū adri
 aticū mare. ab arida. tuscoz coloma uocauere
 italiez gentes. greci est eadē tyrrēnū atq; adri
 aticū uocantes. In utriq; mare uergentes. incolu
 ere urbib' duodenis terras prius. eis appenninū
 ad inferū mare. postea trans appenninū totide
 quot capita originis erant colonis missis. que
 trans padū omnia loca excepto uenetoze angulo.
 q; sinū eueuolunt maris usq; ad alpes tenuere.
 Alpinus q; ea gentib' haud dubie origo ē. max
 ime recis q; loca ipsa effecerunt. neq; ex in
 tiquo p'ter sonū linguę nec cū incorruptū
 retinerent. De transitu in italia galloz hec acce
 pit. Prisco tarqūno rome regnante celtarum
 que pars gallic tercia ē. penes biturige summa
 imperii fuit. hi regē celtico dabunt. Ambigat
 is fuit uirtute fortunaq; eū sua tū publica
 p'pollens. qd in imperio c' gallia adeo frugū ho
 minūq; fertilis fuit. ut habundans multitudo
 uix regi uideret posse. Ille magno natu ipse tā
 aconerare. p'grauante turba regnū cupiens.
 bellouesum ac segouesum sororis filios impugros
 iuuenes. missurū se eē in quas du dedissent. au
 guris sedes ostendit. quantū ipsi uellent nime
 rum hominū exirent. nequa gens arere ad
 uenientes posset. Tum segoueso sorab' dati heri

ner saltus. belloueso haud paulo leuore in italia uā
 dabant. Itq; c' ex p'p'is habundabat. bituriges ar
 uernos. senones. eduos. ambarros. carnutes. auler
 eos cecelt. Trastul' ingentib' pedatū equitūq;
 copul utricaspinos uenit. Alpes inde oppositē e
 rant. quas incesuperabiles uisū haud eiq; de muror.
 nulla dū uia qd quide continēt memoria sit.
 nisi de hercule fabulis credere libet superatas.
 Ibi eū uelut septos montū altitudo teneret
 gallos. circūspectantēq; quānā p'uncta celo u
 ga in alia orbē terrarum transirent. religio eā
 tenuit. qd allatū ē. aduenas querentes agrū ab
 siluū gentē oppugnari. Cassiliensēs erant inia
 ul' aphocē p'fecti. Ad galli fortune sup omen
 rati aduenire. ut que primū uentū egressi
 occupauerunt locū. patrib' siluis cōmuniēnt.
 ipsi p' taurinos saltus uisū alta alpis transeun
 runt. fuisq; acie tuscis haud procul ticeo
 flumine cū in quo consederant agrū in sabrum
 appellari audissent cognomine. in subrib' pago
 eduoze ibi omen sequentes loci. condiderē urbe
 mediolanū appellarunt. Alia subinde manus
 germanoz ditouio duce uestigia prioz secuta
 eode saltu. fauente belloueso cū transeuisset
 alpes ubi nunc bruxia ac uerona urbes sunt. lo
 cos tenuere. libi confidunt. Post hos fallauit. q
 prope arcaquā gentē leuos ligures incolentes.
 cura ticeū annē penion. deinde bou lingonē
 q; transgressi tēū iā int padū atq; alpes omnia
 tenerentur. pado raris' traiedto. n' etruscos m
 sed etiam umbros agro pellunt. intra appenn
 nū tam sese tenuere. Tum senones recentissim
 aduenarū abutente flumine usq; aciesim finē
 habuerē. Nam gentē clusiu romāq; inde uenit
 se cōperio. Ad parū certū ē. solā ne anomibus
 eis alpinos gallos p'p'is aduertā. Unim nouo
 bello exterriti. cū multitudinē. cū formas ho
 minū inuistatāz cernerent. a gen' armoz au
 direntq; ab his sepe eis padū utraq; legiones

etruscoz fusas. quāquā aduersus romanos nullū
 eis ius societatis amicitieq; ut erat. n' qd uerentes
 consanguineos aduersus p. r. n' defendissent. lega
 tos romā qui auxiliū ab senatu peterent miserē.
 De auxilio nihil impetratū. legati m. fabu ambu
 sti filii missi. qui senatus p. r. nomine agerent cū
 gallis. ne aquib' nulla inuaria acceperent. socios
 p. r. atq; amicos oppugnarent. Romani eō bello
 q; si res cogat tuendos eē. Sed meli' uisū bellū
 ipsum amoueri si posset. a gallos nouā gentem
 pace poci cognosca quā armis. Quis legatio. ni
 p' ferocē legatos gallosq; magis quā romani simile
 habuisset. Ruit postquā mandata ediderunt. in
 concilio galloz dat' responsū. a si nomen nouū au
 diane romanoz. tam credere uiros fortes esse.
 quoz auxiliū aclusinis in re triptida sit implora
 tū. a quo legatione aduersus se maluerunt quā
 armis tueri socios. ne se quide pacē quā illi asse
 rant aspnari. si gallis egerit' agro que latius
 possideant quā colant clusini partē finū ecedat.
 alter pacē impetrare nō posse. a responsū corā
 romani accipere uelle. a si neget' ager' corā his
 de romani dimicaturus. ut nunciare domoz
 possent quantū galli uirtute ceteros mortales
 prestarent. Rē nā id uis eēt. agrū a possessorb'
 petere. aut minari arma. romani querentib'.
 a qd in etruia rei gallic eēt. cū illi se in armis
 uis ferre. a omnia fortū uiroz eē ferocē dice
 rent. accensis utriq; animis ad arma discurre.
 a plū conferit. Ibi iā uigentib' romanā urbē
 facti legati contra ius gentiū arma capiunt.
 nec etiā id eē potuit. cū ante signa etruscoz tre
 nobilissimi fortissimi q; romani iuuentutis
 pugnantē. Tandē eminebat peregrina uirē
 quin etiā q; fabius euertus extra acie equo. du
 eē gallos ferocē in ipsa signa etruscoz incur
 santē p'latū transireū hasta occidit. spolia q;
 ei legentē galli agnouere. p q; totā aciem
 romanū legatū eē signū dati ē. omisā inde

Gallos responsio.

q. fabi. duce galloz occidit.

na inclusivos receptam canunt minantes romani.
Erant qui exemplo romam cuncta censerent. Vice
re seniores. ut legati prius mitterentur questum in
urias. postulatibus ut prius gentium uoluto fa
bu dederent. Legati gallo rum cum ea sicut erant
mandata exposuissent senatum. nec factum place
bat fabiose. et ius postulare barbari uidebant.
Sed ne id quod placebat deerneret. intantem no
bilitatis uiris ambitio obstabat. Itaque ne penes
ipsum culpa esset cladis forte gallico bello accep
te. cognitione de postulatibus gallo rum ad populum re
uocant. Vbi tanto plus gratia atque opes ualuerunt.
ut quos de pena agebat. tunc tunc consulari po
testate insequentem annum crearent. Quo fac
to haud secus quam dignum erat infensi gallo rum bel
lum populo minantes. ad suos redeunt. tunc tunc
cum tribus fabis creati. quod sulpicius longus. quod
seruilius quarto. quod seruilius maluginensis. Quor
tanta moles mali instaret. adeo obcecat animo
fortuna. ubi uim suam ingruentem refringit
non uult. cunctasque aduersus fidem ac ueritatem
hostes aliosque finitimos populos. ultra
ma experientis auxilia. dulcoris multis tem
pestatibus dixisset. ea tunc inuitato atque in
audito hoste ab octano. terrarumque ut domus oris bellu
ciuitate. nihil extra ordinari imperii aut auxilii
questiunt. Tribuni quorum tenuitate bella contage
tu erat summe rerum precant. dulcedumque nihilo
accusatione quam ad media bella haberi solentis
tunc extenuantes etiam famam belli habebant. Inter
rum gallo postquam accepere ultra honore habitum
uolatoribus uiris humani. elusamque legatione su
am esse. flagrantem ira cui impotens est gens. con
festum signis conuulsis. citato agmine iter in
greduntur. Ad quorum preteritum raptum tumultum
cum exerente urbes ad arma concurrerunt.
fugaque agrorum fuerit. romam se ut magno
clamore significabant. Quaeque ibant equis uiri
que longe ac late fuso agmine immensum obtinerunt

tes loci. Sed antecedente fama nunciusque elu
sinorum. deinceps inde alios populo plurimum
terroris romam celeritas hostium tulit. quippe
quibus uelut tumultuario exercitu raptim
ducto egre adxi lapide occursum est. qua flumen
allia crustuminis montibus praeter alto defluens
alueo. haud multo infra uiam tiberino amni mis
ecur. iam omnia contra ^{curia} plena hostium erant
et nata in uanos tumultus gens. truci cantu
clamoribusque uariis. horrendo cuncta conplectens
sono. Ibi tunc in non loco castris ante capto. in
preminuto uallo quo receptus esset. in deorum salute
si non hominum memores. nec auspicato nec litato in
struunt aciem. diducunt in cornua. ne curu uenit
multitudine hostium possent. Iuxta tamen equum fron
tes poterant. cum extenuando infirma et uix cohe
rentem mediam aciem haberent. Paulum erat ab dexte
ra edita loci. quae subsidiarius repleri placuit. ea
que res ut uictum pauoris ac fugae. sic una salus
fugentibus fuit. nam breuius regum gallo rum in pauca
tate hostium arcem maxime timentis. raris ad id cap
tum superiore locum. ut ubi gallo rum cum acie legionum
recta fronte concurrissent. subsidia in aures
transieruntque impetu darent. ad subsidiarios signa
conuertit. In eos loco depulisset. haud dubie facile
inequo campi tantam superant multitudinem uictori
am fore. adeo non fortuna in sed ratio etiam cum
barbaris stabat. In altera acie nihil simile romanis.
non apud ducem. non apud militem erat. Pauor fugaque
occupauerat animos. et tanta hominum obliuio. ut
multo maior pars uiciorum in hostium urbe cum tiberis
arce esset. quam recto itinere romam ad coniugem ac
liberos fugerent. Parum subsidiarios tutatus est locus.
In reliqua acie simul est clamor. pennis ablatere.
ultimus ab ergo auditis. ignocum hostem prius penes
quam uiderent. non in ceptato certamine sed ne
clamore quidem reddito. integri uictique fugerunt.
nec ulla cedes pugnantium fuit. cetera cetera.
suometipso certamine in turba impeditum

Brca
mire
quib
gallo

fuga curia ripa tiberis. quo armis abiectis totum
sinu cornu defugit. magna strages facta est. mul
tosque imperios nandi aut inualidos grandes lorice
aliosque regnum hauserunt gurgites. Maxima tamen
pars in colomis uiciorum defugit. unde non periculum quic
quam. sed ne nuncius quidem cladis romam est missus.
Ab dextero cornu quod perculum fluminis ripa. et magis
sub monte steterat. romam omnes petierunt. et ne clau
sis quidem portis urbis uiciorum confugerunt. Gallo
rumque uelut obstupescit miracula uictorie tam
reperant tenuit. et ipsi pauore defixi primo ste
tere uelut ignari quod accidisset. deinde inuidias
uiciorum. postremo cesorum spolia legere. armosque
cumulos ut mos eis est conequare. Tum demum perquam
nihil usquam hostile cernebat uiam ingressi. haud mul
to ante solis occasum ad urbem romam perueniunt.
Ibi cum pergressi. equites non portam clausam. non stationem
per portam crebare. non armatos esse inimicos reuelis
fuit. aliud prius simile miracula eos sustinuit.
noctemque uicta exignosce stetit urbis. in romam atque
amenem confedere. exploratoribus missis curia magna
aliosque portas. quoniam hostibus in per data re consilia
erant. Romanum cum pars maior ex acie uiciorum petisset
quam romam. non super esse quicquam per eos quod romam
refugerant crederent. coplorati omnes parte uicti
morumque tota prope urbem lamentis impleuerunt.
Prius deinde luctus stupescere publicus praesens.
Postquam hostes ad eum nunciatum est. mox ululatus
cunctisque dissonos uagantibus curia magna turba
tam barbaris audiebant. Omne deinde tempus sus
pensos ita tenuit animos. usque ad lucem alteram.
ut identidem iam in urbem futurus uideretur imperio.
primo aduentus qui accesserunt ad urbem. mansuro
enim ad alliam fuisse non hoc consilium foret. Deinde
sub occasum solis quod haud multum die super erat
ante noctem rari se in uiciorum. tunc in nocte dilata
consilium esse. quo plus pauoris inferrent. Postremum
lucem appropinquans examinare. timoribus prope
o ipsum malum contingit fuit. cum signa infesta

portas sunt illata. Nequaquam tamen ea nocte ne
que insequentem die similis illi que ad alliam tam pau
de fugerit ciuitas fuit. Nam cum defendi urbem
posse. tam parua relicta manu spes nulla esset.
placuit cum coniugibus ac liberis inuenturum mi
litarem senatusque robur in arce capitoliumque
concedere. Flamminem sacerdotemque uictales sacra
armisque et frumento collato ex loco inde mun
to deos hominesque et romanum nomen defendere.
Flaminem sacerdotemque uictales. sacra publica acce
de. ab uiciorum procul auferre. ne ante deserui
cultu esse quam non super essent qui cogerent. si ante
capitoliumque sedes deorum. si senatus caput publici
consilia. si militaris uiuentis super fuerit. imminen
ti ruinae urbis. facilem uicturam esse seniorum. Re
licte in urbe itaque percurere turbis. et quo id eum
ore animo deplebe multitudo ferret. senes tri
umphales consularesque simul se cum illis palae
dicere obturos. nec his corporibus quibus non
arma ferre. non turri patriam possent. onerata
ros inopia armatorum. Atque inter seniores morti
destinatos uictata solatia. uerse inde adhorta
tiones. ad agmen tamen uiciorum quos in capitolium
atque arce prosequerantur. commendantes ur
tati eos uiuentemque urbis pro trecentos sexagun
ta annos uictales omnibus bellis. quocumque re
liqua esse fortuna. Ingreduentibus qui spe omnino
atque opere secum ferrebant ab his qui capte urbis
non super esse staturant exicio. cum ipsa res species
que miserabilis erat. tum muliebris fletus et
concuratio incerta nunc hostium nunc illos sequen
tium rogantibusque uiciorum natosque cui se factu
darent nihil quod humanis super esse malis relin
querent. Magna tamen pars earum in artem
suos prosequere sunt. nec prohibente ullo nec
uocante. quia quod uiciorum obsessis ad minuenda
multitudine in bellum. id parum humanum erat.
Illa maxime plebis turba. quam nec capere tam
exiguus collis. nec alere uicta inopia frum

ti poterat. ex urbe effusa. uelut agmine in uno
perit. iamculu. Inde pars p agros dilapsi.
pars urbes petunt furtim. sine ullo duce
aut consensu suam quisq; sp̄. sua consilia
communib; ^{phragas} deprauiatas exequentes. flamen
interim quirinalis uirginesq; uestales omnia re
rum suaru cura. p̄ saceruū seū ferenda. que q̄
ures ad omnia ferenda deuant. relinquenda eē
consultantes. quis ue ea locus fidei asseruatur
custodia eēt. optimū ducunt condita indoholis
sacello proximo edib; flaminis quirinalis ubi nē
despua religio ē. defodire. Cetera inter se onere
partito ferunt. uia que suspicio ponte ducit ad
ianiculū. In eo cluuo eas cū l. albinus deplebe
romana homo conspiciisset. plaustro coniugē
ac liberos habens. inter ceterā turbā que ma
talib; bello urbe excedebat. saluo etiā tū d̄seri
mane diuinariū humanariūq; rerū. in reliquosū
ratus sacerdotes publicos sacra q; p. r. pedibus
ure. ferriq; se ac suos in uentulo conspici. adē
cendere uxorē ac pueros iussit. uirgines sacra
q; in plastrū posuit. & cetero quo iter sacerdoti
bus erat puxit. Rome interī sacra iā omnibus
ut intali re aduenda arcē cōpositis. turba
senos domos regressa. aduentū hostiū obstina
to admortē animo. expectabat. Cui eorū cura
les gesserant magistratus. ut infortūque pristina
honorūq; aut uirtutis insignibus morerentur.
que augustissima uestis ē. tensas ducentib; tri
umphantib; ue. ea uestita. medio edū eburne
is sellis sedere. Iunc qui in fabio pontifice
maximo p̄fante carmen deuouisse eos se pro
patria quiritib; q; romanis tradant. Galli. &
quia inter posita nocte acontentione pugna
remiserant animos. & qd̄ nec inacie anepitū
certauerant p̄ho. nec tū impetu aut ut capi
ebant urbē. sine ua. sine ardore animos in
gressi postero die urbē patente collina porta
inferū puemunt. circūferentes oculos ad tē

Nota qd̄ fecerit hō
de plebe.

In reliquis.

pla drum. arcē totaq; solam belli specie tenen
tē. inde modico relicto p̄sidio. nequis indissi
patos ex arce aut capitolio impetus fieret. di
lapsi ad predā uacuis occurfu hominū uis.
pars in proxima queq; tētoz agmine ruunt.
pars ultima uelut ea domū intacta & referta
preda petunt. Inde rursus ipsa sollicitudine
absterrita. nequa fraus hostilis uagos exciperet.
inferū ac propinqua foro loca conglobati re
debant. Vbi eos plebis edificus obsertat paten
tib; actus principū. maior ppe cunctatio te
nebat ap̄ta quā clausa inuadendi. adeo haud
secus quā uenerabandi intuebant in ediuos
uestibulis sedentes uiros. p̄ter ornatiū habitū
q; humano augustiorē. maiestate etiā quorū
uultus grauitasq; oris pre se ferbat simillimū
dus. ad eos uelut simulacra uersi cum stare
ni. papirius unus ex his dicit gallo barbā suorū
ut tū omib; promissa erat p̄mulerenti. seipone
eburneo in caput uicisso uā mouisse. atq; ab
eo tuenti cedis ortum. ceteros in sedibus suis
trucidatos. Post principū cetero nulli deinde
mortalū parci. diripi tecta. exhaustis in
ignis. Ceterū seu n̄ omib; delendi urbē libido
erat. seu ita placuerat principib; gallorū. &
ostentari quēdā incendia terroris causa. si
compelli ad deditiōnē caritate sedum suaru
oblessi possent. & n̄ omnia concremari tecta.
ut qd̄ eūq; sup esset urbis id pugni adflecten
dos hostiū animos haberent. nequaquā p̄uide
atq; incepta urbe. prima die aut passim aut
late uagatus ē ignis. Romam ex arce plenā
hostium urbem cernentes. uagosq; p̄ uias om̄s
cursus. cū alia atq; alia parte noua aliqua
clades oreretur. non mentibus solum concepi
re. sed ne auribus quidem atq; oculis satis
constare poterant. quocumq; clamor son
hostium. mulierū pueroz q; ploratus. son
tus flammę. & fragor ruentium tectorū

auerat. pauentes ad omnia animos oraq; & oca
los fledebant. uelut ad spectaculū. ac fortuna
positi occidentis patrię. nec ullus rerū suaru
relicta p̄ter quā corpose uindices. tanto ante aliō
miserandi magis qui unquā oblessi sunt. qd̄ ur̄
clisi apatria obsidebant. omnia sua cernentes in
hostium potestate. Nec tranquillior nox diem
tam fede ad tam exceperit. Lux deinde noctē in
quecam infecuta ē. Nec illū erat tempus qd̄
anoug semp cladis alieni spectaculo cessaret.
Nihil tamen tot onerati atq; obruti malis fle
uerunt animos. quin & si omnia flammis ac ru
nis equata uidissent. quamuis inopē paruūq;
quē tenebant eollem libertati relictu uirtute
defenderent. etiam cū eadē cotidie accideret
uelut afflicta malis abalienauerant absensu
animos rerū suaru. arma tantū ferrūq; inde
tris uelut solas reliquas spei sue intuentes.
Galli q̄q; paliquot dies incepta modo urbis
nequaquā bello gesto. cū inter incendia ac ru
nas capte urbis nihil sup eē p̄ter armatos hostē
uiderent. nec quequā tot cladib; territos nec
fleturos ad deditiōnē animos. in uis adhiberet.
experiū ultima. & impetu facere unarcē statu
unt. Prima luce signo dato. multitudo om̄s in
foro instruit. inde clamore sublato ac testudi
ne facta. subeunt. Aduersus quos romani nihil
temere nec trepidē ad om̄s aditus stationibus
firmatis. qua signa ferri uidebant. eo robore
uicorum opposito scandere hostem sinunt.
quo successerit in magis inarduit. eo pelli posse
p̄ proelue facilius rati. medio fere cluuo resta
tere. atq; inde ex loco superiore qui prope
sua sponte in hostē inferebat. impetu facto
strage ac ruina fudere gallos. ut nunquam
postea nec pars nec uniuersi tēptauerunt
tate pugne genus. Omnia itaq; p̄ uim atq;
arma subeundi obfidiōnē parant. cui ad id
tempus unmemores. & qd̄ in urbe fuerat fru

mentū incendis urbis absūpserant. & ex agris
p̄ ipsos dies captū om̄e ueios erat. Igit̄ exercitu
diuiso partim p̄ funiculos p̄ptos p̄dari placuit.
partim obsideri arcē. ut obsidentib; frumtū po
pularos agrorū p̄bererent. Proficiscentes
gallos ab urbe ad romanā experendā uirtutē
fortuna ipsa ardea ubi camillus exulabat pdu
xit. Cui melior ibi fortuna quā sua. cū diis ho
mib; q; accusandis senesceret. indignando mi
rando q; ubi illi uiri essent. qui se ueros salerō
q; cepissent. qui alia bella fortius semp quam
felicius gessissent. repente audiunt gallorū ex
ercitū aduenire. atq; de eo pauidos ardeates
consultare. nec secus quā diuino sp̄u tad tū. cū
se immedā contionē intulisset. abstinere suet
ante talib; conciliis. ardeates inquit uiceres am
ei. noui etiā ciues mei. quando & ur̄m beneficiū
ita tū. & fortuna hoc egit mea. nemo ur̄m
conditiōnis meę oblitū me huc processisse p̄ter.
sed res ac periculū cōmune cogit. qd̄ quisq; pos
sit in re trepida p̄sidū. in medium conferre.
& quando ego uob; p̄ tantis ur̄is in me meritis
grām referam. sinunc cessauero. aut ubi ius
erit mei uobis. si in bello n̄ fuerit. hoc arce in
patria steti. & inuictus in bello in pace ab ingra
tis ciuib; pulsus sum. Vobis autē ardeates
fortuna oblata est. & p̄tantis pristinis p. p. bene
ficiis. quanta ipsi meministis. nec eum cep̄bian
da apud memores sunt. gr̄e referende. & hinc
urbi decus uigens belli ex hoste cōmuni parien
di. qui effuso agmine adueniat. gens ē cui na
tura corpora animosq; magna magis quā fuma
dederit. Co inuictam om̄e plus terroris quā
uirum ferunt. Argumento sic clades romana.
Latente cep̄ere urbem. ex arce capitolioq; his
exigua resistitur manu. iā obfidiōnis tectio
uēti discedunt. uagi q; p̄ agros palant. cibo
uinoq; raptum hausto repleti. Vbi nox adpetit.
p̄pe ruos aquarū sine munimento. sine staci

Camillus inq̄.

omnib' ac custodia passim ferarū rēu sternuntur
nunc ab sedis rebus magis etiā solito incauti. siuo
bis inanimō ē tueri mēna ur̄a. nec pati hęc om
nia galliā ferri. prima uigilia capite arma fre
quentes. me sequimini adcedē n̄ ad pugna. nisi
uictos somno uelut pecudes trucidantur. tradi
dero. non recuso eundē ardeq; rerū inarū extū
quē rome habui. equis inquisq; psuasū erat.
tantum bello ur̄ū neminem usquā ea tēpes
tate ēē. Contione dimissa corpora capunt. inten
ti quam mox signū daretur. quo dato prūq; si
lento noctis adportas camillo presto fuere.
Egressi haud procul urbe sicut predictum erat
castra gallorū inuata neglecta q; ab omī parte
nacti. cū uigenti clamore inuadunt. Nusquā p̄
laum. omībus locis cedet est. fluda corpora & so
luta somno trucidant. extremos tamen pauor
cubilibus suis exatos. que aut unde uis esset
ignaros infugam. & quosdam inhostē ipsū impro
uidos tulit. Magna pars inagrū uicinatē delata.
Incurione ab oppidanis inpalatos facta. circū
ueniuntur. Similis inagro uicenti tusciorū fac
ta strages est. qui urbi iā ppe quadringentesimū
annum uicē oppressē abhoste inuicato. inau
dico. adeo nihil miseri sunt. ut inagrū romanū
eo tempore incursionē facerent. pleni q; predē
uicōs etiā presidunt q; spē ultimā romanū no
mīnis in animo habuerunt oppugnare. uiderant
eos milites romani uagantes pagros & congregatō
agmine predā pre se agentes & castra cernebant.
haud procul uicē posita. Inde primū miseratio sui
deinde indignitas atq; ex eo un animos cepit.
etruscis etiā aquibus bellū galliā uicē auerit
sente ludibriū suo ēē clades suas. Vix tēperare
animis quin exēplo impetū facerent. cōpressi
aq; cōditio centurione quē subiectis p̄steciam
rē innoctē sustinere. Tantum par camillo de
fuit auctor. cetera eodē ordine. eodēq; fortu
nē euentu gesta. quin etiam duabus captiū

Primo miseratio
sui. deinde indi
gnitas atq; ex
eo ira.

q; ead nocturne superflucant. ad aliam manū rēu
ad salinas p̄fecta nocte insequente ex impuro ma
iorem eadē edidit. publica q; uictoria. enantes
uicōs redeunt. Rome interī plerūq; obsidio segm
ē uicōs silentiū ēē. aditanti uicē galliā nēq;
hostium euadere uicōs stationes possēt. cū repente
uicē romani admirationē in se eicēt hostes q;
Romani uicē conuerit. Sacrificiū erat statutū in q̄rinali colle
genta fabre. ad id faciendū e fabi. dorso gabino
cinctis. sacra manū gerit. cū decapetio descen
disset. p̄metias hostium stationes egress. nihil
aduocē cū quā terrorē ut motus. in q̄rinalē colle
puent. Hi q; omīb' sollempniter pacis. eadē re
uerens similitē constanti uultu gradusq; sacis
sperans p̄prios ēē deos. quos cultu ne mortis quidē
metu phibitus deseruisset. in capitolū ad suos
redit. seu accentes galliā miraculo audacis. seu
religione etiam motis. cū haudquaquā negligens
gens ē. Vix interī n̄ animi tantū inde sed etiam
uicē erefebant. nec romani solū cō conuenientib'
exagris q; aut prelio aduerso aut clade capte urbs
palati fuerant. sed etiā celatio uoluntatis consti
tuit. ut in parte p̄de essent. maturū iā uidebat
repta patriā. eripi q; ex hostiū manib'. sed corpora
ualidē caput decēnt. locus ipse ammonēbat camillo
& magna pars militū erat. q; ductu auspicio q; et
res prospere gesserant. & eadē negare se cōmūstū
curibus ut decōrū aut hominū quisquā imperiū
fuerit potius quā ipse memor. orānis sui posceret
imperatorē. Consensu omīum placuit ab ardea ca
millū acciri. sed antea consulto senatu q; rome ēē.
Adeo regebat omīa pudor. discrimina q; rerū ppe
p̄dētis rebus seruabant. Ingenti periculo transem
dū p̄ hostiū custodias erat. Ad eā ponti quo nū
impiger uiuentis n̄ erat op̄ra pollicentis. in cubans
corcia sedo. t̄berū ad urbē dētere. Inde q; p̄mū
fuit arapa p̄p̄riū. eo q; neglectū hostiū custo
dia saxā in capitolū euadit. & ad magistratū
ductus. mandata ceteris edidit. Accepto inde

Rome
huius
uigilia
quidē
cepit

Consensu
sui omī
uolū
accēnti

Ponti
impiger
uicē
uenit

senatus decreto. ut ē comitū curiā reuocet decalio
uicū p̄ti camillus dicitur exēplo dicitur. multūq;
haberent imperatorē quē uellent. eadē digressū nun
cū uicōs contendit. missiq; ardeā legati ad camillū
uicō. cū p̄ducere. s; qd magis eredere libet. n̄ priū
p̄fectū ab ardea quā cōp̄te legē latā qd nec in
uicū p̄ti mutari finib' possēt. nec n̄ dicitur dicit
auspicio in eā rē habere. lex curiata lata ē. die
tate q; absens dicitur. Hū hęc uicē agitant. uterim
are rome. capitolūq; inuigenti periculo fuit. Itaq;
galli sui uigilio notato humano qua nunci auerit
puerit. seu sua sponte animaduerso ad eam rē
saxā ascensu equo nocte sublatū cū primo inermē
q; tēp̄taret uā p̄mississet. tradentes inde arma
ubi qd iniqui ēēt alteri inuicē subleuantes q;
in uicē. & t̄beritū alii alios p̄t postulare loq;
tanto silentio in hūmū euadere. ut n̄ custodes solu
fallerent. sed ne canes quidē sollicitū animal ad
nocturnos strepitū exortant. In se n̄ fesselle.
q; sacri rōnōnis in summa inopia cū. tam abstine
tur. q; saluti fuit. Itaq; clangorē eōs alarūq;
crepitu ceteris q; malli. q; tritumio ante consul
fuerit. ur̄ bello egress. armis arreptis. simul ad
arma ceteros cū uadit. & ad ceteri trepidant.
galliā q; iā in summo constitit. umbone uicē dēbat.
q; castis plapsi cū p̄uicōs sterneret. trepidantes
alio. armis q; omīssis. saxa quib' adherēbant man
b' amplexo trucidant. Itaq; & alii congregati uel
missilib' q; sacis p̄turbare hostes. sumū q; tota
plapsa acies in p̄ceptis dēferri. dēdico deinde tā
multa reliquū noctē quantū inurbatū n̄tū
p̄tēnt. cū p̄tēnt q; p̄tēnt sollicitatē q; cō
datū ē. luce q; rā uocatis classico ad conciliū
militū. hū attribuit cū & rēte & p̄p̄riū facto
p̄cū dēberet. malli p̄mū ob uicē. laudatus
donat q; n̄ ab tribunū solū militū sed consensu
etiā militari. cū inuicē se libat farris & quar
tarias uim adedē ei q; in uicē erant contulerunt.
rē dēta partū. ceterū inopia. fessatē cū argu

Canis solli
uicōs an
mal ad
uicē rā
strepit

Anse
n̄ fesselle

Poni
de capro
uo iadant

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Uicē
uicē

Galli recedū
sua uendebant

tribunusq; militū negotiū dātū. ut paciscerent. Inde
ut p. sulpicū et nit. abrenū. regula gallos collo
qo transacta res ē. & nullo pondo auri pōtū ppli gen
tib' inter imperatori factū. Rē fidissimē pte ad
reda. indiguitas ē. Sōdera ab gallis allata iniqua.
& tribuno recusante addit' abfolentia gallo ponderi
gladiū. intolerandaq; audita romanū uox. ut uic
tis ēē. sed diuq; & homines phibuerē redēptō ut
uere romanos. Nam forte quada. priusq; infanda
merces pficeret. palterationē nūdi omi auro pen
so dictator intēuē. auferatq; aurū demedio. &
gallos submoueri iubet. Cū illi reuocentes pactos
dicerent se se. negat eā pactū nō ratū ēē. que p' q;
ipse dictator creatus ēēt. inuissu suo ab inferioris
iuris magistratu facta ēēt. denunciatq; gallis. ut
se ad plū expediant. suas inaceruū conuere sartū.
& arma aptare. ferroq; nō auro recuperare patriam
iubet. in cōspētu habentes fana deū. & somugē &
liberos. & sola patrie deformē belli malis. & omnia q;
defendi & repta & uelēsi fas sit. Instruit deinde
aciē. ut loci natura patiebāt. infirmūq; solo urbi
ēnatura inequali. & omnia que arte belli sedā suis
eligi pparari ne potuerūt pndit. Galli noua rē
trepidū arma capiunt. utq; magis quā consilio
in romano incurunt. sū uocant fortuna. u' deose
opel humanaq; consilia rē romanā adiuuabant. Igit'
p'mo cōursu haud maiore mōtū fusi galli sunt.
quā ad allā. uicerant. Insuper altero deinde plio
adoctauū lapidē gabina una q' se refuga contulerūt.
clāe ductū auspicioq; camilli uincunt. Ibi cedes om
nia obtinuit. castra rāpuit. & nē nunci q'de cladi
reliq'. Dictator recuperata ex hostib' patria tri
umphari iurib' reitit. utq; iocō militarē quō in
conditō iacuit. romulus ac pat' patrie conditor
q; alē urbis haud uanis laudib' appellabat. Fernā
tā deinde bello patriā terū in pace haud dubie
feruante. cū phibuit migrari uicos. & tribunū rē
intenti agentib' p' in cōntā urbē. & p' se in dānata
magis plebe ad id consiliū. Saq; causa fuit nābdican
l' de

Gallos cladi
nec numerū
reliquit.

post triūphū dictatur. senatu obsecrante. ne r. p.
in incerto relinquere statū. Omniū p'mū ut cōt'
diligentissimū religionū cultor. que ad deos immor
tales p'tinebant reuoluit. & s. c. facit. fana omnia
q'd ea hostis possidisset restituerēt. terminarent.
expiantēq; expatioq; eox in libris p'dū uicos
quereret. cū certab' hostiū publice fueret. q'd
sacra p. r. ac sacerdotē recepissent. beneficioq; ei
ppli nō uicissimū honos deā immortalū ēēt. Iudi
capitolini fuerint. q'd iuppit' optimū maxumū. sua
sede atq; arē p' r. in rē trepida tutatū ēēt. col
legūq; ad eā rē in furi' dictator constitueret.
ex his q' in capitolio atq; arē habitarunt. expian
t' q' etiā uoel' nodurne. que nuncia cladis ante
bellū gallicū audita neglectaq; ēēt. nō inlata.
tēplūq; in noua u' locacionē fieri. aurū q'd gallis
eruptū erat. q'dq; ex alis tēplis in uicū cellā collectū.
cū inque referri oporteret confusa memoria ēēt.
sacra omē iudicā. Cū ante meo religio ciuitatē
apparuerat. q'd cū in publico deesset aurū ex quo
sūma pacte mercedis galli d'ficeret. amatoriū colla
tū acceperant. ut sacro auro abstinerēt. Matronis
grē ad h' honosq; addit'. ut earū hō uix p' morte
solleptū laudatio ēēt. Ius pactis que ad deos p'tineba
queq; p'sentatū agi poterant. in cōtentionē uniuerso
senatu p'sequente ascendit. atq; ita uerba f'it. Ideo
m' acerbe fē q'ntes cōtione. cū tr' p't. ut nec tristissimū
exili solatiū aliud habuerit. q' ad ardeq; uix. quā q'd
penit ab his certaminib' etiā. & ob h'ge etiā nō si me
fē p'p'tiq; iussu redouatū r' r' d' r' u' quā fuerit.
nec nō me ut redire mea uoluntas mutata. p' u' rā
fortuna ppulit. nisi h'ge q'q; p' patria dimicatio ēēt
cum illo etiā nefas ē. Quid enī repetam q'd obsessū ex
hostiū manib' eripui. si recuperatū ipsi deserui. &
cū uictorib' gallis capta tota urbe. capitolū tam
atq; arē diuq; & hominē remuerē. habitauerunt.
uictorib' romanū recuperata urbe. arx q'q; & capito
lū deserēt. & plus iustitiatū huius urbi sedā nra
fortuna faceret. quā aduersa f'ere. e' q'de sinobē
u' urbe simul positē traditēq; p' manū religionē
nullē ēēt. tam ante uideri nūm hac tēp'itate.

re' affuit romanis. ut omniū negligentia diuini
cultus cōcepta hominib' p'ire. Inueniunt enī horū
deinceps annos t' sedas res t' aduersas. inueniunt omnia
p'spere euenisse sequentib' deo. aduersa spernentib'.
lā omniū p'mū uicissimū bellū p' quot anno. quanto la
bore gestū. nō ante cep' sine quā. monitu deos aqua
ce laca albano emissa ē. q'd h'ge tandē urbis n' rē cla
des noua. nū ante exorta ē quā sp'ra uox glo emis
sa de aduentu gallos. quā gentiū ius ablegatis n' r' s'
uolatu. quā anob' cū iudicari deberet eade negle
gentia deos p' missū. Igit' uictū captiq; ac redēptū
tantū p'uarū d'us hominib' q; dedit. ut terrarū or
bi docuēto ēēt. Aduersē deinde res amouerunt
religionū. confugim' incapitolū ad deos ad sedem
uic' optimū maxumū. sacra in ruina rerū n' r' am
alia tery' celauim'. alia auēta infirmitas urb'
anouim' ab hostiū oculis. deos cultū deserui. ab
d'us hominib' q; tam nō inuissimū. Reddidit q' pa
trā. & uictorā. & antiquū belli deo amissū. & in
hostes q' c'p' auaricia in pondere auri f'ydus ac fide
f'efellerunt. uerterunt terrerē. fugāq; & cedem.
Ite culti neglectiq; numinē. tanta monumēta
urb' humanū cernente. et q'd sentis quites
quantū uix dū ē naufragis p'oris culpe cladisq;
emergente parentū. nefas urbe auspicio inuigi
nato q' conditā habent. nullas loc' inea nō religionē
deoseq; ē plen' sacrificiū solleptū. nō die magi sta
tū quā loca sunt. inq' b' fiant. Hos om' publicos
deos. p' uatos q' q'ntes deserui estis. Quā par u' r'
factū ē. q'd in obsidione nup' in cōgrego adolescentē
e' fabio nō minore hostiū admiratione quā cōptū
ē. cū int' gallica tela digressus ex arce solleptie fa
by gentū in colle q'ntali obit. Angentilia sacra
ne in bello q'de inuēnta. publica sacra & romanō
deō etiā in pace deseri placet. & pontifices flami
nesq; negligentia res publicarū religionū ēē. q'
p' uas in solleptū gentis fuerit. I' r' sitan aliqui
dicat. aut uel' ea nos facturō. aut huc inde missu
ros sac' dote n' r' s' q' faciant. quox ne u' r' fieri salū
cerimonis potē. & ne omnia generatū sacra om' s' q;
p' cōf'ra deos. in uic' epulo nū alibi q' incapitolio

pulmar suscipi potē. Quid de ceteris uesty ignibus
signoq; q'd imperiū p'ign' custodia ei' tēpli tenet loquar.
Quid de ancilab' u' r' s'. Mars gradue tuq; quirine
pater. h'ge omnia in profano deseri placet. sacra eq'
lia urbi. quēda uetustiora origine urbis. Et in
dece q'd inter nos ac maiores inter sit. Illi sacra que
dam in monte albano lauino q; nobis facienda tra
diderunt. An ex hostiū urbis romā ad nō trans
ferri sacra religiosū fuit. Huc sine piaculo in ho
stiū urbe uicos transferim'. Recordamini agite
dū quotiens sacra instaurarēt. cū q'd aliqd expatio
ritu negligentia casu ue p' r' missū ē. in que res ē
p' prodigiū albani lacus. nō instauratio sacrarū
auspicarēq; renouatio effect' ē. uiceni bello r. p. re
medium fuit. At etiā tāquā ueterū religionū memo
res. & peregrinos deos translatim romā. & constitum'
nouos. uino regia transuēta auis nup' in uentino
qua insigni ob excellens matronarū studiū. celebri
q; dedicata ē die locatio. tēplū p' r' celestē uocē
cauiditā in noua uia iussim' fieri. capitolinos
ludos solleptū alius addidim'. collegūq; ad id no
uū auctore senatu condidim'. Quid hoc op' fuit
suscepi. si unā cū gallis urbem romanā relictū
ri fuim'. Si non uoluntate mansim' incapitolio
p' r' menses obsidionis. si ab hostib' metu recēti
sum'. desactis loquim' & deceptis. q'd tandē desac'
dotib' nonne inmentē uenit. quantū piaculi com
mittatur. uestalib' una illa sedes ē ex qua nihil
ūquā p' r' quā urbs capta mouit. flammā diali noc
tē unā manere extra urbē nefas ē. Nos uicentes p'
romanis facturi estis. sacerdotes & uestales tuq; te
deserunt uesta. & flammā p' r' r' habitando insingulas
noctes tantū sibi req; publicē piaculi contahet. q'd
alia que auspicio agim' omnia fere utq; pomeriū
eui obliuionē aut cui negligentiaq; dam'. comitia
curiata que rē militarē continent arx u' comitia
centuriata q' b' cōf' tribunosq; militares creatū. ubi
auspicio nō ubi assolent' possunt. uicos ne h'ge trans
ferim'. an cōmiciose causa p' r' tanto in cōm' inde
serā hanc ab d'us hominib' q; urbe ē ueniet. sed rē
ipla cogit. uastā incendis r' uisq; relinquere urbē

tantis opinionem que maxima sit etiam constantem efficiat. quod ad bellum atque antea atque in ea. plus ibi minarum quam periculi esse. se tam ut nihil timendi sic nihil contempnendi auctorem esse. circumsideri urbem romanam ab invidia a odio finitiorum. itaque a duobus pluribus a exercitibus administrandam rem. posse te inquit. l. ualeri solatium impetu consiliis; legiones mecum aduersus antiam hostem ducere placet. itaque; seruli altero exercitu instructo paratque; in urbe castra habere intentum. siue utrumque se interum ut nuptiue noua hinc cura latini atque hennuci mouerunt. perito habeo ita rem gesturum ut patre. auo. itaque; ipso ac ser tribunatibus dignum est. Tertius exercitus excausatus senioribusque; atque quinto scribitur: qui urbi moenibusque; presidio sit. l. horatius. arma. tela. frumenta. queque; belli alia tempora possent prouideat. te seruli corneli presidem huius publici consilii. custodiam religionum. comitorum. legionum. rerum omnium urbanarum collegi facimus. Cunctis in partes muneris sui benigne pollicentibus operam. ualerius socius imperii lectus adiecit. m. furium sibi proditorum. itaque; et promagistro equitum futurum. Proinde quam opinionem de amico imperatore. cum spem de bello haberent. se uero bene sperare. Patres a de bello. et de pace uniuersaque; re. p. erecti gaudio fremunt. neo didatore unquam opus fore rei. p. si tales uiros in magistratu habeat. tam concordibus uniuersos animi parere. atque imperare iuxta paratos. laudemque; conferentes potius in medium quam ex communi ad se trahentes. Iusticio in die dileditque; habito. furus ac ualerius ad satricum profecti. quoniam uolsorum modo iuuentutem antea et noua sobole lectam. sed ingentem latinorum hennicorumque; concuerant. eorum geruntis diutina pace populis. Itaque; nouis hostis ueteri adiunctis. commouit animos multos romanorum. quod ubi aciem iam instructam camillo centuriones nuntiauerunt turbata militum membra esse. segre arma capta. cum tabundisque; a resistentes egressos castris esse. quin uoces quoque; auditas cum ceteris hostibus

singulos pugnaturos. eegre in hennem. tantam multitudine ne dum armata sustineri posse. in equum insilire. et ante signa obuersus in aciem ordinis interegunt. que; tristitia militum hec que; insolita cunctatio est. hostem. anime. animos ignoratis. Hostis est quid aliud. quam perpetua materia uirtutis glorieque; uis. Uol contra me duce ut saleros uelofos; captos. a incapti patria gallorum. legiones cesas. tacta modo. trigeminis uictoris triplicem triumphum. et hinc ipsi uolofos. et equis. exstruere egessit. anime quod non didator uobi sed tribunus signum dedi non agnosceris duce. neque; ego maxima imperia uiuos desidero. a uos in me nihil propter me ipsum inueneri decet. neque; enim didatorum mihi unquam animos fecit. ut ne exiliu quidem ademit. Idem igitur omni sumus. a cum eadem omnia in hoc bellum afferamus que; in priora attulimus. eundem euentum belli expectamus. Simul concurrentes. quod quisque; didicit accensueat. faciet. uol uincens. illi fugient. Dato deinde signo ex equo cecidit. a primum signiferum manu arreptum secum in hostem rapit. Inter miles clamant signum. Quod ubi uidere ipsum camillum iam ad manera corporis senecta inualidum uadentem in hostes. procurrunt pariter omni clamore subacto. sequere imperatorem. pro se quisque; clamantes. Emissum etiam signum camilli uisum in hostium aciem ferunt. idque; ut repetere eorum concitato ante signa nos. ibi primum pulsam armata. terroris; non prima tantum aciem. sed etiam ad subsidiarios platum. nec uis tantum multum mouebat exercitum presentia ducis. sed quod uolsorum animus nihil terribilius erat. quam ipsius camilli forte oblata species. Ita que; se intulisset uictoria secum haud dubium traheret. Maxime id euidenter fuit. cum in leuicorno prope iam pulsam arrepto repente equo cum secuto pedestri aduersus conspectu suo plium restitit. ostentans uincens cetera aciem. Iam in clinata res erat. sed turba hostium a fuga impedita. a longa cede conficienda multitudo tanta fessio multum erat. cum repente ingentibus pcellis

VI
fusus imber. certam magis uictoriam quam prelium duxerunt. Signo deinde recepto dato. nec insculta quietis romanus profectus bellum. Latini namque; a hennuci. relictis uolsis domos profecta sunt. malis consiliis pares adepti euentus. Uolsi ubi se desertos ab eis uidere quorum fiducia rebellauerant. relictis castris moenibus satrici se includunt. quos primo camillus uallo circudare a aggere atque; operibus oppugnare est adortus. que; postquam nulla eruptione impedit manus esse ammutatus in hoste quam ut in eo tantum spei uictoriam expediret. coortatus multum ne tamquam uelofos oppugnantes in opere longinquo sese tererent. uictoriam in manibus esse. ingenti multum alacritate moenia undique; adgressus scalis oppidum cepit. Uolsi abiecerunt armis sese dediderunt. Proterum animos ducis rei maiori antio inminuit. Id caput uolsorum. eam fuisse originem proximi belli. sed quia nisi magno apparatu tormentis machinisque; tam ualida urbs capi non poterat. relictis ad exercitum collega roma est profectus. ut senatum ad extendendum antium horaretur. Inter sermonem eius. credo rem amantem diuturniorem manere ducis cordi fuisse. legati abnepete a cetero auxiliium aduersus a truscos petentes uerunt. breuem occasionem esse ferendi auxilii memorantes. Fovum camilli ab antio fortuna auerit. namque; cum ea loca opposita a truscos a uelut claustra inde portaque; essent. cecidit occidendi ea cum quid noui molirentur. a romanis recu perendi tuendique; cura erat. Igitur senatum cum ea nullo agi placuit ut omisso antio bellum a truscum susciperet. legiones urbanas quibus quintus profuerat et decernuntur. Quamquam expertum exercitum assuetumque; imperio qui in uolsis erat mallet. nihil reculauit. ualerium tantum modo imperii socium depoposcit. Quintus horatiusque; successores ualerio in uolsis missi. profecti ab urbe sutrium. furus a ualerius parte oppidi iam captam ab a truscos inuenere. a parte altera inter septem tineribus egre oppidanos uim hostium ab eis arcent. Cum romani auxilium aduersus. tum

76
camilli nomen celeberrimum apud hostis sociosque; et in presentia rem inclinam sustinuit. a spatium ad opem ferendam dedit. Itaque; diuiso exercitu camillus collegam in ea partem circudat hinc copus quam hostes tenebant moenia aggredi uer. non tanta spe scalis capi urbem posse. quam ut a ueris eo hostibus. et oppidanis iam pugnano fessis laxaretur labor. et ipse spatium inuendi sine certamine moenia haberet. Quod cum simul utrumque; factum esset. ancepsque; terror a truscos circumstaret. a moenia summa ui oppugnari. et intra moenia esse hostem uiderent. porta sequi una forte non obsidebatur. trepidi uno agmine eiecerunt. Magna cedes fugientium a in urbe. a pagros esse facta. Plures a truscos intra moenia cecidit. Valerianum expectatores fuere. Hec ante noctem que; conspectum ademit finem cedendi fecere. Sutrio recepto restituroque; socius nepete exercitus ductus quod prodici onem acceptum iam totum a truscos habebant. Uidebatur plus in ea recipienda laboris fore non in eo solum quod tota hostium erat. sed etiam quod parte nepesinorum pudente ciuitatem facta erat dedicio. Mita tam ad principes eorum placuit. ut secernerent se ab a truscos. fidemque; quam implorassent ab romanis ipsi prestarent. Unde cum responsum allatum esse nihil sui potestatis esse. a truscos moenia custodiasque; portarum tenere. primo populationibus agrum terror est oppidanis adortus. Deinde postquam deditionis quam societatis fides sanctorum erat. falcibus sarrmentorum et agro collatis ductus ad moenia exercitus. completisque; fossis scalis adnotis. clamore primo impetuque; oppidum capitur. Nepesinus inde ecludit ut arma ponant. paraque; uisum inermi. a truscos pariter armati atque; inermes cecidit. Nepesinorum quoque; auctores deditionis securi percussit. Innoxie multitudinem reddat res oppidumque; cum presidio relictum. Ita duabus sociis urbibus ex hoste receptis. uictorem exercitum tribum. cum magna gloria romam reducerunt. Eodem anno ablati hennicisque; res repetit. que; hincque; cum peros annos multum exinstituto non dedissent. Responsum fre

quenti utriusq; gentis concilio est. nec culpam eo publica.
nec consilium fuisse quod suę uuentatis aliqui apud
uolsos militauerunt. eos tamen ipsos prauis consilio poe
nam habere. nec quęquam ethis redacem esse. militas
autem nondati. causam terrorem assiduum uolsis
fuisse. quā pestem adherentem lateri suo tot sup alia
aliis bellis exhauriri nequisse. Quę relata patribus
magis tepus quā causam non uisa belli habere. In
sequenti anno amallio. p. cornelio. t. et l. quintis
capitolinis. l. papirio curfore. is tribunis consulari
potestate graue bellum foris. grauior domi sedicio
exorta. Bellum auolsis aduicta latinorū atq; her
nicorum defectione. Sedicio unde minime toneri
potuit apatrię gentis uero eundemq; famę. m. mal
lio capitolino. qui nimius animi cū alios principes
sperneret. uni inuideret ecumio simul honoribus
atq; uirtutibus. m. furio. agere se rebat solū eum in
magistratibus. solū apud exercitus esse. tantum iam
eminere. ut hisdem auspiciis creatos non collegis
sed pministris habeat cum interum siquis uere est
mare uelit. m. furio recuperari patria erobfidione
hostium non potuerit. nisi ase prius capitolū atq;
arx seruata esset. et ille inter aurū accipiendum
et spem pacis dissolutis animis gallos aggressus sit.
ipse armatos capientesq; arcem depulerit. illius gē
pars uirtus apud omīs multes sit. qui simul uinceres.
sug uictoris neminem omūum mortalium socum
esse. His opinioibus inflato animo. ad hoc uicio
quoq; ingenu uehementis et impotens. postquam ut
patres non quantū equū censet excellere suas
opes animaduertit. primus omūum erpatribus popu
lari factus. cū plebeis magistratibus consilia comuni
care. criminando patres. alluciendo ad se plebeiam au
ram. non consilio ferri. famęq; magne. mallo quā bonę
esse. et in contentis agrarū legibus quę materia semp
tribunis plebis seditionū fuisse. idē moliri coepit.
acriores quippe aris alieni stimulos eē. qui n egestate
modo atq; ignominia mumentur. sed neruo ac uincu
lis corpus liberū terrent. et aris alienam magna

uis. res dampnosissima etiam diuitibus edificando et
ta. bellum itaq; uolsis graue pfe. oneratum latinorū
atq; hernicorū defectione inspeciem causę iactatum.
ut maior potestas quęreretur. Sed noua consilia mal
li magis compulere senatū addictatorem creandum.
Creati. a. cornelius cossus. magistrū equitū duxit. t.
quintum capitolinū. Dictator etiā si maiore dumi
cationem. propositam domi quā foris cernebat. tamen
seu quia celeritate ad bellum opus erat. seu uictoria
triumphoq; dictaturę ipsi uere esse additurū ratus.
dilectū habita. in agrū pompanū. quo auolsis
exercitum inductū aduictat pgit. Non dubito. pter
facietatem tot iam libris assidue bella cum uolsis
gesta. legentibus illud quoq; succursurum. qđ mih
presenti propiores temporibus harū rerum audito
res miraculo fuit. unde totiens uictis equis et uol
sis suffecerunt multes. Quod cū ab antiquis tactū
pmissumq; sit. cuius tandem ego rei pter opini
onem quę sua cuiq; conuictanti eē potest auctor sum.
Simile uerū est. aut interuallis bellorum sicut nunc
indilectibus sit romanis. alia atq; alia subole uincere
ad bella instauranda. totiens uisus esse. aut non echilde
semp populi exercitus scriptos. quāquā eadem semp
gens bellum intulerit. aut innumabilem multitu
dinem liberorum captiū in eis fuisse locis. quę nunc
uix seminario exiguo militū relicto. seuita romana
absolutudine uindictat. Ingens certe qđ inter omīs
auctores conueniat quāquā nup camilla ducta atq;
auspicio accis res erant uolsorum exercitus fuit.
Ad hoc latini hernicosq; accesserant. et exercituum
quidam. et colonū etiā aueltris romani. Dictator
castris eo die positus. postero cū auspicio pdisset.
hostiaq; cesa pacem dñm adorasset. letus admittes
iam arma adppositū pugne signū sicut edictū erat
luce prima capientes. pcessit. Nra uictoria ē mil
tes inquit. siquid diu uatesus eorum insitaurū uides.
Itaq; ut decet certe spei plenos et cū in quibus manus
conferant pilas ante pedes positas. gladius tantum
dextas armenus. nec pcurri quidem ab acie uelun

sed obrutos uos stabili gradu impetum hostium ex
pere. Vbi illa uana iniecerint missilia. et effusi
stantibus uobis se intulerunt. tū micent gladiu. et
ueniat inmentem unucunq; deos eē qui romanū
aduuerit. deos qui secundis aurbus inplium misē
runt. tu. t. quinta. equitem intētus ad primum
intium moti certaminis tenent. Vbi herere iam
aciem collato pede uideris. tū terrorem equestre
occupatis alio pauore infer. in uelutq; ordines
pugnancium dissipu. sic eques sic pedes ut pce
perat pugnant. Nec dux legiones. nec fortuna
fefellit ducem. Multitudo hostium nulli rei
ppterquam numero freta. et oculis utaq; metuent
aciem tenere plium inuit. temere omisit. cla
more tantū missilibus telis e primo pugne impe
tu ferat. gladios. et collatōm pedem. et uultū hos
tis. ardorem ardorem animis micantem ferre
non potuit. Impulsa fronte pma. et repidato sub
sidus inlata. et suū testem intulit eques. Rupti
inde multas locis ordines. motaq; omia. et fluctu
anta similit acies erat. Dein postquam cedentibus
primis. iam ad se quisq; puenituram cedem cerne
bat. tertia uerunt. Stare romanus et donec arma
ta conferatq; abibant. pedū labor in psequendo
fuit. Postquam iactari arma passim fugaq; pagis
sparsi aciem hostium animaduertū est. tū cētum
turme emisse dato signo ne in singulorū moran
do cede spatium aduadendum interm multi
tudini darent. satis eē missilibus acterrone im
pediri cursum. obequitandoq; agmen teneri.
donec assequi pedes et uista cede conficere hoste
posset. Fugę sequendiq; nante noctem finis fuit.
Capta quoq; ac direpta eodem die castra uolsorū.
pedaq; omīs pter libera corpora militi concessa est.
Lax maxima captiuorū elatus atq; hernicis
fuit. ne hominū deplebe ut credi posset. merce
de militasse. sed principes quida uuentatis in
uicta. manifesta fidel. publica ope uolsos hostes
adutos. Cerruentū quoq; quida cogniti. et colo

ni aueltris. romaq; omīs missi. Percuntētib; p morib;
patrum. cam deniq; dictatori defectionem sui quisq;
populi haud pplere induuere. Dictator exercitum
instatus tenebat. minime dubius bellum cū his popu
lis patres uisuros. tū maior domi exorta moles coegit
acciri romā eum. gliscerite indies seditione. quā solito
magis metuendam auctor faciebat. nenum iā oratio
nes modo. m. malli. sed facta popularia. inspeciem
tumultuosa eadem qua mente fuerunt intuenta
erant. Centurionem nobilem militibus factis iudi
catum pecunę cū duci uidisset. medio foro cū cāna
sua accurrat. emanū iniecit. uociferatusq; de supbia
patris ac crudelitate peneratorū amiseris plebis. uirtu
tibus eius uiri fortisq;. tum u ego inquit. nequiquā
hac dexta capitolium arcemq; seruauerim. sic uem
cōmiltonēq; meum. tāquam gallis uictoribus captū.
inferuntatem ac uincula duci uideam. Inde rem
creditori palam populo soluit. libraq; eare libera
tum emittit. deos atq; homines obtestantem. ut. m.
mallo liberatori suo parenti plebis romane grām
referant. Acceptis exceplo intumultuosa turbā.
et ipse tumultum augebat. cicatrice acceptas
aerenti. gallico alusq; deinceps bellis ostentans se
militantem. se restituentem euerfos penates mul
tiplici iam sorte exsoluta. mergentib; sep sortem
usuris obruta foenore eē. uidere lucem. forum.
cuium ora. m. malli opera omia. parentum bene
ficia ab illo se habere. illi deuouere corporis utiq;
ac sanguinis quod supsit. quodcuq; sibi cū patria.
penatib; publicis ac priuatis iuris fuerit. id eum
uno homine esse. His uocib; intincta plebs. cum
iam unius hominis eēt. addita alia cōmotiōis ad
omia turbanda consilio res. Fundū inuicenti ca
put patrimonii sabiecit pconus. nequē urm iqt
quirites. donec quicquā in re mea superit. iudicātū
addictum uē duci paciar. Id uero ita accendit
animos. ut pomē fas ac nefas secuturi uindictam
libertatis uiderentur. Ad hoc domi conciliant
in modū sermones pleni criminū in patres. inter

quos cum omisso discrimine uera auana iaceret. thes-
auros gallicis aurum occultari a patribus iecit. nec iam
possidentis publicis agris contentos esse. nisi pecuniā
quoque publicam auerant. ea res stipulam fiat. exsolui
plebem a re alieno posse. Quis ubi obiecta spes est.
enim uero indignū facinus uideri. cū conferendum
ad redimendā ciuitatem agallis aurū fuerit. tributo
collationem factā. idē aurū ex hostibus captum in
paucorum pdam cessisse. Itaque ex se quebantur cre-
dendo. ubi tantę rei furti occultaretur. differentia;
et tempore suo se indicaturū dicenti. ceteris omis-
sis. eo uerse erant omniū curę. apparebatque nec ueri in-
dici grām mediā. nec falsi offensionem fore. Ita
suspensis rebus. dictator accitit abeuerit in urbē
uenit. Postero die senatu habito. cū satis pericula-
tus uoluntates hominū discedere senatū ab se uer-
tisset. stipatus ea multitudine. sella comitio posita.
uatore ad m. mallium miser. qui dictatoris uisui
uocatus. cū signū suis dedisset. ad esse certam agni-
ne ingenti ad tribunal puenit. Hinc senatus. hinc
plebs sui quisque intuentes ducem. uelut in acie
constiterant. Tam dictator silentio facto. uaniam
inquit mihi patribusque romanis ita deceteris rebus
cum plebe conueniat. quę ad modum quod ad te atti-
net. eaque rem quā de te sum que siturus. conuenturū
satis confido. Ipem factam a te ciuitati uideo. fide
incolumi. et thesauris gallicis. quos primo respatriū
occultent. creditū solui posse. Cui ego retantum
abest. ut impedimento sim. ut contra te. m. malli
adhorter. liberes foenere plebem romanam. et istos
incubantes publicis thesauris expda clandestina
euoluas. Quod nisi facis. siue ut a ipse in partem
prede sis. siue quia uanū iudicium ē. in uincula
te duci iubeo. nec ductus patiar. a te multitudine
fallaci spe concitari. Ad ea mallius. nec sese fecellisse
ait. non aduersus uolscos tocens hostis quotiens
patribus expediat. nec aduersus latinos hernicosque
quos falsis criminibus agant. sed aduersus se ac plebē
romanā dictatorem creatū esse. Lam omisso bello

quod simulacrum sit in se impetum fieri. iam dictato-
rem pfiteri. patrocium foeneratorū aduersus ple-
bem. iam sibi ex faore multitudinis crimen a pncipē
queri. Offendit inquit te. a. corneli. uosque; p. c.
circumfusa turba lateri meo. quin eam deductas
ane. singuli uris beneficiis. incedendo erumendo.
deneruo. ciues uris phibendo iudicatos addiditose;
duci. ex eo quod affluct opibus uris. sustinendo neces-
sitates aliorum. Sed quid ego uos de urō impenda-
tis horror. forem aliquā ferre decapite. deducte.
quod usuris pnumentiū est. uā nūbilo mea turba quā
ullius conspectior erit. It enim quid ita solus ego
cum cura ago nūbilo magis quod respondeā habeo.
quā si querat quid ita solus capitolū arcemque; serua-
uerim. et tū uniuersis quā potui opem tui. et nō
singulis feram. nā quod ad gallicos thesauros atti-
net. rem suapte natura faciem. difficilem interro-
gatio facta. Cur enim queritis quod fecit. cur quod
in sinu urō est. excita iubeat potius quā ponat.
nisi fraus aliqua subest. Quo magis argui p stigma
iubeat urā. eo plus uereor. ne abstuleritis obser-
uantibus etiā oculos. Itaque non ego uobis ut inducē
pdas uras. sed uos id cogendi estis. ut in mediū pfe-
ratis. Cū mittere ambages dictator iuberet. et aut
pagere uerū iudiciū cogeret. aut facinus faceri
in simulati falso crimine senatus. oblatque; uari furti
inuidia negantem arbitrio inimicorum se locatu-
rum in uincula duci iussit. Arreptus auatore.
iuxta inquit optime maxime. uinoque; regia. ac
minerua. ceterique; di. deique; qui capitolū arcemque;
incoltis. sicne urim multam a capside sitatis uerari
ab inimicis. Nec dextera qua gallos fudi ad elubris
uris. iam in uinculis exatens erit. Nullius nec oculi
nec aures indignitatem ferebant. sed in uicta sibi
quidā patientissima iusti imperi ciuitas fecerat.
nec aduersus dictatorem uim. aut tr. pt. aut ipsa
plebs attollere oculos aut hincere audebant. Con-
uicti in carcerem mallio. satis constat magnā parte
plebis uestem mutasse. multos mortales capillum.

aut barbam pmississe. obuersamque; uestibulo carceris
mesta turbam. Dictator deuolscis triumphauit. in uideque;
magis triumphus quam g. fuit. quippe domi nūmūque;
partū eam. ac tūque; decue nō de hoste fremebant. unū
defuisse tantū superbie. quod non. m. mallius ante cur-
rum se ductus. Lamque; haud pcul seditione reserat.
cuius leniende causa postulante nullo largitor uo-
luntarius senatus factus. satricū colonā duo milia
curum romanorū deduci iussit. Bina iugera a
semis agris assignat. Quod cū a parui et paucis
datum. a mercedem eē pdendi. m. malli in interpreta-
rentur. remedio urtatur seditio. etiā magis insigni-
nise foribus a facie reorū turba malliana erat.
motaque; post triumphum ab dicatione dictaturę
terror. et lingua et animos liberauerat hominum.
Audebantur itaque; p. palam uoces exprobrantiū mul-
titudinū. quod defensores suos semp in pceptem
locum fauore tollat. deinde in ipso discrimine
periculi destituat. sic sp. cassium in agros plebem
uocantem. sic sp. meliū ab ore ciuuium famem suis
impenis ppulsantem. oppressos. sic. m. mersa et ob-
ritam foenore partem ciuitatis in libertate a luce
etrahentem. pdatū in uinculis. saginare plebem po-
pulares suos ut iugulentur. hoc cime paciendum
fuisse. et si ad nūctū dictatoris non responderit uir
consularis. fingerent mentatū ante. atque; ideo non
habuisse. quod tū responderet. cui seruo inquam
mendatu poenā in uinculo fuisse. non obseruatam
esse memoriā noctis illius. que pene ultima atque;
eterna nomini romano fuerit. nō speciem agminis
gallorum p. arpeiam rupem scandentis. nō ipsius. nō
malli. qualem eū armatū pleniū sudoris a sangu-
nis. ipso pene ioue erepro ex hostium manib; uidisset.
se libris ne farris grana seruatois patrię relatum.
et que prope celestem cognomine certe capitolino
toui partem fecerunt. eum pati uinctū in carcere.
ut tenebris obnoxiam carnisque; arbitrio ducere
arum. adeo in uno omib; satis aurili fuisse. nul-
lam opem uitam multas uni eē. Lam ne nocte quide

70
turbā ex eo loco dilabebatur refracturosq; carcerem
minabantur. cum remisso id quod erepturi erant.
ex. sic. mallius uinculis liberatur. Quo facto. nō sedi-
tio finita. sed dur seditioni datus est. Per eosdē dies
latinis a hernicis. simul colonis circiensibus a ueli-
tris purgantibus uolsci crimine belli. captiuosque;
reperentibus. ut suis legibus in eos anuaduerterent.
tristia responsa reddita. tristiora colonis. quod ciues
romani patrię oppugnande nefanda consilia inissent.
Non negatū itaque; tantū decapitui. sed in quo abso-
cuis tam teperauerunt. denuntiatiū senatus uerbis.
facefferent prope ex urbe. ab ore atque; oculis. p. ne
nihil eos legationis uis externo nō uū coparati tege-
ret. Recrudescente malliana seditione. sed sub
eritu anni comitia habita. erantque; tr. mil. consulari
potestate. sergius cornelius maluginensis secund.
p. ualerius potitus tertius. m. furus camillus. tumque;
seruilius sulpius rufus. tertium. c. papius erassus.
et quintus cincinnatus secund. Cuius principio
anni a patrib; a plebi oportune externa pax data
plebi. quod non auocata dilectū spem cepit dum
tam potentē haberet ducem. foenoris expugnandi.
patrib; ne quō externo terrore auocarent animi.
absanandis domesticis malis. Igitur cū pars utraq;
acrior aliquanto cohorta eēt. In ppinquū cetaoren
aderat. a mallius aduocata domū plebe cū pmet
pibus nouandarum rerū interdiu noctuque; consilia
agrat. plenior aliquanto animorū inarūque; quam
antea fuerat. Nam accenderat ignominia recens
in animo. ad contumeliā in expro sps dabat quod
nec ausus esset idem in se dictator. quod in spurio
melio cincinnatus quintus fecisset. a uinculorū
suorū inuidiam nō dictator modo abdicando dicta-
turam fugisset. sed senatus. ne quidem sustinere
potuisset. His simul inflamis exacerbatisque; uā ple-
accensos inctabat plebis animos. Quo usque; tandē
ignorabit ures uras. quas natura nebeluas quidem
ignorare uoluit. numerate saltem quot ipsi sitis.
quot aduersarios habeatis. si singuli singulos aggres

sini esset. tamen acius crederem uos pleritate. quā illos p̄dominatione certaturus. quos enim clientis circa fuisse patronos. tot nunc aduersus unū hostē eratis. ostendit modo bellum. pacem habebitis. uideant uos patros aduim. uis ipsi remittent. audendum ē aliqd̄ uniuersis. aut omnia singulis pacienda. quo usq; me circūspectabitis. ego equidem nulli uirū deero. ne fortuna mea desit uidece. Ipse uideret uir. ubi usū est inimicis nullus repente fuit. & uicisti inuincula duci uniuersi cum qui a singulis uobis uincula sepe uerant. Quid sperem si plus in me audeant inimici. an certum casti meliusq; expectem. benefactis quod ab hominamini. diu phibeant hec. sed nūquam p̄t̄ me de celo descendit. uobis dent mentem oportet. ut phibeatis. sicut m̄ dederunt armato togatoq; ut uos ab barbaris hostibus a sup̄bis defenderem ciuib; tam paruus animus tanti populi est. ut semp uobis auxiliū aduersus inimicos satis sit. nec ullum nisi quatinus imperari uobis sinatis. certam aduersus patres noratis. nec hoc natura insitum uobis est. sed usu possidemini. Cur enim aduersus externos tantum animorū geratis. ut imperare illis equū censeatis. quia consueuistis cū eis p̄ impero certare. aduersus hos tēptare magis quam tueri libertatem. Tam quale scūq; duces habuistis. quale sumq; ipsi fuisse. omnia adh̄c quantacūq; petistis obtinuistis. seu uis seu fortuna uis. Tempus ē etiam maiora conari. experimur in eam felicitatem a me ut spero felicitate certum. minori negotio quam imperet patrib; imponetis. quā qui resisterent imperantib; in posuistis. Solo equande sunt dicitur. consularisq; ut caput attollere romana plebs possit. p̄inde ad este. phibete uis de pecunia duci. ego me patronū profiteor plebs qd̄ mihi cura mea & fidelis nomen induit. Vos si quo insigni magis imperi honorisue nomine uirū appellabitis duces. eo utemini potentiore adoptanda ea que uultis. Inde de regno agendi orū inuicium dicitur. Sed nec cum quibus nec quem ad finem consilia p̄ueniunt.

satis planum traditur. At in parte altera senatus de secessione indomum p̄uatam plebis forte etiam inare postam. & imminenti mole libertatis agitat. magna pars uociferantur seruilio a hala opus esse. qui non inuincula duci iubendo irretet publicum hostem. sed unius iactura cuius finiat inuestanum bellum. Deceurritur ad leniorem uerbis sententia. tum tam eandem habentem. ut uideant magistratus nequid expulsi consilii. m̄. malli. res. p̄. deo menti capiat. Cum tribuni consulari potestate. tribunūq; plebi. nam et quia eundem a se potestatis quem libertatis omnium finem cernebant patrum auctoritate se dediderant. Et tum omis quid opus facto sit consultant. Cum p̄ter uim & eadem nihil cuiquā occurreret. eam autem ingentis dimutationis fore appareret. tū. m̄. menemus. & q̄. publici. trib; plebis. quid patrum & plebis certamen facimus. quod ciuitatis ē aduersus unū pestiferū ciuem debet. Quid cū plebe aggredimur eam. que per ipsam plebem aggredi iuuat est. Ut sius ipse honoratus uirib; ruat. diem dicere a nobis in animo est. nihil minus populare qua regnū est. simul multitudo illa non secum certari uiderunt. & et ad uocant iudices facti erunt. & accusatores de plebe patrum reum inuicib; tur. & regni in medio. nulli magis quam libertati fauebunt suq;. Approbantib; cunctis. diē mallio dicunt. Quod ubi factū est. primo comota plebs est. utiq; postquā sordidatū reū uiderunt. nec cū eo non modo patrum que quā sed ne cognatos quidem aut affines. postremo ne fratres qd̄. uulū. & ceterum mallios. qd̄ ad eū diem nūquā usu euenisset. ut in tanto discrimine nō p̄rimu uesset mutarent. appio. claudio inuincula ducto. & claudum. inimicū. claudiaq; omem gentē sordidatū fuisse. consensu opprimi popularem uirum. quod p̄mus apatib; ad plebem decesset. Cum dies uenit que p̄ter certis multitudinis. sed et osiq; uores. & largitionem. & fallax inditum. p̄tinentia p̄prie ad regni crimen ab accusatorib;

VI
obedia sunt reor. apud neminem auctorem inuenio. nec dubito haud parua fuisse. cū dāpnandi mora plebi non inuicula. sed in loco fuerit. Illud notandum uidet. ut sciant homines que & quanta decora. foeda cupiditas regni. non ingrata solum sed inuisa etiam reddiderit. Homines prope. ecce. p̄dusse fertur. quib; sine honore expensas pecunias tulisset. quorū bona ueni re. quos duci addidit. phibuisse. ad hec decora prope belli non comemorasse tantū. sed p̄tulisse etiam conspuenda spolia hostium. cesorum ad. xxx. dona imperatorum ad. xl. in quib; insignes duas murales coronas. ciuicis octo. ad hoc seruatos ex hostib; ciues producit. ut quos. & seruiliū magistrū equitū absentem. nominatum. & cū ea quoq; que bello gesta essent. profastigio rerum oratione etiam magnifica. facta dicitis. equando memorasset. nudasse pectus insignis cicatricib; bello acceptis. & identidem capitolium spectans. iouem deosq; aliosq; deuocasse ad uirū fortunariū suarum. peccatumq;. ut quā memem sibi capitolinū arcem. p̄genti ad salutem. p̄. r̄. dedissent. eam. p̄. r̄. in suo discrimine clarent. & onasse singulos uniuersosq; ut capitolium atq; arcem inueniret. ad deos ut uir mortales uerū de sese iudicarent. in capto marcio cū centuriam populū crearetur. & eius ad capitolium manus tendens ab hominibus ad deos p̄ces auerisset. apparuit tribunis. nisi oculos quoq; hominū liberasset. tanta memoria decoris. nūquā fore ut p̄occupatis beneficio animis uero crimini locū. Inde postera die in petilinum lucum extra portā flaminiam unde conspedit in capitolium noneet. conciliū populi inditū est. Ibi crimen ualuit. et obstinatis animis triste iudicū inuisūq; etiā iudicibus factū. Sunt qui p̄duum uirū qui de p̄duellione acquirere creatos. auctores sunt dampnatum. tribuni desaro tarpeio deiecerunt. locisq; idē in uino homine et eum glorie monumentū. & p̄ne ultime fuit. Adiecit moruo note sunt. publica una. qd̄ cū domus eius fuisset ubi nunc & edes. atq; officina mone tē est. latū ad populi est. nequis patricius in are aut capitolio habitaret. gentilia altera. quod gentis malli

79
decreto autum est. nequis deinde. m̄. mallius uocaret. Hunc certū habuit uir nisi in libera ciuitate natus esset memorabilis. populū breui postquā periculum ab eo nullū erat. p̄t̄ ipsi recordantem uirtutes. desiderū eius tenuit. Restituta etiā breui consecuta. nullis occurrentib; tante cladis causis. camalliano supplicio magne parti uideri orta. uolatu capitolium esse sanguine seruatoris. nec discordi fuisse poenam eius oblata. p̄t̄ oculus suis. a quo sua tēpla erepta manibus hostiū essent. Restituta inopia frugum. et uulgata utriusq; mali famā in sequente anno multiplex bellum excepit. l. ualerio uir. aulo mallio. uir. serulio sulphicio uir. l. lucretio. l. amilio uir. m̄. trebonio t̄. multū consulari potestate. hostes noui p̄ter uolentes uelut forte quadā prope ingentium exercendo romano militi datos. circiosq; et uelitas coloniā iam diu molientes de secessionem. & suspectū latū. lanuuiū etiā que fidelissima urbs erat. sub t̄o exorta. Ad patres rati conceptu accidere. quod ueliter uis ciuib; suis tandū impunita de secessio est. decreuerunt ut p̄mo quoq; tēpore ad populū ferretur de bello eis indicendo. Ad quā militiā quo paratior plebs est. quinq; uirū pomptano agro diuidendo. et trium uirū nepes colonis deducend; creauerunt. Tu ut bellum uerberent latū ad populū est. & nequā dussuadentib; t̄. p̄t̄ omis trib; bellū uisserunt. Apparatum eo anno bellū est. exercitus p̄t̄ pestilentia non eductus. eaq; cunctatio coloniā spatium dederat de p̄candi senatū. & magna hominū pars eo ut legatio supplet romā mitteretur inclinabat. nisi puato ut sit periculo publicū implicatū esset. auctoresq; de secessione a romanis. metu. ne soli crimina subiecta piacula ut romanorū dederentur. auerissent coloniā ac silis pacis. Neq; in senatum solum p̄os legatio impedita ē. sed magna pars plebis in cetera. ut p̄datū in agrū romanū exirent. hec noua iniuria exturbauit omem spem pacis. De p̄nestinorū quoq; de secessione eo anno p̄mū fama exorta. arguentibusq; eos tuscularis. & gabinus. et

constantium romanam arcuerant. quā armis nō poterat.
Intra urbem sine romanis. nō demigratū et propinquus
tineris locis. nō cultus agrorum in tūmūsus. patribus
portis urbis togati obuia frequentes imperatoribus
processere. Comēatus exercitus comiter in castra. ex
urbe et agris deuehatur. Camillus castris ante portā
positis. eadem ne forma pacis quā agris ostentaret.
etiā in tra mynia eēt seire cupiens. Ingressus urbem
ubi patentes ianuas. et tabernis aperis proposita omnia
in medio uidit. intentosq; optifices suo quēq; operi. et
ludos laterarum strepere discentiū uocibus. ac reple-
tas semitas inuulgus aliud puerorū et mulierum
huc atq; illuc euntū qua quēq; suorū usiū cause
ferrent. nihil usquā non pauis modo sed ne miran-
tibus quidē simile circūspiciebat. omnia inquirens
oculis ubinā bellū fuisse. adeo nec amorē rei usquā
nec oblate adreptus uestigiū ullum erat. sed na omnia
constantia tranquilla pace ut eo uix fama belli plata
uideri posset. Vicitus igitur patientia hostiū. senatū
eorū uocari iussit. soli adhuc inquit tusculani uera
arma ueritas; uires quibus abia romanorum uestigia
tutarem unu inuenistis. Ite romā ad senatū. estima-
bunt patres utriū plus ante poene annē uenire meri-
ti sitis. non picipā grām publici benefici. de pendi
potestate ame habueritis. pibus euentū uris sena-
tus quē uidebitur dabit. Postquā romā tusculam
uenerunt. senatusq; paulo ante fidelium sociorū
mestus inuestibulo curie est conspectus. non exte-
plo patres uocari eos iam tū hospitaliter magis quā
hostiliter iussere. Dictator tusculanus ita uerba
fecit. quib; bellū induristis intulistisq; pē. sicut
nō uidetis nos stantes inuestibulo curie uris. ita
armati paratq; obuia imperatorib; legionibusq;
pessimus uris. Hic nō. hic plebis nō habitus fuit.
eritq; semp. nisi quando uobis. proq; uobis arma ac-
ceperimus. grās agimus educibus uris exercitib;.
quod oculis magis quā aurib; crediderunt. eubi nihil
hostile erat ne ipsi quidē fecerunt. Pacem quā nos
prestauimus. ea uobis peamus. Bellū eos sicubi est

aueratis. pcamur. in nos quid arma polleant uia.
si paciēdo experitendū est. inermes experiemus.
Hec mens nra est. du immortales faciant. tā felix
quā pia. quod ad crimina atinet quib; moti bellū
induristis. et si re uida rebus. uerbis consistare nihil
atinet. tam etiā si uera sunt uel facti nobis ea
cum tā euidentē penituerit tutū censemus. Leccēt
inuos. dum digni sitis quib; ita sitis fiat. Tantū ferre
uerborū abtuscularis factum. pacem in pntia.
nec ita mōto post ciuitatē etiā impetrauerunt.
abtusculari legiones reducte. Camillus consilio et
uirtute in uolūto bello. felicitate in tusculari expe-
ditione. ut ubiq; singulari aduersus collegā pnti-
entia et moderatōne insignis. magistratu abicit.
creatis tribus militariū inuolūto annū.
L. et p. ualerus. lucio quantū. publico tertium.
et gaio sergio. ii. lucio menenio. ii. publico pu-
puro. sergio cornelio malignentis. Censory; q; q;
egit annus. maxime propter incertam famam
aris alieni aggrauantib; sumam etiā inuidie eius
tribus plebis. cū ab his eleuaret quib; fide magis
quā fortuna debentū labo rare credentū uide-
ri expedebat. Creata censores. c. sulphicius cameri-
nus. sp. postumius reglensis. coepit; iā res morte
postumi. quia collegam suffici censori relegio erat
interpellata est. Igitur cū sulphicius abducaisset se
magistratu. censores alii uicio creati. nongesserunt
magistratum. Tercios creati uelut diu non accipien-
tibus in eū annū censurā. religiosum fuit. tam uero
ludificationē plebis. tribuni ferendā negabant.
fugere senatū testes tabulas publicas census euulsi
quia nolunt conspici sumā aris alieni. que induca-
tuna sit demersa partem a parte ciuitatis. Cū iterū
oberantem plebem obiectari alius atq; alius hostibus
passim. iam sine ullo discrimine bella queri. ab
antio satricū. ab satrico uelutras. inde tusculū le-
gionē ductas. latanus. heruicis. pnestinis. iā in tē-
tari arma. euuū magis quā hostium oculo. ut armit
terit plebem. nec respicere in urbe aut potum

libertatis memuisse sinant. aut consistere in cōtione.
ubi aliquando audiant uocem tribuniciam deleuan-
do fœnore. et finem aliarum iniuriarū agerit. Qd
si sit animus plebi memor patrū libertatis. sed nec ad
dici quēquam ciuem romanū obrednā pecuniā
passuros. nec dilectū haberi. donec inspecto are
alieno. in itaq; ratione minuendi eius. sicut unius
quisq; quid sui alieni sit. supsit sibi liberū. anid
quoq; nē tuo debeat. Merces seditionis propo-
sita. confestim seditionem exortauit. Nam e addi-
cetantur multi. et ad pnestinū famā belli nouas le-
giones scribendas patres censuerunt. Quē utraq;
simul auxilio tribunitio et consensu plebis impe-
dunt cepta. nam neq; duci addictos tribuni sine dū.
neq; uniuores nomina datur. cū patrib; minor
pntis cura creditur pecunię. uris exsequendi. quā
dilectus eēt. quippe iā pnestis pfectos hostes in
agro sabino consedisit nunciabatur. Interim tri-
pt. fama ea ipsa irritauerat magis ad susceptū certa
men quā deterruerat. neq; ad seditionē aliud ex-
tinguendam in urbe quā ppe illatum
mgnib; ipsi bel lum ualuit. Nam cū eēt
pnestinis nunciatū nullū exercitū conscriptum
romę. nullum ducem certū esse. patres ac plebem
in semel ipsos uersos. occasionem rati duces eorum.
raptim agmine facto. puastatis primis agris. ad
portam collinā signa intulere. Ingeris in urbe
trepidatio fuit. Conclamatū ad arma. concursuq;
inimicos atq; portas est. tandēq; abseditione ad
bellū uersi. dictorem. t. quantū cincinnatum
creauerē. Is magistrū equitū. a. sempniū ātriniū
duxit. Quod ubi auditū est. tantus magistratus
eius terror erat. simul hostes amoenib; recessere.
et timores simul romani ad edictū sine tunctione
conuenere. Nū conscribitur romę exercitus. cas-
tra interim hostium haud allia flumine posita.
inde agrum late populates. fatalem se urbi ro-
mans locum cepisse inter se uocabant. similem
pauorem inde ac fugam fore. ac bello gallico fuerit.

et enim si diem contactū religione insignē; nomi-
ne eius loci timeant. quanto magis alliensī die allia
ipsam monuitū tantę cladis reformidatur. Spe-
cies pfecto his ibi truces galloꝝ sonūq; uocis in o-
culis atq; aurib; fore. Has manuum rerū inanes ipsas
uolentes cogitationes fortunę loci delegauerunt
spes suas. Romani contra. ubicūq; eēt latinū hostis.
satis seire eum eē. quē ad regillū lacum deuictum
centū annorum pace obnariū tenuerunt. locum
insignem memoria cladis irritaturum se potius
addelendā memoriā cladis. dedecoris. quā ut timo-
rem faciat. nequa terra sit nefasta uictorie sue.
quin ipsi galli offerantur. illo loco se ita pugnaturus.
ut romę pugnauerunt in repetenda patria. ut pos-
tero die ad gabios. tum cum effecerunt. ne quis
hostis qui moenia romana intrasset. nuntū se se
ad uerseq; fortunę domū pferret. Hū utiq; animis
ad alliam uentū est. Dictator romanus postquam
in conspectu hostes erant. instructi intentiq; uidēne
inquit tu. a. sempni loci fortuna illos fretos ad
alliam cōtasse. nec illis du immortales certioris
quicquā fiducia maiorisue qd sit auxilii dederunt.
at tu fretus armis animisq; concitatus equis in uade
aciem mediā. ego cū legionib; inturbatos trepidan-
tesq; inferā signa. adeste du testes foederis. et ex parte
poenas debitas simul uobis uolatis. nobisq; purm
numen decepsit. Non equitem nūpeditem sustinau-
ere pnestinū. Primo impetu ac clamore dissipati
ordines sunt. Deinde postquā nullo loco constabat
acies. terga uertunt. consternatiq; epter castra etiā
sua pauore plati. non pū se ab effuso cursu sistunt.
quā in conspectu pnestis fuit. Ubi ex fuga dissipati.
locū quē tumultuario opere cōmunirent capunt.
ne si intra moenia se recepissent. cōtēplo ireretur.
ager. depopulatisq; obrub; obiduo urbi inferretur.
sed postquā direptis ad allia castris uictor romanus
aderat. id quoq; munimentum relictū. euit moenia
tuta rati oppido se pnestis includunt. Veto pntia
oppida erant subdatione pnestinorū. Ad ea curum

latum bellum. deincepsq; haud magno capis. uel
trai exercitus ductus. hinc quoq; expugnatus. Tum ad
capit bellum p̄neste uentum. Id non uel sed p̄deditio
nem receptū est. Tunc quintus semel acie uictor
binus castris hostium. nouem oppidis in captis. p̄nes
te in deditioem accepto. romā ueratur. trium
phantisq; signū p̄neste de uictū iouis imperatoris
in capitolium tulit. Dedicatū est intercellā iouis
ac muneris. tabulaq; sub eo fixa monumentū rerū
gestarum. his ferme incisa litteris fuit. Iupiter
atq; du om̄s hoc dederunt. ut. r. quintus. die la
tor oppida nouem caperet. Die uicesimo quā crea
tus erat. dicitur se abdicauit. Comitia inde
habita tribunorum militū consulari potestate.
quibus equatus patriciorū plebeiorūq; numerus.
ex patribus creati. p̄. et. c. mallius. cū. m. iulio. Ple
bes. c. sextiliū. m. albinū. l. antistium dedit. Mal
lus quod genere plebeios. grā uilium antebant.
uolsci puincia sine sorte. sine cōparatione extra or
dinem data. cuius aipos postmodo a patres qui de
derant poenituit. Inexplorato pabulatiū cohortes
miserē. quib; uelut circumuentis. cū id falso nunci
atum eēt. dū p̄sidio ut eēt feruntur. nec quidē
asseruato. qui eos hostis latanus p̄militē romano
frustratus erat. ipsi in insidias p̄cipitauerē. Ibi dū
iniquo loco sola uirtute militū restantes exduntur
castra interim romana uacantia incāpo ab altera
parte hostes inuasere. abducib; utrobq; p̄dite
temeritate atq; inscitia res. Quicquid sup̄fuit for
tunę. p̄. r. id militū etiā sine redtore stabilis uirtū
tutata ē. Que ubi romā sunt relata. p̄mū dicitur
dici placebat. Deinde postquā quietę res exuolsci
asseruabant. a apparuit nescire eos uictoria. et
tēpore uti. reuocati inde etiā exercitus ac duces.
om̄q; inde quantū auolsci fuisset. id modo extre
mo anno tumultuati. qd̄ p̄neste concitatis latino
rum populis rebellauerunt. Eodem anno etiā ipsis
querentib; penuria hominū. noui coloni asseruati.
rebulq; haud p̄p̄oris bello. domestica quēl que uā

tribunorum mil̄ explebe grā. magistatq; inter
suos obtinuit. solatum fuit. Insequentis anni p̄n
cipia statim seditione ingenti asere. Tribunus mil̄
consolari potestate sp̄. furio. q. seruius. u. licinio
moenio u. i. p̄. cloelio. m. horatio. l. gegano. Cret
autem amateria et causa seditionis. et alienum.
Cuius nōcendi grā sp̄. seruius priscus. q. cloelius
sculus censores facti ne rem agerent bello impe
diti sunt. Namq; trepidi nuntii primo. fuga deu
de euagris. legiones uolcorum ingressas fines popu
lari passim romanū agrū atulere. Inqua trepi
datione tantū affuit. ut ciuilia certamina terro
re externus cohiberet. ut contra eo uolentior potes
tas tribunū impediendo dilectū esset. doseq
conditiones impostę patrib; nequis quo ad bel
latum esset. tributum daret. aut us depecunia
credita diceret. Cōlatamento plebi sumpto.
mora dilectū non est facta. legionib; nouis serui
tis. placuit duos exercitus in agrū uolsci legio
nibus diuisis duci. Sp̄. furio. m. horatio. dicit
trorsus maritima. horam atq; an
trium. q. seruius. et m. geganus leua
admontes ecetiam p̄gunt. Neutra parte hostis
fuit obuius. Populatio itaq; non illi uage similis
quam uolsci latrocini. mora discordia hostiū
fretus. euitantē metuens. p̄trepidationē raptem
fecerat. sed ab iusto exercitu iusta. ita facta. sp̄
cio quoq; temporis grauior. quippe auolsci tamen
tibus ne interim exercitus ab roma eruer. incur
siones in extrema finis factę erant. romano etiā
etiā hosti cōmorandi erat causa. ut hostem ad
certamen eliceret. Itaq; om̄ib; passim. recis agro
rum uicisq; etiā quibusclā erustis. non ar bore
frugifera. non satis in spem frugū relichs. om̄nū
que extra moenia fuit hominū pecudūq; p̄da
abacta. romā utiq; exercitus reduci. paruo ut
uallo ad resp̄mandum debitorib; dato. postquam
quietę res ab hostibus erant. celebrari de integro
uirtū dictio. a tantū abesse spes ueteris leuatiū

foenoris. ut tributo nouum foenus contraheretur.
in murum censoribus locatū saxo quadrato faciun
dum. Cui succumbere oneri coacta plebes. quia
quem dilectū impedirent non habebunt. tr. pt.
tribunos etiā militares patricios om̄s. coacta prin
cipum opib; fecit. Lucium emiliū. publicū. ualeriū
u. c. ueterum. ser. sulpicium. l. et. c. quincios cin
cinatos. hūdem opib; optinuerē. ut aduersus
latinos uolscosq; qui conuincis legionib; ad sacri
cum castra habebant. nullo impediētē om̄ibus
turiorib; sacramento adactis. tres exercitus scribe
rent. Unum ad p̄sidium urbis. alterū qui si qui
alibi motus erit ad subita bella macta pos
set. Tertium longe ualidissimū. publicū. et. l. emi
lius ad sacricū duxere. Ubi cū aciem instruatā
hostium loco equo inuenissent. ex tēplo pugnatū.
eēt nondū satis clara uictoria. sic p̄p̄ere spei pug
nam imber ingentibus p̄cellis fufus diremit.
Postero die uicta pugna. a aliquādiu equa uir
tute fortunaq; latins maxime legiones longa so
cietate militiam romanā edoctę restabant. Eques
inmissus ordines turbauit. Turbatis. signa pedi
tum illata. quantūq; romana se in uertit acies.
tantum hostes gradu moti. eēt semel inclinauit
pugna. iam intolerabilis romana uis erat. Fusi hos
tes cum sacricum qd̄. u. mil̄ inde abert nē castra
petere. ab equite maximo celi. castra capta.
direpta q. ab sacrico noc te que p̄xima p̄lio
fuit fugę agmine simili petunt artium. a cum
romanus exercitus p̄p̄e uictigis sequeret. plus
tam timor quā ira celeritatis habuit. Prius itaq;
magna intrauerē hostes. quā romanus extrema
agminis carperet aut morari posset. Inde aliquot
dies uastando agro absūpti. nec romanus satis
instruatū apparatu bellico ad mēna adgredien
da. nec illis ad subeundū pugne casum. Seditione
tū ut antiatē latinos q. cohorta. cū antiatē u
cti malis subacti q. bello in quo i nati erant i
conseruauerunt. deditioem expec tarent. latinos

ex diutina pace noua defectio recentib; ad huc an
nis ferociores ad p̄secrandū in bello faceret. finis cer
tamini fuit. postquā utriq; apparuit nihil p̄ alteros
fiat quo min' incepta p̄sequerent. latini p̄tē di aso
cietate pacis ut rebantur inhoneste sc̄te iudicatie
runt. antiatē in cōmodis arbitris salutarū consilio.
remotis. urbe agros q. romani dedunt. Ita i rabiē la
tinorū quia nec romanos bello ledere nec uolcos in
armis retinere potuerant. eo erupit. ut sacricū ur
be que receptaculū primū eis aduerse pugne fue
rat. igni concremarent. Nec aliud tēc tū cuius super
fuit urbis cū faces partē sacris p̄fanis q. inicerent.
quā matris matris tēplū. Inde eos non sua religio
nec uirtutia deum arguissē d̄. s. uox horrenda
edicta tēplo cū tristib; uinis in nefandos ignes. p̄cul
delubris amouissent. Incessos ea rabiē impetis tū
culū tult. obuā qd̄ deserto cōmuni concilio lat
norū non in societate modo romanā s. etiā in ciuita
tē se dedissent. Patentib; portis cū in p̄uiso incidis
sent. primo clamore oppidū p̄tē arcē captū est.
In arcē oppidani refugerē. cū conuigib; ac libris.
nuncios q. romā qui certiorē de suo casu senatum
facerent miserē. Haud segni quā fide p̄ r. fuit dig
nū. exeret tuscū duc tū. l. quincius. i. seruius
supplicius tr̄ milia duxere. Clausas portas tuseu
li latinos q. simul obidientū atq; obfessō. aramo.
hinc mēna tuseuli tueri uident. illinc arcē op
pugnari. Terrere unū ac pauere. aduentus roma
norū muta uent utriusq; partis animos. Tusculanos
ex ingenti metu in summā alacritatē latinos ex pro
pe certa fiducia mox capiunde arcis quō oppido
poterent. in exiguā de se ipsis spon uerterat. Tol
litur ex arcē clamor ex tuseulanis. excepit aliquin
to maior ab exercitu romano. Ut utiq; uigent lat
ni. nec impetus tuseulanor. decurrentiū ex sup̄io
re loco sustinente. nec romanos subeuntē mēna
molentes q. obices portarū. arcere possunt. Sc̄lis
prius capta moenia. inde effiac ta clāstra portarū.
a cū inceptis hostis a fronte i atq; uerget. nec

ad pugnam ulla uis: nec ad fugam loci quicquam superesset.
in medio caesi, omnes adunum. Recuperato ab hostibus
tusciculo, exercitus romae est reductus. Quantomagis
prosperus eo anno bellis tranquilla omnia foris erant.
tanto in urbe ut patrum iudicis miserique plebis cresce-
bant. cum eo ipso quod necesse erat solui facultas sol-
uendi impediretur. Itaque cum iam exire nihil dari
possit, fame et corpore iudicati atque edicta credito-
ribus satis faciebant. poenaque inuicem fidei cessere-
rat. Adeo ergo obnoxios sumiserant animos. non
uisum solum, sed principes etiam plebis, ut non modo
ad tribunatum, nisi ut patricios petendum, quod
tanta uis ut liceret, tetenderant, sed ne ad plebeios
quidem magistratus capebendos petendosque; illi ui-
ro acri experientiaque animus esset, possessioneque; hono-
ris usurpata in a plebe paucos annos recuperasse
imperpetuum patres uiderent. Ne idrummum letum
pari alteri esset, parua ut plerumque solet re ingente
molendi causa interuenit, in fabio ambusti poten-
tis uiri, cum inter sui corporis homines, tum etiam ad
plebem, quam haud quaquam ut id genus contemptor ei
habebatur, filius duae nuptae seruo sulphicio maior.
minor, cum lucio stoloni erat, illustri uiro, tamen
plebeio, eaque ipsa affinitas haud spreta, gratiam fabio
ad uulgus quesierat. Fortis ita incidit, ut in serui
sulpicii trium militum domo sorores fabiae cum inter se ut
fuit sermonibus tempus tererent, licet sulphicio
cum in de foro se domum reciperet, fores ut mos est
uirga percuteret, cum ad id mors ei insueta expauesceret
minor fabia risu sorori fuit, miranti ignorare id
sororem. Ceterum in risu stimulos paruos mobili reb;
animo muliebri subdidit, frequentia quoque frequen-
tium rogantiumque; nunquid uellet, credo fortunatum
matrimonium ei sororis uisum, suaque ipsa malo arbitrio
quo apertis quibusque; minime ante iri uult, poenitentia
uisse, confusam eam ex recentis morsu animi, cum pater
forte uidisset, pro matris scilicet salutis, auertente cau-
sa doloris, quippe nec satis pia aduersus sororem, nec
admodum inuicem honorifica, elicit comitum sciscitandum

ut fateretur eam esse causa doloris, quod iuncta impari
esset, nupta in domo, quam nec honos nec gratia intrare pos-
set. Consolans inde filiam ambustus, bonum animum habe-
re uisit, eosdem prope diem domum uisum honores, quod
apud sororem uideat. Inde concilia inire cum genere
coepit, adhibito, in seruo strenuo adulescente, et cui
sper nihil propter genus patricium deesset. Occasio uide-
batur seruum nouandarum propter ingentem uiam a se
alieni, cui leuam mali plebs nisi suis in summo impe-
rio locatis nullum speraret, accingendum ad eam cogitatio-
nem esse conando agendoque; iam eo gradu fecisse plebe-
ios, unde si porro amittantur puenire ad summa et
patribus equari tam honore quam uirtute possent.
In presentia trium militum fieri placuit, quo in magistratu sibi
metipsum uiam ad caeteros honores aperirent, creatique;
tribunum, cum lucinus, et in seruius promulgaueret leges,
omnes aduersus opes patriciorum, ex procomodis ple-
bis, una de aere alieno, ut deducto eo decupite quod
usurus prouenerat esset, id quod super esset, trium
milio equis portionibus; pro solueret, alteram de dono agro-
rum, ne quis plus quingenta iugera agri possideret,
terciam ne tribunorum militum comitia fierent, et iulique;
utique; alter ex plebe crearetur. Cuncta ingentia, et
que sine certamine maximo optineri non possent.
Omnia igitur rerum, quarum immodica cupiditas in
mortales est, agrum, pecuniam, honorem, discrimine, pro-
prie committit patres, cum trepidassent publicum
priuatisque; consilium, nullo remedio alio propter experiam
multis iam ante certaminibus, intercessionem inuenit,
collegas aduersus tribunicias rogationes copularunt.
Qui ubi tribus, ad suffragium inueniendum citari, alacris
seruioque; uiderunt, stupati patrum perfidius, nec recita-
ri rogationes, nec sollemnem quicquam aliud assensum
dum plebi fieri passi sunt, itaque; frustra sepe cilio
aduocato, cum partuatis rogationes essent, bene-
habet inquit seruius, quandoquidem tantum interces-
sionem polliceri placet, isto ipso telo titubimur
plebem. Agite dum comitia indicite patres, trium militum
creandis, furo, ne quod iubet uox ista, uero quia

nunc continentis collegas nostris tam leti auditis.
Haud irrite cecidere res, nec comitia propter scilicet
tribunorumque; potest ulla sunt habita. Licinius seruioque;
triumphe, referat, nullos curules magistratus creati passi
sunt, eaque; solitudo magistratum ex plebe reficiente
duos tribunos, et his comitia triumphe, tollentibus; pro quin-
num urbem tenuit. Alia bella oportune quiesce-
re. Veltum coloni gestientes otio, quod nullas exer-
citus romanus esset, et agrum romanum aliquotiens
incuruere, et tusciculum oppugnare adorti sunt,
eaque; res tusculanis ueteribus; sociis, nouis ciuibus,
opem operantibus, uerecundia maxime non patres in-
sed etiam plebem mouit. Remittentibus; triumphe, potest, comi-
tia propter regem sunt habita. Creatique; triumphe, mil-
lium, a. mallius, seruus sulphicius, seruus cor-
nelius, et in ualerus, haud quaquam tam obedi-
entem undelectu quam incomitis plebem habuere.
Ingentique; contentione exercitus scripto profecti,
non ab tusciculo in sumouere hostem, sed intra sui
metipsum moenia copulere. Obsidebanturque; haud
paulo in maiore uelitate, quam tusculum obsessum fue-
rat. Nec tamen abest aquibus; obsideri coepit etiam,
et pugna potuerit. Ante noui creati sunt triumphe, mil-
lium, seruilius, cum ueturus, in aulius, et in cor-
nelius, et in quintus, in fabius. Nil ne ab his
quidem triumphe; ad uelitate memorabile factum. In ma-
iore discrimine domi res uerebantur, nam propter
seruam luciniamque; latores legum, iam octauum triumphe,
propter referat, fabius quoque; triumphe, milium, stoloni socer,
quarum legum auctor fuerat, earum suarum haud
dubium ferebat, et cum octo ex collegio tribunorum
propter primo intercessores legum fuissent, quinque; soli
erant, et ut ferme solent, qui asius desciscunt,
capiti et stupentes animi uocati alienus, id in quod
domi proceptum erat intercessionem super predebant,
ueleris in exercitu plebis magna partem esse, in
aduertum militum, comitia differri debere, ut uniuersa
plebes desuis comodis suffragium ferret. Serui
licinius qui cum parte collegarum et uno exercitum militum

113
fabio, artifice iam tot annorum usu tradendi
animos plebis, pro uores patrum, pro ductos interrogan-
do de singulis que ferebantur ad populum fragabat,
auderent ne postulare, ut cum bina iugera agri ple-
bi diuiderentur, ipsi plus quingenta iugera habe-
re liceret, ut singuli propter trecentorum cumuuium pos-
siderent agros, plebeio homini uix ad tres tum neces-
sarium aut locum sepulture suus pateret ager.
An placeret foenore circumuentam plebem in potius
quam forte creditum soluat corpus inuenerum ac
supplicia dare, et gregatim cotidie de foro adduc-
tos duci, et repleri uinctis nobiles domus, et cubicumque;
patricius habuerit, ibi carcerem pro uatum esse. Hec
indigna miserandaque; audita cum apud timentes
sibi metipsum maiore audientium indignatione quam
sua increpauissent, atqui nec agros occupandi in diu-
nec foenore trucidandi plebem auxilium patribus
unquam fore affirmabat, nisi alterum ex plebe consu-
lem custodem suae libertatis plebi fecisset, et pro-
iam triumphe, quippe que potestas iam sua ipsa uim
refringat intercedendo, non posse equo iure agi,
ubi imperium penes illos, penes se auxilium tantum
sit, nisi imperio comunicato, nunquam plebem in
parte pari rei, potest fore, nec esse, quod quisquam
satis putet, si non plebeiorum ratio comitis consu-
laribus habeatur, nisi alterum consulem utique;
ex plebe fieri necesse sit, neminem fore, an iam
memoria exisse cum tribunos militum idcirco po-
tius quam consules creati placuisset, ut ex plebeis
pateret sumus honos, in in, et in, annis neminem
ex plebe tribunum militum creatum esse, quod crederent
duobus ne in locis sua uoluntate imperatos plebi
honorem, qui octona loca, triumphe, milium, creandis occu-
pare solita sunt, et ad consulatum uiam fieri passu-
ros, qui tribunatum septem tantum habuerunt, le-
ge obtinendum esse quod comitis pro gratiam nequeat,
et se ponendum extra certam alterum consulatum,
ad quem plebi sit aditus, quam incertamine reluc-
tus primus semper potentioris futurus sit, nec iam

posse dici id quod antea iactare soliti sunt. non esse implebis idoneos viros adcurules magistratus. Nunc quid enim socordis aut segruius. re. p. amunus hanc potest. post publici licini calui tribunatum qui primus ex plebe creatus sit qua per annos gesta sit quibus propter patricios nemo trib. mit. fuerit. quin contra patricios aliquot damnatos post tribunatum neminem plebeium. questores quoque sicut tribunos multum paucos ante annus ex plebe ceptos creari. nec ullius eorum. p. r. pentuuisse. consulatum super esse plebes. eam esse arcem libertatis. id columen. si eo puentum sit. tum. p. r. uere exatos ex urbe reges. et stabilem libertatem sua existimaturum. quippe ex illa die implebem uentura omnia quibus patricii excellant. imperium atque honorem. gloriam belli. genus. nobilitatem. magna ipsis fruenda. maiora liberis relinquenda. Huius generis orationes ubi accipi uideri. noua rogatione promulgant. ut p. duumuiris sacris faciundis decem ueri creentur. ita ut pars ex plebe. pars ex patribus fiat. omniaque earum rogationum comitia in aduentum eius exereptis differunt qui uelut obsidebat. Prus circumactus est annus qua a ueteris redi cerentur legiones. Ita suspensa delegibus res. ad nouos. trib. mit. dilata. nam plebes. trib. eosdem duos utique. quia legum licitior erant plebes reficiebat. trib. mit. erat. e. quincius. ser. sulphicius. sp. seruius. l. papirius. l. ueturius. Principio statim anni ad uitam dimissionem delegibus uentum. ex cum tribus uocarentur nec intercessio collegarum latioribus obstaret. trepidi patris. ad duo ultima auxilia. sumum imperium. sumumque adiuuam decurrunt. Dictatorem dici placet. Dicitur. m. furius camillus. qui magistrum equitum. l. emiliu cooperat. Legum quoque latores aduersus tantum apparatum aduersariorum. et ipsi causa plebis ingentibus armis armant concilioque plebis in dictatoribus ad suffragium uocant. Cum dictator status agnere patriciorum. plenusque minaturusque con-

sedisset. atque ageretur res solito primum certamine inter se tribunorum plebi ferendum legem intercedentiumque. et quanto uire potentior intercessio erant tantum uinceretur fauore legum ipsarum latiorumque. et uti rogationes primis tribus dicerent. tum camillus. quandoquidem inquit quiritius iam uos tribunicia libido non potestas regit. et in tercessionem secessionem quondam plebis parte uobis eadem uia faciens uiam quam peperistis. non rei. p. magis uniuersis quam ipsa causa ductator intercessio non adero. euersumque uirum auxiliu imperia tu labor. Itaque si. e. licinius. e. l. seruius intercessionem collegarum cedunt. nihil patricium magistratum inferam concilio plebis. si aduersus intercessionem namquam capere ciuitati leges imponere debent. uim tribunicia a se ipsa dissolui non paucis. Aduersus ea cum contemptam trib. pt. rem nihilo segruius pagerent. tunc petrus ira camillus. lictores qui de medio plebem emouerent misit. et ad dicit munas si pgerent. sacramento omnes uiros ad adacturum. exereptis ex urbe educiturum. Terrorem ingentem incausserat plebes. duobus plebis accendit magis certamine animo quam munuit. Sed re neutro inclinata magistratu se abdicauit. seu quia uicio creatus erat. ut scripsere quidam. seu quia trib. pt. tulerunt ad plebem. idque plebs sciuit. ut si. m. furius predicta tore quid egisset. quingentum milium ei multa esset. Sed auspiciis magis quam noui exerepti rogatione deterritum ut potius credam cum ipsius uiri facit ingenuum. tum quod ei suffocatus est exereptis. p. mallius ductator quem quid creatum attinebat ad id certam. quo. m. furius uictus esset. et id quod eundem. m. furium ductatorem insequens annus habuit. haud sine pudore certe factum prioris anni in se imperium repetitum. simul quod eo tempore quod promulgatum de multa eius traditur. aut e huic rogationi qua se in ordinem cogi uidebat obistere potuit. aut

VI
ne illas quidem propter quas et hec lata erat impeditur. et quod usque ad memoriam nam tribunus consularibusque certatum uiribus est. dictature semper altius fastigium fuit. Inter priorem dictaturam abdicatam nouaque amallio in uiam ab tribunicus uelut p. inter regnum concilio plebis habito. apparuit que expromulgata plebis que latioribus gratiora essent. Nam de honore atque agro rogationes uidebant. de plebe consule antiquabant. et perfecta utraque pars esset. nam tribuni se in omnia simul consulere plebem dixerunt. Publius mallius deinde ductator rem incausam plebis inclinauit. e. licinio qui trib. mit. fuerat magistro equitum de plebe ducto. id egre patres passos accipio. Dictatorem propinqua cognatione licini se apud patres excusare solent. simul negantem magistrum equitum manus quam tribuni consularis imperium esse. licinius. seruiusque cum tribunorum pt. creandorum indicta comitia essent. ita se gerere. ita ut negando iam sibi uelle continuari honorem acerrime accenderent ad id quod dissimulando petebant plebem. nonum se annum iam uelud in acie aduersus optimates maximo priuatum periculo. nullo publico emolumento stare. conseruasse iam secum et rogationes promulgatas. et uim omnem tribunicie potestatis. primo intercessione collegarum in leges suas pugnatum esse. deinde ablegatione iuuentutis. ad uelut eternum bellum. postremo ductatorum fulmen in se uenturum. iam ne collegas nec bellum nec ductatorem ob stare. quippe qui etiam omen plebeo consili magistrum equitum ex plebe dicendo dederit. se ipsam plebem et comoda moram sua. libera urbem ac fori a creditoribus. liberis agris ab inuisis possessoribus. ex templo si uelle habere posse. que munera quando tandem factis grato animo estimaturos. si inter accipiendam desuis comodis rogationes. spem honoris latioribusque

earum incident. non esse modestis. p. r. id postulare. ut ipse honore leuetur. et in agrum in iura possessum a potentibus inducatur. pro quos ea consecutus sit senes tribunicios non sine honore tantum. sed etiam sine spe honoris relinquat. proinde ipsi primum statuerent apud animos quid uellent. deinde comitis tribunicis declararent. uoluntatem. si conuente ferre ab se promulgatas rogationes uellent. esse quod eosdem reficerent. trib. pt. platurus enim que promulgauerunt. sin quod cuique priuatum opus sit id modo accipi uelint. opus esse nihil inuidiosa continuatione honoris. nec se tribunatum nec illos ea que promulgata sunt habituros. Aduersus tam obstinatam orationem tribunorum. cum indignitate rerum stupor silentiumque inde ceteros patrum defuisset. appius claudius crassus nepos decemuirum dicitur odio magis iraque quam spe addissuadendum presuisse. et locutus in hanc fere sententiam esse. Neque nouum neque inopinatum mihi sit quiritius. si quod unum famulatus nre semp obiectum sit abseditiosis tribunis. id nunc ego quoque audiam. Claudius gentis iam inde ab initio nihil aliud uis uire. p. patrum maiestate fuisse. sepe plebis como dis aduersatos esse. quorum alterum neque nego. neque inficias eo. Nos ex quo afficti sumus simul in ciuitatem et patres enire opera dedisse. ut prius aucta potius quam uniuersa magestas earum gentium inter quas nos esse uoluitis dici uere possit. illud alterum prius maioribusque mens contendere ausum quiritius. nisi que p. uniuersa re. p. fiant. ea plebi tanquam aliam incolenti urbem. aduersa quis putet. nihil nos neque priuatos neque in magistratibus. quod incommodum plebi esse scientes fecisse. nec ullum factum dictumque nre contra utilitatem uiam. et si quaedam contra uoluntatem fuerint uere referti posse. an hoc si claudius famulatus non sum nec ex patricio sanguine ortus. sed unus quiritium quilibet. qui modo me duob;

ingenius ortum. & uiuere in libera ciuitate sciam.
retinere possim. l. illum seruū. et. e. licinnum ppe
tuos si diis placet tribunos tantū licentis nouē
annis quibus regnauit supisse. ut uobis negent
potestatem libera suffragi. non in comitiis. non
in legibus iubendis se pmissuros. ee. Sub con
ditione inquit nos reficietis decemū tribunos.
Quid est aliud dicere. quod petunt alii nos adeo
fastidimus. ut sine mercede magna nā accipia
mus. Sed que tandem ista merces est. qua
uos semp tr pt habeamus. Ut rogationes inqt
nās seu placent. seu dispiciunt. seu uales. seu
inutiles sunt. om̄s coniunctim accipiatis. Ob
seruo uos tarquinii tr pt. putate me ex media
contione unum euiem succlamare. bona ue
nia uā liceat et his rogationib; legere. quos
salubres nobis censemus esse. antiquare alias.
Non inquit licebit. Tu desonore atq; agris
quod ad uos om̄s p̄tinet iubeas. & hoc porten
ti non fiat in urbe romana. ut. l. seruū atq; hunc.
e. licinū cons̄ quod indignaris. quod abomina
ris uideas. Aut om̄a accipe. aut nihil fero. ut
si quis ei quem urget fames. uenerū ponat
cum cibo. & aut abstinere eo quod uitale sit ui
beat. aut moriferum uitale amiscat. Ergo si
esset libera hec ciuitas. non tibi frequentes suc
clamasset. ab hinc cū tribubus. aut rogationib;
tuas. Quod si tu n̄ tuleris q̄d commodū est popu
lo accipere. nemo erit qui ferat illud. Siquis
patricius. siquid q̄d illi uolunt inuidiosus ee
claudius diceret. aut om̄a accipite. aut nihil
fero. quis arm̄ quiritis ferret. Nuquam ne
uos res potius quā auctores expectabitis. sed
om̄a semp que magistratus ille dicit secun
dū auribus. que ab arm̄ quo dicent̄ aduersus
accipietis. at hercule. sermo est minime cui
lus. quid rogatio qualis est quā auobis antiqua
tam indignantur. sermone quiritis simillima.
Cons̄ inquit rogo ne uobis quos uelitis facere

liceat. an alter qui rogat qui utiq; alterū ex plebe
fieri consulem iubet. nec duos patricios creandi
potestatem uobis p̄mittit. Si hodie bella sunt.
quale etruscum fuit cū porfenna ianiculum
in sedt. quale gallicū modo. cū p̄ter capitolū
atq; arcem om̄a hec hostiū erant. & consulatū
cum hoc. m̄. furio. & quolibet alio ex patribus
l. ille seruus p̄tereret. possentis ferre. seruū
haud p̄culdubio consulem ee. camillū de re
p̄lta dimicare. Hoccine ē incōmune hono
res uocare. ut duos plebeios fieri cons̄ liceat.
duos patricios non liceat. et alterum ex plebe cre
ari necesse sit. utiq; ex patribus p̄terire liceat.
Quis ista societas. Quonā consortio ē. parum
est. si cuius pars tua nulla adhuc fuit. in partē
eius uenis. nisi partem petendo totū traheris.
Timeo inquit nisi duos licebit creari patricios.
neminem creetis plebeū. Quid est dicere aliud.
quia indignos uā uoluntate creaturi non estis.
necessitatem uobis creandi quos non uultis in
ponam. Quid sequitur nisi ut beneficium q̄d
non debeat populo. si cū duobus patriciis unus
peteret plebeus. & lege se non suffragio creatū
dicat. Si uos error queant. non q̄ petant ho
nores queunt. & ita maxima sunt adepturi.
ut nihil ne quidē p̄munus debeant. et occa
sionib; potius quam uirtute petere honores
maluit. Est aliquis qui se inspicit. estimari
fastidiat. qui certos sibi uni honores inter
dimicantes cōpetitores equū censeat esse.
qui se arbitrio ur̄o erimat. qui uā necessaria
suffragia puoluntariis. et serua plibetis faci
at. Om̄to licinnum. seruūq; quorū anno
imperpetua potestate tāquā in capitolio na
merant. quis ē hodie in ciuitate tam humilis
cui non uia ad consulatum facilius p̄stus
legis occasionem. quam nobis ac liberis n̄rū
fiat. Siquidem nos ne cū uolueris quidē
creare interdum potueris. istō etiā si nolu

erit necesse sit. De indignitate satis dictū est.
et enim dignitas ad homines p̄tinet. quid dereli
gionibus atq; auspiciis que p̄pria deorū in mora
lum contemptio atq; iniuria est. loquar. Au
spiciis hanc urbem conditā esse. auspiciis bello
ac pace domi multaq; om̄a geri. quis est qui ig
noret. penes quos igitur sunt auspicia more ma
iorum. nempe penes patres. Nam plebeus q̄d
magistratus nullus auspiciis creatur. Nobis adeo
p̄pria sunt auspicia. ut non solū quos populus
creat magistratus patricios non alter quā auspi
cato creet. sed nos quoq; ipsi sine suffragio po
puli auspiciis in regem p̄damus. & priuatum
auspiciis habeamus. que isti ne in magistratib;
quidē habent. quid igitur aliud qua tollit ex
ciuitate auspicia. qui plebeios consules creando
ex patribus qui solū ea habere possunt aufert. elu
dant nunc licet religiones. quid enim ē. si pulli
n̄ p̄sentur. si arca uca tardius ererunt. si occine
rit aus parua sunt hec. sed parua ista non con
tēpendo maiores ur̄i maxīmā hanc rem fece
runt. Hunc nos tāquā iam nihil pace deorum
opus sit. om̄s ceremonias polluumus. uulgo ergo
pontifices. augures. sacrificoli reges creantur.
cuiuslibet apicem dialem. dū modo homo sit impo
namus. trādāmus ancilia. penetralia. deos. deo
rūq; curam quibus nefas est. non leges auspiciis
ferantur. non magistratus creentur. nec cum
centuriatis nec curiatis comitiis patres aucto
res fiant. seruus. & licinū. tāquam romulus.
ac tacius. in urbe romana regnent. quia pecu
nias alienas. que agros dono dant. tanta dulce
do ē & ualens fortunis p̄dandi. nec in mentem
uerit. altera fidem abrogari. cū qua om̄s hu
mana societas tollitur. Om̄um rerū causa uo
bis antiquandas censeo istas rogationes. quod
factis deos. uel infortunare. Oratio appi ad id
modo ualuit. ut tempus rogationū iubendarū
proferretur. refecti decemū id est tribuni. ser

tuus et licinū. de decemuiris sacrorum et par
te de plebe creandis legem p̄tulere. Creata q̄nq;
patrum. quinq; plebis. graduq; eo iam uia fac
ta ad consulatum uidebatur. Hac uictoria con
tenta plebs cessit patribus. ut in p̄sentia consu
lum mentione om̄issa. tribuni n̄r. crearentur.
Creata. a. et. m̄. corneli. t̄terū. m̄. geganius. p̄.
mallus. l. ueruius. p̄. ualerius seruū. Cū p̄ter
uelitariū obsidionem tardi magis rem certus
quā dubi. queq; certis res romanis essent.
fama repens belli gallici allata p̄pulit ciuitatē.
ut. m̄. furio dictator quiritū diceret. is. t̄. q̄n
tium poenū. magistrū equitum dixit. Bellatū
cum gallis eo anno circa anienem flumen. auc
tor est claudius. inclitāq; in ponte pugnam.
qua. t̄. mallus gallum cū quo puocatus manus
conseruit. in conspectu duorum exercituum
cessum torque spoliavit. Tum pugnatū pluri
bus auctoribus magis adducor ut credā. decē
haud minus post annos ea acta. hoc autē anno
in albano agro cū gallis dictatore. m̄. furio. sig
na collata. nec dubia. nec difficultis romanis q̄m
quam ingentem galli terrore memoria p̄stis
ny cladis attulerant. uictoria fuit. Multa mi
lia barbarorum in acie. multa captis castris cesa.
palati alii apuliam maxime petentes. cū fuga se
longinqua tū quo passim eos simul pauor ter
rorq; distulerant ab hoste se se tutati sunt.
Dictatori consensu patrū plebisq; triūphus
decretus. Vir dū p̄fundū eū bello. atrocior
domi sedicio excepit. et pingentia certamina
dictator senatusq; uictus. ut rogationes tribu
nū acciperentur. & comitia consuli aduer
sa nobilitate habita. quibus. l. seruus de ple
be primus consul factus. & in his quidē finis
certaminū fuit. quia patrici se auctores fu
turos negabant. prope secessionem p̄t. terribi
les res aliasq; minas ciuiū certaminū fuit.
Cum tamen p̄dictatorem contionibus sedatq;

discordis sunt. concessumque abnobilitate plebi.
deconsule plebeio. a plebe nobilitati. de pretore uno.
qui uis in urbe diceret ex patribus creando. Ita
abducatina uia tandem in concordia ordinibus
redactis. cum digna eam rem senatus censeret esse.
meritoque id si quando unquam alias deum immorta-
lium causa. libenter facturos fore. ut ludi maxi-
mi fierent. & dies unus ad triduum adiceretur.
recusantibus id munus edilibus potest. conclamatum
a patriciis est iuuenibus. se id honoris deum immor-
talium causa libenter acturos ut ediles fierent.
Quibus cum ab uniuersis gratia actus essent. factum
est ut diuimuros ediles ex patribus dictator
populum rogaret. patres auctores omnibus eius
anni comitiis fierent.

EXPLICIT LIBER VI.

INCIPIT LIBER VII.

Agnoscebat insignis
noui hominis consulatu. insignis no-
uis duobus magistratibus. praena & curuli edili-
tate. Hos sibi patricii quesiuerunt honores. post
cessu plebi altero consulatu. Plebes consulatu
i. sextio cuius lege partus erat dedit. patres pri-
mam sp. furio. m. furio camilli filio. edilitatem
gn. quintio capitolino. & p. cornelio scipioni.
suarum gentium iuris. gratia capestri ceperunt.
i. sextio collega ex patribus datus. l. emilius
mamercus. Principio anni & de gallis quos
primo palatos papuliam congregari iam fama
erat. & de hernicorum defectione agitata metuo.
cum de industria omnia nequid pro plebeum consu-
lem ageretur praferrentur. silentium omnium rerum
ac iusticio simile otium fuit. nisi quod non pa-
tientibus tactum tribunus. quod pro consule uno
plebeio tres patricios magistratus. curilibus
sellis praetatos tanquam consules. sedentes no-
bilitas sibi sumpsisset. pretorem quidem etiam
iura reddentem. & collegam consulibus. atque his
dem auspiciis creatum. Verecundia inde imposita

est. senatus ex patribus iubendi ediles curules
creari. primo ut alterius annis ex plebe fierent
conuenerat. postea promiscuum fuit. Inde. l. ge-
nucio. & q. seruilio. consulibus & abfectione et
abello quietis rebus. nequando amere ac pericu-
lis uacarent. pestilentia ingens orta. censorem.
edilem. curulem. u. u. tr. pl. mortuos ferunt pro-
portione. et ex multitudinis alia multa funera.
fuisse. maximeque eam pestilentiam insignem mor-
tuam matuta. tam acerba. m. furio fecit. Fuit enim
uere uir unicus in omni fortuna princeps. pace. bel-
loque. priusquam eculatum uerit. clarior in exitu. uel
desiderio ciuitatis. que capta absentis implorauit
opem. uel felicitate qua restitutus in patriam.
secum patriam ipsam restituit. Par deinde p. v. et
xxx. annos. tot enim postea uixit. titulo tantum
gratia fuit. dignusque habitus. quem sedam aromu-
lo conditorem urbis romae ferrent. & hoc et in
sequenti anno. t. sulphicio poeaco. e. licinio stolo-
ne consulibus; pestilentia fuit. Eo nihil dignum
memoria actum. nisi quod pacis deum expositen-
de causa. tertio tum post conditam urbem lecti-
sternium fuit. & cum uis morbi nec humanis
consiliis nec ope diuina leuaretur. uictis su-
pstatione animis. ludi quoque segeti noua res
bellicoso populo. nam curiam spectaculum fuerat
inter alia celestis uis placamina instituta di-
cuntur. Ceterum parua quaeque ut ferme principia
omnia. & ea ipsa peregrina res fuit. sine carmi-
ne ullo. sine uitandorum carminum actu. Lu-
diones extruuntur accenti. adhibentur modicos
saltantes. haud indecoros motus dabant. Im-
itari deinde eos iuuentus simul inconditis in-
ter se uocularia fundentes uersibus coepere.
nec absone uoce motus erant. Accepta itaque
res sepiusque; usurpando excitata. uernaculis
artificibus quia iste tusco uerbo ludio uocari
batur. nomen hystriomb; inditum. qui non
sicut ante fescennino uersu similem in coposi-

tum temere ac rudem alterius iaciebant. sed
impletas modis satyras descripto iam adhibentem
canta motuque congruenti pagebant. Luuius post
aliquot annos qui absatyras ausus est primus argu-
mento fabula serere. id est scilicet id quod omni-
tum erant. suorum carminum actor dicitur. cum
sepius reuocatus uocem obtudisset. uena pe-
trita puerum ad canendum ante tabicinem custatu-
isset. cantum egisse aliquanto magis uigente
motu. quia nihil uocis usus impeditabat. Inde
admanum cantari hystriomb; coeptum. diuer-
biaque tantum ipsorum. uoci relicta. Postquam
lege hac fabularum abusu ac soluto uociferis auo-
cabatur. & ludos in artem paulatim uertent
iuuentus. hystriomb; fabellarum actu relic-
to. ipsa inter se more antiquo ridicula iter-
ta uersibus iactare coepit. que deinde ex-
odia postea appellata. conseruataque; fabellis po-
tissimum atellanis sunt. quod genus ludorum
ab oscis acceptum tenuit iuuentus. nec ab hystri-
omb; pollui passa est. Eo institutum est. ut ac-
tores atellanarum nec tribu moueantur. et
suspensia tanquam ex parte artis ludicre faciant
Inter aliarum parua principia rerum. ludorum
quoque; prima origo ponenda uisa est. ut appare-
ret. quia absano inuicio res in hanc uix opulen-
tis regibus tolerabilem insaniam uenerit. Nec
tamen ludorum primu inuicium percurandis religi-
omb; datum. aut religione animos aut corpo-
ra morbis leuauit. quin etiam cum medios forte
ludos circo tyberis supfusio urigatus impedisset.
idcirco uelut aduersis iam diu aspernantibusque;
placamina uis terrorem ingentem fecit. Itaque;
& genucio. l. emilio mamercio u. consulibus cum
placulorum magis conquisitio animos quam cor-
pora morbi afficerent. repetitum ex seruorum
memoria dicitur. pestilentiam quondam clauo
abdictatore suo sedata. Ea religione adductum
senatus. dictatorem clauum figendi causa dici

iussit. Dicitur. l. mallius imperiosus. l. pinarius
magistru equitum duxit. Lex uetusta est prisca
litteris uersibusque; scripta. ut qui pretor maximus
sit adibus septembris clauum pangat. Fux
fuit dextro lateri edis iouis optimi maximi ea
parte. qua minerue templum est. Cum clauum
quia raris peia tempora litteris erant. nota nume-
ri annorum fuisse ferunt. eoque; minerue templo
dicatam legem. qui numerus amenerua inuen-
tus fuit. Volturnus quoque; clauos indices numeri
annorum fuit in templo norue extruce deo copu-
rate. diligens talium monumentorum auctor
cincius affirmat. Horatius consul ex lege templum
iouis optimi maximi dedicauit anno post reges
eractos. a consulibus postea addictatores. quia
maius imperium erat sollempne clauum figendi
translatum est. Intermissio deinde more. dig-
na etiam plebe uisa res. propter quam dictator creare-
tur. Qua de causa creatus. l. mallius. p. inde ac-
rei gerende ac non soluende religionis gratia cre-
atus est. bellum hernicium affectans. dilectu acer-
bo iuuentate aggrauit. tandemque; omnibus in eum
tr. pl. coortis. seu ui. seu uerecundia uictus. die
fatum abiit. Neque; eo minus principio in se-
tis anni. q. seruilio abala. l. genucio consulibus.
dies mallio dicitur. a. m. poponia tr. pl. acer-
bitas indilectu ndapno modo ciuui. sed etiam
laceratione corporum lata. partu uirgis cecis. q.
ad nomina n. respondissent. partu inuincula
ductis. inuisa erat. & ante omnia inuisu ipsu
ingenium atrox cognomenque; imperiosi. graue
libere ciuitati ab ostetatione seurtis affectu.
qua non magis in alienis quam in proximis ac san-
guine ipso suo exercebat. criminibusque; tribunus
inter cetera dabat. quod filium iuuenem
nullus p. b. i. coptu. ex torrente urbe. domo. pe-
natibus. foro. luce. congressu equalium p. b. i.
tum. in opus seruile. p. p. in carcerem atque; in
ergastulum dederit. ubi summo loco natus die

tatorius iuuenis cotidiana miseria disceret uere
imperiolo patre senatum esse. At quā obnox
am. quia infaciundior sit. et lingua impmpus.
quod naturę dampnū. utrū nutriendum patri.
si quicquā in eo humani esset. an castigandum
ac uocatione insignie faciendū fuisse. Nemu
tas quidem bestias minus alere ac fouere. si
quid ex genere sua parū p̄perū sit. at hercule
l. mallum malū malo augere fili. et tardita
tem ingenu insup p̄inere. et si quid in eo erigu
um naturalis uigor sit id eranguere una agre
ti. et rustico cultu inter pecudes habendo. Om
nium potius his criminationib; quā ipsius iuue
nis uirtutis ē animus. quin contra se quoq; pa
renti causam inuidie. atq; criminū esse egre
passus. ut om̄s du hominesq; scirent. se parenti
opem latam. quā inimicis eius malle. capr c̄si
lum rudis quidem atq; agrestis animi. equam
quam n̄ciulis exempli tam laudabili pietate.
inscientib; cunctis ultro succinctus. mane in
urbem. atq; a porta domū confestim ad. m. pom
ponium tribunū p̄git. ianitori opus eē sibi
dn̄o eius conuento exēplo ait. nunciaret. t̄
mallum. l. filium esse. Mox introductus. et
enim peccus ira in patrem spes erat. aut crimi
nis aliquid noui. aut consiliū ad rem agendam
deferre. salute accepta redditaq; eē ait. quę cū
agere arbitris remotis uelit. Procul inde om̄ib;
abire iussit. cultū stringit. et sup lectū stans.
ferro in tento. nisi inque ipse concepisset ūba
iuraret. se patris eius accusandi causa conciliū
p̄t numquā habiturum. se eum exēplo tran
siturum minatur. Paudus tribunus quippe
qui ferrū ante oculos micare. se solum inermē.
illum p̄ualidū iuuenem. equod haud minus
timendū erat. stolide ferocem uiribus suis cer
neret. adiuuat inque adactus est. uerba. et
p̄se inde tulit ea ui subactu se incepto destitit
se. nec p̄inde ut maluisset plebs sibi suffragi

Qd fecerit p
patre. qd allio.
n̄ eū acerbitas
patris a pietate
cū t̄t.

ferendi de tam crudeli et supbo reo potestatem
fieri. Ita egre habuit filium id p̄parente au
sum. eoq; id laudabilius erat. quod animū
eius tanta acerbitas patria nihil a pietate auer
tisset. Itaq; non patri modo remissa causę dic
tio. sed ipsi etiam adolescenti ea res honori fu
it. ac cum eo anno primo placuisset centurione
ad legiones suffragio fieri. nam et ante sic ut n̄
quos rufulos uocant imperatores ipsi faciebant.
scdm̄ in ser locis tenuit. nulli si domi militaq;
ad conciliandam grām meritis. ut qui rure. et
pecul coetu hominū iuuentā egisset. eodē anno
seu motu terre. seu quā in alia forū medium
ferme specu uasto collapsum in inmensā ab
tudinē dicitur. neq; eā uoraginem coniectu
terre cūpse quisq; gereret explere potuisset.
priusquam deū monitu queri coeptū. quod
plurimū. p̄. r̄. possit. Id enim illo loco dicandū
uates canebant. si rem p̄. romanā p̄petuā esse
uellent. Tum. m. curiū iuuenem bello egre
gium castigasse ferunt. dubitantes. an ullum
magis romanū bonū quā arma uirtutisq; esset.
Silentio facto. templa deorū immortalū quę
foro imminere. capitolūq; intuentē. emanis
nunc in celi. nunc in patentes terre hiatus ac de
os manes porrigentem se deuouisse. equo deinde
quā poterat maxime exornato insidentē. arma
tum se inspecū inmisisse. donaq; ac fruges sup
eum amittuntur uirorū ac mulierū congest
tas. lacūq; curiū non abantiquo illo tra t̄t
militie curio metio. sed ab hoc appellatū. curia
non deesset si qua aduerū uia inquirerentem
ferret. nunc fama rerū standum ē. ubi certam
derogat uetustas fidem. et lacus nomen ab hac
recentiore insignit us fabula ē. Post tam p̄du
gu p̄curacionem anno. de herucis consultat
natus. cum fenales ad res repetendas nequaquam
miseret. primo quoq; die ferendū ad populū
de bello indicendo herucis censuit. populūq;

id frequens bellum iussit. l. genutio. cos. expun
cu sorte euenit. In expectatione ciuitas erat. qd
primus ille de pt. cos. bellum suis auspiciis gestu
rus eēt. p̄inde ut euenisset res. ita cōmunicatos
honores p̄bene aut secus consulto habitura.
forte ita tulit casus. ut genutius ad hostes mag
no conatu p̄fectus in insidias p̄cipitaretur. legi
onibus nec opinato pauore fufus. consul circum
uentus ab insidius quem inter fecissent occide
ret. Quod ubi romā est nuntiatum. nequaquā
tantū publica calamitate mesti patres quantū
feroces infelicis consulis plebei ductu. p̄munt
om̄ibus locis. uent crearent consules. ex plebe.
transferrent au spicia q̄ nefas eēt. Totus
se patres plebis setto pelli honoribus suis.
num etiam indeos immortales inauspicatam
legem ualuisse. uindictasse ipsos suum num.
sua auspicia. quę ut p̄mū contracta sunt ab eo
a quo nec ius nec fas fuerit. deletū cū duce ex
eritum documento fuisse. ne deinde turbato
genutium uire comitia haberentur. His uocib;
curia et forum p̄sonat. Appiū claudū. quia
dissuaserat legem. maiore cū auctoritate euen
tum rephensi absē consiliū incusantem. ducta
torem consensu patriciorū seruilis consul
dicit. dilectusq; et iusticiū indictū. Priusquā
dictator legiones quę nouę in herucos ueni
rent scriberet. ductū ē. sulphici legati. res
pocasionem gesta egregie est. in herucos mor
te consulis contemptum ad castra romana cum
haud dubia expugnandi spe succedentes hor
tante legato et plenis uir atq; indignitatis mili
tum animis. eruptio est facta. Mutū abspe ad
eundi ualli res herucis afuit. adeo turbatis
inde ordinibus abcessere. Dictatoris deinde
aduentū nouis ueteri exercitus iungitur.
et copię duplicantur. et p̄conione dictator
laudibus legati militumq; quorum uirtute
castra defensa erant. simul audientib; laude

meritas tollit animos. simul ceteros ad emulandas
uirtutes acuit. neq; segnius ad hostes bellū appu
ratur qui et parti ante decoris memores. neq; ig
nari auctarum uirū hostis. suas quoq; uires
augent. Om̄e herucum nomen om̄is militaris
etas excutit. quadrigenarię octo cohortes. lecta
robores uirorū scribuntur. Hunc erimū florem
iuuentutis eo etiam quod ut duplex acciperent
stipendium decreuerant. spei animorūq; imple
uere. immunes quoq; operū militariū erant.
ut in unū pugne laborem reseruari plus sibi
quam uirili parte adnitendū scirent. extra or
dinem etiā in acie locati. quo conspectior uirtus
esset. Quum milium planities castra romana
ad herucos dirimebat. Ibi pari ferme utriq;
spacio in medio pugnatū est. Primo stetit ambi
gua spe pugna. nequaquā sepe conatis equitib;
romanis impetu turbare hostiū aciem. Postquā
equestrib; effectu quā conatib; uimor erit.
consulto prius dictatore equites p̄missu de
de eius. relicti equis clamore ingenti puolati
ante signa. et nouā integram pugnam. Neq;
sustineri poterant. ni extra ordinarię
cohortes pari corporū animorūq; ro
bore se obiecissent. Tunc inter primores
duorum populorū res geritur. quicquid hinc
aut illinc cōmunis mars bello aufert. multa
plex quā p̄numero dāpnū est. uulgu aliud
armatorum uelud delegata primorib; pug
na euentū suū in uirtute aliena ponit.
Multi utriusq; cadunt. plures uulnera accipi
unt. Tandem equites alius alii inerepantes.
quid deinde resta. rer querendo. si neq; ex
equis pepulissent hostem. neq; pedites que
quam momenta facerent. quā tertiam exped
tarent pugna. quid ante signa feroces p̄silu
issent. et alieno pugnarent. His inter se uo
cibus concitati. clamore renouato. inferus
pedem. et primū gradu mouerunt hostem.

deinde pepulerunt. postremo iam haud dubie
auertunt. neq; tam pares vires quae superauerunt
res facile dictu est. nisi quod perpetua fortuna uiri
usq; populi extollere animos & minuere potuit.
usq; ad castra fugientes herucos romani sequuntur.
Castorum oppugnatione quia seruum erat dies.
abstinere. Dui non placitū tenuerat dictatorem.
ne ante meridiem signum dare posset. eo inuo-
te tantū erat certam. Postera die deserta fuga
castra herucorū. esauici relicta. quidā inuenta
agmenq; fugientū ab signis. cum p̄ter moenia
eorum infrequentia conspecta signa essent. fa-
sum. ac pagros trepida fuga pulati est. nec roma-
nus inuenta uictoria fuit. quarta pars militum
amissa. et ubi haud minus iacturę fuit. aliquot
equites romani cecidere. Insequenti anno cū
l. sulphicius. et c. licinius caluus cons. in heru-
cos exercitum duxissent. neq; inuentis in agro
hostibus. ferentium urbem eorū uicē cepissent.
reuerentibus inde eis tiburtes portas clausere.
Ea ultima fuit causa. cū multis ante que
rimonę ulterio etroq; iactatę essent. cur per-
feciales rebus repetitis bellū tiburci
populo indiceretur. dictatorem. t. quin-
tium poenū eo anno fuisse satis constat. et ma-
gistrum equitū seruum maluginensē. ma-
cer licinius comitorū habendorū causa. et
ab licinio consule dictū. dictatorem scribit. quia
collega comitia bello p̄ferre festinante. ut cū
nuaret consulatū. obuiam eundū praes cap-
ditati fuerit. causa que sita. ea p̄pria familie
laus leuiorem ^{quidē} licinium facta. cum
mentionem facti eius rei in uetustiorib; anna-
libus nullam inueniā. magis ut belli gallici
causa dictatorem creatum arbitri inclinat
animus. Eo certe anno galli ad terrū lapidē
salaria uia transpontem auentis castra ha-
buere. Dictator cū tumultus gallici cau-
sa iustacium eduxisset. om̄s uiuiores sacra

Quarta pars
militum amissa.

mento ad egit. ingentiaq; exercitu ab urbe p̄fec-
tus. incertior ripa auentis castra posuit. pontis
in medio erat. Neutris rumpentib; ne amoris
inducium esset. p̄lia de occupando ponte crebra
erant. nec qui potirentur incertis uirib; satis dis-
cerni poterat. Tum eximia corporis magnitudi-
ne inuacū pontem gallus p̄cessit. & quantū
marina uoce potuit. quem nō inquit roma ui-
rum fortissimū habet procedat agendū ad pug-
nam. ut n̄m duorum euentus ostendat utri-
gens bello sit melior. Dui inter p̄mores uiuio-
num romanorū silentiū fuit. cū abnuere cer-
tamen uererentur. & p̄cipuā sortem periculi
petere nolent. tum. t. mallius. l. filius.
qui patrem aueratione tribunicia iun-
dicauerat. ex statione addictatorem p̄git. In-
uissu tuo inquit imperator extra ordinē tuum
quam pugnauerim. non si certā uictoriā inde
am. si tu p̄mittis. uolo ego illi belus ostende-
re. quando adeo ferax p̄sultat hostium signis.
me ex ea familia orum. que gallicorū agmen ex-
rupit tarpeia deiecit. Tum dictator. mactē
uirtute inquit. ac pietate in patre patriūq;
t. malli esto. p̄ge. & nomen romanū in uictum
uiuuantibus diis presta. Armant inde uiue-
nem equales. Pedestre scutū capit. hispano cur-
gitur gladio. ad p̄piorē habili pugnam. Arma-
tum adornatq; aduersus gallū stolidē legum.
et quonā id quoq; memoria dignū antiquis
uisum est. lingua etiā ab irrisu exercentem. p̄-
ducunt. Recipiunt inde se ad stationē. et duo
in medio armati spectaculi magis more quam
lege belli destituuntur. nequaquā usū ac spe-
cie estimantibus pares. Corpus alteri magni-
tudine eximium. uersicolori ueste p̄ctisq;
et auro eglatis refulgens armis. media in ater-
ro militari statura. modicq; in armis habili-
bus magis quā decoris species. Non carnis. n̄
exultatio. armorūq; agnitio uana. sed p̄fectus

anunorum. usq; tacitę plenum. om̄em ferociam
indiscrimen ipsum certaminis distulerat. Sibi con-
stiterit inter duas acies. tot circa mortaliū animis
spe metūq; pendentib;. gallus uelut moles sup̄ne
imminens. p̄fecto leua scuto. in aduentis armis
hostis uanum cesim cum ingenti sonitu ensem
deiecit. Romanus mucrone subrecto. cū seu-
to scutū unū p̄culisset. tūtoq; corpore interi-
or periculo uulneris factus insinuasit se int̄
corpus armaq; uno alteroq; subinde ictu uen-
trem atq; inguina hausit. & in spaciū ingens
ruentem porrexit hostem. Laceratis inde corp̄
ab om̄i alia ueritatione utactū. uno torque spo-
haut. quem respsum cruore. collo circū dedit
suo. Defixerat pauor cū ammiratione gallos. ro-
mani alacres abstatione obuii militi suo p̄gressi.
gratulantes laudantesq; addictatorem p̄ducunt.
inter carminū p̄modū incondita quedā mili-
tari iaculantes. torquati nomen audittum.
celebratum deinde posteris. etiā familiarq; ho-
norū fuit. Dictator coronā aureā addidit do-
num. mirisq; p̄contione eā pugna laudibus
tulit. et hercule tanta ea adunuerſi belli euen-
tum momenti dimicatio fuit. ut gallicorum ex-
ercitus praxima nocte relicto. trepide castris
in aburtem agrū. atq; inde societate belli fac-
ta. comeatuq; benigne ab aburtib; adiutus.
mor incampanam transiit. Casus causa
cur proximo anno. c. poecilus barbū cons cū
collegē eius. m. fabio ambusto heruci p̄uincia
euenisset. aduersus tiburtes iussu populi ex-
ercitum duceret. Ad quorum auxiliū cum
galli ex campana redissent. fides populationes
in lauciano tusculanoq; & albano agro haud
dubie aburtib; ducibus sunt factę. & cū ad-
uersus tiburtem hostem duce consule conten-
ta. res. p̄. eēt. gallicus tumultus dictatorem ere-
ari coegit. Creati. q. seruilus ahala. t. quin-
tium magistrum equitū duxit. & ex auctoritate

patrum suspere id bellum euenisset. ludos
magnos uocit. Dictator ad continentos p̄prio
bello tiburtes. consulari exercitu iussu manere.
om̄s uiuiores nullo detrectante militiam sacra
mento ad egit. Pugnatū haud procul porta col-
luna est. totius uirib; urbis. Inconspetu paren-
tum coniugumq; ac liberorū que magna etiam
absentibus hortamenta animi. tum subiecta
oculis simul uerecundia miscētaq; militem ac-
cendebant. Magna utrumq; edta cede. auer-
tatur tandem acies gallicorum. fuga tibur sicut
artem belli gallici petunt. palatia consule poe-
tilio haud p̄cul tibure excepti. Egressis ad opē
ferendam tyburtib;. simul cum his intra portas
compelluntur. Egregie cum ab dictatore. tum
ab consule res gesta est. & cons. alter fabius plus
primū paruis postremo una indignū pugna cū
hostem totis ad ora copis essent. herucos deuin-
cit. Dictator consulibus insenatu & apud po-
pulum magnifice collaudatis. & suarum quoq;
rerum illis remisso honore. dictatura se abdi-
cauit. Roentius de gallicis tiburtib; geminū
triumphum egit. Fabio satis uisum. ut ouans
urbem iniret. Irridere poentū triumphum
tiburtes. ubi enim eū secum acie conflaxisse.
spectatores paucos fugę trepidationisq; gallo-
rum extra portas egressos. postquā in se quoq;
fieri impetum uiderunt. & sine discrimine ob-
uios egdi. recepisse se intra urbem. eam rem
triumpho dignā uisam romanis. ne nimis ma-
rum magnūq; censerent. tumultū exciere
in hostium portis. maiorem ipsos trepidatio-
nem ante moenia sua uisuros. Itaq; in se q̄n-
te anno. m. pompilio lenate. cū. mallio con-
sulibus. primo silentio noctis aty bure agni-
ne infesto p̄fecta. ad urbem romanā uenerūt.
Terrorē repente ex somno exortatis. subita
res. et nocturnus pauor p̄buit. Ad hoc mul-
torum infecia. qui. aut unde hostes adue-

nissent. Conclamatum tamen celeriter ad arma est. & portæ stationibus murisq; p̄sidis firmata. et ubi prima lux mediocrem multitudinem ante moenia neq; alium quam tyburtem ostendit. egressi duabus portis consiſſi utrimq; aciem subeuntium iam muros aggrediuntur. apparuitq; occasione magis quam uirtute fretos uenisse. Adeo uir primum impetum romanorū sustinere. quin etiā bono fuisse romanis aduentū eorum constabat. orientemq; iam seditionem inter patres & plebem metu tam propinqui belli compressa. Alius aduentus hostium fuit. primo bello agris quā terribior urbi. Populabundi tarquinias fines romanos maxime qua ex parte æturiam adiacent. pagruere. rebuſq; nequiquā repetitis. noui consiſſi. c. fabius. et. c. plaucius uissu populi bellum indixere. fabioq; ea puincia. plaucio hernici euenere. Gallici quoq; belli fama in crescebat. sed inter multos terrores solatio fuit par latius petentib; data. & magna uis militum ab his exfoedere uetusto qđ multis inter miserandis annis. accepta. Quo p̄sidio cū fulta res romana eēt. lenius fuit. quod gallos mar p̄neste uenisse. atq; inde circa padū confedisse auditi est. Dictatorem dici. c. sulphiciū placuit. Consul ad id accitus. c. plaucius dixit maḡ equitum dictatori additus. m. ualerius. Hi robora multum ex duob; consularibus exeretib; electa aduersus gallos duxerunt. Lentius id aliquanto bellum quā parti utriusq; placebat. fuit. Cum primo galli tantū audi certaminis fuissent. deinde romanis miles ruendo in arma. ac dimicationem. aliquantū gallicam ferocia uinceret. dictatori ne utiquam placebat. quando nulla cogeret res. fortunę se committere aduersus hostem. quem tempus deterrorem indues. & locis alienis faceret. sine p̄parato cōmeatu. sine firmo munimento moratē. ad hoc his corporib; animisq; quorū om̄is in

impetu uis esset. parua eadem langueretur mora. Huius consilii ductator bellum traheret. grauemq; educeret poenam. si quis inuisus in hostem impugnasset. Milites egre id patientes. primo in stationibus. uigiliisq; inter se ductatorem sermonib; carere. Interdum patres cōmuniter increpare. quod n̄ iussissent p̄consules geri bellū. electum eē et inuim imperatorem. unicū ducē qui nihil agenti sibi de caelo deuolutū insinuat uictoria censeat. Eadem deinde hec ut ducipulam acerociora his iactare. se in uissu imperatoris aut dimicaturus. aut agnoscere romā tuos. Inmiscerq; militibus centuriones. nec in circulis m̄ fremere. sed iam in principis. ac p̄torio in unū sermones confundi. atq; in cōtionis magnitudinē crescere turba. et uociferari ex om̄ib; locis. ut ex templo ad ductatorem uertur. uerba pereritu faceret ser. tullius. ut uirtute eius dignū esset. septimū primum pilum iam tullius ducebat. neq; erat in exercitu. qui quidem pedestria stipendia fecisset. uirtutis nobilior. Is p̄cedens militū agmen. ad tribunal p̄git. mirantib; sulphicio n̄ turbā magis quam turbe principem tullū. imperat̄ oboedientissimū militem. scilicet ductator inquit cōdēpnatum se uniuersus exeretis atē ignauis ratus. & prope ignominie causa destitutum sine armis. orauit me. ut sua causam apud te agerem. equidem sicubi loco cessum. sit erga data hosti. si signa foede amissa. obici nobis possent. tam hoc atē imperat̄ equum censerem. ut nos uirtute culpā nram corrigere et abolere flagicii memoria noua gta patereris. etiā ad alliam fugę legiones. eandem quam ppauorem amiserant patra. p̄fecto postea ab eis uirtute recuperauerunt. Nobis deū benignitate felicitate tua. p̄q; r̄. et res & gta est ut erga. quāquam de gta uix dicere ausim. si nos & hostes haud secū quā

feminas abditas intra uallum om̄ibus contumelias eludunt. & tu imperator n̄ quod egrius patimur exercitum tuū sine armis. sine armis. sine manibus iudicas eē. & priusquā exptus nos esses. de nobis desperasti. ut te mancorū ac debiliū ducem iudicares eē. Quid enim aliud eē cause credam. cur ueteranus dux fortissimus bello cōpressis qđ aiunt manibus sedes. & tūc; enī se habet res de nra uirtute dubitare se uideri. quā nos de tua ueris est. In autem rituum istuc sed publicum consilium est. & consensus aliqui patrū non gallicū bellum nos ab urbe. apenatibus ab legatos tenet. quę ut ea que dici non a militibus imperatori dicta censeat. sed a plebe patribus. que sicut uos habetis consilia. sic se sua habitationem dicit. Ius tandem succenseat milites nos eē. non seruos uos. ad bellū non in exitum missos. Siquis det signū in aciem educat. ut uiris ac romanis dignū sit pugnaturus. In nihil armis opus sit. octū romę potius quā in castis acturos. Hec dicta sunt patribus. te imperator milites tui oramus. ut nobis pugnandi copiam facias. cū uincere cupimus. tū te duce uincere. tibi lauram insignem deferre. tecū triumphantes urbem inire. tuū sequentes curru. iouis marum templum gratantes ouantesq; adire. Orationem tullii exceperunt p̄ces multitudinis. et undiq; ut signum daret. ut capere arma uerberet. clamabant. Dictator quāquā rem bonā exemplo haud p̄babili actam censebat. tam facturum quod milites uelles se recepit. tulliumq; secreto que nam hec res sit. aut quo acta more p̄cunctatur. Tullius magnopere ad ductatorem petere. ne se oblatum militaris disciplina. ne sui. neue imperatoris maiestatis crederet. multitudinē concitatz. que ferme uocoribus similis eēt. non subtraxisse se ducem. nequis alius quales mora creare multitudo solet. nā se existeret. quidem nihil arbitrio imperatoris acturum. Illi quoq; tam uidentum magnopere eē. ut exercitū impotestate haberet. differri non posse adeo concu

tantos animos. ipsos sibi locum ac tempus pugnandi scripturos. si ab imperatore non datur. Dum hoc locum tur. uimenta forte pascencia extra uallum gallo abigenti. duo milites romani ademerunt. In eos sacra coniecta agallus. deinde ab romana statione clamor ortus. ac p̄sensū utrimq; est. itaq; haud p̄cul iusto phores erant. ni celeriter direptū certamen p̄centuriones esset. Affirmata certe ea causa tullii apud ductatorem fides est. Hec recipient iam dilationē re. in posterū diem edicatur acie pugnaturus. Dictator tamen ut qui magis animus quā uiribus fretus ad certamen descenderet. om̄ia circūspicere atq; agitare coepit. ut arte aliqua terrorem hostibus incuteret. Sollerū animo rem nouā excogitat. qua deinde multa nra atq; exercitu imperatores. nra quoq; quidam exate usi sunt. Malis strata denahi iubet. binisq; tantum centurionibus relictis. agalones partim capti uis. partim egrorū armis ornatos imponit. Huius fere mille effectus. centū ammiserunt equites. & nocte sup castra in montes euadere ac siluasse. occultare iubet. neq; inde ante mouere. quā abs se acciperent signum. Ipse ubi illuxit. in adicibus montū extendere aciem coepit sedulo. ut aduersus montes consisteret hostis. Instructo uani terrores apparatu. qui quidem terror plus penę ueris uiribus fuit. primo credere duces gallosum n̄ descensuros in equū romanos. deinde ubi digressos repente uiderunt. et ipsi audi certaminis. in plium ruunt. priusq; pugna coepit. quā signū abducib; daretur. acrius inuasere galli dextrū cornu. neq; sustineri poterant. nisi forte eo loco ductator fuisset. sextū tullium nomine increpans. rogansq; sicine pugnaturus milites spondisset. ubi illi clamores sunt arma poscentium. ubi minę in uissu imperatoris plium inturos. en ipsū imperatorem clara uoce uocare ad plium. et ure armatū ante p̄ma signa. & quis se queretur eorū qui m̄ ducturi fuerint. In castis feroces. acie pauci uera audiebant. Itaq; tantos pudor stimulos am mouit. ut ruerent in hostium

Dictator
Arte Troie
excogitat.

Dictator
T. increpat.

rela alienatis memoria periculi animis. Hic primo
impetus prope uocor turbant hostes. eques dein
de emissus turbatos auerit. Ipse dictator postquam
labantem una parte uidit aciem. signa inleuū cor
nu confert. quo turbam hostiū congregari cernebat.
et his qui in monte erant. signum quod conuenerat
dedit. Vbi inde quoque nouus clamor ortus. eten
dere obliquo monte ad castra gallorū uisi sunt.
tum metu ne excluderentur omnia ē pugna. cur
suque effuso ad castra ferebantur. Vbi cū occurris
set ei. m. ualerius. magister equitū. qui pflugato
dextro cornu obequebatur hostiū munimentis.
ad montes siluamque uertunt fugam. plurimique ibi
afallaci equitū specie agasombusque excepti sunt.
et eorum quos pauor peulerat. insiluas atrox cae
des post sedatū pluiam fuit. Nec alius post. m. fur
um quam. c. sulphicius iustiorum degallis egit tri
umphum. Auri quoque ex gallicis spoliis satis mag
num pondus saxo quadrato septuī incipitolo sa
erauit. ^{Tullius} ^{ex d. a. m.} ^{117.} Eodem anno a consulibus uario euentu
bellatum. nā hermeti a. c. plaucio deuēti subae
tiq; sunt. Fabius collega eius incaute atque incon
sulte aduersus tarquinienses pugnauit. nec in
acie tantū ibi cladis acceptū. quā qd̄ eec v u.
militēs romanos captos tarquinienses immolauē
runt. Iua foeditate supplicii. aliquanto igno
minia. p. r. insignior fuit. Accessit ad eam cladē
et uastatio romani agri. quā priuernates. uelētū
deinde incursione repentina fecerunt. Eodem
anno duē tribus pompinae a publicia addit. Lu
di uocati quos. m. furius dictator uouerat facti.
et de ambitu ab. c. poentio t. p. auctoribus patri
bus tum p. m. ad populū latū est. eaque rogati
one nouorū maxime hominū ambitionem qui
nundinas a conciliabula obire soliti erant. com
pressam credebant. Haud equae leuā patrib; in
sequenti anno. c. marcio. c. m. malio consulibus.
deuiciaria fenore a. m. diuilio. l. menenio t. p. t.
rogatio est. plata. et plebs aliquanto eam cupidus

Tarquinienses
ex d. a. m.
117.

sciunt. acceptoq; Ad bella noua priore anno des
tinata. falisci quoque hostes exorti duplici crimine.
quod et cum tarquiniensibus iumentis eorum
militauerat. et eos qui faleros pfugerant. cū male
pugnatum est. repetentibus fecialibus romanis nō
reddiderant. Capuincia c. m. mallo obuēnt.
Marius exercitum in agrū priuernatem in te
grum pace longinqua inducit. militēq; pda im
pleuit. Ad eopiam rerū addidit munificentia.
quod nihil in publicū secernendo augendi rem
puatam milita fuit. Priuernates cū ante moe
nia sua castris p. m. uentis confederissent. uocatis ad
contionem militibus. castra nunc inquit uobis
hostium urbemque pda do. simili pollicemini
uos fortiter in acie operā nauaturus. nec p. r. d. e.
magis quā pugna paratos eē. Signū poscunt
ingenti clamore. celsiq; et spe haud dubia ferro
ces in plium uadunt. Ibi ante signa ferrus
tullius de quo ante dictum est. exclamat. aspi
ce imperator inquit. quem admodū exercitus
tuus tibi p. m. i. s. s. a. p. r. e. s. t. e. r. e. t. p. i. l. o. q. u. o. p. o. s. i. t. o. A. r. d. i. o.
gladio in hostem impetū faciat. Secutus tū
lium antesignam om̄s. primoque impetu auer
tere hostem. Fusum inde ad oppidum p. r. e. c. e. u.
ti. cum iā scalas moenibus admouerent. in dedi
tionem urbem acceperunt. Triumphus de pri
uernatibus actus. ab altero consule nihil memo
rabile gestum. nisi quod legem nouo exemplo
ad siturium in castris tributu deuicesima eorū
qui manu mitterentur. tulit. Patres quia ea
lege haud paruum uectigalis inopi erario ad
ditum esset. auctores fuerunt. Ceterum t. p. t.
nontam longe quam exemplo mota. ne quis postea
populum se uocaret capite sanxerunt. Nihil
enim non p. m. i. t. e. s. u. r. a. t. o. s. in consulis uerba qua
uis p. r. i. c. i. o. s. u. m. p. o. p. u. l. o. s. i. d. l. i. c. e. r. e. t. f. i. e. r. i. p. o. s. s. e.
Eodem anno. c. licinius stolo. a. m. papilio lena
te sua lege. x. milibus aris est dampnatus. quod
mille iugerum agri cū filio possideret. eman

cupandoque filium fraudem lege fecisset. Noui consi
inde. m. fabius ambustus. u. et. m. popilius lenas
1. duo bella habuere. Facile alterum cum tybur
tibus quod lenas gessit. qui hoste in urbem cōpul
so agros uastauit. Falisci tarquiniensesque alterū
consulem prima pugna fuderunt. Inde marcius
terror fuit. quod sacerdotes eorum facibus arden
tibus. angustibusque platis incensu funali militem
romanū insueta turbauerunt specie. et tū qd̄ e.
uelit lymphati et attoniti munimentis suis tre
pido agmine inciderunt. Deinde ubi consi lega
tiq; ac tribuni puerorū ritu uana miracula pa
uentes urdebant. increpabantque uertit animō
repente pudor. et in ea ipsa que fugerant. uelut
ceci ruebant. Discussio itaque uano apparatu hosti
um. cum uniplos armatos se utulissent. totam auer
tunt aciem. castrisque etiā eodie potit. pda ingen
ti parata. uictores reuertuntur. militibus locis cū
apparatum hostium. tū suum increpantes pauo
rem. Concitatur deinde om̄e nomen etruscum.
et tarquiniensibus faliscisque ducibus ad salinas
pueniunt. Aduersus eum terrorem dictator
c. marcius rutilius primus de plebe dictus. ma
gistrum equitū item de plebe. c. plauciū dicit.
Ad uero patribus indignum uideri. etiā dictatu
sam iam i. p. m. i. s. e. o. e. o. n. i. a. q. u. e. o. p. e. i. m. p. e. d. i. e. b. a. n. t.
ne quid dictatori ad id bellum decerneretur. pa
taretur. Co. p. r. o. p. t. a. u. s. c. u. n. c. t. a. f. e. r. e. n. t. e. d. i. c. t. a. t. o. r. e.
populus iussit. Profectus ab urbe utraq; parte
tyberis iatibus exercitu quocūq; fama hostium
ducebat. traiecit. multos populatores agrorum
uagos palantes oppressit. Castra quoque necopi
nato aggressus coepit. et v. u. mil. hostiū captis.
ceteris aut cesis. aut ex agro romano fugatis. sine
auctoritate patrum populi iussu triumphauit.
quia nec p. d. i. c. t. a. t. o. r. e. m. p. l. e. b. e. i. u. m. n. e. c. p. o. n. s. u. l. e. m.
comitia consularia haberi uolebant. et alter
consul fabius bello retinebatur. res ad in regnū
reducit. Inter reges deinceps. q. seruilus abala. c. n.

mallius. c. fabius. c. sulphicius. l. emilius. q. seruilus.
m. fabius ambustus. In sedo in regno orta contentio
est. quod duo patrici consi creabantur. interceden
tibusque tribunis interex fabius aiebat. in x. tabu
lis legem eē. ut quodeūq; postremū populus iussit
set. id uis ratumque esset. iussum populi a suffragia
esse. Cum intercedendo tribuni nihil aliud quā ut dis
ferrent comitia ualuisent. duo patrici consi creati
sunt. c. sulphicius poentius u. m. ualerius publico
la. eodemque die magistratū inierunt. quadringen
tesimo anno quā urbs romana condita erat. quin
to trecesimo quā agallis recepta erat. ablato post
nonum annū a plebe consilatu. patrici consi am
bo ex in regno magistratū iniere. c. sulphicius poe
tius u. m. ualerius publicola. Epulum eo anno
ex tyburibus haud memorando certamine captū.
sive duorū consi auspicio bellū ibi gestū est. ut
scripsere quidam. siue p. d. e. m. tempus tarquiniē
sum quoque sunt uastati agri ab sulphicio consule.
quo ualerius aduersus tyburtes legiones duxit.
Domitius certamen consilibus cū plebe ac tri
bunis erat. fidei iam suę non solum uirtutis duce
bant esse. ut accepissent duo patrici consilatu.
Ita ambobus patricis mandare. quin aut toto
cedendum esset. si plebeus iam magistratus consi
latus fiat. aut totum possidendum. quā possessionē
integram a patribus accepissent. Plebs contra fre
mit. quid se uiuere. quid in parte ciuium cense
ri. si quod duorū hominū uirtute. l. serui. ac. c.
licini partum sit. id obtinere uniuersi nō possunt.
uel reges. uel xuiros. uel si quod tristis sit impe
rii nomen paciendum eē potius. quā ambos patricios
consi uideant. nec unum paratur. atque imperet.
sed pars altera in eternum imperio locata plebem
nusquam alienatam quā ad seruendū putet. non
desunt tribuni auctores turbarum. Sed ut con
citatos p. s. e. om̄s uir duces eminent. Aliquotiens frus
tra incampū descensum cū esset. mutiq; p. s. e. d. i. o.
nes ad comitiales dies. postremo uicta p. s. e. u. e. r. a. n. t. a

consulium plebis eo dolor erupit. ut tribunos actum esse deliberate uociferantes. relinquendūq; n̄capū iam solum sed etiam urbem captam. atq; oppressam. regno patriciorū mesta plebs sequeretur. Consilii relicta a parte populi p̄infrequentia comitia nihilo segnus p̄ficiunt. Creati consilii ambo patrici. m. fabius ambustus. u. t. quintus. in quibusdā annalibus pro. t. quintio. m. populum consilii inuenio. Duo bella eo anno prospera gesta. cum tyburibus quo ad deditiōnem pugnatum. assula erhis urbs capta. ceteraq; oppida eandem fortuna habuissent. in uniuersa gens positis armis infidem consilii uenisset. Triumphatum de tyburibus. alioquin mitis uictoria fuit. in tarquinenses acerbe seruitum. multas mortalibus in acie cecidit. erugenti captiuorum numero. ccc. l. vii. delecti. nobilissimus quisq; q̄ romam mitterentur. vulgus aliud trucidatū. nec populus in eos qui missi romā erant mitior fuit. Medio inforo om̄s uirgis cecidit. ac securi percussit. Id p̄moltas inforo tarquinensium romanus poene hostib; redditum. Res bene bello gessit. ut samnites quoq; amicitiam peterent effecerunt. Legatus eorum comitē absenatu responsū. foedere infocietatem accepta. Non eadem domi quae miliciae fortuna erat. plebi romane. Nam c̄si unciario foenore facto leuata usura erat. forte ipsa obruebantur inopes. necumq; inibant. Con nec patricios ambo consules neq; comitiarum curam publicaue studia p̄ priuatis incomodis plebs ad animū amittebat. Consulatū uterq; apud patricios manet. Consilii creati. c. sulphicius poenicus. u. m. ualerius publicola iterum. In bellum etruscū uentā ciuitatem q̄ caritatem populū misericordia consanguinitatis tarquinensibus adiunctum fama ferebat. legati latim ad uolscos conuertere. nunciante exercitum conscriptum. armatūq; iam suis finib; imminere. inde populabundos in agrū romanū uenturos eēt. Censuit igitur senatus neutram negligendam rem esse. utroq; legiones scribi. consulesq; sortari puincia

uisset. Inclinauit deinde pars maior curae inuenit cum bellum. Postquam litteris sulphici consilii cui tarquinii puincia euenerat. cognitū est de populatū agrum circa romanā salinas. p̄deq; partem incertū fines auctam. & haud dubie ciuilitatem eius populi interpedatores fuisse. itaq; ualericum consulem uolscis oppositum. casta; ad finem tusculanum habentem. reuocātū inde senatus dicitatorem dicere uisset. t. mallum. l. f. dixit. Licet sibi magistrum equitū. a. cornelium cossium. dixisset. consulari exercitu contentus. exauctoritate patrum ac populi uisū ceterib; bellum indixit. Tum p̄mum ceteris taquam in uerbis hostiū uis maior ad bellum significandū quā in uisū facti q̄ p̄populationem romanos lacefferant esset. uerū belli terror. inuasit. & quam non suarum uirum ea dimicatio esset. cernebant. poenitebant; populatōnis. & tarquinenses erecabantur defecionis auctores. nec arma aut bellū quisquā apparare. sed p̄ se quisq; legatos mita iubebat ad petendā errors ueniam. Legati senatū cum adissent. absenatu reuocati ad populū deos rogauerunt. quorū sacra bello gallico accepta rite percussissent. ut romanos florentes easu misericordia caperet. que se rebus affectis quondam. p̄. r. cepisset. Conuersiq; ad delubra uestigium hospicium flaminū uestaliūq; absē caste ac religiose cultū inuocabant. ea ne meritos crederet quisquā hostes repente sine causa factos. aut si quid hostilitate fecissent consilio id magis quā furore lapsos fecisse. ut sua uetera beneficia locata p̄sertim apud tam gratos. nouis corrūperent maleficiis. florentemq; p̄. r. ac felicissimū bello sibi desumerent hostem. cuius afflictū amicitia cepissent. ne appellarent consilium que uis ac necessitas appellanda eēt. transeuntes agmine infesto pagrū suum tarquinensium cum p̄ter uia nihil petissent. traxisse quosdā agrestium populationis eius que sibi crimini datur co mites. eos seu dedi placeat dedere se paratos eēt. seu supplicio affici daturōs poenas. cere sacrificium. p̄. r.

duersorium sacerdotū. ac receptaculum romanorū. sacerdotum intactū inuolutūq; crimine belli. hospicio uestaliū cultisq; diis darent. Nouit populū non tā causa p̄sens. quā uetus meriti. ut maleficiū quā beneficiū potius in memores essent. Itaq; p̄re populo certa data. inducūq; incertū annos factas. in. f. c. referre placuit. In saliscos eodem natos crimine uis belli conuersa est. Sed hostē nusquā inuenta cū populatione pagrati fines eent. ab oppugnatione urbū temperatum. legionibusq; romā deductis reliquū anni muris turribusq; reficiendis consumptum. et edes apollonis dedicata est. extremo anno comitia consularia certam partem ac plebs diremit. tribuni negantib; passiuos comitia haberi. nisi scdm̄ licentia legem haberentur. dicitatore obstinato tollere potius totum gre p̄. consulatū quā p̄mū patribus ac plebi facere. p̄telandis igitur comiciis. cū dicitator magistratu abisset. res ad interregnum redit. infestam inde patrib; pleben interreges cum accepissent. ad undecimū interregem seditionib; certatum est. legis lanię patrociniū tribuni iactabant. Propior dolor plebi fēnoris ingrauescentis erat. curq; p̄uatis incertaminib; publicis erūpebat. quarū tedio patres. l. cornelium scipionem. in terregem concordie causa obseruare legem licentiam comiciis consularib; iussere. P. ualerio publicoq; datus eplebe collega. c. marcius rutilius. Inclinatū semel in concordia animis noui consilii fenebrem quoq; rem que desinere anagninos uidebatur. leuare aggressi. solitionē alieni gr̄is in publicā curam uerterunt. u. uirū creatis. quos mensarios ab dispensatione pecunie appellarunt. meriti equitate curauerunt. ut p̄mum annalium monumenta celebres nominibus eēt. Fuere autē. c. duellius. p̄. decius mus. m. papirius. q̄. publius. et. t. amilius. qui rem difficillimam tractati. et plerūq; partit utraq; semp̄ certe alteri grauem. cū alia mode

ratione. tum impendio magis publico. quā iactura sustinuerunt. Tarda enim nomina & impeditio ra inertia debitorū quā facultatib; aut gratiarum mensis cū gre inforo positas dissoluit. ut populo prius caueretur. aut estimatio equis rerum p̄cis liberant. ut non modo sine iniuria sed etiā sine querimonis partis utriusq; exhausta uis ingens gr̄is alieni sit. Terror inde uanus belli etrusci cū conuassit x. u. populos fama eēt. dicitatorem dici coegit. Dicitus incastris. eo enim ad consules missus. f. c. est. c. iulius. cui magister equitū adiectus. l. emilius. Ceterum foris tranquilla omnia fuere. Temptatū domi p̄dicitatorem ut ambo patrici consilii crearentur. rem ad interregnum p̄duxit. Duo interreges. c. sulphicius. & m. fabius interpositi optinuerunt. qd̄ dicitator frustra retenderat. mitiore iam plebe obreces meriti leuati gr̄is alieni. ut ambo patrici consilii crearentur. Creati ipse. c. sulphicius poenicus. qui prior interregno abuit. et. t. quintus poenicus. quidā cesonem alii cognomen quintio adiciunt. Ad bellū ambo p̄fecti. saliscū quintus. sulphicius tarquinensē. nusquā congresso hoste. cū agris magis quā cū hominib;. uentido populabundoq; gesserunt bella. Cuius lentē uelut tabis sermo uicta utriusq; p̄tinatā populi est. ut p̄mum a consilib; deinde p̄missu ex absenatu inducias peterent. in xl. annos impetrauerunt. Ita postea duorū bellorum que imminere cura. dum aliqua ab armis quies eēt. quia solutio gr̄is alieni mutarū rerū mutauerat dominos. censum agi placuit. Ceterum cū censoribus creatis indicta comitia eent. p̄fessus censurā se peteret. c. marcius rutilius. qui p̄mum dicitator de plebe fuerat. concordia ordinum turbauit. quod uidebatur quidem tempore alieno fecisse. quia ambo tum forte patrici consilii erant. qui rationem eius se habituros negabant. Sed et ipse constantia in coeptū optinuit. et tribuni om̄i ui recuperando uis consularib; comiciis

amissum adiuuerunt. & cum ipsius uiri maestas nullius honoris fastigium nequabat. tum peundem qui addiditatum aperuisset uiam. censuram quoque in partem uocari plebs uolebat. Nec uariatum comitatus est. quin cum mallo nauo censor martius crearetur. Dictatorem quoque hic annus habuit. in fabium. nullo terrore belli. sed ne licentia lex comitatus consularibus obseruaretur. magister equitum dictatori additus. qui seruilus. nec tam dictatura potentior eum consensu patrum consularibus comitatus fecit. quam censoris fuerat. in populus lenas a plebe cons. apatibus. l. cornelius scipio datus. Fortuna quoque illustriorem plebeum consulem fecit. nam cum ingentem gallorem exercitum in agro latino castra posuisse nunciatum esset. scipione graui morbo impuncto. gallicum bellum populo extra ordinem datum. Is in ipse exercitum scripto. cum omnis extra portam capenam ad martius edem conuenire armatos iuniores iussisset. signaque eodem quatuor exercitum deferre. quattuor expleus legionibus. quod superius multum. p. ualerio publico praetori tradidit. auctor patribus scribendi alterum exercitum. quod ad incertum belli euentus subsidium rei. p. eet. ipse iam satis omnibus instructis comparatisque ad hostem pergit. Cuius ut praesens nosceret uires quam periculo ultimo temptaret. intumulo quem proximum castris gallorem capere potuit uallum ducere coepit. Gens ferax et ingenui auidi ad pugnam. cum puluis romanorum signis ut ex templo plium intura expluisset aciem. postquam neque in equum dimittit agmen uidit. & cum loci altitudine tam uallo etiam integri romanos pectus pauore jata. simul oportuno quod intentum tam maxime operi essent. truci clamore aggredietur. ab romanis nec opus intermissum. triarii erant qui muebant. & ab hastatis principibusque qui pmutatoribus intenti armatis steterunt. prelium intum. praeter uirtutem locus quoque superior

Gallos gens ferax.

adiuuat. ut pila omnia hastesque non tamquam ereq missa uana quod plerumque sic caderent. sed omnia librata ponderibus figerentur. onerataque telis gallicis quibus aut corpora transfusa. aut praegrata in herentibus gererentur scuta. cum cursu perire in aduersum subsissent. primo incerti restiterunt. Deinde cum ipsa cunctatio et his animos minuisset et auriisset hosti. impulsu retro ruere alii super alios. stragemque inter se cedere ipsa fediore dare. adeo praecipiti turba obstricta. plures quam ferro necata. necdum certa romanus uictoria erat. alia in campum digressis superat moles. namque multitudo gallorem sensum omnem talis dampni exsuperant. uelut noua rursus e oriente acie. integram militiam aduersus uictorem hostem ciebat. statimque suppresso impetu romanus. & quia terrum fessis subeunda dimicatio erat. & quod colidum inter praemores incautus agitat leuo humero martianum praetertraecto cessat praecipit eracit. Namque omnia cunctando uictoria erat. cum consul uallum nere alligato. reuictus ad prima signa. quid stas miles inquit non cum latino. sabinoque hostes res est. quem uictum armis socium ex hoste facias. in beluas strinximus ferrum. Haurendus. aut dandus est. sanguis. Propulsi acastis. supra ualle praecipites egistis. stratis corporibus hostium superstitis. complete eadem strage capos. qua montes replestis. Nolite spectare. dum stantes uos fugiant. inferenda sunt signa. et uadendum in hostem. His adhortationibus praerum cedere. pellunt loco primos manipulos gallorem cunctis deinde in medium agmen pertrumpunt. Unde barbari dissipati. quibus nec certa impetoria nec duces erant. uertunt impetum in suos. fusisque praecipos et praeter castra etiam sua fuga platu quod edditissimum inter equales tumulos occurrebat oculis. arcem albanam petunt. Consul non ultra castra insecutus. quia et uulnus degre uabat. et subicere exercitum tumulis ab

Non id est gallos de senis.

hoste occupatis uolebat. pda omni castris militum data. in loco exercitum opulentum gallicis spoliis roma redierit. Mora triumpho uulsi conuictis attulit. eadem causa dictatoris desiderio seruati fecit. ut esset qui agris consulibus commissa haberet. Dictator l. furus camillus ductus. addito magistro equitum. p. cornelio sapione. reddit patribus possessionem pristina consulat. Ipse ob id meritum ingenui patrum stotio erat. c. collega appii claudii crassum dux praesens quam uirent noui. c. magistratum. triumphus a populo degallia act. magno fauore plebis. instantesque unum se rogabant. nam que plebs e. penitit. Simul dictatore incipabant. quod leges licentiae sprete mercede consulatum puata cupiditate. quam publica iniuria fediore. et pisset. ut se ipse. c. dictator exeret. Annus multas uariisq motibus fuit. insignis. Galli ex albanis montibus. quod hiemis uel pati nequerant. praecipos martianumque loca uagi populabant. Mare in festu classibus. greco erat. oraq litoris. amant. laurendus q. tract. et yberis ostia. ut praedones martiani cum trestibus. egressi. ancapta semel plio doxerant. ubi que discesserunt. in castra galli. greci retro ad uictus nauis se uictores praerant. In hoste longe maximi exatit. tior. calu pptoze latino ad lucu ferentis habita. responsuq haud dubium imperantibus. multos romanos datus. abfisterent impetare. his quoque auxilio egerent. Latinos p sua libertate potius. quam palieno imperio laturos arma. In duo simul bella extina. deflectione eam. socioz senat. anxius. cum cerneret meatu tenendos. quos fides non uultu set. extendere omni imperu uires. c. dilectum habendo iussit. ciuili quippe standu exercitu. quando socialis cet. desereret. undique non urbana tantum scia agresti uiuente. x legiones scripte dicunt. quantum milium et ducentos pedum equumq. ccc. que ne noui ex

Legio

erant siqua extra uis ingruat. hz uires. x. quas uix trari capit orbis. et adde munu haud facile efficiant. adeo inque laborant. scia. et unum diuitas luxuriaque. In extra tristia. c. anni. c. al. appius claudius in ipso belli apparatu mori. redierantque. res ad camillum. cui unico. c. uel ob alia dignatione haud subiecta. c. dictatur. ut ob omen faustu. ad galli cum tumultu cognominus. dictatore. arrogari. haud satis decore uisu. c. patribus. Conduab. legionibus. urbi praesens. octo. cum l. pinario praetore diuisis. memora praesens uirtutis. gallicum sibi bellum extra sortem sumit. Praetore martiana ora tutari. grecoque. arce litoribus. iussit. ut cum in agri pomptanum descenderet. qua neque incipit egredi nulla cogente re uolebat. et phibendo populationibus. quos rapto uiuere necessitas cogere. satis domari credebant hoste. locum idoneum statuas delegit. ubi cum stationibus. quae tempus tenerent. gallus praesens magnitudine atq armis insignis. quatuorq. scutu hasta. cum silentiu scisset. puocat praesens praesens unum ex romanis. quod fecit ferro decernat. M. era ualerius. c. mil. adolescens. quod haud indignore eo decore se qua. i. mallu. nat. pus scisciat. c. uis uoluntate. in mediu armat. praesens. Min in signe certam humani. numine in postea deo factu. Nam praesens i. manu romano. coruastro praesens. ingalea sciat in hoste uersus. qui praesens in auguriu celo missu. h. suscepit. tribuni. praesens. uolens si diuis. si diuis. c. quod sibi praesens missa. uolens praesens. ad e. dictu mirabile. tenuit non solum ales capta semel sede. si quatuor scia. certam intum. c. leuans se ales. of oculosque hostis rostro et ungub. apperit. donec trum. praesens. talis uisu oculisq. simul acemine. t. h. ualerius ob truncat. Coruus excessu clat. oriente petat. haden. quae uiriq. stationes fuerit. Postquam spahart corpus c. si hostis. tribuni cepit. nec galli se

ff

Coruus de cauo. unde et ualerius coruus appellatur.

friceslay. duo corui q. h. ex. u.

statione tenuerunt. & romanorum cursus aduersorū cū
otior fuit. ibi circalacensis galli corpus contracto cer
tamine pugna atrox conecit. iā n̄ manipulis
primariū stationū sed legionib; utruq; effusis res
gerit. Camillus lētū militē uictoria tribuni lētior
tam p̄sentib; ac sedis dū. ut implū ubet. ostentansq;
insigne spoliū tribunū. hunc unicare miles auctat.
& cura lacōtē ducē sternit gallorū ceteras. Du
hominesq; illi affuerit pugne. depugnatiq; haud
quaquā certamine ambiguo cū gallis ē.
Ad eo duorū militū eueniū ut quos pugna
tū erat. utaq; acies animus p̄cepit. h̄c pri
mos quorū cū fū alios ceciderat. atrox p̄lū fuit.
alia multatudo priusquā ad coniectū teli ueniret.
tertia uertit. primo p̄ uolscos falernūq; agrū disti
pati sunt. inde apulā ac mare inferū petierunt.
Con sul comione aduocata. laudatū tribunū dētē bo
bul auratq; corona donat. ipse uisus ab senatu bellū
martinū curare cū p̄tor uixit castra. Ibi q̄a res
trahi signata grecorū n̄ cōmittentū se in acie uide
bant. dictatore comitorū causa. ē. mallū torquatū
ex auctoritate senatus dicit. Dictator magistro equi
tū. ā. correctio cōsso dieho. comita ē hilaria habuit.
emulūq; decoris sui absentē. m̄. ualeriū coruunū id
enī illi de inde cognominis fuit. sumo fauore ppti. u.
& xx natū annos. cōs renuntiauit. Collega coruuno
de plebe. m̄. populū lenas. u. cōs futuris datus est.
Cū greci a camillo nulla memorabilis gesta res. nec
illi tota nec romanus mari bellator erat. Postremo
cū laorib; arcerent. aqua etiā p̄ter cetera necessaria
usū deficient. mala relinquere. Cuius ppti ca. cuius
genus elassis fuerit nihil terra ē. Maxime sicile
fuisse tyrannos erudideri. nā uictor grecia ca tēp̄
tate uictorio fessa bello. iam macedonū opes horre
bant. Exercent; dimissis. cū & foris pax & domu con
cordia ordinū oeu cēt. ne nimis lētē res essent.
pestilentia ciuitatē adorta. coegit senatū imperare
auris. ut libros sibillinos inspicerent. corūq; moni
tu lecti sternū fuit. Eodē anno sarrē ab anicibus

colonia deducta. restitutaq; urbs quā latinū dirue
rant. & cū cartaginensib; legatis rome fēdus iētū.
cū amiceia ad se ueniret petentes uenissent. Idē oei
um domi forisq; mansit. ē. mallū torquato u. e. plu
eio ē subib; seneciarū tantū ce ueniaro fēdus factū.
& unponiones equas trennu. ita ut quarta p̄sent cēt.
solimo atis alieni dispensata ē. & sic q̄q; parte ple
bis affecta. fides tam publica priuatis difficultatibus
potior aduentū senatu fuit. leuare maxime res. quia
tributo ac dilectu sup̄ sessū. totū anno post sarrē
restitū a uolscis. m̄. ualeriū coruunū u. cōsul cū.
e. p̄ntio factū. cū cetero nunciatū cēt. legatos ab
anno ceterū ut pptos latinorū ad conecitū bellum.
priusquā plus hostiū fieret. uolscis arma inferre uis
sus. ad sarrē cetera uictio p̄gr. Quo cū anicel
alūq; uolsci p̄paratis iā ante sigat ab roma mouerēt.
copus occurrit. nulla mora ut inferos dūno
odio dimicandi facta ē. uolsci ferocior ad rebellan
dū quā ad bellandū gens. certamine uicti. fuga et
fusa sarrē menia petunt. & ne uimurū quidē sa
tis forma specū corona militū cuncta iā scab capere
tur urbs. ad uū. militū p̄ter multitudinē umbel
lem se se dediderit. Oppidū durū atq; incensum.
ab eide tantū matris manū. abstineret. ignē. It
ta omīs multa data. cetera p̄dā uū. dētorū habi
ta. Los uictos cōsul ante curū triumphans egit.
Vendit de inde. magnū pecuniā incertū redēgit.
fuit qui hanc multitudinē captiua seruorū fuisse.
serbant. idq; magis ueri simile ē. quā dētorū uenit
se. hos cōs secuti sē. m̄. fabiū dorso. seruius sulpi
us camerū. Auruncū inde bellū ab repentina po
pulatione ceptū. mētūq; ne id factū ppti unū.
cōsiliū omīs latinū cēt. dictator uelut aduersū
armatū iā latinū. l. furius cratus. magistrū equi
tum. cū. mallū capitolinū dixit. & cū qd̄ p̄mag
nos tumultus fieri solatū erat. uictio indulto. di
lectus sine uacationib; habitus cēt. legiones quan
tū maturari potuit. in auruncos ducte. ibi p̄donū
magisquā hostiū animi uictū. prima itaq;

acie debellatū ē. dictator autē q̄a & uero bellum
uoluerat. & sine detractione se certamine offerre
bant. deorū quoq; opes adhibenda ratul. h̄c ipsa
duminationē edē unoni monētē uouit. Cuius dam
natul uota. cū uictor romā traucter. dictatura se
abdicauit. Senatus duū uros adē cēt p̄mplitudi
ne. p̄. r̄. faciendā erari uisit. locus mare destina
tus. Uq; arca edū. m̄. mallū capitolini fuerat. cōs
uictorū ceterū ad bellū uolscū uis. forā cetero hostib;
meuotū adorta. egerit. anno postquā uota erat ceter
monētē dēdit. ē. maruo rutilio u. ē. mallū tor
quato u. cōsul; p̄dignū cetero dedicationē secuti.
simile uictio montis albanū p̄dignū. Nāq; & lapidi
bus pluit. & uox inter duū uisā uictio. librisq; in
spectis. cū plena religione ciuitas cēt. senatu pla
cuit dictatore ferariū cetero cetero causa diei. Die
tus. p̄. ualeriū publicola. magistrū. q̄ntū ei quini
ul fabiū ambustul datus ē. Non trib; tantū suppli
cātū ut placuit. sed summos cetero pptos. ordōq; ut
quo quisq; die supplicarent. statuit. Iudicia co an
no ppti tristia inferatōres facta. quib; ad edilibus
uictē dies cetero tradunt. & res haud ulla uisignu ad
memoriā causa. ad inter regnū redit. Ex inter
regno ut id actū uideri posset. ambo patrici cōs
creantur. m̄. ualeriū coruunū u. ā. corneliū col
fas. Maiora iā hunc bella & urib; hostiū. & longu
quitate ut tēporū uel regionū spacio. quib; bella
tum ē. dicuntur. Namq; eo anno. aduersus sam
nites. gente. opib; armisq; ualida. mota arma.
Sannitū bellū anepm̄ marce gestū. purul hos
tis. purū peni secuti. quanta rerū moles. quō
cēt in cetero periculorū uentū. ut in hanc
magnitudinē que uix sustinet. erigi imperium
posset. Belli autē causa cū sannitib; romanis
cū societate amiceiaq; uictū cēt. cetero secus
uenit. non orta inter ipso. Sannites fidicū.
uicta arma. q̄a urib; plus poterant. cū uictū
lissent. coacti. in opes ad opulentorū auxiliū
confugere. campani se se con uingunt. Cam

pani magis nomen ad p̄fidū sociorū quā uictū cū actu
lissent. fluentes luxu. ab duratū usu armorū. uictio
puli agro. uis de inde molem omne belli uictio
Namq; sannites omīs fidicū. ipsam arē finit mo
rum campanos adorta. unde equū facili uictio
p̄de atq; q̄q; plus cēt. t̄. factū immunitas caput col
lis cū p̄sidio firmo occupasset. descendunt inde quad
rato agmine in planitiē que capuā t̄. factūq; ut uict.
Ibi rursus acie dimicātū. aduersoq; p̄lo cetero intra
mēna compulsi. cū robore uictio uisū. n̄. nul
la p̄p̄nua spes cēt. coacti sunt ab romanis petere
auxiliū. legati uictio uictio. maxime in hanc
sententiā locuti sunt. Populus nos cetero legatos ad
uol. p̄. ē. mist. amiceia in p̄petiū. auxiliū p̄sent a
uobis petiū. quā si sedis reb; n̄. petissent. sicut
cocepta cetero. ita infirmore uenulo contracta
cēt. Tunc enī ut qui cetero nos uictio in amiceia
meminissent. amice forsitā pariter. ac n̄ subiecti
atq; obnoxi uob minus essent. nunc misericōdia uictio con
uictio. auxiliūq; indubis reb; defensi. benefi
cū q̄q; acceptū colam oportet. n̄. ingratū.
atq; omni ope diuina humanaq; indignū. uide
amur. neq; hercule qd̄ sannites priores amice so
cūq; uob facti sunt. ad id ualere arbitror. ne nos
in amiceia suscipiam. sed ut in uictio. gradu
honoris. nos p̄sent. neq; enī fedore sannitū. ne
qua noua uictio federa. cauti ē. Tunc quidē apud
uol factū uictio causa amiceie. uelle cū uob amice cēt.
qui uol appetere. cetero & si fortuna p̄sent magni
ce loqui phibet. n̄. urbis amplitudine. n̄. agri ubertate.
illi ppto p̄ter quā uob cedentes. haud parua ut ar
bitror accessio. bonis reb; uictio. in amiceia uenimus
uictio. equū uolscisq; cetero hostib; huius urbis. quan
to cūq; se mouerunt. ab tergo erunt. & qd̄ uol
p̄sente n̄. priores fecerunt. id nos p̄ uictio uictio &
glā. semp faciemus. sub actis his genib; que inter
nos uolscis sunt. qd̄ p̄petiū futurū spondet & uictio
& fortuna uictio. continens imperiū usq; ad nos ha
bitat. Acerbū ac miserū ē que factio nos fortuna

Oratio legatorum
in senatu
honestā. & uictio
Nota hanc paginā

ma cogit. eo uentum est. p. c. ut aut amicorum aut
immacorum capam sumus. Si defenditis ur̄i. si
desertis samnitium erimus. Capua ergo & campa
niam om̄em. ur̄i ansamnitium uiribus accedere
maluit. deliberate. Om̄ib; quidem romani uiam
misericordia ur̄iq; auxilium equū est. petere. his
tamen maxime qui etiā implorantibus alius auxi
lium. dum supra uires suas prestant. om̄i isti
in hanc necessitatem uenerunt. quāquam pug
na uimus uerbo p̄dicimus. re p̄nobis. cū uiderē
mus finitimum populū nefario latrocinio sam
nitium peti. & ubi conflagrassent sidicem. ad
nos traiecturū illud incendiū esse. nec enim
nunc qui dolent. iniuriā acceptam sanctes. sed
quia gaudent oblatam sibi eē causam. oppug
natum nos ueniunt. an si ultro ut hęc & non
ocasio cupiditatis explendę esset. parū fuit.
quod semel insidicino agro. iterū incapana ip
sas legiones n̄as ceciderit. que ē ista tam infesta
ua. quā p̄duas acies fusus sanguis explere
non potuerit. Adde huc populationem
agrorum. p̄das hominū atq; periculum
actas. incendia uillarū acrimas. om̄ia ferro
igniq; uastata. Hincine ua expleri non potuit.
sed cupiditas explenda est. ea ad oppugnandū
capuā rapit. aut delere urbem pulcherrimam
aut ipsi possidere uolunt. Sed uos potius ro
marū beneficio ur̄o occupate eam. quā illos
habere p̄maleficium sinatis. Non loquor apud
recusantem iusta bella populū. sed tamen si
ostenderit auxilia ur̄a. ne bello quidem arbi
tror uobis opus fore. Usq; ad n̄. contemptus sam
nitium puenit. supra non ascendit. Itaq; umbra
ur̄i auxilii romani regi possumus. quicquid de
inde habuerimus. quicquid id ipsi fuerimus.
ur̄m id om̄e existimatur. uobis arabitur ager
campanus. uobis capua ur̄bs frequentabitur. cōdi
torum parentum. deorum immortalium nume
ro nobis eritis. nulla colonia ur̄a erit. que nos

obsequio erga uos fideq; superet. annuitē p̄
c. nutum. numero. u. n̄. indictum capanis.
et ubere sperare. u. columē. q. uam futura.
Qua frequentia hominū. generū. multitudi
nis. p̄sequente. u. d̄. nos illuc p̄fectos. qua
omnia uotorū lacrimarūq; plena reliquisse.
inqua nunc expectatione senatū populūq;
campanū. coniuges liberosq; uros esse. stare
om̄em multitudinem adportat. uia hinc feren
tem p̄spectantes. Certum habeo quod illa s
nos. p. c. sollicitis ac pendens. animis renun
tiare iubetis. alterū responsū. abitem. uic
toriam. lucem. ac libertatem. alterū omnari
horreo que ferat. q. u. ut aut de ur̄i futu
ris locus atq; amicis aut nūquā ullis futuris
nobis consulat. Submotis deinde legatis. cū
consultus senatus eēt. & si magis paru ur̄bi
maxima opulentissimāq; talis. uberrimus
agror. marisq; propinquus. aduarietates anno
nē horreum. p. r. fore uidebatur. tamen tan
ta uoluntate fides antiquior fuit. responditq;
ita ex acie toritate senatus cons. auxilio uos
campani dignos censet senatus. sed ita uobis
cum amicitia instauri par est. ne qua uetusta
or amicitia ac societas uioletur. samnites no
biscum foedere uincti sunt. itaq; arma. deos.
priusquam homines uiolantur aduersus sam
nites uobis negamus. legatos sicut fas iussit. est.
ad socios atq; amicos mittemus. peccatum. nequa
uobis uis fiat. Ad ea princeps legationis. sic
enim domo mandatum attulerant. quando
quidem inquit n̄a tueri aduersus uim atq;
iniuriā iusta ui non uultis. uia certe defen
detis. Itaq; populū campanū. urbemq; ca
puam. agros. delubra deum. diuina huma
naq; om̄ia. iniuriā. p. c. p. q. r. deditioē dedi
mus. quicquid deinde patiem. deditici ur̄i
passuri. Sub hęc dicta. om̄i. manus ad consil
tendentes. pleni lacrimarum in uestibulo

curis p̄cubere. Commoa patres uice fortuna
tum humanarū. si ille p̄potens populū. opib;
luraria. supbiaq; claris. a quo paulo ante auxi
liū finitimi. essent. adeo infractos gereret
aruros. ut se ipse suaq; om̄ia potestatis alienę
faceret. tum iam fides agi uisa. deditos non p̄di
nec e. sturū equa samnitium populū. censebas.
si ag. an. u. bonq; p̄deditioem factam. p. r.
oppugnare. legatos itaq; ex templo mita ad
samnites placuit. Data mandata. ut p̄ces cam
panorum. responsum senatus. amicitie samni
tium memor. deditioem postremo factam.
samnitibus exponeret. peterent pro amicitia
societateq; ut dediticiis suis parcerent. neq;
ineum agrū qui. p. r. factus eēt. hostilia ur
ma inferrent. si leniter agendo paru p̄ficeres.
denuntiarent samnitibus. p. r. senatusq; uerbis.
ut capua urbe. campanoq; agro abstinerent.
Hęc legatis agentibus. in concilio samnitium. ad
eo est feruenter responsum. ut non solum ges
turos se esse dicerent id bellum. sed magistra
tus eorum ecuria egressi stantibus legatis p̄
fectos cohortium uocarent. hisq; clara uoce in
perarent. ut p̄datur in agrum campanū exēplo
proficiscerentur. Hac legatione romā relata.
postis om̄ium aliarū rerum curis. patres fe
talibus ad res repetendas missis. belloq; quia
non redderentur sollempni more indicto. de
creuerunt ut p̄mo quoq; tempore de ea re
ad populū ferretur. uisq; populi consil
ambo cum duobus ab urbe exercitibus p̄fecti.
ualerius incampana. cornelius insamnum.
ille admontē caurum. hic ad satriculā castra
ponunt. priori ualerio samnitium legiones.
eo namq; om̄em belli motem inclinaturam
censabant. occurrunt. Simul incapanos
stimulabat ur̄a. tā proptos nunc adferenda.
nunc ad accersenda aduersus se auxilia. Ur
uero castra romana uiderunt. feruenter p̄se

quisq; signum duces poscere. ² affirmare
eadem fortuna romanum campano latium
open. qua campanus sidicino tulerit. Valeri ^{Valeri paucis}
us leuib; certaminibus temptandi hostis cau
sa haud ita multos moratus dies. signum pugne
proposuit. paucis suos adhortatus ne nouum
bellum eos nouisq; hostis terreret. quicquid
ab urbe longius proferrent arma. magis ma
gisq; in belles gentes eos p̄dire. ne sidicinorum
campanorūq; clachibus samnitium estimarent
uirtutem. Qualescumq; inter se certauerunt.
necesse fuisse alterā partem uinci. Campo
nos quidem haud dubie. magis. numis fluru
fluentibus. rebus mollitūq; sua. quā in hostiū.
uictos eē. Iud autem eē duo p̄speta in tot
seculis bella samnitium aduersus tot decora
p. r. qui triumphos pene plures quam annō
ab urbe condita numerent. qui om̄ia circa
se. sabinos. etruia. latinos. hernicos. equos.
uolscos. auruncos. domna armis habeant. qui
gallos tot plus cesos. postremo in mare ac naues
fuga compulerunt. cū glā belli ac uirtute sua.
quemq; fretos. ure in aciem debere. tū etiam
intueri cuius ductu auspicioq; in eunda pug
na sit. utrū qui audientibus dum taxat magni
ficus adhortator sit. uerbis tantū ferat. operū
militarium experit. an qui ce ipse tela tractare.
procedere ante signa. uersari media in mole
pugne sciat. Facta mea n̄ dicta uos multes in
quert sequi uolo. nec disciplina modo. sed exēplū
etiam ame petere. non factioibus modo.
nec p̄contiones ustratas nobilibus. sed hac
dextra mihi tres consulatus sumamq; laudē
peperi. Fuit cū dici potuit hoc. patricius
enim eras & alibatoribus patrię ortus. et
eodem anno familia ista consularum quo ur̄bs
hec consulem habuit. nunc iam nobis patrib;
uobisq; plebei. p̄miscuis consularis patet.
nec generis ut ante. sed uirtutis est p̄mum.

proinde sum ^{num} quodq; spectate milites
decus. non si mihi nouum hoc coruum cognom-
dus auctoribus homines dedistis. publicolarū
ueterum familie nre cognomen memoria exes-
sit. Semp ego plebem romanā milicę domiq;
priuatū. in magistratibus paruis magnisq; equę
tribunū ac consi. eodem tenore poms deiceps
consulatus colo atq; colui. nunc quod instat dus
bene uiuantibus. nouum atq; integrum desam-
nitibus triumphū meū petite. Non alias mili-
ti familiarior dux fuit. omia int simos militū
haud grauate munia obeundo inludo pterea
militari cum uelocitatis uirūq; inter se equa-
les certamina. in eunt comit. facili uincere. ac
uinci. uultu eodem. nec quęquā aspneri pa-
rem qui se offerret. factus benignus pdictis.
haud minus libertatis alię quā sup digni-
tatis memor. æquo nihil popularius est qb;
artibus petierat magistratus. hūdem gerebat.
Itaq; uniuersus exercitus incredibili ala-
crite adhortationem psecutus ducis castrū
egreditur. Prelum ut quod maxime uiquā
pari spe. utriusq; equis uiribus cū fiducia sui.
sine contēptu hostiū commissū est. Samni-
tibus ferociā augebant nouę res geste. et
paucos ante dies geminata uictoria. Roma-
nis contra quadringentorū annorū decora.
et conditę urbi equalis uictoria. Vtrisq;
tam nouus hostis curā addebat. Pugna indi-
cio fuit quos gesserunt animos. namq; ita con-
fluxerunt. ut aliquandū in neutram partem
inclinarent acies. Tum consil trepidationē
intendiā ratus. quando uia pelli n̄ poterant.
equitibus inmissis turbare p̄ma signa hosti-
um conatur. Quos ubi nequiquā tumultu
antes inspatio eriguo uoluere turmas uidit.
nec posse aperire in hostes uiam. reuēctus
ad ante signa nos legionum cū defuisset ex
equo. n̄m inquit peditū illud milites ē opū.

agite dum ut me uideritis. qua cum incessero
in aciem hostium ferro uiam facientem. sic p̄se-
quisq; obuio sternite. Illa omia qua n̄ erec-
te micant haste. patefacta strage urā cernent.
Hęc dicta dederat. cū equites consi iussu discer-
runt incornua. legionibusq; in mediā aciem
aperunt uiam. Primus omium consi inuadit
hostem et cum quo forte contulit gradū obrum-
cat. Hoc spectaculo accensi. dextera leuaq; an-
te se quisq; memorandum plium ciet. Stant
obuari samnites quāquam plura accipiunt
quam inferunt uulnera. aliquādiu iā pug-
natum erat. atrox cedes circa signa samnitū.
fuga ab nulla dum parte erat. adeo morte so-
la uinci destinauerant animi. Itaq; romanū
cum et fluere iam lassitudine uires sentiret.
et dies haud multū superesset. accensi ita con-
citant se in hostem. tum primum referri peditū
atq; inclinari rem in fugam apparuit. Tum
capi. occidi samni. nec sup fuisse multa ni-
nox uictoria magis quam plium diremis-
set. æ romanū facebantur numquā cum pa-
natiore hoste confliatum. et samnites cū que-
reretur que nā prima causa tam obstinatos
mouisset in fugā. oculos sibi romanorū arde-
re uisus aiebant. uesanosq; uultus et furientia
ora. inde plusquā ex alia ulla re terroris or-
tum. Quem terrorem non pugne solum euen-
tu. sed nocturna profectioe confessi sunt.
Postero die uacuis hostium castris romanū
potat. quo se omis campanorum multitudo
gradu labunda effudit. Ceterum hoc gra-
dum magna prope clade in samnio foedatū
est. Nam absaricula pfectus cornelius consi.
exercitum incaute insatū caua ualle pui-
um. circaq; insessum ab hoste. in duxit. n̄
priusquam recipi tuto signa non poterant.
imminentem capta hostem uidit. Dū id
more samnitib; est quo ad totum agmen in-

uallē infamam dimitteret. publius decius tri-
bunus militum conspexit unum edrum insatū
collem. imminem hostium castris. aditu ar-
duum impedito agminū. expeditis haud dif-
ficilem. Itaq; consili terrore animi. uide-
tu inquit aule corneli. cacumen illud supra
hostem. atq; illa est spei salutisq; nre. si eam
quoniam cęci reliquere samnites. impigre
capimus. ne tu mihi plusquam unius legio-
nis principes hastatosq; dederis. cū quibus
ubi euasero insūmum. pge hunc liber omi-
metu. teq; et exercitum serua. neq; enim
moueri hostis subiectus nobis ad omis ictū.
sine sua p̄uice poterit. nos deinde aut for-
tuna populi. r̄. aut nra uirtus expeditet.
Collaudatus ab consule. accepto p̄sidio ua-
dit occultis p̄satiū. nec prius ab hoste est
uisus. quam loco quem petebat appropin-
quauit. Inde ammiratione pauentibus
conctis. cum omium in se uertisset oculos.
et spacium consili dedit ad subducendum
agmen in equorem locum. æ ipse in summo
constat uertice. Samnites dum huc illuc
signa uertunt. utriusq; rei amissa occasione
neq; insequi consulem nisi p̄andem uallē
inqua paulo ante subiectum eum suis telis
habuerant possunt. nec erigere agmen in-
captum sup se abdicio tumalium. Sed cum
ua in hos magis qui fortunam gerende rei
eripuerant. tum p̄pinq; loci atq; ipsa
paucitas incitat. æ nunc circumdare undiq;
collem armatis uolunt. ut a consule decui-
tali modo includant. nunc uiam patefacere.
ut digressos in uallē adoriantur. incertos
quid agerent. nec oppressit. Decum p̄mū
spes tenuit. cum subeuntibus in aduersum
collem ex superiore loco se pugnaturum. de-
inde ammatio incessit. quod nec pugnam
iniret. nec si ab eo consilio loci iniquitate

95
detererentur opere se ualloq; circumdarent.
Tum centurionibus ad se uocatis. quęnam illa
insecta belli ac pigritia est. aut quonā modo
isti erudicinis campanisq; uictoriam pepere-
runt. Huc atq; illuc signa moueri. ac modo
in unum conferrī. modo educi uideat. opus
quidē incipit nemo. cum iā circumdata uallo
potuerimus esse. Tum ū nos similes istorū sim.
si duratus hic moremur. quam comodū sit. aggre-
dum. tte mecum. ut dum lucis aliquid sup est.
quibus locis p̄sidia ponant. qua pateat hic exitus.
exploremus. Hęc omia sagulo gregali amictus.
centurionib; ttem manipularum militum
habitu ductus. ne ducem circūire hostes no-
tarent. plusthaut. Vigiliis deinde dispositis.
ceteris omibus tesseram dari iubet. ubi scđę
uigilię bucina datum signum eēt. armati
cum silentio ad se conuenerent. Quo ubi
sicut edictum erat tacti conuenerunt. hoc
silentium milites inquit omissio militari as-
sensu. in me audiendo seruandum est. ubi
sententiā meam uobis pegero. tum quibus
eadem placebunt. in dextera partem tacti
transibitis. que pars maior erit. eo stabitur
consilio. Hunc qua mente agitem audite.
non fuga delatos. nec inertia relictos. hic uō
circum uent hostis. uirtute coepistis locum.
uirtute hinc oportet ut euadatis. Ueniendo
huc. exercitum egregium. p̄. r̄. seruastis. erum-
pendo hinc. uosmet ipsos seruate. Digni estis.
qui pauci pluribus opem tulertis. ipsi nullū
auxilio egeritis. Cum eo hoste res est. qui
hesterno die. delendi omis exercitus fortuna.
p̄sorordiam usus non sit. hanc tam oportū
collem imminem capta suo non ante uiderit.
quam captam a nobis. nos tam paucos. tot ipsi mi-
libus hominum. nec ascensu arguerit. nec tenen-
tes locum. cum dies tantum superesset. uallo cir-
cum dederit. Inem uidentem ac uigilantem

sic eliserit. sopitum oportet fallat. immo necesse
est. in eo enim loco res sunt nre. ut uobis ego ma
gis necessitatibus uis inde quam consiliu auctor
sum. neq; enim maneat an abeat hinc deliberari
potest. cum pter arma eammos armoru memo
res nihil uobis fortuna reliqui fecerit. famaq; a
sua moriendu sit. si plusqua uiros ac romanos de
cet ferru timeamus. Ergo una est salus erum
pere hinc atq; abire. id aut interdiu aut nocte
faciam oportet. Ecce autem aliud minus dubiu.
quippe si lux expectetur. que spes nullo ual
lo ppetuo fossaq; nos septanu hostem. qui nunc
corporib; suis subiectus undiq; cinxerit ut ui
detur collem. Atq; si nax oportuna est eruptioni
sicut est. hec pfecto noctis aptissima hora est.
Signo sedes uigiliu conuerstus. quod tempus
mortales somno altissimo pmet. Per corpora
sopita uadent uel silentio incautos fallentes. uel
sententibus clamore subito pauorem inuictu
ri. Ne modo sequimini quem secuti estis.
ego eandem que duxit huc sequar fortuna.
quibus hec salutaria uidentur. agite du inde
terram parte pedibus transite. Omis transierunt.
uadentq; pmissa custodia loca deciu secu
ti sunt. Iam euaserant media castra. cu super
scandens uigiliu castra somno corpora miles of
fense scuto pbuit sonitu. Quo excitatus uigil
cu praximu mouisset. erectusq; alios conuocaret.
ignari cives an hostes erant. psidiu eruperet.
an consul castra coepisset. decius qm non falle
rent. clamorem iussit militib; tollere. torpi
dos somno insup pauore exanimat. quo ppediu
nec arma impigre capere. nec obsistere. nec in
sequi poterant. Inter trepidationem tumul
tumq; samnitium. psidiu romanu obuus custo
dib; cesis. ad castra csulis puadit. Aliquantu
superat noctis. uaq; intuto uidebant esse. cum
decius madu uirtute inquit milite r. este.
u. m. t. r. ac reditu omnia seta laudib; ferent.

sed ad conspiciendam tanta uirtute luce ac
die opus e. nec uos digni estis. quos cu tanta glo
ria incastha reducef silentium ac nax regat.
hic lucem quieti opperiamur. Ductis obtepe
ratum. atq; ubi pmu illuxit. pmissu nummo
ad consulem incastha. ingenti gaudio excitatur.
et thestera data incolumes reuerit. q sua corpo
ra psalute omium haud dubio periculo obtect
sent. pte quisq; obuia effusi laudant. gratulant.
singulos. uniuersosq; seruatores suos uocant.
dus laudes. gratesq; agunt. deciu meglu ferunt.
hic decu castrensif triumphus fuit. incedentis
pmedia castra cu armato psidio. canectus inen
omiu oculis. et omi honore tribunū csuli gsn
tib; ubi adptoru uentu est. csul classico adcu
one conuocat. orsusq; decu meritas laudes in
terfante ipso decio distulit ctione. gaudet omia
post habendi du occasio inmanib; esset. ppulit
csule. ut hostes et nocturno pauore attonitos.
et circa collem castellatim dissipatos aggrede
ret. credere etia aliquos ad se sequendu emis
sos psaltu uagari. Iussit legiones arma capere.
egresse castris. cu exploratores ia notior saluas
eet. uia patentiore ad hoste ducunt. Quem
incautu inuiso adortz. cu palati passim sam
nitium milites. pleriq; in ermes nec core inuui.
nec arma capere. nec recipere intra uallum
se possent. pauente pmu incastha copellunt.
deinde castra ipsa turbatis stationib; capiunt.
Perfertur circa colle clamor. fugaq; cesis queq;
psidius. tia magna pars absenti hosta cessit. quos
intra uallu egerat pauor. fuere autem ad xxx.
omif cesis. castra direpta. Ita reb; gestis. csul ad
uocata ctione. p decu nicoeptas solu ante. sca
mulatas noua uirtute laudes pagu. cepter
militaria alia dona. aurea corona eu. et c. bo
bus. eamq; uno albo opimo aurati cornibus
donat. Milites q in psidio simul fuerunt. dupli
ci frumto inppetuu. in pntia singulis bobus

711
busq; tunicis donati. Sedm consulis donationem
legiones grammica corona. obsidalem. clamore donu
apphantes. decio imponunt. Altera corona eidem
honoris inde psidio suo ei imposita e. Hic decora
tus insignib; boue erumiu mara immolauit. c.
boues militib; dono dedit. qsecu in expeditione
fuerant. Hic de militib; legiones libas farris. et
ferratos uini cetera uuit. omiaq; ea ingenti ala
citate pelamor e militare indice omium assen
sus gerebant. Tercia pugna ad suessula comissa
est. q fugatus am. ualerio sanitiu exercitus. N
omib; robore iuuentutis domo accito. certamine
ultimo fortuna experiri statuit. Absuessula nun
cu trepida capua. inde equites creati aduale
riu consulem opem oratu ueniunt. Confestim
signa mota. relictisq; impedimentis castroru. ua
lido psidio rapti agunt agm. Nec pcul ab hoste
loca perigui ut qb; pter ceterorum equos in
moru caloniuq; turba ab eet castris coepit.
sanitiu exercitus uelut haud ulla mora pug
ne futura eet. acie instruit. Deinde postqua
nemo obuus ibat. in festis signis ad castra hostiu
succedit. Ibi ut milite inuallo uidet. missiq;
ab omi parte exploratu. quaquā inerigui orbe
contra castra eent. pauitate inde hostium
colligentes reuelert. fremere omis acies coplen
das ee fossas. sciscendūq; uallu. et incastha uru
pendu. transactūq; ea temeritate bellu foret.
induces etiam uissent impetu militu. Ceterum
qa multatudo sua comertib; grauis. apul seden
do ad suessula. et tu certaminis mora. haud pcul
abreptu omium inopia eet. placuit. du incli
sus paueret hostis. frumtu pagros militem
duci. inter q et romano q expeditu quantu
humeris ut arma geri possent. frumtu secum
attulisset. defutura omia csul palatos pagros
cu uadisset hostes. stationes inire que uerit. reli
tas. paucis milites adhortatus. ad castra oppug
nanda ducit. Iux cu pmo clamore atq; impe

96
tu coepisset pluribus hostiu in tentoriis suis qua
importis ualloq; cesis. signa captina inuua locu con
ferru iussit. relictisq; duab; legionib; custodia. et
psidiu causa. graui educto montis. ut donec ipse
reuerisset. pda abstinerent. pfectus agmine in
structo cu pmissis eques uelut indagine disipa
tos sanites ageret. cede ingente fecit. Na neq;
q signo core uit se. neq; uru castha peterent.
an longiorem intenderent fuga. tral cstore
poterat. tantuq; fugz ac formidinis fuit. ut ad
xl. mil scutoru nequaqua tot cesis. e signa
militaria cu his que incastris capta erant. ad
c. lxx ad csulem deferrent. Tu incastha hos
tium reditu. ibiq; omis pda milita data. Hic
certaminis fortuna et saluos cu inuictus
eent. foedus petere absentiu coegit. celati
nos ia exercitib; copanatis ab romano in
lignu uertit bellu. Neq; ita rei gestz fa
ma italy se fimbis tenuit. sed carthagini
enses q; legatos gratulatu roma misere. cu
corone aurez dono. que incapitolo inouis
cella poneretur. pondo xxv. fuit. Consules
ambo desantib; triumpharunt. sequente decio
insigni cu laude domisq; cu incedito militari
ioco. haud miu tribuni celebre nom quam
consulu eet. capanoru deinde suessanoruq;
audite legationes p cantibusq; datu. ut psidiu
eo in hiberna mitteret. quo samnitium ercur
siones arcerent. La tu minime salubris mili
tari disciplina capu instrumto omnium uo
luptatiu delinttos militu animos auerit
ab memoria patrie. in i. dantq; consilia in
hibernis. eode scelere aduinde capanis capue.
p quod illa ea antiq; cultomb; ademissent. neq;
inmerito suu ipsoru crepla in eos uersurum.
cur autem capani potius agru italy aberrum.
digna agro urbem. q nec se. nec sua titari pos
sunt. qua uictor exercitus haberet. q suo su
re ac sanguine sanites inde depulisset.

Oravit ut causam miserorum curiam suscipere-
ret. susceptamq; eadem fide qua rem. p. am-
ministrare solitus esset. tueretur. Sibi se pri-
uatam nihil cauere. nolle alibi quam in inno-
centia spem habere. militibus cauendum qd
apud patres semel plebi. iterum legionibus
tantum sit. ne fraudi secessio essent. Quin-
tio collaudato. ceteris bonum animum ha-
bere iussit. dictator equo citato ad urbem
reuerfus. auctoribus patribus tulit ad popu-
lum in loco petillini. nec cui militum fraudi
secessio esset. Oravit etiam bona uenia qui
rites ne quis eam rem ioco serioue cuiquam
exprobraret. Ter quoq; sacra militaris lata
est. nec unius militis nomen nisi ipso uolen-
te deleteretur. additumq; legis. ne quis ubi
tr. mil. fuisset. postea ordinum ductor es-
set. Id propter. p. salonium postulatam
est. ab coniuratis. qui alternis prope annis.
et. tr. mil. & primus centurio erat. que
nunc primpilum appellant. Huic in sen-
si milites erant. quod semper aduersatus
nouus consilius fuisset. ne particeps eorum
esset. qui ablautulis fugissent. Itaq; cum
hoc unum propter salonium ab senatu non
impetraretur. tum saloniui obtestatus. p. e.
ne suum honorem pluris concordiam ci-
uitatis estimarent. perpulit ut id quoq;
ferretur. eque impotens postulatam fuit.
ut despendio eque. merebant autē
triplex ea tempestate. era demerentur. qd
aduersata coniurationi fuissent. Preter hec
inuenio apud quosdam. l. genutum. et pt-
tulisse ad plebem. ne foenerare liceret.
Item alius plebiscitis cautum. ne quis eun-
dem magistratum intra. x. annos caperet.
neu duos magistratus uno anno gereret. utiq;
liceret consilii ambo plebeios creari. Quae
si omnia concessa sunt plebi. apparet haud

Quid caui.

paruas vires defectionem habuisse. Aliis an-
nalibus proditum est. neq; dictatorem uale-
rum dictum. sed per consilium omnem rem acta.
neq; ante quam romam ueniretur. sed romae
eam multitudinem coniuratorum ad arma
consternatam esse. nec in. x. quinti uillam
sed in edis. e. manili mallu nocte impetu
factum. eumq; a coniuratis comprehensum.
ut dux fieret. inde ad quartum lapidem p-
fectus loco munito consedisit. nec abduci
mentationem concordiae ortam. sed repente
cum in aciem armati exercitus processissent.
salutationem factam. et permixtos delecta
iungere. ac completi inter se lacrimantes mi-
lites coepisse. coactosq; consilium cum uiderent
auersos ad iuramentum militum animos retu-
lisse ad patres de concordia reconcilianda.
Ad hoc nihil preter quam seditionem fuisse.
eamq; compositam inter antiquos rerum
auctores constat. et huius fama seditionis.
et susceptum cum samnitibus graue bel-
lum. aliquot populos ab romana societate
auerit. et preter latinorum insidiam ia-
diu foedus. prouernates etiam norbe atq;
sesternam finitimas colonias romanas incur-
sione subita depopulati sunt.

Explicit liber septimus

INCIPIT LIBER
OCTAVVS
A M. COX SOL. FR. C. PLAVTIVS.
11. i. amilius mamerus cum seani norbanus
romam nunci defectionis prouernatium cum que
rimoniis acceptis cladis uenerunt. Volscorum
et exercitus duce antia populo consedisit ad
satrium allatum est. Vtriusq; bellum plautio sorte
tunc. Primum ad prouernum bellum profectus exemplo
acie celeriter haud magno certamine deuictus
deuictus hostes oppidum captum reddiditque prouer-
natis; presidio ualido imposito. agrum partem dux
ad cepit. inde uictor exercitus satrium contra
antiam ductus. ubi magna utrimque caede atrox
plui fuit. et cum tempestat cos neutro inelata
spe dimicantes diremisset. romani nihil eo cer-
tamine tam ambiguo fessi in posterum die pluui-
parant. Volsco recensentibus; quos uiros in acie
amississent. haud quaquam idem animus adite-
randum periculum fuit. Nocte puicibus antium
agmine trepido saucis ac parte impedim-
torum relicta abierunt. Armorum magna uis
tum inter caesa hostium corpora tum in castris in-
uenta est. Calpurnius matris dicit se consul dixit.
finesque hostium usque ad omnia maritima e de popu-
lati. Alteri consiliis emilio ingresse sabellum agrum.
non castra samnitium. non legiones usque oppositis
ferro ignique uisitantem agros legati samnitium
pacem optantes adierunt. Aquo relicti ad senatum.
potestatem facta dicendi. postis ferocibus; animis.
pacem sibi ab romanis bellique; uis aduersus fidi-
ciosos petierunt. Quae se eo iustus petere. qd et
in amicia. e. x. scdis suis reb; non aduersis. ut
capani uenissent. et aduersus fiduciosos sume-
rent arma. suos semper hostes. e. x. nuquam ami-
cos. qd nec ut samnitas in pace amicia. nec
ut capani auxilium in bello petissent. nec in si-
co. e. x. nec in ditione essent. Cum de postulatis
samnitium. i. emilius e. x. senatum consulisset.

reddendum; his foedus patres censuissent. p. tor-
samnitibus; respondit. nec quomunus perpetua con-
cis. amicia esset. p. e. x. stasse. nec eora dici.
quon quo ipsos belli culpa sua contracti te-
dum ceperit amicia de integro reconciliat.
qd ad fiduciosos attineat. nihil intercedi. quo-
minus summa populo pacis bellique; liberum arbi-
trium sit. sedere idto. cum domum diuertissent.
ex templo inde exercitus romanus deductus
annuo stipendio et trium mensium frumento ac-
cepto. qd pepigerit. consilium ut tempus inducis da-
ret. quo ad legati redissent. Samnites copias
his de quibus; uti aduersus romanum bellum faciant.
eora fiduciosos profectus. haud in dubio spe erant
mature urbis hostium potuinde. Tu ab fiduciosus
deditio pus ad romanos cepta fieri est. Deum post
quam patres ut seia cum ultimaque; tandem necessi-
tate expulsi aspiciant. ad latinos iam sua spon-
te in arma motos facta est. Ne capani quidem
adeo in uirge samnitium quam beneficii roma-
norum memoria presentior erat. his se armis ab-
stinere. Ex his tot populis unus ingens exercitus
duce latino fines samnitium ingressus. plus
populationibus; quam plus cladi fecit. et quam
quam superiores certaminibus; latini erant.
haud in uita ne sepius dimicandum foret.
agro hostium excessere. Id spacium samnitibus
datum est. romam legatos mittendi. Qui cum ad-
issent senatum. cunctis eade se federatos parti-
que hostes essent essent passi. p. e. x. infimis pe-
nere. ut satis ducerent romani uictori. in-
quam samnitibus; ex capono fiduciosoque; hoste eri-
puissent. ne uinea eora se ab ignauissimis
populis sinerent. latinos capanosque; si subdatione
e. x. essent. p. unperio arcerent samniti agro.
sin imperium abnuerent armis coererent.
Aduersus hanc responsum anceps datum. qd fac-
ri pigebat impotestate sua latinos iam non esse.
tamebantque; ne arguendo ab alienarent.

beru. utrius exercitū imperator legiones hostiū
sup q; cas se deuouisset. et ppi paras q; uictoria
fore. hos ubi nocturnos uisus int se cōstitū
leu auerruncande dñm ut uictoria cedi simul
ut si extis cadē que somno uisa fuerant por
tenderent. atq; ut cōstitū fata impleret. Vbi re
sponsa haruspiciū infidētia iā animo tacite
religioni egruerent. tū adhibitis legatib; tri
bunib; q; et unperul dñm ppulā exposuit. ne mori
uoluntaria cōstitū in acie treret. exercitū cōpa
rant ut se. ut ab utraq; parte cedere romanus
exercitū egresser. inde se cōstitū deuoueret. pēa q; ri
tib; q; Agitatū etiā mēstho ē. ut si quando uiquā
seuero ullū imperio bellū administratū esset. tē
uti disciplina militaris ad p̄ficos redigeret. mo
res curā acuebat. qd aduersus Latinos bellandū
erat lingua. morib; armorū genere. in situatō
ante omiā militari; egruent. milites militi
b; centuriones centurionib; tribuni tribunib;
cōparet collegēq; hūc p̄fidis sepe hūc manu
puls p̄mixta fuerant. p̄ huc nequo errore mili
tes caperent educant cōstitū. ne quid extra ordinē
in hostē pugnarēt. Forē int ceteros turmarū
p̄fectos. q; exploratū in omiā partes dimissi erant
t. mallus cōstitū filius. sup castra hostiū cū suis tur
malib; euasit. ita ut uix teli iactu ab statione
p̄xima ab cēt. lbi tusculani erant eq̄tes. perat
gemini metuis uir tū genere int suos tū factis
clar. lbi ubi romanos eq̄tes insignēq; int cōp̄ce
oentē cōstitū filiū. nā omiā int se utiq; illustres u
ri noti erant. cognouit. una ne ait turma
romani cū latinis sociisq; bellū gessuri estis?
Quid intea cōstitū. quid duo exercitū cōstitū agerent?
Aderunt intēpore mallus inquit. et cū illis
aderit uuppit ipse f̄derū auob; uolatorū res
tis. q; plus potest polletq; Si adregillū lacū ad
sacietatē urām pugnauim; huc q; efficiemus
p̄fecto ne nimis acies uob; et collata signa uob;
cū cordi sint. Ad ea gemini paulū ab suis equo

Nam cōstitū se

puerū. ut ne igit dū dies ista uenit. quā magno
con. uti exercitū moueat. intea tu ipse egrēdi
meci. ut nro duce iā hunc cōstitū cernat. qū
tū eques latinū romano p̄stet. mouet feroce
animū uiuentis seu ira. seu detestandi certa
minus pudor. seu in cōstitū uis f̄m. Ob
lit itaq; imperiū patri. e. edictū. p̄cepit ad id
certam agere. quo uinceret an uinceret. haud
multū int esset. quib; ceteris uelut ad spec
taculū sumorū spacio qd uacui int iacebat
cāpi aduersus cōstitū equos. et cū infestis cus
pidib; cōstitū mallū cuspidis sup galā hos
tis metui transerueret. q; clapsa est. Curū ac
tis deinde equis cū por ad iterandū idū mal
lus cōstitū exisset. spiculū int aures q; fixit. ad
cū uulnere sensū cū equis porib; pedib; crectis
magna u caput quatret. excussit eq̄te. quē
cuspidē parma q; innuū attollentē se ab gra
ui casu ab uigulo mallus ita ut p̄ costis f̄ctū
emineret tū affixit. spoliū q; lectis ad suos re
uclit cū ouante gaudio turma in castra atq;
inde ad p̄torū ad patrē tendit. ignarū factū
futurū. lus an pena merita cēt. t me omi
inquit pat tuo lingue orū uere ferrent.
puocat. equestra huc spolia capta ex hoste
cesso. poro. Qd ubi audiuit cōstitū. ex t̄plo filū
auerit. t̄uonē classico aduocari uisit. Quo
ubi frequens cōstitū. q̄ndoq; inquit tu mal
lu neq; imperiū cōstitū neq; maifestatē patri
uerit. aduersus nrm edictū extra ordinē
in hostē pugnaſti. et quantū uix fuit. disci
plinā militariē qua stetit ad hanc diē roma
na res soluisſti. meq; in cā necessitatē addux
isti. ut aut rei. ē. m. aut mei mcorūq; obliu
cendū sit. nos potius nro delicto plebem. quā
re. tanto suo dāpno nra peccata luat. Irſte
exemplū si in posterū salubre uiuentū erim;
me qd cū ingenua karitas liberū tū specim;
istud uir uatū oceptū uana imagine decoris

Doctus est mali qd in mandato
q; hostem pugnauerat

int mouet. S; cū aut morte tuas. incenda sint
e. imperiū aut in punitate in p̄petuū abrogan
da. nec te qdē siquid. intē nri sanguis ē. recu
sare cōstitū. quin disciplina militariē tua cul
pa. p̄lapsa. pena restituas. l. uictor deliga ad pa
lū. cōstitū. atq; omiā tū. atq; imperio. nec alit
quā intē quisq; destructa cernentes securi. metv
magis quā modestia q̄cuerit. Itaq; uelut emerso
amiratione animo. cū silentio defixi stetit. tū
repente post quā ceruice cesa susus ē. eruoꝝ. tū
libero equestri coorte uoces se ut neq; lamē
tis neq; exortationib; parceret. spoliū q; cōstitū
uiuentis corpū quantū militari; studis f̄m
ullū cōstitū potest. structo extra uallū ro
go cremaret. Mallus itaq; imperiū n̄ in p̄sentia
modo horrenda. sed exemplū etiā. tristis in pos
terū essent. cōstitū tam atrocitas p̄ne obedi
entiorē duca militē. et p̄ter quā qd custodie
uigilēq; et ordo stationū intentiū ubiq;
curē erant. In ultimo etiā certamine cū des
censū in acie ē. ca securitas p̄fuit. fuit autē
cū uili maxima bello pugna simul. adeo nihil
apud Latinos dissonū ab romana re p̄ter ani
mos erat. Clupeſ. antea romanis usit. de n
postquā stipendiarū factū. f. scuta. p̄clupeſ. se
re. et qd. antea phalangē similes macedonicis.
hoc postea manipulatū structa acies cepit cōstitū.
Postremo in plures ordines instruebant. Ordo
sexagenos milites. duos centuriones. uexillariū
unū habebat. Prima acies hastati erant. ma
nipuli. xi. distantes int se modicū spaciū. ma
nipulis leuis uicinos milites aliā turba seu
tatorū habebat. leuis in q; hastā tantū cesaq;
gererent uocabant. Hæc p̄ma. frons in aciem
florē uiuentū pubescētiā ad militiā habe
bat. Robustior inde ætas totidē manipuloꝝ
q; p̄ncipib; ē. nom. hos sequebant. scutati omi.
in signib; maxime armis. Hoc xxx manipu
loꝝ agm̄ ante pilanos appellabant. q; sub

signis iā alu. xv. ordines locabant. ex q; unus
quisq; ordo tres partes habebat. Farū unū quāq;
p̄mū pilū uocabant. Trib; ex uexillis cōstitū.
Uexilli. ceteri vi homines erant. Prīmū uex
illū triarios ducebat. ueteranū militē specta
re uirtutis. Scdm romanos mun; roboris. acie
factisq; tū accensos. minime fiducie manu
et eo in posterū acie receiebant. l. ubi or
omib; exercitū instruet. cēt. hastati omnū p̄
mi pugna inibant. Si hastati p̄fligare hostē
n̄ possent. pede p̄so eos retro cedentes in int
uallo ordinū p̄ncipes receiebant. l. p̄ncipō
pugna erat. hastati sequebant. Triarii sub
uexillis cōstitū. Sinistro cōstitū. porrecto.
scuta innixa humeris. hastas sub crecta cus
pide intea fixas. haud secus quā uallo septa
in horretet acies teneret. Si apud p̄ncipes q; q;
haud satis p̄spere cēt pugnatū. ap̄ma acie ad
trarios sensū referabant. Inde rē ad triarios
redisse cū laborat. p̄ uerbis in crebra. Triarii
cōstitū ubi in int uallo ordinū suorū p̄n
cipes et hastatos recepissent. ex t̄plo cōstitū or
omib; uelut claudēbant uias. unoq; cōstitū
agmine iā nulla spe post relicta. in hostē ma
uebant. Id erat formidolosissimū hosti. cū uel
ut uictos in secuta. nouā repente acie resur
gentē auctā numero cernebant. Scribebant
aut quatuor fere legiones. q; n̄ multib; pedi
tū eq̄tib; in singulis legiones trecentis. alterū
tantū ex latino dilectū adiciebat. q; ca t̄peſta
te hostes erant romanis. eodēq; ordine instrux
erant acie. Nec uexilla cū uexillis tantū. unū
ūsi hastati cū hastatis. p̄ncipes cū p̄ncipib; sed
centurio q; cū centurione si ordines cōstitū.
n̄ essent. cōstitū sibi cōstitū sciebant. Duo p̄mi
pili ex utraq; acie int triarios erant. romanū
corpore haud quaquā satis ualidus. gesserunt
strenuus uir peritq; militē. Latinū uirib; in
gens. bellatorq; p̄mi. notissimi int se. q; a p̄res

ordines semp duxerit Romano haud satis fiden-
ti uirib; iā romē pmissū erat ab cōsulib; ut sub
centurione sibi quē uellet legeret q̄ uiraret cū
ab uno destinato hoste. Isq; uicinis in acie oblat̄
excenturione latino uictoriā tulit. Iugnatū
ē haud peul radicib; uel uui montib; que uia
ad ueteri deferebat. Romani cōsul p̄squa edu-
cerent in acie immolauerūt. Decio caput iocine
ris a familiari parte cōsul aruspex dicit ostendit
se. alioquin acceptā dū hostiā ē. mallū e-
gregie litasse. Atq; bene habet inquit decius.
si ab collega litatū ē. Instructis sic ante dictū ē
ordinib; p̄cesserit in acie. Mallus dextro. decius
leuo cornu p̄erat. Primo utiq; aequis uirib; s
eodē ardore animorū gerebat. res. deinde
aleuo cornu hastati romani n̄ ferentes imp̄s
sionē latinorū. se ad p̄ncipes receperit. In hac
trepidatione decius cōsul. ualeriū magna
uoce in clamat. deorū inquit ope ualeri
opus ē. age dū pontifex publicus. e. k. p. uerba
q̄b; p̄legionib; deuouca. Pontifex cū togā p̄
textā sumere uissit. et uelato capite manu
subt̄ togā ad mentū exerta. sup̄ telū subiec-
tū pedib; stantē sic dicit. iane. iuppit̄. mars
pat̄ q̄runc. bellona. lares. diui nouensiles. di
indigetes. diui quorū ē potestas n̄rōx hostiūq;
uūq; manes. uos p̄cor. ueneror. ueniū p̄cor.
feroq; uir. ē. k. q̄ritū uī uictoriāq; p̄p̄erēt.
hostesq; ē. k. q̄ritū. t̄rōre. formidine. morte
q; afficiat̄. Sicut uerb̄ nuncupauit ita p̄ ē.
q̄ritū excretū. legionib; auxiliū. ē. k. q̄ritū
legiones. auxiliūq; hostiū meū deo manib;
tellurūq; deuouco. hac ita p̄cat̄ uictores ire
ad. i. mallū iubet. matūre q; collegē se deuo
tū p̄exerētū nunciare. Ipse in cinctū cinctu
gabino. armat̄ in equū insiluit. ac se in me-
dios hostes inmisit. Cōspect̄ ab utraq; acie
aliq̄ndo augustior humano uisu. sic celo
missis piaculū. om̄s deorū. q; pestē ab suis

Consul se deuouet.

auerā in hostē ferret. Ita om̄s pauor t̄rorq;
cū illo lat̄ signa p̄mo latinorū t̄buit. deinde
in totā penit̄ acie p̄uasit. Euidētissimū id
fuit qd̄ quacūq; equo in uictū ē. ibi haud se
aus quā pestifero sidere icta pauebant. Ubi
uero corruit obrut̄ telū. inde iā haud dubie
ēsternat̄ cohortes latinorū fugā ac uasta-
tatē late fecerūt. Simul et romani exsoluit̄
religione animis. uelut tū p̄mo signo dato
cohortū pugnā integā ediderūt. Nā et orarū
p̄curabant ante pilanos. addiderantq; uires
hastat̄ ac p̄ncipib; et triari dextro genu inma-
nitū cōsul ad cōurgendū expectabant. Proce-
te deinde certamine. cū alis partib; multatudo
superaret latinorū. mallus ē. audito cunctū col-
lege. cū ut uis fasq; erat. lacrimis n̄ manū. quā lau-
tib; debuit p̄secut̄ tā memorabile mortē ēēt.
paulisp̄ addubitauit. an cōurgendū iā triari
Deinde melius rat̄ integros cōsul ad utamū dis-
crim̄ seruari. accensos ab nouissima acie ante
signa p̄cedere iubet. Qui ubi subiere. cōsul
tū tāquā idē aduersari fecissent. triarios
suos excauerūt. Qui aliquādiu pugna atro-
ci cū et semet ipsi fatigassent. et hastas aut p̄
fregissent. aut hebetassent. pellerent uo-
men hostē debellatū iā rati. p̄uenitq; ad
extremā acie. tū cōsul triari cōurgente nē
inquit integri aduersus fessos memores p̄-
triḡ parentūq; et cūgū ac liberorū. memores ē
suis. p̄uā uictoria morte occubant. Ubi triari
cōsurserūt integri resurgentes. armis noua ce-
ppulso exorta acies. receptis in uita ualla ordinū
ante pilanis. clamore sublato principia lati-
norū p̄uarbant. hastasq; ora fodientes. p̄mo ro-
bore uirorū cōsul. palios manipulos uelut in-
ermes. p̄pe uictū euasere. tantaq; cede p̄ri-
pere cunctos. ut uix quarā partē relinqueret
hostiū. Santes q̄q; sub radicib; montis. peul in-
structū. p̄buere t̄rorē latini. Ceterū in om̄s

caues sociosq; p̄cipua laus ei belli p̄ncip̄ cōsul fuit. quo-
rū alē om̄s minas periculaq; abduis superis in se-
risq; in se unū uertit. alē ea uirtute coq̄ cōsulofu-
te. ut facile cūerit in romanos latinosq; q̄cū
pugne memoriā posteris tradiderūt. utriusq; par-
tis. i. mallus dux fuisset. cū futurā. haud dubio
fuisse uictoriā. Latini ex fuga se in t̄mas recepe-
runt. Castra scdm̄ p̄liū capta. multaq; mortales
ibi uiri opp̄si. maxime cāpani. Decū corpus ne co-
dit inuenire. nox quere n̄t̄ opp̄si. Postero die in-
uentū in maximā hostiū stragē coop̄ti telis. fu-
n̄q; a p̄r̄ morte celebrant̄ collega factū ē. Illud
adiacendū uidet̄ licere cōsulū dicit̄ oriq; et p̄ori-
cū legiones hostiū deuouca. n̄ inq; se. sed quem
uelit cōlegione romana scripta cūc̄ deuouere
suis homo q̄ deuot̄ ē mortē. p̄be factū uideri. ni-
mortē tū signū septē pedes altū. aut manu m̄tra
desodi. et p̄culū hostiū cedi. ubi illud signū
de fossi cūc̄ eo magist̄. tū romani ascendere
fisi n̄ ē. In autē sese deuouere uolet. sic in de-
caus deuouit. in mortē. neq; suū. neq; publicū
oumū p̄r̄t faciet. Qui sese deuouerit. uilei-
no arma siue cui alio deo ea uouerit uolet. siue
hosti siue quo alio uolet uisē. telo sup̄ qd̄ stans
cōsul p̄cat̄ ē. hostē potiri si n̄ ē. si potuit. mara-
fue. uel taurilib; piaculū fieri. h̄c et si om̄is
oumū humaniq; moris memoriā aboleuit.
nona p̄grinaq; om̄ia p̄ris ac patriū p̄ferendo.
haud abre duxi uerbis q̄q; ipsis ut tradita
nuncupataq; sunt. referre Romani post p̄lium
oemū factū sūnt̄ uerisse subsidio. expectato
cunctū pugne. apud quosdā auctores inuenio.
latinis q̄q; ablatiūno auxiliū. dū delibando
terunt t̄p̄s. uictis demū fieri cepit. et cū in u-
poris p̄ma signa. et pars agminis ēēt egressa.
nuntio ad lato declade latinorū cū cūeris sig-
nū retro in urbe rediret. p̄rorē corū nomine
milionū duxisse ferunt. p̄p̄uila uia. mag-
nā mercede ēēt romani soluendū. Qui latinos

pugne sup̄ fuerant. multo t̄ncrib; suscipiati cū se
munū cōglobassent. uelca urbs eis receptaculū fu-
et. lbi in cōsulū numisius imperator corū. affirman-
to cōmunē uere martē belli utraq; acie pari-
cedē p̄strauisse. uictoriq; nom̄ tantū p̄ncip̄ roma-
nos esse. ceterū p̄uictis fortunā. et illos gerere fu-
nesta duo ē. p̄oria. alterū p̄r̄uicio fili. alterū
ē. deuoti cede. t̄ruiciatū exercitū omnē. cōsul has
tatos p̄ncip̄sq; stragē et ante signa et post signa
factā. triarios postremo t̄ restituisse. latinorū ē
si parit̄ acies copie sunt. tam supplemento p̄p̄us
ē. uel lacū t̄ uolcos quā romā. Itaq; si uidet̄ eis
se ex latinis et ex uolcos p̄p̄is ueritate. p̄p̄e ex
ata reditūro in seho exercitū capuā ēēt. romanosq;
nihil tū maḡ quā p̄liū expectantes. nec opinatu
aduentū p̄uictū. fallacib; l̄t̄t̄is circalacū
nom̄q; uolcū romāq; missis. q̄a q̄n̄ in factū pug-
ne ad credendū temere faciliore erat. In mul-
tuariū exercitū undiq; cōscript̄ rap̄tū cūerit.
huic agminū torquat̄ ē. ad triphanū. in sinu
mestā m̄tin. usq; in loc̄ occurrit. p̄squa castris loc̄
caperet. sarems in aequū utriq; cōsul. pugnatū
debellatū ē. Ad eo cū acies resunt. ut cōsul uic-
torē exercitū ad depopulandos agros corū du-
centi dederent se om̄s latini. deditioēq; eā cā-
pani sequerent̄. Latū capuāq; agro multati.
latini ager p̄uictū addito agro. et falernū q̄
p̄p̄i cāpani fuerat. usq; ad ualēniū flum̄ plebi
romane diuidit̄. bina in latino iugera. ita ut
oodiantē exp̄uerna cōplerent. data t̄ra in
falerno quadantib; etiā plonginquitatē ad
ictis. Extra p̄nā fuere latinorū laurentes. cā-
panorūq; eq̄tes. q̄a n̄ desierunt cū laurentib;
renouari fedus uissit̄. renouat̄q; eo quot. annis
post die latinorū eq̄tib; cāpanū ciuitas data.
monum̄toq; ut ēēt. aneā tabulā in. xde casto-
ris rome fuerit. uel ligal q̄q; cōsul cāpanū p̄p̄is uissit̄
pendere in singulis quot. annis. fuere autē mille
et sexcenti denarios. nūmos quadringentos.

De dante
se om̄s latini.

*Et redierunt
seniores tantū
obuia eunt: iuuenes
cū excederent.*

quinquagenos. Ita bello gesto. p̄m̄us p̄naq; p̄uq;
merito p̄soluit. r. mallius romā rediit. Qui ueni
entia seniores tantū obuia exisse estat. iuuentu
tē et tē et om̄i uita deinde auer. tū cū exse
cratūq; Amiatē in agrū ostendit. ardeat. solonū
in curione fecer. mallius. c. q̄a ipse p̄uatiudi
nē id bellū exsequi nequiat. ductatorē. l. p̄p̄
rū crassū q̄ tū forte erat p̄tor dū ab eo magis
ter eq̄tū. l. p̄p̄rius cur for dicit. nihil memora
bile aduersus amiatē ab ductatore gestū ē. cū
aliquot menses stauit in agro amiatē habuisset.
Anno in signū uictoria de tot acta potentib; p̄p̄t
ad hoc c̄sulū alterius nobili morte. alterius ficut
truci ita clauo ad memoriā imperio successere
ē. r. amilius manerius. r. philo. neq; in simile ma
terū rerū. et ipsi aut furū rerū aut parū in
x. magis quā patrie memores. Latinos obuia a
gro amissi rebellantes incipit fenestandū fuder.
castrisq; exuer. ibi publico cui ductu. auspicioq;
res gestę erant. in deditiōne accipiente Latinos
p̄p̄tos. quorū ibi uenerit. ega erat. emilius ad pe
tū exercitū duxit. ledanos tuebāt. ubi p̄nes
tū. uelētusq; p̄p̄tis. uenerant ab lanuino am
oq; auxilia ibi cū plus q̄dē superior romanū cēt.
ad urbē ipsi pedū. casta q; sociorū. p̄p̄to. que
urbi ad iuncta erant. integer labor restaret.
bello infecto repente omisso. ē. q̄a collegę deere
tū trūphū audiuit ipse q̄q; trūphū ante uicto
riā flagitator romā rediit. Quia cupiditate of
fensus patrib; negantib; q; nisi pede capto aut
uictō trūphū. hinc alienat. absentiā p̄milius
seditionis tribunatib; simulē deinde c̄sulatū
gestit. nā neq; quo affuit. ē. criminari. apud po
p̄m patres defuit. collega haud quaquā ad
uersante q̄a et ipse de plebe erat. materia aut
p̄bebat criminosis ager. in latino salē noq;
agro maligne plebe diuisus. Et postquā sena
tē finire imperiū c̄sulib; cupiens. ductatorē
aduersus rebellantes Latinos dicit iussit. emi

lius tū cui fasces erant. collegā ductatorē dicit. ab eo
magis eq̄tū. iuuenes bruti dieb; ductatorē popularis
et orationib; impatres criminosis fuit. et q̄d. r. l. leges
secundissimas plebe aduersus nobilitatē fecit. Unā
plebis scita om̄is uis q̄ritus tenerent. alterā ut legū
que commō centuriatō ferret. ante uicū suffragio
patres auctores fierent. itā. ut altē utiq; ex plebe
cū conuentū sit. ut utiq; plebeū p̄p̄m fieri liceret
censurē crearet. plus to. anno domi. acceptū el. adis
ab c̄sulib; ac ductatorē. quā ex uictoria corū belli
cisq; reb; foris auctū imperiū patres credebant.
Anno insequenti. l. furio camillo. ē. memo c̄sulib;
quo insignitū om̄is res. x. milio superioris anni
c̄sulū exp̄barēt. pedū armis utiq; et om̄i in expug
nandū ac delendū senatē frenit. Co. actūq; nouē
om̄ib; c̄rē p̄ueta. p̄fiscant. l. latio istat. erat.
rerū. ut neq; bellū neq; pacē pati possent. ad bellū
operant. pacē obagri. adēp̄t. dolorē asp̄nabant.
medus c̄sulū standū uidebat. ut oppidū se tene
rent. ne lascessit. romanū causā belli haberent. et
ficiū oppidū obfidio nunciata ē. undiq; ex om̄ib;
p̄p̄tis. auxilia obfidis ferret. Neq; tam nisi ad mo
tū apauis p̄p̄tis pedani. aduā se. lyburtes. p̄nes
tūq; quorū ager p̄p̄ior. erat pedū puenere. a
ricines. lanuinosq; et uelētōs. in c̄sulib; uolētū
se cūingentes ad satū. flum̄. menas. u. p̄p̄tis
ad ore. fudit. Camillus ad pedū cū t̄burabus
maximeq; ualido exercitū. maiore mole. quā
quā eque p̄p̄ero. c̄sulū pugnāt. In uictū
maxime repentinā. inē. plū. eruptio oppidano
rū. fē. In quos parte exeret. c̄sulū. camillus. n̄
cōpult. solū. cō. m̄tra. m̄gna. sed. eodē. etiā. dicit.
cū. ipsos. auxiliaq; corū. p̄culisset. oppidū. sc̄sulū.
cepit. placuit. inde. iā. maiore. conatu. animoq;
ab. unius. etiā. expugnatione. urbis. ad. p̄doman.
tū. lacū. uictorē. circūducere. exercitū. nec
q̄uere. antequā. expugnando. aut. in deditiō
nē. accipiendo. singulas. urbes. lacū. omē. sub
egere. l. residus. inde. dispositus. p̄cepta. oppi

my

romā ad defanātū om̄iū c̄sensū trūphū de
cessere. addit. trūpho honos. ut statu. eques. res. as
tata. illa. etate. rē. in foro. ponerent. r̄usquā. comies
in insequenti. annū. c̄sul. rogaret. camillus. de la
tū. p̄p̄tis. ad. senatū. recitū. atq; ita. dixerit. l.
ē. q̄d. bello. armisq; in. lacio. agendū. fuit. id. iā. d̄rū
benignitate. ac. uirtute. militū. ad. finē. uenit. Ce
si. ad. pedū. asturūq; f̄deret. c̄sulū. oppidū. latina
om̄i. et. uicū. ex. uolētis. aut. u. capta. aut. recepta
in. deditiōne. p̄fidus. tenent. u. r̄. reliqua. c̄sulatio
ē. quō. rebellando. sep̄us. nos. sollicitant. quonā. mo.
p̄p̄t. pacē. q̄tos. optant. In. in. mortales. ita
uob. potentes. hui. c̄sulū. fecerit. ut. sit. lacū. deinde
an. sit. in. u. manu. posuerit. itaq; pacē. uobis
q̄d. ad. Latinos. attinet. parare. in. p̄p̄t. uel. seu.
endo. ligno. scendo. potest. l. ut. r̄. uel. c̄sulere
in. deditiō. uel. c̄sul. uel. delere. omē. lacū. uastat. in
de. solitudine. facere. unde. social. egregio. exercitū
p̄ multa. bella. magna. q; sepe. usi. est. l. ut. exemplo
maiorū. augere. rē. romanā. uictos. in. uicū. acci
pendo. materia. crescendi. p̄m̄ā. gl̄am. sub. pedat.
l. et. id. firmis. longe. imperiū. ē. q̄d. obediē
tes. gaudent. l. maturato. opus. ē. quicquid. statu
re. placet. tot. p̄p̄tis. ut. sp̄. metūq; suspenso. am
m. habent. et. urām. itaq; de. c̄sul. quā. p̄m̄ā. ab
solu. et. illorū. animos. dū. expectatione. stupet
seu. p̄na. seu. beneficio. p̄occupari. oportet. In. m̄
fuit. officere. et. om̄iū. rerū. uob. ad. c̄sul. dū. po
testas. ē. ut. m̄. decernere. q̄d. optamū. uob. r̄.
ē. sit. Principes. senatū. relationē. c̄sulū. de. sūma
rerū. laudare. l. cū. aliorū. alia. causa. ē. ita. ex
pediri. posse. c̄sulū. dicere. ut. p̄ merito. cuiq; sta
tueret. de. singulis. nominatū. referrent. p̄p̄tis.
Relatū. igit. de. singulis. decretūq; lanuunis. a
uitat. data. sacra. q; sua. reddita. cū. eo. ut. ad. lu
cus. q; s̄p̄t. uicinis. cōmunis. lanuunis. mu
nicipib; cū. ē. ē. Aricini. nom̄tanūq; et. pedā
ni. eodē. iure. quo. lanuunis. in. uicū. accep
tū. uel. lanuunis. seruata. ciuitas. quā. habebant.

erūq; rebellantis a publica fraude in paucos auc
tores uersū. In uelētōs uictos c̄sul. r. q̄d. uictōs
rebellantes gaude se u. tū. et muri de lecti.
et senat. inde abduet. uisq; trans. tyberī. habi
tare. ut. ei. q̄. c̄sul. beī. de. p̄sens. ē. usq; ad. mille
passū. d. argatio. ē. nec. p̄s. quā. gr̄. p̄soluto. us
q̄. cepisset. extra. uincula. captū. haberet. In. agrū
senatorū. coloni. missi. Quib; ascriptis. specie. anti
que. frequē. uel. q; receperit. et. annū. noua
colonia. missa. cū. eo. ut. anc̄. ant. p̄. mitteret. si. et
ipsi. ascribi. coloni. uellent. Naues. inde. longe. ab
act. In. d̄. d̄. q; mari. anti. p̄. p̄. c̄. ciuitas. di
ta. lyburtes. p̄. p̄. na. q; agro. multata. neq; ob
reces. tantū. rebellantis. cōmune. cū. latinis. alius
erū. h. q̄d. redio. r. cū. gallis. genit. esset. arm
quondā. soc. assent. c̄sul. latinis. p̄p̄tis. conubia. cō
merta. q; et. c̄sul. u. se. ad. m̄. c̄. cap. and. eq̄tū. ho
noris. causa. q̄. cū. latinis. rebellare. noluisse. fun
danis. q; et. for. manis. q̄. p̄. fines. corū. tanta. pacata
q; semp. fuisse. uia. ciuitas. sine. suffragio. data
cum. anos. succ. salanos. q; causā. u. r̄. c̄sul. d̄. q;
cū. cap. i. ē. placuit. Naues. anc̄. anti. parū. in
nauilia. romę. sub. ducte. parū. incense. rostris
q; carū. suggestū. in. foro. ex. structū. adornari.
placuit. rostra. q; id. r̄. plū. appellat. C. sul. picio
longo. pelio. peto. c̄sulib; cū. om̄i. n̄. opes. magis
romane. quā. benefici. paria. gr̄. bona. pacē. obta
neret. in. fiducias. auruncos. q; bellū. or. tū. Aurun
ci. r. mallio. c̄sul. in. deditiōne. accepta. nihil. de
inde. mouerant. eo. petendi. auxilii. ab. romanis
causa. iustior. fuit. l. p̄. quā. c. ab. urbe. uis. serat
enī. senat. defendi. auruncos. exercitū. educeret.
fama. afferet. auruncos. metu. oppidū. deseru
se. p̄. fugos. q; cū. c̄sulib; ac. libet. s̄. f̄. cō. meas
se. que. nē. aurunca. appellata. m̄. gna. anti. q;
corū. urbe. deleta. ab. fiducias. ab. ea. in. sensus
c̄sulib; senat. quorū. cunctatione. p̄. data. locu
essent. ductatorē. dicit. iussit. Dicit. ē. claudius
regulensis. magistrū. c̄sulū. c. claudius. horta

torē dixit. Reliquo deinde inacta de dictatore.
et cū augurū uicio creatū uideri dixissent. dicta-
tor magist'q; eqtū se magistratu abdicauerit. Eo an-
no munita uestalis suspecta pmo ppe mundiorē
uisto cultū. in simulata deinde apud pontifices
ab indice seruo. cū decreto corū uisā ēēt sacris ab-
stinere. famulāq; in potestate habere. factū uidi-
cio uua sub t'ā ad portā collinā extra uā sta-
tā defossa. scelerato cāpo. credo ab incerto id celo
co nom factū. Eodē anno q; p. philo p' p'mū de
plebe ad uersante. sulphicio cons' q; negabat rationē
ei se habiturū. ē fact'. senatu cū in sumis imperiū
id n. obtraxisset. mū p'ura intendente. Insequens
annū. L. papyrius crasso cōsone. diuilio. e. ausonū magō
notio quā magno bello fuit. insignis. La gens ca-
les urbe incolerat. Sidicinis finitimus arma cū uinc-
erat. uio q; plio haud sano memorabili duorū po-
ptox exercit' fufus. p'pinq' tate urbiū et ad fugā p-
nior. et in fuga ipsa t'ator fuit. Nec tam omnia
ei belli cura parib; q; a tociens iā fidicini. aut ipsi
mouerant bellū. aut mouentib; auxiliū tulerant.
aut causa armorū fuerant. Itaq; omī opte amisi-
se. ut maximū ea tēpestate imperatorē. m. uale-
riū coruinū cōsū. quarū faceret. Collega. addit'
m. antius regulus. et neforte casu. et taret. peti-
tō. cōsūlib; ut extra fortē coruinū cā puincia
ēēt. Exercitū uictore a superiorib; cōsūlib; ac-
cepto. ad cales unde bellū ortū erat. p'fect' cū
hostes ab superiorib; etiā certaminū memoria
pauidos. clamore atq; impetu pmo fudisset.
menia ipsa oppugnare ē aggressus. et militū q'de-
is erat ardor. ut iā inde cū stalis succedere admu-
ros uellent. euasurosq; cōtenderent. coruinū q; a
id arduū factū erat. labore militū potius quā
periculo pagere inceptū uoluit. Itaq; aggerē
et uincē egit. t'resq; muro admoū. quarū usū
forte oblata oportunitas puerit. Nāq; m. fabi-
us captiuus romanū cū pneglegentiā custodis-
festo die uinculis ruptis p murū int' opera

romanorū religata ad pinnā. mure recte suspensū
manib; se demississe. ppulit imperatorē ut uino
cpulūq; sopitos hostes aggrederet. Nec maiore certa-
mine capti cū urbe ausoness' quā aac fusi erant.
L' recta capta ingens ē. p'sidio q; imposito calib; re-
uult' romā legiones. Consul. ees. e. triūphauit. et
ne atulius expert' q' ēēt. iussi ambo cōsulē ad uers'
fidicinos ducere exercitū. Dictatorē ante ex senat'
cōsūto comitox habendorū causa dixerit. L. emi-
liū mamerinū. Is magistrū eqtū. e. publiū philo-
nē dixit. Dictatore comitia habente. e. creatū se-
t. ueturū. sp. postumū. Et si pars belli cū fidi-
cenis restabat. tam ut beneficio puenirent. de fide-
riū plebis. de coloma deducenda. cales. reuilerē. fue-
to q' se. ut u. mil. quingenti homines cōscriberent.
u. uros colonis. deducende. agroq; diuidendo.
erant. cōsone. diuilio. t. quintū. m. fabiū. Noui-
deinde. e. aueterib; exercitū accepto. ingressi hosti-
ū fines populando. usq; ad mēna. atq; urbe pue-
nerit. Abi q; a ingenti exercitū cōparato. fidicini.
et ipsi p' extrema spe. dimicaturi. enixe uidebant.
et sāmū fama erat. cōari ad bellū. Dictator. ab eō
ex auctoritate. senat' dicit'. e. corneliū. rufinū. magō
ter. eqtū. m. antonū. Reliquo deinde. incesit. uino
col creatos. magistratuq; se abdicauerit. et q; pesti-
lencia. insecuta ē. uelut omnib; eo uitio ē tractis
auspicis. res ad int' regnū. redit. ab int' regno. uino
p' quintū. demū. int' regē. m. ualeriū. coruinū. cre-
at. cōsū. corneliū. uerū. et. e. domitiū. Tranquil-
lū. reb; fama. gallia. belli. p' tūmū. ualuit. ut
dictatorē. dia. placere. dicit'. m. papyrius. cras-
sus. et. magist' eqtū. publiū. ualeriū. publicola-
aq; b; cū. dilect' uincitū. quā. aduers' finitima
bella. haberēt. exploratores. missi. uoluerit. q'etal
omīa. apud. gallos. ēēt. sāmū. q; q; iā. alterū. annū.
turbari. nouis. cōsū. suspectū. erat. lo. agro. fidi-
cino. exercit' romanū. n. deduct'. Ceterū. sūntes. bel-
liā. alexandri. epurenis. in lucanos. t'axa. q; duo
p'ptū. aduers' regē. ascensionē. apesto. facientem.

signis collatis pugnauerit. Locertamine superior. alex-
ander. in certū qua fide. cultar' supinde. cetera. p'ces-
sissent. pacē cū romanis fecit. Eodē anno. cōsū. actus
nouus. cū cōsū. trib; p'p' cos. addita. omnia. et. scap-
ta. Censores. addiderit. e. philo. sp. postumū. Roma-
ni. facti. acer. rano. lege. ab. l. papyrius. e. lata. qua. cum
tas. sine. suffragio. data. h'at. eo. anno. domi. milit' q;
gesta. sed. uis. insequens. annū. seu. int'p'rie. cō. seu. hu-
mana. fraude. fuit. m. claudio. marcello. t. ualerio. cō-
sū. factū. puatūq; uariq; in. annalib; cognom' cōsū. in
uenio. cō. t'riū. in. eo. parū. referit. quid. uerū. sit. illud. pue-
tim. nec. omī. auctores. sp. dicitū. falso. ēēt. uenenis. absup-
tos. quorū. mors. infamē. annū. pestilencia. fecerit.
sic. p'dit. tam. res. nec. u. auctoriū. fidē. abrogauerit.
oc. ponenda. ē. lū. p'mores. ciuitatis. similib; morbis.
cō. t'q; ferme. omī. euentu. morerent'. ancilla. que
tā. ad. q; fabiū. maximū. ad. lū. curulē. indic. uirā.
se. causa. publicē. pestis. p'p'f' ē. si. ab. eo. fides. sibi. da-
ta. ēēt. haud. futurū. noxē. indicū. Fabius. cō. festi-
tē. ad. cō. t'at. ad. senatū. referē. cō. sū. q; ord. nisi
des. iudici. data. In. pat' factū. muliebri. fraude. cui
tāt. p'mi. matronasq; ea. uenena. coquere. et. si. seq;
ex. t'plo. uelut. manifesto. dephendi. posse. d'ecuti
indicē. et. coquentes. quas. dā. medicamta. et. reedi-
ta. alia. inuenit. Quib; inforū. delat'. et. a. xx
matronis. apud. quas. dephensa. erant. puatorē
accit'. dū. ex. cō. cornelia. ac. sergia. patricē. uita
q; genū. cū. ea. medicamta. salubria. ēēt. cō. t'enderet'.
ab. cō. t'ante. indicē. bibere. uisse. ut. se. falsū. cō. m.
tāt. arguerent. spacio. ad. colloquendū. sū. p'to. cō.
sū. moto. p'p'to. in. cō. t'atū. omniū. rē. ad. cō. t'at'. re-
tal'. sū. h'at. haud. ab. m'entib; et. illis. bibere. c'poto
medicamto. si. a. m'entis. fraude. omī. int' r'et'.
cō. p' h'at. cō. t'plo. carū. comit'. magnū. nume-
rū. matronarū. indicauerit. ex. q; b; ad. cl. ex. d'ap-
nat'. Neq; de. ueneticis. ante. eā. diē. rome. que-
sitū. ē. L. digu. care. loco. habita. captisq; magō
mentib; quā. ē. scelerat'. similib; uisā. Itaq; me-
morā. ex. annalib; r'p'c'ata. in. secessionibus.

quondā plebis clauū ab dictatore fixū. alienatisq;
discordia meritis hominū eo periculo cōpote. sin se
cisse. Dictatore. clauū. figendi. causa. creati. placuit.
Creat' e. quintilius. magistrū. eqtū. l. ualeriū. dixit.
Qui. fixo. clauo. magistratu. se. abdicauerit. Creat'. e.
l. papyrius. crassus. ut. q; l. plautius. uenox. Cui. p'n-
cipio. anni. legati. ex. uolscis. fabramitarū. et. lucani
romā. uenerit. orantes. ut. in. fide. reciperent'. fia-
sāmū. armis. defensi. essent. sub. imperio. e. x. fidelit'
atq; obediēt'. futur'. Missi. tū. ab. senatu. legati.
ueniunt. atq; sāmū. ut. corū. p'p'tox. simib; uī. ab-
stinerent. Maluitq; ca. legatio. n'itā. q; a. pacē. uolēbat'.
quā. q; a. n'itū. parati. erant. ab. bellū. Eodē. anno. p'uer-
nas. bellū. int'itū. cui. socii. fundani. dux. etiā. fuit.
fundanū. uatrubus. haccus. uir. n. domi. solū. sed. cō. t'
rome. dar'. cō. f'ere. in. palatio. ei. que. uacca. p'p'
tā. diruto. edificio. publico. q; solo. appellata.
Aduersus. hunc. uastantē. effuse. secinū. norba-
nūq; et. coronū. agrū. l. papyrius. p'f'et'. haud. p'cul-
castro. ei. cō. t'at'. Marubio. nec. ut. uallo. se. t'eneret.
aduersus. ualidiorē. hostē. sana. cō. t'are. mens. nec. ut
longius. ac. astris. dimicaret. anū. sū. p'p'ter'. Ne
tota. extra. portā. castrorū. explicata. acie. fugā. ma-
gō. retro. quā. plū. aut. hostē. spectante. milit'. si-
ne. cō. t'ilio. sine. audacia. depugnat'. ut. et. laui. mo-
nito. nec. ab. que. ē. uidē. Itabre. uitate. ipsa. loci. fa-
ciliq; receptū. intā. p'p'ina. castra. haud. egre
militū. multa. cede. ē. t'at'. Nec. fere. quis. quā. in
ipso. certamine. pauci. u'it'ba. fugē. ext'one. cū. in
castra. ruerent. cō. t'. p'misq; tenebris. p'ueritū. in-
te. p'catū. agmine. t'repido. ut. muros. potius. quā.
uallo. sese. t'urarent'. A. p' uerno. plautius. atē. e. p-
uastatis. passim. agris. p'daq; ab. acta. in. agrū.
fundanū. exercitū. inducit. ingredierit. fines.
senat' fundanorū. occurrit. Negant. se. p'itru-
bio. scē. t'at'. q; scētis. p'catū. uenisse. sed. p' fundano. po-
p'to. quē. extra. culpā. belli. ēēt. ipsiq; uatrubū. uidi-
casse. cū. receptaculū. fugē. p'ueritū. habuerit. n. pa-
trā. fundanos. Pruerni. igit'. hostes. p'pti. romani.

querendos psequendos qd ee q simul a fundanis acri
manus utriusq; parit; in memores defecerunt. fun
tis pacē ee. et animos romanos et gratā memoriam
accepte ciuitatis. orare se ut bellū ab innoxio
pplo abstineat. Agros. urbe. corpora ipsorū cūq; q;
acliberorū suorū in potestate. ee. ee. suaua q;
Conlaudans fundanis. e. luteris q; romā missis
in officio fundanos ee. ad puerū flexa te. Prus
ani aduersū in eos. q; capta cūrationis fuerant.
a cūle scribit claudius. ad. ecc. l. ex. ciuitatis unctio
romā missos. eaq; deditioē absenti n. acceptā.
qd agentū. atq; humiliū pena defungi uelle fun
tanū p p m censuerunt. Prusorū duob; cūlarib;
exercitib; cū obsideret. alē e. comitorū causa ro
mā reuocare. Carceres eo. anno in carcerē p mū sta
tuta. Non dū p functos cura pueritatis belli tu
multū gallicū fama. atrox inuasit. haud sermē u
quā neglecta parib; Exemplo igit cū noui. l. g m
luis mamerū. et c. plautius. corpore dicit quina
lib; quo magistat' in carcerē copare ut se puina
as uisit. et mamerū cui gallicū bellū euenerat
scribere exercitū sine ulla uacationis uenia. quim
opificū. q; uulgi et sellularū minime militū
idoneū. gen' exercitū dicitur. l. eos q; ingens exercit'
ētra. ut unde obuiā. gallis irēt. longius discedi
ne alio itinere hostis falleret ad urbē incedens.
n. placuit. Laucos dante post dies. latis explora
ta tēporis. ee. q; agallis. puerū omis euerfa
uis. Duplex inde fama ē. alii ui captā urbē ui
tribūq; in potestate uenisse. alii. pū quā ul
tima adhiberet uis. ipsū se e. in deditioē ca
ouecū pferentis pmissis auctores se. ut urbi
ūq; absuis manib; traditū. h. enat' de uirubio
puernatib; q; consult' e. plautū dirutus puer
ni muris. p fido q; ualido imposto ad triūphū
accersit. Urubū in carcerē asseruari uisit.
quo ad cūl redisset tū uerberatū. necari. edes
cl. que essent in palacio diruendis. bonasemo
n. sango censuerit cōseranda. qd q; p r ex eis re

uactū ē. ex eo. anca orbes facti. in sacello sangu' ad
uerfus. ee. q; m. Ne senatū pueritatis ita decreu
ut q; senator pueri post deflectionē ab romā
mansisset. trans. q; uerū lege eadē qua ueluti ha
bitaret. his ita decreuit. usq; ad triūphū. plautū si
lentū de pueritatis. fecit. l. ost. triūphū. c. necato
uirubio focus q; ei nox. apud sicinos. iā supplicis no
centū. uia. mentionē de pueritatis. ita quō auctores
oflectionis inquit. merita p nā. et ab dū in morali
b; et a uob; habent. ee. qd placet de noua multitu
dine fieri. ee. qd et sine parit' ex q; endē. magis
sententię. quā dante sunt. tam cū uideā. pueritatis
uicinos. sūntib; ee. unde nē nob; in carcerē. p mū sta
tuta. quā minimū. uerū. uē. nos. illos. q; relinquit. uel. h. u. p
sa. p se. res. incept' ē. p. ut. cui. q; ingenuū. erat. atrox
is. mitius. suadentib; tū. in carcerē. omia. uerū
puernatib; legat' se. magis. cōditionis. in qua. n. d.
ē. ee. quā. p sentis. necessitat' memor'. q; uerū. q; aq
dū. tristis. sententię. auctore. quā. p nā. meritis
puernat' censeret. cū. inquit. quā. merent'. q; sū
beritate. dignos. censent'. Cū. cū. ferocis. responsō. in
festiores. factos. uideret. e. eos. q; ante. pueritatis
causā. in pugnantib; ut ipse. benigna. uerū. q; uo
ne. mitius. responsū. eliceret. qd. si. p nā. inquit. re
mittam'. uob;. qualē. nos. pacē. uob; cū. habituro.
sperem'. h. bonā. inquit. dederat'. et. fidā. ee. ppe
tū. a. simalā. haud. dū. uerū. nā. tū. uero. minari. nec
id. ambiguit. pueritatis. qd. ee. et. illis. uocib; ad re
bellandū. in carcerē. p mū sta. tuta. p p m. l. uerū. se
nat'. ad meliora. responsa. traheret. et. diceret. ui
ri. et. liberi. uocē. audiat'. an. credi. posse. ullū. po
p m. aut. hominē. uenit'. in. cōditione. cui. cū
penitent. dū. uis. quā. necesse. sit. mansurū. ubi. p
cē. ee. fidā. ubi. uoluntarie. pacata. sint. Neq; eo
loco. ubi. seruatur'. ee. uel. in. fidē. speranda. ee. In
hanc. sententiā. maxime. e. ipse. in dū. uerū. an
mos. l. demidē. ad p nā. p m. uerū. cōsula
ref. ut. ex. audiri. posset. a plurib; dicens. eos
uē. mū. q; nihil. p m. quā. deliberate. cogitū

104
dignos ee q romanu fiant. Itaq; et in senatu cau
sa optauer. et ex auctoritate patrum latū ad
p p m. ee. ut pueritatis; ciuitas daret. Eodē an
no. an. ee. in coloniā. missis. Bina. uigra. agri
accepte. Secut' ē. anni. nulla. re. belli. domuit. in
signis. r. plautio. p. c. p. cornelio. scapula. c. sū
b; p m. qd. fregellas. segminorū. usager. dante
uolscorū. fuerat. colonia. dedita. et. p p m. uisē
tano. data. a. m. flautio. in. funere. matris. Cū. tam
q; p p m. honorand; parentis. meruā. mercede.
p p m. solū. uerū. p m. qd. cū. die. dicta. ab. edili
b; crimine. struprat'. matris. familie. absoluit'.
Data. uisē. tano. in. p m. uerū. uideu. grām. honoris
cū. a. causa. fuit. tribunatū. q; plebe. p m. uisē
mā. uisē. absens. p m. uerū. p m. uerū. h. uerū
p m. uerū. ubi. nē. neapolis. fuit. duab; urtib; p p m.
idē. habitat'. At. cū. m. uerū. oru. uerū. cum. an.
chalidē. cubica. origine. trahunt. Classe. qua
aducti. ab. domo. fuerant. multū. in. ora. maris
et. qd. accolum. potuer. Primo. in. uisē. enaria. et
fregellas. egressi. dante. in. carcerē. uisē. sedes. uerū
fere. hac. ciuitas. cū. suis. uerū. uerū. in. uisē
aducti. sus. romanos. societatis. freta. siue. pestulen
tū. que. romanā. urbē. ad. ortā. nunciabat'. fides
multa. hostilia. aducti. sus. romanos. agrū. cāpa
nū. falernū. q; incolentes. fecer. l. g. l. cornelio. len
tulo. q; publico. philone. uerū. cū. l. b; ferialib; pa
lepoli. ad. res. p m. uerū. missis. cū. relatu. ee. a
grecos. gente. lingua. magis. strenua. quā. factis
ferocis. responsū. ex. auctoritate. patrum. p p m. pale
politano. bellū. fieri. uisit'. h. uerū. cū. p m. uerū
cōparat'. bello. greco. psequendi. publico. eue
nerunt. Cornelius. altero. exercitu. sūntib; si
qua. semouerent. oppositū. fama. erat. defe
tioni. cāpanorū. imminentes. ad. moturos. eis
tra. l. b; optumū. uisū. cornelio. statua. habe
re. Ab. uerū. q; cū. ex. qua. spē. pacis. cū. sū
tib; ee. cō. uerū. fit. senat'. Duo. milia. nolanorū
militū. et. quatuor. sūntū. magis. nolanis

cogentib; quā uoluntate grecorū recepta pale
poli miserant Rome cōptū dilectū indictū
magistratib; uniuersū sūntū erectū. ac
uicinos p p m. pueritatis fundanūq; et for
manū haud ambiguit sollicitari. Ob hac cū
gatos mita placuisset. p m. ad sūntes quā bellū
fiet. et responsū reddidit absūntib; ferocis. Uter
inculabant in uirū. uerū. romanorū. neq; eo. negle
gentis. ea. que. ipsi. obicerent. purgabunt. haud
ullo. publico. cōsilio. auxilio. uerū. uerū. grecos.
nec. fund. uerū. form. uerū. ut. a. se. sollicitos. quip
pe. minime. se. penitert. uerū. uerū. si. bellū
placat. cō. uerū. n. posse. dissimulare. atq; p m.
ciuitatē. sūntū. qd. fregellas. ex. uolscis. cap
tas. dirutas. q; absē. restituerit. romanū. p p m.
coloniā. q; in. sūntū. agro. posuerit. quā. colo
ni. eorū. fregellas. appellent. cū. se. cū. metiam
in. uerū. q; nisi. ab. his. q; fecerunt. demat'. ipso. omi
u. depulsi. uerū. ee. h. uerū. nunciū. ad. discip
tandū. eos. ad. cōmunes. socios. atq; amicos. uoca
ret. qd. p p m. agunt. in. quā. n. certamina. ro
mani. n. uerba. legatorū. nec. hominū. quis. quā. dō
ceptator. h. cāpus. cāpanū. in. quo. cō. uerū. ee. et
arma. et. cōmunes. maris. belli. dicerent. Pro. uerū
uē. capu. a. sūntū. q; castra. castris. cō. uerū. et
sūntū. romanū. ne. italiā. regat. decernamus.
Legati. romanorū. cū. se. n. quo. hostes. uocasset
h. quo. imperatores. sui. duxissent. uerū. ee. re
spondissent. iā. publicus. uerū. palepoli. neapoli. q;
loco. oportuit. capto. dicerent. hostib; socia
tē. auxili. mutui. qua. ut. quis. q; loē. p m. uerū
uē. se. uisē. fuerant. Itaq; cū. et. comitorū. dies
in. start. et. publicū. imminētē. hostiū. muris
auocari. ab. spe. capiend; urbis. in. dies. haud
e. re. ee. actū. tribunū. ee. ad. p m. ferrent.
ut. cū. q; publicus. philo. cū. l. ab. uisē. p m. uerū
le. rē. gereret. quo. ad. bellū. cū. grecos. ee. l.
cornelio. q; ne. cū. qd. ee. in. sūntū. ingressū. re
uocari. ab. impetu. belli. placbat. littere. misse

ut dictatore comitorū causa diceret dicit. m.
claudū martellū ab eo magist' captū dicit. sp. postu-
mus. Nec tam ab dictatore comita. si habita-
p. qā uicio ne creat' est. indiq' stationē uenit.
Confuta augures. uicofū uideri dictatore p'num
ciauerit. a rē tribuni suspēctā infamēq' crimi-
nando fecerit. nā neq' facile fuisse id uicū nosci. cū
cūl oronte nocte silentio diceret dictatore. neq'
ab cūle cuiquā publice puatū de eare scriptū
ē. nec quēquā mortaliū exstare. q' se uidisse aut
audisse qd dicit. qd auspicū durimeret. neq' au-
gure diuinare rome sedentes potuisse. qd in
castris cūl uicū obuerisset. cū n' apparere. qd
plebeus dictator sit. id uicū augurib; usū.
hæc aliaq. arbitriū neq' quā iactata. Tam ad in-
trigū ref' redit. dilansq. alia atq. alia de causa
comitus. quart' decim' demū interrex. l. emiliū
cūl creat' ē. petulū. l. papyriū. mugilanū. curforē.
In aliis annalib; inuenio eodē anno alexandriā
in atq. pto pditū. cūl. alexandriūq. epyri regē. ab
exule lucano in f'eb' foras dodona iouū euentu
affirmasse. A ceto ab tarentinū initali data die
tio erat caueret aherusia aquā pandosiaq. urbe.
ibi factū ē. t' minū dari. coq. ocul' transiit. in ita-
liā. ut quā maxime. pcul ab eēt urbe pandosia
in epyro & acheronte anni. quē ex molossi deflu-
entē in stagna inferna. accepit thesprotū. sūlū
exerū ferme fugiendo in media fata ruit. cū se
pe brutias lucanasq. legiones fudisset. heraclia
tarentinorū. coloniā. c'entā. ex lucanis. si pontū
q. brutiorū. acerinā. alias inde massēporū. ac
lucanorū cepisset. urbes. et ecc. illustres famili-
as in epyrū quas obsidū numero haberet. misit
set. haud pcul. pandosia urbe. unminēt. luca-
nō. ac brutus finib; tristimulos. aliquantū in-
t' se distantes infedit. exq; incursiones in om-
nē partē agri hostilis faceret. et ducentos fer-
me lucanorū exules. circa se. p'fidis habebat. ut
pleraq. ei generō inq'ua sunt. cū fortuna mu-

tabile gerentes fide. umbres canu. capis omnibus
inundantes cū in elusissent. trifurā. exereatū.
amutuo in se auxilio. duo p'fida. que sine re-
ge. tam in p'fido hostiū. aduentu. opp' munit.
delectiq. cas. ad ipsius obsidione. om' ē. ceteri. inde
ab lucanis exulib; ad suos nunciū missi. sunt.
pactoq. redit. p'missū ē. regē. aut uicū. aut
moruū. in potestate. daturō. Ceterū. cū. dicit
tō. ipse. egyptū. facit. ausus. p'medios. erū. p' hō.
tes. et. ducē. lucanorū. cōmū. egressus. obtruncat.
cā. hē. nō. q. suos. ex fuga. palatū. puenit. ad. amne.
ruinis. recentib; pontis. quē. usaq. ab. stulerat.
indicantē. iter. Quē. cū. incerto. uado. transiret.
aqm. fessis. metu. ac. labore. miles. in. ere. p'ns. nō.
m. ab. hominandū. flumini. uire. acherō. uocari.
inquit. Qd. ubi. ad. aures. accedit. regis. ad. eēt.
ex. cū. animū. fatū. sus. sub. statū. dubiū. san.
transiret. tū. forū. minister. ex. regis. puerū.
qd. intanto. discrimine. periculi. cunctaret.
inrogans. indicat. lucanos. infidus. querere.
locū. Qd. ubi. respicit. rex. pcul. grege. factū. ue-
nientes. stringit. gladiū. et. p'mediū. amne. tras.
mittit. equū. iā. q. inuadū. egressū. emū. uerū.
to. lucanū. exul. transigit. lapsū. inde. cū. in. heren-
te. telo. corpus. ex. anime. decuit. amnis. in. hostiū.
p'fida. lbi. f'ida. laceratio. corporis. facta. Nā. q. p'
cū. medio. partē. c'entā. misere. pars. ipsū. ad. lu-
cubrū. reuēta. Quē. cū. iaculis. saxiq. pcul. in-
fide. sciuenti. t'be. in. mixta. ut. parū. p. sustine-
rent. p. cata. flens. ait. uirū. sibi. liberosq. captos.
apud. hostes. esse. sperare. corpore. regio. ut.
cū. q. multato. se. suos. redēpturā. u. finit. lace-
rationi. fuit. p'putū. q. c'entū. qd. mēbrorū. re-
liquū. fuit. cura. mulierō. unū. offiq. meta.
ad. hostes. remissa. Inde. epyrū. de. uicta. ad. eēt.
opata. uxorē. sororē. q. oli. plade. Quirū. māt.
hæc. de. alexandri. epyrensis. uisti. euentu. qui.

qui romano bello forama cū abstinuit. tam qā in
italia bella. gessit. pauca. q. f'isse. f'at. f'it. Eodē. anno.
lecl' steruū. rome. quinto. post. c'itū. urbe. hūdem.
q. b; ante. placandis. habitū. ē. des. Nou. deinde. e.
uisti. p'pū. cū. misissent. q. in. dicerent. s'antib; bellū.
ipsi. maiore. conatu. quā. aduentus. grecos. cuncta.
parabant. et. alia. noua. nihil. tū. animo. tale. agentib;
accesserit. auxilia. lucanū. atq. apulū. q. b; gentib; nihil.
ad. cā. diē. cū. romano. p'pō. fuerat. infidē. uenerit. ar-
ma. uirō. q. ad. bellū. pollicentib; federe. ergo. manu.
eēt. accepti. Eodē. tēpore. etiā. in. s'imo. res. p'pore.
gesta. tra. oppida. in. potestate. uenerit. alife. calise.
rū. rū. aliusq. ager. p'mo. aduentu. c'itū. longe. la-
te. q. p'p'at. hoc. bello. tā. p'pore. cōmissio. alteri. q. p'
bello. quo. greci. obsidebant. iā. finit. aderat. Nā. p'p'
quā. qd. in. c'itū. munimentis. hostiū. pars. parti.
absentia. erat. f'ediora. aliquanto. intra. muros.
hū. q. b; hostiū. tritabat. paciebant. et. uelut. capti.
alius. in. capis. p'fidis. indigna. iā. liberos. q. q. ac. cū.
q. b; et. que. captari. urbiū. extrema. sunt. paci-
ebant. Itaq; cū. extarento. et. asannitib; fama.
ē. noua. auxilia. uentura. s'antū. plus. quā. uel-
lent. intra. mēna. ē. rebant. tarentinorū. ui-
uentū. greci. grecos. haud. min'. p. quos. s'anti.
nolano. q. quā. ut. romanis. hostib; resisterent.
expectabant. Postremo. leuissimū. malorū. de-
voto. ad. romanos. uisa. charilaus. et. ny. misit.
p'ncipes. ciuitatis. cōmunicato. in. se. c'itū. par-
tes. ad. rē. agendā. diuisere. ut. alē. ad. imperato-
rē. romanorū. transfugeret. atē. sub. sisteret. ad.
p'bandā. oportuna. c'itū. urbe. Charilaus. fuit.
q. ad. publicū. philonē. uenit. et. qd. bonū. faustū.
felix. paleopolitanis. r. ex. ē. tradere. se. ait. mē-
nia. statuisse. eo. facto. utrū. absē. pdita. an. serua-
ta. patria. uideat. infide. romana. positū. ē. sibi.
p'uatū. nec. pasci. quequā. nec. petere. publice.
petere. quā. pacis. magis. ut. si. successisset. in-
ceptū. cogitare. r. pocus. cū. quanto. stu-
dio. periculo. q. reditū. in. amicitia. suā. o.

est. qui quā stulticia et temeritate de officio
decessū. Conlaudat' ab imperatore iiii. militiū
ad eā occupandā partē urbis quā s'antes in si-
debant accepti. residio. cal. quiritū. t' mūt. p'
posit'. Eodē. tēpore. et. nusus. p'pore. s'antū. ar-
te. aggressus. p'pulerat. ut. quō. om'is. exereat'. ro-
man'. aut. circa. palepoli. aut. in. s'imo. ē. sine.
ret. se. classe. circū. uehi. ad. romanū. agrū. n. ora.
modo. maris. sed. ipsi. urbi. p'p'ina. loca. depopu-
laturū. sed. ut. falleret. nocte. p'fiscendū. ē.
ex. t'plo. naues. deducendā. Et. quo. maturus.
fieret. om'is. uiuent'. s'antū. p'pore. necessariū. ur-
bis. p'fidū. ad. lē. missa. lbi. dū. nusus. in. tenebrō.
et. multitudinē. semetipsa. in. pediente. sedulo.
alif. alia. imperia. t'ban. ter. t'pus. charilaus.
excō. posito. ab. focus. in. urbe. recepit. cū. s'ima.
urbis. romano. milite. implefset. tolli. clamorē.
iussit. ad. que. greci. signo. accepto. ap'ncipib; q.
euerē. nolani. p'uerfā. partē. urbis. uā. nolā.
ferentē. effugiunt. S'antib; ex. dū. s'is. ab. urbe.
ut. expeditior. in. p'fentia. fuga. ita. f'edior. post. quā.
pericula. euaserit. uisā. quippe. q. in. ermes. nullare.
rū. suarū. n. re. d'cta. in. hostes. ludibriū. n. c'entis.
modo. si. etiā. popularib; spo. hant. atq. egentes. do-
mū. redire. haud. ignar'. op'nuonū. alterius. qua.
hæc. pditio. al'antib; facta. tradit'. cū. auctorib;
hoc. dedi. q. b; dignus. eredi. ē. tū. f'edus. neapolita-
nū. co. eni. deinde. s'ima. rei. grecorū. uenit. simu-
luis. uero. facit. ipsos. in. amicitia. redisse. l. ubi. l'ho.
trū. p'bus. decret'. qd. satis. credidit. obsidione. do-
mitos. hostes. infidē. uenisse. Duo. singularia. hæc.
ei. uirō. p'mū. cū. gere. r. rogatio. imperi. n. ante.
in. illo. facta. et. actio. honore. trū. p'bus. Aliud. sub.
inde. bellū. cū. atterius. ore. grecis. exortū. Nā. q.
tarentini. cū. rē. paleopolitanā. uana. spe. auxilia.
aliquā. diu. sustinuisent. post. quā. romanos. ur-
be. potatos. accepere. uelut. destituti. ac. n. q. ip-
si. destituisent. in. crepare. paleopolitanos. uā. atq.
in. uicia. in. romanos. furere. ecci. iā. qd. lucanō.

dolet. et tē inuidia impetire uirtutē alienā uo-
luisse. cupidissimū q. arma ablaturū fuisse mi-
litib; ne se absente moueri possent. et nē id fure-
re id agere pati. qd sine l. papyrio n̄ inermes non
mancipi militēs fuerint. qd se. q. fabius magistrū
cōtū dixerit hoc nē accensū dūclatorē. qd illū
facturū ēē. si qd belli casus fere. marsq. cōmunis
aduersa pugna euenisset. q̄ sibi deuictō hostib;
n̄ ē bene gesta. ita ut n̄ abullo unico duce me-
lius geri potuerit. supplicio magistro cōtū tē
inuidio. rē uelut incerto exercitu. infestiorē
quā tribunū militū. quā centurionib; quā mi-
litib; minā ēēt. si possit. in om̄i sicuti u. fu-
isse. qd id nequeat manu seure. cū inuidia
tāquā ignomiā suā petere. incipit filū indu-
cē incurere. sese simul cū glā. rei geste. exten-
dēt dominante. quequid licuerit in magis-
tro cōtū. in militib; ausurū. hō inde ad essent
in sua causa omnū libertati. sic sensū exercēt
cundē q̄ in pluo fuerit inuenda uictoria
uideat. et salute unius omnib; curē ēēt. in di-
naturū ad clementiorē sententiā animū. pos-
tremo seuitā fortunāsq. suas illorū fidei uir-
tutiq. pmittere. Namor etota cōone orō.
uti bonū animū haberet. neminē illū illa
turū. saluus legionib; romanis. haud multo
post dūclator aduenit. classicoq. exēplo ad
cōone aduocauit. In silentio factō. p̄co. q. fabi-
ū magistrū cōtū cōtauit. Qui simul ex mife-
ritore loco ad tribunal accessit. In dūclator
quero inquit dēt. q. fabi. cū sumū imperiū
dūclatoris sit. pareantq. ei. c. regiaq. potestas.
ptores hūc de auspicis q̄b; c. creati. equū cen-
seas. nec ne magistrū cōtū dicto audiente ēē
lūp̄ illud inūrogo. cū me incertis auspicis p-
fectū ab domo seure. utrū in thabō religioni-
b; n̄ ē. in dūclatorē cōmūenda fuerit. an auspi-
cia repetenda. nequid dubis dū agere. simul
illud. que dūclatoris religio impedimto

scilicet etiam

Dūclator erat cū q.
fabio. cur inuisi suo
p̄uona uerit.

ad rē gerendā fuerit. nū ea magist cōtū solu-
t aclit potuerit ēē. qd ego hōc inūrogo. cū
si ego tacet. abisset. tam t̄ ad hōluntatū inūp-
tationē meq. dirigenda tua sententiā fuerit.
quin tu respondes ueturi ne te quequā rē
me absente agere. ueturi ne signa cū hostib;
ēferre. quo tū imperio meo sp̄cto. in certatū
spicis. thabō religionib; aduersus morē mili-
tare. disciplināq. maiorū. et num̄ deos ausus
cōtū hoste cōfligere. Ad hōc que inūroga ē. re-
spondeat. extra ca caue uocē mittat. accede
uictor. Aduersus que cū respondere haud faci-
le ēēt. et nē quereret cundē accusatorē capi-
tū sui ac iudicē ēē. modo unā sibi cōpi cū
quā glām rerū gestarū posse uociferare. p̄-
gareq. se in uicē atq. ultro accusaret. tē papy-
rius redintegrata ita spoliari magistrū cōtū
ac uirgas et securis expectari iussit. fabius fide
militū imploians lacrimantib; uelut uictorib;
ad triarios tumultū. iā in cōone misentē se
se recepit. Inde clamor in totā cōone ē. p̄lat. al-
bi p̄ces. alibi minē audiebant. q̄ p̄ximū forte
tribunali steterant. qd subiecti oculis impo-
ratoris noscari poterant. orabant ut parceret
magistro cōtū. neu cū eo exercitū dāpnā-
ret extrema cōo et circa fabiū glob; increpa-
bant. indementē dūclatorē. ne p̄cil sedatio-
ne aboant. ne tribunal qdē satis q̄tū erat
legati circūstantes sella orabant. ut rē in posse-
rū diē differret. et in suq. spaciū et cōsilio tē-
pus daret. satis castigatā adolescentiā fabi-
ū ēē. satis deformatā uictoriā. ne ad extremū
finē supplicii tenderet. neu unico uiuere neu
patri ei darissimo uiro. neu fabiū genu cū in-
tingeret ignominia. q̄ parū p̄ab; parū au-
sa p̄ficerent. inueneri se uenit cōone uibe-
bant. ita irritatis militū animis. subdere
ignē ac materā seditioni. n̄ ē atab. n̄ p̄u-
dentē ei. neminē id q. fabio penā dep̄cānt

suā uictio uerfurū. si dūclator si occidat. uā infel-
tā multitudinē in se prauo certamine mouit
set postremo ne id se ḡe dare. q. fabi crederet. se
uisurandū dare paratō ēē. n̄ uideri. c. n̄. in q.
fabiū cōtēpore ania duera. his uocab; cū in se
magis in certare dūclatorē. quā magistro eq̄
tū placarent. iussi tribunali descendere. lega-
ti. et silentio nequā p̄p̄conē. tēp̄tato. p̄strep̄tū
ac tumultū. nec ipsius dūclatoris nec apparitorū
ei uox audiret. n̄ ex uelut in pluo certamine finē
fecit. Magist cōtū iussus postero die ad ēē. cū
om̄i. affirmarent infestus papyriū exarsurū.
agratū cōuentione ipsa exacerbatū. clā ex cas-
tris romā. p̄fugit. et patre auctore. m. fabio q̄t-
iā cōal dūclatorq. fuerat. uocato exēplo senatu-
cū maxime cōquereret. apud patres iū atq. in
iurā dūclatoris. repente strepitū ante curiā lic-
torū sub mouentiū. audit. et ipse insensus ad-
erat. loquā cōp̄ta p̄fectū ex castris. et cū expe-
pecto cōtū seure. Iterata deinde cōone. et p̄-
hendi fabiū papyrius iussit. Ubi cū dep̄cānt; pri-
morib; patriū. atq. uniuersa senatu p̄staret. in in-
cepto in mitō animū. tū pat. m. fabius. quando qdē
inquit apud te nec auctoritas senat. nec atas
mea cui orbantē parat. nec uirt nobilitasq. ma-
gistrū cōtū. at ipso nominatū ualeat. nec p̄ces que
sepe hoste miraguerit. que deos uas placant. tē p̄-
appello. et puoco ad p̄p̄m. cū q̄t fugienti exercitū
tū. fugienti senat. uidecū. uidecē fero. q̄ certe
un̄ plusquā tua dūclatura potest polletq. Uide-
ro cessur. ne puocationi sis. cui rex romanū tullū
ul hostilū cessit. Uicē igit in cōone. quo cū
pauca dūclator. cū om̄i agmine p̄ncipū magist
cōtū ascendisset. deduci cū detrostrō papyrius
in parte inferiore iussit. Secut pat. bene agis in
quit. cū eos deduci iussisti. unde cōpuat uo-
cē mittere possent. ubi n̄ tā p̄p̄tū orationesquā
alēatio exaudiebant. Uicē deinde strepitū
uox et indignatio fabi sensu increpantis sup̄biā

crudelitatēq. papyri. seqq. dūclatorē rome fu-
isse. nec atē quequā nec plebis qdē hominē n̄. n̄
tutionē n̄ militē uolatū. papyriū tāquā ex
hostiū ducib; sic ex romano imperatore uictori-
am et triūphū petere. quantū un̄ ēēt un̄ mode-
rationē antiquorū et nouā sup̄biā crudelitatēq.
dūclatorē quantū ancinnatū in. l. minutū. c.
ex obfidione atē cōp̄tū n̄ ultra scuisse. quā ut
legatū cū ad exercitū p̄sule relinqueret. m. fu-
riū camillū in. l. furio q̄ cōp̄ta sua senectute
et auctoritate. s̄dissimo cū euentu pugnasset.
n̄ solū in p̄senta. moderatū uē ēē. nequid de col-
lega s̄cē p̄p̄o. aut senatu scriberet. h̄cū reuertisset
potissimū ex tribunū cōularib; habuisset. que ex
collegis optone absentatu data. sociū sibi impe-
riū delegerit. Nā p̄p̄i qdē penes que potestas om-
niū rerū ēēt. ne uā qdē uiquā atrociorē fuisse.
in eos q̄ temeritate atq. insētia exercēt. amifis-
sent. quā ut pecunia eos multaret. Capite cōstū
ob rē bello male gesta. de imperatore nullū ad
cā diē ēē. nē ducib; r̄. que ne uictis qdē bello
fas fuerat. uirgas et securis uictorib; iustissimos
meritis triūphos intentari. Qd enī tandē pas-
surū fuisse filiū suū si exercitū amifisset. si fu-
sus. fugat. castis exut fuisse. quo ultro uā ui-
olentiāq. ei excessurā fuisse. quā ut uerberaret
necaretq. quā eueniens ēē. p̄p̄. q. fabiū ciuitatē
in leticia. uictoria. supplicationib; ac gratula-
tionib; ēē. cū p̄p̄. que deū delubra pateant. atq.
sacrificis fument. honore. donis cumulent.
nudatū uirgō lacerari in cōspectu. r̄. inuen-
tē captiuiū atq. arcē deosq. ab se duob; plus
haud frustra aduocatos. quo id animo exerci-
tū q̄ cū ductū auspicisq. uicisset. laturū. que
uictū in castis romanis. quā leticiā in hostes
fore. Hec simul uirgans. querens. deū. hominū
q̄ fide obtestans. et cōplexus filiū. plurimis
cū lacrimis agebat. Habat cū eo senat. ma-
iestas. fauor p̄p̄i. tribunicū. auxilū. memo

Dictatoris edictū
p. n. m. n. e.
sep. observari.

na absentis exercitū. Ex parte altera imperiū inuic
tū ē. et disciplina militaris. et dictatoris edictū
p. n. m. n. e. semp. obseruatū. et malliana imperia.
et post habitā filii karitatis publicę utilitati iac
tabant. Hoc etiā. L. brutiū edictorē romanę liber
tatis. vitā induob; liberis fecisse. nē patres comes
et senes facies de alieno imperio spreto. tāquā
rei parę disciplinę militari eiusq; iuuentū
grām facere. se tam p. staturū incepto. nec ei
q. aduersus dictū suū. t. b. r. religionib; ac du
bis auspicijs pugnasset. quicquā cecussa p. na
remissurū. Maestas p. p. t. u. ne ē. imperiū
n. ē. in sua potestate. L. papyriū nihil a. u. r. e.
dimitturū. optare ne potestas tribunicia
in uolūta ipsa uiolat. in cessione sua ro
manū imperiū. neu p. p. t. i. n. se potissimum
dictatorē et ius dictaturę exanguat.
Q. d. si fecisset. n. L. papyriū h. tribunū. h. p. r. a.
uū p. p. t. i. u. d. i. c. i. u. i. n. e. q. u. ā. p. o. s. t. e. r. o. s. a. c. c. u. s. a.
t. u. r. o. s. c. ū. p. o. l. l. u. t. a. s. e. m. e. l. m. i. l. i. t. a. r. i. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a.
n. m. u. l. t. e. s. c. e. n. t. u. r. i. o. n. i. s. n. c. e. n. t. u. r. i. o. t. r. i. b. u. n. i.
n. t. r. i. b. u. n. i. l. e. g. a. t. i. n. l. e. g. a. t. e. s. i. l. i. u. s. n. m. a. g. i. s. t. r. e.
e. q. u. i. d. i. c. t. a. t. o. r. i. s. p. a. r. e. a. t. i. m. p. e. r. i. o. N. e. m. o. h. o.
m. i. n. ū. n. e. m. o. d. e. o. r. i. u. u. e. r. e. c. u. n. d. ū. h. a. b. e. a. t. n. i.
e. d. i. c. t. a. i. m. p. e. r. a. t. o. r. ū. n. a. u. s. p. i. c. i. a. o. b. s. e. r. u. e. n. t.
s. i. n. e. c. o. m. e. n. t. u. u. a. g. i. m. i. l. i. t. e. s. i. n. p. a. c. a. t. o. i. n. h. o. s. t. i.
e. o. e. r. r. a. r. e. n. t. i. n. m. e. m. o. r. e. s. s. a. c. r. a. m. e. n. t. a. l. i. c. e. n. t. i.
a. s. o. l. a. u. b. i. u. e. l. i. n. t. e. x. a. u. c. t. o. r. e. n. t. i. n. f. r. e. q. u. e. n.
t. i. a. d. e. f. e. r. a. n. t. s. i. g. n. a. n. e. q. e. u. e. n. i. ū. a. d. e. d. i. c. t. ū.
n. e. c. d. i. s. c. e. r. n. a. t. i. n. t. d. u. i. n. o. c. t. e. n. e. e. q. u. o. i. n. q. u. o.
l. o. c. o. i. n. u. i. s. s. u. i. m. p. e. r. a. t. o. r. i. s. p. u. g. n. e. n. t. e. t. n. i. s. i. g.
n. a. n. o. r. d. i. n. e. s. s. e. r. u. e. n. t. l. a. t. r. o. c. i. n. i. m. o. d. o. e. q.
e. a. e. t. f. o. r. t. u. i. t. a. p. s. o. l. l. e. p. n. a. e. t. s. a. c. r. a. t. a. m. i. l. i. t. i. a.
s. i. t. h. o. r. ū. c. r. i. m. i. n. ū. u. o. s. r. e. o. s. i. n. o. m. ū. s. e. t. a. o. f.
f. e. r. t. e. t. r. i. b. u. n. i. p. t. u. r. a. o. b. n. o. x. i. a. c. a. p. i. t. a. p. l. i.
c. e. n. t. i. a. q. s. a. b. u. o. b. u. e. r. e. S. t. a. u. p. e. n. t. e. s. t. r. i. b. u. n. o. s.
e. t. s. u. a. i. ū. u. i. c. e. m. a. g. i. s. t. r. i. n. o. x. i. o. s. q. u. ā. e. l. c. u. i.
a. u. x. i. l. i. ū. a. b. s. e. p. e. t. e. b. a. t. l. i. b. e. r. a. u. i. t. o. n. e. c. o. n.
s. e. n. s. u. s. p. ū. a. d. p. e. c. e. s. e. t. o. b. t. e. s. t. a. t. i. o. n. e. u. e. r. s. u. s.

178. r. ad p. e. s. u. s. o.

ut sibi penā magistrī equū dictator remittere
ret. tribuni q. p. inclinata rē in p. e. s. s. e. c. u. t. o. r. e.
tate dictatorē in s. i. s. t. u. n. t. u. t. u. e. n. i. ū. e. r. r. o. r. i. h. u.
m. a. n. o. u. e. n. i. ū. a. d. o. l. e. s. c. e. n. t. i. ū. q. s. a. b. u. d. a. r. e. t. s. a. t. i. s. c. ū.
p. e. n. a. r. ū. d. e. d. i. s. s. e. t. l. a. i. p. s. e. a. d. o. l. e. s. c. e. n. t. i. ū. p. a. t. i. s. a. f. a.
b. u. s. e. a. n. t. i. o. n. i. s. o. b. l. i. t. i. p. e. ū. b. e. r. e. a. d. g. e. n. u. i. a. e. u. i.
d. e. p. e. a. r. i. d. i. c. t. a. t. o. r. i. s. i. n. d. i. c. t. a. t. o. r. s. i. l. e. n. t. i. o. f. a. c. t. o.
b. e. n. e. h. a. b. e. t. i. n. q. u. i. t. q. u. i. t. e. s. u. e. t. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a.
m. i. l. i. t. a. r. i. s. u. e. t. i. m. p. e. r. i. u. m. a. u. c. t. o. r. i. s. q. u. e. i. n. d. i. s.
c. r. i. m. i. n. e. f. u. e. r. u. n. t. a. n. u. l. l. a. p. o. s. t. h. a. n. c. d. i. c. t. o. r. e. s. t.
n. i. n. o. x. e. e. x. i. m. i. t. e. q. s. a. b. u. s. q. d. c. i. t. a. e. d. i. c. t. ū. i. m. p. e.
r. a. t. o. r. i. s. p. u. g. n. a. u. i. t. h. n. o. x. e. d. a. p. n. a. t. d. o. n. a. t. e. r. e.
d. o. n. a. t. t. r. i. b. u. n. i. c. i. e. p. o. t. e. s. t. a. t. e. p. e. a. r. ū. n. i. u. i. s. s. ū.
a. u. x. i. l. i. ū. f. e. r. e. n. t. i. u. i. u. e. q. s. a. b. u. s. f. e. l. i. c. i. o. r. h. o. c. e. s. e. n.
s. u. c. i. u. i. t. a. t. i. s. a. d. u. e. n. d. ū. t. e. q. u. ā. p. a. u. l. o. a. n. t. e.
e. x. u. l. t. a. b. a. s. u. i. c. t. o. r. i. a. u. i. c. i. d. f. a. c. i. r. i. a. u. s. u. s. c. ū.
i. n. e. p. a. r. e. n. s. q. d. e. s. i. c. o. d. e. l. o. c. o. f. u. i. s. s. e. t. q. u. o. f. u. i. t.
L. p. a. p. y. r. i. u. s. u. e. n. i. ū. d. e. d. i. s. s. e. t. M. e. c. ū. u. t. u. o. l. e. s.
r. e. u. e. r. t. e. r. s. i. n. g. r. a. m. e. r. e. c. u. i. u. i. t. a. d. e. b. e. t. n. i. h. i. l.
m. a. u. u. s. p. s. t. u. e. r. s. q. u. ā. s. i. b. i. e. t. d. i. c. t. ū. s. a. t. i. s. d. o. c. u. m. i.
t. i. d. e. d. e. r. i. t. u. t. b. e. l. l. o. a. c. p. a. c. e. p. a. t. i. l. e. g. i. t. i. m. a.
i. m. p. e. r. i. a. p. o. s. s. i. s. c. ū. s. e. n. i. h. i. l. m. o. r. a. t. i. m. a. g. i. s. t. r. ū.
e. q. u. i. p. n. u. n. c. i. a. s. s. e. t. d. i. g. r. e. s. s. ū. c. ū. t. e. p. l. o. l. e. g. o.
s. e. n. a. t. l. e. t. o. r. p. p. t. i. s. c. i. r. c. ū. s. i. s. i. a. c. g. r. a. u. i. l. a. n. t. e. s.
h. i. n. e. m. a. g. i. s. t. r. o. e. q. u. i. h. i. n. e. d. i. c. t. a. t. o. r. i. p. s. e. c. e. r.
t. i. f. u. n. t. f. i. r. m. a. t. ū. q. i. m. p. e. r. i. ū. m. i. l. i. t. a. r. e. h. a. u. d.
m. a. n. ū. p. e. r. i. c. u. l. o. q. s. a. b. u. s. q. u. ā. s. u. p. p. l. i. c. i. o. m. i. s. e.
r. a. b. i. l. i. a. d. o. l. e. s. c. e. n. t. i. s. m. a. l. l. u. u. i. d. e. b. ū. t. C. o. r. t. e. n. a.
e. o. a. n. n. o. e. u. e. n. i. t. u. t. q. u. o. t. i. e. n. s. c. ū. q. d. i. c. t. a. t. o. r.
a. b. e. x. e. r. e. t. u. r. e. c. e. s. s. i. t. h. o. s. t. e. s. i. n. f. a. n. i. o. m. o. u. e.
r. e. n. t. C. e. t. e. r. ū. i. n. o. c. u. l. i. s. e. x. e. m. p. l. ū. e. r. a. t. q. s. a. b. u. s.
s. ū. u. a. l. e. r. i. o. g. a. l. e. o. q. c. a. s. t. r. i. s. p. e. r. a. t. n. e. q. u. ā. u. i.
h. o. s. t. i. ū. m. a. g. i. s. t. r. o. q. u. i. t. r. u. c. e. d. i. c. t. a. t. o. r. i. s. i. ū. t. i. m. e.
r. e. i. t. a. q. s. r. i. m. e. n. t. a. t. o. r. e. s. c. ū. c. i. r. t. ū. u. e. n. t. i. e. x. i. n.
s. i. d. u. s. e. s. i. l. o. c. o. i. n. q. u. o. e. s. s. e. n. t. c. r. e. d. i. t. ū. u. i. l. g. o. e.
s. u. b. u. e. n. i. t. i. s. a. b. l. e. g. a. t. o. p. o. t. u. i. s. s. e. n. i. t. r. i. s. t. i. a.
o. i. c. t. a. e. x. h. o. r. r. u. i. s. s. e. t. l. a. q. q. i. t. a. a. l. i. e. n. a. u. i. t. a.
d. i. c. t. a. t. o. r. e. m. i. l. i. t. ū. a. n. i. m. o. s. i. ū. a. n. t. e. i. n. f. e. r.
s. o. s. q. d. i. m. p. l. a. c. a. b. i. l. i. s. q. s. a. b. u. o. e. t. e. q. d. s. u. i. l.

pedi. negasset. et u. ueniā dedisset. Postquā die
tator p. p. o. s. i. t. o. i. n. u. r. b. e. L. p. a. p. i. r. i. o. c. r. a. s. s. o. q. s. a. b. i. o.
u. e. r. o. q. u. i. c. q. u. ā. p. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u. a. g. e. r. e. i. n. c. a. s. t. r. a.
r. e. d. i. t. n. e. q. c. u. i. b. s. s. a. t. i. s. l. e. t. a. d. u. e. n. t. e. i. f. u. i. t. n. e. c.
h. o. s. t. i. b. s. q. u. i. c. q. u. ā. a. t. t. u. l. i. t. e. r. r. o. r. i. s. N. a. q. p. o. s. t. e. r. o.
d. i. e. s. e. u. i. g. n. i. u. u. e. n. i. s. s. e. d. i. c. t. a. t. o. r. e. s. e. u. a. d. e. t. a. n.
a. b. e. t. p. a. r. u. i. f. a. c. i. e. n. t. e. s. i. n. s. t. r. u. c. t. a. a. c. i. e. a. d. c. a. s. t. r. a.
a. c. c. e. s. s. e. r. u. t. C. e. t. e. r. ū. t. a. n. t. ū. m. o. m. e. n. t. a. i. n. u. n. o. u. i.
r. o. L. p. a. p. y. r. i. o. f. u. i. t. u. t. s. i. d. u. c. a. s. e. s. i. l. i. a. f. a. u. o. r. s. u. b.
s. e. c. u. t. m. i. l. i. t. ū. f. o. r. e. t. d. e. b. e. l. l. a. r. i. c. o. d. i. c. e. ū. s. a. n. t. i. b. s.
p. o. t. u. i. s. s. e. p. h. a. u. d. d. u. b. i. o. h. a. b. i. t. ū. s. i. t. L. a. i. n. s. t. r. u. e.
r. e. a. c. i. e. l. o. c. o. a. c. s. u. b. s. i. d. i. s. i. t. a. o. m. ū. a. r. t. e. b. e. l. l. i. c. a. f. i. r.
m. a. u. u. t. C. e. s. s. a. t. ū. a. m. i. l. i. t. e. a. c. d. e. i. n. d. u. s. t. r. a. u. t.
o. b. t. e. d. a. r. e. L. a. u. d. i. b. s. d. u. c. a. s. i. m. p. e. d. i. t. a. u. i. c. t. o. r. i. a. e.
L. u. r. e. s. s. a. n. t. ū. c. c. a. d. e. r. e. p. l. u. r. e. s. r. o. m. a. n. i. u. u. l. n. e. r. a.
t. e. S. e. n. s. i. t. p. e. r. i. t. d. u. x. q. u. e. r. e. s. u. i. c. t. o. r. i. e. o. b. s. t. a.
t. e. t. e. p. e. r. a. n. d. ū. i. n. g. e. n. u. i. s. u. i. ū. e. t. e. s. e. u. e. r. u. a. t. e.
m. i. s. c. e. n. d. ū. c. o. m. i. t. a. t. i. t. a. q. a. d. h. i. b. i. t. ū. s. l. e. g. a. t. ū. s. i. p. s. e.
c. i. r. c. ū. e. n. s. s. a. u. c. o. s. m. i. l. i. t. ū. s. i. n. f. e. r. e. n. t. i. n. t. e. n. t. o. r. i. a. c. a.
p. u. t. s. i. n. g. u. l. o. s. u. t. s. e. s. e. h. a. b. e. r. e. n. t. r. o. g. a. n. d. ū. c. u. r. a. e. o. x.
n. o. m. i. n. a. t. ū. l. e. g. a. t. ū. s. t. r. i. b. u. n. i. s. q. e. t. p. f. e. c. i. s. d. e. m. a. n.
d. a. t. e. p. e. p. o. p. u. l. a. r. e. n. a. d. e. x. t. e. g. e. u. t. m. e. d. e. n.
t. o. s. c. o. r. p. o. r. t. b. s. a. n. i. m. i. m. u. l. t. o. p. ū. s. m. i. l. i. t. ū. i. m. p. e. r. a.
t. o. r. i. r. e. c. i. l. a. r. e. n. t. n. e. c. q. u. i. c. q. u. ā. a. d. s. a. l. u. b. r. i. t. a. t. e.
e. f. f. i. c. a. t. ū. s. f. u. e. r. i. t. q. u. ā. q. d. g. r. a. t. o. a. n. i. m. o. e. a. c. u. r. a.
a. c. c. e. p. t. a. e. s. e. f. e. c. i. t. a. e. x. e. r. e. t. u. c. ū. h. o. s. t. e. e. g. r. e. s. s. i. s.
h. a. u. d. d. u. b. i. a. s. p. e. s. u. a. m. i. l. i. t. ū. q. i. n. a. s. u. d. i. t. f. u. g. a. u. i. t.
q. s. a. n. t. e. s. u. t. i. l. l. e. u. l. t. a. n. i. s. d. i. c. t. ū. s. e. r. e. n. d. i. s. i. g. n. a.
c. ū. d. i. c. t. a. t. o. r. e. f. u. e. r. i. t. i. n. c. e. s. s. i. t. d. e. m. d. e. q. u. a. d. u. e. r. a.
p. e. s. s. e. s. p. e. s. u. i. c. t. o. r. e. x. e. r. a. t. p. l. u. s. t. r. a. u. i. t. q. h. o. s. t. i. ū. a. g. r. o.
N. u. l. l. a. a. r. m. a. n. u. l. l. ū. u. i. n. e. c. a. p. t. a. n. e. c. i. n. s. i. d. i. u. s. e. o. p. t.
a. d. d. e. b. a. t. a. l. a. c. r. a. t. i. t. e. q. d. d. i. c. t. a. t. o. r. p. e. t. a. o. m. n. e. e.
o. b. e. r. a. t. m. i. l. i. t. ū. b. s. n. e. c. i. t. a. m. a. g. i. s. t. r. a. p. u. b. l. i. c. a. q. u. ā. p. r. i.
u. a. t. i. c. o. p. e. n. d. e. n. t. i. n. h. o. s. t. e. a. c. u. e. b. a. t. h. i. s. d. a. d. i. b. s. s. a. n.
t. e. s. s. u. b. a. c. t. i. p. a. c. e. d. i. c. t. a. t. o. r. e. p. e. t. i. e. r. e. c. ū. q. u. o.
p. a. c. t. a. u. t. s. i. n. g. u. l. a. u. e. s. t. i. m. e. n. t. a. m. i. l. i. t. ū. b. s. e. t. a. n. n. u.
ū. s. t. a. p. e. n. d. ū. d. u. r. e. n. t. c. ū. r. e. a. d. s. e. n. a. t. ū. u. i. s. s. i. e. s.
s. e. n. t. s. e. c. u. r. o. s. f. e. d. i. c. t. a. t. o. r. e. r. e. s. p. o. n. d. e. r. t. u. n. u. i. s. e. i.
f. i. d. e. i. u. r. t. u. t. a. q. c. o. m. e. n. d. a. n. t. e. s. c. a. u. s. ū. s. u. i. t. a.

deductis castris; exercitū dictator triumphans in
tē ē ingressus. et cū se dictatura abdicare uelle
uissu patris p. p. u. s. q. u. ā. a. b. d. i. c. a. r. e. t. e. s. a. l. e. t. e. r. e. u. i. t. 6. s. i. l.
p. i. e. ū. l. o. n. g. ū. u. e. r. ū. q. e. m. i. l. i. u. i. c. e. r. e. t. a. n. i. S. a. n. t. e. s. i. n.
f. e. c. t. a. p. a. c. e. q. a. d. e. c. i. d. i. t. o. n. i. b. s. a. g. e. b. ū. t. i. n. d. u. e. a. s. a. n.
n. u. a. s. a. d. u. r. b. e. r. e. u. l. e. r. i. t. N. e. c. a. u. r. ū. i. p. s. a. r. ū. s. e. i. f. i. d. e. s.
f. u. i. t. a. d. e. o. p. o. s. t. q. u. ā. p. a. p. y. r. i. u. i. a. b. i. s. s. e. m. a. g. i. s. t. r. a. t. u.
n. u. n. c. i. a. t. ū. ē. a. r. t. e. l. i. a. a. d. b. e. l. l. a. n. d. ū. a. n. i. m. i. s. u. n. t.
C. s. u. l. p. i. c. i. o. q. e. m. i. l. i. o. a. u. l. ū. q. d. ū. u. n. a. l. e. s. h. a. b. e. n. t. e. s. t. u.
l. i. b. s. a. d. d. e. f. e. c. t. i. o. n. e. s. a. n. t. ū. i. a. p. u. l. ū. n. o. u. ū. b. e. l. l. ū. a. c.
c. e. s. s. i. t. U. t. r. o. q. e. x. e. r. e. t. i. s. s. u. l. p. i. c. i. o. s. a. n. t. e. s. a.
p. u. l. i. e. m. i. l. i. o. f. o. r. t. e. e. u. e. n. i. e. r. u. t. I. u. n. t. q. ū. i. p. s. i. s. a. p. u. l. i. s.
b. e. l. l. ū. i. l. l. a. t. ū. s. s. o. c. i. o. s. e. l. g. e. n. ū. s. p. p. t. o. s. a. b. s. a. n. t. ū. u. i.
a. t. q. i. n. u. r. u. s. d. e. f. e. n. s. o. s. s. e. r. u. a. n. t. C. e. t. e. r. ū. f. o. r. t. u. n. a.
s. a. n. t. ū. u. i. x. a. s. e. i. p. s. i. s. e. o. t. e. p. o. r. e. p. p. u. l. s. a. n. t. ū. b. e. l. l. ū.
p. p. u. l. u. t. s. i. t. u. e. r. o. f. a. c. t. e. n. a. p. u. l. i. s. a. b. s. a. n. t. ū. b. s. a. r. m. a.
i. l. l. a. t. a. s. c. ū. u. t. a. q. s. i. m. u. l. g. e. n. t. e. b. e. l. l. ū. r. o. m. a. n. i. s. f. u.
i. s. s. e. n. e. c. t. a. m. r. e. s. u. l. l. a. m. e. m. o. r. a. b. i. l. i. s. a. c. t. a. a. g. e. r. a. p. u.
l. i. s. s. a. n. t. ū. q. e. u. a. s. t. a. t. h. o. s. t. e. s. n. e. c. h. i. c. n. e. c. i. l. l. i. e. i. n.
u. e. n. t. a. R. o. m. e. n. o. c. t. u. r. ū. t. e. r. r. o. r. i. t. a. e. s. o. n. o. t. r. e. p. i.
t. ū. r. e. p. e. n. t. e. c. i. u. i. t. a. t. e. e. x. c. i. u. i. t. u. t. c. a. p. i. t. o. l. ū. i. a. t. q.
a. r. x. m. e. n. u. a. q. e. t. p. o. r. t. e. p. l. e. n. e. a. r. m. a. t. o. r. ū. f. u. e. r. u. n. t.
e. t. c. ū. c. a. u. r. a. t. ū. d. a. m. a. t. ū. q. a. d. a. r. m. a. o. m. n. i. b. s. l. o. c. i. s.
c. e. t. p. m. a. l. u. e. c. n. e. c. a. u. c. t. o. r. n. e. c. c. a. u. s. a. t. r. o. r. i. s. c. o. p. a.
r. u. i. t. E. o. d. e. a. n. n. o. d. e. t. u. s. c. u. l. a. n. i. s. s. a. b. i. a. r. o. g. a. t. i. o. n. e.
p. p. t. i. f. u. i. t. u. i. d. i. c. i. ū. M. s. a. b. u. s. t. r. i. b. u. n. i. p. t. u. l. i. t. a. d.
p. p. t. i. m. u. t. i. n. t. u. s. c. u. l. a. n. i. s. a. n. i. a. d. u. e. r. a. r. e. t. q. u. o. r. ū.
c. o. r. ū. o. p. e. a. c. e. s. s. i. l. i. o. u. e. l. i. t. ū. p. u. e. r. n. a. t. e. s. e. p. e. r. b. e. l.
l. ū. f. e. c. u. s. s. e. n. t. L. p. i. s. t. u. s. c. u. l. a. n. i. c. ū. e. i. u. g. i. b. s. a. c. l. i. b. e. r. i. s. ^{p. p. t. i. s. t. u. s. c. u. l. a. n. i. s. r. o. m. a. u. e. n. i. t. s. u. p. p. l. e. n. s.}
r. o. m. a. u. e. n. i. t. e. a. m. u. l. t. i. t. u. d. o. u. e. s. t. e. m. u. t. a. t. a. e. t.
s. p. e. c. i. e. r. e. o. r. ū. t. r. i. b. s. a. r. t. u. r. g. e. n. u. b. s. e. o. m. n. i. ū. a. d.
u. o. l. u. e. n. s. I. l. l. u. s. i. t. a. q. m. i. s. e. d. ū. a. d. p. e. n. e. u. e. n. i. ū. i. m. p. e.
t. a. n. d. ū. q. u. ā. c. a. u. s. a. a. d. c. r. i. m. i. p. u. r. g. a. n. d. ū. u. a. l. u.
r. i. t. I. n. b. s. o. m. i. s. p. i. e. r. p. o. l. l. i. ū. a. n. t. i. q. u. a. r. u. n. t. l. e. g. e. s. l. o. l.
l. i. e. s. e. n. t. e. n. t. i. a. f. u. i. t. p. u. b. e. r. e. s. u. e. r. b. e. r. a. t. o. s. n. e. c. a. r. i.
e. ū. i. g. e. s. l. i. b. e. r. o. s. q. s. u. b. c. o. r. o. n. a. l. e. g. e. b. e. l. l. i. u. e. r. e.
m. e. m. o. r. i. a. q. e. i. r. e. t. u. s. c. u. l. a. n. i. s. i. n. p. e. n. a. t. a. a. r. o. c. e. s.
a. u. c. t. o. r. e. s. m. a. n. i. s. s. e. a. d. p. a. t. r. ū. a. t. a. t. e. s. t. a. t. n. e. c.
q. u. e. q. u. ā. f. e. r. m. e. e. o. p. p. o. l. l. i. a. t. r. i. b. u. c. a. n. d. i. d. a. t. ū. f. o. r. e.

vau ferre ppter solitu. Insequenti anno. q. Fabio. L.
fulvio c. fabio. a. cornelius aruina dictator. et m.
fabius ambust magister equu. metu grauioris
in samnio belli. concluda. cu pno a finitimus
iuuentus dicebat. interiore dilectu habito.
egregiu exercitu aduersus samnites duxerit.
Casta in hostico incuriose ita posita. taqua
pcul ab eet hostis. cu subito aduenero sam
nitium legiones tanta ferocia. ut uallu usq. ad
statione romana inferrent. noxia ut appet
bant id phibuit munimenta adoriri. nec dis
simulabant orta luce postero die facturos.
Dictator ubi ppiore spe dimicatione uidit.
ne militu uirtuti dapno loci esset. ignib. cre
bris relictis. q. conspectu hostiu frustrarent.
silento legiones educit. nec tamen fallere
pppter ppinquitate potuit castroru. quos
ex templo insecut. ita in stitu agniti. ut do
nce lucefceret plio abstineret. nec pedestres
qde copis ante luce castris egressis. eques
luce demu ausus incurfare in hoste. car
pendo nouissimos. pmendoq. iniquis ad tran
stiu locis agn decantit. interu pedes eqre af
secut. et totis ia copis. annisus urgebat. Tu
dictator postu sine magno incomodo p
gredi n poterat. cu ipsu in quo c. stiterat lo
cu castris demetari uissit. Id uero circi fuso
undiq. equatu. ut uallu peteret opusq. in
ciperet. fieri n poterat. Itaq. ubi neq. eundi
neq. manendi copia esse uidet. instruit a
ciem. impedimentis exagmine remotis.
Instruunt contra et hostes et ananis et ui
rib; pares. auxerat id maxime animos. qd
ignari loco iniquo n hosti cessu. uelut fu
gientes ac territos. tribiles ipsi secuti fue
rant. id aliqua diu. equauit pugna. iam
pride de sueto samnite clamore romani
exercit. pati. et hercule illo die ab hora
tercia diei. ad octaua ita anceps dicitur

certamen fuisse. ut neq. clamor ut primo semel
concursum est. subiat. uirac. sit. neq. signa pmo
ta loco. retro ue recepta. neq. recursu ab ulla se
parte. In suo quisq. gradu obmutis urgentes seu
tis. sine respiratione ac respectu pugnabant.
frenu equalis tenorq. ide pugne. indefectio
ne ultima. aut nocte spectabat. ia uir u
res. ia ferro sua uis. ia c. silia duob; decant
cu subito sanntiu eqtes cu turba una longi
us pucta. accepissent impedimenta romano
ru. pcul ab armatis. sine psidio. sine munim
to stare. auuiditate pde impetu faciunt. Et
ubi dictator trepidus nunciis attulit. sine
modo inquit sese pda ppediant. alii dande
sup alios diripi passim. ferriq. fortunat. militu
uociferabant. Tu magistro equu. uides tu in
quit. m. fabi ab hostiu eqre omissa. pugna. he
rent impedita. impedimentis nr. aggredie
re. qd int. pdandiu. multitudine euenit. dis
sipatos. taros equos insidentes. taros. qb; ferri
in manu sit. in uentis. equosq. du. pda. oner
rant. eade inermes. quentiaq. illis pda. redde
m legiones. pedatuq. pugna. erunt. cur. pe
nes. te. equestre sit. dec. qm. acies. qualis. que
esse. instructissima. potest. in uecta. in dissip
tos. impeditosq. hostes. eade. omia. replet. un
sarcinas. omissas. repente. obiacentes. pedibus
fugientiu. c. sternatoruq. equoru. neq. pug
ne. neq. fuge. satis. potentes. cedunt. Tu. delato
ppe. equatu. hostiu. m. fabius. circi. dat. paulu
paulu. ab tergo. pedestre. acie. adort. Clamor
inde. nouus. accedens. et. sanntiu. truit. animos.
et. dictator. ubi. respectantes. hostiu. ante. sig
natos. turbataq. signa. et. fluctuant. acie. u
ore. tu. appellare. tu. ad. hortari. milites. tri
bunos. principesq. ordinu. nominati. ad. ter
randu. secu. pugna. uocare. nouo. clamore
signa. inferunt. et. quicquid. p. grediebantur
magis. magisq. t. batos. hostes. cernebant. Equos

111
ipse. ia. primis. erat. in. spectu. et. cornelius. respi
cens. ad. manipulos. multu. qd. manu. qd. uoce.
poterat. monstrabat. uexilla. sesuoru. parmasq.
cernere. equu. Et. ubi. audiu. simul. usiq. e.
ad. eo. repente. laboris. p. die. pene. totu. tolerati.
uulneruq. oblat. sunt. ut. haud. secus. qua. situ.
integr. castris. signu. pugne. accepissent. con
crauerunt. se. in. hoste. nec. ultra. samnis. tolerare.
terror. equu. pedatuq. uim. potuit. partim. in
medio. cesi. partim. infuga. dissipati. sunt. pedes
tris. restantes. ac. circi. uentos. cecidit. ab. equu.
fugientiu. strages. e. facta. In. ter. quos. a. ipse. in
petator. cecidit. Hoc. demu. plu. samntiu. res
ita. in. frega. ut. omnib; concidit. fremere. in
nime. id. quide. miru. esse. si. in. pio. bello. et. con
tra. fedus. suscepto. in. festiorib; merito. dis. qua
homib; nihil. p. sper. agerent. expandu. id. bel
lu. magna. mercede. luendu. esse. id. referre
tantu. utru. supplicia. noxia. pauoru. an. omni
um. in. noxia. p. beant. sanguine. audebantq. iam
quida. nominare. auctores. armoru. unu. max
ime. nomen. p. consensu. clamantiu. bruculi. pa
pi. ex. audiebat. uir. nobilis. potensq. erat. haud
dubie. primaru. induciar. ruptor. Deco. co. acti
referre. priores. decutu. fecerunt. ut. brutulus. pa
pius. romani. dederet. et. cu. eo. pda. omis. roma
capitulu. ut. roma. mitterent. quicq. res. p. stiales
et. federe. repetit. essent. scdm. uis. usq. restitue
rom. fedales. roma. ut. censuere. missi. et. corpus
brutuli. ce. anime. ipse. morte. uoluntaria. ig
nominis. se. ac. supplicio. subtraxit. placuit. cu
corpore. bona. qd. eius. dedi. nihil. tamen. carum
roru. p. ter. captiuos. ac. si. qua. cognita. cepda. fuis
acceptu. est. ex. aratu. roru. uita. fuit. deditio.
dictator. ex. c. triumphauit. Hoc. bellu. a. cons
lib; bellu. quida. auctores. sunt. eosq. de. sam
nitib; triumphasse. fabiu. etiam. in. apuliam
p. cessisse. atq. inde. magnas. p. das. egisse. Nec. dis
crepat. quin. dictator. eo. anno. a. cornelius. fu

109
erit. id. ambiguit. belli. ne. gerendi. causa. cre
aus. sit. an. ut. eet. qui. ludis. romani. quia. l. plau
tus. p. tor. graui. morbo. forte. implicatus. erat. sig
num. mittendis. quad. rigis. daret. functosq.
co. haud. sane. memorandi. imperu. ministro.
se. dictatura. ab. dicaret. nec. facile. e. aut. re. rei.
aut. auctore. auctori. preferre. uici. tam. me
moriam. functi. bus. laudibus. reor. falsiq;
imaginum. titulis. dum. familia. ad. se. quicq.
famam. rerum. gestarum. honorumq. fallen
te. mendacio. trahunt. inde. certe. et. singu
lorum. gesta. et. publica. monumenta. reru
confusa. nec. quisquam. aequalis. temporibus.
illis. scriptor. existat. quo. satis. certo. auctore.
fictur.

TITULI VII. AB URBE Q. CONDITA

LIBER Q. OCTAVVS. EX PLI. E.

INCIPIT LIBER
XV

SECVTVA HVIC ANNV

nobilis clade romana caudina par. Ico
 uenit caluino spurio postumio consulib; samni
 tes eo anno unperatore. g. pontiu herennu filiu
 habuit. patre longe prudentissimo natu primu
 ipu bellatoru duciq; ut ubi legati q ad dedenda
 res missi erant pace infecta redierunt. nihil ne
 actum inquit hac legatione censuit. ex p. tu e
 quequid ex foedere rupto uaru unnos celestiu fuit.
 Satis scio. quib; euq; dul cordi fuit. suby. nos ad ne
 cessitate dedendi res que ab nob ex foedere repetit
 fuerant. his n cordi fuisse tam supbe abromanis foe
 deris expiatione sprta. Quid eni ultra fieri ad pla
 candos deos mitigandosq; homines potuit qua qd
 nos fecim. res hostiu upda captas que belli uirt nre
 uidebant remissimus. auctores belli qa unnos n po
 tuim. p sanctos iam factu declini. Bona coru nequid
 excontagione noxe remaneret penes nos. romam
 portauim. Quid ultra tibi romanis qua foederi. quid dul
 arbitris foederis debeo. Que tibi tuaru uaru. que
 meoru supplicioru uiduec feta. Nominē neq; pplm
 neq; priuatu fugio. Qd si nihil eu potentiore uiris
 humani relinquit inopi. at ego ad deos uindictē in
 tolerande supbie confuga. & pabor ut uas suas
 uertant uncos quib; n sus redire res. n aliene ad
 cumulat; facti sint. quoru sciencia n mors noxioru.
 non dedatio exanimatoru corporu. n bona sequentia
 omi deditione exsaciant. placari nequeant. nisi hau
 rindu sanguine. lauandaq; uisera nra pbuertim.
 lustru e bellu samnites quib; necessariu. & pia arma.
 quib; nulla nisi uarmis relinquit spes. Pro inde
 eu retru humanaru maximu momtu sit. qua ppi
 eus rom qua aduersis agant dul. peerto habere.
 priora bella aduersis deos magis qua homines
 gessisse. hoc qd instat ducib; ipsi dul gesturos.
 hie non leta magis qua uera uatentus. cegettu
 educto. eura caudiu castra qua potest oculatissime

ouet. Inde ad calatā ubi u consules romanos
 castraq; ce audiebat. milites x. pastoru habitu
 mittit. pecoraq; diuersos. aliu alibi haud pcul
 romanis pascere iubet pfidus. ubi incidere
 unpdatores ut ide omib; sermo constet. legiones
 samnatu in apulia ce. lucretia omnib; copis cir
 cumfidere. nec pcul ab ee. quin in capiant. Jam
 & rumor ante de industria uulgatus uenerat
 ad romanos. sed fide auxere captiu. eo maxime.
 qd sermo un cos congruebat. haud dubiu erat.
 quin lucretius opē romanu ferret. bonus ac fidelib;
 focus. simul ne apulia omis adpserit terrorē
 uesceret. ea modo qui uent e subano fuit. Dux
 ad lucretia fertunt uis. altera pter ora superi
 maris patens ptaq; sed quanto tutior. tanto
 fere longior. altera p fureulas caudinas breuior.
 sed ita natus locus e. Satus duo. alti angusta.
 siluosiq; se. montib; eura ppetus un se iuncti.
 Laet un cos satis patens elausus in medio capus
 herbidas aquosusq; p que mediu iter e. sed
 ante qua uenias ad eu uiuande ptinge angustie
 sunt. & aut eade quate insinuauerit retro
 uia repetenda. aut siue porro pgas. p aliu saltu
 artiore impeditiore que euadendu. Inu capu
 uia alia p eua rupē romanu remisso agmine.
 quo ad alias angustias pmanus pgerent. septas
 de uestu arboru. savoruq; ingentiu ob iacentē
 mole inuenit. Cu haus hostilis apparuisset. pfi
 ouu eia infimo saltu conspuit. eata inde retro
 qua ueniant pgiunt repetere uia. ea quoq;
 clausa sua obiec armisq; inueniunt. Sistant
 inde gradu. sine ullus imperio. stuporq; om
 nu animos ac uelut torpor quida insolitus
 membra tenet. inuenies que alu alios. eu al
 teru quisq; copote magis mentis ac consiliu
 ouerent. diu immobiles silent. De inde ubi
 ptoria consulis erigi uidere. & expedire quos
 tam utilia operi. qua qua ludibrio fore
 mumentes p datus reb; ac spe omi adempta

De feris
caudinas
furas.

cernebant. tamen ne culpa malis adderent. pfe-
quisq; nec hortante ullo. nec impetrante ad mu-
mendū uersi. castra p̄t aquā uallo circūdant.
sua ipsi opera laboratq; uirtū. p̄t quā qd̄ hostes
sup̄t mercep̄bant. cū miserabili consensione elu-
dent. ad consules mestos ne aduocantes quidē
inconsiliū. quando nec inconsilio nec auxilio lo-
cus ēēt. sua sponte legati ac tribuni conueniunt.
militatq; adp̄torū uersi. op̄ quā uir du immor-
tales ferre poterant. abduci. expositum. quere-
tes magis quā ē sultantes nox oppressit. cū p̄uge-
no quisq; fremere. alius. p̄obues uarū. alius.
p̄aduersa montū. p̄siluas. qua ferri arma poter-
cam. modo ad hostē p̄uenit. licet quē pannos
iam p̄t. xxx. ueni. omnia equa & plana erunt
romano infidū sanitate pugnanti. alius. quo.
aut qua canus. nū montes moliri sede sua pa-
ramus. dum hęc imminebunt uiga. qua tu ad
hostē uenies. armati. inermes. fortes. ignaui. pa-
rater om̄s capti atq; uicti sum. Ne ferrū quidē
ad bene moriendū oblatum ē hostis. sedens
bellū conficiet. his uicē sermonib; . qua eibi.
qua quicquid immemor traducta ē. ne sanitate;
quidē cōsiliū in tam letis suppetebat rebus. Itaq;
inueni herennū ponēu patrē imperatoris
p̄latras consulendū cōsente. iamis grauis annus.
non militarib; solū. sed euilib; quoq; abesset
munerib; . in corpore tamen affecto uigebat
uis. annis cōsiliū que. Subi accepit ad fureulas
caudinas inter duos satūs elausos ēē roma-
nos exeretū. cōsiliū ab nuncio filii. cōsiliū
om̄s inde quā primū inuolatos dimittendos
Quē ubi sp̄ta sententia ē. utruq; codē rema-
ante nuncio cōsulebat. cōsiliū ad unū om̄s
m̄ficiendos. Quē ubi tam discordia inter
se uelut ex. incipit oraculo responsa data sunt.
quāquā filius ipse inprimis iā animū quoq;
patris cōsensisse in affecto corpore rebatur.
tamen cōsensu omniū uictus ē. ut ipsū

Censuit herenni
pat̄ ponēu.

inconsiliū accepit. nec grauius sene plustro
in castra dicit aduocatus. uocatusq; inconsiliū. ta-
ferme locutus ē. ut nihil sententia mutaret. cau-
sas tantū aduocet priori cōsilio. qd̄ optimū ducere
cū potentissimo p̄tlo p̄tingens beneficium p̄petua
firmare pacē. amicitia que altero cōsilio inuul-
tas etatis quib; amissis duob; exeretib; hanc
facile receptura uires romana res. bellū differre.
tereū nullū cōsiliū ē. Cū filius alique prin-
cipis p̄ueniendo exquirent. qd̄ si media uia
cōsiliū caperet. ut & dimitterent inuolunt. & le-
ges his uires belli uictis imponerent. ista quidē sen-
tentia inquit ē. que neq; amicos parat. nec inimicos
tollit. Seruare modo quos ignominia uirtuētis.
ca ē romana gens. que uicta quiescere nesciat. u-
uat sep̄ uictorib; illos. quequid istius p̄sens necessi-
tas inuiderit. neq; eos ante multiplices potius expe-
tas auob; quiescere sinet. Neutra sententia accepta
herennū domū cōsiliū ē. & castris ro-
manis cū frustra multa conatus ad erupendū cap-
tū. etiā omniū rerū inopia ēēt. uicti necessitate
legatos mittunt. qui primū equa pacē petrent. si
pacē n̄ impetrarent. ut puocarent ad pugna. In pon-
tū debellatū ēē respondit. & quo ne uicti quidē ac-
cipi fortunā faceri sentit. inermes cū singulis uicti-
mentis sub uigū missurū. alius conditiones pacis equal-
uictis a uictorib; fore. si agro sanitate decederet.
colonic abducerent. suis inde legib; romanū ac sa-
nitē equo foedere uicturū. his edamionib; paratū se-
cē foedus cū ē sub; ferit. siquē eorū displicat. lega-
tos ad se redire uocet. hęc cū legato renūciaret.
tantū gemitū omniū subito exortus ē tanta que
mestitia uicessit. ut n̄ grauius accepturi uiderent.
siminearet om̄s. coloco mortē appēndā ēē. Cū
uou silentiū fuisset. nec ē fules aut p̄foedere tam turp-
aut etiā sedus tā necessariū h̄sere possent. tā. l.
centulū. qui tū princeps legatorū uirtute ac hono-
rib; erat. patrē meū inquit consules sepe audiu-
memorantē se in capitulo unū n̄ fuisse auctore

senā tu redimendū a gallis ciuitati. quando
nec fossa ualloq; ab ignaissimo ad opera ac munien-
tū hoste clausi erant. & erupere sin sine magno
periculo. tam sine certa p̄uicte possent. Quā illis
ut decurreret ex capitulo armatis in hostē leuit.
quo sepe modo obfessi in obsidentes eruper. ita
nob equo aut iniquo loco dimicandi tantū modo
cū hoste copia ēēt. n̄ in patrū animi inuolens inēsi-
lio dando de cēt. Equidē mortē p̄ patria p̄ clara ēē
faceret. & me ut deuoceret p̄t legionib; q; ut in
michos me inuictate hostes paratus sū. Sed hic
patrā uideo. hic quequid romanarū legionū ē.
que nisi p̄t ipsi admortē ruere uoluit. qd̄ ha-
bent qd̄ morte sua seruent. cetera urbis dicat
aliquis & menia. & cū turbā aqua urbis inuolat. un-
mo hercule p̄dunt ea omnia. de leco hoc exeretū
non seruare. quis enī ea tuebūt. in bellis uidelicet
atq; inermis multitudo. tā hercule quā agallorū
impetu defendat. An auct exeretū camillūq; du-
cē implorabunt. hic om̄s spes op̄tq; sunt. quas ser-
uamus. dedendo ad necē patrā deserim ac p̄dunt
Ac foeda atq; ignominiosa deditio ē. Sed ea caritas
patris ē. ut tā ignominia cā quā morte n̄ si opus
sit seruati. Subeat q̄ ista quanta cūq; ē indigni-
tas. & parat necessitate. quā ne du quidē superant.
Lē consules redimunt armis ciuitatē. quā auro
maiores uiri redemer. Consules p̄fecti ad poncium
incolloquū. cū de foedere uictor agitaret. ne
garunt inuissu p̄tū fedus fieri posse. nec sine feci-
alib; certoniaq; alia sollempni. Itaq; n̄ ut uulgo
credunt. claudiusq; etiā scribit. foedere par cau-
toma. sed p̄sponione facta ē. Quā enī aut sponsorib;
in foedere opus ēēt. aut obsidib; . ubi p̄cacione res-
tantū igit. p̄ que p̄tū fiat quominus legib; ductis
stet. ut cū tā iuppit feriat. que admodū a feci-
alib; portus feriat. Sponponder ē fules. p̄fecti.
legati. questores. t̄ mil. nominaq; omniū qui spo-
ponder cecant. ubi si ex foedere acta res ēēt. p̄t
quā duorū feruū n̄ cecant. & p̄t necessaria

feris dilationē obsides etiā. de. equites impetrati.
qui capere lucent. si pacto n̄ stare. Tempus inde
statuū. tradendis obsidib; exeretūq; inermi mit-
tendo. Recl. integrant uictū in castris cōsiliū ad-
uentus. ut uir abbas abstinerent manus. quorū te-
meritate inēi locū deducti ēēt. quoz ignaua sy-
uus inde quā uenissent abitari. illis n̄ ducē locorū.
n̄ exploratorē fuisse. beluarū modo cecos in foueam
missos. lapsos. Alii alios uicturi. ēēplari arma-
mor tradenda. & inermes futuras dexteras. obnox-
iaq; corpora hosti p̄ponere. sibi met ipsi ante oculos
uigū hostile & ludibria uictoris. & uultus sup̄bos.
& p̄ armatos inermiū t̄t. Unde fedi agminis misera-
bilem uā p̄siorū urbes. reditū in patriā adparen-
tes. quo sepe ipsi maioresq; eorū triumphantes uenit
sent. se solos sine uulnere. sine ferro. sine acie. ue-
tos. sibi n̄ stringere leuissē gladios. n̄ manū cum
hoste ēferre. sibi nequā quā animos datos. hęc
fremetib; hora fatalis ignominie aduenit. omnia
tristiora experundo factura. quā que p̄ceptant
animis. In primū cū singulis uictis inermes
cetera uallū exire uissi. & primi traditi obsides. atq;
in uictorū abducti. Tum a cōsiliū abire uictores
uissi. paludamenta q; detracta. tantā inter ipsos
qui paulo ante eos exeretantes dedendos lacrima-
tosq; censuerant miserationē fecit. ut suz quisq;
conditionis oblitus. ab illa deformatione tantē
māifestat uelut ab nefando spectaculo auerteret
oculos. Crimi ē fules p̄t seminudi sub uigū uissi.
Ita ut quisq; gradu p̄mū erat. tā ignominie ob-
uictus. In de incept singule legiones. Cirrū stabant
armati hostes. exbrantes eludentesq; gladiū etiā
plerisq; inermiū. & uulnerati quidē necatiq; si
uultus eorū indignitate rerū acrior uictorē
offendisset. Intradit sub uigū. & qd̄ p̄t gra-
uius erat. p̄ hostū oculos cū ē salu euasissent.
& si uelut ab inferis cernati. tā primū lucem
aspicere uisit. tam ipsa lux ita deforme inuen-
tib; agm. om̄i morte tristior fuit. Itaq; cū ante

noctē capuā puerit possent. incerta de fide socior.
& qd pudor p̄pediebat. circa uia haud peul capua
omniū cetera corpora humi p̄strauer. Qd ubi ē
capuā nunciatū. auditū euenit miseratio uista so
ciorū. supbia ingenitā capuū. Confestim insignia
sua consulib; faler. uictores. arma. equos. uestimta.
comectas militib; benigne mittunt. & uenientib;
capuā eunctus senatus populusq; obuia egressus.
uistis omnib; hospitalib; priuatū q; & publicū fun
git officus. Neq; illis sociorū comitat. uictusq; be
nignis. & alloquia n̄modo sermonē ducere. sed ne
ut oculos quidē attollerent. aut ē solantes amicos
contra intuerent. efficiere poterant. adeo sup
merore pudor quidā fugere colloquia. & coet
homini cogebat. Postero die cū iuuenes nobiles
missi a capua. ut p̄ficerent ad finē campanū
p̄sequerent reuertissent. uocati q; uenitā p̄uenit
tantib; maiorib; natu. multo sibi meliores &
abiectiones animi uisus referrent. adeo silent ae
ppe mutū agm̄ incesse. tacere indolē illam
romana. ablatosq; cū armis animos. n̄ reddere
salutē. n̄ salutantib; dare responsū. n̄ hūere
quēquā p̄metu potuisse. tāquā ferentib; adhuc
ceruicib; uigū. sub qd emissi cont. habere samni
tas uictoria n̄ p̄clara solū sed etiā p̄petua. cepisse
enī col n̄ roma qd multo bellicosius fuerit. romana
uirantē ferociaq; cū h̄c dicerent audirent que
& deploratū p̄ne romanū nom̄ in cilio sociorū si
oculū er. dicit ofillius acalauus omni filius clarus
genere factusq; tū etiā etate uerendus. longe aliter
se habere rē dixisse. Silentiū illud obstinatū fixosq;
uictā oculos. & surdas ad omnia solatia aures. & pu
vortē intueudē lucis. ingenitē mole uariū cealto
animo eictis incheia er. aut romana se ignorare
ingenia. aut silentiū illud samnitib; stebiles. bre
ui clamores. gemitusq; exentaturū. caudine q;
pacis aliquanto samnitib; quā romanū tristiore
memoria fore. quippe suos quēq; corū animos
habaturū. ubiūq; congressuri sint. salub; cau

Ad decem ofilli
de roma 1115.

uinos non ubiq; sanmitib; fore. lā romę & sua in
famit eladeserat. Obsessol prouū audier. Tristior
de inde ignominiosē pacis magisquā pericub̄ min
cus fuit. Ad samā obfidionis dilectus haberi coep
tus erat. Dimissus de inde auriū apparatus.
postquā deditio n̄ tā fete facta accepit. exceploq;
sine ulla publica auctoritate ē sensu in omne for
mā luctus ē. tabernę eura forū clausi. uictūque
in foro sua sponte coepit priusquā iudictū. laci
clau. anuli auri positi. melior exeretū ipso ei
uital er. nec duob; solū atq; auctorib; sponforib; q;
pacis ualei. sed innoxios etiā milites odisse. & ne
gare urbe tectis ut accipiendos. Quā conetatio
nē anuorū fregit aduentus exeretū. etiā uatū
miserabilis. n̄ enī tāquā impatria reuertentes. et
insperato incolumes. sed captorū habitu uictusq;
ingressi sero in urbe. ita se uisus quōq; tectis
abdider. ut postero atq; insequentiū dieb; nemo
corū forū aut publicū aspiciere uellet. Consules
impruato abdit. nihil p̄ magistratu agere. nisi
qd̄ expressū ē. ē. ut dicitore dicerent comitox
causa. q; fabiū ambustū dixer. & p̄. emiliū pe
tū magistrū equitū. Quib; uicō creatis. suffere
tus. m. emilius papus dicitore. l. ualerius flā ocul
magister equitū. Nec p̄ eos comitia habita. &
q̄a tēdebat p̄p̄m̄ omniū magistratuū ei annū
ris ad inter regnū redire. Inter regesq; fabiū
maximū. m. ualerius coruinus. Is consules cre
auit. q; publicū philonē. & l. papirū curfore
terū. haud dubio consensu ciuitatis. qd̄ nulli
ca tēp̄tate duces clariores erant. quo creati se
uit. eo. sic enī placuerat patrib; magistratum
indider. sollempnib; q; ē. hū p̄fectū de pace
caudina reuler. & publicū p̄neq; que faler
erant. die. ē. postumū inquit. Qui ubi surret.
codē illo uultu quo sub uigū missus erat. haud
sū ignarus inquit ē siles ignominie n̄ honoris
causa me primū exeretū. uisūq; dicere non
tāquā senatore. sed tāquā reū. tam infelicis

Sen
ren
tia
postu
mū

belli quā ignominiosē pacis. Ego tam̄ quando neq;
de noia n̄a neq; de pena reculisti omnia defen
sione que n̄ difficulta er. apud haud igna
ros fortunariū humanariū necessitatiū q; semē
tia de eo de quo reculisti pauca paga. Que
sententia tectis erit. in ne an legionib; uris pepec
rim. cū me seu necessaria sponforie obstruer.
qua tam̄ quando inuisū p̄p̄i facta ē n̄ tenet.
p̄. r. nec quequā exa p̄ter quā corpora n̄a
debet samnitib;. Deditam p̄ feciales nudi
uictūq; et soluari religione p̄p̄m̄. si qua ob
ligauim. nequā diuini humaniue obster. quo
minus uictū p̄ū que de integro inat bellū.
interca consules exeretū scribere. armat.
educere placet. nec prius ingredi hostiū fines.
quā omnia uista uideationē n̄am p̄fecta erunt.
Nos du immortales p̄cor. queso q; si uos n̄ fuit
cordi. sp. postumū. ē. ueternū ē siles cū sanitib;
p̄p̄ere bellū gerere. at uos satis habetis uidis
se nos sub uigū missos. uidisse sponforie infa
mi obligatos. uidere nudos uictosq; hostib;
uictos. omne uā hostiū n̄ri captib; excipien
tes. Nouos consules legiones que romanas cum
samnitē gerere bellū uictis. ut omnia ante nos
consules bella gesta sint. Que ubi dicit. tanta
simul ammutatio miseratio que uiri incesse
homines. ut modo uix crederent illū eundē
er. sp. postumū. qui auctor tā foedē pacis
fuisse. modo mistarunt. Cū aut tribuni
uictis neq; se p̄co qd̄ spondendo pacē ser
uassent exeretū. p̄. r. poena ulla meritos er.
neq; ad extremū cū sacro in essent. dediti hosti
bus uolari ut possent. In postumū. dedit
interca. dedit inquit p̄anos nos. quos sal
ua religione potestis. deditis de inde &
istos sacro seos. cū primo magistratu abierunt.
Sed sine auditis priusquā deditam. hic in
comitio uigū cesos. hanc iā ut uirtualat
p̄ne usura habent. Nam qd̄ deditio

nā negant ex solui religione p̄p̄m̄. id istos ma
gis ne deditam quā quia ita se res habet. dicere
quis adeo uiris fecialū exeret ē. qui ignoret. Neq;
ego infacul eo. p̄. r. tā sponforis quā foedera scā ce.
apud eos homines. apud quos uirta diuina rēli
giones fidel humana colit. sed inuisū p̄p̄i nego
quequā sanari posse. qd̄ p̄p̄m̄ tenet. Ansi eade
supbia qua sponforie ista expresser nob̄ samni
tes. coegissent nos uerba legitima deditam ur
bes nuncupare deditam. p̄. r. uos tribuni dicere
tis & hanc urbē. tēpla. delubra fines. aquas sam
nitū er. Umato deditio n̄. quō de sponforie
res agit. quā tandē si sponforidissent urbē hanc
relicurū. p̄. r. si incesurū. si magistratus. si se
nati. si leges n̄ habiturū. si sub regib; futurum.
ui meliora inquit. At qui n̄ indignitas rerū spon
foris uinculū leuat. Siquid ē. in quo obligari.
p̄. r. possit. in omnia potest. & ne illud quidē qd̄
quosdā fors ita mouet. refert. consul. indie
tator an p̄cor sponforidit. & hoc ip̄i etiā sam
nites iudicauer. quib; n̄ fuit satis ē siles sponforie
sed legatos. quosores. tribunos militū sponforie
coeger. Nec ante nunc quisquā quesieta. quā ita
sponforidit. cū idne ē siles uis er. nec illis
sponforie pacē. que mei n̄ erat arbitri. nec
puob; q; nihil mandauerat posse. nihil ad cau
ouū p̄. r. humanis ē siles gestū ē. du immortales
& uiris & hostiū impetatorib; mentē ademer.
Nec nos in bello satis caum. & illi male partā
uictoria male pdider. dū uix locis quibus
uictant credunt. dū quacūq; ē ditione
arma uiris in arma natis auferre festinant.
Ansi sana mens fuisse. difficile illis fuit dū
senes ab domo ad consultandū accersunt. mit
tere romā legatos. cū senatu cū p̄p̄o de pacē
ac federe agere. tribuni uer expeditis erat.
interca inuidicus res fuisse. donec abro
ma legati aut uictoria illis certa. aut pacē
afferrent. Ca demū sponforie er. quā p̄p̄i

uissu spondissent. Sed neq; uos tulisset. nec nos
spondissent. nec fas fuit aliu reru certu ee. qua
ut illi uelut somno letiore. qua qd mentes coru
capere possent. nequiqua eluderent. & nrm exer
citu eade que impedierat fortuna expediret.
uanu uictoria uanior irrua faceret par. sponsio
ut poneret. que nemine pter sponsore obligaret.
Quid eni uob cu p. e. qid cu p. r. actu e. Quis uos
appellare potest. quis se auob dicere deceptu
hostis auous. Hosti nihil spondistis. quin ne
minu spondere puob uissistis. Nihil q uob nec
nobcu e. quib; nihil mandastis. nec cu samnitib;
cu quib; nihil egistis. Samnitib; spondes nos sumi
rei. satis locupletet inid qd nrm e. inid qd psta
re possum. corpora nra & animos. In hęc seuant.
in hęc ferru. in hęc ut acuant. Qd ad tribunos
atque consulat. utru pferat dedatio coru fieri
possit. an induc differat. Nos interim tu uertu
uolq; ceteri uilia hęc capita luende sponsionis
feram. & nro supplicio liberem romana arma.
Mouit. p. e. cu causa tu auctor. nec ceteros solu
sed tribunos tuu plebei. ut se uisnatus dicerent
forte potestatem. Magistratu inde se exemplo
abdicaue. tradit q; fecialib; cu ceteris caudiu
ouendi. Hoc. s. e. facto. lux queda affulsisse
euntati uisae. Postumus inore erat. cu laudi
bus adcliu forebant. deuotioni. p. decu efuls.
aliis claris facinorib; equabant. emersisse euu
tate exobnoxia pace illius e silio & opera. ipse
se erueatib; & hostiu ut offere. piaculaguc
p. p. r. dant. arma cuncti spectant & bellum.
en unqua futuru. ut congressi armatis cum
samnite luctat. Ineuntate ua odioq; ardente
uilectus ppe omniu uoluntarioru fuit. Rescripte
ex eode militat noue legiones ductusq; ad cau
ouu exeretis. Prgressi feciales. ubi adporta
uenire uelut decabi pacis spondis; uident.
manus post tergum uinciri. Cu apparitor uere
eundia muestant postumuu laxe uincunt.

quintu inquit adlice loru. ut iusta fiat dedatio.
Tu ubi inecti samnituu & ad tribunal uentuu
pontu e. a. cornelius aruina fecialis ita uerba
fere. Quandoq; hęc homines uissu p. r. quita
um foedus istu uti spondere. atq; ob ea re nara
noeuer. ob ea re. quo. p. r. scelere impio sit so
lutus. hōser homines uob dedo. hęc dicentia fe
ciali. postumuu genu tenuit. quantu maxime
poterat in peulit. & clara uoce ait. se samnite
eue ee. illu legatu feciale ase contra us gentiu
uolatu. eo uissus bellu gesturos. Tu pontus
nec ego istam dedatione accipia inquit. nec sam
nites rata habebunt. quintu spuri postumu si de
os ee censet. aut omia irrua facit. aut pacto fas.
samniti pto omis quos in potestate habuit. aut
phs par debet. Sed quid ego te appello. quere
captu uictori cu qua potes fide. restituis. p. r.
appello. Que sponsionis adfurculas caudinas
falte poenatet restituit legiones uita salu quo
septe fuer. Nemo quiqua deceptit. omia pntice
to sunt. Recipiant arma que ppactione tradider.
redant in castra sua. quicquid pridie habuerunt
qua in colloquiu e uentuu habeant. tu bellu & for
tia consilia placeant. tu sponsio & par repudietur.
La fortuna his locis qua ante pacis mentione ha
buiti geram bellu. nec. p. r. consiliu sponsione nec
nos fide. p. r. accusent. Niqua ne causa defice.
eur uelut pacto n stent. obsides porfenne dedistis.
furto col sub duristis. auro euitate a gallis re
demistis. Inter accipiendu auru cesi sunt. pacem
nobiseu pepigistis. ut legiones uob captas restitua
erent. ca pace. irrua facitis. & semp ali
qua frauchi specie uru imponis. Non placet
p. r. ignominiosa pace legiones seruitas. pace
sibi habeat. legiones captas uictori restituit.
Hoc fide. hoc foederib;. hoc fecialib; certumoni
is dignu erat. ut quide tu qd petisti ppactione
habeas tot euies inuolunt. ego pace qua hosti
tibi remittendo pactus su n habeat. hoc tu. a.

corneli hoc uos feciales uris gentib; dicat. ego uero
istos quos dedi simulatis. nec accipio. nec dei arbitror.
nec moror. quomuu ineuntate oblata sponsione
comissa uatit omnib; dus quoz dudat nomen. re
deant. Gerat bellu. quando sp. postumuu modo
legatu feciale genu peulit. Ita du eredit samni
tem euie postumuu n euie romanu ee. & a samnite
legatu romanu uolatu. eo uob uissu innot factu
ee bellu. hęc ludibria religionu n pudere in luce
pferre. & uix pueris dignis ambages senes ac consu
laret fallende fidei equerere. Uictor. demt uincla
romanis. moratus sit nemo. quomuu ubi uissum
fuerit abeat. Et illi quide forsitan. & publica &
sua certe liberata fide. ab caudiu in castra romana
in uolatu redier. Samnitib; p supba pace uictis
simu cernentib; renatu bellu. omia q; que deinde
uenerunt n uniuus solu sed ppe in oculis ee. &
sero ac nequi qua laudare senis pontu utraq; con
silia. uter que se media lapsos. uictorie possessi
one pace incerta mutasse. & beneficium & maleficiu
occasione amissa. pugnaturus eu eis. quos potuerunt
in ppetuu ut inimicos tollere. & amicos facere. adeoq;
nullo tu certamine inelinas urib; post caudina
pace animu mutauerunt. ut clarioru ut romanos
uictimo postumuu qua pontu ueruenta uictoria
inter samnites faceret. & geri posse bellu romanu
p uictoria certa haberent. samnites simul rebellasse
& uicisse crederent romanu. In hęc sacricam ad
samnites deiecer. & stregelle colonia nec opurato
aduentu samnituu. fuisse & sacricanos cu his satis
constat. nocte occupata e. Timor inde mutuis utroq;
adluce quetos tenuit. Lux pugne uniu fuit. qua
aliqua diu equa. & qa pars aefocis dimicabat. & qa
ceteris adiuuabat umbellus multitudo. tam fre
gellari sustinuer. staus de inde rem inelinauit. qd
uocē audiri pconis passit. in uolumē abiturū. q ar
ma possidet. La spes remisit a certamine animos.
& passum arma uictori coepit. Peritior pars
armata pauca sam porta erupit. tuiorq; eis auda

ea fuit. qua inuicis aderedendu. Quos circū datos
igne nequiqua deos fidet; inuocant. samnites
concretauer. Consules ut se puincias partu.
papyrus in apulia ad lucria pgit. ubi equites roma
ni obsides adcaudiu dan custodiebant. Sublius in
samno substat aduersus caudinas legiones. Dis
tendit ea res samnituu animos. qd nec adlucria
ut. ne abtergo instaret hostis. nec manere. ne luce
ria uictori amitteret. satis aud ebant. Optimum
uissu e committere rem fortune. & trans igere cum
publio certam. Itaq; in aciem copias educunt. ad
uersus quos publius e sil cu dimicaturus ee. prius
alloquendos milites ratus etone aduocari uissit.
Ceteru sic ingenti alacritate ad ptoru e cursu e.
ita p clamore posentiu pugna nulla adhorta
tio imperatoris audita e. suus euig; anuū memor
ignominuz adhortator aderat. Vadunt igitur
in pluū urgentes signiferos. & nemora inconcur
supilis emittendis. stringendisq; inde gladius
ee. pila uelut dato adid signo abieciunt. stric
tisq; gladius cursu in hoste ferunt. Nihil illic
imperatoris artu ordinib; aut subfidus locandis
fuit. Omia ua militaris ppe uelano impetu
egit. Itaq; n fusi modo hostes sunt. sed ne cas
tris quide suis fuga impedire ausi. apulia dis
sipati petiere. Lucria. tam coacto rursus in
unū agmine e puentu. Romanos ira eadem
que p media aciem hostiu tolerat. & in castra peulit.
Ibi plusqua in acie sanguinis aecidit factu. p dcoq;
pars maior ira corrupta. Lucretius alter cu
papyro e fule locis martamul puenit arpos.
p omia pacata samnituu magis inuirus & odio
qua beneficio ullo. p. r. Nam samnites ea tem
pestate unmontib; uicam habitantes. capestria
& martama loca contēptu cultoru molliore
atq; ut euent fere locis simili genere. ipsi mon
tam atq; agrestes de populabant. Que regio si fida
samnitib; fuisse. aut puenire arpos exeretis roma
nis nequisset. aut inter uicta inter roma & arpos

penuria rerū omnium exclusos a communi, ab sup
sister. In q̄q; p̄fectos inde ad lucerā iuxta obsiden
tes obsessosq; inopia uerant. Omnia ab arpis romanis
suppedabant. ceterū adeo creque ut militi occupa
to stantibus; uigilantq; operent. eques folliculis in castra
ab arpis frumentū ueheret. interdū occursum hostiū
cogeret abiecit cecquo frumento pugnat. & obsessis
pruſquā abierit consilium uictorie cretenti aduenit. &
cōmētus cōmētibus; samnitibus; inuicti erant. & auri
lia utromissa. artiora omnia aduenit publici ferit.
qui obsidione delegata in carā collegit. uacuis p
agros cuncta infesta cōmētibus; hostiū fecit. Itaq;
eū spes nulla eet duritius obsessos in opia lanuos; co
acti samnites qui ad lucerā castra habebant. in
dieq; contracti uirib; signa cū papyrio conferre.
Per ul tempus parantibus; uirib; se ad plū legem ta
rentini inueniunt. deuinciantes samnites; roma
nisq; ut bellū omittent. pueros stetit. quo
murus discederet ab armis. aduersus eos se pater
ris pugnaturos. In legatione papyrius audita. p
inde aemotus ductus corū cū collega se cōmūca
turū respondit. agentibus; diuina humaniq; que
astolent. cū acie dānicandū ē cū sub; tarrentini
legati occurſare responsū expectantes. Quibus
papyrius ait auspicia sedā ē. tarrentini. pullariis
numerat. latatū p̄terea ē egregie. Auctoribus; diis
uidetis ad rē gerendā p̄ficiscum. Signa inde
ferre uisit. & copias eluxit. uanissima uere
paris gentis. que suarū impotentis rerū p̄ domesti
cis seditionibus; discordiisq; alius modū pacis ac belli
facere equū cōsistet. Samnites ex parte altera cū
omnē curā belli remississent. q̄a aut pacē uere cupi
ebant. aut expulsiuē simulare. ut tarrenti nos sibi
conciharerit. cū instruetos reponit ad pugnā ro
manos conspexissent. uoci ferari se in auctoritate
tarrentinorū manere. nec descendere in acie. nec
erata uallū arma ferre. deceptos potius. q̄d cūq;
casus ferat passuros. quā ut spreuisse pacis aucto
res tarrentinos uideant uideant. Accipere se om̄s

consules auit. & cū p̄ari mentē hostib; ut ne
uallū quidē defendant. Ipsi inter se partem corpus
suecedunt hostiū munimētis. & simul undiq; adorti
eū partē fossas explerent. partē uellerent uallū atq;
in fossas pruerent. nec uirtus modo uicta sed in ca
ceulecatoris ignominia stimularerit animos. casta
inuasit. & p̄te quisq; n̄ h̄c furtulā. nec caudū. nec
satus inuolū ē. ubi errorē fraus sup̄be uicisset. sed
romana uirtutē. quā nec uallū nec fosse arcerent
memorantes. cedunt partē resistentes. fusosq; in
ermes atq; armatos. seruos. liberos. puberes. impu
bes. homines uirtutis. Nec ullū sup̄ fuisse am
mal. in cūfules receptū signū dedisset. audosq;
egdis milites & castis hostiū imperio agnūis
expulsiuē. Itaq; apud inferos ob uirtutē dū
cedunt ut confestim oratio habita ē. ut doceret
miles munime cuiquā militū ē s̄ odio uirib; hostis
cessisset. aut cessuros. quoniam duces sic belli. ita in
ciabilis fuisse supplicii futuris. in respectu equū
seruentorū. qui lucerā obsides tenerent. p̄cedissent
animos. ne desperata uenia hostes cecis insuppli
cia corū ageret p̄dere prūsq; perire optantes.
Laudat ea milites. letariq; obuia tū ut sup̄ cē.
facri om̄a pauenda potius. quā p̄dere salus tot pri
cipū romanū inueniunt. In uilla condicione ē
siliū habuit. omnibus; ne copias lucerā p̄merent. an
altero cretenti eo duce apuli circa gens dubie
ad uoluntatis cōparant. Publius ē sū ad p̄
agrandā p̄fectus apulā. aliquot expeditione
una p̄tos aut in subegit. aut ē ditionibus; in locuta
tē accepit. Papyrio q̄q; q̄ obsessor lucerā; restite
rat. breuē ad spem cunctis respondit. Nā in fessis
omnibus; uul p̄ quas cōmētus ce samnio sub uehe
bant. fame domiti samnites qui lucerā; in p̄fido
erant. legatos miserit. ad consule romanū. ut re
coptis equibus; qui causa belli cēt. abisteret. ob
sidione. hū papyrius ita respondit. debuisse eos
pontū herennū filiū quo auctore romanos sub
uigū misissent. consulere. quā uictis patendum

consilium. Letterū quo ab hostib; in se qua statim quā
in se ipsi ferre maluerunt. nunciare lucerā uis
sit. arma & sarcinas uirtū. multitudinē omnē
inbelle uirta mema relinquere. milite se cū
singulis uirtutis subuigū misissent. uirtutem
illatā n̄ nouā inferentē ignominia. Nihil recu
sati. uul militem sub uigū misit. p̄daq; in
gens lucerā capta. Accipit omnibus; signis armisq;
que ad caudū amiserunt. & q̄d om̄ia superabat
gūda equibus; recuperatis. quos pignora pacis eusto
uendos lucerā samnites dederunt. haud ferme
alia mutatione subita rerū. clarior uictoria. p̄.
p̄. quidē etiā q̄d quib; dā in animalibus; inuenio.
pontū herennū filiū. samnitū imperator. ut
ceperit ē siliū ignominia. cū ceteris sub uigū ē
missis. Letterū id minus miror obscure ē. de hosti
um duce dedito missosq; ad magis mirabile ē am
bigi. l. ne cornelius ductor cū l. papyrio cursore
magistro equitū eis res adcaudū. atq; inde lucerā
gessit. uitorq; in uictis romanis ignominie. haud
scia. in uirtutis triumpho adca statē sedm furū
camillū triumphauerit. an consiliū papyri publicū
p̄cipuū id decessit. Inquit hunc errorē alius
error. cursore ne papyrius paruis comicus eūq;
aulo corretano iterū. obrē bene gesta lucerā.
continuo magistratu consul terū oratū sit.
an l. papyrius mugilā. & in cognomine oratū
sit. conuenit iā inde p̄ consules reliqua belli p̄
fecta. Aulus cū ferentianis uno sedō p̄lio debella
uit. urbe q; ipsa quo se ipsa siliū contulerat acies.
obsidibus; imperat. in dationē accepit. Pari for
tuna consul atre cū satricanis qui euert romanū
post caudū eladē ad samnites defecerunt. p̄fidi
umq; corū in urbe accepit. rem gessit. Nam
cum admetia satricis ammotus ē cretenti.
legatisq; missis. ad pacē cū p̄tib; petendā triste
responsū ab consule redditū ē. nisi p̄fido sam
nitū interfecto. aut tradito. ne ad se remearent.
plus ea uoce quā armis illatū terroris colonis

Mo

uictū. Itaq; sub inde cresequunt querendo a cūfule
legati. quoniam se pacto pauos & infirmos crederet
p̄fido tam ualido & armato uim allaturis. ab his dē
consiliū petere uisit. quibus; auctoribus; p̄fidiū in urbe
accepissent. discedunt. egre q; imperato. ut de ea ē
siliū senatū responsūq; ad se referri sineret. ad suos
redierunt. Hū factiones senatū delinebant. Nā. cū
principes erant defectorū p̄fido romano auctores.
altera fidelū cūmū. Letterū ab uirib; tamē. ut ad
reconciliandā partē ē siliū opera nauaret. Pars ab
ta tū p̄fidiū samnitū q̄a nihil satis p̄paratū erat
ad obsidione tolerandā crecessurū prima nocte
nunciare consiliū satis habuit. qua noctis hora.
qua q; porta. & quā inuul egressurus hostis foret.
altera. quibus; inuictis defertū ad samnites erat. eadē
nocte portā etiā cūfilib; aperuerit. armatosq; clam
nocte in urbe accepit. Ita duplici p̄dione & p̄fi
oū samnitū in fessis circa uia siluestrib; locis nec
opinato oppressū ē. ab urbe plena hostiū clamor
sublatū. momentoq; unius horę cessit samnis.
satricanis captis. & om̄ia in potestate cūfilib; erant.
qui quoniam habita quorū opera defectorū cēt
facta. quos somites cōperit. uirgū cōsol. securi p̄cus
sit. p̄fidoq; ualido inposito. arma satricanis ad
emit. Inde ad triumphū decessisse romā papyri
um cursore scribunt. quico duce lucerā receptā
samnitesq; auctores sunt sub uigū missos. & fuit ur
haud dubie dignus. om̄i bellica laude. n̄ animi
solū uigore. sed etiā corporis uirib; excellens.
p̄cipua p̄tū p̄uictas inerat. que cognomen
etiā dedit. uictorib; cursu omnium cētis sup̄ fu
isse ferunt. & seu uirū uictu cretatione multa
cibi unūq; eundē capacissimū. nec cū ullo asperi
orē q̄a ipse inuicti ad laborē corporis cēt fuisse.
militā pedes partē equū que equites etiā ali
quando ausos ab eo petere. ut sibi p̄re bene gesta
laxaret aliquē laboris. quibus; ille. ne nihil remissis
sum dicitis. remitto inquit. ne uirū; dorsū de
mulecatis. cū ce equis descendens. & uis erat uico

Inde papyri ex not.
quid papyri remiserit
militibus.

Confere papiriu
ALEXANDRO.

uero imperu ingentis parit infocios euelsq. Pretor
pnestinus p̄morte segnius cesubidus suos duxerat
inprimā acie. Quē cū inambulans ante tabernacu
lum uocari iussisset. lictorē expectare securē iussit.
Adquā uocē exanimstante pnestino. agredum
lictor. exiit radice hanc inquit inēmodā ambu
lantib; p̄fusu que uultū suplicū metu. multa dicta
omisit. haud dubie illa erat qua nulla uirtutū
feracior fuit. nemo unius erat ur. quo magis uirtu
res romana stare. quū cū parē desinant animus
magnū alexandro ducē. si arma asia p̄domita in eu
ropā uertisset. Nihil minus questitū a principio hui
operis uideri potest. quā ut plus uisio abstrū ordine
declinaret. uarietatib; q; distinguendo opere. & le
gentib; uelud diuercicula amena & requiem ani
mo meo quereat. Tamen tanta regis aeduis mentio
quib; sepe tactis cogitationib; uoluit aut animū. ca
se uocat in mediū. ut quereat libet. quā cū
tus romanis reb; si cū alexandro foret bellatū. fu
turū foret. Quomō uibello pollere uidentē militū co
pia & uirtus ingenua. imperatorū fortuna p̄omia
humana maxime uirtē bellicas potens. ea & singula
in tuentis & uniuersa sic abalut regib; gentib; q; ita
ab hoc q; facile p̄stantia inuictū romanū imperiū.
iam primū ut ordur abducib; cōparandis. haud equi
dem abnuo egregiū ducē fuisse alexandri. sed cla
riorē tamen cū facit. qd̄ unius fuit. qd̄ adolescens
in un eremio rerū n̄ dū alia fortuna exptus decessit.
ut alios reges claros ducesq; omniā. magna exempla
casuū humanorū cū que maxime greci laudibus
celebrant. quē nisi longa uita sic magnū modo pom
peū uertom prebuit fortunē. Recensē ducēs ro
manos nec romanos om̄s nec omniū statū. sed ipsos
eos. cū quib; consilib; aut dictatorib; alexandro fuit
bellandū. m. ualeriū coruini. c. marciū rutiliū. c.
sulpiciū t. malliū torquatiū. quintū publiū phi
lonē. l. papiriu curfore. q. fabiū maximū. duos deci
os. l. uictimū. m. curiū de incept ingentes se
quuntur uiri. si p̄mū romano p̄uertisset bellum.

seniorq; initalia trauersisset. horū in quolibet eum
indoles cadē que in alexandro erat animi. ingeniuq;
tū disciplina militaris iā uide ab uicuis urbis tradita
p̄manus in uirtē p̄ceptis ordinata in uisum
uenierat. Ita reges gesserat bella. ita de inde exacho
res regū unū ualeriūq; ita de incept fabiū. quintū
corneliū. ita furuiū camilliū. que uicines duo quib;
cū alexandro dimicandū erat. senē uiderant. Mi
taria opera pugnando obeunt. alexandro. nam ca
q; q; haud minus clarū cū faciunt. cessisset uidelicet.
uicē oblatū par malliū torquatiū. aut ualeriū
coruiniū insignis ante milites. quā ducēs. cessissent
oecu decuū corporib; uicostē ruentes. cessisset pa
p̄riū curfor. illo corporis robore. illius animi
uictus cēt consiliū uiuentis unius. ne singulos no
minē. senatus ille que dicit qui ceteriq; consta
re. qui unius uerā specie romanū senatus cepit. id
uero erat periculū ne sollicitus quā quilibet unius
cehis quos nominam castris locū caperet. comēta
expediret. ab insidus p̄caueret. tēpus pugne delige
ret. acie instrueret. subsidus furnaret. n̄ cū dario
rem cēt duxisset. que mulierū ac spadoniū agmen
traheret. ut purpurā atq; aurū oneratiū fortunē
apparantib; suq; p̄clā uerū quā hostē. nihil aliud
quā bene ausus uana contēpneret inuentus de
uicit. longe alius italy quā indig. p̄ quā temulen
to agmine com̄s abundus uicessisset uisus illi
habitus cēt. satius apulū ac montes lucanos cer
nenti. & uictigia recentia domesticē eladit ubi
auuiculus cēt nup̄ ep̄ri rex alexander. absuptus erat
& loquū de alexandro n̄ dū mēto sedis reb; quā
ruin nemo intolerantior fuit. quisi ce habitū
nouē fortunē nouiq; ut ita dicā ingenū. qd̄ fabi
uictor induerat. spectet. Adario magis simili.
quā alexandro initalia uenisset. & exereitū ma
cedonū oblatū. degenerantē q; iā in p̄farū morē
adduxisset. Refert in tanto rage p̄get supbia
mutationē uictus. & desideratū hūmū uacemū
adulationes. etiā uictis macedonib; graucē. nēdū

uictorib; & foeda supplicia. & inter unū epulalq;
celes amicorū. & uanū ementende stirpis. quid
si unū amor indies fueret acrior. quē si trux ac
p̄foruda ita. Nec quicquā dubiū inē scriptores
refero. nullane hēc dāpna imperatoris uirtutibus
uicem. id uero periculū erat. qd̄ leuissimū cēgre
es q; parthorū q; q; comā nom̄ romanū q; fauor.
uictatē solent. ne maustatē nomis alexandri
que ne fama quidē illis notū arbitror fuisse. susti
nere n̄ potuerit. p̄ r. & aduersus que athenis in ci
uitate fracta macedonū armis. cernentes. tū mari
me p̄p̄e fumantes thebarū ruinas. cōtonari libere
ausi sunt homines. id qd̄ cemonuū orationum
p̄act. aduersus eū nemo erat peorb; romanis
uocē libera missurus fuerit. quanta libet magnitu
do hominis cēp̄at. animo. unius tū ea magnitu
do hominis erat. collecta paulo plus. x. annorū felici
tate. quā qui eo cētollunt. qd̄ p̄ r. & in ullo bello
multis tam plus uictus sit. alexandro nullus pugne
n̄ scēta fortuna fuerit. n̄ intellegunt se hominis res
gestas & cū uicuis cū p̄p̄tū iā ostingentissimū bel
lantū annū reb; cēferre. Quē si cū ea parte
scēta plura numerent. quā cēlla annū. plus intam
longo spacio quā in cētate x. u. annorū fortuna
uaria uertit. quāntū hominis cū homine & ducis
cū ducē. fortunā cū fortuna cēfer. quot romanos
uicēs nomine quib; nūquā aduersa fortuna pug
ne fuit. paginas in animalib; magistratuū fastisq;
p̄currere licet. cē sūliū dictatorūq; quoz nec uirtu
tis nec fortunē ullo die. p̄ r. p̄citat. & quo fuit
mirabiliores quā alexander. aut quisquā rex. denos
uicēnosq; ducē quidā dictaturā. nemo plus quā an
nū cē salatū gessit. ab tō p̄t dilectus impediti sunt.
Post tēpus ad bella uerunt. ante tēpus comitorū
causa reuocatis. in ipso conatu rerū curū egit se
annus. college nunc temeritas. nunc praualis impe
ditio aut dāpno fuit. male gestis reb; alterius sue
ces. tū c. tironē aut malē disciplina instrumū
ceterū accepit. At hercule reges n̄ liberi solū

impeditis omnib; sed dū rerū tēporūq; trahunt
consilios cuncta n̄ sequunt. Inuictus q; alexander
cū inuictis ducib; bella gessisset. & cadē fortune
pignora in dēserū deculisset. immo etiā plus eo peri
culi subisset. qd̄ macedones unū alexandri habuissent.
multis casib; n̄ solū obnoxū sed etiā offerentē se. ro
mani multi fuissent. alexandro ut glā. ut magnitu
dine rerū parē. quoz suo quisq; fato sine publico
discrimine uiceret morerēt que. Restat. ut copie
copus cōparent. ut numero ut multū genere. ut mul
titudine auidioz. Consiliū cū cētis lustris ducent
ena quinquagena milia capiti. Itaq; in omni defe
tione totorū latini nomis urbano p̄p̄e dilectū. x.
senbebatē legiones. quāntū quinq; ceteris sepe
p̄cos annos in curia. in uicē. gallis hostib; ad
uictis. in sūno. in lucanis. gerēbant bellū latium
de inde omne cū sapinū. & uolles & equis. & om̄
cāpania. & parte umbriz ceteriq; & p̄cōtib; &
maris. p̄clignūq; ac uictis apulūq; aduicta om̄
ora grecorū. in feri maris aethuris. neapoli. & eu
nis. & inde antio atq; ostus teruis sanonit. aut
socios ualidos romani aut bello fractos inuictis.
hostis ipse trauersisset mare. cū uictis; macedonib;
n̄ plus. xxx milib; hominū. & vi milib; equitū
maxime thessalorū. hoc enī roboris erat p̄ sal. in
ool. aliaq; si aduicessisset gentes. impeditū ma
uis quā auxiliū traheret. Adde qd̄ romani ad
manū domi supplementū cēt. alexandro qd̄ postea
hannibali accidit. alieno in agro bellanti. ceteri
tus consensuisset. arma clipeus sarisq; illis idē
haste. romano seuitū maus corpori tegumū & pi
lum haud paulo quā hasta uehementis ulti missūq;
telū. statatus uicq; miles ordinē seruant. Sed illa
phalanx in mobilis & unius generis. Romana
acie distinetior explorib; paratib; cētans. facili par
tienti quacūq; opus cēt facili ingenū iā in opere.
Quis par romano miles. quis adtolerandū labo
rē melior. Vno p̄ho uictus alexander bello
uictus cēt. Romanū que caudū. que canē

non fregit. que fregisset acies. ne ille. Depe caa
si prima pspere euenissent. pias & indol & umbel
lem aha que fisset. & cu femur sibi bellu fuisse
dixisset. qd epyn rege alexandru mortifero uul
nere istu dixisset. ferunt sorte belloru inasua
gestoru ab hoc ipso uicene. eiusa eferrent. Equi
ot cu pannos. iiii. & xx. primo punice bello clas
sib; certatu cupens recordor. uir erat alexandri
suffectura fuisse. reor adinu bellu. & fortitan
cu & federib; uicustas uncta res punice romang
cet. & timor par aduersus comunē hoste duas
potentissimas armis uirg; urbel armaret. & si
mul punice romang; obrutus bello cet. Non
quidē alexandro dicit. nec integris macedonū
reb; sed cepta tam se romani macedonē hoste
aduersus antiochu. philippū persen. nūmodo
cū elade ulla. sed ne cū periculo quidē suo.
Abse inuidia uerbo. & euilia bella silant.
Nūquā ab equite hoste. nūquā apedat. nūquā
apet acie. nūquā equis utiq; nūquā nrī locis
laborauit. Equidē sagittas. saltus impediatos.
auiā cōmetib; loca. grauis armis miles timere
potest. Nulle acies grauiore. quā macedonū atq;
alexandri auerit aueritq; modo sit ppetuus hui
qua uiuim pacis amor. & euilis cura e corde.
M. ollus flaccina unde & L. plaucius uenox
consules facti. Eo anno ab frequerib; lantū ppiū.
de federe renouando legau. cū senatū humi
strati nouissent. reuēti ad ppiū haud quaquā
tā efficacē habebant pces. Itaq; de federe ne
gati. inducē biennū cū paliquot dies fatigas
sent singulos pces; impetrat. & ex apulia tra
nensib; canusinū; populomonib; fessi. obsidib;. L.
plautio cōsili dant. in deditionē uener. Eodē anno
primū pfectū capuanū certari coepit. legib; ab L.
furio p. dant. cū utriusq; ipsi pmeduo egrū
reb; discordia inestana petissent. & dug romē
addit; trib; cufantina ac salernā. Inelutis semel
in apulia reb; reatē q; apuli ad nouos cōsules. c.

Espro Aliqndo
romand; mace
donef hostes.

uuiū bubulcū. q; emiliū barbula sedus peccatum.
uener. pacē pōnē apulā prestandē p. r. auctore
id audacter spondendo impetrare. ut sedus da
ret. neq; ut equo tam foedere sedut inditione.
p. r. cent. Apulia pdomita. nā florent q; ualido
oppido unius portus erat. inluanos pfectū. inde
repentino aduentu emiliū cōsili nerulū in capu.
& postquā res capuē stabilitas romang; disciplinē
fima psoios uulgauit. aneitib; q; quise sine
legib; certat sine magistratib; agere querbantur.
omni absenatu aduua statuenda ipsius coloug; pa
trou. nec arma modo sed uita caa romani lue
pollebant. Cumus bubulcus & q; emilius barbula
consules certu anni nō consulib; absē creati sp. nau
tio & m. popilio. ceterū dūctator. l. emilio legio
nes tradider. l. cū. l. fuluio magistro equitū la
triculā oppugnare adortus. rebellandi causam
sannitib; dedit. Duplex inde terror illatū ro
manis. Hinc sannus magno ceteru coasto. ad
cauidos obsidione soeios haud peul castri ro
manox casta posuit. hinc sarricam magno cū
tumultu patē factis reperit portū instationes
hostiū incurrit. Inde pars utraq; spe aliena ma
gis aurtu quā urib; freta suis. uisto mox plio mto
romanos urgent. & quā quā aneips dūctatio
erat. tam utriusq; tūā acie dūctator habuit. qā
& locū haud facile aduēru ueniendū cepit. & de
uerli statuit signa. Infestior tam uerū pōntē
inestit nec magno certamine uita menia cōpi
la. tū totā acie uisantes obuertit. Ibi plus cer
tamini fuit. Victoria sic scia. ita nec dubia nec
uaria fuit. fuit incastia sannites. certūctis nocte
ignib;. rictio agmine abeant. & spe abuēta sarr
cule tuende post iā ipsi soeios romanorū ut parē
uolore hosti redderent. cireū fidunt. Anno cur
cū acto. bellū de neceps ab dūctator. q; fabio gestū
ē. cōsules noui sic superiores romē manser. fabius
ad accipiendū ab emilio ceteru. ad sarriculā cū
supplemento uenit. Neq; enī sannites ad plustam

manferant. sed accitis abdomo nouis militib;. multitu
dine freta. casta eodē quo antea loco posuer. laecessentib;
plio romanos auctore ab obsidione conabant. Co in
tentus dūctator inmensa hostiū uersus. ad bellū tantū
uener. quo urbe oppugnabat. securior ab sannitib;
agere. stationib; modo oppositas. nequa incastia uul
ficta. lo feruens ad equitate sannites uallo. neq;
oēū pati. & cū iā ppe inportis castorū cet hostis.
nihil consulo dūctator. magister equitū. q; diuulū
ceteruans magno tumultu cū omnib; turmis equitū
cūctus submouit hostē. cū innumere ptaei genere
pugnē sic fortang; ceteru opes. ut insignis utriusq;
clades. & clara iporū dūctū ceteru funera. Prior sim
tū imperator egrē paciens. qd tā ferocē ad equitatem
uide se fundi fugariq; orando orando q; equites. pli
um certant. Iniquē insignē uē suos cūctē pugna.
magister equitū romanus infesta cuspide ita p mite
equi. ut uno icu ceannū equo pēpitarit. Nec
ut sit adductis casū peulā magis quā uicta ē nul
tudo. Unū qui circa erant. in uulū temere inuectū.
p hostiū turmas tela ceteru. facti pēpūū decus ulti
sannitū imperatorū dedit. Infestior dūctatū ce
equo magistrū equitū plenū metrorū atq; ut tra
cidant. Nec multū abut quin corpore caa qā inē
hostiles ceciderat. turmas. sannites pōrent. Sed
ceteru ad pedes descensū abromanus ē. coadū; idē
sannites facit. & repentina acies circa corpora du
cū pedestre plū inuit. Quo haud dubie superat
romanus. recuperatū que auli corpus mixta cū do
lore leticia uictores incastia refer. Sannites dūct
amū. & p equestre certamē ceteru uirib;. omilla
sarricula. quā nequā quā defendi rebant. ad plustā
obsidionē redeunt. utraq; pauos dies sarricula
romanus p deditioē. plustā pūm sannis portē.
Quata uide belli sedē ē. ad sora cōsano apulia q;
tradūctē legiones. Sora ad sannites dēfereat. ut
fectū colonū romanorū. Quo cū prior romanus
ceteru adulescendā euuū necē recuperandā q;
coloniā magnū tūctib; p uenisset. sparsi puas

speculatores sequi legiones sannitū. nec iam peul
ab cō alu sup alios nūciarent obuiamitū hosti atq;
ad luntalā aneipit plio dūctatū ē. Non ecclē. n
fuga alterius partis. sed nor incertos uicti uictores
ne cetē darent. Inuenio apud quosdā auctores
aduersa cam pugna romanis fuisse. atq; uita ceter
dūctē. q; aulū magistrū equitū. Suffectus in locū
auli. q; fabius magister equitū. cū ceteru no
uo abroma aduenit. & p pmissos nūcios cōsulo
uictator. ubi subsisteret. quo ue ceteru & qua ce
partē hostē aggrēderet. substāt occultus. Ad omā
satis exploratū cōsili. dūctator cū aliquot dies post
pugnā cōmūctē suos uita uallū obfessi magis quā
obsidionē modo. signū reperit pugne pposuit. & ef
ficatus ratis ad accendendos uirorū fortū animos.
nullā alibi quā in se metipso cuiquā reluctā spem
de magistro equitū nouo q; ceteru multū. ecla
uit. & tāquā nulla nisi in eruptione spes cet. loct
inquit angustis milites dēphensi. nisi quā uictō
ria patē fecerū. uā nullā habent. Itatua nā
mūmūto sans uita se. sed inopia cadē infesta.
Nā & circa omā dēfere. unde subuehi cōmet
poterant. & si omī uiuare uelint. iniqua loca sunt.
Itaq; nō frustabor ego uos casta hic relinquendo.
inque infesta uictoria sic pristino die uos recipi
atis. Armis mūmūta. nō mūmūctis arma uita et
uebent. casta habeant reperant q; quib; opert ē
trahere bellū. nos omnū rerū respectū pter quā
uictoris nobis abscedam. ferre signa in hostē. ubi
cena uallū agmē ceteru casta quib; impera
tū ē incedant. Vampna uā milites omnū circa
quidē fecer ptoz pda sarricū. Et ei oratione
uictatoris que necessitatē ultimē uider erat. mi
lites accensū. uadunt in hostē. & respectus ipse
ardentū castorū. quāquā primū tantū. ita
enī uictor dūctator. ignis ē subditus. haud par
uū fuit utramtū. Itaq; uelut uictor dē illa
signa primo impetu hostiū turbant. & in tēpo
re postquā ardentia peul uidit casta magister

equitū. id conuenient signū. hostiū terga inuadit.
Ica eireū uenti samnites. qua potest quisq; fugā p
ruerfa petunt. Ingens multitudo uniuū metu
conglotata. ac semet ipsa turba impediens. uime
uio cesa. Castra hostiū capta direptaq; quorū preda
onustū militē uiroman castra ductator reducit. haud
quaquā uictoria tam letū. quā qd pter eugua de
formata incendio parte cetera ctra spē salua inuenit.
Ad forā inde reditū. nouiq; consules. n. potulius. c.
sulpius exeretū ab ductatore fabio accipiunt. mag
na parte ueterū militū dimissa. nouisq; cohortib;
insupplemū adductis. Ceterū cū ppe difficile urbis
fictū nec oppugnandi satis certa ratio iniret. & aut
tēpore longinqua aut pceptis periculo uictoria cēt.
foranū trans fuga elā ex oppido pfectus. cū ad uigi
les romanos penetrasset. duci se cēpulo ad consules
ubet. deductusq; traditurū urbē pmittit. Iustus in
de cū quō modo id pstatū cēt. p eunstantes docet
ret. haud uana afferre. ppulū. ppe aduulsa me
nib; romana castra ut vū mil' ab oppido remoue
rent. fore. ut munus uentis inculodiā urb' diu
ne stationes ac nocturne uigilijs essent. Ipse insequen
ti nocte sub oppido siluestrib; locis cohortib; insidere
uissit. x. milites delectos serū partua ac ppe unua
inartē ducit. plurib; quā p numero uirorū missi
lib; telis eo collatis. ad hoc fara erant. & temere
iacentia ut sit inasperis. & de industria etiā quo
locus tator cēt. ab oppidanis congesta. Vbi cū con
stituisset romanos. semitā q; angustā & arduā eret
tam ex oppido inartē ostendisset. hoc quidē ascen
su inquit ut tres armati quā libet multitudinē
areuerit. Nos & x. numero. & qd plus ē roman
romanorū q; uiri fortissimi estis. & locus puobis
& nox erit. que omnia ex uicero maiora territis
ostentat. Ego iā terrore omnia implebo. uos arcē in
tenti tenet. Incurrit inde. quanto maxime po
tetat cū tumultu ad arma. & p uia fide ciues cla
mitans. arx ab hostib; capta ē. defendite. tē hēc
incedens principū fortib; hēc obuiis. hēc excurren

Sorani in fuga romani
oppidi tradit.

tabus in publicū. pauidis inceptat. acceptū ab uno
pauidō. plures p urbe ferunt. Trepidū magistratū
missis ad arcē exploratorib; cū tela & armatos tenet
arcē multiplicato numero audirent. auertunt an
mos aspe recuperande arcis. fuga cuncta cōpion.
portē q; absenti somnūs ac marina parte uermb;
refringunt. quarū punā p fidū romanū elamort
crentatū irūpū. & concursantes puas pauidos egred
lam fora capta erat. cū consules prima luce adueneret.
& quos reliquos fortuna ex nocturna cede ac fuga
fecerat. in deditōne accipiunt. Cx hūc ex. xv. qui om
nū consensu destabant in fande colonorū egdis.
& defectionis auctores. unctos romā deducunt. Ce
tera multitudinē in colūmē pte fidio imposita. fore
relinquunt. Unū qui romā deducti erant. uirgū
in foro celi ac seueri pculsi. sūmo gaudio plebis. cū
maxime ueterat tuta ubiq; que passim incolo
nas mitteret. multitudinē cēt. Consules ab fora p
fecti. in agros atq; urbes ausonū bellū utulerunt.
Nota nāq; omnia aduentū samnitū cū apud lau
tulas dūmcatū ē fuerant. cū uationesq; circa ei
pariā passim facte. Nec capua ipsa erumne caruit.
quin romā q; & ad principū quosdā inquiren
tos uentū ē. Ceterū ausonū gens urbiū p ditione
sūe fora in potestātē uenit. ausona & muturne &
uesina urbes erant. cequib; principes uicinatū
xii numero in p ditionē urbiū suarū conuati
ad consules ueniunt. docent suos iā pridē ex op
tantes samnitū aduentū. simul ad lautulas pug
natū audier. puictis romanos habuisse. uuen
tate. armis. samnites uuisse. Fugatis inde sam
nitib; incerta pacē agere. nec clauderis portas
romanus nec arcessant bellū. & obstinatos claud
re si exeretis admouerit. inca fluctuatione animos
opprimi incautos posse. his auctorib; mota ppulū
castra. missiq; eodē tēpore circa tria oppida mu
ltes partim armati. q; ocluta ppinqua merubus
insiderent loca. partim togati. telis ueste gla
uis. q; sub luce agris portas urbes ingrederent

Abhis simul custodes trucidari coepta. simul datū
signū armatis. ut ce insidus concurrerent. Ita por
te occupat. triaque oppida eadē hora eodēq; cū filio
capta. Sed qā absentib; duob; impetus ē factus. nul
lus modus egdis. fuit. dete. tag; ausonū gens iux cer
to defectionis erumne. punde ac si uerterre uo
bello certasset. Eodem anno p dūto hostib; romano
p fidio. lucretia samnitū facta. nec diu p ditorib;
impunita res fuit. haud pcul inde exeretis roma
nus erat. cuius primo impetu urbis sita in plano ca
pit. Lucretia ac samnites ad interfectionē egdi. Co que
ua pcessit. ut romē q; cū de colonis mitterendis lu
cetiā consulere. senatus multa delenda urbe conse
rent. Preter odū qd exsecrabile in his captos erat.
longinquitas q; ab ortē a relegandis tam pcul
ab domo euib; ut tam infestas gentes cogebat. Vi
et tam sententia ut mitterent coloni. Duo mil'
& quingenti missi. Eodē anno cū omnia infida ro
manis erit. capus q; occultis principū conuati
nes facte. Nequib; cū ad senatū relati cēt. haud
quaquā neglecta res. questiones decreta ductarēq;
questionib; exeretis. duci placuit. C. menius die
tus. u. m. foliū magistrū equitū dicit. Ingens erat
magistratus cū terror. Itaq; fuit u' timor seu con
secutus uel calabios obuū noui uinū; ea capita
conuatiōnis fuerant. priusquā nominarent apud
dictatorē. mors haud dubie ab ipsis consecra. u
uicio subnata. De inde ut questionū campanū ma
teria decessit. uersa romā in p tando res. n. nomina
tam que caput sed uniuersos qui usquā consert. con
uassent ut aduersus. r. p. qui senatū uissit. &
comationes honorū aduiscendorū causa factas ad
uersus. r. p. c. latiorq; & re & psonis questio fieri.
haud abnuente ductatore sine sine ulla questio
nis suq; uis cēt. Postulabant q; homines nobiles.
appellantib; q; tribunos. nemo erat auxilio. quin
nomina reciperent. Inde nobilitas. nec hi modo
in quos erit uicendebat. sed uniuersi simul
negare nobiliū id erit. c. quib; si nulla obste

faude. patet uia ad honore. sed hominū nouorum.
iplos adeo ductatorē magistrūq; equitū reos magis
quā questores idoneos cū erumne cēt. intelleturosq;
ita id cēt. simul magistratu abissent. Tum enī uero me
nus iā famē magisquā impetu memor. pgressus in
contione. ita uerba fecit. & omis anteaq; uir uos
conseros habeo quiritas. & hie ipse honos delatus ad
me. testis ē utrocentis meq; Neq; enī qd sepe alias
quia ita tēpota postulabant. r. p. qui bello clarissi
mus cēt. sed qui maxime pcul ab his contionib; uia
egisset. ductator delugendus exeretis questionib;
fuit. Sed quō quidē nobiles homines qua de causa
uos exstimat. quā p hico magistratu que qua
inceptū dicere melius ē. primū ipsas expugnare
questiones omi ope annulsi. De in postquā ad id
parū potentes erant. ne causā dicerent. in p fida
aduersariorū appellatōnū. & tribunicū auri
liū patriu ē fuger. Postremo repulsi inde. adeo
omā tutiora quā innocentia suā purgarent.
uisa. in nos iruer. & priuatis ductatorē poscere
reū uerrecundis n fuit. ut omis di hominesq; serant
ab illis etiā que n possint tēptari. ne rationē uir
reddant. me obuū ut erumne. & offerre me in
mies reū. ductatura me ab duo. Nos queso consules
si uob datū negotiū absenatu fuerit. in me primū
& hunc. m. foliū questiones exeretis. ut appareat
innocentia nra. nos n maiestate honoris tutos. acri
minationib; istis cēt. Ab dicit inde se ductatura. &
post cū confestim foliū magisterio equitū. Primiq;
apud consules. his enim absenatu mandata res est.
rei facti. aduersus nobiliū testimonia egrēgie ab
soluunt. Publius etiā p hico multiplicatis sumis
honorib; post res tot domi bello q; gestas ceter
rū inuisus nobilitati. causā dixit. absolutus q; ē.
nec dicitur ut sit quā dū reuens erat questio ppela
ta nomina reorū inquit. unde labi cepit aduulora
capta. donec contionib; factomb; q; aduersus qual
cōparata erat oppressa ē carū fama rerū. Magis
tamen spes campanū defectionis in quā conuatiū

Senas
via fecit.

N.

erat. sannites inapula uersos. rursus adcaudiu re
uocauit. ut inde ex pinguo siquis motus occasio
ne aperiret. capua romanis eriperent. Co consules
eu ualido exercitu uener. & primo circa saltus eu
utrimq; adhoste iniqua uia eet. cunctati sunt. De
inde sannites paperta loca breui euerutu inloca
plana capanos capos agmen dimittunt. ibiq; pri
mu castra in conspectu hostib; data. De inde leuib;
prelus equitū sepul; qua pectū utrimq; periculum
factū. nec aut euentus corū romanū aut mortē qā
traherant bellū. penitēbat. Sannitū contra duob;
& carpi paruis cotidie dāpnis & senescere dilatione
belli uirtus sue uidebant. Itaq; in acie pcedunt
equitib; in cornua diuisis. quib; pceptū erat utrimo
res ad respectū castrorū nequa eo uis fieret. eū ad
pīlū irent. aciem pcedit tūc forte. Consulū sulpi
cius in dextro. petilius in leuo cornu ē sistent. Dec
tra pars qā & sannites raris ordinib; aut ad euerū
ueniendos hostes. aut ne ipsi euerū irent constat
rant. latius pate facta stetit. Sinistris pter quā qd
confertiores steterant. repente consilio petili con
sulū addit uires. qui subsidiarias cohortes que in
tegre ad longioris pugne casus referuabant. in pri
mā acie exēplo emisit. uniuersis que hoste primo
impetu urib; unpulit. Comota pedestri acie sam
nitū. eques unpugnā succedit. In hunc transuerso
agmine. ut dual acies se inferentē. romanus equi
tatus conicit equos. signaq; & ordinē pedatum
atq; equitū confundit. donec uniuersa ab ea par
te euerit aciem. In eo cornu nī petilius solus. sed
sulpicus etiā hortator affuerat. auctus alius.
nī dū conferentib; manus ad clamorē a sinistra
parte prius euerū. unde haud dubiā uictoriā
cernens. eū ad suū cornu tenderet. eū mille du
centis uiris dissimilē ibi fortunā inuenit. roma
nos loco pulsos. uictorē hostē signa impulsos
inferentē. Ceterū omīa mutauit repente con
sulū aduentus. Nam & conspectu duces reflectū
multū ē animi. & maus quā p numero auriliū

aduenerat fortes uiri & paruis alterius uictoria
audita. uisā etiā mox plū restituit. Tota de inde
iam uincere acie romanū. & omisso certamine
cedi capiq; sannites. nisi qui male uentū cui nunc
urbē bene uentū nom ē. p fuger. ad xxx milē ca
aut capta sannitū. p dētū memoriē ē. Consules
egregia uictoria parta. prius inde ad bouianū
oppugnandū legiones ducunt. ibiq; hiberna
egerrunt. donec ab nouis hominib; .l. papyrrio
curfore quintū. ē. unio bubuleo ceterū. nomi
natus dictator. ē. poctilus eū. m. folio magistro
equitū exercitū accepit. Ipsi audisset arcē fre
gellanā ab sannitib; captā. omisso bouiano ad
fregellā pgit. unde nocturna sannitū fuga
sine certamine recepta fregellā. p fido q; ualido
imposito. incipianā reditū. maxime ad nolam
armis repetendā. eo se intra menia sub aduentū
victoris. & sannitū omis multitudo. & nolam
agrestes contulerit. Dictator urbis situ euerū
specto. quo aprior aditus ad menia eet. omā
edificia. nam & frequentē ibi habitabatur. cir
cum aetia muris incendit. nec ita multo post
sue apetalio dictatore. siue ab. ē. unio ē hile
nam utriq; tradit. nola ē capta. Qui capte de
eius uole ad cons trahunt. aduenit unā & cala
tiam ab eode captas petiliū autē pestilentia orta
clau figendi causa dictatore ductū. In esse & pon
tū. eode anno coloniē deducte s. Inessa aurum coe
fuerat. uolte pontiā insula sitā in conspectu leo
ris sui. incoluerant. & uicernā casinum ut de
ouerēt colonia sic factū ē. sed triū uiros ere
aucte ac misere colonorū uū nūl uissequerit
consules. m. ualerius. p. decius. M. ualerio. p. decio
consulib; pflugato forte sannitū bello. prius
quā ea cura decederet parib; romanis. etrusci
belli fama exorta ē. Nec erat ea tēpestare
gens alia. cuius scdm gallicos tumultus arma
terribiliora eet. cu ppinguitate agri. tum mul
titudine hominū. Itaq; altero consiliū in samnio

Primo male uentū. nō bene uentū.

Etruscorum post galli cosmo p. ar. tribulo ra. erant.

reliquas belli psequenti. publius decius q grauit
ager romē restituit. uictore senatu dictatore. ē.
unio bubuleū dicit. Ipsi rei magnitudo postu
labat. omis uniuerses sacramento adigit. arma queq;
alia res posset. summa industria parat. nec tantis
apparatib; clatus. de inferendo bello agit. qui
euerus haud dubie. nisi ultra arma atque infer
rent. Cade incipiendo cohiberidoq; bello consilia
& apud etruscos fuer. Neutri finib; egressi. & consu
ra eo anno elata appu claudū. & .l. plaucū fuit.
Memorie tam felicioris ad posteror nomen appu.
qd munuit uā. & aquā in urbe dicit. caq; uis
pfecta. qā ob infamē atq; inuidiosam senatus
lectionē uerecundia uictus collega magistratu se
abdicauerat. Appius uā inde antiquitus uisitam
pinaia familie gerendo solus consiliū optinuit.
Eodem appio auctore poticia gens cuius ad aram
maximā herculis familiare sacerdotiū fuerat.
seruos publicos ministeru delegandi causa sollemp
nia eius sacri doerunt. Tradit inde ductū muta
bile. & qd dimouendis statu suo sacris religionē
facere posset eū. xii. familie ea tēpestare poticia
orum eet puberes. ad xxx omis unia annū eū
stirpe extinctos. nec nom tantū poteriorū interis
se. sed censorē etiā appiū memori decorū uā post
aliquot annos lumuib; captū. Itā q; consu
les qui eū annū serua sunt. ē. unius bubuleus
tertū. & q. emilius barbula tertū. in eio annū
questi apud pplm. de formatū ordinē praua lec
tione senatus. qua potiores aliquot lectis pterita
essent. negauer. ē. lectone sequi sine resti paruq;
diferunt ac gram ac libidine facta eet. obser
uatos. & senatū exēplo citauer. eo ordine quo
ante censors app claudū. & .l. plaucū fuerat
& duo imperia eo anno dari coepa p pplm. utraq;
pinaia ad rem militare. Vni. ut tī nūl senū
rem in un. legiones applo erarent. que antea
p quā pauis suffragio pplū relictis locis. dictato
& consiliū ferme fuerant beneficia. Tulere tam

rogationē tribuni plebei. l. aulius. g. marcius alte
rū. ut duū uiros nauales classis ornande reficien
te q; causa idē pplū uiberet. Lator huius plebis sena
fuit. m. decius. tī. pt. Eiusdē annū rem ductū par
uam pteritē. in ad religionē uisā eet p merte. In
biens quia phibita a primis censorib; erant. inede
uolus uelē. qd traditū antiquitus erat. egre passi
tybur uno agmine abier. adeo. ut nemo in urbe
eet. qui sacrificus pmeret. Eius rei religio tenuit
senatū. legatosq; tybur miser. ut darent operam.
ut hi homines romanis restituerent. tiburtini
benigne pollicti. primū accitos eos in euerā hor
ta sunt. ut reuerterent romā. Postquā p pelli
ne qui bant. consilio haud abhorrente ab ingen
hominū. eos aggredunt. Die festo alii alios p
specie celebrādarū cantu epularū causa uniu
tant. & unio eū audū ferme genus ē. oneta
tos sopunt. atq; ita in plaustra unctos conie
unt. ac romā deportant. Nec prius sensere. quā
plaustris in foro relictis. plenos erapule lux eos
oppressit. Tunc concursus factus pplū. unperatoq;
ut manerent. datū ut tridui quot annis ornati
eū cantu atq; hac que nunc sollempnis ē. licentia
purbē uagarent. Restituti q; in eide uelendi uis.
his qui sacris pmerent. hec uner duorū bellorū
ingentū curā gerebant. Consules uner se puin
cias partu. unio sannites. emilio nouū bellū
etruria forte obuenit. In samnio eluuiam p fidū
romanū qā nequuerant in epi obsessū. time
indicationē acceperant sannites. uerberib; fctū
unmodū lacertos occiderant deditos. hunc infen
sus erudelitare unius. nihil antiquius oppugnatio
ne eluuiana raris. quo die aggressus ē. mema ui
cepit. atq; omis puberes uner fecit. Inde uictor
euerit bouianū ductus. caput hoc erat penro
rum sannitū. longe distissimū atq; opulentissimū
armis uisq; ibi quia haud tantū uariū erat. spe
pde militē accenti oppido potunt. Omnis itaq;
seutu in hostē ē pde plus penē quā ex omi samio

Tribones dicit fecerunt.

Tunc omis puberes uner fecerunt.

unquam egestū. benignit que omis militi ecessa. & postquam p̄potenti armis romano nec acies subsistere uult. nec castra nec urbes poterant. omnium principū in samnio eo curte sunt uentū. ut insidias quereret locis. si qua licentia populando effusus exercitus cecepi ac circū uerari posset. Trans fugere agrestes & captiuū quidā. pars forte. pars consilio oblata. congruentia ad consule afferentes. que & uera erant. percoris uim uigentē insatiū auiū cōpulsā ē. ppuler. ut p̄latū eo ducerent expedit legiones. ibi uigent hostiū exercitus tincta ocellus insedit. & postquā uitaſse romanos uidit sātū. repente ceortus cum clamore actu multū. incautos inuadit. & primo noua res trepidationē fecit. dū arma capiunt. sarcinas congerunt in mediū. De in postquā ut quisq; liberauerat se onere. aptauerat que armis. ad signa undiq; corant. & nouis ordinib; inueteri disciplina militat. iā sine p̄cepto ullius sua sponte struebatur acies. Consul ad accipit maxime pugna aduectus. desilit ex equo. & iduom martēq; atq; alios testat deos. se nulla sua glām uide. sed p̄dā militi querentē. in eū locū de uenisse. neq; uise aliud quā numā dicendi ce hoste militis curam reprehendi posse. ab eo se dedecore nullā rē aliam quā uirtutē militū uindicatū. Conuenerit mox uno animo omis inuadere hostē uelū acie. castris ceuti. nudatū urib; ultimā spē furto insidiarū temptant. & loco n̄ armis fretū. sed que ē iam uirtutē romane in expugnabile locū. Fregellana arx soranaq; & ubiq; in quo loco successū erat. memorabant. hū accensū miles. omnium in memor difficultatū. uadit aduersus imminēt hostium aciem. ibi paulū laboris fuit. dū in aduersū diuū erigit agn. Ceterū postquā prima signa planuicem summiā ceper. sensus acies equo se iam insitū se loco. uorsus exequo ē terror in insidiarū. casidēq; se latebras quib; se paulo ante terebant. palati atq; inermes fuga reprobant. sed loca difficilia hosti queſita. ipsos tum sua fraude impediabant. Itaq;

ergo p̄pauis effugū patuit. Cetera ad xx mil hominum. uelotq; romanus ad oblata ab hoste p̄dā pecorū discurrat. Dum hęc gerunt in samnio. iam omis curue ppli p̄ter arretinos ad arma uerant. ab oppugnando furio que urbs loca romanus uelut lustra curue erat. ingens orsi bellū. Cetera consul emilius eū exercitu ad liberandos obſione socios uenit. Aduenientib; romanus furio cōmectus benignit incasta ante urbē posita ad uecet. ceterū diem primū ē subando matuaret traherent ne bellū. naduxer. Postero die ubi ceteriora quā tiora cetera magis placuer. dieb; sole orto signū pugne p̄positū ē. armatiq; in acie p̄cedunt. Quā postquā consuli nunciatū ē. exequo theſerā dari iubet. ut p̄cedat miles. firmatq; cibo urib; arma capiat. dicto partē. Consul ubi armatos paratosq; uidit. signa cetera uallū p̄ferri uisit. & haud p̄cul hoste instruit aciem. aliquā ou utrimq; stetit. ceſpectantes ut ab aduersariis clamor & pugna in eperet. & prius sol meridie se inclinauit. quā teli hinc aut illinc emissum ē. Unde ne uicta rē abiret. clamor ab ceteris orā. concūit q; tubę & signa inferunt. hęc signū romanus pugna uirtutē. conuenerunt inſensū animus numero hosti. uirtute romanus superat. ancepſ plū mil tot utrimq; & fortissimū queq; ab sumit. Nec prius in elinata rē ē. quā sedā acies romana ad prima signa integri fessis successerunt. ceterū q̄a nullis reentib; subsidus fuba prima acies fuit. ante signa. circa que. omis ceuide runt. Nullo unquam p̄lo fugē inuul. nec plus ce uul fuisse. in obstinatos mori tules nox ceſſet. ita ut uictores priusquā uelū pugnandi finem facerent. lost occasū solis signū receptū datū ē. Noctē aburoq; incasta reditū. Nec de inde que quā eo anno rei memorie digne apud furium gestum ē. q̄a & ce hostiū exercitu prima tota acies ueluta uno p̄lio fuerat. subsidiaris modo reue tū. uix q̄d satis ē ad castrorū p̄fidū. & apud

romanos tantū uuluerū fuit. ut plures post preli um sauci decesserunt. quā ceiderant in acie. Quin tus fabius inſequens anni consul bellū ad furū cecepit. collega fabio ē. marcius rutilius datus ē. ceterū & fabius supplementū ab roma abduxit. & nouus exercitus domo acentis ceterū uenit. Per multa anni iā erant. eū ut patreos magistrat ul tribunosq; nulla certamina fuerant. cum ceia familia que uelut fatalis eū tribunū erat certamen orit. Appius claudius censor circum actus decē & octo mensib; q̄d emilia lege fouitū ceſſet spacū tēporis erat. eū. g. plaucius col lega eius magistratu se abdicasset. nulla in cō pelli ut abdicaret potuit. p̄. sem p̄trouit erat. tr. p̄. qui fouendę ceſſet uirta legitamū tēpus actionē suscepit. n̄ popularē magis qua uirta. nec inuulgus quā optimo eūq; gratorē. hęc u identalem legē emilia reentaret. auctorē que ē mamereū emiliū dictatorē laudib; ferret. q̄ quinquennialē ante ceſſet & longuū quietate potestātē dominant. uirta ser mensū & anni cecepisset spacū. die agēdū inquit appi claudi. quid nā facturus fueris. hęc tēpore quo. gn. fu rus. & m. geganus ceteros fuer. censor fuis ses. Negat appius uirtogationē tribunū mag nopere ad causā p̄nerē suā. Nam & si tenue rit lex emilia col ceteros. quos magistratu lata ē. quia post illos ceteros creatos eā legē ppli uulſſet. q̄d eumq; postremū uulſſet. iduis ratiq; ē. n̄ tamen aut se aut corū quequā qui post eam legē lata creati ceteros ceit. teneri ea legē potuisset. hęc sine ullius assensu euallant appio. ē inquit quirtes illius appi p̄genus. qui ē in unū annū cre atus. altero anno se ipse creauit. tertio nec absē nec ab ullo creatus. priuatus fasset & in perū optinuit. nec ante continuando abſtinet magistratu. quā obruerent eū. male partā male gesta male reentia imperia. hęc est

no

eadem familia quirtes. eū in atq; diuirtis cō pulsi ceortres patria sacri montē ceptis. hęc aduersus quā tribunū auriliū uob cōparat is. hęc p̄t quā duo ceortres uentū inſe uulſſet. hęc que fenestres leges. hęc que agrarias semp impugnant. hęc conubia patriū & ple bis inſerupta. hęc plebi adcurules magistrat ul cece obſſet. hęc ē nomū multo quā tar quinoorū inſſet uirtū libertatē. Ita ne tandē appi claudi. eū ceceſimū iam annū sit. ab mamereū emilio dictatorē. tot ceteros fuerunt nobilissimū. fortissimū que uiri nemo corū u tabulas legit. nemo iduis ē. q̄d postremo po pulis uulſſet se. immo uero omis seuerē & ideo amily potius legē paruer. quā ulli antiq; qua primū ceſſet creati erant. q̄a hanc postremū uulſſet ppli. & q̄a ubi due ceceſſet leges sunt. semp antiqua abrogat nouā. An Antiq; lex abrogat nouā. hęc dies appi n̄ teneri emilia lege ppli. an ppli teneri. ce unū celegē ē. Tenit emilia lex uolentis illos ceteros. m. furū & m. ge ganū. quequē iste magistratus uirtū. p̄. male facere posset indicat. eū in finit potestatis. ma mereū emiliū principē ceceſſet suc. belli domiq; xianū fecer. Tenit deinceps omis ceteros in tra certū annorū spacū. Tenit. g. plaucū col legam tuū. isde auspiciū eodē uirt creatum. An hunc. ut qui optimo uirt censor creatus ē. ppli ceceſſet. Tu unū ceceſſet. in quo hoc p̄cipuū ac singulare ualeat. Quē tu regē sacri fierorū ceceſſet amplectis regni nomū. ut qui op timo uirt rex romē creatus sit se dice. Quē semestri dictatura. que inſerregno quinq; uirtū ceceſſet forte p̄uat. que elauū figendi aut ludorū causā dictatorē audacit ceceſſet. quā stolidos ac so cordes uideri ceceſſet col qui uirta uectimū die uigentib; reb; gestis uirtatura se abdicauer. aut quiuicio ceceſſet abier magistratu. quē ego antiqua repecta.

Antiq; lex abrogat nouā.

Magistratu male gesta male reentia imperia.

Cela et capta uno die sexaginta orata

meta munimenta instruit acies. Delecte cohortes ad portarum cernit collocant. Dato de inde signo paulo ante luce qd estus noctis: sopite maxime quietas tepus e. prupto uallo erupit acies. stratos passim uina ut hostes. alios immobiles. alios semu somnib. incubilibus suis maxime parte ad arma trepidant. eedes oppressit. Laucis ar mandu se datu spaciū e. col ipsos non signū certū. n̄ duet sequentis. fundit romanus. fugatoiq; psequit ad castra. ad siluas diuersi tendebunt. Silue tunc dederit refugiu. Nam castra incāpis sita. eodē die capunt. aurū argentūq; uisū refert. ad consules. cetera pda militū fuit. Ceta aut capta co die hostiū mit ad sexaginta. Cam tā elarā pugnam nans cumiū siluā adperusā pugnatā quidam auctores s̄. metūq; uimāgno ciuitatē fuisse. ne interclusis exercitū tam infesto latu eo oras un oiq; tules uibratq; opprimerent. Sed ubieunq; pugnatū e. res romana superior fuit. Itaq; aperu sia & erotone & artuo. que ferme capta erunt p̄storū ea tēpitate erant. legati pacē fedusq; ab romanis petentes. inducias in xxx annos im petrauer. Dum hec uictoria gerunt. consul alter mareus rutilius allias de samnitib; u coepit. multa alia castella. uicq; aut deleta hostilit. aut integra in potestate uenire. Per idem tēpus et elassis romana a. p. cornelio que senatus martine ore p̄fecerat. incāpana acta eū adpulla pompeios eēt. soeu inde nauales ad depopulandū agrū nucertinū p̄fecti. p̄missi raptim uastatis. unde reditus uictis ad naues eēt. dulcedine ut sit p̄dē longius p̄gressi. exi uere hostes. palatū p̄ agros nemo obuius fuit. Cū occidione occidi possent. redeuntes agmi ne incauto. haud p̄cul nauib; assecuti agres tes ceuet p̄dē parte. etiā occider. que sup̄ fuit eedi trepida multitudo ad naues cōpulsā est. Profectio quincū fabu nans cumiū siluam quantū rome terrorē fecerat. tā letam famā insamniū ad hostes tulerat. interclusū roma

num exercitū obsideri. eladitq; imagine fur eulas caudinas memorabant. eadē temeritate audā ulteriorū semp genit uisatū uiuos de uultā. septā n̄ hostiū magis armatu. quā locorū iniquitatib; eē. Lam gaudiū uiuidia quadam miscerat. qd belli romani decus ab samnitib; fortuna aduersos auertisset. Itaq; armis uisq; ad optandū. g. mareū consule concurrunt. p̄tinus inde curiā p̄ maros fabiosq; penturi. si mareus dūmendi potestate n̄ faciat. obuius hū consil fuit. Dum eam p̄lio utruq; atroci atq; incerto euentū e. & cum anceps eedes fuit set. aduersē tamen rei fama in romanos uerat. ob amissos quos dā equestris ordinis tribunosq; militū. atq; unū legatū. & qd insignē maxime fuit. consulis ipsius uulnus. Ob hec etiā aucta fama. ut solet. ingens terror patres inuasit. uictorēq; diei placebat. nec quin eursor papy rus diceret. in quo tum sumā rei bellac pont batur. dubiū eui quā erat. Sed nec insamniū nunciū p̄ferri omnib; infestis uito posse. nec u uere mareū consule satis fidebant. alter consil fabius infestis priuatum papyrio erat. que ne ita obstarit publico bono. legatos ex consula rui numero mactendos adeū senatus cen sūt. qui sua qd; eū n̄ publica solū auctoritate mouerent. ut memoria similitudinū patrie remit teret. Profecti legati ad fabiū. eū. s̄. e. tradidissent. aduersentq; orationē conuenientē mandatis. consul demissis uictiā oculis. tacitus ab uictis quid nā acturus eēt legatus recessit. Nocte de in de silentio ut mos e. l. papyriū dūctatorē dixit. Cuius eū ob animum egregie uultū legatū gratias agerent. obstinatū silentiū optinuit. ac sine respon so ac mentione facti sui legatos dimisit. ut ap pareret insignē dolorē ingenti cōp̄rimū animo. Papyrius. e. uniuū bubuleū magistrū equitū dū. atq; ei legē curiā de imperio ferent. triste omen die diffidit. qd saucia curia fuit p̄mici

puum. duab; insignis eladib; capte urbis & caudi ne pacis. qd utroq; anno euisde curie fuerat prin cepit. Oacer lucius tertiā etiā elade que adert metā accepta e. ab hominanda cā curiā facit. Dictator postero auspiciū repetitū p̄tulit legem. & p̄fectus eū legiomb; ad terrorē tradidit siluā cumiū exercitus. nup̄ scriptis. ad longulā pue nit. Acceptisq; a martio consule ueterib; militib; maerī copias eduxit. Nec hostes detractare uisi pugniā. Instructos de inde armatosq; eū ab neu tris p̄liū inciperet. non oppressit queta aliqua oia nec suis diffidentis uirib; nec hostē sper nentes. statua uip̄p̄nquo habuerit. Nam & eū umbrorū exercitu acie depugnatiū e. fusi tamen magis quā efi hostes. qui acceptā acie n̄ tolerarē pugniā. Interca res & incertū gesta. & aduadi monus lacū cirusi lege sacratio coacto exercitu. eū ut uirū legisset. quantū nūquā alias ante si mal copias simul animis dūmear. Jamq; uarum certamine gesta res e. ut ab neutra parte emissa fuit tela. Gladius pugna cepit. & acerrima ipsa cōmissa certamine. qd aliqua duu anceps fuit. accensa e. ut n̄ eū aruissis tonens uictis sed eū ali qua noua gente uideret dūmatio eē. Nihil ab ulla parte mouit. fugē. cadunt ante signatū. & ne nudent p̄pugnatorib; signa. sit ex sedā prima acies. ab utrimq; de inde subsidus eūt mules. ad eog; adultamū laboris ac periculi uentū e. ut equites romani omisissis equis ad primos pedatū p̄ arma & corpora euaserunt. Sa uelut noua infestis ceorta acies. turbant signa ceterosū. Secuta de inde impetū corū. ut eūq; affecta erat. cetera multitudo. tandē p̄rupta ordines hostiū. Tum uinci p̄nacia cepit. & aucta manipuli quidā. & ut simul dederit terga. etiā certiorē capessere fugā. Ille primū dūc fortunā uertere. habun dantes ceterosū fregit opes. efsū in acie qd roboris fuit. castra corū impetu capta diruptaq; par subinde periculo ḡtēq; euentū bellum

no

insamniū; erat. qui p̄ter ceteros belli apparatus ut acies suas fulgeret. nouis armorū insignibus fecer. duo exercitus erant. Ictū alterius auro. al terius argento celauit. forma erat scuti sumū la tius quā pectus atq; humeri tegunt. fastigio equa li adunū cuneior. mobilitatis causa. spongia pectori tegunt. & sinistrū erus oerta ceterum galee erant. que specie magnitudinū corporū adderent. Iunet auratū militib; uerū coloris. argentatū linte candidē. hū dextrū cornu da tum. illi in sinistro subsistunt. Notus iam roma nis apparatus insigniū armorū fuerat. doctiq; adueib; erant horridū militē eē debere. n̄ eclatū auro & argento. sed ferro & animum fretū. quippe illa p̄tēla uerū quā arma eē. intentia ante rem deforma uerū sanguinē & uulnera. ur tūc eē militis decus. & omia illa uictoriam sequi. & dūc hostē quāuis pauperis uictoris p̄mū eē. hū eursor uoeb; instructos milites implū dūc. Dextro cornu ipse subsistit. sinis tro p̄fectū magistrū equitū. simul eē cursum. ingens fuit eū hostē certam. Non sequiū uerū uictorē & magistrū equitū ab utra parte ue tora inciperet. prior forte uniuū cōmouit hostē lyuo. dextrū cornu sacratio mortē sam nitū milites. cog; candida ueste & parib; can dore armis insignes. col se oreo mactare uniuū uictans. eū uictissimē signa. turbant ordi nes. & haud dubie impulit acie. Qd ubi sensit uictor. ab leuo ut cornu uictoria incipit in quit. & dextrū cornu dūctatoris acies alienā pugniā sequit. n̄ parte maxime uictorie habet. Conerit milites. nec pedatū uirtuti equites aut legatorū stipendia dūcib; cedunt. O. ualerius a dextro. p̄. decius ab leuo cornu ambo consula res ad equites in cornub; positos euehunt. ad hor tatiq; col. ut parte secū capesserent decoris. in tians uicta latria hostiū inuertunt. Is nouus additus terror. eū ex parte utraq; circū ualisset

Paroia exercitū

aciem. & adterritorē hostiū legiones romane
red integrato clamore unuissent gradu. tū fuga
ab samnitibus; coepta. La strage hominū armorumq;
insigniu cāpi repleti. ac primo pauidos samnites
castra sua acciperet. de inde ne ea quidē retin
ta. captis diruptisq; ante noctē in uictus ignis.
Duxator ex. f. ē. triumphauit. Cuius triumpho
longe maximā specie captiua arma p̄buere.
Tantū magnificētie usū inhi. ut aurata seu
ta dominus argentariorū adforū ornandū di
uiderent. Inde nam inuēti dicit fori ornandi
ab edilib; cū tēse ducerent. & romani quidē
ad honorē deū insignib; armis hostiū usisunt.
Campam absupbia & odio samnitū gladiatores
qđ spectaculū inter epulas erat. eo ornatu ar
marunt. samnitūq; nomine cōpellat. Eodem
anno cū reliquis cetruscōrū adperit iā que &
ipsa fidē induciarū ruperat. fabius consul nec
oubia nec difficulti uictoria dimicet.
Ipsam oppidū. nam admenia uictor access
sit. cepisset. ni legati dedentes urbē exissent.
Itē sudio per usū imposito. legationib; eru
rie amicitia petentib;. p̄se romā missis ad
senatū consul prestantiorē etiā quā duxator
uictoria triumphans. urbē ē inuictus. quin
etiā deuictorū samnitū decus magna expar
te ad legatos. p̄. decū. & m̄. ualeriū ē uersum.
quos p̄p̄li p̄rimus comatus ingenti consensu
cons̄ alterū. p̄torē declarauit. fabio ob egre
gie p̄ domitiā curiā. continuat̄ consulatus.
Decio collega datur. ualerius p̄tor quartū creatus.
Consules partim puuntas. curiā decio. samnitū
fabio euenit. p̄fectus aduoceriā salacriā cū pacē
petentis. qđ in ea cū daret̄ noluisse asp̄natis ē.
oppugnando addeditionē subegit. Cū samnitibus; acie
omniatū. haud magno certamine hostes uicti.
neq; eius pugne mēmorā tradita foret. ni marsi
eo primū p̄lo cū romanis bellassent. Secuta mar
forū deflectionē pelagū. candē fortunā habuer̄.

Decio quoq; alteri consuli sedā belli fortuna euenit.
Tarquiniensē metu subegerat frūntū exercitū
p̄bere. atq; inducias in. xl. annos petere. Volsinien
sum castella aliqđ in cepit. quidā cibus duruit. ne
receptaculo hostib; cū. curū ferendoq; passim
eo quidē nihil impetratū. Inducit annue dāt.
stipendiū exercitū romano ab hoste uictū annuum
pensū. binc tunice uulnē exaite. ea merces in
uociarū fuit. Tranquilla res iā curuel. turbaunt
repentia defēho umbrorū gentis integre aeladib;
belli. nisi qđ transitū exercitus ager senserat. hi
conciata omni ueniunt sua & magna parte
cru scōrū ad rebellionē compulsa. tantū exercitū
fecerant. ut relicto post se in curiā decio adop
pugnandā inde romā tuos manserit dese ac cō
temp̄t de romanis loquentes uictarunt. Qđ in cep
tum corū ubi addeuū cons̄ planē. adurbē cer
truria magnis tinerib; p̄git. & in agro pupinensi
ad samā uentus hostiū confedit. Nec romē sper
nebat umbrorū bellū. & ipse munc metu fecer
tant. cepit gallia elade. quā uictā urbē inco
lerent. Itaq; legat adfabiū consulē missi sunt. ut
siquid laxamē abello samnitū cēt. in umbriā
p̄perit exercitū duceret. Uictō paruit consul
magnisq; tinerib; adme uanu ā ubi tū copie um
brorū erant p̄terit. Repens aduentus cūlū quē
peul umbria insano bello alio occupatū credide
rant. ita ceteruit umbrorū. ut alu recedendū ad
urbes munitas. quidā omittendū bellū cense
rent. Itaq; una matronā ipsi appellant. nē con
tinuit modo ceteros in armis. sedē confestim ad
certam egit. Castra uallantē fabiū adortū sunt.
quos ubi effusos rucit unumūnta consul uidit
re uocatis milites ab opert put loci natura tē
pusq; patiebāt. ita instruat̄ cohortatusq; p̄dica
tione uita. qua intusēt. qua in samnio partorū
deceorū. erigūa appendicē cetruseli belli conficere
uict. & uos unpic penas expeteret. quāse ur
bem romanā oppugnaturū os munitū s̄. h̄c

tanta sunt alacritate militū audita. ut clamor
sua sponte ortus loquent̄ ut pellauerit ducem
ante imperiū. De inde contentu tubarū ac cornuū.
curū effuso in hostē ferunt. n̄ tāquā uiuorū aut
armatos incurrunt. mirabilia ductu. signa primo
eripi coepta signiferis. de inde ipsi signiferi uabi
adcons. armatq; milites exaite in acie transferrī.
& sic ubi ē certam scitis magis quā gladius gerit̄
res umbrorū. inuictasq; ala sternunt hostes. Plus
capit hominū quā cedit. atq; una uox ponere
arma uictorū p̄torā fert aciem. Itaq; ut ipsū
certam facta dedicio ē. ap̄rimus auctorib; belli.
Postero insequentib; q; dieb; & ceteri umbrorū
p̄p̄li dedunt. Vericulam sponsonē in amicitiam
accepti. Fabius aliene fortis uictor belli. insua
puuntā exercitū reducit. Itaq; cū obres tam feli
citer gestas. sic priorē anno p̄p̄li cōtinuauerat
consulatus. ita senatus in insequentē annū. quo
appius claudius. l. uoluntius cons̄ fuer̄ progauit.
maxime appio aduersante imperiū. appiū cen
sore petisse consulatū. comitūq; cū ab. l. furio.
t̄. p̄. inter pellata. donec se censura abdicauit.
in quib; dā annalib; inuenio. Gratus consul cū col
lege nouū bellū salernitū hostes decernerent.
rome mansit. ut urbanus artib; opes augetet.
quando belli deus p̄nes alios cēt. Voluntium
puuntē haud penituit. multa sedā p̄ha fecit.
aliquot urbes hostiū uixit. p̄dē erat largitor.
& benignitatem p̄ se ita grā. comitāt. aduua
bat. multaq; his artib; fecerat. & periculi. & labo
ris audū. que fabius. p̄cons̄ adurbē allisat. cum
samnitū exercitū signis conlat̄ confugit. Mi
nime abigūa res fuit. fusi hostes atq; in castra
cōpuli. Nec castra forent retenta. ni eriguum
sup cēt dū. ante noctē tam sunt curū sessa.
& noctē custodia. nequis iabi possit. Postero
die ur dū licet cetera dedimo fieri egypta. & p̄p̄li
qui samnitū forent. ut cū singulis uestimentis
emitterent. hi om̄s sub uigū missi. Socul sam

nitū nihil euitū & ui. m̄. sub corona uerunt.
quise euit heruēū dixerat. se orfū in custodia
habitus. Hos om̄s fabius romā adseratū misit. &
cū que sitū cēt dilectū anuoluntari p̄samnitibus;
aduersus romanos bellassent. platinos p̄p̄tos eul
todendi dant. ussiq; cā integrā rem. noui con
sules. p̄. cornelius aruina. q. marcius tremulus. hi
enim iā creati erant. adseratū refert. Ad egre
passi heruēū conciliū p̄p̄torū omniū habentibus
anagninis. inuero que marianū uocant. p̄ter
alternatē. ferent natēq; & uerulanū. om̄s her
neci nominis. p̄. romano bellū ind uer. In sam
nio quoq; quia decesserat inde fabius. noui mo
tus exorti. calacia. & soza. p̄sichaq; que in his ro
mana erant expugnata. & in capuorū corpo
ra militū fede seuitū. Itaq; eo. p̄. cornelius cū
exercitū missus. marcio noui hostes iā erū anag
ninus heruēisq; alius bellū uisū erat decernun
tur. Primo ita om̄ia oportuna loca hostes in
consulū castra ut cepit. ut p̄ uadere expeditus
nuntius n̄ possit. Aliquot dies inueta rerū om
niū suspensiq; destatu alterius utiq; consul.
agere. romūq; si metul maneat. adeo ut om̄s
uimores sacramento adigerent atq; ad subita rerū
duo uisti scriberent exercitū. Scitū heruēū
bellū nequaquā p̄p̄senti terrore ac uictitate
gentis glē fuit. Nihil usquā ductu dignū ausi
erunt castris intra paucos dies eruta. xix. die
rum inducias. ita ut adseratū romā legatos
mitterent pacti sunt. bi mensi stipendio fru
mentoq; & singulis inuictū tunice. Absena
tu admareū reueli. eu. f. ē. p̄missū de her
necis erat. usq; cā gentē in deditionē accepit.
& in samnio alter consul superior urib;. locū
in p̄dicio erat. Om̄ia itinera obsepserant hos
tes. salusq; p̄ uos ceperant. nequa sub uictū
cōmicitū possent. neq; eos cū condie signa
in aciem cons̄ p̄ferret ducere ad certamen po
terat. salusq; apparebat neq; samnitē certam

present. nec romanū dilationē belli latū. Aduen-
tus marci qui hercules subactis matruunt collegę
uenire auxilio. morā certaminis hosti exēnit. Nā
ut qui ne alteri quidē exercitū se adcertamen cre-
uidissent pares. conuungi unq; passi duo consula-
res exercitus nihil crederent sup eē spei. aduē-
tū inēpōsito agmine martiū aggredunt. rap-
tum collatę sartinę incedū. & p̄tē tēpū patēba-
tur instructa acies clamor. primū instatua pla-
tus. de in conspectus p̄cul puluis tu multū apud
alterū cons in castris fecit. hisq; confestim arma
capere iussit raptimq; eductis in acie militib; trans-
uersā hostiū aciem atq; alio certamine occupatā
inuadit. clamitans sūmū flagitiū fore si alterū
exercitū utriusq; uictorię cōpotē sinerent fieri.
nec ad se sui belli undecartit decus. qua impetū
oedētat prupit. aciemq; p̄mediā in castra hosti-
um tendit. & uacua defensorib; caput atq; inen-
dit. quę ubi flagrantia martianū miles conspē.
& hostes respēcit. tū passim fuga cepta samniti-
um fieri. Sed omīa obtinet cedet. nec nullā par-
tem totū pfugū ē. lam. xxx. mil. hostiū cēsis.
signū receptū cons dederant. colligebantq; in
unū copias unice ut se gratant. cū repente
uis p̄cul hostiū nouę & horat quę insupple-
mentū scriptę fuerant. int̄ grauerē eedē. In
quas nec iussu consuli & signo accepto uictores
uadunt. malo tyrocinio inuēndū samnitē elamu-
tant. Indulgent consules legionū ardori. ut
qui p̄be scerent nouū militē hostiū int̄ p̄cul
sol fuga ueteranos. ne tēptando quidē satis cer-
taminū fore. nec eos opinio se fellit. Vni sam-
nitū copie uictres nouęq; montes p̄ximos fu-
ga capiunt. lō & romana erigit acies. nec quic-
quā satis tui loci uictis ē. & de uigis quę ce-
perant fundunt. lamq; una uoce omī pacem
petebant. Tū triū mensiū frumto imperato &
annuo stipendio ac singulis unimilitē turues.
adsenatū pacis oratores missi. Cornelius infa-

Exort. occisif.
consules receptū
signū dant.

no relictus. martius debere meū triumphū in
urbē redit. stantiaq; equitris in foro decreta ē
quę ante tēplū castoris posita ē. herueorū trib;
p̄p̄lis atēnati uerulano. ferenti nati. q̄a maluer
quā ciuitatē sup leges reddat conubiūq; inter
ip̄os qd̄ aliquandū soli herueorū habuer p̄m̄
sum. anagninus quiq; arma romanis intulcrant.
ciuitas sine suffragi latone data. Concilia conu-
biaq; adempta. & magistratib; p̄ter quā sacrorū
curatone int̄ ductū. eodē anno cels salutiū auno
bubuleo censore. locata ē. quā cons bello samni-
tū uouerat. ab eodē collegęq; eius. m. ualerio mari-
me uis pagros publica impensa fclit. & cū car-
thaginensib; eodē anno sedus tertio renouatū.
legatib; corū qui ad id uenerant comū inuicta
missa. Dictatorē idē annus habuit. p̄. cornelium
sepiōnē cū magistro equitū. p̄. decio mure. abhis
p̄p̄t quę exatū erant comitia consularia habita.
qua uerū consuli potuerant bello ab eē. Vtati
consules. l. postumius. & minutius. hos consules
p̄ulo. q̄. fabio. & p̄. decio. suggerit b̄uino exempto
quo claudis uolūnūq; & cornelū cū martio consu-
les factos tradidit. Memeritē fuerit. in annalib;
uigredendis an consilio binos cons falsos ratul trans-
cenderit in certū ē. eodē anno in capū stellatē agr-
cāpani samnitū incursionē fclit. Itaq; ambo con-
sules in samnū missi. cū diuersas regiones t̄fernū
postumius. bouarū minutius petisset. post t̄mū
prius ductu ad t̄fernū pugnatū. Alu haud dubie
samnites uictos. ac. xxx. mil. hominū capta tra-
dunt. alu marie equo discessū. & post t̄mū me-
tū simulantē nocturno tinere elā unimones
copias adduxisse. hostes secutos. duo mil. inde
locis minutus & ip̄os confedisse. Consul ut statua
tuta copiosaq; & ita erant petisse uideret. post
quā & minutius castra firmavit. & omīa appa-
ratu rerū unū instruit. relicto firmo p̄sidio
de uigilia tertia quę luci prima ē expeditas le-
gionē ad collegā & ip̄ū aduersus alios sedentem

Cū care
quien
fclit
fclit
fclit

duer. Ibi auctore postumio minutius cū hostibus
signa confert. & cū anceps plū unimutū duci p̄ces
fclit tam postumius integris legionib; defessa iam
aciem hostiū unuulo inuadit. Itaq; cū lassitudo ac
uulnera fugā q̄q; p̄cedissent. occidione occisi hostes
signa unū & xxx. capta atq; inde ad castra postumu
p̄cedit. Ibi duo uictores exercitus p̄culsi iā fama
hostē adhorta fundunt fugantq;. Signa militaria
ser. & xxx. capta. & imperator samnitū status cel-
lus. multiq; alu mortales. & castra utraq; capta. &
bouarū ubi postero die ceptū oppugnari breui capē.
magnaq; glā rerū gestarū consules triumphar. Vnu
tū consule cū uulnere graui relati in castra. mortuū
quidā auctores. & m. fuluū in locū ei cons fclite
tū. & ab eo sū ad exercitū minuti missus cū bouarū
capitū. eo anno. fora arpinū. cerfennia recepta ab h-
nab; . herculis magnū simulacrū in capitolio posi-
tū. dedicatūq; p̄. fulpicio auertione. p̄. symonio sopho-
con samnites seu sine. seu dilatonē belli queren-
tes. legatos de pace romā miser. quib; supplicet agen-
tib; responsū ē. nisi sepe bellū parantes pacē p̄ces
scit samnites. oratione utro curō habita. de pace
transigi potuisse. Nunc quando uerba uana ad id lo-
corū fuerint reb; standū ē. p̄. symonū cons cū exer-
citu breui in samnio fore. cū ad bellū pacē ne ineli-
nerit animum. falli n̄ posse. Compta omīa senatu re-
laturū. decedentē cesamnio cons legati sequerent. lō
anno cū pacatū samnū exercitus romanis benigno
p̄bitō cōmēatu pagrasset. sedus antiquū sanctib; red-
ditū ad equos inde uictres hostes ceterū p̄ multos
annos sub specie infidē pacis quictos. uerla arma ro-
mana. qd̄ in eolum herueo nomini ministrauerant
simul cū his samniti auxilia. & post herueos sub-
actos uniuersa p̄p̄t gent sine dissimulatione consi-
lii publici ad hostes defecerat. & postquā isto ro-
me cū samnitib; fclitē feriales uenerant res repetitū.
tēptationē agebant eē. ut terror incusso belli ro-
manos se fieri paterent. qd̄ quanto pere optantū
forte. herueos docuisset. cū quib; lieuerit. suas le-

no

ges romanę ciuitati p̄optauerunt. quib; legendi quid
mallerit copia n̄ fuerit. p̄p̄na necessariā ciuitatē fore.
obh̄re uulgo in consiliū uictata. p̄. bellū fieri equus uis
sit. consq; ambo ad nouū p̄fclit bellū. u. m. acastris
hostiū. confedēt. Quorū exercitus ut qui suo nomi-
ne p̄ multos annos in belles egissent. tumultuario si-
miles sine duob; certis. sine imperio trepidare alu
excundū in acie. alu castra tuenda censere. mouet
plerosq; uastatio futua agrorū. ac de incept cū leuib;
p̄fidis urbiū relictarū excidia. Itaq; postquā inter
multas sententias. unaq; omīssa cura comunū ad
respectū suarū quęq; rerū uictres audita. ut prima
uigilia diuersi castris addeportanda omīa tuendaq;
menib; uirbes abirent. eundē cū sententiā ingenti
assensu acceper. Palatū hostib; pagros. pruna
lucē romanis signis placis in acie consistunt. &
ubi nemo obuulū ibat. pleno gradu ad castra
hostiū tendunt. Ceterū postquā ibi neq; stationes
p̄portis. ne quēquā in uallo. nec frenitū consuetū
castrorū anū aduēter. In solto silentio moti. me-
tu in fidarū subsistunt. Trans gressi de inde uallū
cū deserta omīa inuenissent. p̄gunt hostē uestigius
sequi. Sed uestigia nomis que ferentia partes ut in-
olapsis passim primo errore faciebant. post p̄p̄lo
ratorē cōp̄tū hostiū consiliū. ad singulas urbes cir-
cum ferendo bello unū. & xl. oppida. intra dies
l. omīa oppugnando ceper. quorū pleraq; diruta
atq; in cenā. nomēq; equorū p̄p̄t ad unē nectonē
olectū. Uictus triumphatū. exemptoq; corū ela-
oel fuit. ut martucum. marsi. pelignū. ferentianū.
macerent. romā oratores pacis petende amiteuq;
his p̄p̄lis fclitū petentib; datū. Eodem anno. en.
fuluū scriba. patre libertino. humili fortuna or-
tus. ceterū callidus uir & facundus editus cur. fuit.
luuenio in quib; dā annalib; cū appareret edilib;
fclitq; p̄ tribuno edile uideret. neq; accipi nom
quia scriptū faceret. tabulā possidit. & tam se se
scriptū n̄ facturū. quē aliquando antea defclit. scrip-
tū facere arguit maer. luennius. tribunatu ante

gesto. triū uirib; q; nocturno altero. altero colo
niz deducend; Ceterū id qd haud discrepat. con
tū maria aduersus contempnent. humilitate suā
nobilit certant. ciuile uis repositū inpenetrabilib;
pontificū euulgant. fastosq; curia forū in alio p
posuit. ut quando lege agi posset ferret. Adem
concordie inarta uilem sumā inuidia nobiliū
deducunt. coactisq; ē sensu ppli cornelius barba
tus pontifex max un uerba p̄ire. cū morte maioz
negaret. nisi cons aut imperatorē posse tēplū aut
arā inuisu senatus aut tribunorū plebei partū
maiorū deducere. haud memorabile rē p̄tē nisi
uocantū sit. aduersus supbiā nobiliū plebeiq;
libertatis refra. ad collegā egrū uisendi causa
flauus cū uenisset consensuq; nobiliū adulescen
tū qui ibi assidebant ad iurēctū ei n̄ cēt. curule
afforti sella eo uisit. aetate honoris sui anxios
inuidia inuicōs spectant. Ceterū fabiū dure
rat cilem. forensis factio. app. claudu censoris.
uires naeta quisenatū prūm libertatorū filis ler
tis inquam uicari. & postea quā cā lationē remotā
habuit. nec uicaria adeptus erat qual p̄curat opes
urbanas. humilib; p̄ om̄ trib; diuisis. forū & cā
pū corrūpit. Tantūq; flauū comitia indignita
tis habuer. ut pleriq; nobiliū anulos & phaleras
deponerent. Exeo tēpore uidual partes discessit
ciuitas. aliud inuiget ppli fautor & cultor bonoz.
aliud forensis factio tenebat. donec q; fabius & p̄.
oecus censes facti. & fabius simul concordie
causa. simul ne humillimorū in manu comitia
cēt. omne forensē turbā exeret in uū trib;
conuenit. urbanasq; cas appellauit. Adeoq; eam
rem acceptā gratis animis fer. ut maximi cog
nom. qd tot uictorū n̄ p̄p̄t̄at. hac ordinū rēpe
ratione pareret. ab eodē inuicū dicit. ut
equites idib; quintilib; trans uerberent. Ex p̄

Ceterū fabius & p̄.
oecus censes facti. & fabius simul concordie
causa. simul ne humillimorū in manu comitia
cēt. omne forensē turbā exeret in uū trib;
conuenit. urbanasq; cas appellauit. Adeoq; eam
rem acceptā gratis animis fer. ut maximi cog
nom. qd tot uictorū n̄ p̄p̄t̄at. hac ordinū rēpe
ratione pareret. ab eodē inuicū dicit. ut
equites idib; quintilib; trans uerberent. Ex p̄

nas ferme bellis oeuū fuit. Forā atq; albā colo
niz deducit. albā in equos. in colonorū scripta
foras. agri uolseī fuerant. sed possiderant. sanuū.
eo uui hominū missa. Eodem anno arpinatib; tre
bulansq; ciuitas data. frasinates terra parte
agri dampnat. qd herucos ab eis solluentos cōp
tum. capitaq; cū uationis ei questione. ab ē sūlib;
ces. ē. habita. uirgis csi ac securi p̄cissi. tam ne
p̄suis umbellē agerent annū. parua expedio in
unbria facta ē. qd nunciabat ex spelunca quada
cecuriones armatorū in agros fieri. Inca spelun
cam penetratū cū signū ē. ex eo loco obsecro
multa uulneta accepta. maximeq; lapidū ictu
oonce altero specu ei ore. nā puus erat. inuenio
uirtq; fauces congestis lignis accensit. Ita inuis
fumo ac uapore adduo mil armatorū ruina
nouissime in ipsas flamas dū euadere tendunt
absupta. Q. luuo dentat. i. emilio cū sūlib;
redintegratū equi cū bellū. colonā egrē pacem
tes uelud arcē suis finib; impositā. summa uer
pugnare adorta. ab ipsi colonis pellunt. Ceterū
tantū terrorē romē fecer. qā uir credibile erat.
tam affectus reb; solos p̄tē equos ad bellū coortos.
ut tumultos ei causa ductator diceret. C. iunius
bubuleus cū. m. titano magistro equitū p̄fecti.
primo ēgressū equos subegit. ac die octauo tri
umphans in urbē cū redisset. edē saluis quā
consul uouerat censor locauit ductator de
uicauit. Eodē anno classis grecorū cleonimo
dicit lae demonio aditaly litora adpulsa du
rios urbē in salentinos cepit. Aduersus hunc
hostē consul emilius missus. p̄lo uno fugatū
cōpult in nauis. In hunc reddite ueteri cultori
salentinosq; agro pax parca. In uū bubuleum
ductatorē emissū in salentinos inquit; dā. anna
lib; inuenio. & cleonimū pruisquā confligendū
cēt cū romanis. italia exessisset. ceterū uelut inde
brundisi p̄munitorū mediog; sinu hadriatico uer
tas laccitū leua inportuosa italy litora. decra

illuc liburniq; & striges fore & magna ex parte lato
eius maritimus infans terrent. penit adlitora ue
netorū puenit. ceposus paucis qui loca explorant.
cū audissent tenuē p̄tē latus ē. qd transgressis stag
na ab tergo sunt utrigua. cū; maritimus. agros haud
p̄cul p̄uenos cā p̄ctus cernit. ulterioz collis uideri
cēt. ostiū fluminis p̄ aliquo circum agi nauis instatio
ne tū uicisset. medu lacus annis erat. eo inuenta
classis subire fluminē aduerso uisit. Grauis sumas
nauū n̄ p̄t̄at alucis fluminis inleuora nauigia.
trans gressa multitudo armatorū. ad frequentes
agros trib; maritimus patunorū uicis colentib; cā
ora puenit. Ibi egressi leui p̄sidio nauib; relicto uicos
repugnant. in flammā recta. hominū perodūq; p̄dar
agunt. & dulcedine p̄dandi longius usq; a nauib; p̄e
uunt. Ipc ubi p̄ta uū sunt nunciata. sēp autē col in
armis accole galli habebant. in duas partes uiuentū
tē diuidunt. alterā in regione qua effusa populacio
nunciabat. altera necū p̄donū obuia fieret. altero
manere ad stationē nauū. multa autē xuii ab oppido
aberat. ducta. in nauis paruas custodib; interemptis.
impetus factus. terrisq; nauis cogunt nauis in alterā
rēpā annis nauore. & in terra p̄spertū in pelagi p̄da
tores p̄lū fuerat. refugientib; q; ad stationē grecis.
uicēci obstitant. Ita in medio circū uenit hostes q; hū;
part capti classis indicant. regēq; cleonimū in mil
ab ē. Inde captiuis p̄mo uico in custodia datus part
fluminate nauis adsupera uada stagnorū. apte
planū alucis fabricatas. part captiua nauigia arma
tis cōplem. p̄fectiq; ad classē. inmobiles nauis & loca
ignata plusquā hostē timēt. ceterū uadunt. fugien
tesq; in atriū aeris quā repugnant. usq; ad ostiū
armis p̄stent. capti quib; dā inecisq; nauib; hosti
um quas trepidatio inuacā inuicē. uictores re
uertunt. Vix cleonimū qu in parte nauū in colu
mi nulla regione. maris hadriaci. p̄spert adita
uicessit. Rostia nauū spoliāq; laconū inēde
unioris ueteri fixa. multi sup sunt. qui uider.
Ratuū monumentū naualis pugne eo die quo pug

nati ē. quot annis sollempni certamine nauū in
oppidi medio exeret. Eodē anno rome cū uictis p̄e
tentib; amicitia ictū ē sedus. Duplex de inde exor
tus terror. curia rebellare ab artetnoz seditionib;
motu orto nunciabat. Ibi pliniciū genus p̄ potens
diuiciarū in uicā plebis. armis cōceptū. simul mar
sos agrū in uici. in que colonia car seoli. deducta
erat. iiii. milib; hominū scriptis. Est itaq; p̄tē col
tumulus ductus. m. ualerius marini ductator. ma
gistrū equitū sibi legit. m. emiliū paulū. Id magis
credo quā p̄. fabiū ea erat atq; cis honorib; ualerio
subuctū. ceterū ex magi ni cognomine ortū erro
rem haud abnueri. Profectus ductator cū exercitu
p̄lo uno marfos fundit. Cōpulsis de inde inurbes
munias. milionū. plestinā. fresiliā intra paucoz
dies cepit. & parte agri multatis marfis. foedus
restituit. Iū in truscos uersū bellū. & cū ductator
auspiciorū repetendorū causa p̄fectus cēt. magister
equitū pabulatū egressus. cū uictis circū uenit.
signisq; aliquot amissis feda militū egde ac fuga
in casta ē cōpulsus. qui terror n̄ eo tantū a fabio
abhorrer. qd si qua alia parte cognom suū equa
uit. tū maxime bellis laudib; sed etiā qd me
mor p̄p̄t̄at se uicē nūquā ut ductatoris in
uisu dimicaret adduci potuisset. In uicā ca
clades romē. maiorē quā res erat terrorē exeruit.
Nā ut exercitu delecto. ita uictiū in ductū. custo
die inportis. uigily uicēti exacty. arma tela in
muros congesta. omnib; uniorib; sacramento adae
tis. ductator ad exercitū missus. omia spe tranquil
lora & cōposita magistri equitū cura. casta in
timorē locū redacta. cohortes que signa amise
rant. cetera uallū sine terroris destitutas uiu
nit. ceterū uicē pugny. quo maturus igno
minia aboleret. Itaq; confestim casta in agrum
rosulanū p̄mouit. eo & hostes scem. quāquā ce
bene gestare summa & in ap̄to certamine uirū
sp̄e habebant. tam in sidus quoq; quas felicit
cepta erant. hostē rēptant. Tecta semurata. uici

pauatione agrorum. destituta. haud peul castris
romanae abierant. Ibi abditus armatus. pecus in
conspetu prifidu. r. eu perat. gn. filiuus lega
tus. ppulsi. adqua illecebra. cu moueret nemo
abromana statione. pastoru unus pgressus mu
nitiones inelamat alios. cunctant abruuis uici
pecus ppellentet. qua cessarent cup media castra
romana tuto agere possent. hge eu legato avertet
quida interpretant. & p omis manipulos militu
indignatio ingens est. nec tunc inuisu mouere
auderent. uibet percos linguas addendere animu
pastoru. sermo agresti an urbano ppior est. lu
refertur sonu linguas & corporu habitu. & uicore.
cultura qua pastoralia est. Ite igit dicit inquit.
occegan ne ququa editas uisidias. omia seure
romanu. nec ia magis dolo capi. qua armis unci
posse. hge ubi audita sunt & adeos qui esederant
inuisidus plata. esurictu repente ex laetibus e.
& ui patere ad conspectu undiq. capu. plata signa.
Vila legato maior acus. qua que ab suo pfidio
sustineri possit. Itaq; ppere ad dictatore aurilia
acctu mittit. Inter ipse impetus hostiu susti
net. Nuncio allato dictator signa ferri ac sequi
uibet. armatos. Sed celeriora ppe omia imperio
erant. Rapta ex teplo signa armaq; & uir ab
impetu & cursu tenebant. cu ita ab accepta nup
clade stimulabat. tu concitator accidens clamor
ab inerescente certamine. Vrgent itaq; alii alios.
hortantq; signiferos. ut oculus cant. Quo magis
festinantes uidet dictator. eo unpensius retin
tat agm. ac sensum incedere uibet. Fritulci etia
principio ex ceta pugna omnib; copis aderant.
& sup alios alii nunciant dictatori. omis regiones
etruscoru capessisse pugna. Nec ia ab suis resisti
posse & ipse cernit. esuperiore loco. in quanto
ouferunt pfidui est. ceteru satis etia nunc
tolerando certaminu legatu. nec peul ab ee peri
culi uindict. qua maxime uult fatigari hoste.
ut integris adorat urib; fessos. quaquam letat

pedunt. ia tam ad impetu capiunt. du equum
unq; modum erat spaciū. Prima incedebant signa
legionu. neque oculu aut repentinu hostis su
meret. Sed reliquerat in ualla in ordines pedi
tum qua satis lato spacio equi p mitta possent.
Lare sustulit clamore acies. & emissus eques li
bero cursu in hoste inuehit. inuicopostolq; ad
uersus equestre pedala subitu pauore offundit
Itaq; ut ppe serui auerit pnc. eireu uenit. ita
unuerla requis data e. Inuicri accepere pugna.
nec hge ex ipa longinqua aut anceps fuit. fusi
hostes castra repetunt. inferentib; q; iam signa
romani cedunt. & in uictima castroru parte con
globant. heron fugientes. in angustis portaru.
part magna aggerit ualluq; confendit. si aut
esuperiore loco tueri se aut superare aliqua
& euadere possit. Forte quoda loco male den
satus ager pondere sup stantiu infossa pcuruit.
atq; eua uir uelto cu deos pandere uia fugi e
clamassent. plures inermes qua armati euadunt.
hoc plio uerū hact. etruscoru uir. & pacto
annuo stipendio. & duu mensiu frumto. pmissu
ab dictatore. ut de pace legatos mitterent roma
par negata. inducitur bienniu dat. Dictator tri
umphans in urbe redit. habeo auctores sine ullo
memorabili plio pacata. ab dictatore etruia ee.
seditionib; arretinoru coposita. & lieinio genere
cu plebe ingram reducto. Consul ex dictatura
factus. m. ualerius. n. petent. atq; adeo etia ab
sentē creatu crediderit quida. & p inter regem
ca comitia facta. Id unū n ambigit consulatun
cu apulcio pansa gessisse. O. ualerio & q. apu
leio esulib; satis pacat. res foris fuerit. etruscu
aduersi belli res. & inducitur quietu tenebant
Samnitē multoru annoru cladib; domitu. haud
ou federis noui penitabat. Romē q; plebem
qui etia & exonerati deducti in colonias multitu
do prestabat. tam ne undiq; traquille res ee
certam inuehit in primores ciuitatis patricios

plebeiosq; abtē pt q. & gn. oguinus. qui undiq;
criminatoru patri apud plebe occasione; questit.
postqua alia frustra temptata erant. ea actione susce
perunt. qua n in uilla plebe accenderent. sed ipsa ca
pua plebis. e sularu triumphalib; plebeios quoru
honorib; nihil pter sacerdotia que ndu pmiscua
erant. de ee. Rogatione q; pmulgat. ut cu quat
tuor augures. iiii. pontifices ea tepstat ee m. plac
retq; auguri sacerdotu numeru. iiii. pontifices. v.
augures. de plebe omis allegent. que admodu ad
iui. auguru numeru nisi morte duoru id redigi col
legiu potuerit non inuenio. cu ut augures constat un
part numeru debere ee. ut tres antiq; trib; ramnes.
terentiles. lucretes sui queq; augure habent. aut si plurib;
sit opus. pari ut se numero sacerdotis multiplicent. sic
multiplicat se. cu ad uii. v. adiecti. nouē numeru ut
teru insignis ee. expleuer. Ceteru qa de plebe alle
gebant uirta ea re egre passi patres. qua cu consula
tum uulgari uiderent. simulabant addcos magis qua
ad se pneret. ipsos uisuros. ne sacra sua polluant. id
se optare tantu. nequa uirt. p. elades ueniat. Munus
aut tenebant aduersarios. n. id qd olim uir sperauerunt.
affertant magnos honores. sed omia ia in quoru spe
tubia erat certatu. tam adeptos. multiplices e sularu
consularq; & triumphos. certatu tam suadenda lege.
Inter appu claudiu maxime ferunt. & ut. p. deciu
mure. qui cu eade ferme de uirt patri ac plebis
que p lege licuua quonda contraq; ei dicta erant.
cu plebis e sularu rogabat differuisset. retulisse di
ce decius parentis sui specie. quale cu multa qui in
cognitione erant uidebant. In emctu gabino eul
tu sup rehu stant. quosc habau p pto ac legionib;
romani deuo uisset. tu. p. deciu consule puru puuq;
uol immortalib; uis. equae ac t. mallus collega eius
deuoceret. eundē. p. deciu quisacta. p. p. f. faceret.
legi tuc n potuisset. id ee periculum. ne suas pces mu
nus audirent du qua. appu claudiu castus cu sacra
priuata faceret. & religiosus colere deos qua se.

325
que potuerit uitoru. que p. re. p. nuncupauerunt tot
consules plebei. tot dictatores aut ad eceratus eures.
aut uirt ipsa bella. numerarent duces eoru annoru.
quib; plebeioru ductu & auspicio res geri coepte se.
numerarent triumph. ia ne nobilitatis quide fue ple
beios pneret. pcerto habere. siq; repens bellu ori
atur. n plus spe fore senatu. p. q. r. unpatrius qua in
plebis duceb. Qd cu ita se habeat. cui deoru hominu
ne indignu uideri potest inquit eos uiros quos uos
sellis curulib; toga pterta. tunica palmata. & tunica
pelta. & corona triumphali laurtaq; honoratis. quoru
uomos spolis hostiu affris in signis ut alias fecerit
tal. pontificalia atq; auguralia insignia duere. qui
uou optime maxime ornatu decoratus. curru aurato
purbe uelut. in capitoliu ascenderit. is e spiciat eum
lura caput uelato. uictima ee det. auguru ut exerce
capite. cu unagines titulo e sularu censurq; & tri
umphus equo animo legat. si auguratu aut ponti
ficatu adiecerit. n sustinebunt legentiu oculi. Qu
dem pace dixerim deū. eos nos ia. p. r. beneficio ee.
spero. qui sacerdotis n nisi reddam dignatione ma
honores. qua acceperunt. & deoru magis qua ma cau
sa expectant. ut quos priuati. publice colam. Qd aut
ego sic adhuc egi. tiqua integra sit causa patricioe.
ut sacerdotis. & n ia in possessione unius amplissi
mi sacerdotu. decē uiros sacris facundis. carminu
sbelle ac faoru ppli huius uirtutes. antistites
eodē apollinaris sacri ceremoniaruq; aliaru ple
beios uident. nec aut tu patricius ulla unuira fac
tat. cu diu uis sacris facundis. adiectus e ppe
plebeios numerus. & nunc tribu uir fortis ac
strenuus. v. aguru loca. iiii. pontificu adiecit. in
que plebe. diuuis q; q; pcurandis reb; sic in ecerit
humanus parte uirtu adiuuant. Noli erubescere
appi collega in sacerdotio habere. que in censura
que in consulu collega habere potuisti. cuius
tam dictatoris magister equitu. qua magistri
equitu dictator ee potes. Sabinu adueni princei
p m nobilitatis uir seu atu clausu. seu appu

claudii manibus. illi antiqui patricii in sui nume-
rum accepit. Ne fashidieris nos infacredoti nume-
ru accepit. Quia nobiscu decora afferim. immo
omnia cadē que supbos uos fecer. L. seruius primus
de plebe consul factus. g. licinius stolo primus ma-
gister equitū. g. marcius rutilius primus & dictator
& censor q. publius philo primus p̄tor. sep ista audi-
ta sunt. cadē penes uos auspicia cēt. uos solos gentē
habere. uos solos iustū imperiū & auspiciū domi-
nari. equū adhuc p̄sperū plebeiū & patriciū
fuit. porroq. ceteri p̄. ni quā fundo audistis. patri-
cios primo cēt factus. n̄ de ego dimissos. sed qui
patre ceteri possent. id ē nihil ultra quā ingenios.
cons iam patre ceteri possū. auūq. iā poterit filius
meus. Nihil ē aliud uirt p̄. nisi ut omnia negata
adipiscam. Certam tantū patriciū petunt. nec
curant que euentū certaminū habeant. Ego hanc
legē qd bonū faustū felixq. sit. uob ac rei. p̄. ut
rogas sub eundā cetero. Vocare trib. cetero p̄p̄s
uibeat. apparebatq. accipi legē. Ille tam dies
interfessione ē sublatū. Postero die cetero tribu-
nus. ingenti ē sensu accepta ē. Pontifices cetero.
suasor legis. p̄. decius mus. p̄. se spronius sophus
g. marcius rutilius. m. luuius dent. quinq. au-
gures. n̄ de plebe. g. genueius pelius p̄tus. m.
minucius fesus. g. marcius. t. publius ita v. ui-
pontificiū. v. ui. augurū numerus factus. Eodē
anno. m. ualerius cēt de puocatione legē tuta
viligentius scām. tertio ca n̄ post reges exactos
lata ē. sep a familia cadē. Causā renouande
sepulsi haud alia fuisse reor. quā qd plus pau-
corū opes quā libertas plebis poterat. Porro
tunc lex sola p̄tergo euiū lata uidet. qd gra-
ui pena si quis uerberasset. nec esset ut eue ro-
manū sanxit. Valeria lex cū cū qui puocasset.
uirgis egei securiq. necari uerasset. si quis ad-
uersus ca fecisset. nihil ultra quā impbe factū
aduerit. Id quātū pudor hominū. erat usū.
credo unculū satis ualidū legū. nunc uirt si

summo serio munit quisquā. bellū ab eodē con-
sule haud quaquā memorabile aduersus rebel-
lantes equos. cū p̄ter animos feroces nihil exant-
qua fortuna haberent. gestū ē. Alter consul apu-
leius unumbria nequiuū oppidū eireū sedo.
locus erat arduus. atq. in parte una p̄cep̄. ubi
nunc narnia sita ē. nec ui nec munimto capi po-
terat. Itaq. cū infelā rē. m. fuluū p̄tus. t. mal-
lū torquatus. noui cons accepit. hūc annū cū
fabū cōsule apparet om̄s dicerent centurū.
ipsū auctore fuisse maer licinius ac tubere-
tradunt differendi sibi cōsulatū in bellū cetero
annū eo anno maior se usū rei. p̄. fore. urbano
gesto magistratu. ita nec dissimulante quā mal-
let. nec p̄tente tam edile curule cū. l. papyrio
curfore factū. Idne p̄tore ponere. uerū hor-
annaliū auctor p̄to effect. quico anno edile
curules fuisse tradit. ē. l. domitū. gn. filiū calu-
nū. & sp̄ carulū. q. f. maxumū. Id credo cogno-
men cetero ingulib. fecisse. secūq. fabulā mi-
tā cetero cetero & consularib. comicus. euentū
cetero. Iustrū eo anno ē dū. a. p̄. sulphio sauer-
rione. tribusq. addat. dū. annuē. ac cetero
tina. h̄c romē gesta. Ceterū ad nequiuū oppi-
dū cū segū obsidione tēpus tēret. duo ex oppi-
pidanū quorū edifica erant unela muro. speru-
facto ad stationē romanā. occulto tinere pue-
nuunt. Inde ad consule deductū. p̄ fidū. armatū
se intra mena & muros accepturos ē firmant.
nec asp̄nanda res uilla. neq. incaute credenda.
Cū altero corū. nā alter obses retentus. duo ex-
ploratores p̄ unculū missi. p̄ quos satis cōpetare
trenti armati trans fuga duce uirtū ingre-
si. nocte portā que p̄tina erat coepere. quā
refacta. consul cetero. romanū sine cetero
munc urbē uirtū. Ita nequiuū in deditio-
nē. p̄. f. uenit. Colonia eo aduersus umbros mis-
sa. ab unne narnia appellata. cetero cum
magna p̄da romā reductus. Eodē anno ab cetero

is aduersus inducias paratū bellū. sed eos alia mol-
entis. gallorū ingens exercitus fines ingressus. paulis
pa p̄posito auertit. Secūna de inde qua multū po-
terant fira. sociorū cetero. fuerit gallos conant. ut
eo aduincto cetero. cū romanū bellarent. De so-
cietate haud abnuunt. barbur. de mercede agit.
qua p̄ta acceptas. cū parata cetero ad bellū cetero. se-
qui que cetero uirtū inficialiunt. mercede se-
belli romanū inferendi pactos. quicquid accepit.
accepisse. ne agrū cetero uirtū. armisq. la-
cesserit cetero. Multaturos tam se si utiq.
cetero uirtū. sed nulla alia mercede. quā ut in
parte agrū accipiant. tandēq. aliqua sede cetero
consistant. Multa deo cetero p̄torū cetero. ha-
bita. nec p̄fici potuit. Nontā qd immuni agrū
quā qd accolas sibi quisq. aduigere tā offerat
gentis. homines horrebat. Ita dimissi galli. pecu-
niā ingentē sine labore. ac periculo p̄tā retu-
lerunt. Romē terrorē p̄tū fama gallicū tumul-
tu ad bellū cetero aduēti. Eo minus cetero
fecit ictū cū p̄tenti p̄to ē. t. mallio consuli
forte euenit. Qui uirtū ingressus hostiū fines.
cū cetero uirtū equites ab rapido cursu cetero
agendo equo effusus. cetero qd. p̄tē cetero.
Cetero ab eo casu dies finis utiq. consuli fuit. Quo
uelut omne belli accepto. deos p̄tē cetero
bellū memorantes cetero sustulere animos. Ro-
mē cū desiderio uirtū tā in cetero tēporis
tristis nuncius fuit. ut patres auidendo dicta
tore ē sulus subrogandi comitia cetero
principū habita. cetero. m. ualeriū cetero
lem om̄s sententiā cetero. dixerit. que sena-
tus dictatorē dū uirtū fuerat. Tunc cetero
ingressus ad legionē p̄tē uirtū. Aduentus
cetero cetero cetero ad eo ut nemo cetero muni-
menta cetero auderet. timorē ipsorū obsidio-
ni similis cetero. Itaq. illis nouis consul uirtū
agris uirtū. cetero. cū n̄ passim uille solum
sed frequenter qd. uici uirtū fumaront. eli-

cere ad certam potuit. Cū hoc segmū bellū opi-
nionē cetero alterius belli. qd multas inuice cladib.
haud unnerato terribile erat. fama p̄tenti no-
uorū sociorū iudicio cetero. Samnites arma
& rebellionē spectare. seq. ab his sollicitatos cetero.
P̄tenti. ḡtē actū & magna pars cetero. ab
cetero infamites uirtū. Cetero cetero amone sol-
licita ciuitatē habuit. Venitq. ad inopie ultimū
foret. ut scripserit quib. cetero fuisse eo anno fabi-
um maxumū placet. ni cetero cura qualis in bellū
eis reb. multas tēp̄tē. fuerat. talis domitū in
anone dispensatione p̄tando ac con uerendo
frumto fuisse. Eo anno. nec tradit causa. inter
regū uirtū. inter reges fuerit. app̄ claudius. de in-
p̄. sulphio. cetero cetero habuit. cetero. l.
corneliū scipionē. gn. fuluū cetero. Principio
huūc annū oratores lucanorū ad nouos cons ue-
nerit. quēstū. qd cetero. p̄tē se
ad societate armorū nequuerunt sanctes. uirtū
exercitu ingressos fines suos uirtū. belloq. ad
bellū cogere. Lucano p̄to satis supq. cetero quon-
dā. nunc ita obstinatos animos cetero. ut omnia ferre
ac pati tolerabilius ducant. quā ut unquā postea
nom romanū uolent. otare patres. ut & lucanos
infide accipiant. & uirtū. inuirtū abse samniti-
um arceant. se quāquā bello samnitib. suscepto.
necessaria iā facta aduersus romanos fides sit. tam
obsides dare paratos cetero. Cetero cetero scilicet
fuit. adunū om̄s uirtū f̄dul cū lucanis. resq.
repetendas absamnitib. cetero. benignē respon-
sum lucanis uirtū. f̄dul. Cetero missi. qui sam-
nitē de cetero agro sociorū ac deducere cetero
fimb. lucanis uirtū. Quib. ob uirtū missi absamnitib.
qui denuncarent. si qd adissent in sano concu-
liū. haud inuolatos abiturus. h̄c postquā ro-
mē audita ē. bellū samnitib. & patres cetero.
& p̄tē uirtū. Consules uirtū se p̄tenti p̄tenti.
Scipionū cetero. fuluū samnites obuirtū.
di uirtū. ad suū quisq. bellū p̄tenti. Scipio

Quarodam lucanos
uenerunt. aduoc.

Id est sedis cū lucanis.

Terentius

in seque bellū & simile prioris anni. militie
 expectanti. hoste aduolentem instructo agmi
 ne occurrente. Pugnatū maiore parte duci mag
 na utriq; eede. neq; uictoria qua data uictoria
 ē. Interuenit. lux insequens uictorē uictūq;
 ostendit. Nam strusci silentio noctis castra reli
 querunt. romanus egressus inacie. ubi pfectio
 hostiū concessa uictoriā uidet. pgressus ad eas
 tra. uacuis cū plurima pda. nā & statura trepide
 deserta fuerant. potit. inde infaliscū agrū copul
 reductū. lū impedimta faleris eū modico pfi
 dio reliquisset. expectato agmine ad populandos
 hostiū fines incedit. Omnia ferro igniq; uastant.
 pde undiq; aete. Nec solū modo uastū hosti re
 lectū. sed castella etiā uictūq; inlatus ignis. Urbib;
 oppugnandis tēperatū. inqual timor struscos cō
 pulerat. cū. fului. cons. elata pugna inlammio
 bouianū haud quaquā abiguit uictorie fut.
 Bouianū inde aggressus. nec ita multo post au
 fidena in cepit. Eodē anno carseolos colonia ma
 grū equi colorū deducta. fuluius cons. defantib;
 triumphauit. Cū comitia cōsularia instarent. fama
 exorta struscos sannitesq; ingentes conscribere
 crederent. omnib; conculis ueteri principes strus
 corū. qd n gallis quacūq; ē ditione traxerunt
 ad bellū. Inerepare magistratus sannitū qd ex
 erentiu lucianū hostē cōparatū obiecerunt roma
 nus. itaq; suis sociorūq; uirib;. ē surgere hostes ad
 bellū. & haud quaquā pari defungendū ē cer
 tamine. hic terror cū illustres uiri consulatū
 peterent. om̄s in q. fabiū maximū. primo n̄
 petente de inde ut uictoria studia uidit.
 etiā recusante conuertit. qd se iā sent. ac p fine
 tum laborib;. laborūq; p̄nus sollicitarent. nec
 corporū nec animi uigore remanere. eundē &
 ipsa fortunā uerri. n̄cūm deorū numia iā in se. &
 constator quā uelint humane relinquit. & se
 glē seniorū subereussit. & ad hū glām ē surgen
 tes alios lectū aspiciere. nec honores magnos for

Na. fabi maximus
dixit.

assimus romē uirū. nec de cō. honorib; fortes uirōs
 acerbat hac moderatone tā uicta studia que ut
 recundia legū restangenda ratiū legē recitari uis
 sit. qua uicta. x. annos eundē cōs. refici n̄ liceret.
 Vir p̄scriptū audita lex ē. q. pt. nihil adunpe
 omnia futurū aiebant se ad p̄m lamuros ut legib;
 soluerēt. & ille quidē inreusando p̄staba. qd f
 atineret leges ferri. quib; rogant p̄cos dē qui tu
 lissent fraus fieret. iā regi leges. n̄ rigere p̄p̄os. nihil
 omniū suffragia inibat. & ut queq; uirō uocata erat
 centuria. cons. hūidubia fabiū dicebat. Cū demū
 consensu ciuitatis uictus. dei appbent inquit. qd
 agat. acturūq; estis qui rati. Lectū quo uime
 qd uos uultis fieri. estis. incollega sit mē apit
 uos gr̄ locus. p. decū. ceptū m. concordi colle
 gio uob dignū uirū. dignū parente suo. quē me
 eū cons. faciat. uicta suffragio uicta. Om̄s que
 sup fuerant centurie. q. fabiū p. decū. cons. dixeret.
 Eo anno plerūq; dies ducta. abedilib;. quo plus quā
 qd lege finitū erat agri possiderent. Nec quisquā
 ferme ē purgatus. uinculūq; ingens inmodicū eu
 piditatis uictū ē. Consules noui. q. fabiū mari
 nus. uir. eū uir se agerent. ut alē sannites. hos
 tes alē struscos deligeret. quantūq; in hac aut in
 illā punitā copie satis. & ut aduētū bellū dur
 idoneus magis cēt. abutro & nepet. & faleris le
 gati auctores ē ciliū strurū p̄p̄orū deperenda
 pace haberi. totā belli molē inlammū aucter.
 pfecti cons. quo expectatores cōmatus cēt. &
 incertior hostis qua uenturū bellū foret. fabiū
 p̄foranū. decū p̄fiditū agrū inlammū legio
 nes ducunt. Vbi in hostiū fines uentū ē. ut q; po
 pulabundus effuso agmine incedit. explorant
 eū latius quā populant. igit n̄ fessilert. adu
 fernū hostes inuocula ualle instructi. quā in
 gressos romanus superiote celo eo uidit. maronū
 filiū. & m. ualeriū. tr. mil. cū quib; ad primā
 aciem p̄uerrit. ut adequet uibet. & ad hor
 tari ut si quando unquā equestri ope aduētā

rom. p. meminerunt. illo die annunt. ut ordū el
 glām inuicta p̄stent. p̄ctū certamine inmobile
 hostē restare. om̄ne reliquā spē inimpetu cē equi
 tū. & ipsos nominatū uiuicet pari comitate utriq;
 nē laudib; nunc p̄missis onerat. Lectū quando
 ne ca. q. tēpata uis p̄fueret. ē silio grassandū si ni
 hil uirtē uiuarent ratiū sepione legatū. hastatos
 prunc legionū subtrahere creacit. & ad montē pri
 mos quā possit occultissimē circū ducere uibet.
 Inde ascensu abdaco a conspectu erigere inmon
 tes agm̄ auctoq; hosti abigo repente se ostende
 re. Equites. duob; tribunū. haud multo plus hosti
 bus quā suis ceimpuls ante signa. cuncti p̄buerunt
 tumultus. aduersus inentatū turmas stetit inuota
 sannitū acies. nec parte ulla pelli aut pripi po
 tuit. & postquā uirtū inceptū erat. recepti post
 signa p̄lo excesser. erant ex eo annū hostiū nec
 sustinere frons prima tā longū certam̄ incescen
 tē qua fiducia sui uī potuisset. n̄ sedā acies uisū
 consulis inprimū successisset. Ibi integre uirtē
 fistunt. inuicem tē se iā sannitē eo tēpore uisā
 cōmōtib; signa clamorq; sublatus. n̄ uero tantū
 metu terruere sannitū animos. Nā & fabiū de
 cū collegā app̄p̄quare ceclamauit. & p̄se
 quisq; miles ad cē alterū consule. ad cē legionef.
 gaudio alacris fremunt. terrorq; uictis romanis
 oblatū pauore formidūq; sannites impleuit.
 maxūq; territos ne ab altero crecitu integro
 uictūq; fessi opprimerent. & qd passim in fugā
 dissipati s̄. minor ecclē quā ptanta uictoria fuit.
 Tria milia. eede. capi. eed. ferme & xxx.
 signa militaria capta tria & xx. sannitib; apuli se
 ante plū conuincissent ni. p. decū. cons. his ad
 male uentū castra obuicisset. extractus de inde
 ad certam fuisse. ibi quoq; plus fugē fuit quā ce
 rit. Duo milia apulorū cesa. spretoq; eo hoste.
 decū inlammū legionef duxit. Vbi duo consu
 lates crecitus ducit uagati paratib; om̄ia spa
 tio quinq; mensū euastarunt. xl. & u. loca inlam

no fuerit. in quib; decū castra fuerunt. alterius cons.
 ser. & lxxx. nec ualli tantū ac fossarū uestigia re
 uicta. sed multo alius insignuota munimta. ualitas
 circa regionūq; depopularū. fabiū etiā in bem
 gnetā cepit. Ibi capta armatorū duo milia. eede.
 est ferme pugnantē ad eede. xxx. Inde comitorū
 causa romā p̄fectus. maturauit cā rē agere. cū pri
 mo uocatiq; fabiū. cons. dicerent. om̄s centurie app̄.
 claudius. consularis candidatus uir acer. & ambi
 tiosus n̄ suū magis honoris causa quā ut patrie u
 rēu petarent duo consularia loca. cū
 sus tū totius nobilitatis uirib; inebuit.
 ut se cū q. fabio cons. dicerent. fabiū pri
 mo dese eadē fere. que priorē anno dicendo.
 abnuere. circū stare sellā om̄is nobilitas. orare
 ut ex ceno plebcio ē sulatū extraheret. mausta
 tenq; pristina. cū honori. tū patrie u genitib; red
 deret. fabiū silentio facto media oratione studia
 hominū sedauit. facturū eū se fuisse dixit. ut
 duorū patriorū nomina reciperet. si alū quā
 se cons. fieri uideret. nunc se suā rationē com
 tū cū contra leges futurū sit pessimo exemplo
 n̄ habiturū ita. l. uolūmū deplebe cū. app. clau
 dio. cons. factus. Priorē uē consulatū ut se cō
 parati. nobilitas obiecit fabio. fuisse eū. app.
 claudū. collegā eloquentia euilib; q; arab; haud
 dubie prestantē. Comitū p̄fectus. ueteres cons
 uisū. bellū inlammio gerere. progato in. u.
 mensel imperio. itaq; insequenti quog; anno. l. uo
 lummo. app. claudio. consulib;. q. p. decū. qui
 cons. inlammio relictus collega fuerat. p. cons. idē
 populari n̄ destitit agros. donec sannitū crecei
 tā nūquā se p̄lo cōmittentē. postremo expulit
 finib;. strurā pulsi petat. & qd legationib; ne
 quiquā sepe restauerant. id se tanto agmine
 armatorū metū terrorē p̄tib;. acturos efficac
 us rati. postulauer. principū strurū concilium.
 quo coacto p̄ quot annos. p. libertate dimicent.
 cū romanis exponunt. om̄ia ceptos cē. si suis

Oratio seruientibus
pac. & bell. libent.

met ipsoru urb; tolerare tantā mole belli possint.
reptasse. etiā haud magni momenti fuit marū gen-
tū auxilia petisse. pacē a p̄r. eū bellū tolerare
n̄ possent. rebellasse. qd̄ par seruientib; grauior.
quā liberis bellū eēt. unā sibi sp̄ reliquā uictus
eū restare. seute gentē italie opulentissimā. ar-
mis. uiris. pecunia eēt. habere accolat gallos ut
ferrū & arma natos. ferroq; eū suapte ingenio.
tū aduersus romanū pplm. quē captū aē auroq;
redēptū. haud uana uoluntate memo rati. ni-
hil ab eēt. sicut anm̄ ceteris. qui por-
tione quondā maiorib; q; corū fue-
rat. quoniam romanos om̄s agros tibe-
pulsos domiare p̄ salute sua n̄ de uoluerando
talit̄ regno cogant. sammitē illis exercitū pa-
ratū. instructū armis. stipendio uenisse. & e-
festum seruicuros uel si ad ipsā romanā urbem
opugnandā ducant. p̄ce eos in struria uictan-
tes. molentesq; bellū domū romanū urbem.
Nā. p̄. decius. ubi cōperit p̄ exploratores. p̄te-
tū sanctū exercitū. aduocato cilio. qd̄ p̄
agros inquit uagam̄ uicā eū exercitū bel-
lū. quoniam urbes & m̄na aggrediam̄. nullus
iā exercitus sanio p̄sider. cessare foueb;. ac sibi
met ipsi cilio ē seruire. appbantib; eunelū
ad murgā ualidā urbē oppugnandā du-
cit. tantūq; ardor militū fuit. & caritate du-
cit. & sp̄ maioris quā exagreb; populatio-
nib; p̄de ut uno die in atq; armis urbē ca-
perent. sibi duo mil. sanctū & eū pugnan-
tes. eū ueni capuq; & aha p̄da ingens cap-
ta ē. que ne impediunt grauib; agm̄ onera-
ret. eū ueni milites decius iubet. hācine inquit
uictoria sola. aut hae p̄da eētū estis futuri.
uultis uos puertate sp̄ gerere om̄s sanctū
urbes fortunatq; inurbib; reliet̄ ut̄ s̄. quō
legiones corū tot plus fuis. postremo fuis.
expulsi. uendite ista. & militat̄ uero mer-
catorē. ut sequat̄ agm̄. ego sub inde fulgē

ra que uendatis. adromuleā urbē hinc amul.
Vbi uos labor haud maior manet. diuendita
p̄da. utro adhortantes imperatore. ad romuleā
p̄guit. ubi quosq; sine opere sine tormis simul
admotat signa nullam decertū amuris. qua
eūq; p̄mū fuit. scilicet rapū admotis. inmensa
euaferit. Capū oppidū. ac dirēptū ē. adduo
milia. & ccc. occisi. & xi. milia hominū capta.
& miles ingenti p̄da potuit. quā uendere fuit
priorē coactus. ferentū inde quāquā nihil
quies dabat. tunc sumā alacritate ductus. Ce-
terū ubi plus laboris acperenti fuit. & de fons
sumā uenigra. & locis erat manūto
naturaq; tutus. Sed om̄ia affluat p̄de mi-
les. ad. iii. mil. hostiū circa muros eēt. p̄da mi-
litas fuit. huius op̄ pugna corū urbū decoris
pars maior in quib; dā annalib; admaximū
trahit. Murgantā abdero. ab his ferentū
romulicq; oppugnatas tradunt. Sunt qui no-
uorū consulu hanc glām faciunt. quidā n̄ an-
borū sed alterius. p̄ uolūtu. ei sanū punitā
cuenisse. Vū ea infamio euulsi; ductu auspi-
eioq; gererent. romanis in genū interū bellū
ingens multus exgentib; eēt. Quis auctor gel-
lus cognatus cōsuntib; erat. Ius uere om̄s
ē seruicant bellū. Inerat contagio primos
umbre p̄tos. & gallica auxilia mercede sol-
uerant. Om̄s ea multitudo ad casta sanctū
conuenibat. qui tumultus rep̄ns p̄tūā ro-
mā plaus ē. eū iā. l. uolūtu cons̄ legione
u. ac. iii. sociorūq; milib; xii. p̄fectū infamū.
eēt. app̄. claudū primo quoq; rēp̄re in genū
rū ut placuit. due romane legiones seruat
& u. & sociorū xii mil. hūm haud penit ab-
hōle p̄sta. Ceterū magis eo p̄fectū ē qd̄ manu
re ueni erat. ut quosdā spectantib; iā arma
strurū p̄tos metus romani nominis cōp̄re
ret. quāq; ductū cons̄ quēquā d. hūm forte
aut fortunatē gestū fū. Multa plā locis &

et temporib; unius commissa sp̄sq; indus grauiorē
hosti faceret. etiā p̄p̄ erat. ut nec ducti milites
nec militib; dur sans fideret. lacerat ad collegā
accertendū cōsano missas. utriusq; annalib; inue-
nio liget tam incertū ponere. eū ca ipsa ut̄ cons̄
p̄. r. iā ut̄rū codē honore fungentis disertatio
fuit. appio abnuente missas uolūtu affirman-
te appu se litteris accitū. lā uolūtu infamio
tra castella ceperat. in quib; ad. ii. milia hostiū
eēt. Dimidiū fore ei captū. & lucanorū
seditiones aplebet & ceterib; ducib; orat. sumā
opumantū uoluntate p̄. q. fabū p̄ cons̄ admissū
iam eū uerere exercitū cōp̄ressat. Decio popu-
landos hostiū agros relinquit. Ipse eū suis copul
in genū ad collegā p̄guit. que aduenientē leti
om̄s accipere appū ex consensu sua credo
animū habuisse haud inmerito uatū. si nihil
serp̄strat. in liberali & ingrato animo si egue-
rat ope dissimulante. Vix enī salute nutia
reddita. cū obuiā egressus eēt sacra salus in-
quit. l. uolūtu. ut se se infamiores habent. que
te causa ut puuma tua excederet indurte. uo-
lūtu infamiores p̄p̄erat eēt. Litteris eius
accitū ueni se. que si falsē fuerit necisus
sua sit. in struria cōp̄to conuersis signis
abaturū. tu uero ab eis inquit. neq; te quisquā
morat. & enī minime eētancū ē eū bello
tuo forsitan uir sufficiat. hie te ad opē ferendā
alus gloriari uenisse. Bene hercules uerteret.
dicere uolūtu. malle frustra operā insup̄ta-
quā quequā inuidisse. eū n̄ satis eēt. strurū
uuis consularis exercitus. Digredientes iā con-
sules. legatū tribunūq; ceappiano exercitū eū
eū sistunt. Cui imperatorē suū orare ne colle-
ge auxiliū qd̄ accipendū uero fuerit. sua spon-
te oblatū sperneret. Ceterū ab eūta uolūtu.
obstiteret. atq; obstari ne prauo eū collega cer-
tamine rē. p̄. p̄dat. Si qua elades inuidisset.
obstitori magisquā deserto naris fore. corū

adductū ut om̄i rei bene aut secus gestē in-
struria decus dederit; aduolūtu sit delegatū.
nemine que futurū que uerba appu sed que for-
tuna exercitus fuerit. Dimitti ab appio eū. sed art.
p̄. & ab exercitū reuener. ceperit modo uolū-
tate militū. hie monendo obstandoq; p̄p̄
restitantes cons̄ inuentionē retraxer. ibi oratio
nes longiores habite. uicandē ferme sententiā.
In quā ut̄ pauos certatū uerbu fuerat. & eū
uolūtu casus ne infamio quidā aduersus
carmū eloquentiā. college uisus eēt. caullansq;
appu sibi accipit referre diceret debere. qd̄
ex muto atq; elingui facundū. etiā cons̄ habere
priorē consulu. primū itaq; mensib; hūcere
eū nequis se nun popularis orationes serret.
Quā malle inquit uolūtu. ante strenue face-
re. quā ego abste seute loqui didiceris. Postremo
ē ditionē eēt que decretura sit. n̄ orator. neq;
enī uide fidere rē. p̄. sed imperator ut̄ sit me-
lior. strurū & sanū. puuma eēt. ut̄ mallet
eligeret. suo exercitū se ut̄ in struria ut̄ infā-
niore gesturū. lū militū clamor orat. ut si
mil ambo bellū strurū susceperent. Quo an-
mat uerfo consensu uolūtu. quo in college
uoluntate ut̄ p̄tenda inquit errauit. n̄ comit-
tā ut̄ quā uos uelut obscurū sit. Manent an-
abire me uelut elamore significat. lū uero
tantus ē clamor exortus. ut hostes exastus exei-
ret. armis arreptis. in acie descendunt. & uolū-
tu signa canere. ac uerilla offerri exastus uisita.
appu addubitate ferunt euenire. seu pugnan-
te. seu qui eō se forte college uictori. De inde
uictū ne suē quoq; legiones uolūtu sequer en-
tur. & ipsū flagrantib; suis signū dedisse. ab
neutra parte sans cōmode instructi fuerunt.
nā & sammitū due gellius cognatus. pabulato
cū cohortab; paucis uerat. suoq; impeai magō
militib; quā cuiquā ductu aut imperio pug-
nā capelebant. et romani exercitū nec parit

Volūtu
ad collegā

ambo duci. nec satis temporis adinstruendum fuit. Pr
us concurrit uoluntatis. qua appius ad hoste puc
nunt. Itaq; fronte inaequali e cursu e. ut & forte
quadam mutante aduersos ut se hostes. etrusci uo
luntio. sanctes paruiq; cunctati qa dur ab erat. ap
pue occurrere. Dicit appius in medio pugnae dis
crimine ita ut ut prima signa manib; ad eelu
sublati. conspiceret. ita p. catus e. Bellona sibodie
nob uictoria dicit. assego tibi replu uoueo. hie
Hic p. catus. uelut instigant dea. & ipse college.
& ceteris uirtute equauit. Uelut imperatoria
opera ceteris uirtute equauit. Uelut imperatoria
opera ceteris uirtute equauit. g. fundunt
fugantq; hostes. maiore mole haud facile susti
nent. qua cuqua man conferre assueti fuerant.
urgendo cedentes. insequendoq; effusos copulere
ad castra. ibi ut uentu gellu. cohortu fabellaru
paulisq; reuoluit pugna. his quoq; max fuis
ia auctorib; castra oppugnabant. cu uoluntis
ipse portu signa inferret. appius bellona ue
trice idem dem celebrans. accenderat militu
animos. ler uallu. p. fossas. ut uiper. castra capta
v. itaq; p. da ingens parca. & multa con cessa
e. vii. ac. ce. hostu occisi. Duo mil. & centu. xx
capa. Du ambo cons. omnisq; romana us in etrus
cu bellu magis uelutat. insano noui creatus
ceorti ad populandos imperu fines. p. uetnos in
campania falernuq; agru transcendunt. ingentesq;
p. das faciunt. Voluntis magis tinerib; insannu
redunt. ia cu fabio decioq; progati imperu fi
tis aderat. fama de samnitu creatu populatio
nib; q; capam agru. aduendos socios e uertit. ut
inealenu uenit. & ipse cernit recentia cladis uesti
gia. & calenu narrant. tantu ia p. ds. hostis na
bert. ut uie explicare agm possunt. Itaq; ia p. pala
oues loqui crepto eundem insannu e. ut reche
ta ibi p. da inexpectatione rediant. nec tam onc
ratu agm dimicationi comitant. La quaqua
similia ueris erant. ceteris tam exploranda ratas.

uoluntis equites. qui uagos p. datores in agros
palantes ceperant. ex quib; inquirendo cognoscer.
aduultu uum flum sedere hoste. inde tercia uig
lia motu uer insannu e. In satis exploratis. p
fectus tanto inter pallo ab hostib; confedit. ut nec
aduentus suus p. pinquitat nimia nosci posset. &
egrediente e castris hoste opprimeret. aliquando
ante lucē ad castra accessit gnarolq; cusec lingue
exploratu quid agat mittere. Inter mura hostib; qd
facile erat. in nocturna trepidatione cognoscerunt.
infrequentia armatis signa egressa. p. dam p. dsq;
custodes erant. immobile agm & sua queq; molien
te. nullo ut ab hoste consensu nec satis certo imperio
tempus aggrediendi apertissimu uisu e. etia lux appe
tebat. Itaq; signa euenire uisit. agmenq; hostu ag
gredit. samnites p. da impedit. infrequentis arma
ti. pars addere gradu. ac p. se agere p. da. pars stare
incerta utru p. gredi an regredi in castra tutus
foret. ut cunctatione opprimitur. & romani iam
transcenderant uallu. cedentes. ac tumultus erat in
castris. sanctu agm p. ter qua hostili tumultu.
captiuoru etia repentina defectione turbatu erat.
qui partu ipsi soluti uinctos soluebant. partam ar
ma insarunt deligata rapiebant. tu multuq; p. te
lu ipso terribilore ut mura agm in p. bebant.
Memorandū de inde edidit facimus. Na stauim
minatu ducē ad euntē ordines hortantē; inua
ouit. Dissipatis inde equib; que cu co. aderant.
ipsu circū sistant. insidentē; equo captū ad con
sule romanū rapuunt. Reuocata eo tumultu prima
signa samnitū. p. hūq; inter gressū e. Nec diuuis susti
neri potuit. Cetera ad. vi. mil. hominū. Duo milia. &
quingenti capti. In eis t. mil. iiii. signa militaria
xxx. & qd. lectissimū uictorib; fuit. captiuorum
recepta. vii. mil. & cetera. p. da ingens socioru. ac
cuiq; delicto dñi. ad res suas noscedas. recipiendalq;
prestima duc. quarū rerū n. ex. stat. dñi. multa
con cessa. coactiq; p. da uendere. ne alibi qua in
armis animū haberent. Magnū ea populatio capā

in agri tumultu romae p. buciat. & p. col. forte duc
ceperunt. allatu erat. post uoluntianū inde deduc
tu ceperunt. etrusci e. cetera in armis. & gellu e. gna
tu samnitū ducē. & umbros. ad defectione uocari.
& gallos p. cio ingenti sollicitari. In nuncius senatus
conterit. uisū e. uindict. dilectū omni generis
hominū. nec ingenui modo aut uimores facianto
ad a. sed seniorū etia cohortes facty. libertinūq;
centurati. ut ad defendendē urbis consilia agitabant.
sumeq; rerū p. ter. p. sem p. uis. p. ter. Ceterū parte
curt. ceonctat. senatu. l. uoluntis e. sulis l. uer. quib;
e. col. fuisolq; populatores capam cognitu e. Itaq; &
supplicationes obre. benis. e. sulis nomine decer
unt. uisū e. remittit. qd fuerat duc. xviii. suppli
catorq; placit. fuit. l. de p. fido regionis depopulat
ab samnitib; agitari ceptū. Itaq; placit. ut duc. co
lonie eura uestimū & falernū agrū deducerent. V
na ad ostiū liris flumū que muniturū appellata.
altera insatu uestino. falernū contingens agrū. ubi
sinope dicit. gressū urbi fuisse. sinu e. de inde ab
coloniū romanū appellata. et. p. ter. negoru datū e. ut
plebei seto uiberet. p. sem p. uis. p. ter. triū uros in ea
loca coloniū deducendis crearet. nec qui nomina da
rent facile inueniebant. qa in statione se p. p. p. p.
tua in fite. regionis in agros mura rebant. auctu
aberit curis senatu etrusc. ingrauaens bellū. & cre
bit. l. uer. appu monentis. ne regionis ei motū ne
glegent. ingentis conferte arma etruscos. samni
tes. umbros. gallos. ia castra bi faria facta e. qa u
locus capere tanta multitudinē n. possit. Ob hie etia
apperebat tempus. comitorū causa. l. uoluntis e. sul
romā reuocatus. Quiprius qua ad suffragiū centu
rial uocaret. in contentione aduocato p. p. l. multa de
magnitudine belli etrusci differuit. iam tū e. ipse
ibi. e. collegat. partū gesserit. fuisse tantū bellū. ut
nec ducē uno nec creatu gen. potuerit. accessisse
postea ducē umbros. & ingentē creatu galloru ad
uersus in. p. p. l. ducē cons. illo deligi meminit
senat. senē se. confidere e. consensu. p. r. consule

delectaturū uiri. quibus dabit tū primum omnium
uictor habeat. e. sensu uersus postremo ad collegā.
p. decū posendū. id senectuti suę amminiculum
fore. cetera duob; q; e. sulatib; simul gestis. ceptū
se nihil concordie collegio firmius adre. p. tuenda e.
nouo imperu socio iur. ia assuecete senile animū
posse. e. morib; notis facilius se cōmunicaturū e. silia.
Subscripsit oratione ei cons. metus. p. decū laudib;
tū que ce concordia e. silū bona. quq; ce discordia
mala. in amministratione rerū militariū euenirent
memorando. quā p. p. e. ulamū discrimen suū & col
lege certantib; nup. uentū foret. & ammonendo
decū fabiūq; ut uno animo. unam mentē uiuerent.
e. p. ter. uros natos. multaq; factis magnos.
ad uerborū linguq; certamina rudes. in ea inge
na e. sularia e. callidos solletesq; uisū atq; elo
quentē e. sultos. qualis app. claudius e. urbi ac
fori p. fides habendos. p. ter. q; ad reddenda uira
erandos. his agendis duc. e. e. sup. Post tridie
ad p. scrip. consulis. & e. sularia & p. ter. comitia
habita. Cons. erant. q. fabius & p. decius app. clau
dius. p. r. omis absentis. & l. uoluntis e. s. e. & seto
plebis progati in annū imperū e. Co anno p. ds. ia
multa fuer. quorū ueritandorū causa sup
plicationes in biduū senatus deceruit. publice in
unū acty p. biduū supplicatū uer. frequentes uiri
femineq; Insigne supplicacione fecit certam
in sacello pudicicie patricie. que in foro bouario
e. ad e. dem rotunda herulis inter matronas ortū.
uergina auli filia. patricia. plebeio nupta. l. uo
luntio e. sulū. matronę quod e. patrib; enupisset.
sacris arcuebant. Breuis inde altercatio e. uia
muliebri in contentione animorū exarsit. e. use.
uigina & patricia & pudica in patricie pudice
e. y. replū ingressa. ut unū nuptā adque uirgo
uicta sit. nec se uiri. honorū ut e. use. ac rerū
gestarū. periret. uero gloriaret factū de inde
egregio magnifica uerba ad uerit. in uico longo
ubi habitabat. ce parte e. dū qd satis e. loci

Post tridie. i.
postera die.

Delega legio ut n̄
sup eēt

loco adiuuandā paucitatē suorum militū raris in
colle qui int̄ urbē & castra erat. aciem erexit.
Sed ut vire subita parū explorato int̄ere aduigū
p̄t̄it. qđ hostes exoptant parte alia aggressi. ita
celsa ab tergo legio atq; in medio cū hostis undiq;
urgere curū uenta. delecta qđ ibi legionē ita ut
nuncius n̄ sup eēt. quidā auctores s̄. Nec ante ad
consules qui iā haud p̄cul a clasio aberant. famā
eius eladis placā. quā inconsp̄ctu fuerit gallorū
equites. p̄torib; equorū suspensa gestantes capita
& lanceis infra. ouantesq; moris sui carmine. Sunt
qui umbros fuisse. n̄ gallos tradunt. nec tantū cla
uis acceptū. & certū uentis pabulatorib; cū. l. mal
lio torquato legato seipionē p. p̄. subsidū & castris
tulisse. uictoresq; umbros red integrato p̄t̄io
uictos eēt. captiuosq; eis ac p̄t̄ā ademptā. Simili
ut uero ē. gallo hoste quā umbro cā eladē accep
tam. qđ cū sepe alias tū eo anno gallici belli tu
multus p̄cipuus. ciuitatē tenuit. Itaq; post quā am
bo consules ad bellū p̄fecti erant. cū iui. legionib;
& magno equitatu romano. cāpanisq; mille equi
tib; dilectis ad bellū missis. & sociorū nominisq;
latini maiore exercitu quā romani. alii duo exer
citus haud p̄cul urbe coruic opposti. unus in
falisco. alter in uaticano agro. gñ. fuluui. & l.
postumius megillus p. p̄. ambo statua in eis locis
habere uisū. ē sicut ad hostes trans gressu app̄t̄u
no in agrū sentinatē puenit. ibi iui. ferme inter
uallo castra posita. Inter hostes de inde ē sultatio
nes habitae. atq; ita conuenit. ne unis castris misce
rent̄ om̄s. neue in acie descenderent simul. Samni
tib; galli. cerusei umbri aduerti. P̄t̄is uicta pug
na. Samniti gallisq; delegata pugna. Inter ipsū
certam cerusei umbriq; uisū castra romana op
pugnare. hęc consilia turbauerunt trans fugę elusi
in tres clam nocte ad fabiū esule trans gressu. qui
elictus hostiū ē silis dimissi eū donis. ut sub inde
ut quęq; res noua decreta eēt. exploratā p̄ferrent.
Con̄ fuluio. ut ex falisco. postumio. ut ex uaticano

exercitū adelusū ammouerunt. sumaq; in fines hosti
um depopulerūt. scribunt. huius populationis fa
ma. ceruseos ex agro sentinatē ad suos finis tuendos
mouit. Instare inde cons. ut absentib; his pugnaret.
p̄biduū lacessire p̄t̄io hoste. Biduo nihil dig
num ductu actū. Saueri utronq; cecidere. Magisq;
urtatē aduisti certam animi. quā aduisti
suma rerū addita. Tercio die descensū omnib; in
cāpū copulē. Cū instructis acies starent. cerua
fugiens lupū & montib; exalta p̄cipos. ut duas
acies decurrat. inde diuersę fert. Cerua ad gallos.
lupus ad romanos cursū desceit. Lupo data inter
ordines uia. cerua galli confixit. Tū exante signu
nis romani miles. illac fuga inquit & cedet uer
tatur. ubi sacra diuē fera iacentē uideat. hinc
uictor marcius lupus integer & intactus. genit
nos martis & edictoris nr̄i admonuit. Dextro cor
nu galli. sinistro samniti constitit. aduersus sam
niti fabius prima acerta legionē p̄dextro cornu.
Aduersus gallos p̄sinistro decius quinta & sextam
instruit. sedā & quarta cū. l. uolūno p̄consule in
samnio gerebat bellū. Primo ē cursu adeo equis un
bus gesta res ē. ut si affuissent cerusei & umbri. aut
in acie. aut in castris quocūq; se inclinasset. accipi
enda clades fuerit. ceterū quāquā cōmunis adhuc
mars belli erat. nec tū discerni fortuna fecerat.
quo data uires eēt. haud quāquā similis pug
na in dextro cornu leuioq; erat. Romani apud
fabiū arebant magis quā inferebant pugna. ex
tra hebentq; in quā maxime serū dicit certam. quia
ita p̄uasi erat duci. & sanctes & gallos primo in
pectu feroces eēt. quos sustineri satis sit. longiorē
certamine sensim residere. sanctū animos. gallos
quidē etiā corpora intolerantissima laboris atq;
estus fluere. primaq; corū ferocia eēt. In id tēpus
igit̄ quo uinci solebat hostis. quā integerrimas
uires militi seruabat. ferocior decius & erat. & u
gore animi quantū cūq; uirū habuit. certamine
primo effudit. & qđ lenior uidebat p̄dextis

pugna. equitatu impugnā conentat. & ipse fortissi
me. uiceniū turme uimurū. orat p̄ceres uiceni
tatis in hoste ut serū impetū faciant. duplicē illo
gtam fore. si abliquo cornu & ab equit. uictoria
inecipiat. P̄t̄is auertit gallicū equitatu. uterū lon
gus cunctos. etiā ut̄ media equitū agmina plū
cunctos. nouū pugne ē tortuū genus. effectis carrisq;
sup stans armatus hostis. ingenti sonitu equorū rota
rumq; aduenit. & insolentis eius tumultus romanorū
conterruit equos. ita uictorē equitatu uelut lym
phaticus pauor dissipat. sternit inde ruentes equos
urosq; uip uida fuga. turbata hinc etiā signa legi
onū. multaq; impetu equorū ac uehementiorū rapax
p̄t̄io oborta ante signa. & insecuta simul ter
roris hostes uidit gallica acies. nullū spacū respiciendi
recipicndiq; sedē. Vociferari decius quo fugerent.
quā ut in fuga sp̄t̄ haberent. obistere eademq; ac
retuocare fufos. De inde ut nullam p̄culis susti
neret potat. partē. p̄. decius nomine cōpellant. qđ
ultra moror inquit. Familiarē fatū datū hoc nr̄o
generi ē. ut lucidis periculis publicis piacula sum.
lam ego necū hostiū legiones mactandas telluri ac
uis manib; dabo. Hęc locutus. m. luuiū pontificē
quē descendens in aciem di gredi uetuerat. absē p̄t̄e
uissit uerba quib; se legionēq; hostiū p̄uocatu p̄
t̄. quiritū de uouere. Deuotus inde eadē p̄t̄io
ne eodēq; habitu quo pat. p̄. decius aduerseri bello
latino se iussit de uoueri. Cū scdm̄ sollempnes p̄t̄io
ones aduersisset. p̄t̄e agere se se formidine ac fugā
eclēq; ac eruorē eclēstū inferiorū uas contrae
turū fuerit. diuis. signa. tela. arma. hostium
locūq; eundē sui pestis ac gallorū ac sanctū fore.
Hęc ex seratus. in se hostesq; qua ē feratissima cer
nebat gallorū acie. ē certā. qui. Inferensq; se ip
se. in festis telis ē ut̄ fectū. Vix humanę inde
opis uideri pugna potuit. Romani ducē amisso.
que res terror. alias eēt soler. sistere fugā. ac no
uā de integro uelle instaurare pugna. Galli &
maxime glob; curū stans in eis silis corpus uelut

alienata mente uana incassū uictare tela. torpore
quodā & nec pugne meminisse nec fugę. Atca
partē altera pontifer luuius cui uictores decius tra
uiderat. uisitatq; p̄t̄e p̄. p̄. eēt. uociferari uicisse
romanos. defunctos consulis fati. gallos samnitiq;
telluris matris ac deorū manū eēt. rapere ad se ac
uocare decius deuoti serū acie. furiarūq; ac formi
dini plena omnia ad hostes eēt. Sup ueniunt de inde.
huius rebusq; pugna. cornelius seipio. & g. mar
cius cū sub sidus & nouissima acie. in siug; fabiū ē
silis ad p̄t̄idū collogē missi. Vbi audīt. p̄. decius
euentus. ingens hortam ad omnia p̄t̄e. p̄. audenda.
Itaq; cū galli struchis. ante se fecit cetera starent. nec
facilis pedes collata uiderēt pugna. uisū legatorū
colleta humi pila. que strata int̄ duas acies iace
bant. atq; in testudine hostiū coniecta. quib; plerisq;
insecta. ueritas in corpora ipsa fuit. sternit euntes.
ita ut magna pars integris corporib; attoniti con
ciderent. Hęc in sinistro cornu romanorū fortu
na uariauerat. Fabius in dextro cornu primo. ut
ante ductū eundē modo cetera erat die. de in post
quā nec clamor hostiū nec impetus. nec tela missa
eundē uim habere uisā. p̄fectis equitū uisū. ad la
tus sanctū certū ducere alas. ut signo dato uimans
uersos quanto maximo possent impetu incurte
rent. sensim suos signa inferre uisū. & cōmouere
hoste. Postquā n̄ resisti uidit. & haud dubiā lacēs
situdinē eēt. tū collectis omnib; sub sidus que ad
id tēpus reseruauerat. & legiones ē certauit. & sig
nū ad inuadendos hostes equitib; dedit. Nec susti
nuit sanctes impetū. p̄t̄erq; acie ipsā gallos
relictis indimicatione locis. ad castra effuso cur
su ferebant. Galli testudine facta. conferta stabant.
tū fabius audita morte collogē. cāpanorū alam
quin gentos fere equites excedere acie iubet. &
certū uictos ab tergo gallicā inuadere acie. Ter
cis de inde legionis subsequi principes. & qua
turbatū agm̄ hostiū uiderent. impetu equitū
instare ac territos eedere. Ipse eadē iouit uictori

uros inturbat; ac muris uidet. audiu inuadendi de-
serta menta militat detinet. nequa occultā infraudē
incunus rueret. dual turmas sociorū latinū nominis
circū equitare menta atq; explorare omnia iubet. Equi
res portā unā alterāq; eadē regione inppinquo paten-
tes ēspiciunt. inmerib; q; his uestigia nocturne hostiū
fuge. adequant de inde sensim portū urbēq; certato
rectis itinerib; puā ēspiciunt. adē silēs referē excessū
urbe. solitudine haud dubia idspiciū ē. & recen-
tib; uestigul fuge. ac strage rerū innocturna trepida-
tione relictū passim. his auditis ē sil adē partem
urbis quā adierant equites. circū duert agm. ēsti-
tuit. haud peul porta signis. quinq; equites iubet in-
trare urbē. & modicū spacū pgressos tris manere
eodē loco. si tuta uideant. duos explorata ad se re-
ferre. Qui ubi redier. retulerq; eo se pgressos. unde
in omi partē circū spectus ē. longe lateq; silentiū
ac solitudinē uidisse. extēplo ē sil cohortes expectat
inurbē induit. Ceteros interi castra cōmunire
iussit. Ingressi milites relictis forib; paucos graues
erat aut inualidos inueniunt. relictāq; quē mi-
grati difficilia cōt. ei direpta. & cognitū cecepta
uisē. cōmuni ē silio aliquot circa urbes ē seisse fugā.
suos prima uigilia pfectos. credere eandē alus ur-
bib; solitudinē inueniuros. Dicitur captiuorū fides
certat. Desertis oppidis consi pōt. Alteri ē sil. m.
atlio nequaquā tā facile bellū fuit. cū adlucriā
oueret legiones. quā oppugnari a santis; audierat.
ad sine lucertū ei hostis obuius fuit. Ibi ut uires
eguant. Irctū uariū & anceps fuit. Tristis fuit
tam euentu romanis. & qā in fuita erant uinei. &
quia digredientes magis quā in ipso certamine sen-
serunt. quantū in sua parte uulnerū accepit huius
set. haq; ut terror in castris ortus. quasi pugnares ce-
pisset. insignis accepta elades fore. Tum q; sollicita
noe fuit. iā inuasurū castra samnitē credentib; aut
prima luce cū uictorib; ē serendat man. Quis ela-
os. ceterū n plus animorū ad hostes erat. Vbi pri-
mū illuxit. abire sine certamine cupiunt. sed

tra uires egunt.

uia una & ea ipsa pter hostes erat. Qua ingressi
pbuere specie recta tendentiū ad castra oppug-
nandū. Consul arma capere milites iubet. & se-
quise erit uallū legatis. tribunis. pfectis sociorū
imperat. Quā apud quēq; facto opus ē. omī affirmat
se quidē omnia facturos. sed militū animos iacere
tota nocte. ut uulnera & gemitus mortemū uigi-
latū ē. si ante luce ad castra uentū foret. tantū
pauoris fuisse. ut relictū signa fuerint. nunc pudorē
ac fuga ētinere. alioquin puctus ē. Quē ubi ē
accept. sibi met ipsi circū eundos alloquendosq; mi-
lites ratis. ut ad quosq; uenerat. euidenter arma
capere increpabat. quid cessarent. terga uersarentq;
hostē in castra uenturū. nisi illi extra castra caessent.
& ptonoris suis pugnaturos. si puallo nollet. ar-
matis ac dimicantib; dubiā uictoriā ē. qui midul-
atq; uermis hostē maneat. ei aut mortē aut
seruitutē paciendā. hec uiganti increpantq;
respondent. ēfectos se pugna hestera ē. nec
uriū quequā nec sanguinis sup ē. maiorē
militatūdinē hostiū apparere. quā p die fue-
rit. In hae appropinquabat agm. etiā breuito-
re inuallo certiora inuenientes. uallū secū por-
tare summitē affirmant. nec dubiū ē. quin cas-
tra circū uallatū sint. Tunc eni uero. c. indigno
faciū ē uociferari. tantā cōmēchi ignominia
q; ab ignauissimo accipi hoste. etiā ne circūside-
buntur inquit in castris. ut fame potius pig-
nomina quā ferro si necesse ē purtatē mori
am. In bene uerterent. facerentq; qā se quisq;
pugnū duerent. ē silē. m. atliū ut solū sinemo
alius sequat. turū aduersus hostes. casurūq; ut
signa sinuū potius. quā circū uallari castra roma-
na uideat. Dicit ē silis. legatis. tribunūq; & omī tur-
mē equitū & centuriones primorū ordinū appha-
uere. In pudore uictus miles. sequit c castris egre-
dit longo agmine. nec ētinencia. mesti ae ppe uicti
pedunt aduersus hostē. nec spe nec animoq; certā
orē. Itaq; simul ē specta sunt. romana signa. extēplo

Consul vo-
ciferari

aprimo sanctū agmine ad nouissimū frenitū
pferē. curē id qā tonuerunt. ad impedimētū ter-
romanos. nullā inde ne fugā quidē patere uiam.
illo loco aut eadem dū ē. aut stratis hostib; p corpo-
ra eorū euadendū. in medio saremarū conuincunt ar-
matis suis quisq; ordinib; instruit acie. In erigu-
um ut dual acies erit spaciū. & stabant expectan-
tes dū ab hostib; prius elonor inepert. Ne uis
arū ē ad pugmandū. diuersiq; prius impetū in-
tegrū ap. inacti abisore. in eadem instruitū alte-
rū tim uissent. In sponte ut inuitos terguū et san-
tesq; signis pugna clamere incerto atq; impari
cepit. Nec uestigū quāquā mouebat. In consul ro-
manū ut rē creuere. equitū penas turmas circa
ordinē inuist. quorū cō partiq; delapsi crequis
tū. & ali. turbati. & a sanctū acie ad opprimēdos
eos qui ceciderunt. & ad huius turndos ab romanis
pcurtū ē. Inde panū uicta pugna ē. sed ali-
quanto & impigre magis & plures pcurterant
santes. & turbatū equis sua ipse subsidia terri-
tis equis puleant. hunc fuga cepta totā aucte
acie romanā. iāq; interga fugientū santes pug-
nabant. cū ē equo puctus. ad portā castrorū ac
stationē equitū ibi oppositā. eductoq; ut quicūq;
ad uallū tenderent. siue ille romanū siue sanis
ē. phoste haberent. hec ipsa inuitans obstac-
p hūe tendentib; suis in castra. quo p gū inquit
miles. & hie arma & uros inuenies. nec uiuo ē
tuo nisi uictor castra intrabis. Pro inde elige cū
eue an hoste pugnare malis. Hec dicitur cons.
equites in fectis cuspidib; circū fundunt. ac p edi-
tē in pugna redire iubent. In tū solū consi
sed fors etiā aduuit. qā n instruit santes. In uig;
circū agendi signa uertendiq; acie acastū in
hostē fuit. In alu alios hortari. ut repeterent
pugnā. centurionesq; ab signiferis rapta signa
in fectis. & ostendit suis paucos & ordinib; in-
cōpositis effuse uenire hostes. In hē ē manū
ad eglū attollens. uoce clara. ita ut exaudiret.

o

replū iou stator uouit. si ē stisset. a fuga romana. ^{Flou stator replū}
acies. redintegratoq; plio. cecidisset uicissēq; legio ^{vo vit.}
nes sanctū. Unū undiq; annū ad restituendā pug-
nā duces. milites. pedatū equitūq; uis. nūm etiam
teorū respectisse non romanū dūm. adco ficut in
clinita res. repulsiq; a castris hostes. mar. In redac-
ti ad eū locū. in quo cōmissa pugna erat. Ibi obia-
cente saremarū cumulo quas coniecerant in mediū.
hesere impediti. De inde ne dirpererēt res. orbe
armatorū saremarū circūdant. In uero eos a fronte
urgere pedatū. ab tergo circū uicti equites. ita in
medio celi capitiq; captiuorū numerus fuit. v. u. ac.
ce. qui omī nudi sub uigū missi. Ceteros retulerē ad
uu. octingentos. Ne romanis quidē lecta uictoria
fuit. Reuerterē ē silē biduo acceptā cladē amul-
sorū militū numerus relatus. v. u. ac. ce. Dū hē
inapula gerbant. altero exercitu santes uictā
nā colonā romanā quē uia latina ē. occupare
conati. urbe n tenuer. agros depulati. cū predam
alū inde murtā hominū atq; pcedū. colonosq;
captos agerent. in uictorē incedunt ē silē. ablu-
cetra redierunt. Ne p dā solū amittunt. sed ipsi
longo atq; impedito agmine in cōposita cedunt.
Cons in terramā educto dominus ad res suas noscen-
tas recipiendāq; reuo catus. et exercitu ibi re-
lieto. comitox causa romā ē pfect. Cui de tri ^{qua re. silis ipi}
ū pho agerit. negat honos. et ob amissa tot milia ^{negat ipi}
mili. & qā captiuos sine pactione sub uigū
missit. Consul atē postumius. qā in santis ma-
teria belli decrat. strurū trans ducto exercitu
primū p uastauit. uolsinensē agrū. de in eum
egressis aduendos fines haud. peul mētib; iporū
depugnat. Numerus cesorū apud uolsinū. u. ac. ce.
et uictorū celi. Ceteros p pinguatū sibi tutata ē. in
rostellanū aut agrū exercitus traductus. Ibi non
agri tantū uastati. sed oppidū etiā ce pugnatū. Cap-
ta amplius u. hominū. ac munis u. circa muros ce-
sa. Pax tam el uictor maiorq; quā bellū in certura
eo anno fuerat. parta ē. Tres ualidissimū urbes etru

re capti. uulsi. perusta. arrenu. pacē petere.
et uelutis militū frumtoq; pacti cū eū. ut mit
ti romā oratores liceret. induci in xi annos impe
trauer. multa p̄sens quingentū milū erit singulis
enutritib; imposita. Ob hāc res gestas ē sūl cū tri
umphū ad senatū moris magis causa. quā spē im
petrandi praeisset. uideretq; alios. qd̄ tardius ab
urbe cesset. alios qd̄ inuisū senatus inetrurā tran
sisset. parti suos inuicē ad solacū equatē repulse.
sibi q̄q; negare triūphū. n̄ ita inquit. p̄. ē. ut ma
iestas meminerō. ut me ē sūl ē obliuiscar. Eodem
iure imperi quo bella gessi. fidei bellis gestis. tā
mo atq; et iura subactis. uictoria & pacē parca. tri
umphabo. Ita senatū reliquit. Inde ut. tr. pt̄ con
tentio orta. Car̄s inuestiuros ne nouo exemplo tri
umpharet aebat. pars auxilio se aduersus colle
gas triumphum futuros. Lactata res ad pplm̄ ē. uo
causq; eo ē sūl. cū. L. horatū. m̄. ualerū cons. ḡ.
marciū ruraliū. nup̄ patrē ei qui tunc censor est.
n̄ ex auctoritate senatus sed uulsi ppli triūphasse
diceret. aduebat se q̄q; lacurū fuisse ad pplm̄. cū sci
ret mancipia nobiliū tr̄ pt̄ legē impedire. uo
luntatē sibi ac fauorē ē sūl ppli. p̄. om̄ib; uulsi
et affatur. Posteroq; die auxilio tr̄ pt̄ trū. aduersus
intercessionē. u. tribunorū. & ē sūl senatus. cele
brante pplō die. triūphauit. Et huius anni parū
cons. huius memoria ē. Postumū. auctor ē claudius
in sūmo caput aliquot urtib; in apula fūsi fugatiq;
saucū ipsū cū paucis. lucriā cōpulsū. ab atilio in
etrura res gestas. cūq; triūphasse. Tabui. ambo ē
fules in sūmo & ad lucriā res gessisse scribit.
traductūq; inetrurā evertitū. sed ab utro ē sūl n̄
aduecit. & lucria utriusq; multos occisos. inq; ca
pugna uolū flatorū adē uoti ut romulus am
uouerat. sed sūl tantū. i. ē. locus tēplo fueret. Le
terū hoc demū anno ut eūl cū fieri senatus ui
beret. bil. eūl. uoti dāpnata. res. p̄. in religio
nē uenit. Sequit̄ hunc annū & ē sūl in signis. L. pa
pyrius eursor. tā patna glā quā sua. & bellū in

Epil. de triūphū
negari iquit.

gens uictoriaq; quantā de sūntib; nemo adē
oem p̄t. L. papirū patrē ei ē sūl p̄pererat. &
forte eodē conatu apparatūq; om̄i opulentiā in sig
nū armorū bellū adornaueant. & deorū cū
adhibuer. opes rati quodā sūntū uelut. ut
lut inuictis militib; dilectis. p̄ om̄e sūntū habi
to. noua lege. ut qui uinice n̄ euenisset ad impe
ratorū cūctū. quiq; inuisū abisset. caput iou
sacratū erat. In evertitū om̄i aquilonā ē in die
tul. ad xl mil. milia. qd̄ roboris in sūmo erat con
uener. Ibi medius forte castrū locus ē ē septis. et
pluresq; & linteris contentis. patris duros
marine pedes in om̄i parū partes. Ibi ex libro ue
tere linter lecto sacrificiū sacerdotē. ā pacto quo
dam homine. magno nata. quise id sacri petere
affirmabat. ut uictis sūntū religione qua quorū
dam uti maiores eorū fuisse. cū adinendū. ac
truseū caput clandestinū egressū ē sūl. Saeri
ficio p̄fecto. p̄ uatorē imperator acceri uelut.
nobilitatū quēq; genere factisq;. Singuli utro
duebant. h̄at cū alius apparatū sacri. qui p̄san
dore religione animū possit. In uico circa om̄i
con tēplo atq; in medio. uelut inq; circa esse. &
circūstantes centuriones strichs gladius. animo
uebat altari; magis ut uictima. quā ut sacri
particeps. aduebatq; uir urando. quē uulsi
audatq; in eo loto eēt. n̄ renunciatū. de in
uare cogebant duro quodā carmine in everta
tionē caput familiarq; & stirpis cōposito. nihillet
inplū. quo imperatores duxissent. & si aut ipse
eare fugisset. aut si quē fugientē uidisset. non
ex tēplo occidisset. In primo quidā abnu. n̄ in
uero se. obtrūcti circa altari. Lacrimis de
uide ut n̄ inq; uelutimarū. de eūnto exatū
fuer. ne abnu. dū. Primorib; sūntū ea detesta
tionē obstricit. x. nonuital ab imperatore est
uelū. ut ut arū legerent. donec x. milium
numerū ecessissent. Alegio linterata ab uerūnto
conscpti. quo sacra nobilitas erat appellata ē.

Huic arma insignia allata. & cristae galae. ut inter
ceteros enumerent p̄p̄los. xx mil. alius exeretis fu
it. nec corporū specie. nec glā belli. nec apparatu
linteratū legionē par. h̄ic hominū numerus qd̄ ro
boris erat. aquilonā ē sūl. Cons p̄fecti ab urbe.
prior. sp̄. carulius. cui ueteres legiones quas. m̄. an
luis superioris anni cons. in agro inetrantati reli
quata. deceret erant. cū est in sūntū p̄fectus. dū hos
tes optati sup̄stitionib; eūla scerta agunt. amitiū
oppidi de sūntū in cept. Ibi ubi milia hominū
tuo ferme atq; octingenti. capta cū uulsi. pa
pyrius nouo exeretū. ita deceret erat. scripto duro
nū urbe expugnauit. Nouis quā collega cepit
hominū. plus aliquanto occidit. Preda opulenti
utrobis; ē parca. Inde puagū sūntū cons. maxime
depopulato atuat agro. carulius ad eūntū. pa
pyrius ad aquilonā ubi sumi rei sūntū erat. pue
nit. Ibi aliqui diu nec cessatū ab armis ē. neq; nauit
pugnatū. Lacessendo quictos. resistētib; cedendo. cō
mūndog; magis quā inferendo pugna. dies abstu
mebat. Quē cū inciperet remaneretq; om̄iū rerū
ctā paruarū curatū p̄ferebat. in dies ad altera. in
mana castra. quē xx milū spacio aberunt. & ab
senatū college consilia om̄ib; gerendis inter erant
reb; inetrantog; carulius. quo maiore discrimine
res uerbat. in aquilonā quā ad eūntū qd̄ obli
uebat. erat. L. papirius tā pomia addinucandum
satis paratū. nunciū ad collegā mittit. sibi inani
mo cō postero die si paup̄cia liceret. ē fugere cū
hoste. opus ē illū quanta maxima ui possit. cōm
mū oppugnare. nequid lacrimati sit sūntū. ad
subsidiū aquilonā mittenda. Die ad p̄fiscendum
nunciū habuit. nocte redit. ad p̄fiscē collegā. con
silia referent. Papirius nunciū nullo. cetero eom
one habuit. Quia de uniuerso genere belli. multa
de p̄fiscē hostiū apparatu uana magis specie quā
efficacia ad eūntū differunt. n̄ cū cristas uulneta
faceret. & p̄p̄ta atq; aurata seuta transire roma
ne. puli. & candore tunicarū fulgentē acie. ubi res

forte genat eruntari. aurā olim atq; argenteam
sūntū acie apertit suo occidione occisa. spoliaq;
ei honestiora uictoria hosti. quā ipse arma fuisse.
Quā hoc forsū nomini familiarq; fū. ut aduer
sus marinos conatus sūntū opponerent duces. spo
liaq; ei referent. quē insignia publicis cū l. de
corandis cōt. deos immortales ad cē. p̄p̄ totiens petita
foedera. totiens rupta. In signa ē uelutā mentis diuine
se. nullū unquā exeretū fuisse inetrantog; quā quine
sūntū sacro iuxta hominū p̄cedūq; eodē ancipiti de
uotus. hunc federū cū romans uictorū ceteris deos. hunc
iuris uiandi. aduersus foedera suscepti exsecrationes.
horrens inuicē auerter. odere sacrificiū. uno tēpo
re deos. eues hostis metu. h̄ic cōpta p̄fiscarū indi
eul. cū apud inetrantog; iā sua sponte milites dixerunt.
simul diuine hum. inq; sp̄i pleni. clamore ē sūntū
pugna poseunt. Leniter in posterū diē dilati cetera
men. mora diei noctisq; odet. Tertia uigilia noctis
iā relatis linteris a collega. papirius silitio surgit. &
pullariū in auspiciū mittit. Nullū erat genus homi
nū in castris. in castrū cupiditate pugne. Sūntū infimi
quiq; inetrantog; erant. Dux militū. miles duces ardore
spectabat. In ardor om̄iū cū ad eos qui auspicio
inter erant puenit. Iā cū pulli n̄ p̄fiscerent. pulla
rius auspiciū mentari ausus. et p̄fiscū sollempnissimū
consiliū nunciat. Cons. lectus auspiciū egregiū ē.
& diū auctorib; rē gestarū p̄nunciat. quē pugne
cohortes. sūntū quadragenarie ferme erant. cōm
mū p̄fiscē se. qd̄ n̄ ignoraret collega. cetero nun
cū mittit. Ipse signa oculis p̄fiscē uelut. subsidiaq;
suis quēq; locis. & p̄fiscē subsidus attribuit. De
tro cornū. L. uolunū. sinistro. L. scipionē. equitib;
legatos alios. ḡ. ceterū. & treboniū p̄fiscē. sp̄ nauē
multos detractū elictū cū cohortib; alarib; in
mūlū ē p̄fiscē p̄fiscē erant duces. uelut. atq; ipse
inter ipsi dimicationē quanto maxime possent mo
to paluētū ostenderunt. Quā h̄ic inetrantog; imperator
erat. alteratio inter pullarios orta de auspicio eul
oer. exauditaq; ab equitib; romanis. quire hand

In pullarios orta
alteratio de augurio

frabica. quod e pma

Omnia sunt bona sunt q tu bon omnia condas
Omnia sunt bona q tu bon ista creasti
Nul nrm e n qd peccam amantet

Frabica. frabica. grtica. prima medicina. in sanguine.
in carne. in osse. Sensus dari. cani pauca. dolores nulli;
Arande. quere. reano.

Dic duo q totas moxant monasillaba lites. C. N.

Dic duo q scio cupunt pnomina pace. Qev. Tuu.

Dic duo q faciunt pnomina nomina cuncte. Ego. Tr.

